Inhoud

Voorwoord en verantwoording	XI
Gebruikte afkortingen	XIV
Chronologisch vindplaatsen-overzicht parlementaire stukken	XVI
Transponeringstabellen WNR/VvR/CvG en VvR/CvG/WNR	XXI
DE WET OP DE NABURIGE RECHTEN, EEN INLEIDING	1
WET OP DE NABURIGE RECHTEN	19
Algemene gedeelten	19
Hoofdstuk 1 Definities	43
Artikel 1 sub a [uitvoerende kunstenaar]	44
Artikel 1 sub b [opnemen]	53
Artikel 1 sub c [fonogram]	57
Artikel 1 sub d [producent van fonogrammen]	60
Artikel 1 sub e [omroeporganisatie]	62
Artikel 1 sub f [reproduceren]	68
Artikel 1 sub g [uitzenden]	69
Artikel 1 sub h [heruitzenden]	72
Artikel 1 sub i [programma]	74
Artikel 1 sub j en k [verhuren uitlenen]	75
Hoofdstuk 2 Inhoud van de naburige rechten	77
Artikel 2 [rechten uitvoerende kunstenaar]	77
Artikel 2a [onoverdraagbaarheid verhuurvergoeding]	86
Artikel 3 [werkgeversrechten]	87
Artikel 4 [bijdragen aan filmwerken]	110
Artikel 5 [persoonlijkheidsrechten]	113
Artikel 6 [rechten fonogrammenproducent]	116
Artikel 7 [vergoedingsrechten]	119
Artikel 7a [rechten filmproducent]	125
Artikel 8 [rechten omroeporganisatie]	127
Artikel 9 [overdracht en licentie]	136
Artikel 10 [beperkingen]	138
Artikel 11 [onderwijs-overnemingen]	150
Artikel 12 [duur]	154
Hoofdstuk 3 De uitoefening en de handhaving van de naburige rechten	158
Artikel 13 [gezamenlijke uitvoering]	158
Artikel 14 [gezamenlijk fonogram of programma]	168
Artikel 15 [incasso-organisatie]	169

Artikel 15a [incasso-organisatie leenrecht] 180
Artikel 15b [hoogte leenvergoeding] 182
Artikel 15c [relatieve competentie Rb 's-Gravenhage] 184
Artikel 15d [administratieverplichting leenrecht] 185
Artikel 16 [schadevergoeding en winstafgifte] 186
Artikel 17 [beslag] 187
Artikel 18 [beslag] 190
Artikel 19 [groepsactie] 191
Artikel 20 [administratieverplichting] 192

Hoofdstuk 4 Bepalingen van strafrecht 193

Artikel 21 [strafbepalingen] 193
Artikel 22 [strafbepalingen] 195
Artikel 23 [strafbepalingen] 197
Artikel 24 [strafbepalingen] 198
Artikel 25 [strafbepalingen] 199
Artikel 26 [strafbepalingen] 199
Artikel 27 [strafbepalingen] 200
Artikel 27a [strafbepalingen] 201
Artikel 28 [strafbepalingen] 202
Artikel 29 [strafbepalingen] 203
Artikel 30 [strafbepalingen] 204
Artikel 31 [geheimhoudingsplicht] 205

Hoofdstuk 5 Toepassingscriteria 206

Artikel 32 [internationaal privaatrecht] 206
Artikel 33 [temporele werkingssfeer] 245
Artikel 34 [aanvullende werking art 6 162 BW] 258

Hoofdstuk 6 Wijzigingen in de Auteurswet 1912 (Stb 308) 277

Artikel 35 [wijzigingen in de Auteurswet 1912] 277

Hoofdstuk 7 Slotbepalingen 289

Artikel 36 [inwerkingtreding] 289
Artikel 37 [citeertitel] 290

Slotartikelen Wet op het verhuur- en leenrecht 291

Artikel III [overgangsrecht verhuur- en leenrecht] 291
Artikel IV [inwerkingtreding verhuur- en leenrecht] 294

PARLEMENTAIRE VOORGESCHIEDENIS 295

1 Adviesaanvraag MvJ aan de Adviescie voor het Auteursrecht d d 11-02-1972 295
2 Interim-advies van de Adviescie voor het Auteursrecht d d 28-06-1977 295
3 Antwoord MvJ op vragen van het lid Van Erp d d 6-11-1979 296
4 Antwoord MvJ op vragen van het lid Nijhof d d 6-11-1979 297
5 Begroting justitie voor het jaar 1980 297
6 Begroting justitie voor het jaar 1981 (incl Motie-Nijhof) 300
7 Advies van de Adviescie voor het Auteursrecht d d 19-05-1981 301
8 Antwoord MvJ op vraag van de leden Nijpels en Hermans d d 30-07-1981 303
9 Begroting justitie voor het jaar 1983 303
10 Antwoord MvJ op vragen van de leden Wilbers en Kohnstamm d d 1-02-1983 304
11 Brief van de NVPI en de Kunstenbond FNV d d 8-03-1983 306
12 Antwoord MvJ op vragen van de leden Wessel-Tuinstra en Engwirda d d 12-08-1983 308
13 Interimrapport Interdepartementale werkgroep piraterij d d 29-08-1984 309
14 Begroting justitie voor het jaar 1984 310
15 Behandeling van w v 16 739, m b t Verdrag van Rome (incl Motie-Kosto) 310
16 Brief van de minister van justitie d d 9-11-1984 315
17 Brief van de ministers van justitie en van WVC d d 3-03-1986 316
18 Begroting justitie voor het jaar 1987 323
19 Antwoord MvJ op vragen van het lid Kosto d d 16-02-1987 323

GOEDKEURINGSWET VERDRAG VAN ROME
met tekst van het Verdrag
en artikelgewijs commentaar volgens de Goedkeuringswet 325

Algemeen en artikelen 1-3 Goedkeuringswet 326

Artikelen van het Verdrag van Rome
Preambule 345
Artikel 1 VvR [primaat auteursrecht] 345
Artikel 2 VvR [nationale behandeling] 345
Artikel 3 VvR [definities] 346
Artikel 4 VvR [toepassingscriteria uitvoerende kunstenaars] 350
Artikel 5 VvR [toepassingscriteria fonogrammenproducenten] 352
Artikel 6 VvR [toepassingscriteria omroeporganisaties] 354
Artikel 7 VvR [rechten uitvoerende kunstenaar] 355
Artikel 8 VvR [gezamenlijke uitvoering] 358
Artikel 9 VvR [andere kunstenaars] 359
Artikel 10 VvR [rechten fonogrammenproducent] 360
Artikel 11 VvR [formaliteitenstelsel] 361
Artikel 12 VvR [vergoedingsrechten] 362
Artikel 13 VvR [rechten omroeporganisatie] 370
Artikel 14 VvR [duur] 371
Artikel 15 VvR [beperkingen] 372
Artikel 16 VvR [voorbehouden reciprociteit] 373
Artikel 17 VvR [voorbehouden] 376
Artikel 18 VvR [intrekking voorbehouden] 377
Artikel 19 VvR [bijdragen aan filmwerken] 377

Artikel 20 VvR [overgangsrecht] 378
Artikel 21 VvR [andere bescherming onverlet] 378
Artikel 22 VvR [andere internationale overeenkomsten] 379
Artikel 23-31 VvR [administratieve en slotbepalingen] 379
Artikel 32 VvR [intergouvernementele commissie] 381
Artikel 33-34 VvR [administratieve en slotbepalingen] 383

GOEDKEURINGSWET CONVENTIE VAN GENEVE
met tekst van de Conventie
en artikelgewijs commentaar volgens de Goedkeuringswet 385

Algemeen en artikelen 1-2 Goedkeuringswet 385

Artikelen van de Conventie van Geneve 394
Preambule 394
Artikel 1 CvG [definities] 394
Artikel 2 CvG [rechten fonogrammenproducent] 395
Artikel 3 CvG [nationale implementatie] 396
Artikel 4 CvG [duur] 397
Artikel 5 CvG [formaliteitseisen] 397
Artikel 6 CvG [beperkingen] 398
Artikel 7 CvG [primaat auteursrecht en VvR, overgangsrecht] 399
Artikelen 8-13 CvG [administratieve en slotbepalingen] 400

BIJLAGEN

1 Algemene maatregel van bestuur van 28 april 1993, Stb 243 met toelichting [Toezicht] 403
2 Brief EG-Commissaris Bangemann d d 15 maart 1991 407
3 EEG-Richtlijn van 19 november 1992 betreffende het verhuurrecht, het uitleenrecht en bepaalde aan het auteursrecht verwante rechten op het gebied van de intellectuele eigendom (92/100 EEG) 409
4 Hof Arnhem 18 januari 1972, NJ 1972, 297 (DGG/Kusters) 418
5 HR 24 februari 1989, NJ 1989, 701 (Elvis Presley I) 422
6 HR 5 april 1991, NJ 1991, 819 (Elvis Presley II) 443
7 Bij VvR en CvG per 1-7-1993 aangesloten landen 450
8 Opgave van enige literatuur 452

TREFWOORDENREGISTER 455

Voorwoord en verantwoording

Op 1 juli 1993 is in werking getreden de Wet op de [aan het auteursrecht] naburige rechten (WNR) Deze wet verleent specifieke wettelijke bescherming aan uitvoerende kunstenaars, fonogrammenproducenten en omroeporganisaties Op dezelfde datum trad Nederland toe tot twee desbetreffende internationale overeenkomsten op dit gebied een Verdrag van Rome van 1961 (in dit boek VvR) en een Conventie van Geneve van 1971 (in dit boek CvG)

De parlementaire geschiedenis van de Nederlandse WNR kan gekenschetst worden als lang, woelig en in verschillende opzichten weinig overzichtelijk De wetgever van de Auteurswet bracht het er in 1912 beter af Ook toen was er echter behoefte aan een parlementaire geschiedenis, destijds verzorgd door mr dr F J W G Snijder van Wissenkerke

Wij hopen dat deze uitgave van de parlementaire geschiedenis van de WNR eveneens in een behoefte zal voorzien

Zoals uit de inhoudsopgave blijkt, hebben wij niet alleen de parlementaire geschiedenis van de WNR zelf, maar ook die van de beide goedkeuringswetten van het VvR en de CvG opgenomen Uit het volledige bronnenmateriaal zijn slechts enkele zeer algemene beschouwingen over de verhouding regering/parlement, over de verhouding 'Brussel'/'Den Haag' en over de verhouding wetgever/rechter, die niet op WNR-bepalingen waren toegespitst weggelaten, alsmede enkele - sit venia verbo - parlementaire gemeenplaatsen (die bij de behandeling van zo veel wetten hadden kunnen worden geslaakt)

Daarnaast is 'parlementaire voorgeschiedenis' toegevoegd Naast de weergave van het belangrijkste bronnenmateriaal is een nagenoeg volledig chronologisch overzicht van de documenten opgenomen

Het werk aan een uitgave als deze begint met zo intelligent mogelijk 'knippen en plakken' Uiteraard is de artikelgewijze indeling in de Kamerstukken daarbij behulpzaam Soms worden echter verschillende artikelen in wisselend onderling verband behandeld In dat geval hebben wij hetzij gedoubleerd, hetzij verwijzingen aangegeven Parlementaire discussie die pas later tot toegevoegde artikelen leidde (in de WNR artikelen 3 en 34) is bij de desbetreffende artikelen ondergebracht De teksten die in algemene beschouwingen zijn opgenomen hebben wij waar mogelijk verplaatst naar het artikel waarop zij betrekking hebben, onder vermelding van de herkomst De werkelijk *algemene* beschouwingen vindt men telkens in een algemeen deel dat bij iedere wet aan de artikelgewijze behandeling voorafgaat

Bij de twee goedkeuringswetten heeft de regering in de memories van toelichting voorzien in uitgebreid artikelgewijs commentaar op de artikelen van het Verdrag van Rome en de Conventie van Genève Over enkele van die artikelen is nader parlementair debat gevolgd Wij geven, na de algemene delen en na de artikelen van de goedkeuringswetten zelf, de bepalingen van deze internationale overeenkomsten met commentaar uit de parlementaire stukken artikelgewijs weer

Wij hebben de mogelijkheid onderzocht om de verdragsbepalingen van het VvR en de CvG, en het daarop bij de goedkeuringswetten gegeven commentaar, op te nemen bij corresponderende WNR-bepalingen, waardoor een geheel zou zijn ontstaan Niettegenstaande de aantrekkelijke kanten van die optie, hebben wij daarvan afgezien De correspondenties zijn soms niet aanwezig en soms dubbel Het geheel zou o i eerder minder overzichtelijk dan overzichtelijker worden Wie vanuit de WNR 'terug' wil naar corresponderende VvR- en CvG-teksten en het daarbij gegeven commentaar (of omgekeerd), raadplege de transponeringstabellen die wij op blz XXI hebben opgenomen

Overigens gaat deze toch al omvangrijke uitgave niet verder in op de internationale verdragsgeschiedenissen van het VvR en de CvG Bronnenuitgaven daarvan bestaan al [1]

Daarentegen hebben wij aan de Kamerstukken en de Handelingen met betrekking tot de drie genoemde wetten, naast de al genoemde nationale 'voorgeschiedenis' nog het volgende toegevoegd

Opgenomen en systematisch verwerkt zijn de bepalingen uit het op 23 juli 1993 ingediende wetsvoorstel (23 247) tot wijziging van de (Auteurswet en) WNR in verband met aanpassing aan de EEG-Richtlijn 92/100 met betrekking tot het verhuur- en uitleenrecht Ook de passages uit de MvT die betrekking hebben op de WNR-wijzigingen zijn verwerkt Het wetsvoorstel zou voor 1 juli 1994 tot wetswijzigingen in moeten leiden Uiteraard kunnen deze voorstellen in de loop van de parlementaire behandeling nog wijziging ondergaan De genoemde Richtlijn zelf is als een van de bijlagen opgenomen

Tevens hebben wij opgenomen de voorstellen tot wijziging van de WNR die op 28 januari 1993 in een Nota van wijziging van wetsvoorstel 22 600 (reprorecht) (stuk nr 7) met betrekking tot de WNR werden gedaan Het gaat om de artikelen 17 en 32 van de WNR

In de bijlagen vindt men voorts de brief van EG-commissaris Bangemann, waarnaar tijdens de Tweede-Kamer-behandeling in de Nota naar aanleiding van het eindverslag werd verwezen, de belangrijke arresten van Hof Arnhem (1972) in de zaak DGG/Kusters en van de Hoge Raad (1989 en 1991) in de Elvis Presley-zaak, het toezicht-KB van 28 april 1993, Stb 243 met toelichting, alsmede een literatuuropgave en een trefwoordenregister

Van de bewerking van de parlementaire geschiedenis geven wij meer in detail voorts de volgende verantwoording

Bijna aan het eind van de rit (Tweede nota van wijziging) is aan de WNR een artikel 2a, nadien vernummerd tot 3, toegevoegd Dit had tot gevolg dat alle nummeringen vanaf art 3 (oud) opschoven De voorafgaande kamerstukken bezigden uiteraard de oude nummering, ook bij verwijzingen Voor het gemak van de lezer hebben wij overal de nieuwe nummers vermeld, onder toevoeging [oud] Door de toevoeging van een nieuw art 34 deed zich aan het slot van de wet nog iets dergelijks voor

Bij de Tweede-Kamerbehandeling van de WNR heeft de Memorie van antwoord (MvA) doorgaans de opmerkingen in het Voorlopig verslag (VV) letterlijk of nagenoeg letterlijk herhaald In die gevallen hebben wij afgezien van het citeren van de corresponderende passages uit het VV Bij de weergave van de MvA hebben wij de uit het VV overgenomen passages tussen hekjes (# #) geplaatst Om vergelijkbare redenen achtten wij de opname van de - in het Nader rapport vrijwel letterlijk geciteerde passages uit het advies van de Raad van State niet nodig

Het Tweede-Kamerstuk van de WNR nr 12 betreft een gewijzigd voorstel van wet na de omvangrijke Tweede nota van wijziging Wij hebben artikelgewijs wel de wijzigingen volgens Nota van wijziging, maar als regel niet nog eens de tekst van het gehele artikel of artikellid volgens het gewijzigd voorstel verwerkt

Weinig of geen systeem konden wij ontdekken in het gebruik van witregels (of niet) tussen verschillende alinea's in de Kamerstukken Daar waar deze o i geen duidelijke functie hadden, hebben wij ze weggelaten, daar waar zich een goede aanleiding voordeed om een groot blok teks'

---

1 Records of the Diplomatic Conference on the International Protection of Performers, Producers of Phonograms and Broadcasting Organizations (Rome, 1961), WIPO Geneve (publ nr 326 (E)), Records of the International Conference of States on the Protection of Phonograms (Geneva, 1971), WIPO Geneve (publ nr 318 (E)) Zie ook Model Law concerning the Protection of Performers, Producers of Phonograms and Broadcasting Organizations with a commentary on it (1974), WIPO Geneve (publ nr 811 (E)) Alle genoemde publikaties bestaan ook in het Frans

te breken, hebben wij 'n enkele keer een witregel toegevoegd In dit opzicht zal aan ons wel enige willekeur verweten kunnen worden

Nota's van verbeteringen zijn zonder nadere verantwoording door ons in de desbetreffende passages doorgevoerd Voor een honderdtal verdere *kennelijke* foutjes in de Kamerstukken geldt hetzelfde Commentaar onzerzijds op andere (vermoedelijke) fouten is tussen vierkante haken [ ] verantwoord

Tenslotte hebben wij bij de weergave van de parlementaire stukken enige afkortingen aangebracht Met name noemen wij de verkorting van de volledige benamingen van het Verdrag van Rome en de Conventie van Geneve (en van de vele synoniemen die daarvoor werden gehanteerd) tot VvR resp CvG

Dank aan mr drs Judith Rood voor de correctie van de omvangrijke drukproeven, Herien Tjabbes en drs Leonie Cramwinckel-Bloch voor tekstverwerking en last but not least de uitgeefster, gepersonifieerd in Elisabeth (Piet) Visser, die ook de grafische vormgeving verzorgde

Wij dragen dit boek op aan prof mr G H C Bodenhausen te Lausanne Hij was de voorzitter van het door de VN benoemde Comite d'experts, dat in 1960 de grondslag legde voor het Verdrag van Rome, en hij was voorzitter van de Nederlandse delegatie bij de diplomatieke conferentie van 1961 Daarmee is hij ook de Nederlandse aartsvader van de Nederlandse WNR

Leiden, augustus 1993

DWFV
DJGV

Chronologisch vindplaatsen-overzicht parlementaire stukken

Met uitzondering van de *cursief* vermelde documenten, zijn alle hieronder vermelde stukken in deze uitgave opgenomen Die verwerking heeft *systematisch* plaats gehad dus merendeels in andere volgorde, vgl inhoudsopgave

PARLEMENTAIRE VOORGESCHIEDENIS

11-02-1972	Adviesaanvraag van de minister van justitie aan de Adviescommissie voor het auteursrecht, Stcrt 1981, nr 129, p 5
28-07-1977	Interim-advies van de Adviescommissie voor het auteursrecht
06-11-1979	Antwoord van de minister van justitie op vragen van het lid Van Erp d d 08-10-1979, Tweede kamer 1979-1980, Aanhangsel, nr 229 pp 445-446
06-11-1979	Antwoord van de minister van justitie op vragen van het lid Nijhof d d 18-10-1979, Tweede kamer 1979-1980, Aanhangsel, nr 230 p 447
06-11-1979	W v 15 800, VI (Begroting justitie), nr 20 (Verslag)
07-12-1979	W v 15 800, VI (Begroting justitie), nr 38 (Nota naar aanleiding van het verslag)
06-02-1980	Behandeling begroting justitie, Handelingen Tweede Kamer 1979-1980 pp 2789-2790
07-02-1980	Motie Nijhof, Tweede Kamer 1979-1980, 15 800, VI, nr 62
07-02-1980	Behandeling begroting justitie, Handelingen Tweede Kamer 1979-1980, pp 2821, 2848-2849, 2854
26-02-1980	Behandeling begroting justitie, Handelingen Tweede Kamer 1979-1980, p 3304 stemming motie Nijhof
16-09-1980	W v 16 400, VI (Begroting justitie), nr 2 (MvT)
12-10-1980	W v 16 400, VI (Begroting justitie), nr 17 (Lijst van vragen)
04-11-1980	W v 16 400, VI (Begroting justitie), nr 18 (Lijst van antwoorden)
11-11-1980	Behandeling begroting justitie, Handelingen Tweede Kamer 1980-1981, p 1125
13-11-1980	Schriftelijke antwoorden van de minister van justitie, Bijvoegsel Handelingen Tweede Kamer 1980-1981, p 1308
13-11-1980	Behandeling begroting justitie, Handelingen Tweede Kamer 1980-1981, pp 1201, 1204-1205
19-05-1981	Advies van de Adviescommissie voor het auteursrecht, Stcrt 1981, nr 129, p 5
30-07-1981	Antwoord van de minister van justitie op vragen van de leden Nijpels en Hermans d d 19-03-1981, Tweede Kamer 1980-1981, Aanhangsel, nr 182 pp 349-350
27-04-1982	*Bekendmaking besluit d d 15 april 1982 van de ministers van justitie en CRM om een nationaal wetsontwerp voor te bereiden en toetreding tot de CvG te bevorderen (persbericht)*
28-07-1982	VV w v 16 739 (Goedkeuring van een deel van de herzien Berner Conventie en van de herziene Universele Auteursrechtconventie), nr 5, p 2
21-09-1982	W v 17 600, VI (Begroting justitie), nr 2 MvT, sub 19
22-12-1982	W v 17 600, VI (Begroting justitie), nr 8 (Lijst van vragen)

20-01-1983	W v 17 600, VI (Begroting justitie), nr 11 (Lijst van antwoorden)
01-02-1983	Antwoord van de minister van justitie op vragen van de leden Wilbers en Kohnstamm, d d 10-05-1982, Tweede Kamer 1982-1983, Aanhangsel, nr 478, p 948
17-05-1983	MvA w v 16 739, nr 7, p 2
12-08-1983	Antwoord van de minister van justitie op vragen van de leden Wessel-Tuinstra en Engwirda, d d 28-03-1983, Tweede Kamer 1982-1983, Aanhangsel, nr 1095, p 2185-2186
20-09-1983	W v 18 100, VI (Begroting justitie) nr 2 MvT sub 17
09-11-1983	EV w v 16 739, nr 8, pp 1-2
29-08-1984	Interimrapport Interdepartementale werkgroep piraterij
06-06-1984	NEV w v 16 739, nr 9, pp 1-2
20-09-1984	Behandeling w v 16 739, Handelingen Tweede Kamer 1984-1985, pp 70-72, 77
20-09-1984	Motie Kosto, Tweede Kamer 1984-1985, 16 740, nr 23
09-11-1984	Brief van de minister van justitie, Tweede Kamer 1984-1985, 18 600, VI, nr 16
04-12-1984	Stemming Motie Kosto, Handelingen Tweede Kamer 1984-1985, p 2063
31-05-1985 t/m 03-07-1985	*Hoorzittingen door ministeries van justitie en CRM*
13-12-1985	*Bekendmaking standpuntbepaling regering over Rapport interdepartementale werkgroep piraterij (persbericht)*
03-03-1986	Brief van de ministers van justitie en van welzijn, volksgezondheid en cultuur, Tweede Kamer 1985-1986, 19 435, nr 1
16-09-1986	W v 19 700, VI (Begroting justitie) nr 2 MvT blz 22
16-02-1987	Antwoord van de minister van justitie op vragen van het lid Kosto d d 29 januari, Tweede Kamer 1986-1987, Aanhangsel, nr 398, p 795

GOEDKEURINGSWET VERDRAG VAN ROME
Wetsvoorstel 20 012 (R1330)

Tweede Kamer

22-06-1987	nr 1	Koninklijke boodschap
	nr 2	Voorstel van wet
	nr 3	Memorie van toelichting
10-09-1987	nr 4	Nota van verbetering
23-10-1987	nr 5	Voorlopig verslag van de Staten van Aruba
11-11-1987	nr 6	Voorlopig verslag
01-12-1987	nr 6	Verslag van de Staten van de Nederlandse Antillen
29-02-1988	nr 7	Memorie van antwoord
29-02-1988	nr 8	[Eerste] Nota van wijziging
21-04-1988	nr 9	Eindverslag
04-07-1988	nr 10	Nota naar aanleiding van het eindverslag
15-12-1988	nr 11	Memorie van antwoord op het voorlopig verslag van de Staten van Aruba
15-12-1988	nr 12	Tweede nota van wijziging
15-03-1989	nr 13	Eindverslag van de Staten van Aruba

Handelingen Tweede Kamer

17-05-1989	77	Pagina's 6201-6221
23-05-1989	78	Pagina 6224

Eerste Kamer

24-05-1989	nr 235	Gewijzigd voorstel van Rijkswet
06-09-1989	nr 235a	Eindverslag

Handelingen Eerste Kamer

22-05-1990	23	Pagina's 898-912

Staatsblad

26-06-1990	nr 303	Rijkswet
15-06-1993	nr 286	KB 2 juni 1993, inwerkingtreding Goedkeuringswet op 1 juli 1993

GOEDKEURINGSWET CONVENTIE VAN GENÈVE
Wetsvoorstel 20 029 (R1331)

02-07-1987	nr 1	Koninklijke boodschap
	nr 2	Voorstel van wet
	nr 3	Memorie van toelichting
23-10-1987	nr 4	Voorlopig verslag van de Staten van Aruba
11-11-1987	nr 5	Voorlopig verslag
01-12-1987	nr 6	Voorlopig verslag van de Staten van de Nederlandse Antillen
29-02-1988	nr 6	Memorie van antwoord
29-02-1988	nr 7	[Eerste] Nota van wijziging
21-04-1988	nr 8	Eindverslag
17-05-1988	nr 9	Nota van verbetering
26-05-1988	nr 10	Nota naar aanleiding van het eindverslag
15-12-1988	nr 11	Memorie van antwoord op het voorlopig verslag van de Staten van Aruba
15-12-1988	nr 12	Tweede nota van wijziging
15-03-1989	nr 13	Eindverslag van de Staten van Aruba

Handelingen Tweede Kamer

17-05-1989	77	Pagina's 6201-6221
23-05-1989	78	Pagina 6224

Eerste Kamer

24-05-1989	nr 236	Gewijzigd voorstel van Rijkswet
06-09-1989	nr 236a	Eindverslag

Handelingen Eerste Kamer

22-05-1990	23	Pagina's 898-912

Staatsblad

26-06-1990	nr 304	Rijkswet
15-06-1993	nr 286	KB 4 juni 1993, inwerkingtreding Goedkeuringswet op 1 juli 1993

WET OP DE NABURIGE RECHTEN
Wetsvoorstel 21 244

Tweede Kamer		
05-08-1989	nr 1	Koninklijke boodschap
	nr 2	Voorstel van wet
	nr 3	Memorie van toelichting
	nr A	Advies Raad van State
	nr B	Nader rapport
03-09-1989	nr 4	[Eerste] Nota van verbetering
05-12-1989	nr 5	Voorlopig verslag
11-06-1990	nr 6	Memorie van antwoord
	nr 7	[Eerste] Nota van wijziging
01-10-1990	nr 8	Eindverslag
09-11-1990	nr 9	Tweede nota van verbetering
09-03-1992	nr 10	Nota naar aanleiding van het eindverslag
	nr 11	[Tweede] Nota van wijziging
17-03-1992	nr 12	Gewijzigd voorstel van wet
26-03-1992	nr 13	Derde nota van verbetering
26-08-1992		Mondeling overleg (zie nr 28)
01-09-1992	nr 14	Derde nota van wijziging
	nr 15	Vierde nota van verbetering
02-09-1992	nr 28	Verslag van een mondeling overleg
03-09-1992	nrs 16-26	Amendementen en gewijzigde amendementen
	nr 27	Motie van de leden Koetje en Jurgens
09-09-1992	nr 29	Gewijzigd amendement
14-09-1992	nr 30	Vijfde nota van verbetering
Handelingen Tweede Kamer		
03-09-1992	100	Pagina's 6284-6298, 6299-6303, 6332-6345
09-09-1992	102	Pagina's 6434-6444
16-09-1992	2	Pagina's 13-14
Eerste Kamer		
24-09-1992	nr 15	Nader gewijzigd voorstel van wet
10-11-1992	nr 15a	Voorlopig verslag
15-01-1993	nr 15b	Memorie van antwoord
26-01-1993	nr 15c	Eindverslag
Handelingen Eerste Kamer		
16-03-1993	21	Pagina's 945-948
Staatsblad		
01-04-1993	nr 178	Wet op de naburige rechten
13-05-1993	nr 243	KB 28 april 1993 ex art 15 WNR [Toezicht]
13-05-1993	nr 244	KB 29 april 1993, inwerkingtreding WNR op 1 juli 1993
Staatscourant		
30-06-1993	nr 121	Besluit d d 29 juni 1993 aanwijzing SENA
02-07-1993	nr 123	Besluit d d 30 juni 1993 benoeming leden College van Toezicht

NIEUWSTE ONTWIKKELINGEN

Tweede Kamer

Wetsvoorstel 22 600

28-01-1993	nr 7	NvW nieuw art II houdende wijziging van art 3, art 17 en 32 WNR
02-04-1993	nr 8	Eindverslag
02-06-1993	nr 9	Nota naar aanleiding van het eindverslag

Wetsvoorstel 23 247 (Wet op het verhuur- en leenrecht)

23-07-1993	nr 1	Koninklijke boodschap
	nr 2	Voorstel van wet
	nr 3	Memorie van toelichting
	nr A	Advies Raad van State
	nr B	Nader rapport

Transponeringstabellen

De transponeringstabellen geven aan waar de desbetreffende artikelen dezelfde onderwerpen regelen, zonder dat daarmee een gelijke regeling gegeven is.

Transponeringstabel WNR/VvR/CvG

WNR	VvR	CvG
1,a	3,a; 9	1,a
1,b		
1,c	3,b	
1,d	3,c	1,b
1,e		
1,f	3,e	1,c
1,g	3,f	
1,h	3,g	
1,i		
2 7		
2,4	15	
3		
4	19	
5		
6	10	2
7	12	
8	13	
9		
10	15	6
11	15	6
12	14	4
13	8	
14		
15-31		3
32,1	4	
32,2	5	2
32,3	3,d	1,d
32,4	16	
32,5	16	
32,6	6	
33	20,2	7,3
34	21	7,1
35/ 45d Aw	19	
36-37		

Transponeringstabel VvR/CvG/WNR

VvR	CvG	WNR
1	7,1	34
2		32
3,a	1,a	1,a
3,b		1,c
3,c	1,b	1,d
3,d	1,d	
3,e	1,c	1,f
3,f		1,g
3,g		1,h
4		32,1
5	2	32,2
6		32,6
7		2
8		13
9		1,a
10		6
11	5	
12		7
13		8
14	4	12
15	6	2,4; 10-11
16	7,2	32,4-5
17	7,4	
18		
19		4; 45d Aw
20,1		
20,2	7,3	33
21	7,1	34
22-34	8-13	
	3	15-30

De Wet op de naburige rechten; een inleiding

Sinds 1 juli 1993 heeft Nederland er een nieuw intellectueel eigendomsrecht bij of eigenlijk drie van zulke rechten De Wet op de naburige rechten, met haar voor niet-ingewijden verwarringwekkende naam, beschermt prestaties van uitvoerende kunstenaars, fonogrammenproducenten en omroeporganisaties Hun rechten worden "naburig" genoemd, omdat zij verwant zijn aan het auteursrecht

De wet, doorgaans afgekort als WNR, kent een lange voorgeschiedenis Blijkens de in deze bundel opgenomen documenten vormt het *Internationale Verdrag inzake de bescherming van uitvoerende kunstenaars, van producenten van fonogrammen en van omroeporganisaties* van Rome, 26 oktober 1961 (VvR), de belangrijkste basis voor onze nationale regeling De geschiedenis van dit verdrag gaat nog weer terug tot vóór 1903, toen de internationale auteursrechtvereniging ALAI te Weimar een congres aan dit onderwerp wijdde

Achtergrond

Wat was het probleem? Uitvoerende kunstenaars hadden, anders dan auteurs, geen rechten op hun vertolkingen In de tijd waarin het moderne auteursrecht ontstond - het laatste kwart van de vorige eeuw - werd dat niet als een probleem gevoeld omdat er nog geen technische middelen waren die hun prestaties reproduceerbaar of uitzendbaar maakten Bij de totstandkoming van de Berner Conventie over het auteursrecht (1886) waren uitvoerende kunstenaars dan ook nog niet in beeld als eventuele subjecten van intellectuele eigendomsrechten Dit werd rond de eeuwwis seling echter al anders

Niettemin waren de kaarten toen - en daarna - zodanig geschud dat een op zichzelf volkomen verdedigbare gelijkstelling van de vertolker met de wel door het auteursrecht beschermde vertalers en arrangeurs (onverminderd het recht van de auteur van het onderliggende werk) in de wetgeving geen politieke steun verkreeg noch in Nederland, noch daarbuiten Ook de rechtspraak wilde - op een enkele uitzondering na - niet van zo'n gelijkstelling weten

In de in deze uitgave opgenomen MvT bij de Goedkeuringswet van het VvR vindt men nadere gegevens over de inspanningen en compromissen die leidden tot de totstandkoming van dit verdrag in 1961 Daaraan valt toe te voegen dat niettegenstaande de sympathie die voor de aanspraken van de uitvoerende kunstenaars gevoeld werd, er ook veel, zij het meer onderhuidse, tegenstand was Enerzijds waren het de gebruikers, waaronder de omroeporganisaties en de filmproducenten als grootgebruikers, die niet stonden te wachten op claims van uitvoerende kunstenaars, naast de auteursclaims Anderzijds zagen de componisten-vakbroeders ook donkere wolken Officieus werd gesproken over de zgn "koektheorie" De muziekmarkt (de belangrijkste in dit verband) werd gezien als een koek van een min of meer vaststaande financiele grootte, en het was voor componisten uiteraard geen aantrekkelijke gedachte die voortaan met de uitvoerende kunstenaars te moeten gaan delen Ook menige fonogrammenproducent zag in de eventuele komst van wettelijke rechten van uitvoerende kunstenaars aanvankelijk eerder een bedreiging dan iets waarvan men (door het kopen van afgeleide rechten) profijt zou kunnen hebben

Beleidsmatig bezien kan men stellen dat de doorbraak van 1961 te danken is geweest aan de bereidheid van de georganiseerde uitvoerende kunstenaars om de "naburige rechten"-koek (we blijven even in dezelfde beeldspraak) te gaan delen met de fonogrammenproducenten en de omroeporganisaties Die hadden naar de heersende opvattingen ook geen auteursrecht op *hun*

prestaties (opnamen, voor de omroep al dan niet "live"), althans voor zover omroepuitzendingen niet als "films" te beschouwen waren Met de steun van de internationaal goed georganiseerde fonogrammenproducenten en omroepen kwam een veel krachtiger *pressure group* tot stand, wat in 1961 dus leidde tot het Verdrag ten behoeve van deze drie - ook jegens elkaar - "naburen"

Het VvR werd echter aanvankelijk slechts door weinig staten geratificeerd In veel landen bleef de weerstand, die aanvankelijk aan het sluiten van een verdrag in de weg had gestaan, op nationaal niveau bestaan In 1971 waren er nog maar 9 lid-staten, waaronder maar enkele grote Inmiddels werd het overnemen van muziekuitvoeringen op fonogrammen door derden ("platenpiraterij"), vaak wél onder afdracht aan de componistenorganisaties, maar ten detrimente van de uitvoerende kunstenaars en de "originele" fonogrammenproducenten, een toenemende steen des aanstoots Om althans hiertegen een internationaal front op te bouwen kwam op 29 oktober 1971 de *Conventie ter bescherming van fonogrammenproducenten tegen de ongeautoriseerde reproduktie van hun fonogrammen* (CvG) tot stand

De toenmalige verwachting dat veel landen wel bereid zouden zijn de CvG te ratificeren *in plaats van het VvR* is overigens niet uitgekomen Vanaf de jaren '70 gingen steeds meer landen toch over tot ratificatie van "Rome", naast of in plaats van ratificatie van Geneve Op 1 juli 1993 waren 40 incl Nederland Staten aangesloten bij het Verdrag van Rome, en 43 incl Nederland bij de Conventie Geneve, waarbij het merendeel overlapt [1]

Nederland

Ook in Nederland bleef na 1961 de weerstand tegen aansluiting bij het VvR aanvankelijk taai Pas in 1972 vroeg de minister van justitie aan de toenmalige Adviescommissie voor het auteursrecht advies over eventuele ratificatie van dit Verdrag (en de CvG) De commissie deed vijf jaar over een verdeeld interim-advies, en vervolgens nog vier jaar over een eveneens verdeeld eindadvies (19 mei 1981)

Intussen was de Tweede Kamer in het onderwerp geïnteresseerd geraakt In 1980 werd met nagenoeg algemene stemmen een motie-Nijhof aangenomen, waarin op spoedige ratificatie van het VvR werd aangedrongen

Het is geen geheim dat met name de omroeporganisaties en het toenmalige ministerie van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk werk, aanvankelijk niets van toetreding tot het VvR wilden weten Halverwege de jaren '80 ontstond hier een ommekeer Hierbij heeft een rol gespeeld dat Amsterdam toen een serieuze kandidaat was voor de Olympische zomerspelen van 1992 internationale bescherming van omroepuitzendingen was in dat verband belangrijk en zou veel geld kunnen opleveren in plaats van de altijd gevreesde negatieve omroep-betalingsbalans

Wetsvoorstellen tot goedkeuring van het VvR en de CvG lieten evenwel nog tot 1987 op zich wachten, en werden pas in 1990 (Rijks-)wet [2]

Het voorstel voor de nationale implementatiewet, de WNR dus, werd in de zomer van 1989 ingediend De behandeling daarvan ging wederom niet van een leien dakje Een nieuw geschilpunt tussen de departementen van justitie en WVC, thans over het "werkgeversrecht" (zie bij art. 3) zorgde voor vertraging, evenals discussie over de vraag of internationale reciprociteit gevraagd kon worden van staten die niet toegetreden waren tot het VvR, maar wél tot de EG behoren (zie bij art 32) Pas op 16 september 1992 ging de Tweede Kamer - toen unaniem - met het op enkele

1 Zie het overzicht van aangesloten landen in bijlage 7 achterin deze uitgave.

2 Het VvR en de CvG zijn mede goedgekeurd voor de Nederlandse Antillen (hoewel de Nederlandse Antillen thans nog geen prioriteit geeft aan een nationale regeling) De regeling is overeenkomstig de wens van de Staten van Aruba niet goedgekeurd voor dat land

punten nog geamendeerde wetsvoorstel accoord De instemming van de Eerste Kamer volgde op 16 maart 1993

Tussentijdse en nieuwe ontwikkelingen

Enkele belangrijke tussentijdse ontwikkelingen moeten hier nog worden vermeld Belanghebbenden hebben de totstandkoming van de WNR niet afgewacht en de weg naar de rechter gezocht Al in 1972 kende het Gerechtshof te Arnhem in een trend-settend arrest bescherming toe aan vertolkers en fonogrammenproducenten tegen klakkeloze overname van geluidsdragers [3]

Basis hiervoor was het algemene onrechtmatige-daad-artikel in het Burgerlijk Wetboek (art 1401, thans art 6 162) De door de lagere rechtspraak toegekende bescherming werd bevestigd en uitgebreid (ook tot gevallen van niet klakkeloze overneming van een hele plaat) in het zgn *Elvis Presley*-arrest van 24 februari 1989 [4]

De betekenis die dit arrest zou houden naast de in te voeren WNR heeft een deel van het parlementaire debat beheerst (zie bij art 33 en art 34 WNR)

Op 19 november 1992, toen het ontwerp-WNR inmiddels in de Eerste Kamer lag, stelde de Raad van de EG een Richtlijn[5] vast, die in de gehele EG uiterlijk 1 juli 1994 voor naburige rechten diende te zorgen Op verreweg de meeste punten voldoet onze WNR reeds aan deze Richtlijn De Richtlijn verbiedt evenwel eisen van reciprociteit ten aanzien van andere EG-lid-Staten, die art 32 WNR thans wel stelt [6]

Een meer in het oog springende noviteit van de Richtlijn betreft het in te voeren verhuur- en uitleenrecht, zowel in het auteursrecht als op het gebied van de naburige rechten Dit heeft in ons land geleid tot de indiening op 23 juli 1993 van wetsvoorstel 23 247

Behalve in verhuur- en leenrecht voor uitvoerende kunstenaars en fonogrammenproducenten voorziet het voorstel, overeenkomstig de Richtlijn, tevens in naburige rechten voor een vierde categorie gerechtigden filmproducenten Die rechten zullen overigens merendeels een doublure vormen met het auteursrecht

Wetsvoorstel 23 247 en de daarbij behorende MvT zijn, voorzover het om wijzigingen in de WNR gaat, artikelgewijs verwerkt in de parlementaire geschiedenis van de WNR verderop in deze uitgave Ook de passages in de MvT over wijzigingen in de Auteurswet waarnaar bij WNR-wijzigingen verwezen wordt zijn verwerkt

Ook in deze inleiding zullen, naast een bespreking van de WNR-1993, de belangrijkste bepalingen van wetsvoorstel 23 247 aan de orde komen

De WNR in hoofdlijnen

De WNR heeft verschillende moeders en vaders Afgezien van de bewindslieden resp de departementsambtenaren van justitie en WVC en het parlement, is de inhoud van de wet in belangrijke mate bepaald door een aantal documenten Dat zijn het VvR en de daarop gebaseerde, door de OMPI gemaakte "loi-type", de CvG, en last but not least de Auteurswet 1912 waaruit tal van bepalingen mutatis mutandis zijn "overgenomen"

De WNR is ingedeeld in zeven hoofdstukken

3 8 januari 1972, *NJ* 1972, 297 m nt LWH (DGG c s /Kusters) Zie achterin deze uitgave bijlage 4

4 HR 24 februari 1989, *NJ* 1989, 701 m nt LWH Zie achterin deze uitgave bijlage 5

5 Richtlijn 92/100 EEG van 19 november 1992, Pb L 346/61 Zie achterin deze uitgave bijlage 3

6 In het deel van deze uitgave dat de parlementaire geschiedenis van de WNR omvat, is het voorstel tot aanpassing van art 32 aan de Richtlijn bij dat artikel verwerkt

Hoofdstuk 1, art. 1 WNR: definities.

Artikel 1 WNR omvat definities. Zij zijn deels gebaseerd op navenante bepalingen in art. 3 VvR, al zijn er enige kleine verschillen. De belangrijkste definitiebepalingen zijn die van (a) "uitvoerende kunstenaar", (b) "opnemen" en (c) "fonogram".

Onder *"uitvoerende kunstenaar"* verstaat de WNR vooreerst "de toneelspeler, zanger, musicus, danser en iedere andere persoon die een werk van letterkunde of kunst opvoert, zingt, voordraagt of op enige andere wijze uitvoert". Blijkens de wets- en VvR-geschiedenis (en blijkens art. 13 WNR) moeten dirigenten en toneelregisseurs hieronder mede begrepen worden.

Niet van belang is of het uitgevoerde werk nog auteursrechtelijk beschermd is, wel dat dit een "werk" in de zin van die wet is. Dit laatste lijdt uitzondering voor "de artiest, die een variete- of circusnummer of een poppenspel uitvoert": deze geniet bescherming los van de vraag of het nummer een "werk" in auteursrechtelijke zin is.

Onder *"fonogram"* verstaat de wet "iedere opname van uitsluitend geluiden van een uitvoering of andere geluiden". Van belang is de beperking tot "uitsluitend geluiden", waarmee videoclips van de werking van de WNR zijn uitgezonderd. *"Opnemen"* is gedefinieerd als "geluiden, beelden of een combinatie daarvan voor de eerste maal vastleggen op een voorwerp dat geschikt is om deze te reproduceren of openbaar te maken". Onder het begrip "fonogram" valt derhalve slechts een *eerste* vastlegging van klanken en niet een grammofoonplaat, cd of mc. Dat zijn "reproducties" (vgl. de definitie van "reproduceren" in art. 1 sub (f)).[7]

Op enkele andere begripsomschrijvingen in art. 1 WNR zullen wij hieronder bij de relevante wetsbepalingen terugkomen.

Hoofdstuk 2, artt. 2-12 WNR: inhoud van de naburige rechten

Hoofdstuk 2 WNR behelst de inhoud van de naburige rechten, maar - vergeleken met de systematiek van de Auteurswet 1912 - veel meer dan dat. De afwijkende structuur in de WNR vindt zijn oorzaak voornamelijk hierin dat de wetgever van de WNR in dit hoofdstuk sterk op het voorbeeld van het VvR heeft geleund.

Naast de *uitsluitende exploitatierechten* in artt. 2, 6 en 8 voor resp. de uitvoerende kunstenaars, de fonogrammenproducenten en de omroeporganisaties (vgl. artt. 12-14 Auteurswet 1912), kent art. 5 aan (alleen) de uitvoerende kunstenaars *persoonlijkheidsrechten* toe (vgl. art. 25 Aw), en geeft art. 7 aan de uitvoerende kunstenaar en de fonogrammenproducent een *vergoedingsrecht* voor zgn. secundair gebruik.

Artikel 3 WNR geeft een regeling voor de verhouding tussen uitvoerende kunstenaars-werknemers en hun *werkgever* een onderwerp in de Auteurswet in art. 7 geregeld is. De positie van uitvoerende kunstenaars die meewerken aan een *film* is aan de orde in art. 4 WNR, in de Aw is dat het geval in de artt. 45a-45g, waarnaar de WNR verwijst.

De *overdracht* van rechten, in de Auteurswet geregeld in art. 2, vindt in de WNR zijn regeling in art. 9, dat anders dan de Aw ook regels geeft voor licenties.

Wijdt de Auteurswet in § 6 (artt. 15 e.v.) een speciale afdeling aan "de beperkingen van het auteursrecht", in de WNR vinden wij zulke *beperkingen* in de artikelen 10 en 11.

Tenslotte heeft in hoofdstuk 2 WNR art. 12 betrekking op de *duur* van de naburige rechten (vgl. artt. 37-41 Aw).

Hieronder zullen wij de bepalingen van hoofdstuk 2 WNR artikelgewijs kort bespreken.

---

7 Vgl. ook Spoor/Verkade, *Auteursrecht*[2], nr. 349.

Artikel 2 (exploitatierechten uitvoerende kunstenaar)

Ingevolge art 2 lid 1 WNR heeft de uitvoerende kunstenaar het uitsluitend (verbods-)recht met betrekking tot (a) het opnemen van zijn uitvoering, (b) het reproduceren van een opname van zijn uitvoering, (c) het verkopen, afleveren of anderszins in het verkeer brengen van een opname van een uitvoering of van een reproduktie daarvan dan wel het voor die doeleinden invoeren, aanbieden of in voorraad hebben, en (d) het uitzenden, het heruitzenden of het op een andere wijze openbaar maken van een uitvoering of een opname van een uitvoering of een reproduktie daarvan

De onder (a) t/m (c) vermelde rechten zijn "echte" verbodsrechten, met dien verstande dat art 2 lid 2 een uitputtingsregel kent m b t reprodukties die door de uitvoerende kunstenaar of met zijn uitdrukkelijke toestemming in het verkeer zijn gebracht

Anders dan art 13 Aw strekt het reproduktierecht van de uitvoerende kunstenaar zich niet uit tot *nabootsingen* ofwel *plagiaat* door de ene uitvoerende kunstenaar ten opzichte van de andere Art 2 WNR heeft alleen betrekking op technische (gehele of gedeeltelijke) reproduktie [8]

Zoals wij nog zullen zien wordt het onder (d) bedoelde openbaarmakingsrecht in art 7 gereduceerd tot een vergoedingsrecht, voor zover het gaat om uitzending of andere openbaarmaking van legaal in het verkeer gebrachte fonogrammen of reprodukties daarvan

Ingevolge wetsvoorstel 23 247 zal art 2 worden uitgebreid met een verbodsrecht m b t verhuur, een verbodsrecht m b t uitlening gedurende zes maanden na introductie, en een vergoedingsrecht voor uitlening daarna In een *nieuw artikel 2a* zal dan een niet voor afstand vatbare vergoedingsaanspraak voor verhuur-inkomsten worden opgenomen t b v uitvoerende kunstenaars die hun verhuurrechten aan producenten hebben overgedragen Blijkens de 16e considerans van de EEG-Richtlijn zal de vergoeding overigens uitgekeerd kunnen worden op basis van een of meer betalingen op ongeacht welk moment, bij het sluiten van het contract of later "Afkoop" is dus mogelijk

Verhuren zal ingevolge w v 23 247 in art 1 onder (j) worden omschreven als het voor beperkte tijd en tegen een direct of indirect economisch of commercieel voordeel voor gebruik ter beschikking stellen Uitlenen wordt volgens het voorstel (art 1 onder (k)) het voor een beperkte tijd en *zonder* direct of indirect economisch of commercieel voordeel voor gebruik ter beschikking stellen *door voor het publiek toegankelijke instellingen* Privé-uitlening en uitlening aan personen werkzaam binnen een onderneming of instelling vallen dus buiten het leenrecht Voorts is van belang de 14e considerans van EEG-Richtlijn 92/100, waarin gezegd wordt dat wanneer de door een voor het publiek toegankelijke instelling verrichte uitlening aanleiding geeft tot een betaling waarvan het bedrag niet hoger is dan hetgeen noodzakelijk is om de huishoudelijke kosten van de instelling te dekken, er geen sprake is van direct of indirect economisch of commercieel voordeel in de zin van deze richtlijn

Artikel 3 (werkgeversrechten)

Artikel 3 werd pas in een laat stadium aan de WNR toegevoegd (in de NvW2 nog genummerd 2a (oud)) Het betreft de tijdens de parlementaire behandeling zeer omstreden kwestie van het werkgeversrecht

De Auteurswet kent in art 7 een regeling die de werkgever onder de daar aangegeven voorwaarden als "maker" en dus als rechthebbende aanmerkt Aanvankelijk meende de regering dat een pendant hiervan in de WNR in strijd zou kunnen zijn met het VvR De uiteindelijke tekst in art 3 WNR toont alle kenmerken van een moeizaam compromis

De eerste volzin van art 3 bepaalt dat de werkgever bevoegd is de rechten van de uitvoerende kunstenaar te exploiteren, voor zover dit tussen partijen is overeengekomen dan wel voortvloeit uit de aard van de tussen hen gesloten arbeidsovereenkomst, de gewoonte of de eisen van rede-

8 Vgl over *nabootsingen*, over *sampling* en over *play-backen* Spoor/Verkade, nr 347

lijkheid en billijkheid Van belang is vooreerst dat de wet een zodanige overeenkomst (eventueel bij cao) *toelaat,* via de in art 9 geregelde overdracht kon en kan een dergelijk resultaat overigens ook bereikt worden Maar terwijl art 9 een uitdrukkelijke schriftelijke regeling vereist, blijkt uit art 3 dat het exploitatierecht van de werkgever ook uit de aard van de overeenkomst, de gewoonte, of uit redelijkheid en billijkheid kan voortvloeien De wetgever heeft het probleem hiermee in vergaande mate naar de rechter geendosseerd

Dat geldt ook voor de regeling in de tweede volzin, die, voor het geval dat het werkgeversexploitatierecht is overeengekomen of wordt aangenomen, vervolgens aan de werknemer een recht op een billijke vergoeding toekent, echter wederom "tenzij anders is overeengekomen of uit de aard van de overeenkomst, de gewoonte of de eisen van redelijkheid en billijkheid anders voortvloeit"

De derde volzin van art 3 bepaalt dat de werkgever de persoonlijkheidsrechten van de uitvoerende kunstenaar (vgl art 5) moet eerbiedigen (In het auteursrecht is omstreden of de werkgever, in de gevallen waarin hij als "maker" wordt beschouwt, ook de persoonlijkheidsrechten heeft, of dat die bij de werknemer verblijven) Zie evenwel art 5 lid 2 over de mogelijkheid van afstand van persoonlijkheidsrechten

Artikel 4 (bijdragen aan filmwerken)

Sinds 1985 kent de Auteurswet in de artikelen 45a-45g een regeling die, kort gezegd, de filmproducent moet helpen om zonder nadere contracten te beschikken over mogelijkheden om de film normaal te kunnen exploiteren Het *vermoeden van overdracht van rechten* van de filmauteurs aan de producent van art 45d speelt daarbij een centrale rol, vgl ook art 45f over het vermoeden van afstand van bepaalde persoonlijkheidsrechten Daartegenover geeft de regeling aan de medewerkers ook enige minimum-rechten

Artikel 4 WNR verklaart deze regeling van overeenkomstige toepassing op uitvoeringen van uitvoerende kunstenaars die voor een film bestemd zijn

Opmerking verdient dat ter gelegenheid van de WNR in de artikelen 45a-45g enige wijzigingen - ten voordele van de auteurs-medewerkers en via art 4 WNR dus ook ten voordele van de uitvoerende kunstenaars-medewerkers - zijn aangebracht Bij art 35 WNR (hieronder) komen wij hierop terug

In het kader van wetsvoorstel 23 247 (verhuur- en leenrecht) zal de constructie van art 4 WNR j° art 45d Aw worden uitgebouwd de filmmedewerkers krijgen volgens het voorstel een niet voor afstand vatbare aanspraak op een billijke vergoeding m b t inkomsten uit filmverhuur

Artikel 5 (persoonlijkheidsrechten uitvoerende kunstenaar)

Grotendeels overeenkomstig art 25 Auteurswet kent art 5 WNR de uitvoerende kunstenaar onoverdraagbare persoonlijkheidsrechten toe Het gaat om (niet geheel absolute en deels wèl voor contractuele "afstand" vatbare) aanspraken op naamsvermelding en op integriteit m b t de weergave van de uitvoering

Wil de uitvoerende kunstenaar dat de hier genoemde rechten ook na zijn overlijden kunnen worden uitgeoefend, dan dient hij bij uiterste wilsbeschikking of bij codicil iemand daartoe aan te wijzen

De WNR voorziet niet in een recht voor de uitvoerende kunstenaar om zijnerzijds wijzigingen in weergaven van de uitvoering te verlangen anders (binnen redelijkheidsgrenzen) art 25 lid 4 Aw

Artikel 6 (uitsluitende rechten fonogrammenproducent)

De rechten van de fonogrammenproducent komen overeen met die van de uitvoerende kunstenaar (zie hierboven bij art 2), met dien verstande dat aan de producent uiteraard geen recht m b t "het opnemen van een uitvoering" toekomt

Het voorgenomen verhuur- en leenrecht zal eveneens analoog geregeld worden

De werkgeversproblematiek van art 3 WNR speelt niet bij de fonogrammenproducent Het VvR, de CvG en de WNR beschouwen als de producent "de natuurlijke of rechtspersoon die een fonogram voor de eerste maal vervaardigt of doet vervaardigen" in feite dus de ondernemer of de rechtspersoon-onderneming

De wetgever heeft het niet opportuun geacht de fonogrammenproducent persoonlijkheidsrechten toe te kennen

Artikel 7 (vergoedingsrechten uitvoerende kunstenaar en fonogrammenproducent voor "secundaire openbaarmaking")

Overeenkomstig art 12 VvR voorziet de WNR niet in een verbodsrecht, maar wel in een vergoedingsrecht voor uitzending of andere wijze van openbaarmaking van fonogrammen of reprodukties die voor commerciele doeleinden zijn uitgebracht De "andere wijze van openbaarmaking" is een veelomvattend begrip, nader omschreven in art 2 lid 3 WNR, dat op zijn beurt correspondeert met art 12 lid 1 sub 3° en art 12 lid 2 Aw Bepaalde vormen van onderwijsgebruik zijn in art 2 lid 4, overeenkomstig art 12 lid 4 Aw, uitgezonderd Daarentegen is heruitzending, ook per kabel, waarschijnlijk aan het verbodsrecht onderworpen [9]

De vergoedingen ex art 7 WNR kunnen slechts door een door de minister van justitie incassoorganisatie geind worden zie hieronder bij art 15 Bij geschillen over de hoogte is alleen de arrondissementsrechtbank te 's-Gravenhage in eerste aanleg bevoegd (art 7 lid 2 WNR)

De incasso-organisatie dient ervoor te zorgen dat de vergoeding tussen de uitvoerende kunstenaar en de producent of hun rechtverkrijgenden gelijkelijk wordt verdeeld Dit volgt uit art 7 lid 3 WNR De bepaling is evenwel niet van dwingend recht, uit het noemen van "rechtverkrijgenden" en uit art 9, tweede volzin, blijkt impliciet dat producent en uitvoerende kunstenaar anders kunnen overeenkomen Vgl ook art 8 lid 2 van EEG-Richtlijn 92/100

Hoewel het bij art 7 "slechts" om een vergoedingsrecht gaat, vormt dit recht - afgezien van regelrechte piraterijbestrijding - vermoedelijk het belangrijkste onderdeel van de wet, gezien de financiele belangen die met deze regeling voor secundair gebruik gemoeid kunnen zijn Blijkens een bericht in *De Volkskrant* van 1 juli 1993 hoopte de incasso-organisatie SENA op een opbrengst van "enkele tientallen miljoenen guldens" per jaar

In art 7 is (bij NvW3) bepaald dat de naburig rechthebbenden een vergoedingsrecht hebben, *mits* de billijke vergoeding wordt betaald Aanvankelijk stond er "indien" De strekking van de wijziging is het verbodsrecht te doen herleven in geval van wanbetaling

Artikel 7a (uitsluitende rechten filmproducent)

Dit artikel bestaat thans (september 1993) nog slechts in ontwerp (wetsvoorstel 23 247) De voor de filmproducent te creeren naburige rechten zijn vergaand vergelijkbaar met de aan de uitvoerende kunstenaar en de fonogrammenproducent ingevolge art 2 en 6 toekomende reproduktie- en verbreidingsrechten De filmproducent krijgt voorts een analoog leen- en verhuurrecht, onverminderd een billijke vergoeding voor de uitvoerende kunstenaar-medewerker (geconstrueerd via art 4 WNR j° art 45d (nieuw) Aw)

Artikel 8 (uitsluitende rechten omroeporganisatie)

Een legale[10] omroeporganisatie heeft ingevolge art 8 lid 1 verbodsrechten m b t (a) het al dan niet gelijktijdig heruitzenden van programma's (incl kabel), (b) het opnemen van programma's en het reproduceren van een dergelijke opname, (d) en (e) het (anderszins) openbaar maken van (opnamen van) programma's of reprodukties daarvan, ongeacht welke technische hulpmiddelen

9 Vgl Spoor/Verkade, nr 351

10 Vgl art 1 sub e WNR

daarbij worden gebruikt Ingevolge art 1 sub i WNR wordt onder een programma een uitgezonden radio of tv-programma of een onderdeel daarvan verstaan

Art 8 lid 1 onder (c) kent de omroeporganisatie ook een verbreidingsrecht toe van reprodukties van (uitgezonden)[11] programma's, analoog aan dat van de uitvoerende kunstenaar en de fonogrammenproducent, incl de uitputtingsregel (zie bij art 2 en art 6) Het verhuur- en uitleenrecht zal volgens w v 23 247 voor de omroeporganisaties analoog geregeld worden

Evenals bij de fonogrammenproducenten heeft de wetgever bij omroeporganisaties de werkgeversproblematiek en de persoonlijkheidsrechten niet aan de orde geacht

Artikel 9 (overdracht en licentie)

De rechten die de WNR verleent gaan ingevolge art 9, eerste volzin, over bij erfopvolging Deze bepaling is enigszins tegenstrijdig met art 5 lid 2, dat bepaalt dat de *persoonlijkheidsrechten* van art 5 lid 1 na de dood van de uitvoerende kunstenaar slechts kunnen worden uitgeoefend in geval daartoe iemand bij testament of codicil is aangewezen

De tweede en de derde volzin bepalen dat de naburige rechten, uitgezonderd de persoonlijkheidsrechten, kunnen worden overgedragen en dat levering bij akte moet geschieden De WNR volgt hiermee art 2 Aw, ook waar zij vervolgens bepaalt dat de overdracht alleen die bevoegdheden omvat waarvan dit in de akte is vermeld of uit aard of strekking van de titel noodzakelijk voortvloeit Deze bepaling is bedoeld om de overdrager te beschermen

Anders dan de Auteurswet breidt de WNR deze regels uit tot gevallen van het "verlenen van toestemming" (licentie-verlening), ook de schriftelijkheidseis [12]

Artikelen 10 en 11 (beperkingen) algemeen

Artikel 12 lid 2 van het VvR laat toe dat een nationale wet voorziet in dezelfde beperkingen van naburige rechten als de beperkingen die gelden in het auteursrecht De WNR is echter niet zo ver gegaan

Niet overgenomen uit de Aw zijn

- de regeling van art 15 m b t nieuws en actuele artikelen/uitzendingen door de media Wat overname van actuele omroepprogramma's betreft lijkt art 15 Aw daarmee een (wat misleidende) dode letter te zijn geworden,
- de regeling van art 15b met betrekking tot overheidspublikaties (-programma's),
- de regeling van art 17a inzake wettelijke licenties voor omroep, kabel en fonografische industrie,
- de regeling van art 17c voor gebruik in het kader van erediensten Bij de parlementaire geschiedenis van de WNR (zie aldaar bij art 10) werd er van regeringszijde overigens op vertrouwd dat heffingen ex art 7 WNR achterwege zouden blijven,
- de regeling van art 22 voor afbeeldingen door de justitie

De WNR voorziet wel in de hierna te bespreken beperkingen van de naburige rechten

Artikel 10 sub a (reproduktie voor eigen oefening studie op gebruik)

Met betrekking tot "eigen oefening, studie of gebruik van degene die opneemt of in enkele exemplaren reproduceert" volgt de WNR de regeling van artikel 16b t/m art 16g Aw Dit betekent dat in de privesfeer gekopieerd mag worden, waarbij de vergoeding voor de naburig-recht hebbenden gevonden moet worden in de cassetteheffing volgens artt 16c-g Aw Krachtens aanwijzing ex art 16e wordt de hoogte daarvan in beginsel vastgesteld door de Stichting SONT Kortingen i v m standaardcontracten daargelaten, zou het aanvankelijke tarief van f 0,35 per video-speeluur bij inwerkingtreding van de WNR omhoog gaan tot f 0,77 Voor audiobanden (was f 0,35 per speeluur) werd een verhoging overeengekomen tot f 0,65 per 1 juli 1993,

---

11 Vgl Spoor/Verkade, nr 353

12 Zie voor kritiek Spoor Verkade, nr 356

f 0,66 2 per 1 juli 1994, en f 0,68 voor de periode van 1 juli 1995 tot 1 juli 1996 [13]

Artikel 10 sub b (actuele reportages)

Art 10 sub b is de pendant van art 16a Aw Er is een overnamebevoegdheid voor verslaggeving in een foto-, film-, radio- of televisie-reportage over actuele gebeurtenissen, voorzover zulks voor het behoorlijk weergeven van de actuele gebeurtenis die het onderwerp van de reportage uitmaakt noodzakelijk is en mits slechts gebruik wordt gemaakt van korte fragmenten De regeling van art 16a is strikter dan die van art 15 Aw, die niet in de WNR overgenomen is (zie hierboven)

Artikel 10 sub c (tijdelijke vastlegging opnamen door omroeporganisaties)

In overeenstemming met art 17b Aw laat art 10 sub c WNR toe de reproduktie van een opname door of in opdracht van een omroeporganisatie, die bevoegd is tot uitzenden of doen uitzenden, ten behoeve van het eigen programma, mits de opname wordt teniet gedaan binnen 28 dagen na de eerste uitzending van het programma waarvoor de opname is gemaakt, en in ieder geval binnen een half jaar na de vervaardiging Ten aanzien van de uitvoering van een uitvoerend kunstenaar dient artikel 5 in acht genomen te worden

Tijdens de Tweede-Kamerbehandeling werden nogal wat bezwaren geuit tegen de strikte regeling van art 10 sub c WNR en art 17b Aw Een AMvB-regeling voor archieven volgens artikel 17b lid 3 Aw, van overeenkomstige toepassing verklaard in art 10 sub c WNR, is er immers nog niet De staatssecretaris zegde studie naar dit onderwerp toe

Artikel 10 sub d (citaatrecht)

Overeenkomstig art 15a Aw is in art 10 sub d WNR toegelaten het citeren in een aankondiging, beoordeling, polemiek of wetenschappelijke verhandeling, mits met inachtneming van de persoonlijkheidsrechten van de uitvoerende kunstenaar

Artikel 11 (onderwijs-overnemingen en openbaarmakingen)

Artikel 11 WNR volgt 16 Aw door toe te laten (a) het overnemen van gedeelten van uitvoeringen, fonogrammen of programma's of reprodukties daarvan in publikaties of geluids- of beeldopnamen die gemaakt zijn om te worden gebruikt als toelichting bij het onderwijs, alsmede voor (b) het openbaar maken van gedeelten van uitvoeringen, fonogrammen of programma's of reprodukties daarvan door middel van een uitzending in een programma dat gemaakt is om te dienen als toelichting bij het onderwijs De regeling van de billijke vergoeding van art 16 is van overeenkomstige toepassing De persoonlijkheidsrechten van de uitvoerende kunstenaar moeten worden geëerbiedigd

In wetsvoorstel 23 247 wordt de onder (a) bedoelde regeling mede van toepassing verklaard op films, de onder (b) bedoelde regeling niet De regeling onder (a) komt dan in lid 2, die onder (b) in lid 1 van art 11 (nieuw)

Artikel 12 (duur)

De WNR heeft in art 12 gekozen voor een 50-jarige beschermingsduur Dat is veel langer dan het minimum van 20 jaar volgens het VvR, maar in overeenstemming met het in mei 1993 bekend geworden voornemen van de Raad der EG voor een regeling in een nieuwe EEG-richtlijn met betrekking tot de duur van auteursrechten en naburigere rechten

Het exacte einde van de beschermingsduur is in de WNR bepaald op 50 jaar na het einde van het jaar waarin

(a) de uitvoering heeft plaats gehad, voor uitvoeringen,

(b) het fonogram is vervaardigd, voor fonogrammen en voor daarop opgenomen uitvoeringen,[14]

13 Informatie van Stichting De Thuiskopie te Amstelveen

14 Zie over dit criterium vitvoerig Spoor/Verkade, nr 357

(c) het programma is uitgezonden, voor omroeporganisaties
Ingevolge wetsvoorstel 23 247 zal hieraan worden toegevoegd
(d) de film is vastgelegd, voor de producent van eerste vastleggingen van films

Hoofdstuk 3, artt. 13-20 WNR: de uitoefening en handhaving van de naburige rechten

Artikel 13 (gezamenlijke uitvoering)

Ook met de regeling van de uitoefening bij gezamenlijke uitvoeringen uitvoerende kunstenaars (buiten dienstverband, vgl daarover bij art 3) heeft de wetgever het moeilijk gehad zie de parlementaire geschiedenis van de WNR bij dat artikel

Uit de *laatste* volzin van art 13 WNR blijkt het uitgangspunt bij gezamenlijke uitvoeringen moet de uitoefening van de rechten gezamenlijk geschieden, terwijl de handhaving door iedere uitvoerende kunstenaar afzonderlijk kan plaats hebben

Voor gevallen van een gezamenlijke uitvoering door zes of meer personen bepaalt art 13 WNR dat de rechten uitsluitend kunnen worden uitgeoefend door een door de aan die uitvoering deelnemende uitvoerende kunstenaars bij meerderheid gekozen vertegenwoordiger De kleinere ensembles werden derhalve op een getalscriterium gefixeerd, waarbij voor een kwintet nog de hoofdregel geldt, maar voor een sextet niet meer De regel voor sextetten-plus is blijkens de tweede volzin van art 13 niet van toepassing op een aan de gezamenlijke uitvoering meewerkende solist, regisseur en/of dirigent Bij de parlementaire behandeling is er op gewezen dat het solist-begrip diffuus is, maar dit heeft niet tot aanpassing van de wet geleid

De laatste volzin van art 13 bepaalt dat de handhaving van de rechten, ingeval het een gezamenlijke uitvoering betreft, door een ieder van de aan die uitvoering deelnemende uitvoerende kunstenaars kan geschieden, tenzij anders is overeengekomen Gedoeld wordt op handhaving bij inbreuk De regeling lijkt niet helemaal te kloppen Het is althans merkwaardig dat in de zes plus-situatie iedere bij de uitvoering betrokken uitvoerende kunstenaar tot rechtsmaatregelen jegens een (mogelijke) inbreukmaker zou kunnen overgaan, terwijl de meerderheid een ander heeft gekozen om de groep in het geschil te vertegenwoordigen

In het geval van een gezamenlijke uitvoering door twee of meer werkgevers op de voet van artikel 3 (orkest, koor, balletgezelschap) zal o i art 13 op de werkgevers van overeenkomstige toepassing moeten worden geacht Het geval van zes of meer zulke werkgevers zal zich niet gauw voordoen

De wet regelt niet uitdrukkelijk het geval dat de rechten van een of meer van de gezamenlijk uitvoerenden zijn overgegaan op erfgenamen of op verkrijgers krachtens overdracht De regeling van art 13 zal hier zo veel mogelijk overeenkomstig moeten worden toegepast

Artikel 14 (gemeenschappelijke rechten van fonogrammenproducenten en/of omroeporganisaties)

Indien aan twee of meer producenten van fonogrammen of omroeporganisaties een gemeenschappelijk recht ten aanzien van eenzelfde fonogram of programma toekomt, kan de handhaving van dit recht door ieder van hen geschieden, tenzij anders is overeengekomen Aldus art 14 WNR, dat evenals art 13 de positie van rechtverkrijgenden krachtens overdracht onbelicht laat

In wetsvoorstel 23 247 wordt art 14 mede van toepassing verklaard op filmproducenten

Artikel 15 (incasso-organisatie secundaire openbaarmakingsrechten)

Zoals reeds vermeld bij art 7 moet de daar bedoelde billijke vergoeding betaald worden aan een door de minister van justitie aan te wijzen rechtspersoon Deze is met uitsluiting van anderen met de inning en verdeling van deze vergoeding is belast Zowel ten aanzien van de vaststelling van de hoogte van de vergoeding als de inning daarvan, alsmede de uitoefening van het uitsluitend recht, vertegenwoordigt deze rechtspersoon de rechthebbenden in en buiten rechte Het gaat hier om een zgn "eigen-recht-organisatie" als bedoeld in het CIBRA-rapport van 1982 [15]

15 Vgl Van Lingen, Auteursrecht in hoofdlijnen, 3e druk 1991, nr 48, Spoor/Verkade, nr 257

De "aangewezen" rechtspersoon is de Stichting ter exploitatie van naburige rechten (SENA), gevestigd te Hilversum [16]

Uiteraard voorziet de WNR in toezicht op deze organisatie Op aandrang van de Tweede Kamer werd de aanvankelijk voorziene regeringscommissaris vervangen door een meerhoofdig College van Toezicht De leden worden benoemd door de minister van justitie [17]

Bij algemene maatregel van bestuur (28 april 1993, Stb 1993, 243, achterin deze uitgave bijlage 1) zijn nadere regels gesteld omtrent het toezicht

De verdeling van de geinde vergoedingen geschiedt aan de hand van een door de SENA op te stellen en door de minister van justitie goed te keuren reglement

Artikelen 15a-15d (incasso leenrecht)

De artikelen 15a-15d bestaan thans (1993) nog slechts in ontwerp Voor het krachtens wetsvoorstel 23 247 in te voeren leenvergoedingsrecht wordt volgens het voorstel ook in een exclusieve "eigen recht"-organisatie voorzien ait 15a Niet duidelijk is of hiertoe wederom de Stichting SENA zal worden aangewezen, of de Stichting Leenrecht, of een andere stichting

Bij de aanwijzing van en het toezicht op de art 15a-organisatie is, anders dan bij SENA, de minister van WVC mede betrokken

Terwijl de billijke vergoeding voor secundaire openbaarmakingsrechten ex art 7 WNR door SENA, wettelijk bezien, met individuele betalingsplichtigen uitonderhandeld moet worden, en bij blijvend geschil telkens bepaald moet worden door (in eerste aanleg) de Haagse rechtbank, volgt art 15b van w v 23 247 voor de leenvergoeding een ander model het model van art 16e Aw Daarvoor wordt dus een (andere) stichting aangewezen en wel door de ministers van justitie en WVC Wordt men het daar niet eens, dan is de Haagse rechtbank weer bevoegd (art 15c ontwerp 23 247)

Artikel 15d van het wetsvoorstel legt de leenvergoedingsplichtigen een (vergaande) opgaveverplichting op, zij moeten aan de incasso-organisatie zelfs de bescheiden of andere informatiedragers (diskettes!) ter inzage geven "waarvan kennisneming nodig is voor de vaststelling van de verschuldigdheid en de hoogte van de vergoeding" Niet nakoming daarvan wordt een strafbaar feit ingevolge een eveneens voorgesteld nieuw art 27a

Voor het *verhuurrecht* worden geen navenante wettelijke maatregelen voorgesteld Dat is, bezien vanuit de optiek van de rechthebbenden, ook niet nodig, nu hen t a v verhuur het verbodsrecht ten dienste staat Nu het meerdere het mindere insluit, zullen de rechthebbenden t a v verhuur binnen de grenzen van het gewone burgerlijk recht zelf hun voorwaarden kunnen stellen t a v vergoeding, incasso en administratie

Artikel 16 (schadevergoeding en winstafgifte)

Analoog aan art 27a Aw voorziet art 16 WNR in schadevergoeding bij inbreuk, terwijl daarnaast afdracht van de ten gevolge van de inbreuk genoten winst met rekening en verantwoording daarover kan worden gevorderd De aanspraken van licentienemers zijn eveneens overeenkomstig art 27a Aw geregeld uitgangspunt daarbij is dat de licentienemer niets tekort behoeft te komen, maar dat hij niet zonder medewerking resp vooraf verkregen toestemming van de rechthebbende kan optreden Voor meer details moeten wij verwijzen naar de auteursrechtelijke literatuur

---

16 Aanwijzingsbeschikking d d 29 juni 1993, Stcrt 30 juni 1993 Adres Vaartweg 51, 1211 JE Hilversum, tel (035) 244 653

17 Bij beschikking van 30 juni 1993, Stcrt 2 juli 1993, werden tot leden benoemd mr J de Ruiter (tevens voorzitter), rr J [lees N , *Bew*] van Lingen, en C J Regoort RA

Artikelen 17-18 (beslag)

Ook de beslagregeling van artt 17-18 WNR is aan de Auteurswet (artt 28-29) ontleend, zodat wij ook daarvoor naar de auteursrechtelijke literatuur mogen verwijzen Het gaat om ingrijpende en dus effectieve handhavingswapens in gevallen van piraterij, maar de toepassingsmogelijkheden zijn niet daartoe beperkt

In de WNR zoals die op 1 juli 1993 in werking trad is in art 17 een fout ingeslopen, die in het kader van wetsvoorstel 22 600 hersteld zal worden Wij verwijzen naar de parlementaire geschiedenis van art 17 WNR verderop in deze uitgave

Artikel 19 (Groepsactie)

Eveneens een effectief middel tegen piraterij is de zgn groepsactie Die is in 1985 in art 29a Auteurswet opgenomen, en art 19 WNR kent een analoge regeling Groeps-verbods-acties kunnen gevoerd worden door door de minister van justitie aan te wijzen rechtspersonen met volledige rechtsbevoegdheid die ten doel hebben de behartiging van de belangen van uitvoerende kunstenaars, producenten van fonogrammen of omroeporganisaties Ingevolge w v 23 247 komen daar de filmproducenten bij

Aan te nemen valt dat in elk geval de NVPI aanwijzing zal verzoeken en verkrijgen, voor zover dat niet reeds geschied is Ook zonder de (overbodige?) wettelijke regeling voerde de NVPI voor 1 juli 1993 al tal van groepsacties Vgl bijv HR 2 april 1993, RvdW 1993, 88 (NVPI/Snelleman), waarin mede een groepsactiebevoegdheid t b v *licentienemers* van uitvoerende kunstenaars en fonogrammenproducenten werd aangenomen ruimer dan art 19 WNR lijkt te geven

Te zijner tijd zal de regeling van art 19 WNR, evenals die van art 29a Aw, waarschijnlijk opgaan in een algemene regeling voor vorderingsrechten van belangenorganisaties in nieuwe artikelen 305*a* en 305*b* van boek 3 BW (wetsvoorstel 22 486)

Artikel 20 (administratieverplichting)

Net als art 30b Auteurswet voorziet art 20 WNR in de mogelijkheid van een via ministeriele verordening aan handelaren in beschermde voorwerpen op te leggen administratieverplichting

Van de sinds 1989 in de Auteurswet voorkomende machtiging is nog geen gebruik gemaakt Er zijn geen aanwijzingen dat binnen afzienbare termijn de regeling ex art 30b Aw of art 20 WNR zal worden ingevoerd

Hoofdstuk 4, artt. 21-31 WNR: bepalingen van strafrecht

Artikelen 21-30 (strafbepalingen)

De artikelen 21-30 zijn zo letterlijk mogelijk ontleend aan de corresponderende strafbepalingen in de Auteurswet 1912 Hierachter noemen wij telkens de pendanten in de WNR resp de Aw 21/31, 22/31a, 23/31b, 24/32, 25/34, 26/33, 27/35c, 28/36b, 29/36a, en 30 WNR/36 Aw Wij moeten voor commentaar verwijzen naar de auteursrechtelijke literatuur Bij de vermelding, hierboven, van de in juli 1993 voorgestelde nieuwe artikelen 15a-15d wezen wij al op de eveneens nieuw voorgestelde strafbepaling art 27a

Artikel 31 (geheimhoudingsverplichting)

Artikel 31 legt een geheimhoudingsverplichting op aan een ieder die betrokken is bij de uitvoering van de WNR De bepaling zal in de praktijk met name van belang zijn voor de medewerkers van de in art 15 bedoelde incasso-organisatie (de Stichting SENA) en t z t voor de in art 15a en art 15b bedoelde stichtingen De pendant in de Auteurswet is art 36c Aw

Hoofdstuk 5, artt. 32-34 WNR: toepassingscriteria

Artikel 32 (internationaal privaatrecht)

Een van de langste en tegelijk een van de meest omstreden artikelen van de WNR is art 32

Het artikel geeft een internationaal-privaatrechtelijke regeling van de *in ons land* beschermde prestaties van - naast uiteraard Nederlandse en in Nederland gevestigde - buitenlandse uitvoerende kunstenaars, fonogrammenproducenten en omroeporganisaties De huidige tekst geeft die rechten, kort gezegd, aan betrokkenen uit de rechtssferen van de bij het VvR en/of de CvG aangesloten staten Als ruimhartige aanknopingspunten worden daarbij gehanteerd de nationaliteit resp het onderdaanschap, de plaats waar een uitvoering, opname of uitzending plaats had of waar een fonogram voor het eerst in het verkeer werd gebracht, voor uitvoerende kunstenaars nog de 'gewone verblijfplaats in Nederland', en voor omroeporganisaties nog de plaats waar het hoofdkantoor is gevestigd Zie nader de tekst van art 32 Ingevolge w v 23 247 worden de filmproducenten uiteraard op vergelijkbare wijze toegevoegd

Art 32 was in het oorspronkelijk voorstel (OV) en is in de per 1 juli 1993 in werking getreden tekst evenwel ook weer niet zo ruimhartig, dat prestaties van "naburen" uit alle *EEG*-lid-Staten *zonder meer* beschermd zouden zijn dus los van toetreding van de EEG-lid-Staten tot het VvR en/of de CvG

Bovendien geldt voor het vergoedingsrecht voor secundaire openbaarmaking ex art 7 WNR een reciprociteitsregel Als het land waarvan de fonogrammenproducent onderdaan is van een Staat waar zulke vergoedingsaanspraken niet of slechts in beperkte mate worden erkend, geldt omgekeerd dezelfde uitsluiting of beperking in Nederland Ook deze regeling gold volgens het OV en geldt voor de wettekst per 1 juli 1993 mede voor "EEG-prestaties", als de betrokken EEG-lid-Staat zo'n beperking of uitsluiting kent

Tegen dit aspect van het OV rees in de Tweede Kamer verzet De regering kwam bij NvW2 aan de geuite bezwaren tegemoet, in de bij haar gerezen overtuiging dat het OV ten aanzien van EG onderdanen/prestaties in strijd met het discriminatieverbod van art 7 EEG-Verdrag zou zijn Zij werd daarin gesteund door een brief van EG-commissaris Bangemann (opgenomen als bijlage 2 achterin deze uitgave) Deze "onderdanigheid" schoot andere Nederlandse parlementsleden in het verkeerde keelgat de oorspronkelijke opvatting van de Nederlandse regering werd minst genomen ook zeer verdedigbaar gevonden, en de opvatting van Bangemann was maar de opvatting van een functionaris en niet die van de hoogste instantie (dat is het Hof EG in Luxemburg) Dit had tot gevolg dat via een amendement-Koetje-Jurgens (nr 23), de regeling van art 32 (grosso modo) naar de tekst van het oorspronkelijk voorstel werd teruggedraaid

Inmiddels kwam in november 1992 (dus na de Tweede Kamer-behandeling van de WNR) EEG-Richtlijn 92/100 met betrekking tot o m de naburige rechten tot stand Door die Richtlijn is het pleit, althans per 1 juli 1994, alsnog beslecht in het voordeel van het (nadere) regeringsstandpunt Om aanpassing aan de EEG-richtlijn zo spoedig mogelijk te bewerkstelligen is begin 1993 aan een ander (reeds ver in de parlementaire molen gevorderd) wetsvoorstel (nr 22 600, dat verder alleen het auteursrechtelijk "reprorecht" omvat) bij NvW een voorstel tot wijziging van art 32 WNR toegevoegd Hier vindt men dus weer de EG-vriendelijke tekst van de destijds weggeamendeerde NvW2 bij de WNR

In w v 23 247 wordt in een nieuw lid 8 van art 32 voorzien in vergelijkbare toepassingscriteria m b t filmproducenten

Artikel 33 (temporele werkingssfeer)

[a] Algemeen

De WNR heeft begrijpelijkerwijs geen terugwerkende kracht in die zin dat na 1 juli 1993 volgens die wet betaald zou moeten worden over gebruik van "naburige" prestaties dat voor die datum plaats had

Serieuze discussie was daarentegen wel mogelijk over de vraag hoe oud de van voor 1 juli 1993 daterende uitvoeringen, fonogrammen en omroepprogramma's zouden mogen zijn om na die datum bescherming onder de WNR te krijgen De theoretische keuzemogelijkheid liep van 0 (vgl art 20 lid 2 VvR) tot oneindig

Omdat het VvR per 1 januari 1964 in werking getreden was en om financiele redenen wilde de regering aanvankelijk bescherming van naburige objecten die teruggingen tot voor 1 januari 1964 uitsluiten Hiertegen rees veel kritiek buiten en in de Tweede Kamer, waarbij o m de positie genoemd werd van Elvis Presley Zijn rechtverkrijgenden hadden net een succesvolle procedure tot aan de Hoge Raad gevoerd (zie achterin deze uitgave bijlagen 5 en 6) Wat zij daar gewonnen hadden dreigde weer verloren te gaan, omdat het wetsvoorstel aanvankelijk opnamen van voor 1964 van bescherming uitsloot, en het bij Elvis Presley deels om oudere opnamen ging Mede in het licht van de op handen zijnde EEG-Richtlijn inzake de beschermingsduur schrapte de regering bij NvW3 die beperking Voor oudere uitvoeringen, fonogrammen en programma's gelden dus de gewone duurbepalingen van art 13 WNR Zo is een fonogram dat voor 1 januari 1943 is vervaardigd niet meer onder de WNR beschermd, en verliest een fonogram dat in de loop van 1943 is vervaardigd zijn bescherming per 1 januari 1994, enz

[b] Werking na 1 juli 1993 tussen partijen die eerder contracten sloten

Tijdens de parlementaire behandeling van de WNR is vrijwel geen aandacht geschonken aan de gevolgen van de invoering van de wet voor *bestaande contracten* [18]

Niettemin is dit een belangrijke kwestie Worden zulke contracten "opengebroken" door de nieuwe WNR, met name in gevallen waarin A aan B in algemene zin ("alle") rechten en bevoegdheden toekende, maar niet expliciet werd gesproken over bijv inkomsten uit secundaire openbaarmaking (het nieuwe wettelijke recht van WNR)?

De WNR heeft niet overgenomen de bepaling van art 20 lid 1 VvR dat uitdrukkelijk bepaalt "Dit Verdrag laat onverlet rechten die in een Verdragsluitende Staat zijn verworven voor de datum van inwerkingtreding van deze wet "

Zo'n expliciete bepaling treft men ook aan in art 13 lid 6 van EEG/Richtlijn 92/100 (bijlage 3) "Onverminderd lid 3 en overeenkomstig de leden 8 en 9 laat deze richtlijn voor de aanneming ervan [d w z voor 19 november 1992] gesloten overeenkomsten onverlet " De daar bedoelde uitzonderingen slaan op de nieuwe verhuur en leenrechten, waarvoor speciale regels worden gegeven Voor de secundaire uitzend- en andere openbaarmakingsrechten zullen echter de gesloten overeenkomsten bepalend zijn

Zo'n expliciete hoofdregel ontbreekt evenwel in de WNR en ook (vooralsnog) in w v 23 247, dat de WNR aan de verhuur- en leen-richtlijn moet aanpassen In (overgangs-)artikel III van laatstgenoemd wetsvoorstel wordt wel, overeenkomstig art 13 van de Richtlijn, een gedetailleerde regeling voor verhuur- en leenrechten gegeven, maar de hoofdregel van art 13 lid 6 ontbreekt daar, net als in de huidige WNR Goed verdedigbaar lijkt ons dat in twijfelgevallen, waarin de concrete overeenkomst tussen partijen geen uitkomst geeft[19] het systeem van art 20 VvR en art 13 lid 6 Richtlijn op de WNR van toepassing moet worden geacht

Er kan in dit verband nog op gewezen worden dat in art 9 lid 2 van de EEG-Richtlijn 91/250 inzake *computerprogramma's* een vergelijkbare bepaling als in de verhuur- en leenrecht-Richtlijn is opgenomen In art II van het implementatie-wetsvoorstel 22 531 van de computerprogramma-richtlijn was vervolgens een overgangsbepaling opgenomen, luidende "Artikel I [de nieuwe wettelijke regeling] is ook van toepassing op [computerprogramma's] die voor 1 januari 1993 zijn vervaardigd, met dien verstande dat het bepaalde in artikel I [de nieuwe wettelijke regeling]

18 Vgl Spoor/Verkade, nr 361

19 Daarop zijn, i v m het sluiten voor 1 juli 1993, ook niet van toepassing de interpretatiebepalingen van art 9, vierde en vijfde volzin WNR

alleen van toepassing is op handelingen die plaatsvinden na het inwerkingtreden van deze wet " Na aandrang vanuit het bij dat wetsontwerp meer attente parlement werd deze bepaling door de regering aldus uitgelegd "Zijn bijvoorbeeld in een bepaald contract, dat voor bovengenoemd tijdstip is gesloten, bepaalde handelingen toegestaan waarvoor onder vigeur van de nieuwe regeling toestemming van de rechthebbende is vereist, dan dienen deze afspraken ook na de inwerkingtreding van het wetsvoorstel gerespecteerd te worden" Deze parallel ondersteunt ons evenvermeld standpunt [20]

[c] Artikel III van w v 23 247 (verhuur- en leenrecht)

Dit overgangsartikel kwam hierboven al even ter sprake De nieuwe wetgeving m b t het verhuur- en leenrecht laat in lid 1 van overgangsartikel III de voor 1 juli 1994 (de datum van inwerkingtreding conform EEG-Richtlijn 92/100) verrichte exploitatiehandelingen buiten schot

De vanaf 1 juli 1994 zonder toestemming niet meer toegelaten verhuur-handelingen worden volgens art III lid 2 toch zonder toestemming toegelaten - maar dan tegen een billijke vergoeding - indien de verhuurder aantoont dat hij voor 1 juli 1994 de "prestatie" [bedoeld zal zijn de reproduktie] op rechtmatige wijze ter beschikking heeft gekregen

Een dergelijke bepaling geldt voor de toelaatbaarheid van uitlenen tijdens de (halfjaars-)termijn na 1 juli 1994 waarin los van het overgangsrecht het uitlenen verboden zou zijn

Met betrekking tot het recht op een billijke vergoeding ex art 2a (nieuw) WNR wordt, voor gevallen waarin uitvoerende kunstenaars hun verhuurrechten voor 1 juli 1994 zouden hebben overgedragen, in art III lid 4 een vervaltermijn bepaald die op 31 december 1996 afloopt

Artikel 34 (Aanvullende werking art 6 162 BW)

Artikel 34 bepaalt dat de bescherming door de WNR een beroep op art 6 162 Burgerlijk Wetboek onverlet laat Art 6 162 (voorheen art 1401) BW betreft de "onrechtmatige daad" Zoals eerder vermeld hadden o a de rechtverkrijgenden van Elvis Presley reeds met succes bescherming van fonogrammen op basis van dit artikel bevochten

Aanleiding voor het opnemen van een bepaling als art 34 werd vanuit de Tweede Kamer aanvankelijk gezien in de volgens het OV beperkte terugwerking van de wet m b t "oude" opnamen/fonogrammen (zie hierboven bij art 33) Nadat dit punt bij art 33 was opgelost (en los daarvan de bescherming van Amerikaanse uitvoerende kunstenaars geen groot probleem meer leek, weliswaar zijn de VS niet bij de VvR aangesloten, maar de VS zijn wel lid van de CvG en daarvan profiteren de Amerikaanse fonogrammenproducenten en doorgaans ook door hen gecontracteerde uitvoerende kunstenaars), kreeg het debat over art 34 vooral een principieel karakter De Tweede-Kamerleden Jurgens en Wolffensperger "zaagden" de regering uitvoerig door over de vraag wat zij nu wilde ten aanzien van een eventuele "negatieve reflexwerking"[21] van de WNR Het ging Wolffensperger daarbij niet zo zeer om een uitspraak van de wetgever in een *bepaalde* richting (eventuele meer bescherming is niet uitgesloten) als wel om *een* standpunt van de wetgever *hoe dan ook* (eventuele meer-bescherming is niet of wel uitgesloten)

Hoewel een bepaling (in eerstbedoelde zin) in feite te vinden is in art 21 VvR en in art 7 lid 1 CvG, stelde de regering zich weerbarstig op Een expliciet negatief standpunt in de WNR was begrijpelijkerwijs (na de Elvis-Presley-zaak) moeilijk verkoopbaar in de richting van met name de rechterlijke macht Iedereen vond immers dat de Hoge Raad juist geoordeeld had Ten aanzien van een expliciet positief standpunt overheerste echter kennelijk de vrees dat dan via art 34-analogie met het (in art 1 al tot variété-artiesten uitgebreide) begrip uitvoerende kunstenaars, een *parallelle bescherming eens te gemakkelijker naar sportlieden zou kunnen worden doorgetrokken*, wat de regering beslist niet wenste In de parlementaire geschiedenis van de WNR zijn hier-

20 In dezelfde zin Spoor/Verkade, nr 361, bij voetnoot 84 aldaar

21 Zie over dit begrip in het algemeen Verkade, Ongeoorloofde mededinging, 2e druk Zwolle 1986, nr 11 e v

voor diverse aanknopingspunten te vinden

De Tweede Kamer liet zich evenwel niet vermurwen Zonder een nadere uitspraak over *noodzaak* of *wenselijkheid* van aanvullende bescherming te doen, werd het amendement-Wolffensperger c s (nr 26) aangenomen Zonder zich uit te spreken voor een positieve reflexwerking heeft de wetgever een negatieve reflexwerking uitdrukkelijk uitgesloten

Hoofdstuk 6, art. 35 WNR: wijziging van de Auteurswet 1912

Artikel 35 (wijzigingen in de Auteurswet 1912)

Het merendeel van de bij gelegenheid van de WNR aangebrachte wijzigingen in de Auteurswet betreft terminologische aanpassingen (bij NvW2 en NvW3) aan begrippen uit de Mediawet en te Wet op de Telecommunicatievoorzieningen Het gaat hier om wijzigingen in artikelen 12, 15, 16, 17a, 17b, 30a en 47 Aw

Wij gaan wel in op de via art 35 WNR doorgevoerde inhoudelijke wijzigingen in art 45a en art 45d Auteurswet

Art 45a Auteurswet

De definitie van "filmwerk" in art 45a Aw luidde sinds 1985 "een werk dat bestaat uit een reeks bewegende beelden met of zonder geluid, ongeacht de wijze van vastlegging van het werk, indien het is vastgelegd "

In de WNR is het woord "bewegende" geschrapt Bij MvT werd dit gemotiveerd met de onwenselijkheid van uitsluiting van "werken, die bestaan uit niet-bewegende beelden (bijv filmwerken waarin gebruik wordt gemaakt van dia's of foto's)"

Deze weinig overtuigende motivering (waarin zich een cirkelredenering laat onderkennen) werd aangevallen door Tweede Kamerlid Wolffensperger die in amendement nr 19 voorstelde het woord 'bewegende" te handhaven Hoewel de staatssecretaris uiteindelijk geen bezwaar tegen het amendement had, werd het verworpen Bij de mondelinge behandeling had staatssecretaris Kosto overigens laten weten dat ondanks de schrapping van het woord een diashow toch nog niet een "filmwerk" zal opleveren (maar "een volautomatische diaprojectie met overvloeiende beelden" mogelijk wel)

Artikel 45d Auteurswet

Belangrijker is de wijziging in art 45d Aw Artikel 45d, dat was ingevoerd in 1985, kent een vermoeden van overdracht van rechten aan de producent Het kende voorts al een wettelijke vergoedingsregeling voor vormen van exploitatie die bij de voltooiing van het filmwerk nog niet bestonden of niet redelijkerwijs voorzienbaar waren Aan art 45d is nu een nieuwe volzin toegevoegd "De producent is aan de makers of hun rechtverkrijgenden een billijke vergoeding verschuldigd voor *iedere vorm van exploitatie* van het filmwerk" (onze cursivering) Bovendien is in een nieuwe vijfde volzin bepaald dat de vergoedingen schriftelijk overeengekomen moeten worden Via de van overeenkomstige-toepassingverklaring van art 4 WNR geldt deze regeling, tezamen met het vermoeden van overdracht en de overige filmrecht regels, ook voor uitvoerende kunstenaars

Als regel van *dwingend recht* (waarvan niet bij contract kan worden afgeweken) gaat zo'n aanspraak op een billijke vergoeding heel ver Zonder dat de tekst gewijzigd werd zijn in de loop van de parlementaire behandeling de scherpe kantjes eraf geslepen Werd bij MvA nog aangegeven dat een "all in vergoeding" door de nieuwe tekst verhinderd moest worden, tijdens het Mondeling Overleg werd bevestigd dat het overeenkomen van een eenmalige vergoeding wel toelaatbaar is zolang in de contracten expliciet wordt opgenomen voor welke vormen van exploitatie deze vergoeding bedoeld is, terwijl de producent voor gevallen van hergebruik desgewenst de rechten in een keer kan afkopen en de film vervolgens rechtenvrij kan verhandelen

De juistheid van deze lezing wordt a contrario bevestigd door de in w v 23 247 voorgestelde

toevoeging van een nieuwe zesde volzin aan art 45d "Van het recht op een billijke vergoeding voor *verhuur* [onze curs] kan door de maker geen afstand worden gedaan " Via de verwijzing in art 4 WNR zal deze regeling ook weer voor uitvoerende kunstenaars gelden Overigens kan blijkens de 16e considerans van EEG-Richtlijn 92/100, waarop de nieuwe bepaling is gebaseerd, ook deze vergoeding eventueel eenmalig, bij het sluiten van het contract of later, worden uitgekeerd

In de Eerste Kamer rees nog de vraag wat de verhouding is tussen het vergoedingsrecht van art 45d j° art 16c Aw (cassetteheffing) j° art 4 WNR (en art 15 WNR, incasso-regeling) De regering gaf als haar mening te kennen dat dit vergoedingsrecht voor thuiskopieen niet geacht moet worden in de overdracht van art 45d Aw begrepen te zijn Hetzelfde zou gelden voor de vergoeding voor secundair gebruik ex art 7 WNR

Hoofdstuk 7, artt. 36-37 WNR: slotbepalingen

Artikel 36 (inwerkingtreding)

Artikel 36 behelst een machtiging aan de Kroon om bij AMvB de datum van inwerkingtreding te bepalen Zoals bekend is die datum (bij KB van 29 april 1993, Stb 244) op 1 juli 1993 bepaald

Artikel 37 (citeertitel)

Artikel 37 vermeldt de officiele citeertitel van de wet de Wet op de naburige rechten

Parlementaire geschiedenis WNR
Algemene gedeelten

21.244 Regelen inzake de bescherming van uitvoerende kunstenaars, producenten van fonogrammen en omroeporganisaties en wijziging van de Auteurswet 1912 (Wet op de naburige rechten) [Stb. 1993,178]

L Voorstel tot Wet op het verhuur- en leenrecht

De Wet op de naburige rechten wordt als volgt gewijzigd

A In het intitule wordt na "producenten van fonogrammen" ingevoegd of van eerste vastleggingen van films

C Considerans WNR

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het in verband met het voornemen toe te treden tot het in 1961 te Rome gesloten Internationaal Verdrag inzake de bescherming van uitvoerende kunstenaars, producenten van fonogrammen en omroeporganisaties (Trb 1986, 182) en de in 1971 te Geneve gesloten Overeenkomst ter bescherming van producenten van fonogrammen tegen het ongeoorloofd kopieren van hun fonogrammen (Trb 1986, 183) wenselijk is regelen te treffen inzake de bescherming van uitvoerende kunstenaars, producenten van fonogrammen en omroeporganisaties en dat het voorts in verband hiermee wenselijk is de Auteurswet 1912 te wijzigen,

MvT Memorie van toelichting

Inleiding

Algemeen

Het onderhavige wetsvoorstel strekt in het bijzonder tot uitwerking van het in 1961 te Rome gesloten Internationaal Verdrag inzake de bescherming van uitvoerende kunstenaars, producenten van fonogrammen en omroeporganisaties (Trb 1986, 182) Voorts wordt met dit wetsvoorstel beoogd uitvoering te geven aan de in 1971 te Geneve gesloten Overeenkomst ter bescherming van producenten van fonogrammen tegen het ongeoorloofd kopieren van hun fonogrammen (Trb 1986, 183)

Bij brief van 3 maart 1986 (Kamerstukken 11, 1985-1986, 19 435, nr 1) hebben de Ministers van Justitie en van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur, namens de regering te kennen gegeven dat de toetreding door Nederland tot het bovengenoemde Verdrag van Rome zal worden bevorderd Een voorstel van rijkswet houdende goedkeuring van dit Verdrag is thans bij de Eerste Kamer aanhangig (Kamerstukken 1, 1988-1989, 20 012)/(R 1330, nr 235) [zie hierna VvR, *bew*] De voorgenomen toetreding leidt er toe dat de in het Verdrag aan uitvoerende kunstenaars, fono-

grammenproducenten en omroeporganisaties toegekende rechten nader uitgewerkt dienen te worden in nationale regelgeving Hetzelfde geldt voor de voorbehouden die door Nederland bij de bekrachtiging van het Verdrag zullen worden gemaakt en die zijn verwoord in artikel 2 van het goedkeurings-wetsvoorstel Aan het besluit tot toetreding van voornoemd verdrag is een lange geschiedenis vooraf gegaan die kort weergegeven op het volgende neerkomt

Aanvankelijk heeft de Nederlandse regering zich op het standpunt gesteld dat toetreding tot het Verdrag van Rome niet aangewezen was Overwogen werd dat van toetreding ernstige financiele gevolgen voor het omroepbudget en in verband daarmee verhoging van de omroepbijdrage gevreesd moesten worden Een ander argument was dat een groot gedeelte van de te ontvangen gelden naar buitenlandse rechthebbenden zou wegvloeien, aangezien de Nederlandse muziekimport groter is dan de -export Op grond van deze overwegingen besloten in 1982 de toenmalige Ministers van Justitie en van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur tot de voorbereiding van een wetsvoorstel dat alleen bepaalde naburige rechten zou toekennen aan uitvoerende kunstenaars en fonogrammenproducenten Tevens werd besloten tot de toetreding tot de Overeenkomst van Geneve ter bescherming van producenten van fonogrammen tegen het ongeoorloofd kopieren van hun fonogrammen

Het in 1984 door de interdepartementale werkgroep piraterij uitgebrachte interimrapport inzake piraterij van auteursrechtelijk beschermde werken maakte melding van het feit dat de Nederlandse Omroep Stichting (NOS) in een schriftelijke enquête te kennen had gegeven dat het in verband met de in de toekomst mogelijke zogenaamde merchandisingsactiviteiten met omroepprogramma's van groot belang is om aan omroeporganisaties naburige rechten toe te kennen

In datzelfde jaar werd bij de behandeling van het wetsvoorstel houdende aanpassing van de Auteurswet 1912 aan de Akte van Parijs van de Berner Conventie door verschillende Tweede Kamerleden geinformeerd naar de stand van zaken ten aanzien van het Verdrag van Rome

Naar aanleiding hiervan werd door de Minister van Justitie de toezegging gedaan om met de Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur de mogelijke omvang van de aan toetreding tot het Verdrag van Rome verbonden financiele gevolgen te begroten Tevens werd toegezegd om een nader gezamenlijk standpunt aan de Tweede Kamer kenbaar te maken

Aan een en ander is uitvoering gegeven in de hierboven genoemde brief van 3 maart 1986 In deze brief worden onder meer de resultaten weergegeven van de hoorzittingen, die ter voorbereiding van het regeringsstandpunt in 1985 met een groot aantal organisaties hebben plaatsgevonden Deze hoorzittingen leverden onder meer de volgende gegevens op

Naar het oordeel van de gehoorde organisaties van rechthebbenden kan de totale opbrengst van de aan de rechthebbenden verschuldigde vergoedingen worden geschat op een bedrag van ongeveer 12 miljoen gulden per jaar, welk bedrag na ongeveer 10 jaren bereikt zal worden

- De financiele gevolgen voor de omroep zullen naar verwachting voorlopig niet afwijken van het bedrag dat thans reeds op vrijwillige basis wordt betaald aan de Nederlandse Vereniging van Producenten en Importeurs van Beeld- en Geluidsdragers (NVPI) voor het gebruik van fonogrammen door de omroep (600 000 gulden per jaar, oplopend in tien jaren tot 1 mln gulden)

- Door de vertegenwoordigers van de gehoorde organisaties werd een onderscheid gemaakt tussen de opbrengst die het gevolg zou kunnen zijn van toetreding tot het Verdrag en de opbrengst die het gevolg zou kunnen zijn van hetgeen naast het bepaalde in het Verdrag aan secundaire rechten met betrekking tot beelddragers zou moeten worden toegekend in de nationale regering Deze bedragen zijn respectievelijk ongeveer 8 miljoen gulden en 4 miljoen gulden

Het bedrag van 8 miljoen gulden werd door de vertegenwoordigers van de rechthebbenden als volgt nader onderverdeeld

Omroepen	f 1 000 000
Lokale omroep en bijvoorbeeld concertzender	f 200 000
Zieken-, bejaarden-, kerkomroepen	f 100 000
Kabeluitzendingen van buitenlandse omroepprogramma's	f 100 000
Abonnee-TV en abonnee-radio	f 1 300 000
Achtergrondmuziek in winkelcentra, ateliers, fabrieken, werkplaatsen, vliegvelden	f 1 750 000
Horeca, discotheken	f 1 750 000
Sportvelden, tentoonstellingen en andere evenementen en manifestaties, vliegtuigen	f 1 500 000
PTT-hitline	f 200 000

Bij de hierboven genoemde bedragen moet worden aangetekend dat het hier alleen gaat om schattingen, hetgeen nog te meer klemt nu in artikel 33 [oud 32] van het wetsvoorstel een beperking in de tijd is opgenomen De hoogte van de vergoedingen die door de verschillende categorieen betalingsplichtingen zullen moeten worden voldaan, zal in beginsel in contractuele onderhandelingen tussen (organisaties van) rechthebbenden en gebruikers worden vastgesteld

- Het percentage van de opbrengst, dat aan buitenlandse rechthebbenden toekomt, wordt geschat tussen de 50% en 80% Vertegenwoordigers van rechthebbenden hebben evenwel erop gewezen dat er naar hun stellige verwachting overeenkomsten met buitenlandse organisaties van rechthebbenden zullen worden gesloten, die er toe zullen leiden dat het grootste deel van de aan buitenlandse rechthebbenden toekomende vergoedingen in Nederland kan blijven

Op basis van dit onderzoek en de resultaten van de hoorzittingen heeft de regering het aanvankelijk met betrekking tot de toetreding tot het Verdrag van Rome ingenomen standpunt herzien Hieraan ligt de overweging ten grondslag dat noch het in het verleden met betrekking tot de omroep aangevoerde argument van financiele aard noch de tijdens de hoorzittingen door de gebruikers geuite bezwaren van zodanig gewicht zijn dat het oorspronkelijke standpunt gehandhaafd moet blijven Daarnaast kunnen als argumenten voor de toetreding in het bijzonder worden genoemd

- Toetreding houdt een erkenning in van het creatieve element van herscheppende kunstuitingen en verdient ook uit cultuurpolitieke overwegingen aanbeveling
- De toekenning van exclusieve rechten vormt een wapen tei bestrijding van piraterij
- Nederlandse rechthebbenden krijgen op internationaal niveau een gelijkwaardige bescherming van hun prestaties

Teneinde de financiele gevolgen van de toetreding tot het Verdrag van Rome enigszins te beperken, zullen bij de toetreding tot het Verdrag twee voorbehouden worden gemaakt die nader zijn uitgewerkt in het onderhavige wetsvoorstel (artikel 32 [oud 31])

Het eerste voorbehoud houdt in dat de vergoeding voor het zgn secundaire gebruik van een voor commerciele doeleinden uitgebracht fonogram (artikel 7 [oud 6] van het wetsvoorstel) niet verschuldigd is voor een fonogram waarvan de producent geen onderdaan is van een Staat die partij is bij het Verdrag

Het tweede voorbehoud komt erop neer dat een fonogram waarvan de producent onderdaan is van dan wel rechtspersoon is naar het recht van een Staat die partij is bij het Verdrag van Rome in Nederland slechts beschermd wordt in de mate waarin fonogrammen van Nederlandse producenten in dat land worden beschermd

Voorts worden de financiele gevolgen beperkt door de werking van artikel 33 [oud 32]

Ten slotte zij nog opgemerkt dat andere Europese landen, waaronder Denemarken, Duitsland, Groot-Brittannie, Italie, Luxemburg, Zweden en onlangs in 1985 Frankrijk, Nederland zijn voorgegaan bij de toetreding tot het Verdrag van Rome

Achtergrond van het wetsvoorstel

In navolging van het Verdrag van Rome kent het onderhavige wetsvoorstel exclusieve rechten toe aan uitvoerende kunstenaars, fonogrammenproducenten en omroeporganisaties De rechten worden wel "naburige rechten" of "aan het auteursrecht grenzende rechten" genoemd Met deze terminologie wordt beoogd tot uitdrukking te brengen dat deze rechten geen onderdeel uitmaken van het auteursrecht, maar daaraan wel verwant zijn De naburige rechten beschermen niet zoals het auteursrecht een creatieve schepping van een maker, maar prestaties van andere aard, die samenhang vertonen met de door het auteursrecht beschermde literaire of kunstzinnige scheppingen Het gaat bijvoorbeeld niet om de componist van een lied, maar om de zanger

De totstandkomingsgeschiedenis van het Verdrag van Rome geeft aan dat de naburige rechten hun oorsprong vinden in uitvindingen zoals de radio, het fonogram, de film, en de televisie, welke het mogelijk maakten de prestaties van uitvoerende kunstenaars vast te leggen en op grote schaal te verveelvoudigen alsmede in brede kring openbaar te maken De prestatie van de uitvoerend kunstenaar verloor met de introductie van het fonogram en de film zijn "vluchtige" karakter, zij kan immers nu worden vastgelegd In de loop der jaren zijn niet alleen de opnametechnieken steeds meer geperfectioneerd maar is er ook een grote varieteit in dragers ontstaan (grammofoonplaat, cassetteband, compact disc)

Deze technische ontwikkelingen vormden een bedreiging voor de werkgelegenheid van de uitvoerend kunstenaar aangezien de mogelijkheid om zijn prestatie op een fonogram vast te leggen de behoefte aan live-optreden deed verminderen Niet alleen de uitvoerend kunstenaar maar ook de fonogrammenproducent kreeg door deze technische ontwikkelingen meer behoefte aan bescherming van zijn produkt Zo maken omroeporganisaties op grote schaal gebruik van fonogrammen ten behoeve van hun uitzendingen Daarnaast kreeg het publiek de beschikking over steeds meer geperfectioneerde opnameapparatuur, waardoor het mogelijk werd van een fonogram een kwalitatief uitstekende kopie te maken zonder veel kosten Door deze ontwikkelingen kreeg de fonogrammenproducent de behoefte aan zeggenschap over het verveelvoudigen van zijn produkt en aan een vergoeding voor het gebruik daarvan voor omroepdoeleinden en andere vormen van openbaarmaking

De technologische evolutie deed ook bij de omroeporganisaties de behoefte ontstaan aan bescherming Immers de totstandkoming van een omroepuitzending vergt grote investeringen van artistieke, technische en financiele aard Het zou onrechtvaardig zijn indien derden, soms concurrenten, vrijelijk daarvan zouden kunnen profiteren

De hierboven geschetste technische ontwikkelingen met hun verstrekkende gevolgen voor in de eerste plaats de uitvoerende kunstenaar vormen de achtergrond van de totstandkoming van het Verdrag van Rome Overigens is aan de ontwikkeling van deze technische noviteiten sedert de totstandkoming van het Verdrag in 1961 geen einde gekomen De introductie van digitale opnametechnieken en het gebruik van de "kabel" voor de doorgifte van omroepprogramma's zijn daarvan sprekende voorbeelden Overigens belet het Verdrag van Rome niet met deze technische ontwikkelingen rekening te houden, zoals in het onderhavige wetsvoorstel is gebeurd

Bij gebreke van een exclusief recht kunnen de drie door het Verdrag van Rome beschermde categorieen thans een zekere bescherming van hun prestaties slechts bewerkstelligen door middel van contractuele afspraken dan wel via de weg van een actie uit onrechtmatige daad

Het spreekt evenwel voor zich dat een bescherming in de vorm van een uitsluitend recht meer rechtszekerheid en waarborgen biedt aan de betrokkenen Expliciete regeling van hun rechtspositie voorkomt onduidelijkheid over de inhoud en omvang daarvan Een exclusief recht vormt ook een betere basis voor contractuele onderhandelingen en zal de onderhandelingspositie van betrokkenen versterken Eveneens zal het bestrijden van ongeautoriseerde handelingen met betrekking

tot een prestatie effectiever kunnen geschieden indien een beroep kan worden gedaan op een exclusief recht

Niet alleen de huidige, in vele opzichten gebrekkige, rechtsbescherming van de hierboven genoemde categorieen rechtvaardigt de totstandkoming van een specifieke wettelijke regeling terzake Ook de snelle, baanbrekende, ontwikkelingen op het terrein van audio-visuele opnametechnieken, waarvan het gebruik in steeds meer huishoudens ingang heeft gevonden en waarmee het vastleggen van de prestaties van de hierboven genoemde categorieen zonder noemenswaardig kwaliteitsverlies kan geschieden, nopen tot wettelijke regeling van de rechtspositie van uitvoerende kunstenaars, fonogrammenproducenten en omroeporganisaties, teneinde hun beschermingswaardige prestaties te beschermen tegen ongeautoriseerde handelingen Langs deze weg kunnen ook de steeds groter wordende economische belangen van deze categorieen worden veilig gesteld

Korte weergave van de inhoud van het wetsvoorstel

Vooropgesteld dient te worden dat het Verdrag van Rome een minimum niveau van bescherming introduceert, waaraan de partijen bij het Verdrag in ieder geval moeten voldoen Zij hebben evenwel de vrijheid om de in het Verdrag voorziene beschermingsomvang uit te breiden In het onderhavige wetsvoorstel wordt aan de rechthebbenden een hoger niveau van bescherming toegekend De technische ontwikkelingen, die zich sedert de totstandkoming van het Verdrag in 1961 hebben voorgedaan, nopen naar ons oordeel hiertoe

Het aan uitvoerende kunstenaars, fonogrammenproducenten en omroeporganisaties toekomende uitsluitende recht zou immers van weinig betekenis zijn, indien met de, voor hen zeer belangrijke, nieuwe technieken van reproduktie en verspreiding geen rekening zou worden gehouden Bij de totstandkoming van het Verdrag was dit veelal nog niet mogelijk omdat vele van deze technieken toen nog in de kinderschoenen stonden Zo worden in het Verdrag van Rome geen rechten gecreeerd ten aanzien van de openbaarmaking door middel van kabeldoorgifte

Voorts is bij de totstandkoming van het Verdrag de regeling van andere aspecten van het niveau van bescherming weloverwogen overgelaten aan de nationale wetgever Een voorbeeld hiervan vormt de rechtspositie van de fonogrammenproducent Volgens artikel 10 van het Verdrag heeft hij het uitsluitend recht om de directe of indirecte reproduktie van zijn fonogrammen te verbieden of toe te staan Het Verdrag voorziet niet in de bevoegdheid van de fonogrammenproducent om het in het verkeer brengen van zijn fonogrammen, zonder zijn toestemming, te verbieden In het onderhavige wetsvoorstel wordt deze bevoegdheid wel toegekend aan de fonogrammenproducent

[ ]

Bij de formulering van het aan de verschillende categorieen rechthebbenden toekomende uitsluitende recht is als uitgangspunt gehanteerd dat voor zover mogelijk aan hen dezelfde bevoegdheden moeten worden toegekend In grote lijnen houden deze bevoegdheden in dat de rechthebbenden met uitsluiting van anderen zeggenschap hebben over het reproduceren, het in het verkeer brengen en het anderszins openbaar maken van hun prestaties In contractuele onderhandelingen tussen rechthebbenden en betalingsplichtigen zal de hoogte van een voor een bepaald gebruik verschuldigde vergoeding moeten worden vastgesteld Het wetsvoorstel bevat een aantal beperkingen op het uitsluitend recht, die overeenstemmen met de in de Auteurswet 1912 voorziene beperkingen

[ ]

Evenals het auteursrecht gaan de naburige rechten over bij erfopvolging en zijn zij vatbaar voor gehele of gedeeltelijke overdracht

De in het wetsvoorstel voorziene mogelijkheden tot handhaving van het uitsluitend recht zijn ontleend aan de Auteurswet 1912 Daarbij is ook rekening gehouden met de wijziging die de laatstgenoemde wet ondergaat in verband met het wetsvoorstel houdende wijziging van de Auteurswet 1912 in verband met de bestrijding van piraterij van auteursrechtelijk beschermde werken (Kamerstukken I, 1988-1989, 19 921, nr 67) Zo krijgt de rechthebbende in aansluiting bij het auteursrecht de mogelijkheid om naast schadevergoeding afdracht van de genoten winst te vorderen Ook de in de Auteurswet 1912 voorziene bijzondere beslagregeling (artikel 28) is in het voorliggende wetsvoorstel overgenomen

Naast civielrechtelijke middelen bevat het wetsvoorstel ook een aantal strafrechtelijke sancties Deze strafbepalingen sluiten aan bij overeenkomstige bepalingen uit de Auteurswet 1912

Ten aanzien van de toepasselijkheid van de onderhavige regeling formuleert het wetsvoorstel een aantal criteria waaraan moet worden voldaan om voor bescherming op grond van deze wet in aanmerking te komen Deze criteria zijn ontleend aan het Verdrag van Rome (artikelen 4, 5 en 6)

Naast een regeling van de naburige rechten voorziet het onderhavige wetsvoorstel ook in een wijziging van twee artikelen uit de Auteurswet 1912 (artikelen 45a en 45d) Deze artikelen maken onderdeel uit van Hoofdstuk V van de Auteurswet 1912, waarin bijzondere bepalingen betreffende filmwerken zijn opgenomen Deze bijzondere bepalingen worden in het wetsvoorstel van overeenkomstige toepassing verklaard op de uitvoering van een uitvoerend kunstenaar die bestemd is als bijdrage voor de totstandkoming van een filmwerk als omschreven in Hoofdstuk V van de Auteurswet 1912 [ ]

Deregulering

I **Algemeen**

Het wetsvoorstel strekt tot implementatie van het in 1961 te Rome gesloten Internationaal Verdrag inzake de bescherming van uitvoerende kunstenaars, producenten van fonogrammen en omroeporganisaties (Trb 1986, 182) Bij brief van 3 maart 1986 heeft de regering te kennen gegeven dat de toetreding door Nederland tot dit Verdrag zal worden bevorderd Het wetsvoorstel strekt er toe om overeenkomstig voornoemd Verdrag exclusieve rechten te creeren ten behoeve van uitvoerende kunstenaars, fonogrammenproducenten en omroeporganisaties Verwezen zij naar het algemeen gedeelte van de MvT

Voorts beoogt het wetsvoorstel uitvoering te geven aan de in 1971 te Geneve gesloten overeenkomst ter bescherming van producenten van fonogrammen tegen het ongeoorloofd kopieren van hun fonogrammen

II **Doelstellingen van de regeling**

Met het onderhavige wetsvoorstel wordt beoogd exclusieve rechten te creeren ten aanzien van drie categorieen rechthebbenden, te weten uitvoerende kunstenaars, fonogrammenproducenten en omroeporganisaties Aldus wordt een adequate bescherming geboden voor de prestaties van deze rechthebbenden Nederland voldoet hiermee aan de eisen die in de hierboven genoemde Verdragen van Rome en Geneve worden gesteld

III **Normstelling, delegatie, bestuursinstrumenten en de met de uitvoering gemoeide bestuurlijke lasten**

Het tweede lid van artikel 15 [oud 14] bevat een delegatiebepaling, die inhoudt dat omtrent het

toezicht op de met de incasso belaste rechtspersoon nadere regels worden gesteld bij algemene maatregel van bestuur Het betreft hier onder meer de salariering van de met het toezicht belaste regeringscommissaris

[ ]

Naar verwachting zal de toepassing van de in het wetsvoorstel voorziene strafrechtelijke bepalingen niet tot personele consequenties behoeven te leiden

IV **Handhaving, werkdruk bestuurlijk en Justitieel apparaat en rechtsbescherming**

Handhaving van de in dit wetsvoorstel voorziene exclusieve rechten is mogelijk via civielrechtelijke procedures, zoals een verbodsactie, een actie tot schadevergoeding en tot afdracht van de winst dan wel de mogelijkheid tot beslaglegging Daarnaast is handhaving mogelijk via verschillende strafbepalingen

Naar verwachting zal de onderhavige regelgeving - wellicht tijdelijk - leiden tot enige toeneming van de werklast van de rechterlijke macht en het openbaar ministerie In dit verband kan worden opgemerkt dat duidelijkheid omtrent de inhoud van het exclusieve recht, hetgeen met dit wetsvoorstel wordt beoogd, er toe bijdraagt dat het aantal procedures gering zal zijn Ook het feit dat er slechts een incasso-organisatie zal zijn, zal een gunstige invloed hebben op het aantal procedures Voorts kan de preventieve werking, die van de strafrechtelijke bepalingen uitgaat, van invloed zijn op de werklast

V **Gevolgen voor de sociaal-economische ontwikkeling en voor bedrijfsleven, burgers en non-profit-instellingen**

Voor de in dit wetsvoorstel beschermde categorieen rechthebbenden is het van groot belang dat zij hun prestaties op adequate wijze beschermd weten en dat zij voor een bepaald gebruik daarvan recht hebben op een billijke vergoeding Een en ander zal de continuiteit van dergelijke prestaties beter waarborgen, doordat men bereid is tot investeringen van geld en arbeid op dit terrein Daartegenover staat dat misbruik van deze beschermde prestaties zal afnemen indien men beseft dat er een effectief sanctieapparaat aanwezig is

Voor de gebruikers van de beschermde prestaties (bijvoorbeeld horecagelegenheden) betekent het onderhavige wetsvoorstel dat voor bepaalde vormen van gebruik een vergoeding zal moeten worden betaald, hetgeen voor hen een extra kostenpost zal vormen Dit geldt in het bijzonder voor het gebruik bedoeld in artikel 7 [oud 6] van het wetsvoorstel In het kader van de onderhandelingen over deze vergoedingen zou de mogelijkheid aan de orde kunnen worden gesteld om de hoogte van de tarieven geleidelijk op te bouwen Opgemerkt zij nog dat artikel 33 [oud 32] van het wetsvoorstel leidt tot een beperking van de financiele gevolgen voor de gebruikers

VI **Varianten**

Varianten zijn niet mogelijk aangezien het eerdergenoemde Verdrag de inhoud van het onderhavige wetsvoorstel in grote lijnen bepaalt

VV Voorlopig verslag

Algemeen

De leden van de CDA-fractie hadden met belangstelling kennisgenomen van het voorliggende wetsvoorstel Het verheugde deze leden, dat na de recente parlementaire behandeling van de goedkeuringsvoorstellen van het Verdrag van Rome 1961 en de Overeenkomst van Geneve 1971 nu de wettelijke uitwerking hiervan reeds aan de orde kan zijn Zoals zij bij de behandeling van genoemde voorstellen uiteen hadden gezet, kunnen de doelstellingen van de toekenning van naburige rechten op hun instemming rekenen Zij verwezen kortheidshalve naar hun bijdrage terzake Aangezien het wetsvoorstel inzake het thuis kopieren het einde van de parlementaire behandeling lijkt te naderen, achtten de leden van de CDA-fractie een voortvarende behandeling van het voorliggende wetsvoorstel gewenst

De aan het woord zijnde leden hadden er kennis van genomen, dat een groot deel van het wetsvoorstel in zijn formuleringen verwantschap en gelijkenis vertoonde met (delen van) de Auteurswet Dit gold bijvoorbeeld de recent behandelde wijzigingen van de Auteurswet 1912 in verband met de piraterijbestrijding Zij onderschreven het belang van de analogie tussen de naburige rechten en de auteursrechten voor de betrokken rechthebbenden Op een enkel onderdeel hadden zij de analogie gemist Zij kwamen daar nog over te spreken

[ ]

De leden van de CDA-fractie wezen er op, dat producenten van informatie - zoals uitgevers - een wettelijke bescherming van hun prestaties nog moeten ontberen Zij wezen op het rapport van de Vereniging voor Auteursrecht over het zogenaamde uitgeversrecht Is, zo vroegen deze leden, de regering voornemens een wettelijke regeling ten behoeve van uitgevers en aansluitend op de naburige rechten te bevorderen?

Tenslotte vroegen de aan het woord zijnde leden of betrokkenen geraadpleegd zijn over het voorliggende wetsvoorstel en zo ja, welke hun reacties waren

De leden van de PvdA-fractie hadden overwegend instemmend kennis genomen van het wetsvoorstel inzake de naburige rechten Zij gaven als hun mening weer dat het wetsvoorstel eigenlijk veel te lang op zich had laten wachten maar meenden dat het thans voorliggende ontwerp, wellicht daardoor, globaal gesproken een zorgvuldige afweging bevat van allerlei ter zake doende belangen, zoals deze ook door verschillende organisaties aan de Kamer kenbaar zijn gemaakt

[ ]

Zij nodigden de minister uit daarbij ook aandacht te besteden aan de positie van uitgevers Wellicht ware het mogelijk daarbij ook reeds kort stil te staan bij de recentelijk verschenen dissertatie van P B Hugenholtz ("Auteursrecht op informatie", Deventer, 1989) voor zover dit althans niet zou leiden tot vertraging van de parlementaire behandeling

De financiele gevolgen van het wetsvoorstel worden geschat op 12 miljoen gulden In hoeverre is er gevaar dat dit bedrag hoger zal uitvallen, vroegen de leden van de fractie van de PvdA Zijn er gegevens bekend uit andere landen? Is het wetsvoorstel op enigerlei wijze een bedreiging voor uitzending van concerten van Nederlandse orkesten, van Nederlandse operavoorstellingen, etc ?

De leden van de VVD-fractie namen met instemming kennis van het wetsvoorstel inzake bescherming van uitvoerende kunstenaars, producenten van fonogrammen en omroeporganisaties

en wijziging van de auteurswet 1912 Deze leden waren verheugd dat nu eindelijk uitwerking wordt gegeven van het in 1961 te Rome gesloten Internationaal Verdrag dienaangaande

[ ]

De leden van de D66-fractie waren zeer verheugd over de indiening van het onderhavige wetsvoorstel Reeds vele jaren hadden zij aangedrongen op ratificatie van de verdragen van Rome en Geneve op dit gebied en de daarmee verband houdende invoering van een nationale bescherming van uitvoerende kunstenaars, producenten van fonogrammen en omroeporganisaties, als neergelegd in het onderhavige wetsvoorstel Wat deze leden betreft had het wetsvoorstel vele jaren eerder moeten komen Verheugd waren deze leden ook over het feit dat het wetsvoorstel op vele punten uitgaat boven de minimumbescherming, die de genoemde verdragen van Rome en Geneve voorschrijven Zo worden in het ontwerp ook aan de uitvoerende kunstenaars middelen verschaft om op te treden tegen platen- of videopiraterij aan hen worden ook rechten verleend met betrekking tot het reproduceren van een opname van hun uitvoering en met betrekking tot het in het verkeer brengen van een opname of van reprodukties daarvan (artikel 2, eerste lid sub b en c) Ook ten aanzien van filmwerken krijgen de kunstenaars rechten (artikel 4 [oud 3]) Tenslotte worden aan hen morele rechten toegekend (artikel 5 [oud 4]) Ook de duur van de rechten van de drie groepen rechthebbenden stijgt aanzienlijk uit boven het verdragsminimum deze is gesteld op 50 jaar (artikel 12 [oud 11]) Van groot belang is tenslotte artikel 33 [oud 32] dat anders dan de verdragen, de werkingssfeer van de nieuwe rechten verruimt

Sceptisch stonden deze leden tegenover de bedragen, die gemoeid zouden zijn met de nieuwe aanspraken en die zijn genoemd op blz 2-3 van de MvT [zie hierboven pp 20-21] De uitkomst van onderhandelingen op dit punt valt in werkelijkheid niet te voorzien Deze doet er ook principieel niet toe De redenen voor toekenning van de rechten kunnen slechts gelegen zijn in de gerechtvaardigheid van de aanspraken Gelukkig noemt de MvT op blz 3 [zie hierboven p 21] deze ook nog, zij het ten onrechte als "argumenten daarnaast"

Middenin deze bevreemdende passages van de MvT over de financiele gevolgen van de nieuwe rechten komende volgende zinnen voor "Het percentage van de opbrengst, dat aan buitenlandse rechthebbenden toekomt, wordt geschat tussen de 50% en 80% Vertegenwoordigers van rechthebbenden hebben evenwel erop gewezen dat er naar hun stellige verwachting overeenkomsten met buitenlandse organisaties van rechthebbenden zullen worden gesloten, die er toe leiden dat het grootste deel van de aan buitenlandse rechthebbenden toekomende vergoedingen in Nederland kan blijven" Lazen deze leden de tekst juist als zij er uit afleidden dat de regering het heel erg zou vinden als 50% tot 80% van de te innen gelden inderdaad naar de echte rechthebbenden in het buitenland zou gaan? Begrepen zij het goed, dat de regering hier graag een stokje voor gestoken zou zien, in de vorm van overeenkomsten te sluiten door Nederlandse organisaties van rechthebbenden, die er zelf ook grotelijks zijde bij zouden spinnen als zij de geinde 50% tot 80% niet zouden behoeven af te dragen aan de buitenlandse rechthebbenden, maar in eigen zak zouden kunnen steken? Is de regering werkelijk voorstander van een dergelijke overheveling van inkomsten van buitenlandse rechthebbenden en daarmee van sabotage van de nu juist te ratificieren verdragen van Rome en Geneve?

Deze leden konden geheel instemmen met wat de regering op blz 4 van de MvT [zie hierboven p 22] schrijft Deze nieuwe rechten maken geen deel uit van het auteursrecht, zij zijn daaraan slechts verwant "De naburige rechten beschermen niet zoals het auteursrecht een creatieve schepping van een maker, maar prestaties van andere aard ( )"

Inderdaad gaat het - althans bij producenten van fonogrammen en bij omroeporganisaties - niet om bescherming van een artistieke prestatie, maar om bescherming van een industriele en organisatorische prestatie en van investeringen Alleen bij uitvoerende kunstenaars is sprake van een artistieke prestatie Hierop zou hun dan ook een echt auteursrecht dienen toe te komen, maar deze

leden zagen in dat dit laatste standpunt - met name internationaal - een gepasseerd station mag heten en drongen niet verder aan

[ ]

De leden van de SGP-fractie hadden met belangstelling kennis genomen van het wetsvoorstel, dat strekt ter nadere uitwerking van de in het Verdrag van Rome toegekende rechten in de nationale regelgeving, indien en zodra het Verdrag zal zijn goedgekeurd

De leden van genoemde fractie konden zich de uitwerking van het Verdrag in nationale regelgeving nog het meest voorstellen wat betreft de uitvoerende kunstenaars omdat zij relatief nog het dichtst bij de auteurs staan Zij meenden echter dat zelfs ook wat deze categorie (toekomstige) rechthebbenden betreft duidelijk vastgehouden dient te worden aan de regel dat een uitvoerende kunstenaar geen auteur is en zijn vertolking geen werk in de zin van artikel 10 tweede lid 2, Auteurswet is Zij vroegen of de regering dit standpunt onderschrijft en of zij van mening is dat het karakter van de bij het onderhavige wetsvoorstel toegekende rechten in overeenstemming kan worden geoordeeld met dit standpunt Met het oog op het feit dat het onderhavige wetsvoorstel zich ook uitstrekt tot de producenten van fonogrammen en omroeporganisaties en het feit dat de Wet van 30 mei 1985 (Stb 307) betrekking heeft op de producenten van filmwerken, stelden deze leden de vraag of de regering overweegt een studie te laten verrichten naar de positie van de uitgever van informatie in de vorm van cijfers en letters

De leden van de GPV-fractie stonden positief tegenover het voorstel exclusieve rechten toe te kennen aan uitvoerende kunstenaars Ook voor de uitbreiding van deze rechten tot fonogrammenproducenten en omroeporganisaties waren volgens deze leden goede argumenten aan te voeren Dit riep bij hen echter wel de vraag op waar de grens ligt voor het toekennen van exclusieve rechten Deze vraag speelt al een rol bij de definiering van het begrip "uitvoerend kunstenaar", maar de uitbreiding van de bescherming tot bepaalde producenten doet de vraag rijzen naar de rechtvaardigingsgrond voor beperking tot producenten van fonogrammen (en eerder van films)

Noopt deze uitbreiding er niet toe na te denken over een verdere toekenning van exclusieve rechten aan andere categorieen van producenten en uitgevers? Bestaat niet het gevaar dat op deze wijze een steeds groter deel van het maatschappelijk leven beheerst wordt door wetgeving van de overheid?

De leden zouden het op prijs stellen nader geinformeerd te worden over de positie van de omroeporganisaties bij het overwegen van wetgeving inzake naburige rechten Welke ontwikkeling heeft zich terzake bij de omroeporganisaties voorgedaan? Welke positieve en negatieve gevolgen kan dit wetsvoorstel voor de omroeporganisaties hebben?

In dit verband vroegen zij aandacht voor de mogelijke gevolgen van dit wetsvoorstel voor de lokale en regionale omroepen Moet niet worden verwacht dat de gevolgen voor deze omroepen hoofdzakelijk negatief zullen zijn?

Hetzelfde geldt voor organisaties die - al dan niet als omroeporganisatie - specifiek werkzaam zijn voor zieken en gehandicapten Deze leden zouden het betreuren indien als gevolg van de totstandkoming van deze wet dit werk extra zou worden bemoeilijkt Verdient het geen aanbeveling een wettelijke regeling te treffen vergelijkbaar met die voor blindenbibliotheken in de Auteurswet?

[ ]

MvA Memorie van Antwoord

De leden van de CDA-fractie wezen erop dat producenten van informatie zoals uitgevers - een wettelijke bescherming van hun prestaties nog moeten ontberen Zij wezen op het rapport van de Vereniging voor Auteursrecht over het zogenaamde uitgeversrecht Zij vroegen of het voornemen bestaat een wettelijke regeling ten behoeve van uitgevers, aansluitend op de naburige rechten, te bevorderen

Het rapport van de Vereniging voor Auteursrecht over het uitgeversrecht is ons bekend Thans vindt tussen een aantal vertegenwoordigers van de Koninklijke Nederlandse Uitgeversbond en ambtenaren van het Ministerie van Justitie een gedachtenwisseling plaats over de vraag of het aangewezen is om ten behoeve van de uitgever een naburig recht te creeren en zo ja, welke inhoud aan dit nieuwe naburige recht moet worden gegeven Overigens kan niet gesteld worden dat uitgevers hun prestaties in het geheel niet kunnen beschermen Voorzover hun prestaties werken zijn in de zin van het auteursrecht kan langs deze weg bescherming gevonden worden Daarnaast kan ook langs contractuele weg (bijvoorbeeld door overdracht van het auteursrecht) bescherming gerealiseerd worden

De leden van de CDA-fractie vroegen of betrokkenen geraadpleegd zijn over het voorliggende wetsvoorstel en zo ja, welke hun reacties waren In de verschillende fasen van voorbereiding van het wetsvoorstel is overleg gepleegd met vertegenwoordigers van belanghebbende organisaties In grote lijnen kan men zich met de voorstellen verenigen, zij het dat op bepaalde punten in het bijzonder de kwestie van de werkingssfeer van het wetsvoorstel (artikel 33 [oud 32]) andere oplossingen zijn bepleit

[ ]

De leden van de PvdA-fractie vroegen ook aandacht voor de positie van de uitgevers Wellicht ware het mogelijk - zo vroegen deze leden - ook reeds kort stil te staan bij de recentelijk verschenen dissertatie van P B Hugenholtz ("Auteursrecht op informatie", Deventer 1989)

Zoals hiervoor in antwoord op vragen van de CDA-fractie is opgemerkt, vindt er thans op initiatief van het departement van Justitie overleg plaats met een delegatie van de Koninklijke Nederlandse Uitgeversbond over de eventuele wenselijkheid van de introductie van een naburig recht ten behoeve van de uitgever Naar onze mening kan de positie van de uitgever niet vergeleken worden met die van werkgevers van uitvoerende kunstenaars Een vergelijking met de positie en de prestatie van de fonogrammenproducent is meer aangewezen Van de door de heer Hugenholtz in zijn proefschrift geformuleerde stelling dat de geschriftenbescherming misschien precies is waar de uitgevers om vragen (blz 51) hebben wij kennis genomen Wij vragen ons echter af - gelet op de inhoud van het rapport van de Vereniging voor Auteursrecht inzake het uitgeversrecht en de in de jurisprudentie van de Hoge Raad nader geconcretiseerde, beperkte inhoud van de geschriftenbescherming - of dit beschermingsregime het meest geëigende kader vormt voor de door de uitgevers bepleite bescherming van hun prestaties Het is vooralsnog niet mogelijk om terzake een definitief standpunt in te nemen

De leden van de PvdA-fractie vroegen in hoeverre er gevaar bestaat dat de geschatte financiele consequenties van het wetsvoorstel hoger zullen uitvallen

Het bedrag van 12 miljoen gulden waarop de totale opbrengst van de aan de rechthebbenden verschuldigde vergoedingen wordt begroot, is slechts een schatting Uiteindelijk zullen de door de verschillende categorieen betalingsplichtigen verschuldigde vergoedingen moeten worden vastgesteld in contractuele onderhandelingen Het risico dat dit bedrag hoger of lager zal uitvallen is - vanzelfsprekend - niet geheel uit te sluiten Het ligt in de rede dat de door de organisaties

van rechthebbenden genoemde bedragen uitgangspunt zullen zijn voor de onderhandelingen

Er zij nog op gewezen dat de financiele consequenties worden beperkt door de in artikel 32 [oud 31] nader uitgewerkte voorbehouden die bij de toetreding tot het Verdrag van Rome worden gemaakt en door de beperkte werkingssfeer die in artikel 32 aan deze wettelijke regeling wordt gegeven

Voor wat betreft gegevens uit andere landen omtrent de financiele consequenties van een stelsel van naburige rechten zij verwezen naar een in 1984 door de Nederlandse Vereniging van producenten en importeurs van beeld- en geluidsdragers verstrekt overzicht, dat als bijlage bij deze memorie is gevoegd [Zie pp 33-34]

Het onderhavige wetsvoorstel behoeft naar onze mening geen bedreiging te vormen voor de uitzending van concerten van Nederlandse orkesten of van Nederlandse operavoorstellingen Zoals hiervoor is opgemerkt is er reeds een contractuele praktijk waarbij tussen werkgevers en werknemers-uitvoerende kunstenaars afspraken worden gemaakt over opnamen c q radio-en televisie-uitzendingen van de prestaties van uitvoerende kunstenaars alsmede over vergoedingen terzake van deze exploitatie Het onderhavige wetsvoorstel staat er niet aan in de weg om via onderhandelingen tot overeenstemming over deze vergoedingen te komen Voor wat betreft de eigen produkties van de omroep bestaat er reeds lange tijd een praktijk van contractuele regelingen tussen omroeporganisaties en uitvoerende kunstenaars, waarbij tegen betaling van een vergoeding toestemming wordt gegeven om de prestatie te gebruiken voor omroepdoeleinden

[ ]

De leden van de fractie van D66 verwezen naar de bladzijden 2 en 3 van de MvT [zie hierboven pp 20-21] waarin de financiele gevolgen van de nieuwe rechten worden weergegeven en waarin de volgende zinnen voorkomen. "Het percentage van de opbrengst, dat aan buitenlandse rechthebbenden toekomt, wordt geschat tussen de 50% en 80% Vertegenwoordigers van rechthebbenden hebben evenwel erop gewezen dat er naar hun stellige verwachting overeenkomsten met buitenlandse organisaties van rechthebbenden zullen worden gesloten, die er toe leiden dat het grootste deel van de aan buitenlandse rechthebbenden toekomende vergoedingen in Nederland kan blijven " Lazen deze leden de tekst juist, zo vroegen zij, als zij er uit afleidden, dat de regering het heel erg zou vinden als 50% tot 80% van de te innen gelden inderdaad naar de echte rechthebbenden in het buitenland zou gaan? Begrepen zij het goed, dat de regering hier graag een stokje voor gestoken zou zien in de vorm van overeenkomsten te sluiten door Nederlandse organisaties van rechthebbenden, die er zelf ook grotelijks zijde bij zouden spinnen als zij de geinde 50% tot 80% niet zouden behoeven af te dragen aan de buitenlandse rechthebbenden, maar in eigen zak zouden kunnen steken? Is de regering werkelijk voorstander van een dergelijke overheveling van inkomsten van buitenlandse rechthebbenden en daarmee van sabotage van de nu juist te ratificeren verdragen van Rome en Genève, zo vroegen deze leden

Er zij op gewezen dat aanvankelijk in 1982 op grond van onder meer het argument dat een groot gedeelte van de te ontvangen gelden naar buitenlandse rechthebbenden zou wegvloeien aangezien de Nederlandse muziekimport groter is dan de export, het standpunt is ingenomen dat Nederland niet tot het Verdrag van Rome diende toe te treden Het ligt in de rede dat in het in 1984 door de toenmalige ministers van Justitie en Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur toegezegde nadere onderzoek naar de mogelijke omvang van de aan toetreding tot het Verdrag van Rome verbonden financiele gevolgen ook aandacht is besteed aan het percentage dat aan buitenlandse rechthebbenden eventueel zou moeten worden uitgekeerd Tijdens de hoorzittingen die als onderdeel van dit onderzoek in 1985 zijn gehouden is deze kwestie aan de orde gesteld

In de brief van 3 maart 1986 (Kamerstukken II, vergaderjaar 1985-1986, 19 435, nr 1) is op blz 6 onder punt b de reactie van de gehoorde partijen weergegeven Van de kant van rechtheb-

benden werd bij die gelegenheid gesignaleerd dat in internationaal verband in toenemende mate overeenkomsten worden gesloten die tot gevolg hebben dat geen uitbetaling plaatsvindt aan de leden van buitenlandse organisaties Het resultaat daarvan is - zo werd opgemerkt - dat ook landen waar de muziekimport sterk overheerst, het grootste deel van de opbrengst in het land van inning blijft

Uit de door de leden van de fractie van D66 gereleveerde passage mag niet worden afgeleid dat het wegvloeien van een belangrijk deel van de opbrengst naar het buitenland een absoluut beletsel zou vormen voor eventuele toetreding van Nederland tot het Verdrag van Rome De desbetreffende passage uit de MvT is slechts een weergave van de resultaten van de hoorzittingen, waarmee beoogd wordt aan te geven dat het eventuele gevolg van het wegvloeien van een deel van de opbrengst naar het buitenland aan betekenis heeft ingeboet vanwege de inmiddels gegroeide internationale praktijk

Deze praktijk die erop neerkomt dat organisaties van rechthebbenden in internationaal verband afspraken maken over de verdeling van aan buitenlandse rechthebbenden toekomende gelden, wijzen wij niet af, aangezien het hier regelingen betreft die met wederzijds goedvinden van rechthebbenden worden getroffen Zonder medewerking van organisaties van buitenlandse rechthebbenden zijn dergelijke afspraken ondenkbaar Deze afspraken houden overigens ook in dat de Nederlandse rechthebbenden toestaan dat het aan hun toekomende deel van de opbrengst in het land van inning blijft Wij zijn dan ook van mening dat deze internationale afspraken die door rechthebbenden in onderling overleg in toenemende mate worden gemaakt geen afbreuk doen aan de uitgangspunten van het Verdrag van Rome

[ ]

De leden van de SGP-fractie konden zich de uitwerking van het Verdrag in nationale regelgeving nog het meest voorstellen wat betreft de uitvoerende kunstenaars omdat zij relatief nog het dichtst bij de auteurs staan Zij meenden echter dat zelfs ook wat deze categorie (toekomstige) rechthebbenden betreft duidelijk vastgehouden dient te worden aan de regel dat een uitvoerende kunstenaar geen auteur is en zijn vertolking geen werk in de zin van artikel 10, tweede lid, Auteurswet 1912 is

Zij vroegen of de regering dit standpunt onderschrijft en of zij van mening is dat het karakter van de bij het onderhavige wetsvoorstel toegekende rechten in overeenstemming kan worden geoordeeld met dit standpunt Met het oog op het feit dat het onderhavige wetsvoorstel zich ook uitstrekt tot de producenten van fonogrammen en omroeporganisaties en het feit dat de Wet van 30 mei 1985 (Stb 307) betrekking heeft op de producenten van filmwerken, stelden deze leden de vraag of de regering overweegt een studie te laten verrichten naar de positie van de uitgever van informatie in de vorm van cijfers en letters

De introductie van een naburig recht voor de uitvoerende kunstenaar geeft aan dat deze niet als maker in de zin van artikel 1 van de Auteurswet 1912 wordt aangemerkt en dat diens prestatie evenmin op dezelfde lijn wordt geplaatst als het werk van een maker als bedoeld in datzelfde artikel De wijze waarop in het wetsvoorstel aan het naburige recht van de uitvoerende kunstenaar vorm is gegeven, sluit aan bij dit uitgangspunt

Over de vraag of er aanleiding bestaat om ten behoeve van de prestatie van de uitgever van informatie eveneens een naburig recht te creëren vindt thans op ambtelijk niveau een gedachtenwisseling plaats met een delegatie van de Koninklijke Nederlandse Uitgeversbond Basis voor dit overleg vormt het in december 1988 door een studiecommissie van de Vereniging voor Auteursrecht uitgebrachte rapport over hetzelfde onderwerp

De leden van de GPV fractie vroegen of de uitbreiding tot producenten van fonogrammen niet er toe noopt om na te denken over een verdere toekenning van exclusieve rechten aan andere categorieen producenten en uitgevers Bestaat niet het gevaar dat op deze wijze een steeds groter

deel van het maatschappelijk leven beheersd wordt door wetgeving van de overheid, zo vroegen deze leden

Zoals hierboven is opgemerkt, vindt er thans op ambtelijk niveau een gedachtenwisseling plaats over de opportuniteit van de invoering van een naburig recht ten behoeve van uitgevers. Hierbij wordt ook aandacht besteed aan de vraag of naast de reeds bestaande beschermingsmogelijkheden zoals het auteursrecht en een actie op grond van onrechtmatige daad behoefte bestaat aan een specifiek beschermingsregime voor uitgevers Wordt deze vraag positief beantwoord - hierover bestaat overigens thans nog geen duidelijkheid - dan is mitsdien de introductie van een wettelijke regeling ter bescherming van de prestatie van de uitgever aangewezen.

Bijlage bij de Memorie van antwoord

in £ .000
a. Omroep aan 'droits voisins' rechthebbenden:

	bevolking	1989	1982	1983	per cap
Oostenrijk	7 4	599	670	697 £	0 09
België	10 2	107	118	117	0 01
Denemarken	5 1	851	966	990	0 19
Frankrijk	54 6	143	155	147	0 003
Duitsland	61 2	6 432	7 728	7 997	0 11
Italie	57 4				
Noorwegen	4 2	133			
Spanje	38 3	544	538	539	0 02
Zweden	8 3	1 005	936	991	0 12
Engeland	55 7	5 159	5 853	7 088	0 13
ter vergelijking					
Nederland	14			140	0 01

b. Omroep aan auteurs(rechtenorganisaties):

	bevolking	1989	1982	1983	per cap
Oostenrijk	7 4	4 380	5 517	5 629	0 75
België	10 2	1 950	2 447		0 23
Frankrijk	54 6	13 133	15 066		0 27
Duitsland*	61 2	46 777	57 464	56 157	0 90
Noorwegen	4 2	1 030			0 24
Engeland	55 7	18 501	22 284		0 40

* inclusief public performance

c. Public Performance-gebruikers aan 'droits-voisins' rechthebbenden:

	bevolking	1981	1982	1983	per cap
Oostenrijk	7 4	475	564	611	0 08
Denemarken	5 1	171	207	205	0 04
Frankrijk	54 6	160	178	156	0 003
Duitsland	61 2	2 200	2 563	2 831	0 05
Noorwegen	4 2	282			0 07
Spanje	38 3	1 226	1 299	1 210	0 03
Engeland	55 7	1 474	1 767	1 917	0 03

d. Public Performance-gebruikers aan auteurs(rechtenorganisaties):

Oostenrijk	7 4	6 298	7 170	7 663	1 03
België	10 2	6 325	6 722		0 65
Frankrijk	54 6	44 640	51 082		0 92
Duitsland	61 2	zie onder b			
Noorwegen	4 2	1 337			0 32
Engeland	55 7	12 642	13 170		0 24

Daar waar geen cijfers zijn vermeld waren deze niet beschikbaar

EV Eindverslag

In het voorlopig verslag hadden de leden van de D66-fractie een vraag gesteld over een wel zeer voldaan klinkende passage in de MvT over de financiele gevolgen van de nieuwe rechten voor binnen- en buitenlandse rechthebbenden "Het percentage van de opbrengst, dat aan buitenlandse rechthebbenden toekomt, wordt geschat tussen de 50% en 80% Vertegenwoordigers van rechthebbenden hebben evenwel erop gewezen dat er naar hun stellige verwachting overeenkomsten met buitenlandse organisaties van rechthebbenden zullen worden gesloten, die ertoe leiden dat het grootste deel van de aan buitenlandse rechthebbenden toekomende vergoedingen in Nederland kan blijven"

Op blz 10-11 van de MvA [zie hierboven p 31] stelt de regering nu zich beroepend op de "resultaten van de hoorzittingen", dat "het eventuele gevolg van het wegvloeien van een deel van de opbrengst naar het buitenland aan betekenis heeft ingeboet vanwege de inmiddels gegroeide internationale praktijk Deze praktijk die erop neerkomt dat organisaties van rechthebbenden in internationaal verband afspraken maken over de verdeling van aan buitenlandse rechthebbenden toekomende gelden, wijzen wij niet af, aangezien het hier regelingen betreft die met wederzijds goedvinden van rechthebbenden worden getroffen" De regering meent dat deze afspraken van rechthebbenden "geen afbreuk doen aan de uitgangspunten van het Verdrag van Rome" Stelt de regering hier "organisaties van rechthebbenden" niet al te gemakkelijk op een lijn met de rechthebbenden zelf? De opbrengsten worden gecreeerd door de kleine minderheid van succesvolle uitvoerende kunstenaars, zij die uitvoeren, op de plaat worden opgenomen en wier platen worden gedraaid Dit zijn niet bij uitstek de toonaangevende leden van de beroepsverenigingen van uitvoerende kunstenaars, als zij überhaupt al lid hiervan zijn Toch lijken juist deze beroepsverenigingen zich als organisaties van rechthebbenden te presenteren Men mag hierbij de historie ook niet uit het oog verliezen Een van de organisaties die de Conventie van Rome hebben voorbereid was de International Labour Organization Deze was alleen geinteresseerd in verlichting van de werkloosheid in de beroepsgroep van uitvoerende kunstenaars Het oorspronkelijke verdragsontwerp van de ILO uit 1956 schreef dan ook voor, dat de uitvoerdersvergoedingen voor secundair gebruik van grammofoonplaten niet uitbetaald zouden worden aan de individuele (niet-werkloze) rechthebbenden, maar aan de nationale groeperingen van uitvoerende kunstenaars Deze corporatistische onteigeningstechniek is niet gevolgd in het uiteindelijke Verdrag van Rome In de praktijk van de door de regering op basis van hoorzittingen nu zo toegejuichte zogenaamde "type B-afspraken tussen organisaties van rechthebbenden" wordt precies datgene gerealiseerd wat de ILO om evidente reden niet in het verdrag opgenomen wist te krijgen een totale overheveling van de verdiensten van succesvolle uitvoerders naar beroepspotjes voor de onsuccesvollen Dit is nog even iets anders dan de "solidariteitsbijdrage" van 10% die bij andere collectieve innigen door auteursrechtenbureaus wel wordt ingehouden Onlangs schreef een Tsjechisch auteur uit de hoek van de uitvoerende kunstenaarsorganisaties in Copyright 1989, 247, nog wel enthousiast over de zogenaamde type-B overeenkomst, zonder ditmaal overigens het bestaan te verzwijgen van de tegengestelde type A-overeenkomst Ook hij kan er echter niet omheen op te merken "It may be that type B, which does not provide for payments from one country to the performers of another country, is not so close to the fundamental ideas of the Rome Convention " Kunnen deze gegevens, ontleend aan het zojuist verschenen artikel "Het karakter van het auteursrecht naburige rechten" (Informatierecht/AMI 1990/7 e v), de regering er niet toe bewegen wat meer afstand te nemen van de op hoorzittingen door bepaalde belangengroepen aangeheven juichtonen over een bepaald type internationale afspraken tussen organisaties van "rechthebbenden"? De leden van de D66-fractie zouden menen dat het tot de taak behoort van de in artikel 14 tweede lid bedoelde regeringscommissies om er op toe te zien dat zich in de desbetreffende op te richten auteursrechtenbureaus geen Robin Hood achtige praktijken gaan voordoen, en dat niet "de auteurs van de

ene nationaliteit bevoorrecht worden boven die van een andere", zoals dit ook wordt bepaald in de wettelijke regeling op het toezicht van Buma Op blz 6 van de MvA [zie hierna p 90] formuleert de regering in ander verband enkele principiele uitgangspunten van het wetsvoorstel Daar wordt gesteld dat niet de verbetering van de inkomenspositie van de uitvoerende kunstenaars de belangrijkste beweegreden voor dit wetsvoorstel is en dat er ook niet primair een cultureel doel mee beoogd wordt Centraal staat iets anders de bescherming van de prestaties van de drie categorieen rechthebbenden De leden van de D66-fractie zouden wensen dat de regering ook ten aanzien van de buitenlandse rechthebbenden dit uitgangspunt trouw zou blijven

NEV Nota naar aanleiding van het eindverslag

Met betrekking tot de opmerking van de NOS dat vanwege het ontstaan van een volstrekt nieuwe situatie de geschatte financiele gevolgen veel groter zullen zijn dan in de bijlage bij de MvA wordt aangegeven, wijzen wij erop dat deze gegevens betrekking hebben op de financiele consequenties van de invoering van een regeling van de naburige rechten in een aantal Europese landen Op blz 2 van de MvT [zie hierboven p 21] zijn de door belanghebbenden begrote financiele gevolgen voor Nederland weergegeven Het gaat hier om schattingen die niet zijn gebaseerd op een concrete wetstekst Ten tijde van deze inventarisatie van de mogelijke financiele gevolgen (1985) bestond er nog geen duidelijkheid over de inhoud van het wetsvoorstel Bij de presentatie van deze schattingen hebben de betrokken organisaties ook niet aangegeven dat zij van een specifieke inhoud van een nationale regeling terzake van naburige rechten zijn uitgegaan

De leden van de fractie van D66 hebben kanttekeningen geplaatst bij de opportuniteit van de internationale zogenoemde type B-overeenkomsten tussen incasso-organisaties van houders van naburige rechten

Verwijzend naar het artikel van prof mr H Cohen Jehoram in Informatierecht/AMI september 1990 "Het karakter van aan het auteursrecht naburige rechten", vroegen zij of niet meer afstand genomen moet worden van door bepaalde belangengroepen aangeheven juichtonen over een bepaald type internationale afspraken tussen organisaties van rechthebbenden

Zij waren van mening dat het tot de taak behoort van de in artikel 15 [oud 14] bedoelde regeringscommissarissen om erop toe te zien dat niet de auteurs van de ene nationaliteit bevoorrecht worden boven die van een andere, zoals dit ook wordt bepaald in de wettelijke regeling van het toezicht op BUMA Zij spraken de wens uit dat het op blz 6 van de MvA [zie hierna p 90] geformuleerde centrale uitgangspunt, de bescherming van de prestaties van de drie categorieen rechthebbenden, ook ten aanzien van buitenlandse rechthebbenden wordt gehanteerd

Vooropgesteld moet worden dat aanvankelijk (zoals formeel in 1982 is kenbaar gemaakt) het mogelijke wegvloeien van een groot gedeelte van de ontvangen gelden naar buitenlandse rechthebbenden reden is geweest voor de toenmalige regering om af te zien van toetreding tot het Verdrag van Rome Dit aspect vormde een belangrijk element van het in 1984 door de toenmalige Ministers van Justitie en van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur verrichte nadere onderzoek naar de mogelijke omvang van de aan toetreding tot het Verdrag van Rome verbonden financiele gevolgen De door organisaties van rechthebbenden tijdens de hoorzittingen gesignaleerde internationale repartitiepraktijk, zoals deze in de "type B-overeenkomst" vorm heeft gekregen, heeft ertoe geleid dat het bezwaar van eventueel wegvloeien van een deel van de opbrengst naar het buitenland betekenis had verloren Nu deze internationale repartitie-afspraken door organisaties van rechthebbenden zijn uitgewerkt menen wij dat van strijdigheid met het Verdrag van Rome geen sprake is Zowel op nationaal als op internationaal niveau worden de internationale federaties van rechthebbenden en hun nationale zusterorganisaties als woordvoerder en vertegenwoordiger van rechthebbenden aangemerkt Voor ogen moet worden gehouden dat het praktisch

nagenoeg onmogelijk is voor rechthebbenden om op individuele basis hun vergoedingsaanspraken in het bijzonder voor wat betreft het secundair gebruik van hun prestaties te realiseren Het bestaan van representatieve organisaties op nationaal en internationaal niveau is onontbeerlijk voor een behoorlijke effectuering van de onderhavige regeling Dat de praktijk gekenmerkt wordt - zoals de leden van D66 stellen - door een totale overheveling van de verdiensten van succesvolle uitvoerders naar beroepspotjes voor de onsuccesvollen - kunnen wij dan ook niet, gelet op de door rechthebbenden gemaakte afspraken, beamen Deze weinig genuanceerde stelling gaat geheel voorbij aan de zeer belangrijke sleutelpositie die de organisaties van rechthebbenden en de door hen gemaakte bilaterale repartitie-afspraken innemen bij de uitvoering van de onderhavige regeling en de grote zorgvuldigheid waarmee deze organisaties de door rechthebbenden aan hun toevertrouwde taak uitvoeren

Aan de door de leden van de fractie van D66 geciteerde passage uit het artikel van M O Jelinek, in Copyright 1989, blz 245 voegen wij voor de volledigheid nog twee zinnen toe uit hetzelfde artikel waarin de schrijver opmerkt "However, it is the only practical solution in the case of incompatible distribution systems and where there are substantial differences in the standard of performers' protection in the two countries Indeed it is not against the Rome Convention, because the performers obtain adequate remuneration for their foreign rights as the volume of distribution of their own collecting society is not reduced by payments to performers in other countries "

H Handelingen Tweede Kamer 1991-1992, 3 september 1992, pp. 6284-6285:

De heer **Koetje** (CDA) Voorzitter! Voor alle helderheid het wetsvoorstel inzake naburige rechten gaat niet over buren Het gaat wel over Mini en Maxi, het Christelijk mannekoor Veendam, het Zuidelijk Toneel, The Nits, Pavarotti, het Concertgebouworkest, het Nationale Ballet en vele andere bekende en niet bekende uitvoerende kunstenaars, die al dan niet bewust lang op hun naburige rechten hebben moeten wachten Dit geldt ook voor producenten van muziekdragers - zoals wij tegenwoordig CD's of LP's noemen - als Jaap Eggermont en Ben Liebrandt, om een paar mij bekende producers in Nederland te noemen Om het rijtje compleet te maken het gaat ook om omroeporganisaties Deze drie groepen krijgen in dit wetsvoorstel eindelijk een erkenning van en een bescherming voor hun artistieke werk Het gaat om rechten, verwant aan het auteursrecht Daarom noemen wij het naburig recht De kern van het wetsvoorstel, heel kort samengevat, is rechten om ook als uitvoerende iets te zeggen te hebben over de opname, de uitzending of het exploiteren van een uitvoering en daar ook een vergoeding voor te ontvangen Dit is in 35 artikelen neergelegd en uitgewerkt Als je er geen levende praktijk van concreet artistiek werk bij voorstelt, zou je bijna denken dat het slechts dorre regels zijn voor hobbyisten Niets is minder waar

Dat wij hier vandaag staan - en ook nog anderhalf uur eerder dan gepland is op zichzelf al het vermelden waard, want aan dit wetsvoorstel is bijna dertig jaar discussie en - ik citeer nu de KunstenKrant - "trainеren van ambtelijke en politieke koekebakkers in Den Haag en Rijswijk" aan vooraf gegaan Na afloop van het debat zal blijken of ik zelf ook als koekebakker word aangeduid Er is dus sprake van trainеren, en dat terwijl de discussie al in het begin van deze eeuw was begonnen Toen stond de zorg voor de werkgelegenheid van uitvoerende kunstenaars centraal, vanwege de toenemende mogelijkheden om bijvoorbeeld muziek via radio of grammofoon te laten horen De levende muziek in het theater, restaurants en dansgelegenheden verdween Muziek kwam uit kastjes De muzikant werd beroofd van werk Rene Froger met live-band, zoals tijdens het openingsfeest van de Kamer, is vaker uitzondering dan regel De artiest wordt begeleid door een tape En dat de snufjes ook leiden tot nieuwe amusementsvormen, zoals Karaoke, geeft aan dat er veel werk van musici gebruikt wordt, niet een keer, maar vele malen Is het dan niet redelijk dat die muzikant voor het gebruik van zijn prestatie een billijke vergoeding terug-

ziet? Ja dus

Dit is geen ouderwetse zaak Ook anno 1992 is die nog actueel, niet alleen voor klassieke en deftige muziek, maar ook voor house De discussie over de houseversie van de Carmina Burana zou er wellicht nog een dimensie bij hebben gekregen als het voorstel al wet was geweest Het koor en de producent van de plaat waar het van gebruikt was, waren dan ook in beeld geweest en niet alleen de erven Orff Sampling en nieuwe mixtechnieken geven aan dat het wetsvoorstel ook bescherming kan bieden aan de later toegevoegde groep van producenten van de muziekdragers In het wetsvoorstel wordt nog deftig gesproken over "fonogrammen" Ook het produceren van muziekdragers is niet alleen een kwestie van een paar schuiven open zetten en knoppen omdraaien De juridische discussie die gevoerd kan worden over begrippen als "vertolker", "maker" en dergelijke krijgen in de praktijk van alle dag gestalte De CDA-fractie vindt het een goede zaak dat dit wetsvoorstel nu eindelijk zijn afhandeling kan krijgen

Eindelijk, want mijn fractie heeft bijna vier jaar geleden bij de goedkeuring van het verdrag, waarvan het wetsvoorstel een uitvloeisel is, al laten blijken een voortvarende wetsbehandeling op prijs te stellen Het is helaas anders gelopen De staatssecretaris was zijn motie uit 1984 kennelijk vergeten Opvallend was dat van meet af aan en tot en met de nota naar aanleiding van het eindverslag, zeer waardevolle commentaren zijn ontvangen van alle betrokkenen Mijn fractie heeft die zeer op prijs gesteld, ze waren voor ons nuttig Zeker bij zo'n in zijn uitwerking ingewikkeld stel regels Wel rijst de vraag of het voortaan niet wat sneller zou werken als een beter samenspel wordt georganiseerd met deskundigen buiten de betrokken voorbereidende departementen, bijvoorbeeld de Vereniging voor auteursrecht De vele meer technisch-juridische onvolkomenheden, preciseringen etcetera, hadden de Kamer bovendien van veel detailwerk kunnen verlossen Graag ontvang ik een reactie van de staatssecretaris

Voorzitter! Ik ga verder met de inhoud van het wetsvoorstel Het eerste blok punten gaat over een aantal kwesties rondom het "wie en hoe" in het wetsvoorstel en de praktijk

p. 6291:

De heer Jurgens (PvdA) Een ander punt dat niet zo strikt tot deze wet behoort, maar waar je wel eens mee kunt zitten als je een wet moet behandelen die in feite een verdragstekst probeert uit te werken, is het volgende Wij gaan uit van de vertaling van de verdragstekst die in het Tractatenblad is opgenomen Dat kan wel eens problemen opleveren In dit geval staat bijvoorbeeld in artikel 16, vierde lid, van het Verdrag van Rome het woord "fonogram" in de Nederlandse tekst In het vijfde lid staat "geluidsdrager" In beide gevallen staat in de Franse tekst "Phonogramme", Mijn vraag is waarom wordt er een ander woord gebruikt? Mijn fractie had volkomen gelijk dat zij de term "opnemen" uit de tekst wilde halen, want het is een overbodige term Wij kiezen voor het woord "geluidsdrager" Dat is goed Nederlands Ik heb het woord "opnemen" helemaal niet nodig Gesteld dat wij dat wel hadden gedaan en dat je bijvoorbeeld bij zo'n vertaling komt, dan kan het lijken alsof een fonogram iets anders is dan een geluidsdrager Mijn vraag, eigenlijk meer uit interesse van beroepsmatige aard buiten deze Kamer, is wat de wetskracht is van de vertaling in het Tractatenblad Als wij hierover in discussie zouden zijn gekomen, hadden wij elkaar dan met de vertaling in het Tractatenblad dan wel met de oorspronkelijke Franse tekst om de oren moeten slaan?

p. 6294:

De heer Wolffensperger (D66) Voorzitter! In 1986 ging het kabinet om na een rapport en na hoorzittingen De toetreding tot het verdrag wordt nu bevorderd en dit wetsontwerp is daarvan het resultaat Nu heeft die beslissing in 1986 - het is al eerder gezegd door de heer Jurgens met veel mooiere woorden dan ik het zal doen - nog niet direct tot een snel plenair debat geleid Dat

is in dit geval niet alleen het gevolg van een discussie tussen regering en parlement - daar heeft ongetwijfeld ook de felle discussie in het veld toe bijgedragen maar ook, zeker niet in de laatste plaats, de heftige discussies tussen ambtenaren van diverse ministeries Dat laatste is een publiek geheim Het is uitgebreid in het symposium over werkgeversauteursrecht van de Vereniging van auteursrechtmanifestaties aan de orde geweest, zodat wij allen hebben kunnen zien hoe de departementen ook achter de schermen van het gesloten en met een mond sprekende kabinet onderling over de gangen kunnen rollen Hoe het ook zij, discussie tussen departementen is goed, maar zij ware wellicht eerder tot een oplossing te brengen dan in dit geval gebeurd is, ook gezien de datum waarop uiteindelijk de nota naar aanleiding van het eindverslag is verschenen Verder zand daarover

p. 6301:

De heer Korthals (VVD) Verschillende collega's hebben stilgestaan bij de lange duur van de behandeling van het wetsvoorstel Het zij de regering toegegeven dat dit is terug te voeren op de ingewikkeldheid van de materie, maar wij hebben helaas moeten constateren dat het voor een belangrijk deel ook te maken heeft met de stammenstrijd die tussen Justitie en *WVC* heeft gewoed Dat is ons vandaag nog eens uitdrukkelijk voorgehouden Het voordeel daarvan is geweest dat wij op 26 augustus jl een mondeling overleg hebben gehad Het viel overigens op dat de bewindspersoon van WVC daarbij niet aanwezig was, waardoor er goed zaken konden worden gedaan met de staatssecretaris van Justitie Dit heeft geleid tot verschillende aanpassingen en tot de nota van wijziging Wij zeggen daarvoor dank Het is snel gegaan Enige dagen geleden hebben wij de vierde [lees derde, *Bew*] nota van wijziging ontvangen

p. 6302

De heer Leerling (RPF) Gevoelsmatig ben ik er niet zo'n voorstander van om in een materie als de onderhavige uiteenlopende groepen rechthebbenden uitsluitende rechten toe te kennen Naar mijn gevoel verdienen de werken niet per definitie een min of meer verwante bescherming als de via het auteursrecht beschermde rechten Voorts is de handhaving van deze rechten soms problematisch Anderzijds moet erkend worden dat ook in deze materie tot op zekere hoogte scheppen de arbeid wordt verricht en dat vooral de uitvoerende kunstenaars, de zangers, de orkesten en de koren, de mogelijkheid moeten hebben om op adequate wijze over hun vastgelegde vertolkingen te beschikken Ook de tussenkomst van een rechtspersoon ter inning van de billijke vergoeding van de zogeheten immateriele openbaarmaking, zoals bedoeld is in artikel 7 [oud 6], is een oplossing die praktisch wel werkbaar is, maar overigens in het systeem van de wet, waarin op de individuele rechten van de verschillende categorieen rechthebbenden nadruk wordt gelegd, weer minder goed toepasbaar Hoe het ook zij, ondanks mijn bedenkingen op onderdelen, kan ik in hoofdlijnen instemmen met het wetsvoorstel

p. 6332:

Staatssecretaris Kosto Enkele leden hebben opgemerkt dat het hierbij gaat om aan het auteursrecht verwante rechten en dat het niets heeft te maken met burengerucht Die opmerkingen waren niet gezocht De afdeling voorlichting van mijn departement is vandaag herhaaldelijk opgebeld met de vraag of er eindelijk eens iets wordt gedaan aan het burengerucht' Dat is dus niet het geval Wij bespreken vandaag aan het auteursrecht verwante rechten

Ik heb wel klachten gehoord over de lange weg van het wetsvoorstel Het duurde erg lang om tot dit moment te geraken Ik wil beginnen met erop te wijzen dat is overigens niemand hier ontgaan - dat het een zeer gecompliceerde materie betreft waarbij vele en nogal uiteenlopende

belangen zijn betrokken Het zoeken van aanvaardbare compromissen en het acht slaan op relevante commentaren van deskundigen en belanghebbenden vraagt tijd Ik vraag daarvoor begrip In dit verband wil ik de heer Koetje nog zeggen dat de ambtenaren van mijn departement hebben gestreefd naar een goed samenspel met de externe deskundigen

p. 6337:

Staatssecretaris Kosto Voorzitter! De heer Jurgens heeft terecht gesignaleerd dat in de vertaling van artikel 16 van het verdrag zowel melding wordt gemaakt van geluidsdragers als van fonogrammen De vertaling in het Nederlands is geen officiele tekst Ik verwijs naar artikel 33 van het Verdrag van Rome De Nederlandse tekst heeft juridisch geen dwingende rechtskracht

[ ]

De heer Schutte, die zich tegenover mij voor zijn afwezigheid wegens een langlopende, dwingende verplichting heeft verontschuldigd, vroeg welke rol de financiele belangen hebben gespeeld De toekenning van exclusieve rechten aan uitvoerende kunstenaars leidt ertoe dat de financiele positie van de kunstenaar kan worden verbeterd Hij heeft immers een betere onderhandelingspositie

p. 6342

De heer Koetje (CDA) Voorzitter! Ik neem maar even aan dat dit voor mij het slot van het debat over de naburige rechten is Ik hoop dat een derde termijn niet nodig is, maar ik kan dat nu niet voorzien Uiteindelijk zal de maatschappij wel bepalen hoe het met de koekebakkers verder is gegaan Ik hoop dat zowel werkgevers als werknemers, hoe het ook uitpakt, op moderne wijze met elkaars rechten zullen omgaan en van de wet zoals zij bedoeld is een succes weten te maken Dan zien wij wel hoe die mus vliegt Ik hoop dat hij zeer valide vliegt

Voorzitter! Na dit debat ga ik een lekker muziekje draaien

9 september 1992, pp. 6434-6435:

Staatssecretaris Kosto Mijnheer de voorzitter! De heer Jurgens heeft mij een- en andermaal gekapitteld over de lange duur van het wetgevingstraject Hij heeft daarbij opgemerkt dat de Kamer wel degelijk in een eerder stadium iets had kunnen doen, door de regering in mondeling overleg uit te nodigen Toen ik hem in mijn antwoord toegaf dat de duur wel eens lang is maar dat ook zorgvuldigheid een eis is en dat die zorgvuldigheid hier uitvoerig is betracht, zei de heer Jurgens dat hij mijnerzijds het mea culpa had gemist Ik besef dat de heer Jurgens daarmee in een hoogst persoonlijke traditie staat, mijnheer de voorzitter, maar ik ben van mening dat van een culpoos legislatief delict toch echt geen sprake kan zijn Immers, de duur van de gang van een wetsontwerp wordt niet alleen bepaald door een alert reageren in schriftelijke en mondelinge gedachtenwisselingen tussen regering en beide Kamers der Staten-Generaal, maar ook door omstandigheden die, zoals in dit concrete geval, betrekking hebben op het vinden van een adequate oplossing voor beleidsmatig nogal lastige problemen, waaraan ook budgettaire aspecten kleven

Het betrof hier niet alleen een gedachtenwisseling tussen de betrokken departementen, in casu die van Justitie en van WVC maar ook, zoals te doen gebruikelijk met belanghebbende kringen en de wetenschap

De heer Koetje citeerde de buitenwacht, die gesproken had over politieke en ambtelijke koekebakkers Nu nam de heer Koetje afstand van het begrip "politieke koekebakkers" en ik ben geneigd afstand te nemen van het begrip "ambtelijke koekebakkers", te meer waar degenen die

deze uitdrukking bezigden het kabinet en met name degenen die het kabinet dienen, met de receptuur in de keuken zelf bezig hebben gezien
De heer Jurgens (PvdA) Proef ik dat de staatssecretaris zich in deze gedachtenwisseling enigszins denigrerend uitlaat over het prachtige vak van koekebakker, voorzitter?

Staatssecretaris Kosto U neemt mij de woorden uit de mond Ik had juist heel lovende woorden willen spreken over het beroep van koekebakker dat in het verleden aan het eind van het jaar zo aan kracht won dat er zelfs in de literatuur een neerslag van te vinden is en dan doel ik op het vergulde avondje dat wij bij Hildebrand aantreffen Dat ging om het koek vergulden

De heer Koetje (CDA) Voorzitter! Ik had de woorden "politieke en ambtelijke" maar weggelaten, omdat ik ook aan het slot van mijn tweede termijn - daar had ik al over nagedacht toen ik de eerste termijn uitsprak - heb gezegd wie de echte koekebakkers zijn, zal in de praktijk blijken

Staatssecretaris Kosto Inderdaad, en hoe hun produkten smaken evenzeer Maar deze beeldspraak naar mijn oordeel voldoende uitgediept hebbende, wil ik toch opmerken dat ik een deel van de observatie van de heer Jurgens zeker wel volg Ik heb in een eerdere termijn gezegd dat ik ook als lid van de Kamer wel eens in zijn algemeenheid de uitspraak heb gedaan dat het horen van de samenleving eerder een taak van de Kamer is en dat de departementen zich vooral zouden moeten bepalen tot het met hun deskundigheid opstellen van wetsvoorstellen, waarbij zij bijvoorbeeld de wetenschap zouden kunnen raadplegen

Handelingen Tweede Kamer 1992-1993, 16 september 1992, p. 14:

In stemming komt het wetsvoorstel

De voorzitter Ik constateer, dat het wetsvoorstel met algemene stemmen is aangenomen

VVI Voorlopig verslag Eerste kamer

De leden van de fractie van de PvdA konden zich vinden in dit voorstel van wet en meenden dat de diverse belangen uitvoerig zijn gewogen tijdens de schriftelijke en mondelinge behandeling in de Tweede Kamer Zij hadden dan ook geen behoefte deze discussie in deze Kamer te herhalen Wel zouden ze graag willen vernemen of er al inzicht bestaat in de inhoud van de EG-richtlijn met betrekking tot deze materie

De leden van de VVD-fractie waren verheugd dat ten langen leste dit wetsvoorstel de Eerste Kamer had bereikt Zij stelden zich op het standpunt dat met dit voorstel eindelijk recht wordt gedaan aan de uitvoerende kunstenaars

Het Verdrag van Rome inzake de bescherming van uitvoerende kunstenaars, producenten van fonogrammen en omroeporganisaties dateert al van 1961, de Overeenkomst van Geneve ter bescherming van producenten van fonogrammen tegen het ongeoorloofd kopieren van hun fonogrammen reeds van 1971 De regering is derhalve niet over een nacht ijs gegaan toen zij het wetsvoorstel op 5 augustus 1989 indiende, bijna 3 1/2 jaar nadat de toenmalige ministers van Justitie en van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur te kennen hadden gegeven dat de toetreding tot het bovengenoemde Verdrag van Rome zou worden bevorderd Dat de behandeling van het wetsvoorstel vervolgens nog zo lang heeft geduurd, betreurden deze leden Ook al trad in november 1989 een nieuwe kabinet aan dat ontslaat de ambtenaren niet van de plicht voortvarend een MvA te ontwerpen Voor het lange uitblijven van de Nota naar aanleiding van het eindverslag lijkt al helemaal geen excuus voorhanden

MvA Memorie van antwoord Eerste kamer

De leden van de PvdA-fractie wilden graag vernemen of er al inzicht bestaat in de inhoud van de EG-richtlijn met betrekking tot de onderhavige materie Het voorstel voor een richtlijn van de Raad betreffende het verhuurrecht, het uitleenrecht en bepaalde naburige rechten op het gebied van de intellectuele eigendom is op 19 november 1992 definitief aangenomen Een kopie van deze richtlijn is bij deze memorie gevoegd

HI Handelingen Eerste Kamer 1992-1993, 15 maart 1993, p. 946:

De heer Korthals Altes (VVD) In 1982 concludeerde het toenmalige kabinet-Van Agt tot een beperkte toekenning van naburige rechten, te weten aan uitvoerende kunstenaars en aan fonogrammenproducenten, en niet aan omroeporganisaties Maar in 1986 kwamen de toenmalige ministers van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur en van Justitie in het kabinet-Lubbers/Van Aardenne tot de slotsom dat de toetreding tot het onderwerpelijke Verdrag van Rome wel zou moeten worden bevorderd Geen beperkingen meer, althans niet wat de categorieen gerechtigden betreft Er werd wel een beperking in de beschermingsduur voorgesteld er zou niet verder worden teruggerekend dan tot de ondertekening door Nederland van het verdrag in 1964, De toetreding tot de Overeenkomst van Geneve van oktober 1971 inzake het ongeoorloofd kopieren, was voor beide kabinetten een nastrevenswaardige zaak die zonder beperking moest worden ingevoerd

p. 947:

Staatssecretaris Kosto Mijnheer de voorzitter! Over een jaar of acht zal in deze Kamer iemand kunnen vaststellen dat het wetsvoorstel dat in behandeling is zijn wortels heeft in een vorige eeuw Wij kunnen op dit moment vaststellen dat het wetsvoorstel dat wordt behandeld zijn wortels heeft in een ander tijdperk Ik ga nu terug tot 1961 Dat was een tijdperk waarin de omroep onder een heel ander regime leefde dan vandaag de dag Het was een tijdperk waarin de technologie zich enorm ontwikkeld heeft en waarin de welvaart zich dusdanig heeft ontwikkeld dat men kan beschikken over geluidsdragers en over alle mogelijke andere cultuurdragers Het is met andere woorden een wetsvoorstel met wortels in een ander tijdperk, dat niettemin met vreugde wordt begroet door een lid van deze Kamer die zichzelf in dit wetsvoorstel tegenkomt Hij stond aan de wieg van het wetsvoorstel op het moment dat het werd ingediend Op zichzelf is dat een opmerkelijke en memorabele gebeurtenis

p. 948:

Het wetsvoorstel wordt zonder stemming aangenomen

Parlementaire geschiedenis WNR Artikelgewijs

Hoofdstuk 1. Definities

Artikel 1

W Wettekst

Voor de toepassing van het bij of krachtens deze wet bepaalde wordt verstaan onder

a **uitvoerende kunstenaar:** de toneelspeler, zanger, musicus, danser en iedere andere persoon die een werk van letterkunde of kunst opvoert, zingt, voordraagt of op enige andere wijze uitvoert, alsmede de artiest, die een variete- of circusnummer of een poppenspel uitvoert,

b **opnemen:** geluiden, beelden of een combinatie daarvan voor de eerste maal vastleggen op enig voorwerp dat geschikt is om deze te reproduceren of openbaar te maken,

c **fonogram:** iedere opname van uitsluitend geluiden van een uitvoering of andere geluiden,

d **producent van fonogrammen:** de natuurlijke of rechtspersoon die een fonogram voor de eerste maal vervaardigt of doet vervaardigen,

e **omroeporganisatie:** een instelling, die in overeenstemming met de wetgeving van het land waar de uitzending plaatsvindt, programma's verzorgt en onder haar verantwoordelijkheid uitzendt of doet uitzenden,

f **reproduceren:** het vervaardigen van een of meer exemplaren van een opname of van een gedeelte daarvan,

g **uitzenden:** het verspreiden van programma's door middel van een zender als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel cc, van de Mediawet (Stb 1987, 249) of een draadomroepinrichting als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel g, van de Wet op de telecommunicatievoorzieningen (Stb 1988, 520),

h **heruitzenden:** het door een instelling gelijktijdig uitzenden van een programma dat door een andere instelling of omroeporganisatie wordt uitgezonden,

i **programma:** een uitgezonden radio- of televisieprogramma, of -programma-onderdeel

Artikel 1 sub a [Uitvoerende kunstenaar]

W Wettekst

Voor de toepassing van het bij of krachtens deze wet bepaalde wordt verstaan onder.

a **uitvoerende kunstenaar:** de toneelspeler, zanger, musicus, danser en iedere andere persoon die een werk van letterkunde of kunst opvoert, zingt, voordraagt of op enige andere wijze uitvoert, alsmede de artiest, die een variété- of circusnummer of een poppenspel uitvoert,

OV Oorspronkelijk voorstel

Voor de toepassing van het bij of krachtens deze wet bepaalde wordt verstaan onder.

a **uitvoerende kunstenaar:** de toneelspeler, zanger, musicus, danser en iedere andere persoon die een werk van letterkunde of kunst opvoert, zingt, voordraagt of op enige andere wijze uitvoert,

MvT Memorie van toelichting

Artikel 1 bestaat uit een aantal definities van de belangrijkste termen die in het wetsvoorstel voorkomen In onderdeel a wordt de term "uitvoerende kunstenaar" omschreven Deze omschrijving sluit aan bij de in het Verdrag van Rome gehanteerde definitie Uitvoerend kunstenaar is hij die een werk van letterkunde of kunst vertolkt Onder deze omschrijving vallen bijvoorbeeld toneelspelers, musici en dansers Het is irrelevant of het vertolkte werk al of niet auteursrechtelijke bescherming geniet De uitvoerende kunstenaar geniet ook bescherming indien het auteursrecht op het uitgevoerde werk inmiddels door het verstrijken van de beschermingstermijn is vervallen

De in onderdeel a van artikel 1 gegeven opsomming is niet limitatief van aard De bewoordingen aan het einde van dit artikelonderdeel geven aan dat ook zij die op andere dan de daarin genoemde wijzen een werk van letterkunde of kunst uitvoeren, als uitvoerend kunstenaar kunnen worden aangemerkt

De hierboven beschreven formulering van uitvoerend kunstenaar, waarin gesproken wordt van een werk van letterkunde of kunst, brengt met zich mee dat zij die geen werk van letterkunde of kunst uitvoeren, niet als uitvoerend kunstenaar in de zin van het onderhavige wetsvoorstel beschouwd kunnen worden Variété- en circusartiesten behoren onder meer tot deze categorie

Hoewel artikel 9 van het Verdrag de lid-Staten toestaat om de bescherming uit te breiden tot artiesten die geen werk van letterkunde of kunst uitvoeren, is hiervan in het onderhavige wetsvoorstel afgezien vanwege de afbakeningsproblemen die inhaerent zijn aan een dergelijke uitbreiding In geval van uitbreiding tot bijvoorbeeld variété- en circusartiesten ligt het in de verwachting dat ook topsporters een bescherming van hun prestaties verlangen door de toekenning van een exclusief recht Het openbreken van de definitie van uitvoerende kunstenaar zou er mitsdien toe kunnen leiden dat andere beroepsgroepen, wier prestaties vergelijkbaar zijn met die van variété- en circusartiesten, eveneens onder het regime van het wetsvoorstel beschermd wensen te worden Naar onze mening zou deze bescherming niet op goede gronden geweigerd kunnen worden, indien zij wel aan variété- en circusartiesten zou worden verleend Een en ander zou leiden tot een onwenselijke en in omvang niet voorzienbare uitbreiding van de verschillende categorieen rechthebbenden en de effecten daarvan

VV Voorlopig verslag

[Zie passages tussen # # in MvA]

MvA Memorie van antwoord

De leden van de CDA-fractie hadden met betrekking tot de definities in artikel 1 het volgende op te merken De definitie van "uitvoerend kunstenaar" vonden zij niet geheel aansluiten bij de definitie uit het Verdrag van Rome Waarom, zo vroegen zij, was deze niet letterlijk overgenomen? Deze leden hadden de indruk, dat de definitie beperkingen inhield omdat de nadruk werd gelegd op een werk van letterkunde of kunst "Kunst" is echter een subjectief begrip Zagen zij het goed, dat de interpretatie van deze begrippen in de opvatting van de regering bepaald werd door de inhoud die deze begrippen in de Auteurswet 1912 hebben?

De aan het woord zijnde leden vroegen of deze afbakening niet een te grote groep zal uitsluiten, waarbij ook sprake is van een artistieke aktiviteit Dit klemde temeer, daar in de MvT bij het Verdrag werd gesteld dat de artistieke aktiviteit essentieel is voor het toekennen van naburige rechten Deze leden zagen niet in waarom een verruiming van het begrip uitvoerend kunstenaar meteen zou moeten leiden tot de vrees, dat topsporters dan ook bescherming zouden vragen op grond van dit wetsvoorstel

Uit de toelichting maakten deze leden op, dat er in de ogen van de regering kennelijk een grens werd overschreden als verruiming plaatsvond naar de groep circus- en variete-artiesten Als hun zienswijze juist is, gaat de regering er dan niet te makkelijk van uit, dat topsporters hun aktiviteit als een artistieke zullen zien? Zij herinnerden aan het voorbeeld, dat zij hadden genoemd bij de mondelinge behandeling van het Verdrag In dat licht nodigden de aan het woord zijnde leden de regering uit een nadere beschouwing te wijden aan het begrip "uitvoerend kunstenaar" in het licht van kultuurpolitieke overwegingen #

De in de omschrijving van het begrip "uitvoerende kunstenaar" gebruikte bewoordingen "een werk van letterkunde of kunst" vormen de vertaling van de in het Verdrag voorkomende woorden "des oeuvres litteraires ou artistiques" Deze woorden komen ook voor in artikel 1 van de Berner Conventie voor de bescherming van werken van letterkunde en kunst en zijn in het definitieartikel van de onderhavige wet op dezelfde wijze vertaald als in de Nederlandse versie van de Berner Conventie

In het Verdrag van Rome is weloverwogen aangesloten bij deze terminologie van de Berner Conventie, die ook inhoudelijk niet afwijkt van de betekenis die deze woorden hebben in de Berner Conventie (zie blz 39 van "the records of the diplomatic conference on the international protection of performers, producers of phonograms and broadcasting organizations") en mitsdien ook in de Auteurswet 1912 Met de door de leden van de CDA-fractie gerefereerde zinsnede uit de MvT bij het goedkeuringswetsvoorstel (blz 6) [zie hierna p 347], waarin wordt gesteld dat het essentieel is dat er sprake moet zijn van een artistieke activiteit, wordt beoogd aan te geven dat zij die een handeling verrichten die elk persoonlijk karakter mist en bijvoorbeeld puur technisch van aard is niet als uitvoerende kunstenaar in de zin van het Verdrag en de onderhavige regeling kunnen worden aangemerkt Dit element dient onderscheiden te worden van het andere vereiste dat het moet gaan om de uitvoering van een werk van letterkunde of kunst in de zin van het auteursrecht Dit criterium leidt er toe dat bijvoorbeeld variete- en circusartiesten, die geen werken van letterkunde of kunst uitvoeren, niet onder dit beschermingsregime vallen, ongeacht het artistieke karakter van hun prestatie

Dat het laten vervallen van het criterium "werk van letterkunde of kunst" ertoe zal leiden dat topsporters eveneens een beroep op deze regeling zullen doen, is naar onze mening bepaald niet

uitgesloten aangezien bij de totstandkoming van het Verdrag deze categorie onder meer als voorbeeld is genoemd die zou kunnen vallen onder een ruime definitie van het begrip uitvoerende kunstenaar, waarin de beperking tot werken van letterkunde en kunst ontbreekt De grote belangstelling, die er in de media bestaat voor sportevenementen, kan ertoe bijdragen dat topsporters ook een beroep op dit beschermingsregime zullen doen

Vanuit een cultuurpolitieke invalshoek zij het volgende opgemerkt met betrekking tot deze begrippen

Het is waar dat zij die werkzaam zijn in variété en circus wel als artiest worden aangeduid Toch is het niet zo dat artiest in dit spraakgebruik gelijk gesteld mag worden met kunstenaar zoals dat laatste begrip in de context van onze huidige cultuur wordt opgevat Het is niet wel denkbaar dat het voetbalspel in het kader van het landelijk kunstbeleid gesubsidieerd zou worden Ondanks enige aandrang uit de circuswereld is dat ook niet zo ter zake van circus en variété Verduidelijkend is de etymologie van het woord amusement in deze Sport, variéte, circus zijn vormen van a-musement, dat wil zeggen uitingen die niet door de muzen zijn geinspireerd

Toegegeven kan worden dat dit heden ten dage niet meer als feilloos onderscheidend criterium kan worden aangewend Niettemin is "de tussenkomst van de muzen" zeker wel een notie die kan doorwerken om de domeinen te scheiden De kunst bestrijkt het terrein van de begoocheling Men noemt de techniek van de begoocheling dan ook geen kunst, maar vat ze samen onder het begrip toeren goocheltoer, circustoer, etcetera De begrippen culturele expressie enerzijds en toer anderzijds markeren het verschil vrij precies

Niettemin zijn er vormen van variété denkbaar waaraan enige culturele expressie niet kan worden ontzegd In die gevallen zullen variéteartiesten als uitvoerend kunstenaar aanspraak kunnen maken op een naburig recht

De leden van de fractie van de PvdA vroegen ook of het begrip "uitvoerend kunstenaar" niet aangevuld kan worden met "alsmede degene die als variété-artiest of anderszins als artiest optreedt" De door hen gesuggereerde toevoeging komt overeen met het gestelde in artikel 9 van de Conventie van Rome en soortgelijke toevoegingen komen ook voor in de wetgeving van andere landen Hoe verhoudt overigens de definitie van uitvoerend kunstenaar zich met de definitie van (uitvoerend) kunstenaar in andere Nederlandse regelgeving, zo vroegen de aan het woord zijnde leden In hoeverre zouden "wetenschappers" overigens niet evenzeer een beroep mogen doen op beschermingsregelen?

Ook de leden van de VVD vroegen of het begrip uitvoerende kunstenaar wel bevredigend gedefinieerd is In dit verband wezen deze leden op het voorstel van de kunstenbond FNV dienaangaande

De leden van de GPV-fractie stemden ermee in dat de wet een begrenzing van het begrip "uitvoerend kunstenaar" bevat De motivering om af te zien van uitbreiding van dit begrip tot bijvoorbeeld variété- en circusartiesten vonden zij echter ook niet overtuigend Het begrip "uitvoeren van een werk van kunst" is toch niet zo duidelijk, dat bijvoorbeeld variété er niet onder kan vallen

Deze leden bepleitten dan ook een heldere definitie, waarbij twijfel over grensgevallen zoveel mogelijk voorkomen wordt Kan ook worden meegedeeld hoe andere landen hebben gehandeld met de in het Verdrag van Rome gehanteerde definitie? #

De door voornoemde leden bepleite aanvulling van de definitie van uitvoerend kunstenaar is weliswaar mogelijk volgens het Verdrag van Rome maar wij menen dat deze uitbreiding vanwege de daaraan inherente afbakeningsproblemen niet wenselijk is Immers de uitbreiding heeft niet alleen betrekking op variété- en circusartiesten maar op een ieder die anderszins als artiest optreedt Naar onze mening zouden deze ruime bewoordingen leiden tot een in omvang niet

voorzienbare uitbreiding van de categorieen rechthebbenden Het begrip "artiest" is niet duidelijk af te bakenen en bovendien zeer subjectief van aard Wij zijn dan ook van mening dat de huidige definitie het grote voordeel heeft duidelijk te zijn en twijfel over eventuele grensgevallen, die zich bij een ruimere definitie eerder zal voordoen, voorkomt Op grond van dezelfde overwegingen menen wij dat het door de Kunstenbond FNV gedane voorstel niet kan worden overgenomen

Voorzover wij hebben kunnen nagaan komt alleen in het Besluit van 2 juli 1987, houdende machtiging tot oprichting van een Fonds voor beeldende kunsten, vormgeving en bouwkunst een omschrijving van het begrip "kunstenaar" voor In artikel 3 van dit besluit (Stb 1987, 366) wordt kunstenaar omschreven als beeldende kunstenaar, architect dan wel vormgever

Een definitie van het begrip uitvoerende kunstenaar komt in de Nederlandse regelgeving niet voor Wel wordt in de MvT bij de Fondsenwet Scheppende Kunsten (Stb 1981, 355) in een aantal passages ingegaan op de begrippen scheppende kunstenaar en uitvoerende kunstenaar Verwezen zij naar Kamerstukken II, 1979/1980, 15 997, nr 4, blz 7-8

Het ligt naar onze mening niet in de rede om wetenschappers aan te merken als uitvoerende kunstenaar De aard van hun werkzaamheden staat aan deze interpretatie in de weg De uitvoerende kunstenaar is de vertolker van een werk van letterkunde of kunst, terwijl de wetenschapper zich bijvoorbeeld kan bezighouden met het beschrijven, analyseren en oplossen van een bepaald probleem, de interpretatie van gegevens, het uitwerken van een theorie Deze arbeid kan creatief van aard zijn

De oplossingen die terzake van de omschrijving van het begrip "uitvoerende kunstenaars" zijn gekozen in de verschillende landen variëren zeer Zo kennen de Franse en Engelse regeling terzake een ruime omschrijving, terwijl de Bondsrepubliek Duitsland en Oostenrijk de "klassieke", beperkte definitie hanteren Voor zover bekend, kent alleen de Franse wet van 3 juli 1985 een ruime omschrijving van het begrip uitvoerende kunstenaar in de zin dat variete- en circusartiesten en marionettenspelers onder de definitie vallen

Wat betreft de omschrijving "uitvoerende kunstenaars" vroegen deze [SGP] leden waarom het element "wetenschap" niet is opgenomen naast "letterkunde" en "kunst" Stemmen de definities in zijn algemeenheid overeen met de tekst van de Conventie van Rome, zo vroegen deze leden

De woorden "werk van letterkunde of kunst" zijn ontleend aan de tekst van het Verdrag waarin gesproken wordt in de Franse versie van "oeuvres litteraires ou artistiques" Deze woorden zijn evenals in de Nederlandse vertaling van de Berner Conventie voor de bescherming van werken van letterkunde en kunst vertaald als werken van letterkunde en kunst

EV Eindverslag

[Algemeen] Tot slot vroegen de leden behorende tot de PvdA-fractie of in de leiding van de ministeries van Justitie en van WVC geen in de klassieken opgeleide medewerkers meer aanwezig zijn die hadden kunnen voorkomen dat op blz 17 van de MvA [zie hierboven p 46] een loze redenering is opgebouwd, die is gebaseerd op een valse etymologie van het begrip "amusement"

[D66] Zo onderschreven zij [ ] de afwijzing van de status van uitvoerend kunstenaar voor circus- en varieteartiesten, topsporters en wetenschappers

[GPV] Zij konden bij nadere overweging dan ook instemmen met de beperking van het begrip "uitvoerende kunstenaar" tot personen die een werk van letterkunde of kunst uitvoeren De cultuurpolitieke en etymologische beschouwingen over het verschil tussen culturele expressie en amusement zijn - ook al valt de juistheid ervan af te dingen - verhelderend en amusant

[Artikelgewijs] De leden van de CDA-fractie wilden nog terugkomen op de omschrijving van

"uitvoerend kunstenaar" Zij hadden het antwoord gemist op de vraag waarom de definitie uit de Nederlandse vertaling van het Verdrag van Rome niet letterlijk was overgenomen In de vertaling van de verdragsdefinitie zagen zij iets meer ruimte voor interpretatie dan de vrij strikte formulering van het wetsvoorstel Gaarne kregen deze leden een nadere reactie De aan het woord zijnde leden vonden de beantwoording op dit onderdeel overigens niet bevredigend en overtuigend Het was hen niet duidelijk waarom op grond van het verdrag de Franse wet wel een toevoeging kent die poppenspelers, circus- en variete-artiesten omvat Had deze toevoeging nu tot "een in omvang niet voorzienbare uitbreiding van categorieen van rechthebbenden" geleid? Of heeft de regering met name bezwaar tegen het wellicht te ruime begrip "artiest"? Deze leden zagen overigens ook enige spanning tussen de formele redenering en de cultuurpolitieke invalshoek van de beantwoording Daarbij doelden zij overigens niet op de ook door hen onderschreven conclusie van de regering "dat het niet wel denkbaar is dat het voetbalspel in het kader van het landelijke kunstbeleid gesubsidieerd zal worden" Op zich deed het deze leden genoegen, dat in de ogen van de regering "er vormen van variete denkbaar zijn, waaraan enige culturele expressie niet kan worden ontzegd In die gevallen zullen variete-artiesten als uitvoerend kunstenaar aanspraak kunnen maken op een naburig recht" Moest, zo vroegen zij hierbij gedacht worden aan bijvoorbeeld het duo Mini en Maxi en aan de mimespeler Van Rijn? Maar konden betrokken kunstenaars dat met deze uitleg in rechte afdwingen als eerder wordt opgemerkt, dat ongeacht het artistieke karakter van een prestatie er dan wel sprake moet zijn van een werk van letterkunde of kunst, terwijl uit de context van het antwoord zou kunnen worden afgeleid, dat het criterium kennelijk is of subsidie op grond van het (landelijk) kunstbeleid wordt verleend? Of wordt bedoeld, dat de rechter aan betrokkenen uitsluitsel zal moeten geven of hun prestatie van culturele expressie getuigt? De aan het woord zijnde leden nodigden de regering uit dit onderdeel nader te bezien

De leden behorende tot de PvdA-fractie waren niet gelukkig met de beperkte definitie van "uitvoerende kunstenaar", waaraan de regering blijkt vast te houden De zorg, uitgesproken in de MvA, voor een uitbreiding van dit begrip in oneigenlijke zin, bijvoorbeeld door daaronder ten onrechte ook "topsporters" te vatten, konden deze leden delen Zij konden inzien dat het opnemen van "werk van letterkunde of kunst" dienstig is voor een verdere afbakening, maar betreurden dat hierdoor de categorieen van variete-, en circusartiesten alsmede van poppenspelers niet de bescherming van deze wet zouden erlangen, hoewel in maatschappelijke zin een potsenmaker - of deze nu in dan wel buiten een opvoering van een toneelstuk van Aristophanes zijn potsen maakt - naar hun mening een gelijke behandeling toekomt Anders dan de regering aanvoert is het niet nodig om het, inderdaad al te onbepaalde, begrip artiest in het algemeen in de definitie op te nemen Het is mogelijk, zoals ook de Kunstenbond FNV in zijn brief van 23 oktober 1989 voorstelde, om aan de definitie toe te voegen ", alsmede de artiest die een variete- of circusnummer, dan wel een poppenspel uitvoert" Daarmee wordt het begrip artiest in maatschappelijke zin, zo meenden deze leden, voldoende beperkt Ook artikel 16 van de Franse wet van 1985 kent deze redactie Genoemde leden nodigden de regering dan ook uit om de Kamer in de gelegenheid te stellen over een daartoe strekkend voorstel van de regering van gedachten te wisselen

In de reactie van de kunstenbond FNV wordt aangegeven, dat de rechtszekerheid niet gediend is met een afbakening die afhankelijk is van noties die weer nieuwe vragen oproepen, zo spraken de leden van de VVD-fractie Naar de mening van de kunstenbond, wordt aan bepaalde categorieen artiesten door de gekozen definiering bescherming onthouden De kunstenbond vraagt zich af of de vrees van de regering reeel is, dat een verruiming van de definitie het gevaar met zich brengt, dat ook topsporters bescherming zouden kunnen claimen De leden van de VVD-fractie vroegen zich af of het door de kunstenbond voorgestelde, namelijk in de MvT expliciet op te nemen dat niet bedoeld zijn de prestaties van sporters en in de wetstekst de zinsnede toe te voegen "alsmede de artiest die een variete of circusnummer, dan wel een poppenspel uitvoert"

De leden van de GPV-fractie gingen ervan uit, dat ook amateuristische kunstbeoefening onder de definitie van "uitvoerende kunstenaar" begrepen is Als deze conclusie juist is rees bij hen de vraag of dit ook bedoeld is en zo ja, of dit niet tot grote uitvoeringsproblemen zal leiden

NEV Nota naar aanleiding van het eindverslag

De leden van de CDA fractie vroegen waarom de definitie van het begrip "uitvoerende kunstenaar" uit de Nederlandse vertaling van het Verdrag van Rome niet letterlijk was overgenomen Zij zagen in de vertaling van de verdragsdefinitie iets meer ruimte voor interpretatie dan de vrij strikte formulering van het wetsvoorstel

In het wetsvoorstel is een kortere definitie van het begrip "uitvoerende kunstenaar" opgenomen in die zin dat niet alle in de verdragstekst genoemde vormen van uitvoering worden vermeld Dit is naar onze mening niet nodig omdat deze opsomming niet limitatief van aard is, hetgeen tot uitdrukking wordt gebracht in het slot van de omschrijving waarin de open formulering "of op enige andere wijze uitvoert" wordt gebruikt Inhoudelijk bestaat er geen verschil tussen beide omschrijvingen Voorts zij erop gewezen dat uitgangspunt van de definitie van uitvoerende kunstenaar is dat het moet gaan om de uitvoering van een werk van letterkunde of kunst Deze bewoordingen sluiten aan bij de terminologie van de Berner Conventie voor de bescherming van werken van letterkunde en kunst en hebben ook dezelfde betekenis Het door de leden van de CDA-fractie genoemde criterium van subsidieverlening op grond van het (landelijk) kunstbeleid is in het geheel niet relevant voor de vraag of er voldaan wordt aan de omschrijving van "uitvoerend kunstenaar" in artikel 1 onder a De inhoud van deze definitie staat ook geheel los van cultuurpolitieke overwegingen die op blz 17 van de MvA [zie hierboven, p 46] naar aanleiding van een vraag van de CDA-fractie zijn kenbaar gemaakt Indien er in een concreet geval onduidelijkheid zou bestaan over de vraag of voldaan wordt aan de omschrijving van het begrip uitvoerende kunstenaar, kan in laatste instantie deze kwestie aan de rechter worden voorgelegd

De leden van zowel de CDA-, PvdA- en VVD-fractie hebben erop aangedrongen de definitie van uitvoerend kunstenaar uit te breiden in die zin dat ook variete- en circusartiesten alsmede poppenspelers daaronder vallen Zij verwezen daarbij naar artikel 16 van de Franse wet en een door de Kunstenbond FNV in zijn brief van 23 oktober 1989 voorgestelde uitbreiding van de definitie

Wij zijn van mening dat deze beperkte uitbreiding van de categorieen rechthebbenden aanvaardbaar is aangezien zij niet zal leiden tot de door ons gevreesde afbakeningsproblemen noch tot een in omvang niet voorzienbare toename van de categorieen rechthebbenden Het voorstel beperkt zich uitdrukkelijk tot drie categorieen te weten variete- en circusartiesten en poppenspelers Bij nota van wijziging zal onderdeel a van artikel 1 in de hiervoor weergegeven zin worden aangevuld

De leden van GPV-fractie gaan er terecht van uit dat het voor de definitie van het begrip uitvoerende kunstenaar niet relevant is of men beroepsmatig of als amateur werken van letterkunde of kunst uitvoert Wij zien niet in dat deze interpretatie tot bijzondere uitvoeringsproblemen zal leiden Er zij op gewezen dat ook in het auteursrecht het irrelevant is of men als amateur of beroepsmatig werken van letterkunde of kunst maakt

NvW2 Tweede nota van wijziging

Onderdeel a wordt vervangen door

a **uitvoerende kunstenaar:** de toneelspeler, zanger, musicus, danser en iedere andere persoon die een werk van letterkunde of kunst opvoert, zingt, voordraagt of op enige andere wijze uitvoert, alsmede de artiest, die een variete- of circusnummer of een poppenspel uitvoert,

H Handelingen Tweede Kamer 1991-1992, 3 september 1992, p. 6285:

De heer Koetje (CDA) De fractie van het CDA onderstreept dat het bij het wetsvoorstel ook gaat om elementen van cultuurpolitiek Dat dit een weerbarstige invalshoek kan zijn, werd duidelijk in de discussie over het begrip "uitvoerend kunstenaar" Via een discussie over topsporters en een etymologische verklaring van het begrip "amusement" - dat zelfs tot een column van collega Jurgens leidde in het VU Magazine bleek de staatssecretaris gelukkig bereid tot een betere omschrijving Door die nieuwe omschrijving zijn naar onze mening ook mimespelers als Rob van Rhijn en moeilijk in een hokje te stoppen artistieke prestaties als die van Mini en Maxi nu onder de definitie komen te vallen Kan de staatssecretaris deze interpretatie bevestigen?

p. 6292:

De heer Schutte (GPV) Het wetsvoorstel kent de rechten uitsluitend toe aan de uitvoerende kunstenaar In het aanvankelijke voorstel moest het daarbij gaan om een werk van letterkunde of kunst Afgezien van het feit dat niet elk werk van letterkunde of kunst van publieke betekenis is, was het voordeel van dit criterium dat het helder was Omdat een beschermingsregeling objectieve criteria moet bevatten, was de voorgestelde definitie goed bruikbaar en voor mij aanvaardbaar Bij nota van wijziging is de regering op verzoek van enkele fracties op haar standpunt teruggekomen door ook artiesten die een variete of circusnummer of een poppenspel uitvoeren, als uitvoerende kunstenaars aan te merken Ik wil niets ten nadele van artiesten zeggen, maar met deze categorie hebben wij het terrein van de kunst wel verlaten en dat van het amusement betreden, hoe kunstig de prestaties van artiesten wellicht ook zijn Wij zijn daarmee naar mijn mening aangeland in de sfeer van de individuele verantwoordelijkheid van mensen Ik zie hier geen publiek belang dat door de overheid wettelijk moet worden beschermd

Dat de reikwijdte van de wettelijke bescherming ver kan strekken, blijkt ook uit het bevestigende antwoord van de regering op mijn vraag of die bescherming ook van toepassing zal zijn op de uitvoering van amateuristische kunst De regering deelde mijn vrees niet dat dit zou kunnen leiden tot onoverzienbare gevolgen

pp. 6336-6337:

Staatssecretaris Kosto De heer Koetje vroeg ook naar de interpretatie van het begrip " uitvoerend kunstenaar" De verruimde definitie van "uitvoerend kunstenaar" houdt in dat zowel degenen die een werk van letterkunde en kunst uitvoeren als artiesten die een varietenummer, circusnummer of poppenspel uitvoeren als uitvoerend kunstenaar worden aangemerkt De door de heer Koetje gegeven voorbeelden vallen volgens mij onder deze ruime definitie

p. 6337:

Staatssecretaris Kosto De heer Schutte, die zich tegenover mij voor zijn afwezigheid wegens een langlopende, dwingende verplichting heeft verontschuldigd, vroeg welke rol de financiele belangen hebben gespeeld De toekenning van exclusieve rechten aan uitvoerende kunstenaars leidt ertoe dat de financiele positie van de kunstenaar kan worden verbeterd Hij heeft immers een betere onderhandelingspositie Ik ben het niet eens met de heer Schutte dat er geen publiek belang is bij de uitbreiding van de definitie van uitvoerende kunstenaar tot circus- en varieteartiesten en poppenspelers, Ook hun prestaties verdienen een adequate bescherming

p. 6339:

Staatssecretaris Kosto De heer Jurgens wilde mij niet doorzagen over het Francovich-arrest, waarvoor ik hem hartelijk dank, hoewel het doorzagen van iemand ook nog een voorstelling kan opleveren die auteursrechtelijk beschermd is, maar meestal gaat het dan om een door te zagen persoon van een andere kunne

9 september, p. 6440:

Staatssecretaris Kosto Overigens is dit misschien de gelegenheid om een misverstand recht te zetten Bij de KNVB schijnt men te denken dat balkunstenaars, voetballers, nu naburige rechten krijgen Dat is natuurlijk niet het geval Het is de omroeporganisatie die uitzendt, die de rechthebbende is en niet de virtuoos met de bal die naburige rechten zal gaan genieten Dit misverstand heb ik aangeroffen in de krant Het leek mij niet slecht om het ter plekke even recht te zetten

VVI Voorlopig verslag Eerste Kamer

[D66] De strekking van een aantal van de ingediende amendementen is de werking van deze wet uit te breiden voor een aantal groepen, die niet rechtstreeks vallen onder het begrip "uitvoerend kunstenaar" langs de weg van de onrechtmatige-daadsactie Is het waar dat bijvoorbeeld fotomodellen of mannequins van haute couture onder bepaalde omstandigheden via de rechter een beroep kunnen doen op de werking en bescherming van deze wet langs de omweg via de o d - actie en de interpretatie van de amendementen?

MvAI Memorie van antwoord Eerste Kamer

De leden van de D66-fractie wezen erop dat een aantal amendementen er toe strekt de werking van het wetsvoorstel uit te breiden voor een aantal groepen die niet rechtstreeks vallen onder het begrip "uitvoerend kunstenaar" langs de weg van de onrechtmatige daadsactie Zij vroegen of fotomodellen of mannequins onder bepaalde omstandigheden een beroep kunnen doen op de werking en de bescherming van deze wet langs de omweg via de onrechtmatige daadsactie

Wij gaan er vanuit dat deze leden het oog hebben op het nieuwe artikel 34 van het wetsvoorstel, dat bij amendement daarin is opgenomen en dat bepaalt dat de voorgaande artikelen van de wet een beroep op artikel 162 van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek onverlet laten Dit amendement (stuk nr 26) strekte ertoe volgens de toelichting de mogelijke negatieve reflexwerking van het onderhavige wetsvoorstel uit te sluiten Na het schrappen van de datum in artikel 33 [oud 32] maakt dit hoofdzakelijk voor uitvoerende kunstenaars nog verschil, aldus de indieners van dit amendement Het amendement strekt ertoe te bewerkstelligen dat voor potentiele rechthebbenden

die echter op grond van de in artikel 32 geformuleerde toepassingscriteria niet voor bescherming op grond van het onderhavige wetsvoorstel in aanmerking komen, de actie uit onrechtmatige daad nog mogelijk blijft

Artikel 34 beoogt - gelet op de hiervoor beschreven historie van voornoemd amendement - niet de kring van rechthebbenden uit te breiden in die zin dat personen die niet voldoen aan de in artikel 1, onder a, gegeven definitie van uitvoerend kunstenaar een beroep op het bepaalde in artikel 34 kunnen doen

Artikel 1 sub b [Opnemen]

W Wettekst

b **opnemen:** geluiden, beelden of een combinatie daarvan voor de eerste maal vastleggen op enig voorwerp dat geschikt is om deze te reproduceren of openbaar te maken,

OV Oorspronkelijk voorstel

[idem]

MvT Memorie van toelichting

Onderdeel b geeft een omschrijving van het begrip "opnemen" Hieronder wordt verstaan het voor de eerste maal vastleggen van beelden, geluiden of een combinatie daarvan op een voorwerp dat geschikt is om de vastgelegde klanken of beelden openbaar te maken Daarnaast wordt onder opnemen begrepen het vastleggen van beelden of geluiden op een voorwerp dat geschikt is om deze te reproduceren

Dit onderdeel van de definitie heeft betrekking op vastleggingen die als tussenopnamen worden gebruikt voor de vervaardiging van het eindprodukt Deze ruime formulering van het begrip "opnemen" leidt er toe dat ook het vervaardigen van "tussenopnamen" niet zonder goedkeuring van de rechthebbende in casu de uitvoerende kunstenaar kan geschieden

VV Voorlopig verslag

[Zie passages tussen # # in MvA]

MvA Memorie van antwoord

De definitie van "opnemen" in sub b leek de fractieleden van D66 duidelijk totdat zij de toelichting hierop gelezen hadden Het artikel spreekt van "voor de eerste maal vastleggen" De toelichting voegt daaraan echter toe dat daarnaast onder opnemen wordt begrepen het vastleggen van beelden of geluiden, gebruikt als "tussenopnamen voor de vervaardiging van het eindproduct" Dit konden de hier aan het woord zijnde leden niet afleiden uit de tekst van het wetsvoorstel Bovendien ontging hun het belang van deze zaak Zijn "tussenopnamen" na de "eerste opname" niet reproducties van de eerste opname en als zodanig al voorbehouden aan de rechthebbenden? (Artikel 1 sub f)

In onderdeel b van het definitieartikel wordt onderscheid gemaakt tussen het voor de eerste maal vastleggen op een voorwerp dat geschikt is om de vastgelegde klanken of beelden openbaar te maken en een voorwerp dat geschikt is om deze te reproduceren

Dit laatste onderdeel strekt ertoe onder de definitie van opnemen ook eerste vastleggingen te brengen die niet geschikt zijn om openbaar gemaakt te worden maar die gebruikt worden als tussenopnamen voor de vervaardiging van een eindproduct, te weten de opname (het fonogram), die openbaar gemaakt zal worden In deze definitie wordt derhalve een onderscheid gemaakt aan de hand van het doel van de vastlegging

Voor zover "tussenopnamen" een reproductie vormen van een daaraan voorafgaande eerste vastlegging, valt deze onder het exclusieve recht van de uitvoerende kunstenaar op grond van artikel 2, eerste lid, onder b

De leden van D66 merkten op dat in sub c onder fonogram wordt verstaan iedere opname van geluiden Moet dit niet zijn iedere eerste vastlegging zo vroegen zij Of is het de bedoeling dat via het woord "opname" af te leiden uit de definitie van "opnemen" in b?

De omschrijving van het begrip "fonogram" is ontleend aan artikel 3, onder b, van het Verdrag van Rome, waarin evenmin gesproken wordt van eerste vastlegging Zoals de leden van de fractie van D66 terecht veronderstellen moet de definitie van fonogram gelezen worden in samenhang *met de omschrijving van "opnemen" waarin gesproken wordt van "voor de eerste maal vastleggen"*

Met betrekking tot de in artikel 1 van het voorstel geformuleerde definities stelden de leden van de SGP-fractie de vraag of het onder b gedefinieerde begrip "opnemen" terecht omvat het opnemen van zowel geluiden als beelden (of een combinatie daarvan) en of deze omschrijving in deze omvang steeds consequent in de wettekst is gehanteerd

Gelet op de strekking van het onderhavige wetsvoorstel dat niet alleen betrekking heeft op geluidsopnamen, zou naar onze mening een door de leden van de SGP-fractie bepleite beperking van de term "opnemen" niet wenselijk zijn Voorzover deze term in het wetsvoorstel wordt gebruikt, is dit naar onze mening terecht geschied

EV Eindverslag

De leden van de CDA fractie stelden vast, dat de Vereniging voor Auteursrecht nog voorstelde enkele verduidelijkingen aan te brengen in de definities van artikel 1 Dit betrof het schrappen van "voor de eerste maal" in onderdeel b en het beperken - overeenkomstig het verdrag - van het begrip fonogram tot iedere opname van uitsluitend geluiden Gaarne vernamen deze leden hierop een reactie van de regering

De leden behorende tot de PvdA-fractie hadden problemen met het aldus centraal stellen van het begrip "opnemen" Taalkundig betekent dit werkwoord de activiteit van het opnemen ("Stilte, opname"), niet het resultaat daarvan Zij vroegen waarom gebruik van dit woord nodig is Bedoeld is immers het "vastleggen van geluiden, beelden of een combinatie daarvan op een drager" Waarom niet het begrip "vastleggen" centraal stellen, zoals ook het verdrag van 1961 doet? Het verschil in definitie lijkt alleen te liggen in de toevoeging "voor de eerste maal" De gevolgen daarvan worden geschetst in het rapport van de VvA (blz 11/12) en in de brief, van de Stichting Auteursrechtbelangen van 6 september j l Het kwam deze leden voor dat iedere vastlegging, voorzover geschikt voor reproduktie, voor bescherming in aanmerking komt Wordt het woord "opnemen" consequent vervangen door "vastleggen", dan lijken tevens de problemen te worden voorkomen die taalkundig ontstaan bij gebruik van het woord "opname" (bijvoorbeeld in artikel 2), en is duidelijker dat in artikel 6 [oud 5] niet alleen wordt bedoeld de vastlegging bij de eerste opname (de "master"), maar ook bewerkingen en verveelvoudigingen geschikt om in het verkeer te worden gebracht Deze leden geven daarom in overweging om de woorden "opnemen" en "opname" in het wetsvoorstel steeds te vervangen door "vastleggen" en "vastlegging", te definieren als het "fixeren op een beeld- of geluidsdrager" Daarmee wordt tevens opgelost het probleem (MvA, blz 17, 4e raad van overleg [lees regel van onder, *Bew*] [zie hieronder p 57] van de combinatie "vastleggen van een fonogram" Dit wordt "vastleggen op een fonogram"

Tevens vroegen deze [VVD] leden zich af of bij de discussie over definities van artikel 1 b, c en d niet een beetje aan het wezen van de zaak voorbij wordt gegaan Het gaat er immers niet om het woord "opnemen" te vervangen door "vastleggen" maar op [lees om, *Bew*] de dubbele opvoering van het begrip "voor de eerste maal" Laat men dat weg uit de definitie van "opnemen" dan is dus een "fonogram" iedere opname van geluiden, dus niet noodzakelijkerwijs de eerste opname "Fonogram" lijkt de ene keer te slaan op het eindprodukt en de andere keer op de "master" Dat probleem doet zich ook voor inzake artikel 6 [oud 5]

NEV Nota naar aanleiding van het eindverslag

De leden van de PvdA-fractie hadden problemen met het centraal stellen van het begrip "opnemen" Taalkundig betekent dit werkwoord de activiteit van het opnemen, niet het resultaat daarvan Zij vroegen waarom gebruik van dit woord nodig is en waarom het woord "vastleggen" niet wordt gebruikt Wordt het woord "opnemen" vervangen door "vastleggen", dan lijken - aldus deze leden - de problemen te worden voorkomen die taalkundig ontstaan bij gebruik van het woord "opname" en is duidelijker dat in artikel 6 [oud 5] niet alleen wordt bedoeld de vastlegging bij de eerste opname, maar ook bewerkingen en verveelvoudigingen geschikt om in het verkeer te worden gebracht Deze leden gaven in overweging om de woorden "opnemen" en "opname" in het wetsvoorstel te vervangen door "vastleggen" en "vastlegging" en te definieren als het fixeren op een beeld- of geluidsdrager

Het begrip opnemen heeft naar onze mening dezelfde betekenis als het woord "vastleggen" dat in de in onderdeel b van artikel 1 opgenomen definitie van "opnemen" wordt gebruikt Het begrip opnemen/opname is gekozen omdat het in het dagelijks spraakgebruik wordt gehanteerd

De door de leden van de PvdA-fractie voorgestelde wijziging van de terminologie en definitie van het begrip "vastleggen" bieden naar onze mening geen adequate oplossing aangezien deze definitie neerkomt op een herhaling van de te omschrijven term

Uit de bewoordingen van de artikelen 2 en 6 [oud 5] blijkt onzes inziens duidelijk dat zowel de opname in de zin van eerste vastlegging, waarvan het fonogram een species is, als een verveelvoudiging daarvan onder het uitsluitend recht van de uitvoerende kunstenaar onderscheidenlijk fonogrammenproducent vallen

MO Mondeling overleg

De heer Jurgens herinnerde eraan dat de definities in artikel 1 veel kritiek hebben ontmoet Ondanks de wijzigingen die tijdens de schriftelijke voorbereiding zijn aangebracht, vertonen de definities in het wetsvoorstel nog steeds afwijkingen ten opzichte van het Verdrag Het woord "opnemen", dat volgens het Nederlandse spraakgebruik betekent het "feitelijk maken van een opname" (dus niet alleen het vastleggen ervan), schept verwarring en is overbodig, want het Verdrag kent uitsluitend een definitie van het begrip "fonogram" als "een vastlegging" Hij stelde daarom voor het woord "opname" in de wetstekst te vervangen door "vastleggen" Dit klemt des te meer nu in de definitie van "opnemen" bovendien wordt gesproken over het "voor de eerste maal vastleggen", wat bovendien nog eens wordt herhaald in de definitie van "producent van fonogrammen" Dit hele probleem kan worden vermeden door de tekst van het Verdrag over te nemen

De heer Koetje sloot zich aan bij de vragen van de heer Jurgens en vroeg verder waarom de definities niet zijn afgestemd op de begrippen in de Mediawet en de Wet telecommunicatievoorzieningen Waarom wordt in deze wetstekst gesproken over een instelling waar kennelijk een omroeporganisatie wordt bedoeld?

Op verzoek van de staatssecretaris ging mevrouw mr J M H D Meijer-Van der Aa (Stafafdeling wetgeving privaatrecht van het ministerie van Justitie) vervolgens in op de overige vragen van de leden Zij merkte in de eerste plaats op dat in artikel 1 een definitie van het woord "opnemen" wordt gegeven, omdat dit begrip veelvuldig voorkomt in de wetstekst Bovendien sluit het begrip "vastleggen" dat in deze definitie wordt gebruikt, aan bij artikel 14 van de Auteurswet

De heer Jurgens pleitte er nogmaals voor het woord "opnemen" uit de wetstekst te schrappen In de definitie in het Verdrag wordt onder fonogram verstaan "iedere uitsluitend hoorbare vastlegging " Wanneer de regering deze formulering overneemt, is een definitie van het begrip "opnemen" overbodig

De staatssecretaris antwoordde dat in dezen het Verdrag niet is gevolgd, omdat aansluiting is gezocht bij het Nederlandse spraakgebruik De vraag om een terminologische vereenvoudiging door uitsluitend het begrip "vastleggen" te gebruiken, betekent dat het hele wetsvoorstel moet worden aangepast Hij zegde toe na te gaan of dit zonder bezwaar mogelijk is

Artikel 1 sub c [Fonogram]

W Wettekst

c **fonogram:** iedere opname van uitsluitend geluiden van een uitvoering of andere geluiden,

OV Oorspronkelijk voorstel

c **fonogram:** iedere opname van geluiden van een uitvoering of andere geluiden,

MvT Memorie van toelichting

In onderdeel c wordt het begrip "fonogram" omschreven Het betreft een opname van geluiden van een uitvoering of andere geluiden Een voorbeeld van andere geluiden vormen dierlijke geluiden De aard van de geluidsdrager vormt geen relevant onderdeel van de definitie van "fonogram" Iedere opname van geluid in welke vorm dan ook (grammofoonplaat, audiocassette of compact disc) is een fonogram in de zin van onderdeel c

VV Voorlopig verslag

[Zie passages tussen # # in MvA]

MvA Memorie van antwoord

De leden van de CDA-fractie vroegen naar aanleiding van de onderdelen b en c of het niet de voorkeur zou verdienen om ook in onderdeel c te spreken van "vastleggen" in plaats van "opnemen" Zij vonden, dat het begrip "vervaardigen" in de definitie van "producent van fonogrammen" enigszins ongelukkig is gekozen Moet ook hier niet de voorkeur gegeven worden aan "vastleggen"?#

Het gebruik van de term "opname" in de definitie van fonogram hangt samen met de term "opnemen", die in onderdeel b wordt omschreven als "geluiden, beelden of een combinatie daarvan voor de eerste maal vastleggen op enig voorwerp " Het fonogram is een voorwerp als bedoeld in de definitie van onderdeel b Gebruik van het woord "vastleggen" in de omschrijving van het begrip "producent van fonogrammen" is naar onze mening niet wenselijk aangezien in deze definitie ook reeds het begrip fonogram wordt gebruikt De combinatie van deze termen tot "vastleggen van een fonogram" is naar onze mening in taalkundig opzicht niet fraai

De fractieleden van D66 merkten op dat in sub c onder fonogram wordt verstaan iedere opname van geluiden Moet dit niet zijn iedere eerste vastlegging? Of is het de bedoeling dit via het woord "opname" af te leiden uit de definitie van "opnemen" in b?

De omschrijving van het begrip "fonogram" is ontleend aan artikel 3, onder b, van het Verdrag van Rome, waarin evenmin gesproken wordt van eerste vastlegging Zoals de leden van de fractie van D66 terecht veronderstellen moet de definitie van fonogram gelezen worden in samenhang met de omschrijving van "opnemen" waarin gesproken wordt van "voor de eerste maal vastleggen"

EV Eindverslag

De leden behorende tot de PvdA-fractie vroegen of de regering kan aangeven waarom in de definitie van fonogram het woord "uitsluitend" zoals dit voorkomt in de definitie opgenomen in artikel 3 sub b van het Verdrag - is weggelaten Toegegeven, de classicus weet dat "fono" slaat op "geluid", maar weten film- en videoproducenten dat ook?

Tevens vroegen deze [VVD] leden zich af of bij de discussie over definities van artikel 1 b, c en d niet een beetje aan het wezen van de zaak voorbij wordt gegaan Het gaat er immers niet om het woord "opnemen" te vervangen door "vastleggen" maar op [lees om, *Bew*] de dubbele opvoering van het begrip "voor de eerste maal" Laat men dat weg uit de definitie van "opnemen" dan is dus een "fonogram" iedere opname van geluiden, dus niet noodzakelijkerwijs de eerste opname "Fonogram" lijkt de ene keer te slaan op het eindprodukt en de andere keer op de "master" Dat probleem doet zich ook voor inzake artikel 6 [oud 5]

NEV Nota naar aanleiding van het eindverslag

De leden van de PvdA-fractie vroegen waarom in de definitie van fonogram het woord "uitsluitend" - zoals dit voorkomt in de definitie opgenomen in artikel 3 sub b van het Verdrag - is weggelaten

De term "uitsluitend" is in de omschrijving van het begrip fonogram weggelaten omdat zij niet strikt nodig is Ook uit de voorgestelde formulering van fonogram blijkt dat het hier alleen gaat om opnamen van geluid Het woord fonogram is zo ingeburgerd dat het ook voor niet klassiek geschoolde film- en videoproducenten - naar wie de leden van de PvdA-fractie verwijzen - duidelijk is dat dit begrip staat voor geluidsopnamen

MO Mondeling overleg

De heer Jurgens wees er verder op dat een fonogram volgens de definitie van het Verdrag "uitsluitend een opname van geluiden" is Waarom ontbreekt in het wetsvoorstel het woord "uitsluitend"?

Hij [de staatssecretaris] zei verder geen bezwaar te hebben tegen uitbreiding van de definitie van een fonogram met het woord "uitsluitend" Hij zegde toe zich te bezinnen op de wijze waarop deze wijziging kan worden aangebracht

NvW3 Derde nota van wijziging

In onderdeel c wordt de zinsnede "iedere opname van geluiden" vervangen door iedere opname van uitsluitend geluiden

Toelichting:

In onderdeel c van artikel I wordt in aansluiting bij de tekst van het Verdrag van Rome het woord "uitsluitend" opgenomen

H Handelingen Tweede Kamer 1991-1992, 3 september 1992, p. 6291:

De heer Jurgens (PvdA) Een ander punt dat niet zo strikt tot deze wet behoort, maar waar je wel eens mee kunt zitten als je een wet moet behandelen die in feite een vertaling van de verdragstekst probeert uit te werken, is het volgende Wij gaan uit van de vertaling van de verdragstekst die in het Tractatenblad is opgenomen Dat kan wel eens problemen opleveren In dit geval staat bijvoorbeeld in artikel 16, vierde lid, van het Verdrag van Rome het woord "fonogram" in de Nederlandse tekst In het vijfde lid staat "geluidsdrager" In beide gevallen staat in de Franse tekst "Phonogramme", Mijn vraag is waarom wordt er een ander woord gebruikt? Mijn fractie had volkomen gelijk dat zij de term "opnemen" uit de tekst wilde halen, want het is een overbodige term Wij kiezen voor het woord "geluidsdrager" Dat is goed Nederlands Ik heb het woord "opnemen" helemaal niet nodig Gesteld dat wij dat wel hadden gedaan en dat je bijvoorbeeld bij zo'n vertaling komt, dan kan het lijken alsof een fonogram iets anders is dan een geluidsdrager Mijn vraag, eigenlijk meer uit interesse van beroepsmatige aard buiten deze Kamer, is wat de wetskracht is van de vertaling in het Tractatenblad Als wij hierover in discussie zouden zijn gekomen, hadden wij elkaar dan met de vertaling in het Tractatenblad dan wel met de oorspronkelijke Franse tekst om de oren moeten slaan?

p. 6337:

Staatssecretaris Kosto Voorzitter! De heer Jurgens heeft terecht gesignaleerd dat in de vertaling van artikel 16 van het verdrag zowel melding wordt gemaakt van geluidsdragers als van fonogrammen De vertaling in het Nederlands is geen officiele tekst Ik verwijs naar artikel 33 van het Verdrag van Rome De Nederlandse tekst heeft juridisch geen dwingende rechtskracht

Artikel 1 sub d [Producent van fonogrammen]

W Wettekst

d **producent van fonogrammen:** de natuurlijke of rechtspersoon die een fonogram voor de eerste maal vervaardigt of doet vervaardigen,

OV Oorspronkelijk voorstel

[idem]

MvT Memorie van toelichting

Onderdeel d bevat een definitie van het begrip "producent van fonogrammen", welke definitie vanzelfsprekend aansluit bij de in onderdeel c gehanteerde formulering van fonogram

De producent kan zowel een rechtspersoon als een natuurlijk persoon zijn Als producent wordt aangemerkt degene die voor het eerst een fonogram vervaardigt of doet vervaardigen Centraal in deze definitie staat het vervaardigen Dit begrip moet zodanig worden uitgelegd dat de persoon die de organisatie van de eerste opname op zich neemt en die daarvoor de financiele verantwoordelijkheid heeft, als de fonogrammenproducent wordt aangemerkt. Dit betekent dat een werknemer, die in het kader van zijn dienstverband geluiden opneemt, niet als de producent wordt aangemerkt, maar de werkgever in wiens dienst hij werkzaam is

EV Eindverslag

Hier wreekt zich het gebruik van "opnemen" in plaats van "vastleggen" "Fonogram" betekent gezien b juncto c al dat het "voor de eerste maal" is Vanwaar de doublure, zo vroegen de leden behorende tot de PvdA-fractie

Tevens vroegen deze [VVD] leden zich af of bij de discussie over definities van artikel 1 b, c en d niet een beetje aan het wezen van de zaak voorbij wordt gegaan Het gaat er immers niet om het woord "opnemen" te vervangen door "vastleggen" maar op [lees om, *Bew*.] de dubbele opvoering van het begrip "voor de eerste maal" Laat men dat weg uit de definitie van "opnemen" dan is dus een "fonogram" iedere opname van geluiden, dus niet noodzakelijkerwijs de eerste opname "Fonogram" lijkt de ene keer te slaan op het eindprodukt en de andere keer op de "master" Dat probleem doet zich ook voor inzake artikel 6 [oud 5]

[GPV] Naar aanleiding van de definitie van fonogrammen vroegen deze leden wie als producent in de zin van dit artikel moet worden aangemerkt als iemand een muziekfestival organiseert en aan een derde verzoekt voor eigen rekening daaraan een fonogram te vervaardigen In zo'n geval ligt de organisatorische en de financiele verantwoordelijkheid in verschillende handen

NEV Nota naar aanleiding van het eindverslag

De leden van de PvdA-fractie constateerden een doublure in deze definitie aangezien fonogram, gelet op de inhoud van de onderdelen b en c, al impliciet inhoudt dat het een opname voor de eerste maal is

Strikt genomen bevat onderdeel d inderdaad een dubbeltje gelet op de omschrijving van opnemen in onderdeel b De definitie van fonogrammenproducent is echter ontleend aan artikel 3, onderdeel c, van het Verdrag Teneinde misverstand te voorkomen is bij de omschrijving van het begrip "fonogrammenproducent" aansluiting gezocht bij de tekst van het Verdrag, waarin eveneens wordt gesproken van "voor de eerste maal"

De leden van de GPV-fractie vroegen wie als producent moet worden aangemerkt als de organisator van een muziekfestival aan een derde vraagt om daarvan voor eigen rekening een fonogram te vervaardigen In zo'n geval ligt - aldus deze leden - de organisatorische en de financiele verantwoordelijkheid in verschillende handen

In het door de leden van de GPV-fractie beschreven geval kan naar onze mening degene die voor eigen rekening een fonogram vervaardigt van een door een ander georganiseerd muziekfestival als fonogrammenproducent worden aangemerkt Dat deze persoon niet de organisatie van het muziekfestival voor zijn rekening neemt, doet daaraan niet af

Hij heeft de verantwoordelijkheid voor de organisatie en de technische uitvoering van de opname en heeft de financiele verantwoordelijkheid voor de produktie die hij op eigen naam uitvoert Mitsdien is deze persoon als fonogrammenproducent aan te merken

Artikel 1 sub e [Omroeporganisatie]

W Wettekst

e **omroeporganisatie:** een instelling, die in overeenstemming met de wetgeving van het land waar de uitzending plaatsvindt, programma's verzorgt en onder haar verantwoordelijkheid uitzendt of doet uitzenden,

OV Oorspronkelijk voorstel

e **omroeporganisatie:** een instelling, die in overeenstemming met de wetgeving van het land, waarin het hoofdkantoor is gevestigd, uitzendingen verzorgt,

MvT Memorie van toelichting

Onderdeel e geeft een omschrijving van het begrip omroeporganisatie Volgens de in onderdeel e gehanteerde definitie is een omroeporganisatie een instelling die in overeenstemming met de wetgeving van het land waarin het hoofdkantoor is gevestigd uitzendingen verzorgt Uitzendingen zijn programma's die door middel van een omroepzender of per kabel door een draadomroepinrichting worden verspreid onder een algemeen of beperkt publiek of anders gezegd openbaar gemaakt worden In dit verband zij erop gewezen dat de rechtstreekse, ongewijzigde en gelijktijdige doorgifte van etherprogramma's via een draadomroepinrichting als een openbaarmaking wordt aangemerkt (Hoge Raad, 30 oktober 1981, Nederlandse Jurisprudentie 1982, 435, Hoge Raad, 25 mei 1984, Nederlandse Jurisprudentie 1984, 697)

VV Voorlopig verslag

[Zie passages tussen # # in MvA]

MvA Memorie van antwoord

De leden van de CDA-fractie wezen er op, dat het begrip "omroeporganisatie" als zodanig niet aansluit bij de definities van de Mediawet Zij vroegen aan te geven waarom niet de terminologie van genoemde wet is gehanteerd

Opgemerkt zij dat het begrip omroeporganisatie, dat overigens niet in de Mediawet voorkomt, is overgenomen uit het Verdrag van Rome waarin in artikel 3, onderdeel g, gesproken wordt van "broadcasting organisation" of wel "organisme de radiodiffusion" Gelet op het internationale karakter van de onderhavige regeling is het naar onze mening aangewezen aan te sluiten bij de terminologie van het Verdrag Inhoudelijk levert dit geen problemen op aangezien verwezen wordt naar de wetgeving van het land waarin deze organisatie zijn hoofdkantoor heeft

EV Eindverslag

De leden van de CDA-fractie hadden er begrip voor, dat het begrip "omroeporganisatie" is overgenomen uit het Verdrag onder verwijzing naar de wetgeving van het land, waarin het hoofdkantoor is gevestigd

Bij deze definities verbaasden de leden behorende tot de PvdA-fractie zich over het gebrek aan eenheid van wetgeving, hoewel toch met name Justitie daarvoor verantwoordelijkheid draagt Wanneer in 1 e de definitie van "uitzenden" mag worden gehanteerd als in de Mediawet 1987 (artikel 1, eerste lid sub o) dan is er geen probleem Nu echter in 1 g een definitie wordt gehanteerd gebaseerd op de Wet op de telecommunicatievoorzieningen 1988 ontstaat er een discrepantie, daar volgens die definitie "uitzendingen verzorgen" geen taak is van omroeporganisaties maar van zendermaatschappijen, zoals de NOZEMA Dit kan niet de bedoeling zijn, zo meenden deze leden

NEV Nota naar aanleiding van het eindverslag

De leden van de PvdA-fractie signaleren een discrepantie tussen onderdeel e en onderdeel g van artikel 1, aangezien in onderdeel g een definitie wordt gehanteerd gebaseerd op de Wet op de telecommunicatievoorzieningen 1988 en het verzorgen van uitzendingen geen taak is van omroeporganisaties maar van zendermaatschappijen

Er zij op gewezen dat de verwijzing naar de Wet op telecommunicatievoorzieningen in onderdeel g van artikel 1 uitsluitend betrekking heeft op het begrip "draadomroepinrichting", waarvan een definitie is opgenomen in artikel 1, onder g, van laatstgenoemde wet

Met de zinsnede "uitzendingen verzorgt" in onderdeel e van artikel 1 wordt beoogd aan te geven dat het hier gaat om organisaties die omroepprogramma's voorbereiden, samenstellen en uitvoeren alsmede doen uitzenden Strikt genomen geschiedt de technische handeling van het uitzenden van omroepprogramma's niet door de omroeporganisatie die deze heeft samengesteld maar door de beheerder van een draadomroepinrichting of een zender (bijvoorbeeld NOZEMA) Overigens kent men in het buitenland niet altijd een dergelijke strikte scheiding tussen omroeporganisaties en zenderbeheerders, terwijl ook in Nederland diverse lokale omroepinstellingen zelf de technische uitzending verzorgen

Teneinde elk misverstand terzake te voorkomen en de definitie van omroeporganisatie te laten aansluiten bij de Mediawet (Stb 1987, 249), die een onderscheid maakt tussen de verzorging van omroepprogramma's en de uitzending daarvan, stellen wij voor onderdeel e van artikel 1 als volgt te formuleren [zie NvW2]

NvW2 Tweede nota van wijziging

Onderdeel e wordt vervangen door

e **omroeporganisatie:** een instelling, die in overeenstemming met de wetgeving van het land waar de uitzending plaatsvindt, programma's verzorgt en onder haar verantwoordelijkheid uitzendt of doet uitzenden,

MO Mondeling overleg

[Koetje] Voorts was het hem niet duidelijk waarom aan de definitie van het begrip "omroeporganisatie" is toegevoegd "in overeenstemming met de wetgeving van het land waar de uitzending plaatsvindt" Dit vloeit toch al voort uit de Mediawet?

Mevrouw Meijer wees erop dat in de definitie van het begrip "omroeporganisatie" de tussenzin "in overeenstemming met de wetgeving van het land waar de uitzending plaatsvindt" is opgenomen om "piraten" uit te sluiten van de werking van dit wetsvoorstel

De heer Wolffensperger (D66) vroeg welk effect het schrappen van deze tussenzin kan hebben Krijgt een "piraat" naast de rechten die hij dan aan de wet ontleent, ook plichten opgelegd?

AV Amendement Wolffensperger (nr 16), ontvangen 3 september 1992, **verworpen**

In artikel 1, onderdeel e, vervalt de zinsnede "in overeenstemming met de wetgeving van het land waar de uitzending plaatsvindt,"

Toelichting Niet valt in te zien waarom een publiekrechtelijk oordeel over de legaliteit van een omroep, hem de civielrechtelijke bescherming van dit wetsvoorstel zou moeten onthouden, nu de civielrechtelijke plichten op grond van de Auteurswet 1912 en het onderhavige wetsvoorstel voor alle omroepen gelden, dus ook voor de illegale

Wolffensperger

H Handelingen Tweede Kamer 1991-1992, 3 september 1992, p. 6285:

De heer Koetje (CDA) Mijn fractie vond de toelichting op omroeporganisaties in het mondeling overleg duidelijker dan voorheen het geval was De toevoeging in het wetsvoorstel "in overeenstemming met de wetgeving van het land waar de uitzending plaatsvindt" bleek erop gericht te zijn, piraten uit te sluiten van het wetsvoorstel Geen bescherming dus op basis van deze wet Door de fractie van D66 is toen de vraag opgeworpen of dit terecht zo is, omdat deze piraten wel de gewone auteursrechten zouden moeten betalen Nog los van de vraag of dit daadwerkelijk gebeurt, is er voor de CDA-fractie geen reden meer, de bedoelde passage te schrappen Gelet ook op de aard van de programma's - het zal toch in het algemeen om het draaien van platen gaan - zal dit in de praktijk ook niet veel uitmaken

p. 6297-6298:

De heer Wolffensperger (D66) Voorzitter! Ik begin met een toelichting op mijn amendement op stuk nr 16 De daarin aangekaarte zaak is in het mondeling overleg even aan de orde geweest Het doordenken daarover heeft mij uiteindelijk gebracht tot het indienen van een amendement Het gaat om het feit dat de bescherming die een omroep aan artikel 8 [oud 7] van het wetsvoorstel ontleent gelet op de definitie van "omroep" in artikel 1, onder e, alleen wordt gegeven als het een legale omroep is Daarbij doen zich een paar problemen voor Principieel vraag ik mij af of je het publiekrechtelijke oordeel over legaliteit of illegaliteit van een omroep zo gemakkelijk kunt doorvertalen naar het civielrechtelijke patroon van rechten en plichten

Daarbij komt dat een niet-legale omroep, laten wij zeggen een piraat, uiteraard wel degelijk

aan alle verplichtingen van de Auteurswet 1912 en de Wet op de naburige rechten is onderworpen Voor alle duidelijkheid die omroep zal alle rechten bij een openbaarmaking moeten afdragen zowel aan de uitvoerende kunstenaars als aan de platenmaatschappij

Voorzitter! Daar komt bij enig doordenken nog een derde argument bij om te zeggen schrap dat legale karakter maar Dat is dat je, als je vermeldt dat het een legale omroep moet zijn, opeens het probleem van de negatieve reflexwerking nieuw leven inpompt Dan rijst de vraag tegen de achtergrond van wat ik net zei of een illegale omroep, die bijvoorbeeld zou zien dat een door hem openbaar gemaakt programma klakkeloos wordt gejat en door een ander heropenbaar wordt gemaakt, niet onmiddellijk naar de rechter kan stappen en, daar dit wetsvoorstel geen bescherming biedt, krachtens een onrechtmatige-daadactie alsnog bescherming kan vragen en naar mijn overtuiging kan krijgen Het is natuurlijk zo onrechtmatig als de pieten om een programma te pikken en opnieuw openbaar te maken Men zou dan bescherming krijgen op grond van boek 6, artikel 162, die bescherming biedt dit wetsvoorstel niet Als je het niet in de onderhavige wet regelt, roep je de problematiek van het weer opleven van de onrechtmatige-daadactie op Dat geeft wat mij betreft de doorslag om te zeggen laat nu maar die beperking tot legale omroep vervallen Geef "een omroep" die immers aan plichten gebonden is, ook rechten op grond van dit wetsvoorstel Laat de legaliteit zich maar afwikkelen via de loodjestang van de radiocontroledienst

De heer Jurgens (PvdA) De bedoelde illegale omroeporganisatie zou natuurlijk wel degelijk ook zonder de wet naburige rechten kunnen voorkomen dat zou gebeuren wat u omschrijft Immers, de auteursrechten blijven overeind en bij het tot stand komen van een dergelijk werk zijn auteursrechten ongetwijfeld betrokken Het zonder meer "piraten" van het werk van een piraat - je zou kunnen spreken over "dubbel piraten" - lijkt mij dan ook bestrijdbaar

De heer Wolffensperger (D66) Ik kan dit niet precies nagaan omdat ik de definities van de Omroepwet en de Auteurswet niet in het hoofd heb Ik zie hier echter een extra argument omdat die privaatrechtelijke bescherming dan wel zou gelden waar het het auteursrecht betreft maar niet waar het de naburige rechten betreft Als u met uw opmerking gelijk heeft, maakt dit de discrepantie tussen beide wetten nog merkwaardiger

pp. 6337-6338:

Staatssecretaris Kosto De heer Wolffensperger stelt voor om artikel 1 e in die zin te wijzigen dat de zinsnede "in overeenstemming met de wetgeving van het land waar de uitzending plaatsvindt" wordt geschrapt Dat acht ik niet opportuun Deze zinsnede is immers opgenomen om te voorkomen dat omroeppiraten naburige rechten kunnen verkrijgen op hun illegaal uitgezonden programma's Mijn stelling is dat deze onrechtmatige activiteiten niet kunnen leiden tot de verkrijging van civiele rechten De handhaving van de Mediawet zou gefrustreerd worden indien handelingen die in strijd zijn met deze wet, zouden leiden tot civiele rechten Het voorliggende wetsvoorstel dient niet te leiden tot de instandhouding van onrechtmatige situaties

p. 6340:

Staatssecretaris Kosto Het amendement van de heer Wolffensperger op stuk nr 16 wijs ik af

p. 6344:

De heer Woffensperger (D66) Voorzitter! Dan de opmerking over mijn amendement op stuk nr 16, het amendement dat handelt over de vraag of een publiekrechtelijke illegale omroep de

bescherming van dit wetsvoorstel wordt onthouden Wij kunnen elkaar niet overtuigen De staatssecretaris zei dat hij het niet opportuun acht, die zinsnede te schrappen omdat hij wil voorkomen dat piraten naburige rechten op illegale uitzendingen krijgen Dat is natuurlijk een zeer aanvechtbare stelling Men kan zeggen dat privaatrechtelijk zeer veel is beschermd wat een piraat doet, terwijl hij publiekrechtelijk niet over de benodigde vergunning beschikt Men kan zeggen dat, ook voor zover mij bekend, het auteursrecht niet wijkt als er sprake is van enige illegale uitzending of openbaarmaking Men kan zeggen dat het toch een beetje merkwaardig is dat de plichten om naburige rechten te voldoen wel gelden, doch de bescherming niet Het laatste en naar mijn gevoel doorslaggevende argument is dat ik verwacht dat een illegale omroep die een werk uitzendt dat bijvoorbeeld - ik gebruikte dat woord met opzet - gejat wordt door een ander en verveelvoudigd of opnieuw openbaar gemaakt wordt op grond van onrechtmatige-daadactie wel degelijk bescherming van een rechter zal krijgen, want het lijkt mij volstrekt onrechtmatig Ik zal er niet een nacht minder om slapen, maar ik zou dan tot de conclusie komen als waarschijnlijk op basis van onrechtmatige daad zo'n illegale omroep die bescherming wel zou krijgen, laten wij dan die rare beperking uit deze wet schrappen en de beperking van naburige rechten in deze wet toekennen

De heer Jurgens (PvdA) Dat die piraat bij wie gejat is moet kunnen procederen tegen degenen die zijn spullen jatten, kan ik mij voorstellen De vraag is of dat ook op basis van deze wet zou moeten gebeuren Als hij andere middelen heeft, bijvoorbeeld de Auteurswet en de onrechtmatige daad dan volgt daaruit niet vanzelf dat hij ook het bijzondere recht zou moeten krijgen dat nu in dit wetsvoorstel wordt gegeven, namelijk een exploitatierecht Ik denk dat het bezwaar zich met name richt tegen de bijzondere voordelen in het kader van het exploitatierecht Het bezwaar is niet dat er andere rechtsmiddelen zijn waardoor de betrokkene zich tegen jatten kan vrijwaren

De heer Wolffensperger (D66) Voor zover ik uw opmerking nu kan overzien - ik ben het daar geheel mee eens - zou dat impliceren dat hij van de exclusieve rechten die een omroep krachtens dit wetsvoorstel krijgt er sommige wel en sommige niet zou hebben Dat lijkt mij ook een merkwaardige zaak Als hij bijvoorbeeld wel een verbod op inbreuk op zijn naburig recht zou kunnen handhaven via dit wetsvoorstel, maar niet een exploitatierecht geldend zou kunnen maken

De heer Jurgens (PvdA) Als ik zeg "Auteurswet", betekent het dat de auteursrechthebbende dat recht heeft Meestal is dat niet eens de betrokken illegale omroeporganisatie, maar de auteur Het aardige van deze wet is dat omroeporganisaties en fonogramproducenten nu zelfstandig kunnen procederen op grond van hun eigen rechten, terwijl ei anders alleen een afgeleid recht is, bijvoorbeeld via de auteur

De heer Wolffensperger (D66) Ik doe mijn best om te begrijpen of u mij nu bijvalt of bestrijdt, maar ik denk dat ik het niet met u oneens ben

De heer Jurgens (PvdA) Dat wil ik graag zo laten

De heer Wolffensperger (D66) Ik heb zitten nadenken Ik denk dat je wel kunt volhouden dat een naburig recht hier nauwer met de legaliteit van de omroep verbonden is dan het auteursrecht Immers, een uitzending is nauwer verbonden met het recht dat wij hier aan een omroep gaan toekennen dan het eventuele auteursrecht dat met die uitzending in het geding is Ik weet niet of het precies hetzelfde is, maar ik zie alles afwegende niet voldoende reden om de uitzondering te handhaven die hier voor de illegale omroep wordt gemaakt

9 september 1992, p. 6440:

Staatssecretaris Kosto De heer Wolffensperger is er helaas niet in geslaagd mij te overtuigen met zijn argumenten voor de door hem voorgestelde wijziging in de definitie van omroeporganisatie De verwijzing naar het auteursrecht gaat naar mijn mening niet op Het wetsvoorstel geeft bescherming aan omroeporganisaties voor de uitzending van hun programma's De uitzendingshandeling is essentieel voor de toepasselijkheid van het beschermingsregime, dat slechts geldt voor uitgezonden omroepprogramma's Nu het uitzenden in dit wetsvoorstel centraal staat, acht ik het bepaald te ver gaan om illegale uitzendactiviteiten te honoreren met een legaal exclusief recht Een dergelijke regeling zou op bijzonder gespannen voet staan met de Mediawet en de handhaving van die wet frustreren

De heer Wolffensperger (D66) De argumenten zijn al gewisseld, dus laten wij niet proberen elkaar op dat punt te overtuigen Ik heb uiteraard niet alleen naar het auteursrecht verwezen Ik heb een paar argumenten gegeven en met name gewezen op de vraag of je een publiekrechtelijk oordeel op het privaatrecht mag loslaten Kunt u een oordeel geven over dit laatste punt? U heeft het zelf nog even genoemd Zal ook niet in uw zojuist gegeven redenering de civiele rechter de illegale omroep met een onrechtmatige-daadactie te hulp schieten? Is dat niet onwenselijk, daar wij juist nu proberen de materie in deze wet te regelen?

Staatssecretaris Kosto De heer Wolffensperger probeert mij weer het rechterlijk handelen te laten inschatten Ik begrijp dat goed, maar wij hebben die hele discussie gehad Ik zit hier met een principieel punt dat ook in de wetsgeschiedenis vastligt De Omroepwet is van waarde omdat zij er is zij is nog niet door deze Kamer en de regering samen ingetrokken Dan moet zij ook gehandhaafd worden en dan gaat het niet aan dat uit illegaal handelen legale rechten voortvloeien, dan gaat het niet aan dat iemand daarin beschermd wordt Dat vind ik principieel onjuist Als men het anders wil, zal men wat illegaal is, moeten legaliseren Dan komt het allemaal anders te liggen Ik vind niet dat het kan Dat is een opvatting, zo men wil een principiele opvatting en naar mijn inschatting zal een rechter te zijner tijd niet deze illegale uitzender met Boek 6, artikel 162, te hulp schieten Dat is mijn inschatting Ik zou die kant van het verhaal voor de rechter willen bepleiten Ik zie aan de heer Wolffensperger dat hij de tegenpartij wil dienen Het zij zo!

Handelingen Tweede Kamer 1992-1993, 16 september 1992, pp. 13-14:

In stemming komt het amendement-Wolffensperger (stuk nr 16)

De **voorzitter** Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fracties van D66, Groen Links en de SGP voor het amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen

Artikel 1 sub f [Reproduceren]

W Wettekst

f **reproduceren:** het vervaardigen van een of meer exemplaren van een opname of van een gedeelte daarvan,

OV Oorspronkelijk voorstel

[idem]

MvT Memorie van toelichting

In onderdeel f wordt het begrip "reproduceren" omschreven als het vervaardigen van een of meer exemplaren van een opname of van een gedeelte daarvan Uitvoeringen die niet resulteren in een tastbaar exemplaar vallen buiten de omschrijving

Artikel 1 sub g [Uitzenden]

W Wettekst

g **uitzenden:** het verspreiden van programma's door middel van een zender als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel cc, van de Mediawet (Stb 1987, 249) of een draadomroepinrichting als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel g, van de Wet op de telecommunicatievoorzieningen (Stb 1988, 520),

OV Oorspronkelijk voorstel

g **uitzenden:** het openbaarmaken door middel van een omroepzender of per kabel door een draadomroepinrichting als bedoeld in artikel 1 van de Telegraaf- en Telefoonwet 1904 (Stb no 7),

MvT Memorie van toelichting

Uitzenden wordt in onderdeel g omschreven als het openbaar maken door middel van een omroepzender of via de kabel door een draadomroepinrichting als bedoeld in artikel 1 van de Telegraaf-en Telefoonwet 1904 (Stb no 7) Deze definitie is ruimer dan de in het Verdrag in artikel 3, onderdeel f, voorziene omschrijving, waarin de doorgifte per kabel niet wordt genoemd Een dergelijke beperkte omschrijving is, gelet op het huidige belang van de kabeldistributie, waarvan ten tijde van de totstandkoming van het Verdrag van Rome nog geen sprake was, niet verantwoord

VV Voorlopig verslag

[Zie passage tussen # # in MvA]

MvA Memorie van antwoord

Zij [de leden van de CDA fractie] wezen de regering er tevens op, dat de verwijzing in artikel 1, onderdeel g, naar artikel 1 van de Telegraaf- en Telefoonwet 1904 onjuist is Genoemde wet is inmiddels vervangen door de Wet op de Telekommunicatievoorzieningen (Stb 1988, nr 520)

De verwijzing naar de Telegraaf- en Telefoonwet 1904 is achterhaald en wordt bij nota van wijziging aangepast

NvW1 Eerste nota van wijziging

In artikel 1, onderdeel g, wordt de zinsnede "de Telegraaf- en Telefoonwet 1904 (Stb nr 7)" vervangen door de Wet op de telecommunicatievoorzieningen (Stb 1988, 520)

In de MvT (stuk nr 3) betreffende artikel 1, onderdeel g, wordt de zinsnede "de Telegraaf- en Telefoonwet 1904 (Stb no 7)" vervangen door de Wet op de telecommunicatievoorzieningen (Stb 1988, 520)

EV Eindverslag

Zij [de leden van de CDA-fractie] hadden zich overigens nog wel afgevraagd of het in aansluiting op de Mediawet niet beter zou zijn het begrip "openbaar maken" in de definitie van "uitzenden" te vervangen door "het verspreiden van radio- en televisieprogramma's onder een algemeen of beperkt publiek" Een en ander zou een betere aansluiting bij de Mediawet bewerkstelligen en overigens een onderscheid aanbrengen met uitzendingen, die niet voor omroep bestemd zijn, zoals uitzendingen voor telecommunicatiedoeleinden

Bij deze definities verbaasden de leden behorende tot de PvdA-fractie zich over het gebrek aan eenheid van wetgeving, hoewel toch met name Justitie daarvoor verantwoordelijkheid draagt Wanneer in 1 e de definitie van "uitzenden" mag worden gehanteerd als in de Mediawet 1987 (artikel 1, eerste lid sub o) dan is er geen probleem Nu echter in 1 g een definitie wordt gehanteerd gebaseerd op de Wet op de telecommunicatievoorzieningen 1988 ontstaat er een discrepantie, daar volgens die definitie "uitzendingen verzorgen" geen taak is van omroeporganisaties maar van zendermaatschappijen, zoals de NOZEMA Dit kan niet de bedoeling zijn, zo meenden deze leden Voorts misten genoemde leden in 1 g erkenning van het feit, dat veel programma's het algemene publiek thans niet bereiken via zenders, maar via telecommunicatie- of omroepsatellieten

NEV Nota naar aanleiding van het eindverslag

De leden van de PvdA-fractie signaleren een discrepantie tussen onderdeel e en onderdeel g van artikel 1, aangezien in onderdeel g een definitie wordt gehanteerd gebaseerd op de Wet op de telecommunicatievoorzieningen 1988 en het verzorgen van uitzendingen geen taak is van omroeporganisaties maar van zendermaatschappijen

Er zij op gewezen dat de verwijzing naar de Wet op telecommunicatievoorzieningen in onderdeel g van artikel 1 uitsluitend betrekking heeft op het begrip "draadomroepinrichting", waarvan een definitie is opgenomen in artikel 1, onder g, van laatstgenoemde wet

Met de zinsnede "uitzendingen verzorgt" in onderdeel e van artikel 1 wordt beoogd aan te geven dat het hier gaat om organisaties die omroepprogramma's voorbereiden, samenstellen en uitvoeren alsmede doen uitzenden Strikt genomen geschiedt de technische handeling van het uitzenden van omroepprogramma's niet door de omroeporganisatie die deze heeft samengesteld maar door de beheerder van een draadomroepinrichting of een zender (bijvoorbeeld NOZEMA) Overigens kent men in het buitenland niet altijd een dergelijke strikte scheiding tussen omroeporganisaties en zenderbeheerders, terwijl ook in Nederland diverse lokale omroepinstellingen zelf de technische uitzending verzorgen

Teneinde elk misverstand terzake te voorkomen en de definitie van omroeporganisatie te laten aansluiten bij de Mediawet (Stb 1987, 249), die een onderscheid maakt tussen de verzorging van omroepprogramma's en de uitzending daarvan, stellen wij voor onderdeel e van artikel 1 als volgt te formuleren omroeporganisatie een instelling die in overeenstemming met de wetgeving van het land, waar de uitzending plaatsvindt, programma's verzorgt en onder haar verantwoordelijkheid uitzendt of doet uitzenden

De definitie van "uitzenden" in onderdeel g wordt aangepast aan de bewoordingen van de in artikel 1, eerste lid, onder o, van de Mediawet gehanteerde formulering, die bij de Wet van 18 december 1991, Stb 769 is gewijzigd Overigens betekent dit geen inhoudelijke wijziging van het begrip "uitzenden" Ook de definitie van "heruitzenden" is aangepast aan de terminologie van de Mediawet

De hiervoor beschreven aanpassing aan de Mediawet is bij nota van wijziging ook uitgewerkt voor de relevante artikelen uit de Auteurswet 1912 (te weten de artikelen 12, 15, 16, 17a, 17b, 30a en 47) *Benadrukt zij dat het hier louter gaat om technische wijzigingen* De inhoud van de betreffende artikelen blijft geheel ongewijzigd [Vgl voorts onder art 1 sub i de tekst van de NEV]

De leden van de PvdA-fractie misten in onderdeel g erkenning van het feit dat veel programma's het algemeen publiek niet bereiken via zenders, maar via telecommunicatie of omroepsatellieten

Er zij op gewezen dat in navolging van de recente wijziging van de Mediawet (Stb 1991, 769), in het bijzonder artikel 1, eerste lid, onder o, het begrip "omroepzender" niet meer wordt gehanteerd in de definitie van uitzenden Het aanvankelijk in de Mediawet gemaakte onderscheid tussen programma's die door middel van een omroepzender en programma's die door middel van een telecommunicatie-satelliet worden verspreid is daarmee vervallen

In het onderhavige wetsvoorstel worden nadere regels met betrekking tot het verspreiden van omroepprogramma's via satellieten niet gesteld Wij achten dit, gelet op de discussie in verschillende internationale fora, niet opportuun In de Raad van Europa is de discussie over een aanvullend instrument bij het Europees verdrag inzake grensoverschrijdende televisie of een ander instrument, waarin de auteursrechtelijke en nabuurrechtelijke problemen die voortvloeien uit het gebruik van satellieten worden behandeld, zeer ver gevorderd

Voorts heeft in september 1991 de Commissie van de Europese Gemeenschappen een voorstel voor een richtlijn tot coordinatie van bepaalde voorschriften betreffende het auteursrecht en verwante rechten op het gebied van de satellietomroep en de doorgifte via de kabel ingediend bij de Raad (com (91) 276 def-syn 358) Een raadswerkgroep buigt zich thans over dit voorstel

Tenslotte zij erop gewezen dat de doorgifte van satelliet-uitzendingen via de kabel onder het bereik van het wetsvoorstel valt (zie bijvoorbeeld artikel 1, onder g, juncto artikel 2, eerste lid, onder d)

NVW2 Tweede nota van wijziging

Onderdeel g wordt vervangen door

g **uitzenden:** het verspreiden van programma's door middel van een zender als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel cc, van de Mediawet (Stb 1987, 249) of een draadomroepinrichting als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel g, van de Wet op de telecommunicatievoorzieningen (Stb 1988, 520),

Artikel 1 sub h [Heruitzenden]

W Wettekst

h **heruitzenden:** het door een instelling gelijktijdig uitzenden van een programma dat door een andere instelling of omroeporganisatie wordt uitgezonden,

OV Oorspronkelijk voorstel

h **heruitzenden:** het gelijktijdig uitzenden door een omroeporganisatie van een uitzending van een andere omroeporganisatie

MvT Memorie van toelichting

Onderdeel h definieert heruitzenden als het gelijktijdig uitzenden door een omroeporganisatie van een uitzending van een andere omroeporganisatie Het betreft hier het zogenaamde relayeren Het criterium van de gelijktijdigheid leidt er toe dat onder de definitie niet valt de uitzending die plaats vindt op een later tijdstip dan de oorspronkelijke uitzending In een dergelijk geval wordt de uitzending van de eerste omroeporganisatie opgenomen, teneinde de uitzending op een later tijdstip mogelijk te maken Deze opname kan eventueel de bescherming van het auteursrecht genieten

EV Eindverslag

Het kwam de leden behorende tot de PvdA-fractie voor dat de definitie van "heruitzenden" om taalkundige redenen botst met de realiteit, daar gelijktijdigheid van uitzending door meerdere omroeporganisaties beter bijvoorbeeld "simultaan" kan heten, om "heruitzenden" te reserveren voor, zoals het woord zegt, uitzenden van een vastlegging die in de tijd gezien eerder is uitgezonden

NEV Nota naar aanleiding van het eindverslag

De leden van de PvdA-fractie stelden voor het begrip "heruitzenden" te reserveren voor, zoals het woord zegt, uitzenden van een vastlegging die eerder is uitgezonden

De definitie van het begrip "heruitzenden" is ontleend aan artikel 3, onderdeel g, van het Verdrag van Rome, dat een omschrijving van het begrip "heruitzending", in de Engelse versie "rebroadcasting", bevat

Het is naar onze mening niet verstandig om van deze internationaal aanvaarde en toegepaste definitie af te wijken Dit zou tot misverstand leiden Wel wordt voorgesteld deze omschrijving aan te passen aan de in de Mediawet gebruikte terminologie

NvW2 Tweede nota van wijziging

Onderdeel h wordt vervangen door

h **heruitzenden:** het door een instelling gelijktijdig uitzenden van een programma dat door een andere instelling is uitgezonden,

MO Mondeling overleg

[Jurgens] Ten slotte wees hij erop dat de definitie van "heruitzenden" verwarring wekt In omroepkringen wordt onder heruitzending verstaan een herhaling van een eerdere uitzending In het wetsvoorstel wordt daarentegen onder heruitzending het gelijktijdig uitzenden verstaan In die context is echter het gebruik van het woordje "is" merkwaardig, omdat dit een volgtijdelijkheid veronderstelt in plaats van gelijktijdigheid

[Meijer-Van der Aa] Het begrip "heruitzenden" is ontleend aan de Conventie van Rome Zij erkende dat het taalkundig gesproken beter is het woordje "is" te vervangen door "wordt" In deze definitie is tweemaal het begrip "instelling" gebruikt, omdat het volgens de Mediawet niet een omroeporganisatie is die de uitzendhandeling verricht, maar een kabelexploitant of zenderbeheerder Haars inziens kan het tweede begrip "instelling" in de definitie echter zonder bezwaar worden vervangen door "omroeporganisatie"

De staatssecretaris zei geen bezwaar te hebben tegen dergelijke wijziging van de definitie van het begrip "heruitzenden" en zegde toe deze wijziging te betrekken bij zijn eerdere toezegging

NvW3 Derde nota van wijziging

In onderdeel h wordt de zinsnede "door een andere instelling is uitgezonden" vervangen door door een andere instelling of omroeporganisatie wordt uitgezonden

Toelichting:

In het slot van onderdeel h wordt naast instelling ook verwezen naar een omroeporganisatie Dit is gelet op de inhoud van dit artikelonderdeel een adequate formulering Voorts wordt "is" vervangen door "wordt"

Artikel 1 sub i [Programma]

W Wettekst

1 **programma:** een uitgezonden radio- of televisieprogramma, of -programma-onderdeel

OV Oorspronkelijk voorstel

[Artikel 1 sub 1 kwam niet in het oorspronkelijk voorstel voor]

NEV Nota naar aanleiding van het eindverslag

Voorts wordt voorgesteld aan artikel 1 een nieuw onderdeel i toe te voegen, waarin een definitie van het begrip "programma" wordt gegeven In deze definitie wordt duidelijk gemaakt dat het niet alleen gaat om het totale radio- of televisieprogramma dat een omroeporganisatie verzorgt, maar ook om programma-onderdelen, die zijn uitgezonden In zoverre wijkt deze definitie af van de betekenis die deze term in de Mediawet heeft, te weten het totale door een omroeporganisatie verzorgde programma Deze verbijzondering is, gelet op de inhoud van het onderhavige beschermingsregime noodzakelijk, aangezien anders programmaonderdelen daarbuiten zouden vallen Voor zover deze nieuwe terminologie ook gevolgen heeft voor de formulering van andere artikelen van het onderhavige wetsvoorstel, worden overeenkomstige wijzigingen voorgesteld

NvW2 Tweede nota van wijziging

Aan artikel 1 wordt een nieuw onderdeel i toegevoegd, luidende

i **programma:** een uitgezonden radio- of televisieprogramma, of -programma-onderdeel

Artikel 1 sub j en k [Verhuren; Uitlenen]

L Voorstel tot Wet op het verhuur- en leenrecht

In artikel 1 worden de volgende wijzigingen aangebracht

1 De punt aan het slot van onderdeel i wordt vervangen door ;

2 Na onderdeel i worden twee nieuwe onderdelen opgenomen, luidende

j verhuren het voor een beperkte tijd en tegen een direct of indirect economisch of commercieel voordeel voor gebruik ter beschikking stellen,

k uitlenen het voor een beperkte tijd en zonder direct of indirect economisch of commercieel voordeel voor gebruik ter beschikking stellen door voor het publiek toegankelijke instellingen

MvTL Memorie van toelichting Wet op het verhuur- en leenrecht

In Hoofdstuk I "Definities" van de Wet op de naburige rechten worden in artikel 1 twee nieuwe onderdelen "j" en "k" opgenomen waarin de centrale begrippen "verhuren" en "uitlenen" worden gedefinieerd Deze definities sluiten aan bij de in de leden 2 en 3 van artikel 1 van de richtlijn gegeven omschrijvingen Verwezen zij in dit verband naar de toelichting op Onderdeel A van Artikel I van dit wetsvoorstel

[Passage uit de MvT op Onderdeel A van Artikel I]

In aansluiting bij artikel 2, derde lid, van de [Leenrecht-] richtlijn worden bouwwerken en werken van toegepaste kunst uitgezonderd van de onderhavige regeling

In een nieuw tweede en derde lid van artikel 12 [Auteurswet, *Bew*] worden overeenkomstig artikel 1, leden 2 en 3, van de richtlijn de begrippen verhuren en uitlenen gedefinieerd Onder verhuren wordt verstaan het voor een beperkte tijd en tegen een direct of indirect economisch of commercieel voordeel voor gebruik ter beschikking stellen Uitlenen wordt omschreven als het voor een beperkte tijd en zonder direct of indirect economisch of commercieel voordeel voor gebruik ter beschikking stellen door voor het publiek toegankelijke instellingen

In overweging 13 van de richtlijn wordt bij wijze van voorbeeld een aantal vormen van ter beschikking stellen niet beschouwd als verhuur of uitlening in de zin van de richtlijn Genoemd worden het ter beschikking stellen van fonogrammen of films voor publieke vertoning of uitzending, het ter beschikking stellen voor tentoonstelling of het ter beschikking stellen voor raadpleging ter plaatse Ook wordt in deze overweging bepaald dat onder uitlening niet valt het ter beschikking stellen tussen voor het publiek toegankelijke instellingen onderling Hierbij kan worden gedacht aan het interbibliothecaire of internationale leenverkeer

Voor wat betreft het direct of indirect economisch of commercieel voordeel wordt in overweging 14 van de richtlijn gesteld dat wanneer de door een voor het publiek toegankelijke instelling verrichte uitlening aanleiding geeft tot een betaling waarvan het bedrag niet hoger is dan hetgeen noodzakelijk is om de huishoudelijke kosten van de instelling te dekken er geen sprake is van een direct of indirect economisch of commercieel voordeel in de zin van de richtlijn Deze overweging vormt een belangrijke leidraad bij de uitleg van de hiervoor beschreven definities

De notie "voor het publiek toegankelijke instellingen" in de definitie van uitlenen leidt ertoe

dat het uitleenverkeer in bibliotheken die niet voor het publiek toegankelijk zijn, bijvoorbeeld bedrijfsbibliotheken, niet onder de werkingssfeer van de richtlijn c q het onderhavige wetsvoorstel valt

Hoofdstuk 2. Inhoud van de naburige rechten

Artikel 2 [Rechten uitvoerende kunstenaar]

W Wettekst

1 De uitvoerende kunstenaar heeft het uitsluitend recht om toestemming te verlenen voor een of meer van de volgende handelingen

a het opnemen van een uitvoering,

b het reproduceren van een opname van een uitvoering,

c het verkopen, afleveren of anderszins in het verkeer brengen van een opname van een uitvoering of van een reproduktie daarvan dan wel het voor die doeleinden invoeren, aanbieden of in voorraad hebben,

d het uitzenden, het heruitzenden of het op een andere wijze openbaar maken van een uitvoering of een opname van een uitvoering of een reproduktie daarvan

2 Is een reproduktie van een opname van een uitvoering door de houder van het uitsluitend recht, bedoeld in het eerste lid, of met zijn uitdrukkelijke toestemming in het verkeer gebracht, dán handelt de verkrijger van de reproduktie niet in strijd met dit uitsluitend recht, door ten aanzien van die reproduktie de in het eerste lid, onder c, genoemde handelingen te verrichten

3 Ten aanzien van het in het eerste lid, onder d, bepaalde wordt onder openbaar maken mede verstaan de uitvoering die plaatsvindt in besloten kring, tenzij deze zich beperkt tot de familie , vrienden- of daaraan gelijk te stellen kring en voor het bijwonen daarvan geen betaling, in welke vorm ook, geschiedt

4 Onder het openbaar maken van een uitvoering wordt niet begrepen de uitvoering welke uitsluitend gebruikt wordt voor het onderwijs dat vanwege de overheid of vanwege een rechtspersoon zonder winstoogmerk wordt gegeven, voorzover deze uitvoering deel uitmaakt van het schoolwerkplan, leerplan of instellingswerkplan of dient tot een wetenschappelijk doel

5 Als afzonderlijke openbaarmaking wordt niet beschouwd de heruitzending van een programma door hetzelfde organisme dat dat programma oorspronkelijk uitzendt

OV Oorspronkelijk voorstel

[Leden 1 t/m 4 als W]

5 Als afzonderlijke openbaarmaking wordt niet beschouwd de gelijktijdige openbaarmaking, al of niet per kabel, van een door radio- of televisieuitzending openbaar gemaakte uitvoering door het organisme dat de radio- of televisieuitzending verricht

MvT Memorie van toelichting

In artikel 2 is de inhoud van het aan de uitvoerende kunstenaar toekomende recht vastgelegd In de aanhef van artikel 2 wordt tot uitdrukking gebracht dat de uitvoerende kunstenaar een uitsluitend recht heeft dat wil zeggen, dat hij met uitsluiting van anderen toestemming kan verlenen of weigeren voor bepaalde handelingen met betrekking tot zijn uitvoering De handelingen, waarvoor de toestemming

van de uitvoerende kunstenaar vereist is, zijn a) het opnemen van de uitvoering op een drager, b) het reproduceren van een opname van een uitvoering of een gedeelte daarvan, c) het in het verkeer brengen van een opname of een reproduktie daarvan dan wel het voor dat doel invoeren, aanbieden of in voorraad hebben en d) het uitzenden, het heruitzenden of het op een andere wijze openbaar maken

Het opnemen en het reproduceren zijn omschreven in artikel 1, onder b en f, van het wetsvoorstel De opname kan een uitvoering betreffen die "live" plaatsvindt of eerder is vastgelegd Naast deze handelingen is het aan de rechthebbende om te beslissen over het in het verkeer brengen van een opname van een uitvoering of een reproduktie daarvan Ook het invoeren, aanbieden of in voorraad hebben teneinde een opname of een reproduktie daarvan in het verkeer te brengen, is voorbehouden aan de uitvoerende kunstenaar De omstandigheid dat ook deze handelingen niet zonder toestemming van de rechthebbende kunnen plaatsvinden, leidt er toe dat hij, bij gebreke van zijn toestemming, reeds in een zeer vroeg stadium kan optreden zonder dat er van werkelijke verhandeling sprake hoeft te zijn

Het is voor de uitvoerende kunstenaar van wezenlijk belang dat hij, met uitsluiting van anderen, kan beschikken over deze belangrijke exploitatievormen van zijn prestatie en dat hij in rechte kan optreden tegen hen die deze handelingen zonder zijn toestemming verrichten Een en ander betekent dat in het kader van contractuele onderhandelingen zal moeten worden bepaald in hoeverre en onder welke voorwaarden het aan derden is toegestaan deze handelingen te verrichten

Het tweede lid van artikel 2 beperkt de beschikkingsbevoegdheid van de uitvoerende kunstenaar of diens rechtverkrijgende in die zin dat het aan derden is toegestaan een reproduktie van een opname te verhandelen, indien deze rechtmatig (dat wil zeggen door de houder van het uitsluitend recht of met diens toestemming) in het verkeer is gebracht Deze zogenaamde uitputtingsregel komt ook op andere terreinen van het intellectuele eigendomsrecht voor In dit verband zij erop gewezen dat deze regel er toe leidt dat het uitlenen of verhuren van rechtmatig in het verkeer gebrachte reprodukties van een opname niet tot de exclusieve bevoegdheid van de rechthebbende behoort Een eventuele regeling inzake het uitlenen van auteursrechtelijk beschermde werken zal mede betrekking hebben op het uitlenen van door naburige rechten beschermde prestaties [1]

Het door middel van een uitzending c q heruitzending of het op een andere wijze openbaar maken van een uitvoering is eveneens onderworpen aan de toestemming van de uitvoerende kunstenaar Men noemt dit wel de "immateriele openbaarmaking" Deze handelingen kunnen zowel een zogenaamde live-uitvoering betreffen als een opname daarvan of een reproduktie van een opname

Overigens zij in dit verband erop gewezen dat artikel 7 [oud 6] van het wetsvoorstel voorziet in een bijzondere regeling voor het uitzenden of het op een andere wijze openbaar maken van een voor commerciele doeleinden uitgebracht fonogram In een dergelijk geval is voor deze handelingen niet de toestemming van de rechthebbende vereist, indien de gebruiker een billijke vergoeding betaalt Voorts kan het openbaar maken ook geschieden door het in het openbaar ten gehore brengen of vertonen van een uitzending van hetzij een live-uitvoering, hetzij een opname van een uitvoering of een reproduktie daarvan

In de leden 3, 4 en 5 van artikel 2, wordt in aansluiting bij het auteursrecht (artikel 12 van de Auteurswet 1912) nader aangegeven wat als openbaarmaking wordt aangemerkt Deze artikelonderdelen moeten dan ook worden gelezen in het licht van de jurisprudentie die zich met betrekking tot artikel 12 van de Auteurswet 1912 heeft ontwikkeld

1 Zie aan het slot van dit artikel onder L *Bew*

VV Voorlopig verslag

[Zie passages tussen # # in MvA]

MvA Memorie van antwoord

De leden van de CDA-fractie merkten op, dat in de toelichting werd gesproken over een eventuele regeling inzake het uitlenen van auteursrechtelijk beschermde werken Zij vroegen waarom het woord "eventueel" was toegevoegd Is de regering tot andere gedachten gekomen over de wenselijkheid van zo'n regeling? Zij gingen er vanuit, dat zulks niet het geval is Overigens stelden zij de vraag, wanneer een voorstel terzake tegemoet kan worden gezien?

In de MvT wordt gesproken over een eventuele regeling inzake het uitlenen van auteursrechtelijk beschermde werken aangezien ten tijde van het opstellen van het wetsvoorstel een standpunt terzake nog niet was bepaald Opgemerkt zij dat in november 1989 een door het Ministerie van Justitie - in overleg met het Ministerie van WVC - opgesteld concept-voorstel van wet houdende wijziging van de Auteurswet 1912 inzake de verhuur, bruikleen of een soortgelijke rechtshandeling met betrekking tot werken van letterkunde, wetenschap of kunst aan belanghebbende kringen is toegezonden met het verzoek om commentaar Thans kan nog niet worden aangegeven wanneer een voorstel ter zake kan worden verwacht Wel wordt er naar gestreefd om zo snel mogelijk na deze consultatieronde een voorstel van wet bij de Ministerraad in te dienen

De leden van de GPV -fractie vroegen of de eis van het vierde lid, dat een uitvoering deel moet uitmaken van het schoolwerkplan, leerplan of instellingswerkplan niet te stringent geformuleerd is Wordt hiermee geen onnodige barriere opgeworpen om bij niet voorziene festiviteiten in het kader van het onderwijs een uitvoering te verzorgen?

De in artikel 2, vierde lid, gebruikte bewoordingen zijn ontleend aan het derde lid van artikel 12 van de Auteurswet 1912 Het is naar onze mening niet wenselijk om in dit opzicht artikel 2 van het onderhavige wetsvoorstel anders te formuleren, nu het om dezelfde rechtshandeling gaat

NvW2 Tweede nota van wijziging

Artikel 2, vijfde lid, wordt vervangen door

5 Als afzonderlijke openbaarmaking wordt niet beschouwd de heruitzending van een programma door een instelling die behoort tot hetzelfde organisme als de instelling die dat programma oorspronkelijk uitzendt

MO Mondeling overleg

De heer **Koetje** vroeg waarom in lid 5 wordt gesproken over "een instelling die behoort tot hetzelfde organisme als de instelling die dat programma oorspronkelijk uitzendt"

Mevrouw **Meijer** stelde vast dat er in de commentaren op dit wetsvoorstel op wordt gewezen dat de interpretatie van artikel 2 lid 5 kan leiden tot het ongedaan maken van de zogenaamde Amstelveense kabeljurisprudentie Dit is met deze wijziging zeker niet beoogd, zo betoogde zij Om dit risico weg te nemen, kan dit artikel worden gewijzigd in de oorspronkelijke formulering,

maar dan met inachtneming van de wijzigingen die voortvloeien uit de aanpassing aan de Mediawet

De **staatssecretaris** zegde toe deze wijziging als zodanig te doen aanbrengen

NvW3 Derde nota van wijziging

Artikel 2, vijfde lid, wordt vervangen door

5 Als *afzonderlijke openbaarmaking wordt niet beschouwd de heruitzending van een programma* door hetzelfde organisme dat dat programma oorspronkelijk uitzendt

Toelichting:

Met betrekking tot de in de derde [lees tweede, *Bew.*] nota van wijziging (stuk nr 11) [zie NvW2] in de artikelen 2, vijfde lid, van het wetsvoorstel op de naburige rechten en in artikel 12, vierde lid, van de Auteurswet 1912 aangebrachte wijzigingen is door verschillende organisaties van belanghebbenden opgemerkt dat deze technische wijziging ook als een inhoudelijke wijziging kan worden uitgelegd

Aangezien dit laatste niet wordt beoogd, worden met behoud van de aanpassingen aan de Mediawet de oorspronkelijke bewoordingen gekozen

L Voorstel tot Wet op het verhuur- en leenrecht

In artikel 2 worden de volgende wijzigingen aangebracht

1 Het eerste lid, onderdeel c, komt te luiden

c het verkopen, verhuren, uitlenen, afleveren of anderszins in het verkeer brengen van een opname van een uitvoering of van een reproduktie daarvan dan wel het voor die doeleinden invoeren, aanbieden of in voorraad hebben,

2 Het tweede lid wordt vervangen door

2 Is een opname van een uitvoering of een reproduktie daarvan door de houder van het uitsluitend recht, bedoeld in het eerste lid, of met zijn toestemming in het verkeer gebracht, dan handelt de verkrijger van die opname of die reproduktie niet in strijd met dit uitsluitend recht door ten aanzien daarvan de in het eerste lid, onder c, genoemde handelingen, met uitzondering van verhuur en uitlening, te verrichten

3 Onverminderd het bepaalde in het tweede lid is het uitlenen van de in dat lid bedoelde opname van een uitvoering of een reproduktie daarvan toegestaan, mits de uitlening plaatsvindt niet eerder dan zes maanden nadat de *opname of de reproduktie door de houder van het uitsluitend recht* of met zijn toestemming in Nederland in het verkeer is gebracht en degene die de uitlening verricht of doet verrichten een billijke vergoeding betaalt

4 De in het derde lid bedoelde billijke vergoeding, die verschuldigd is voor het uitlenen door instellingen van onderwijs en instellingen van onderzoek en de aan die instellingen verbonden bibliotheken alsmede de Koninklijke Bibliotheek, bekostigd door Onze Minister van Onderwijs en Wetenschappen, onderscheidenlijk Onze Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij,

wordt jaarlijks vastgesteld en betaald door eerstgenoemde minister na overleg met Onze Ministers van Justitie, Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur en Landbouw, Natuurbeheer en Visserij

3 Het derde tot en met vijfde lid wordt vernummerd tot vijfde tot en met zevende lid

MvTL Memorie van toelichting Wet op het verhuur- en leenrecht

In de artikelen 2, 6 en 8 van de Wet op de naburige rechten, in welke artikelen de inhoud van het aan de houders van naburige rechten toekomende exclusieve recht wordt omschreven, worden het verhuren en uitlenen uitdrukkelijk genoemd als een vorm van in het verkeer brengen van de door naburige rechten beschermde prestaties

In het tweede lid van deze artikelen is de uitputtingsregel neergelegd zoals deze hiervoor in de toelichting bij Artikel I (Onderdeel A) is beschreven Deze regel, die ertoe leidt dat het uitsluitend recht niet meer kan worden uitgeoefend wanneer de betreffende prestatie door de houder van het uitsluitend recht of met diens toestemming in het verkeer is gebracht, dient ook in het kader van de Wet op de naburige rechten te worden ingeperkt en nog slechts gelding te hebben voor andere exploitatievormen dan verhuur en uitlening

[Passage uit de MvT op Onderdeel A van Artikel I]

In artikel 1, eerste lid, van de richtlijn wordt voorzien in een exclusief verhuur- en uitleenrecht van originelen en kopieen van auteursrechtelijk beschermde werken en van door naburige rechten beschermde prestaties

Het vierde lid van artikel 1 van de richtlijn bepaalt dat de hiervoor genoemde rechten niet worden uitgeput door verkoop of enige andere vorm van verspreiding van originelen of kopieen van bovengenoemde zaken Hiermee wordt uitdrukkelijk de uitputtingsleer voor wat betreft deze rechtshandelingen ongedaan gemaakt

Ingevolge artikel 1 van de Auteurswet 1912 omvat het auteursrecht naast het uitsluitend recht tot verveelvoudigen ook het uitsluitend recht om een werk van letterkunde, wetenschap of kunst openbaar te maken Artikel 12 van de Auteurswet somt een aantal handelingen op die mede als openbaarmaking worden aangemerkt

In het algemeen gedeelte van deze toelichting is onder verwijzing naar de desbetreffende wetsartikelen, wetsgeschiedenis, jurisprudentie en literatuur, uiteengezet dat naar het thans geldende recht het verhuren en het uitlenen van een rechtmatig in het verkeer gebracht werk buiten het bereik van het uitsluitend recht van de auteursrechthebbende vallen Dit is de consequentie van de leer van de uitputting van het openbaarmakingsrecht ten aanzien van rechtmatig, dat wil zeggen door de maker of diens rechtverkrijgende of met diens toestemming, in het verkeer gebrachte exemplaren van een auteursrechtelijk beschermd werk Ingevolge de uitputtingsleer is de rechthebbende de zeggenschap over exemplaren, waarin het auteursrechtelijk beschermde werk (zoals boeken, beeld- en geluidsdragers) belichaamd is, kwijt zodra deze exemplaren met zijn toestemming in het verkeer zijn gebracht (openbaar zijn gemaakt) De openbaarmaking van die verveelvoudiging is door het rechtmatig in het verkeer brengen daarvan voltooid, zodat een verdere beschikbaarstelling aan derden niet als een (verdere) openbaarmaking is aan te merken en daarover geen zeggenschap meer kan worden uitgeoefend

[WNR] Conform de richtlijn wordt het verhuurrecht als een exclusief (verbods)recht geformuleerd Voor het uitlenen is - in aansluiting bij de auteursrechtelijke regeling terzake - gekozen voor een in de tijd beperkt verbodsrecht dat na afloop van een termijn van zes maanden nadat de betreffende prestatie door de houder van het uitsluitend recht of met zijn toestemming in

Nederland in het verkeer is gebracht, wordt omgezet, in een verplichting tot betaling van een billijke vergoeding voor degene die de uitlening verricht of doet verrichten

Aan de terzake van uitlening voorgestelde regeling liggen dezelfde overwegingen ten grondslag als met betrekking tot de overeenkomstige voorstellen ten aanzien van het uitlenen van auteursrechtelijk beschermde werken, andere dan geschriften Verwezen zij in dit verband naar de toelichting bij onderdeel C van artikel I van dit wetsvoorstel

[Passage uit de MvT op Onderdeel C van Artikel I]

In het nieuwe artikel 15c [Auteurswet] wordt het leenrecht nader uitgewerkt

In artikel 5, eerste lid, van de richtlijn wordt de Lid-Staten de mogelijkheid geboden om ten aanzien van uitlening af te wijken van het in artikel 1 bedoelde uitsluitende recht, mits ten minste de auteurs een vergoeding krijgen voor deze uitlening Voorts hebben de Lid-Staten volgens dit artikellid de vrijheid om met inachtneming van hun doel stellingen voor bevordering van culture le activiteiten de hoogte van deze vergoeding vrij vast te stellen

Ingevolge het tweede lid van artikel 5 voeren de Lid-Staten, wanneer zij het uitsluitende uitleenrecht betreffende fonogrammen, films en computerprogramma's niet toepassen, ten minste een vergoeding voor de auteurs in Tenslotte kunnen de Lid-Staten op grond van het derde lid bepaalde categorieen instellingen vrijstellen van de betaling van de in de leden 1 en 2 bedoelde vergoeding Mede op basis van de hiervoor weergegeven mogelijkheden tot afwijking van de hoofdregel van de richtlijn, te weten een exclusief leenrecht, wordt de volgende regeling voorgesteld

In het eerste lid wordt voor het uitlenen van andere werken dan geschriften een bijzondere regeling voorzien Hierbij moet in het bijzonder gedacht worden aan voorbespeelde beeld- en geluidsdragers, bijvoorbeeld het uitlenen van c d 's en videofilms Er zij op gewezen dat voor het uitlenen van computerprogramma's een specifieke regeling is opgenomen in het bij de Tweede Kamer aanhangige voorstel van wet houdende wijziging van de Auteurswet 1912 in verband met de rechtsbescherming van computerprogramma's (artikel 45h, wetsvoorstel 22 531) Deze regeling, die een exclusief verhuur- en leenrecht introduceert, blijft onverlet

De in het eerste lid van artikel 15c opgenomen regeling houdt in dat voor het uitlenen van andere werken dan geschriften en computerprogramma's, die rechtmatig in het verkeer zijn gebracht, de toestemming van de auteursrechthebbende niet is vereist mits de uitlening plaatsvindt niet eerder dan zes maanden nadat het betreffende werk rechtmatig in Nederland in het verkeer is gebracht en degene die de uitlening verricht of doet verrichten een billijke vergoeding betaalt

Met andere woorden voor de uitlening van rechtmatig in Nederland in het verkeer gebrachte werken is de toestemming van de auteursrechthebbende vereist indien men binnen de termijn van zes maanden na het rechtmatig in het verkeer brengen van dat werk tot uitlening wil overgaan

In deze periode van zes maanden heeft de rechthebbende de mogelijkheid de uitlening te verbieden dan wel toe te staan eventueel tegen betaling van een vergoeding of onder andere voorwaarden Na het verstrijken van deze periode kan de uitlening zonder toestemming van de auteursrechthebbende geschieden mits degene die de uitlening verricht of doet verrichten een billijke vergoeding betaalt

Met deze zogeheten window-regeling (een in de tijd beperkt verbodsrecht met aansluitend een recht op een billijke vergoeding) wordt beoogd een verschil in behandeling tussen de verhuur- en uitleensector, voor wat betreft andere werken dan geschriften en computerprogramma's, in het bijzonder moet daarbij gedacht worden aan voorbespeelde beelden geluidsdragers, zoveel mogelijk te beperken

Voorkomen dient te worden dat er oneerlijke concurrentieverhoudingen ontstaan tussen deze sectoren vanwege inhoudelijke verschillen terzake van het verhuur- en leenrecht Het verhuur-

recht is immers in de richtlijn als een exclusief recht geformuleerd zonder de mogelijkheid van afwijking Daarentegen bestaat volgens artikel 5 van de richtlijn wel de mogelijkheid om terzake van het in beginsel als exclusief geformuleerde leenrecht uitzonderingen te introduceren Voorzover in de leen- en verhuursector dezelfde produkten worden aangeboden, in het bijzonder thans beeld- en geluidsdragers, dienen de juridische oplossingen, die voor deze verschillende rechtshandelingen worden gekozen, zoveel mogelijk op elkaar te worden afgestemd teneinde oneerlijke concurrentieverhoudingen te voorkomen Een dergelijke situatie zou zich voordoen indien ook voor het uitlenen van andere werken dan geschriften gekozen zou worden voor een vergoedingsaanspraak, terwijl voor de verhuur van dezelfde werken op grond van de richtlijn een verbodsrecht zou moeten worden geïntroduceerd Dit verschil in behandeling zou ertoe kunnen leiden dat een werk in het uitleencircuit beschikbaar zou zijn, terwijl verhuur door de rechthebbende wordt verboden

In verband daarmee wordt voor het uitlenen van andere werken dan geschriften gekozen voor een tijdelijk verbodsrecht Daarbij zijn wij ervan uitgegaan dat in de praktijk doorgaans na afloop van deze termijn van zes maanden de verhuur ook zal worden toegestaan tegen betaling van een billijke vergoeding Het resultaat van beide regelingen zal mitsdien in de praktijk op hetzelfde neerkomen Ook indien de rechthebbenden geen gebruik maken van het aan hen toekomend verbodsrecht is het de bedoeling dat - teneinde oneerlijke concurrentieverhoudingen te voorkomen - eenzelfde regiem zal gelden voor zowel de uitleen- als de verhuursector

Als onderdeel van het auteursrecht geldt voor het in artikel 15c, eerste lid, voorziene recht op een billijke vergoeding de beschermingsduur die in Hoofdstuk III van de Auteurswet 1912 is voorzien Voorts is op de op dit artikellid gebaseerde vorderingen de algemene verjaringstermijn van toepassing Het vorenstaande geldt overigens ook voor de andere in Artikel I voorziene rechten op een billijke vergoeding

Met betrekking tot werken, bedoeld in artikel 10, eerste lid, onder 1°, (de zogenoemde geschriften) wordt het uitlenen van het geheel of gedeelte van een dergelijk werk of van een vervaardiging daarvan die door de rechthebbende of met zijn toestemming in het verkeer zijn gebracht, niet als inbreuk op het auteursrecht beschouwd mits degene die de uitlening verricht of doet verrichten een billijke vergoeding betaalt Deze beperking op het auteursrecht heeft het karakter van een wettelijke licentie Echter indien de billijke vergoeding niet wordt betaald door degene die de uitlening verricht of doet verrichten is er sprake van een inbreuk en herleeft het verbodsrecht

Met dit voorstel wordt bereikt dat de auteur of diens rechtverkrijgende deelt in de opbrengsten van de exploitatie van het werk (i c een geschrift) door middel van uitlening, terwijl zijn rechtmatig in het verkeer gebrachte werk voor het publiek toegankelijk is

De huidige situatie dat de auteur geen auteursrecht kan doen gelden ten aanzien van het uitlenen van zijn werk of van een vervaardiging daarvan, waardoor hem de baten van deze vorm van exploitatie ontgaan, verdwijnt onder deze regeling Aan de andere kant wordt de vrije circulatie van rechtmatig in het verkeer gebrachte geschriften niet door dit voorstel gehinderd, immers de rechthebbende kan zijn verbodsrecht in beginsel niet uitoefenen Bij het uitlenen van geschriften zou dit ook te zeer indruisen tegen de gevestigde situatie

In het voorstel wordt gesproken van een billijke vergoeding Deze formulering wordt ook in andere artikelen van de Auteurswet 1912 gebruikt (bijvoorbeeld de artikelen 16, 17 en 17a) Voor het vaststellen van de hoogte van de voor de uitlening van geschriften verschuldigde billijke vergoeding wordt in artikel 15d een specifieke regeling voorzien, in die zin dat dit gebeurt door een door de Minister van Justitie in overeenstemming met de Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur aan te wijzen stichting Hierop zal in de toelichting bij artikel 15d nader worden ingegaan

De verplichting tot betaling van een billijke vergoeding bestaat voor iedere uitlening van een geschrift Wij nemen aan dat de thans in het kader van de in de Welzijnswet opgenomen leenver-

goedingsregeling gevolgde procedure zal worden voortgezet

Vergoedingsplichtig is degene die de uitleenhandeling verricht of doet verrichten Het is aan deze om te bepalen in hoeverre hij de vergoeding op de lener wil afwentelen

Het derde lid van artikel 15c bevat een bijzondere regeling terzake van de vaststelling en betaling van de in het eerste en tweede lid bedoelde billijke vergoeding die verschuldigd is voor het uitleenverkeer in onderzoeks- en onderwijsinstellingen en de aan die instellingen verbonden bibliotheken alsmede het uitleenverkeer in de Koninklijke bibliotheek, welke instellingen worden bekostigd door de Ministers van Onderwijs en Wetenschappen en Landbouw, Natuurbeheer en Visserij Het door deze instellingen op grond van het eerste en tweede lid verschuldigde vergoedingsbedrag wordt jaarlijks vastgesteld door de Minister van Onderwijs en Wetenschappen, die ook voor de betaling verantwoordelijk is De Minister van Onderwijs en Wetenschappen zal tot de vaststelling van dit totaalbedrag overgaan na overleg met de Ministers van Justitie en Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur alsmede de Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, die voor een evenredig deel van dit bedrag naar rato van de omvang van de onder zijn verantwoordelijkheid vallende instellingen bijdraagt aan dit bedrag In de praktijk werkt deze bijdrage uit op 6% van het totaal vastgestelde bedrag Artikel 5, lid 1, van de richtlijn biedt ruimte voor deze regeling

[WNR] Overeenkomstig de auteursrechtelijke voorstellen wordt in het vierde lid van de artikelen 2, 6 en 8 van het naburige rechten-wetsvoorstel een bijzondere regeling getroffen met betrekking tot de vaststelling en de betaling van de voor uitlening door de in dit lid omschreven onderwijs- en onderzoeksinstellingen en bibliotheken verschuldigde leenrechtvergoeding Voor de aan dit voorstel ten grondslag liggende argumenten zij verwezen naar de toelichting op het nieuw voorgestelde artikel 15c, lid 3, Auteurswet 1912

[Passage uit de MvT op Onderdeel C van Artikel I]

Aan het voorgestelde derde lid [van artikel 15c Aw, *Bew*] liggen de volgende overwegingen ten grondslag

De in het derde lid omschreven instellingen vallen niet onder de huidige leenvergoedingsregeling in de Welzijnswet Dit betekent dat voor deze instellingen de noodzaak ontbrak om met het oog op de uitvoering van deze leenvergoedingsregeling hun administratie te automatiseren De automatiseringsgraad varieert in deze instellingen zeer In tegenstelling tot openbare bibliotheken is er bij wetenschappelijke bibliotheken geen sprake van grote uniformiteit in de inrichting Soms zijn er veel uitleenpunten en handbibliotheken, soms niet Voorts is in veel wetenschappelijke bibliotheken het grootste deel van de collectie gesloten opgesteld dat wil zeggen, bevindt zich in gesloten magazijnen Dit betekent dat de gebruiker het boek pas kan inzien indien hij het leent Het leengedrag zal mitsdien sterk bepaald worden door de opstelling van de collectie, open of gesloten

Ook qua omvang verschilt het leenverkeer in de in lid 3 omschreven instellingen van de uitleenpraktijk in openbare bibliotheken Uit een door het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum van het Ministerie van Justitie in 1991 verricht onderzoek blijkt dat door niet openbare bibliotheken ± 6 a 7 miljoen geschriften per jaar worden uitgeleend en door openbare bibliotheken ± 173 miljoen per jaar

Voorts is bij dit voorstel in aanmerking genomen de specifieke zorg van de Minister van Onderwijs en Wetenschappen voor het verplichte onderwijs

Op grond van deze overwegingen is gekozen voor een oplossing waarbij de Minister van Onderwijs en Wetenschappen het totaal verschuldigde bedrag voor het leenverkeer in de in het derde lid omschreven instellingen jaarlijks vaststelt en betaalt De vaststelling geschiedt na overleg met de Ministers van Justitie en van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur en van Landbouw,

Natuurbeheer en Visserij De betaling dient te geschieden aan de in artikel 15f genoemde incasso-organisatie Het totaalbedrag zal worden vastgesteld op basis van een schatting van het aantal uitleningen Vooralsnog gaan de gedachten uit naar een bedrag van f 400 000,- per jaar Het hiervoor beschreven voorstel betekent enerzijds dat de onder het derde lid vallende instellingen niet met grote administratieve lasten (en de daaraan gekoppelde financiele consequenties) worden geconfronteerd Anderzijds wordt aldus verzekerd dat voor het leenverkeer in deze instellingen een vergoeding wordt betaald

In het voorliggende wetsvoorstel wordt de positie van de uitgever in het kader van het leenrecht niet geregeld Dit zal dienen te geschieden in het in artikel 15f genoemde repartitiereglement, waaraan in de toelichting bij dat artikel nader aandacht zal worden besteed

In het wetsvoorstel wordt voorts geen specifieke voorziening getroffen voor het uitleenverkeer in blindenbibliotheken Wij vertrouwen erop dat de in artikel 15f genoemde incasso-organisatie, in navolging van het thans reeds door rechthebbenden met betrekking tot het blindenbibliotheekwerk gevoerde beleid, zal afzien van de inning van de voor het uitlenen door deze instellingen verschuldigde vergoedingen Bij de aanwijzing van de incasso-organisatie zullen wij dit nogmaals stipuleren

Artikel 2a [Onoverdraagbaarheid verhuurvergoeding]

L Voorstel tot Wet op het verhuur- en leenrecht

Na artikel 2 wordt een nieuw artikel 2a opgenomen, luidende

1 Indien een uitvoerende kunstenaar het verhuurrecht, bedoeld in artikel 2, eerste lid, onder c, met betrekking tot een op een fonogram opgenomen uitvoering heeft overgedragen aan de producent daarvan, is de producent de uitvoerende kunstenaar een billijke vergoeding verschuldigd voor de verhuur

2 Van het in het eerste lid bedoelde recht op een billijke vergoeding kan geen afstand worden gedaan

MvTL Memorie van toelichting Wet op het verhuur- en leenrecht

Ter uitwerking van artikel 4 van de richtlijn wordt een nieuw artikel 2a voorgesteld waarin ten behoeve van de uitvoerende kunstenaar die het verhuurrecht met betrekking tot een op een fonogram opgenomen uitvoering heeft overgedragen aan de fonogrammenproducent, een recht op een billijke vergoeding voor verhuur wordt voorzien De producent is deze billijke vergoeding verschuldigd aan de uitvoerende kunstenaar

Overeenkomstig het tweede lid van artikel 4 van de richtlijn wordt in het tweede lid van artikel 2a bepaald dat geen afstand kan worden gedaan van dit recht op een billijke vergoeding Hiermee wordt bedoeld dat de uitvoerende kunstenaar zich niet kan verbinden af te zien van uitoefening van het recht op een billijke vergoeding

Artikel 3 [Werkgeversrechten]

W Wettekst

De werkgever is bevoegd de rechten van de uitvoerende kunstenaar, bedoeld in artikel 2, te exploiteren, voor zover dit tussen partijen is overeengekomen dan wel voortvloeit uit de aard van de tussen hen gesloten arbeidsovereenkomst, de gewoonte of de eisen van redelijkheid en billijkheid Tenzij anders is overeengekomen of uit de aard van de overeenkomst, de gewoonte of de eisen van redelijkheid en billijkheid anders voortvloeit, is de werkgever aan de uitvoerende kunstenaar of zijn rechtverkrijgende een billijke vergoeding verschuldigd voor iedere vorm van exploitatie van diens rechten De werkgever eerbiedigt de in artikel 6 [oud 4, en lees 5, *Bew*][1] bedoelde rechten van de uitvoerende kunstenaar

OV Oorspronkelijk voorstel

Artikel 3 [sinds de NvW2 oud 2a] kwam in het oorspronkelijk voorstel niet voor

VV Voorlopig verslag

[Algemeen] [PvdA] Zij meenden bij de bespreking van de grondslagen van het wetsvoorstel niet lang stil te hoeven te staan en concentreerden zich op de bespreking van de artikelsgewijze behandeling Dit nam niet weg dat zij, genspireerd door de polemiek van NOS, NOB en werkgeversoverleg podiumkunsten enerzijds en de Nederlandse toonkunstenaarsbond anderzijds, ook enkele vragen stelden over de grondslagen

De eerstgenoemde organisaties menen dat in het wetsvoorstel een bepaling analoog aan artikel 7 van de Auteurswet moet worden opgenomen, zo zeiden de aan het woord zijnde leden Hoewel zij de opportuniteit van een dergelijke regeling vooralsnog niet onderkenden, daarbij wijzend op het feit dat noch het verdrag van Rome van 1961 noch wetgeving in andere landen met betrekking tot de naburige rechten een dergelijk werkgeversrecht kent, vroegen zij de minister in te gaan op het commentaar van NOS, NOB en werkgeversoverleg in een brief aan de leden van de vaste Commissie voor Justitie van 9 november 1989

Naast de bovengenoemde bezwaren merkten de leden van de VVD-fractie nog op, dat zij verheugd waren dat artikel 7 van de auteurswet niet in het onderhavige wetsvoorstel is opgenomen Het was deze leden opgevallen dat van verschillende zijden wel in die richting gepleit werd Zij waren echter van mening dat ook bij naburige rechten sprake is van een individueel recht De problemen die sommigen in dit kader voorspelden konden naar de mening van de aan het woord zijnde leden het best langs de weg van onderhandelingen worden opgelost Indien gekozen zou worden voor een bepaling conform artikel 7 van de auteurswet, zou dat een - naar de mening van deze leden - ongefundeerde versterking van de "werkgever" ten opzichte van de uitvoerende kunstenaar betekenen In dit verband verwezen deze leden naar de situatie in Duitsland, waar ook nadrukkelijk is afgezien van een bepaling welke inbreuk op het individuele recht zou inhouden Naast deze argumenten wezen de leden van de VVD-fractie op het probleem dat, wanneer zou worden afgeweken van hetgeen in het onderhavige wetsvoorstel is bepaald, bij incidentele overeenkomsten (bijvoorbeeld eenmalig optreden van uitvoerende kunstenaars) een scheve verhouding

1 Onder stuk TK 1992-1993, 22 600, nr 7, p 1, Artikel II onder 1 is deze correctie bij nota van wijziging voorgesteld *Bew*

zou kunnen ontgaan indien de rechten dan zouden toevallen aan de opdrachtgever

[Artikelgewijs] De leden van de CDA-fractie hadden begrepen, dat in een aan belanghebbenden voorgelegd voorstel ook een bepaling was opgenomen naar analogie van artikel 7 van de Auteurswet 1912, dat het zogenaamde werkgeversauteursrecht regardeert Het was hen niet duidelijk waarom een dergelijke bepaling achterwege was gelaten Het kwam hen voor, dat met name voor orkesten, koren (en andere gezelschappen waar sprake is van een werkgever/werknemer relatie) een constructie als voor filmproducenten diverse praktische voordelen zou hebben (bijvoorbeeld ten aanzien van repartitie en incasso en de in artikel 13 [oud 12] voorziene constructie) Zij vroegen een reactie van de regering

MvA Memorie van antwoord

De leden van de PvdA-fractie vroegen in te gaan op het commentaar van NOS, NOB en het werkgeversoverleg podiumkunsten zoals vervat in een brief van 9 november 1989 gericht aan de vaste Commissie voor Justitie Met betrekking tot deze brief en de daarin voor invoering van een werkgeversrecht genoemde argumenten zij het volgende opgemerkt Een van de eerste conceptteksten van het onderhavige wetsvoorstel heeft inderdaad een bepaling bevat die inhield dat, indien de uitvoering in het kader van een arbeidsovereenkomst plaatsvindt, de werkgever de aan de uitvoerende kunstenaar toekomende bevoegdheden uitoefent, tenzij anders overeengekomen Dit artikel is na overleg met belanghebbende kringen, waaronder vertegenwoordigers van de NOS, geschrapt op grond van de volgende overwegingen Het is zeer de vraag of een werkgeversrecht zoals hierboven is omschreven, overeenstemt met de geest van het Verdrag van Rome, dat terzake geen bepaling bevat Vooropgesteld moet worden dat de bescherming van de positie van de uitvoerende kunstenaar het centrale uitgangspunt is van het Verdrag Het is op grond van artikel 7 van dit Verdrag aan de uitvoerende kunstenaar voorbehouden om met betrekking tot zijn uitvoering bepaalde in dit artikel geformuleerde handelingen te verbieden Voorts zij verwezen naar artikel 7, lid 2, onder 3, en artikel 8 van het Verdrag, waarin de positie van de uitvoerende kunstenaar nader is uitgewerkt

Subparagraaf 3 van het tweede lid van artikel 7 bepaalt dat in de nationale wet aan uitvoerende kunstenaars niet de mogelijkheid mag worden ontnomen om contractueel hun relatie met omroeporganisaties te regelen Artikel 8 van het Verdrag bepaalt dat Staten, die partij zijn bij het Verdrag, in hun nationale regelgeving mogen bepalen op welke wijze uitvoerende kunstenaars worden vertegenwoordigd in verband met de uitoefening van hun rechten indien het gaat om een uitvoering waarbij meerdere personen zijn betrokken

Uit het rapport van de rapporteur-generaal (blz 46) blijkt duidelijk dat het artikel de nationale wetgever niet de bevoegdheid geeft om alle voorwaarden waaronder de rechten kunnen worden uitgeoefend vast te stellen, maar dat deze zich moet beperken tot de wijze waarop de leden van een groep van uitvoerende kunstenaars worden vertegenwoordigd indien zij hun rechten uitoefenen

Uit deze bepalingen blijkt dat de leidende gedachte van het Verdrag is dat de uitoefening van de aan de uitvoerende kunstenaar toekomende bevoegdheden aan hem voorbehouden is, ongeacht het kader waarin de uitvoering plaatsvindt en dat de nationale wetgever slechts in bijzondere omstandigheden, namelijk indien het gaat om de deelname van meerdere uitvoerende kunstenaars, ten aanzien van de wijze van vertegenwoordiging regels kan stellen

Ook in de model-wet die in 1974 onder verantwoordelijkheid van het Intergouvernementele Comite is uitgewerkt en die een richtsnoer is voor de landen bij de implementatie van het Verdrag op nationaal niveau, is een werkgeversrecht niet voorzien In de landen die partij zijn bij het Verdrag en die een nationale regeling inzake de naburige rechten hebben geintroduceerd

komt - voorzover ons bekend - een dergelijke verstrekkende bepaling niet voor Weliswaar is in het onderhavige wetsvoorstel sprake van een aan het auteursrecht naburig recht en is in beginsel parallellie met dit intellectuele eigendomsrecht aangewezen, dit betekent echter nog niet dat deze uniformiteit ook zou moeten worden nagestreefd indien het resultaat daarvan op zeer gespannen voet staat met de uitgangspunten van het Verdrag van Rome

De in de brief van 9 november 1989 gesignaleerde omstandigheid dat de prestaties van uitvoerende kunstenaars die aan een gezamenlijke uitvoering meewerken niet altijd individueel waarneembaar zijn, vormt naar onze mening - daargelaten de hierboven weergegeven verdragsrechtelijke bezwaren - nog geen reden om aan de werkgever naburige rechten te verlenen Voorzover een uitvoerende kunstenaar geen werk van letterkunde of kunst uitvoert - wij vragen ons overigens af of het in de brief genoemde voorbeeld van de triangel-speler relevant is - en derhalve niet voldoet aan de omschrijving van dit begrip in artikel 1 van het wetsvoorstel en mitsdien niet valt onder dit specifieke beschermingsregime, dient ook de werkgever - in tegenstelling tot hetgeen door de NOS, het NOB en het Werkgeversoverleg bepleit - niet als rechthebbende te worden aangemerkt

In dit verband zij voorts opgemerkt dat de in artikel 7 van de Auteurswet 1912 gekozen oplossing internationaal ter discussie staat onder meer in de Internationale Arbeidsorganisatie en dat de wenselijkheid van een dergelijke regeling bepaald niet onomstreden is Afgezien van de juridische opportuniteit van een regeling overeenkomstig artikel 7 van de Auteurswet 1912, is er naar onze mening in praktisch opzicht geen dwingende reden om een dergelijke regel te introduceren Er bestaat immers reeds een praktijk waarbij in overeenkomsten tussen werkgevers en werknemers afspraken worden gemaakt over opname en uitzending van uitvoeringen van uitvoerende kunstenaars In de verhouding tussen omroep en uitvoerende kunstenaars bestaan reeds vele jaren afspraken over het gebruik van opnamen en het betalen van extra vergoedingen voor bepaalde vormen van gebruik

Voorts dient niet uit het oog te worden verloren dat in vele gevallen het dienstverband waarin de uitvoerende kunstenaar werkzaam is, zeer beperkt van duur is, bijvoorbeeld in geval van optreden in horeca-instellingen Een regeling naar analogie van artikel 7 van de Auteurswet 1912 zou in een dergelijk geval ertoe leiden dat deze incidentele werkgever de rechten terzake van de uitvoering zou kunnen uitoefenen

Overigens zou de introductie van een werkgeversrecht geen wijziging kunnen brengen in de omstandigheid dat een uitvoering nu eenmaal niet kan plaatsvinden zonder de medewerking van de betrokken uitvoerende kunstenaars

Op grond van het vorenstaande zijn wij van mening dat op juridische en praktische gronden een "werkgeversrecht" niet overwogen dient te worden, aangezien dit haaks staat op de door het Verdrag van Rome beoogde exclusieve bescherming van de uitvoerende kunstenaar en een uitholling van diens positie zou betekenen

Daarbij hebben wij tevens in aanmerking genomen dat ook in kringen van internationale organisaties van uitvoerende kunstenaars grote bezwaren zijn gerezen tegen een dergelijk voorstel, hetgeen de totstandkoming van de door ons wenselijk geachte internationale afspraken over de verdeling van de geinde gelden ernstig in gevaar zou brengen De Internationale federatie van musici (FIM) heeft bij brief van 5 maart 1987 zijn bezwaar geuit ten aanzien van een dergelijke oplossing en er voor gewaarschuwd dat de totstandkoming van internationale repartitieafspraken ernstig in gevaar komt indien in Nederland werkgevers de bevoegdheden van uitvoerende kunstenaars zouden verkrijgen en in de onderhandelingen zouden participeren

De door de NOS c s gemaakte vergelijking tussen artikel 7 en artikel 45a-g Auteurswet gaat overigens niet geheel op In artikel 7 staat anders dan in artikel 45d het bestaan van een dienstbetrekking centraal De in de artikelen 45a-g voorziene regeling is toegespitst op een specifieke categorie werken nl het filmwerk De ten aanzien van deze specifieke categorie werken gekozen

oplossing sluit aan bij de internationale praktijk Overigens komt aan de filmproducent in die hoedanigheid geen eigen auteursrecht toe

De door de NOS c s gemaakte verwijzing naar de bescherming van fonogrammenproducenten en omroeporganisaties gaat eraan voorbij dat deze laatsten als producent en niet als werkgever bescherming genieten op grond van dit wetsvoorstel Deze bescherming van fonogrammenproducenten en omroeporganisaties laat de eigen positie van de uitvoerende kunstenaar onverlet

De door de briefschrijvers genoemde financiele argumenten kunnen evenmin aanleiding zijn om een door hen bepleit werkgeversrecht te overwegen Zoals wij hierboven reeds hebben aangegeven, bestaat er reeds een praktijk van contractuele afspraken over het gebruik van de prestaties van uitvoerende kunstenaars, zoals in c a o 's en indirect in het contract tussen de NOS en de NVPI over het gebruik van fonogrammen door de omroep Ten onrechte gaan de briefschrijvers ervan uit dat de verbetering van de inkomenspositie van de uitvoerende kunstenaars de belangrijkste beweegredenen voor dit wetsvoorstel zou zijn De toekenning van een exclusief recht staat bij de onderhavige regeling voorop Evenmin kan gesteld worden dat de introductie van naburige rechten tot een volstrekt nieuwe situatie zal leiden, er is echter al een contractuele praktijk met betrekking tot voor dit wetsvoorstel relevant gebruik van prestaties van uitvoerende kunstenaars Deze praktijk geeft ons geen aanleiding om te veronderstellen - zoals in eerdergenoemde brief - dat radiouitzendingen van de concerten van landelijke orkesten in de toekomst onmogelijk worden

Het moge duidelijk zijn dat met dit wetsvoorstel niet wordt beoogd om een hoger eigen inkomen van podiumkunst-instellingen te bewerkstelligen Er zijn onzes inziens andere wegen waarlangs dit doel zou kunnen worden bereikt Overigens behoeft de introductie van een werkgeversrecht nog niet te betekenen dat uitvoerende kunstenaars zouden afzien van vergoedingen voor de verschillende vormen waarin hun uitvoering wordt geexploiteerd In artikel 45d van de Auteurswet wordt daaraan voor wat betreft het filmwerk uitdrukking gegeven

Onzes inziens kan niet gesteld worden dat bij de begroting van de financiele gevolgen rekening is gehouden met een werkgeversrecht Zoals uit de MvT blijkt is wel de tussen de NOS en de NVPI getroffen regeling in aanmerking genomen (blz 3 MvT) [zie hierboven p 20] Ten tijde van het overleg over deze financiele implicaties bestond er echter nog geen duidelijkheid over de exacte inhoud van het wetsvoorstel Wel stond vast dat het wetsvoorstel in ieder geval gebaseerd zou worden op de tekst van het Verdrag van Rome

Overigens wordt met het wetsvoorstel niet primair een cultureel doel beoogd, maar staat de bescherming van de prestaties van de drie categorieen rechthebbenden centraal

De leden van de CDA-fractie hadden begrepen, dat in een aan belanghebbenden voorgelegd voorstel ook een bepaling was opgenomen naar analogie van artikel 7 van de Auteurswet 1912, dat het zogenaamde werkgeversauteursrecht regardeert Het was hen niet duidelijk waarom een dergelijke bepaling achterwege was gelaten Het kwam hen voor, dat met name voor orkesten, koren (en andere gezelschappen waar sprake is van een werkgever/werknemer relatie) een constructie als voor filmproducenten diverse praktische voordelen zou hebben (bijvoorbeeld ten aanzien van repartitie en incasso en de in artikel 13 [oud 12] voorziene constructie) Op de kwestie van het zogenaamde werkgeversrecht zijn wij hiervoor ingegaan in het antwoord op de terzake door de PvdA-fractie gestelde vragen, waarnaar wij kortheidshalve verwijzen

EV Eindverslag

[D66] Zo onderschreven zij het negatieve standpunt van de regering met betrekking tot een werkgeversrecht ten aanzien van de prestaties van de uitvoerende kunstenaars naar analogie van de op zichzelf al omstreden bepaling van artikel 7 van de Auteurswet, [ ]

Desalniettemin vroegen de leden van de fractie van D66 of de regering wilde ingaan op de einstige bezwaren die door de NOS zijn ingebracht zoals vervat in de brief van 4 september 1990 aan de leden van de Vaste Commissie voor Justitie en voor Cultuur Met name vroegen zij aandacht voor de kritiek op het ontbreken van een (gedeeltelijk) werkgeversrecht, waarmee zou worden voorbijgegaan aan de behoeften die in de praktijk bestaan

De leden van de CDA-fractie, die bij dit artikel [n b bedoeld is art 4 [oud 3]] ook artikel 13 [oud 12] betrokken, hadden grotendeels met instemming kennis genomen van de verheldering uiteenzetting met betrekking tot het zgn werkgeversrecht en het niet volgen van de analogie met artikel 7 van de Auteurswet Gelet op de gehanteerde argumenten bevreemdde het hen, dat in een voorontwerp wel een werkgeversrecht was opgenomen Welke inhoudelijke verklaring kon de regering hier voor geven? Moet de conclusie worden getrokken, dat een werkgeversrecht ook te verdedigen is (geweest)? Graag wilden deze leden nog een reactie op de bewering van de NOS (in een brief aan de commissie d d 4 september 1990) dat het werkgeversrecht niet is geschrapt uit het voorontwerp na overleg met vertegenwoordigers van de NOS Ook wilden zij nog vernemen in hoeverre de door de regering als "incidentele werkgever" aangeduide werkgever (kennelijk wordt gedoeld op de zgn fictieve werkgever) maatgevend is geweest voor de uiteenzetting, terwijl het in de vraagstelling bij hen vooral ging om de "permanente werkgever" dat wil zeggen een normaal dienstverband De aan het woord zijnde leden hadden er goede nota van genomen, dat het voor de door hen bedoelde werkgevers en werknemers reeds praktijk is (in c a o 's) afspraken aangaande "naburige rechten" te maken Zij gaven in beginsel de voorkeur aan deze "zelfregulering" tussen werkgevers en werknemers, die afhankelijk van aard en omstandigheden een passende invulling zou kunnen krijgen in de diverse door het wetsvoorstel bestreken sectoren De aan het woord zijnde leden hadden nog wel behoefte aan een nadere onderbouwing van de stelling, dat de praktijk geen aanleiding geeft voor de veronderstelling dat radiouitzendingen van de concerten van landelijke orkesten in de toekomst onmogelijk zouden worden Kan aangegeven worden welke ontwikkeling de c a o -afspraken terzake de laatste jaren te zien geven? Tevens zouden deze leden nader geïnformeerd willen worden over de ontwikkeling van de afspraken bij balletgezelschappen Welke verklaring geeft de regering voor deze ontwikkelingen? In het verlengde van het bovenstaande wilden de leden van de CDA fractie nader ingaan op artikel 13 [oud 12] Ging het bij het vorige punt om de vraag of sprake zou moeten zijn van een werkgeversrecht, thans doet zich de vraag voor of de individuele rechthebbende een zo sterke positie moet krijgen, dat slechts een werknemer van een koor of orkest de uitzending van een voorstelling zou kunnen verhinderen Uit de beantwoording werd hen duidelijk, dat het onderhavige artikel zulks mogelijk maakt, althans niet uitsluit De leden van de CDA-fractie vonden dit geen evenwichtige situatie en achtten deze overigens ongewenst De beantwoording van de regering inzake een meerderheidsbesluit tot aanwijzing van een gemachtigde overtuigde hen niet Zij gaven de regering in overweging een nadere keuze op dit onderdeel te maken, hetzij door de aanwijzing van een gemachtigde zonder vormvoorschriften aan het desbetreffende gezelschap over te laten, hetzij door de suggestie voor een gewijzigd artikel 13 [oud 12] van de Vereniging voor Auteursrecht over te nemen (zie blz 16-18 van het definitieve rapport van de VvA)

De leden behorende tot de PvdA-fractie waren niet onder de indruk geraakt van de uiteenzetting van de regering over het - in de MvA blz 3 [zie hierboven p 88] ten onrechte zogenoemde "werkgeversrecht" Het gaat, zo meenden deze leden, niet om de toekenning van een naburig recht aan werkgevers, maar om een wettelijke volmacht aan werkgevers om te kunnen beschikken over naburige rechten van uitvoerende kunstenaars die in een ensemble (muziek-, toneel- of dansgezelschap) spelen en een vaste arbeidsovereenkomst hebben In de brief van NOS, NOB en Werkgeversvereniging Podiumkunsten van 9 november 1989 is dit recht beargumenteerd In de brief van dezelfde organisaties van 4 september 1990 wordt daarvoor verwezen naar de tekst van een

artikel 3, zoals deze voorkwam in het voorontwerp van augustus 1986 "Ten aanzien van de door de uitvoerende kunstenaars in het kader van een arbeidsovereenkomst gegeven uitvoering, oefent de werkgever de in artikel 2 eerste lid bedoelde bevoegdheid uit, tenzij partijen anders overeenkomen" De regering wijst een dergelijke wettelijke volmacht af, ook wanneer het een gezamenlijke uitvoering van het ensemble betreft, zoals bedoeld in artikel 13 [oud 12] Tegen zulk een wettelijke volmacht pleit inderdaad dat het een inbreuk betekent op de uitoefening van de naburige rechten van uitvoerende kunstenaars met een arbeidsovereenkomst De regering voert aan dat de voorgeschiedenis van het Verdrag niet duidt op een dergelijke ruimte voor de nationale wetgever, en voorts dat internationale organisaties van musici bezwaar zouden hebben wanneer werkgevers zouden deelnemen aan repartitieonderhandelingen Daar staat, zo meenden de leden behorende tot de PvdA-fractie, tegenover dat in ons land de podium-ensembles in overwegende mate hun inkomsten betrekken uit de gemeenschapskas, en dat de arbeidsverhoudingen plegen te worden geregeld in CAO-onderhandelingen tussen werkgevers en bonden De vraag die hier aan de orde is betreft daarom niet zozeer òf uitvoerende kunstenaars hun naburige rechten kunnen regelen, als wel het moment waarop zij dat doen

a in hun CAO'S,

b telkens ten aanzien van een bepaalde uitvoering, en dan door het geven van een volmacht bij meerderheidsbesluiten

c. op basis van individuele uitoefening van hun rechten, telkens uit te onderhandelen met de werkgever en met derden

Systeem c stuit op praktische bezwaren, wanneer bijvoorbeeld een uitvoering beschikbaar moet zijn voor internationale circulatie en exploitatie bijvoorbeeld (her)uitzending Systeem b, waarvoor onder meer op blz 16 van het VvA-rapport argumenten worden aangedragen, komt tegemoet aan het probleem bij c, waarbij een minderheid van uitvoerende kunstenaars zo'n uitzending zou kunnen beletten Systeem a beantwoordt dan aan een situatie waarin de werkgever onderhandelt met derden, en in de CAO is geregeld welk deel van de opbrengst ten goede komt aan rechthebbenden De leden behorende tot de PvdA-fractie meenden in het betoog van de MvA op blz. 3-6 [zie hierboven pp 88-90] meer de invalshoek van de juridische dogmatiek te beluisteren, dan de praktische problemen van werkgevers van podiumensembles bij hun pogen enigszins de grote bedragen te amortiseren welke de gemeenschap aan deze ensembles ter beschikking stelt Deze leden zouden daarom de specifieke invalshoek van de minister van WVC duidelijker willen herkennen Zij meenden dat een oplossing moet kunnen worden gevonden waarbij het maatschappelijk belang van deze podiumensembles geen grotere inbreuk op de naburige rechten van uitvoerende kunstenaars in dienstbetrekking zou hoeven te plegen dan strikt noodzakelijk is Genoemde leden nodigden de regering uit alsnog met dergelijke voorstellen te komen Een oplossing als gevonden in artikel 7 Auteurswet, waarbij het auteursrecht - tenzij anders overeengekomen - de iure aan de werkgever toekomt, zouden deze leden ten aanzien van de naburige rechten overigens niet willen bepleiten

De leden van de VVD-fractie hadden kennis genomen van de reactie van de NOS op de MvA Uit die reactie blijkt, dat de opmerking in de MvA, dat in verschillende fasen overleg met belanghebbende organisaties is gepleegd, voor een groot aantal organisaties niet juist zou zijn Eveneens - voorspelt de NOS - is het niet correct, dat het werkgeversrecht uit het ontwerp is geschrapt na overleg met vertegenwoordigers van de NOS In het voorlopig verslag hebben de leden van de VVD-fractie zich kritisch getoond over het zogenaamde werkgeversrecht Deze leden wilden onder handhaving van dat standpunt toch een reactie op de stelling, dat wanneer de uitvoering wordt gegeven door een ensemble waarin langdurige werkrelaties en collegiaal teamwork bepalend zijn, het logisch is, dat dat ensemble wordt aangemerkt als de uitvoerende kunstenaar Uit de reactie van de NOS blijkt ook, dat de schatting van de financiele gevolgen veel hoger zou moeten uitvallen dan in de MvA in de bijlage wordt aangegeven, omdat er een volstrekt nieuwe situatie zou ontstaan

NEV Nota naar aanleiding van het eindverslag

[Algemeen] Relatie werkgever-werknemer podiumkunstinstellingen

De leden van de fracties van D66, CDA, PvdA en VVD hebben vragen gesteld met betrekking tot de relatie tussen werkgevers van podiumkunstinstellingen en werknemers-uitvoerende kunstenaars

De leden van de fractie van D66 vroegen in te gaan op de ernstige bezwaren die door de NOS zijn ingebracht in de brief van 4 september 1990, gericht aan de Vaste Commissies voor Justitie en voor Cultuur

Met name vroegen zij aandacht voor de kritiek op het ontbreken van een (gedeeltelijk) werkgeversrecht, waarmee zou worden voorbijgegaan aan de behoeften die in de praktijk bestaan

De leden van de PvdA-fractie meenden dat een oplossing moet kunnen worden gevonden waarbij het maatschappelijk belang van podiumensembles tot geen grotere inbreuk op de naburige rechten van uitvoerende kunstenaars in dienstbetrekking zou hoeven te leiden dan strikt noodzakelijk is Een oplossing als gevonden in artikel 7 Auteurswet zouden deze leden ten aanzien van de naburige rechten overigens niet willen bepleiten

Op een aantal specifieke vragen zal in het artikelsgewijze gedeelte (artikel 4 [oud 3]) van deze nota nader worden ingegaan

Naar aanleiding van deze opmerkingen hebben wij ons beraden over de vraag of de in het onderhavige wetsvoorstel gekozen structuur adequaat is Wij hebben daarbij mede in aanmerking genomen de huidige praktijk, die wordt gekenmerkt door contractuele afspraken tussen werkgevers-werknemers, uitvoerende kunstenaars Vooropgesteld dient te worden dat de beslissing tot toetreding tot het Verdrag van Rome met zich brengt dat overeenkomstig artikel 7 van dat Verdrag exclusieve rechten moeten worden toegekend aan uitvoerende kunstenaars Dit geldt ook voor de andere categorieen rechthebbenden fonogrammenproducenten en omroeporganisaties De vraag rijst echter of en zo ja, op welke wijze de rechtspositie van de werkgever (een podiumkunstinstelling) kan worden versterkt zonder dat afbreuk wordt gedaan aan de bescherming van de uitvoerende kunstenaar en de beginselen van het Verdrag van Rome, in het bijzonder de artikelen 7 en 8

Vanuit cultuur-politiek oogpunt dient hierbij het volgende te worden aangetekend

Een belangrijk deel (± 80%) van de aan podiumkunstinstellingen gegeven subsidies wordt besteed aan salariskosten De Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur streeft ernaar dat de gesubsidieerde instellingen moeite doen om onafhankelijker van subsidies te worden en door verdere exploitatie van voorstellingen zelf inkomsten verwerven

Uit een oogpunt van cultuurbeleid is het bovendien van belang dat een zo groot mogelijk publiek kennis kan nemen van cultuur-uitingen, dat houdt mede in de verspreiding van voorstellingen via de publieke media

De samenwerking tussen de publieke omroep en de gesubsidieerde podiumkunstinstellingen kan een belangrijke bijdrage leveren aan een ruimere publieksverspreiding van de produkties van podiumkunstinstellingen

Op basis van deze overwegingen is op ambtelijk niveau overleg gepleegd met drie externe deskundigen (prof mr H Cohen Jehoram, prof mr F W Grosheide en prof mr D W F Verkade) over een aantal juridische constructies die zouden kunnen bijdragen aan een zo goed mogelijke positie van de werkgever Verenigbaarheid met het Verdrag van Rome vormde - vanzelfsprekend - een belangrijk element in deze gedachtenwisseling Met betrekking tot de wenselijkheid van het door de NOS c s bepleite werkgeversrecht, analoog aan artikel 7 van de Auteurswet 1912, en de verenigbaarheid daarvan met het Verdrag van Rome waren de meningen verdeeld Twee van de geconsulteerde deskundigen waren van mening dat een dergelijke regeling niet zonder meer in

strijd is met het Verdrag van Rome, maar vroegen zich wel af of introductie daarvan opportuun is Ook over de andere mogelijke constructies, zoals een regeling overeenkomstig artikel 45d van de Auteurswet 1912, waren de meningen verdeeld Uit de consultaties is voorts gebleken dat de externe deskundigen de voorkeur gaven aan contractuele regelingen in het kader van collectieve arbeidsovereenkomsten Zij achten het - gelet op de praktijk - aannemelijk dat de betrokken partijen in staat zijn in het kader van contractuele regelingen afspraken te maken over het verdere gebruik van de prestaties van uitvoerende kunstenaars in dienstverband Wel bepleiten zij dat de werkgever enige steun in de rug krijgt

Hiertoe is op ambtelijk niveau een voorstel geformuleerd dat aan vertegenwoordigers van de Kunstenbond FNV, het Werkgeversoverleg Podiumkunsten en de Nederlandse Omroepprogramma Stichting is voorgelegd De Nederlandse Toonkunstenaarsbond heeft volstaan met een schriftelijke reactie In dit voorstel zijn een tweetal mogelijke regelingen aan de orde geweest Een regeling analoog aan § 79 van de Duitse Auteurswet en een regeling analoog aan artikel 17a, eerste lid, Auteurswet 1912 Uit dit overleg bleek dat alle betrokkenen een constructie als van § 79 van de Duitse Auteurswet te vaag en te ruim geformuleerd vonden Dit artikel houdt - kort weergegeven - in dat, tenzij anders is overeengekomen, de aard van het dienstverband bepaalt of en onder welke voorwaarden de werkgever bevoegd is de prestatie van de uitvoerende kunstenaar te gebruiken Van de kant van de werknemers werd in dit verband verwezen naar een voor de gesubsidieerde podiumkunstinstellingen gevestigde contractuele praktijk Voorts achtte de werknemersorganisatie - gelet ook op de Duitse praktijk - de volmachtconstructie, waarbij aanwijzing plaatsvindt bij meerderheidsbesluit een adequate oplossing voor die gevallen waarin contractuele afspraken ontbreken

Van de kant van de werkgevers en de omroepen werd gepleit voor een "stok achter de deur" teneinde problemen bij de verdere exploitatie van een uitvoering adequaat te kunnen oplossen

Artikel 17a eerste lid, van de Auteurswet 1912 voorziet in de mogelijkheid van introductie in het algemeen belang van een dwanglicentie terzake van openbaarmaking van een werk door uitzending van een radio- of televisieprogramma Hieronder valt ook de verspreiding via de kabel Dit artikel heeft met succes als stok achter de deur gediend bij de totstandkoming van de modelovereenkomsten tussen rechthebbenden en de kabelexploitanten betreffende de toestemming tot gelijktijdige en onverkorte doorgifte via de kabel van televisie- en radioprogramma's

Een soortgelijk artikel in het onderhavige wetsvoorstel zou zo'n zelfde doel kunnen dienen Uit het overleg bleek dat alle betrokkenen een dergelijke bepaling konden waarderen

Wij zijn van mening dat de steun in de rug van de werkgever als volgt gerealiseerd kan worden

In het kader van het algemene vermogensrecht dient verwezen te worden naar artikel 13 van Boek 3 BW, waarin een regeling terzake van misbruik van bevoegdheid is voorzien Een wettelijke regeling ontbrak in het oude burgerlijke recht In het kort houdt artikel 13 in dat degene aan wie een bevoegdheid toekomt, bijvoorbeeld een uitvoerend kunstenaar, haar niet kan inroepen voorzover hij haar misbruikt Het tweede lid van artikel 13 Boek 3 BW geeft een niet-limitatieve opsomming van gevallen waarin in ieder geval sprake is van misbruik In de praktijk kan de directie van een podiumkunstinstelling zich op dit artikel beroepen, indien er sprake is van misbruik van onderhandelingspositie bijvoorbeeld onredelijke financiele eisen van de kant van uitvoerende kunstenaars of weigering om te onderhandelen De rechter kan in een dergelijk geval betrokkenen opdragen de onderhandelingen te hervatten

Voorts stellen wij voor de in artikel 13 [oud 12] van het onderhavige wetsvoorstel voorziene regeling terzake van uitoefening van de in artikel 2 bedoelde rechten, in geval van een gezamenlijke uitvoering te wijzigen en wel in die zin dat de aanwijzing van een gevolmachtigde bij meerderheidsbesluit kan geschieden Met deze wijziging wordt het risico uitgesloten dat een uitvoerende kunstenaar door zijn weigerachtige houding bijvoorbeeld de uitzending of een andere exploitatie van een uitvoering kan beletten In dit verband zij erop gewezen dat de leden van de

CDA-, PvdA- en GPV-fractie te kennen hebben gegeven dat zij de voorkeur geven aan een systeem van volmachtverlening bij meerderheidsbesluit

Daarnaast stellen wij voor in het wetsvoorstel een nieuw artikel 3 [oud 2a] op te nemen, dat luidt

"De werkgever is bevoegd de rechten van de uitvoerende kunstenaar bedoeld in artikel 2, te exploiteren, voor zover dit voortvloeit uit de aard van de tussen hen gesloten arbeidsovereenkomst, de gewoonte of de eisen van redelijkheid en billijkheid De werkgever eerbiedigt de in artikel 5 [oud 4] bedoelde rechten van de uitvoerende kunstenaar "

Bij de formulering van dit artikel hebben wij ons enerzijds laten inspireren door § 79 van de Duitse Auteurswet en anderzijds door artikel 248 Boek 6 B W § 79 van de Duitse Auteurswet luidt

"Hat ein ausubender Kunstler eine Darbietung in Erfüllung seiner Verpflichtungen aus einem Arbeits- oder Dienstverhaltnis erbracht, so bestimmt sich, wenn keine besonderen Vereinbarungen getroffen sind, nach dem Wesen des Arbeits- oder Dienstverhaltnisses, in welchem Umfang und unter welchen Bedingungen der Arbeitgeber oder Dienstherr die Darbietung benutzen und anderen ihre Benutzung gestatten darf "

Artikel 248, lid 1, Boek 6 BW noemt de verschillende bronnen waaruit de rechtsgevolgen van een overeenkomst voortvloeien De rechtsgevolgen van een overeenkomst worden in de eerste plaats bepaald door hetgeen partijen zijn overeengekomen In de relatie werkgever - werknemer/uitvoerende kunstenaar zal de contractuele rechtsverhouding in eerste instantie bepaald worden door de inhoud van de arbeidsovereenkomst (c q collectieve arbeidsovereenkomst) Voor de duidelijkheid en de rechtszekerheid is het dan ook van essentieel belang dat betrokkenen heldere afspraken maken over de verdere exploitatie van een uitvoering en de rechten en verplichtingen die daaruit voor hen voortvloeien De huidige contractuele praktijk geeft aan dat partijen daartoe zeer wel in staat zijn

Voorzover werkgever/werknemer geen of onvolledige, onduidelijke afspraken hebben gemaakt over de exploitatie van een uitvoering bepaalt artikel 3 [oud 2a] dat de aard van de tussen hen gesloten arbeidsovereenkomst de gewoonte of de eisen van redelijkheid en billijkheid bepalend zijn voor de vraag of de werkgever bevoegd is de rechten van de uitvoerende kunstenaar, zoals omschreven in artikel 2, te exploiteren De vraag wat partijen zijn overeengekomen kan mitsdien niet alleen beantwoord worden aan de hand van de bewoordingen van de overeenkomst De omstandigheid dat een overeenkomst onduidelijk of onvolledig is terzake van de exploitatie door de werkgever van de in artikel 2 omschreven rechten, betekent nog niet zonder meer dat bepaalde rechten of verplichtingen niet aan het bestaan van de overeenkomst kunnen worden verbonden In artikel 3 [oud 2a] wordt tot uitdrukking gebracht dat dit bepaald zal worden door de aard van de desbetreffende arbeidsovereenkomst, de gewoonte of de eisen van redelijkheid en billijkheid

Bij de notie "de aard van de arbeidsovereenkomst" kan gedacht worden aan bijvoorbeeld een overeenkomst voor bepaalde of onbepaalde tijd of voor een bepaalde produktie Ook het doel dat de werkgever op grond van de wet (omroep), de statuten of de subsidie-bepalingen nastreeft in zijn bedrijfsvoering kan mede bepalend zijn voor de aard van de arbeidsovereenkomst

Uit een gewoonte kunnen eventueel bevoegdheden voor de werkgever voortvloeien Gedacht kan worden aan een gewoonte in een bepaalde categorie podiumkunstinstellingen Tenslotte kunnen bevoegdheden van de werkgever uit eisen van redelijkheid en billijkheid voortvloeien Het spreekt voor zich dat dit van geval tot geval aan de hand van de concrete omstandigheden en de belangen van ieder der partijen zal moeten worden beoordeeld Zo kan het feit dat een podiumkunstinstelling met behulp van algemene middelen een algemeen cultureel belang wil dienen bij deze beoordeling worden meegewogen

Wij zijn van mening dat dit artikel een belangrijk handvat biedt voor betrokkenen indien de tussen hen gesloten arbeidsovereenkomst onduidelijkheden of lacunes vertoont terzake van de eventuele bevoegdheden van de werkgever met betrekking tot (verdere) exploitatie van een uit-

voering Zo kunnen in een concreet geval eisen van redelijkheid en billijkheid met zich brengen dat een werkgever bevoegd is heruitzending van een televisie-opname van een uitvoering toe te staan Eisen van redelijkheid en billijkheid kunnen in een dergelijk geval ertoe leiden dat de werkgever aan de uitvoerende kunstenaar een extra vergoeding voor deze heruitzending dient te geven, indien de werkgever voor deze heruitzending een vergoeding heeft ontvangen

Doen zich in een concreet geval problemen voor omdat contractuele afspraken ontbreken of onduidelijk zijn, dan zullen werkgever en werknemer op basis van de hiervoor beschreven criteria moeten nagaan of de werkgever enige bevoegdheid heeft Eventueel zal dit in laatste instantie aan de rechter moeten worden voorgelegd

Uitdrukkelijk is in de tweede zin van artikel 3 [oud 2a] bepaald dat de werkgever die bevoegd is tot exploitatie op grond van het bepaalde in de eerste zin de aan de uitvoerende kunstenaar toekomende morele rechten dient te respecteren Met betrekking tot het voorgestelde artikel 3 [oud 2a] zij nog opgemerkt dat deze regeling artikel 4 [oud 3] van het wetsvoorstel onverlet laat Evenmin heeft het bepaalde in artikel 3 [oud 2a] betrekking op de in artikel 6 geregelde materie

Wij zijn van mening dat het juridische instrumentarium zoals dat hiervoor is beschreven (de regeling inzake misbruik van bevoegdheid artikel 13 Boek 3 BW), aanwijzing gevolmachtigde bij meerderheidsbesluit (artikel 13 [oud 12]) en het nieuwe artikel 3 [oud 2a]) van voldoende gewicht is om eventuele problemen bij de exploitatie van een in het kader van een arbeidsovereenkomst verrichte prestatie te voorkomen of op te lossen

Met deze structuur wordt naar onze mening geen afbreuk gedaan aan de verdragsrechtelijke positie van de uitvoerende kunstenaar Wij verwachten dat artikel 3 [oud 2a] betrokkenen nog meer zal aanzetten tot het maken van adequate contractuele afspraken Overigens wijst de huidige contractuele praktijk reeds uit dat betrokkenen daartoe in staat zijn

[Artikelgewijs] De leden van de CDA fractie vroegen waarom in een voorontwerp wel een werkgeversrecht opgenomen was Zij vroegen voorts een reactie op de bewering van de NOS in de brief van 4 september 1990 dat het werkgeversrecht niet is geschrapt uit het voorontwerp na overleg met vertegenwoordigers van de NOS

In een eerste concept van een wetsvoorstel inzake naburige rechten was inderdaad naar analogie met artikel 7 van de Auteurswet 1912 een bepaling inzake het zogenoemde werkgeversrecht opgenomen Deze bepaling hield in dat ten aanzien van de door de uitvoerende kunstenaar in het kader van een arbeidsovereenkomst gegeven uitvoering aan de werkgever het uitsluitend recht toekomt, tenzij tussen partijen anders is overeengekomen Het betrof hier een eerste concept dat vervolgens ook op vele andere punten van inhoud is veranderd Op 3 februari 1987 heeft er op het Ministerie van Justitie een overleg plaatsgevonden met vertegenwoordigers van rechthebbenden, onder andere de NOS, waarbij ook de positie van de werkgevers aan de orde is geweest Het desbetreffende artikel is in latere concepten geschrapt op grond van de in de MvA (blz 3 e v) [zie hierboven p 88 e v] genoemde overwegingen

Ook wilden de leden van de CDA-fractie weten in hoeverre de als "incidentele" werkgever aangeduide werkgever maatgevend is geweest voor de uitoefening, terwijl het in de vraagstelling vooral ging om de permanente werkgever, dat wil zeggen een vast dienstverband

De juridische argumenten die op blz 3 [zie hierboven p 88] en volgende van de MvA worden opgesomd en die in het bijzonder samenhangen met de uitgangspunten van het Verdrag van Rome, zijn bepalend geweest voor het achterwege laten van een regeling terzake van het werkgeversrecht In de MvA (blz 5) [zie hierboven p 90] wordt voorts gewezen op een in de praktijk veelvuldig voorkomende situatie en de consequenties daarvoor van een aan artikel 7 van de Auteurswet 1912 analoge regeling van de positie van de werkgever Benadrukt zij dat deze specifieke situatie niet van doorslaggevende betekenis is geweest voor ons standpunt terzake De verdragsrechtelijke aspecten hebben het zwaarst gewogen

De leden van de CDA-fractie wilden voorts geïnformeerd worden over de ontwikkeling, die

c a o -afspraken terzake van radio-uitzendingen de laatste jaren te zien geven alsmede over de ontwikkeling van afspraken bij balletgezelschappen

Het aantal radio-opnamen van orkesten/ensembles bedroeg in de jaren 1988 1990 116 Voor deze opnamen betaalden de omroepen een vergoeding die varieerde tussen de f 14 000 en f 17 000 per opname De hoogte van de vergoeding is vooral afhankelijk van de extra kosten die het orkest of ensemble maakt voor bijvoorbeeld solisten, dirigent of zaalhuur Bij voorzichtige benadering kan worden aangenomen dat deze opnamen de omroepen circa f 1 600 000 per jaar kosten

Naar wij hebben vernomen kan de huidige contractuele situatie terzake van radio en televisie-registraties van uitvoeringen van podiumkunstgezelschappen als volgt worden geschetst

In de sector orkest en vocaal zijn in de collectieve regelingen bepalingen opgenomen, waarin voorzien is in "een recht op vergoeding" voor uitvoerende kunstenaars bij het maken van radio- en televisie-opnamen en het uitzenden daarvan De hoogte van de vergoeding is niet in de arbeidsovereenkomsten vastgelegd, per opname of uitzending wordt hierover onderhandeld tussen de desbetreffende werkgevers en de vakbonden In deze collectieve regelingen is voorts een bepaling opgenomen dat de raamovereenkomst, waaraan hieronder nader aandacht zal worden besteed, de huidige regeling zal vervangen zodra deze raamovereenkomst tot stand is gekomen

Tussen het Werkgeversoverleg Podiumkunsten (WOP) en de Kunstenbond FNV is in juni 1991 een raamovereenkomst gesloten, die betrekking heeft op het opnemen en eventueel uitzenden van televisie-opnamen van gekende podiumkunstprodukties, zowel in binnen- als buitenland en de daaraan verbonden rechten en plichten van werkgevers en werknemers betrokken bij deze opnamen In deze overeenkomst, die loopt tot 31 juli 1994, zijn ook afspraken gemaakt over de vergoedingen De Nederlandse Toonkunstenaarsbond is geen partij bij deze overeenkomst

Met deze collectieve afspraken beogen de betrokkenen problemen terzake van de medewerking van podiumkunstgezelschappen aan televisieopnamen en verder gebruik daarvan te voorkomen door het maken van collectieve afspraken, die ook de vergoedingen betreffen, in het kader van het arbeidsvoorwaardenoverleg Dergelijke afspraken liggen geheel in de lijn van het Verdrag van Rome en juichen wij toe vooropgesteld dat ze voldoende ruimte bieden om de gewenste cultuurpolitieke doeleinden te bereiken

In de sector dans is in het najaar 1991 een c a o tot stand gekomen, die geldt tot 1 januari 1993 De hiervoor vermelde c a o tussen het Werkgeversoverleg Podiumkunsten en de Kunstenbond FNV maakt daarvan onderdeel uit Bij het Nationale Ballet zijn er in de zomer van 1990 problemen geweest over de hoogte van de vergoedingen voor de dansers voor een televisie-registratie van een bepaald ballet Deze problemen zijn naar wij hebben vernomen op een voor de dansers positieve wijze opgelost en de televisie-registratie heeft doorgang kunnen vinden Ook in de nieuwe c a o -toneel die tot 1 augustus 1993 van kracht is, is deze "WOP-overeenkomst" van toepassing verklaard

Met betrekking tot de door de PvdA fractie gemaakte opmerking dat het niet gaat om een werkgeversrecht maar om een wettelijke volmacht aan werkgevers, merken wij op dat de NOS, het Werkgeversoverleg Podiumkunsten en het Nederlands Omroepproduktie Bedrijf NV in de brief van 9 november 1989 pleiten voor de invoering van een regeling die overeenkomt met artikel 7 van de Auteurswet 1912, met andere woorden een regeling waarin de werkgever van rechtswege de rechten krijgt die anders aan de uitvoerende kunstenaar toekomen, tenzij anders is overeengekomen

Tijdens de voorbereiding van het regeringsstandpunt met betrekking tot deze materie zijn er - zoals gebruikelijk - verschillende ambtelijke concepten opgesteld waarin een mogelijke uitwerking werd gegeven aan het Verdrag van Rome Deze concepten dienden uitsluitend als basis voor een gedachtenwisseling en zijn ook als zodanig aan derden voorgehouden

In 1985 is een aantal hoorzittingen gehouden ter voorbereiding van het regeringsstandpunt over eventuele ratificatie van het Verdrag van Rome

Deze hoorzittingen, waarbij een aantal aan de genodigden schriftelijk voorgelegde vragen centraal stonden, waren in het bijzonder bedoeld om inzicht te krijgen in de eventuele financiele gevolgen van toetreding tot het Verdrag van Rome Aan de betrokkenen is bij die gelegenheid echter niet een bepaalde nadere uitwerking van een nationale regeling als uitgangspunt van de discussie voorgehouden Dit zou ook prematuur zijn geweest aangezien de kwestie van toetreding tot het verdrag nog ter discussie stond

Terecht wijzen de leden van de PvdA-fractie erop dat er verschillende momenten zijn te onderscheiden waarop uitvoerende kunstenaars en werkgevers afspraken dienen te maken over het verdere gebruik van de prestatie van de uitvoerende kunstenaar Deze door de PvdA genoemde momenten betreffen allen contractuele oplossingen van hetzij collectieve hetzij individuele aard

NvW2 Tweede nota van wijziging

Na artikel 2 wordt een nieuw artikel 3 [oud 2a] ingevoegd, luidende

Artikel 3 [oud 2a]

De werkgever is bevoegd de rechten van de uitvoerende kunstenaar, bedoeld in artikel 2, te exploiteren, voor zover dit voortvloeit uit de aard van de tussen hen gesloten arbeidsovereenkomst, de gewoonte of de eisen van redelijkheid en billijkheid De werkgever eerbiedigt de in artikel 5 [oud 4] bedoelde rechten van de uitvoerende kunstenaar

MO Mondeling overleg

De heer **Koetje** herinnerde eraan dat zijn fractie in haar inbreng voor het eindverslag een aantal mogelijkheden heeft aangegeven om bij de formulering van dit artikel tegemoet te komen aan de kritiek die in verschillende commentaren is geuit Hij stelde tot zijn verbazing vast dat de regering een andere oplossing heeft gekozen De toevoeging van de regering roept veel vragen op Waarom heeft het artikel betrekking op alle werkgevers en niet alleen op de gesubsidieerde podiumkunstinstellingen? Wat is de positie van de fictieve werkgever? Waarom kan niet worden volstaan met een algemene misbruikregel? Hoe is de verhouding tussen de artikelen 3 [oud 2a] en 13 [oud 12]? Hoe verdraagt dit artikel zich met de ILO-verdragen? De heer Koetje ging ervan uit dat het artikel gedeeltelijk is gebaseerd op een soortgelijk artikel in de Duitse wetgeving, maar betwijfelde of dit wel juist is overgenomen De Vereniging voor auteursrecht wijst erop dat de kern van het Duitse artikel is dat de arbeidsovereenkomst geen bindende bepaling mag bevatten Welke andere Verdragslanden kennen een dergelijke constructie? Overigens is het de vraag of deze constructie in het licht van de huidige praktijk wel nodig is Verder moet worden vastgesteld dat artikel 7 van de Auteurswet uberhaupt ter discussie staat Hij wees erop dat het Europees Parlement een soortgelijk voorstel voor een Richtlijn heeft afgewezen Waarom kiest de Nederlandse regering dan toch voor deze constructie? Ten slotte vroeg hij welke "andere" maatregelen de regering voor ogen staan voor de ruime publieksverspreiding van de produkties van in het bijzonder gesubsidieerde podiumkunstinstellingen

De heer **Wolffensperger** stelde vast dat de kern van de discussie is of er al dan niet een bepaalde werkgeversconstructie in de bescherming moet worden opgenomen Voor zover hij thans kon overzien, is met het pakketje wijzigingen dat is aangebracht, een redelijk compromis bereikt tussen een complete werkgeversconstructie en het oorspronkelijke voorstel waarin de individualiteit van het uit te oefenen recht met verwijzing naar het Verdrag op de voorgrond stond Vanuit die

achtergrond stelde hij enkele vragen over de tekst

Zoals dit artikel nu is geformuleerd, geeft het de werkgever het recht de rechten van de uitvoerende kunstenaar te exploiteren als dat voortvloeit uit de aard van de gesloten arbeidsovereenkomst, de gewoonte of de eisen van redelijkheid en billijkheid Het ontging de heer Wolffensperger echter waarom de werkgever dit recht niet zou krijgen als dit uit een gesloten overeenkomst voortvloeit Hij stelde voor de formulering in die zin te wijzigen dat de werkgever dit recht heeft krachtens overeenkomst of krachtens de aard van de gesloten arbeidsovereenkomst, enz

Verder ontging het hem waarom, wanneer in de constructie van artikel 3 [oud 2a] het recht krachtens overeenkomst of de aard van de arbeidsovereenkomst toevalt aan de werkgever, de werknemer, zijnde de uitvoerend kunstenaar, geen recht op een billijke vergoeding wordt toegekend Hij stelde voor in artikel 3 [oud 2a] op te nemen dat het uitoefenen van de rechten van de werkgever de werknemer niet berooft van zijn billijke vergoeding, tenzij anders is overeengekomen

De **staatssecretaris** stelde nadrukkelijk dat artikel 3 [oud 2a] geen codificatie van werkgeversrecht beoogt Het is in het wetsvoorstel neergelegd om duidelijk te maken dat niet alleen de bewoordingen van een overeenkomst bepalend zijn, maar dat bij een gebrekkige of onvolledige overeenkomst, dit artikel van gelding is

Mevrouw **Meijer** meende dat de thans voorgestelde bepaling van belang kan zijn voor alle werkgevers en niet alleen voor de gesubsidieerde podiumkunstinstellingen, omdat de regel aangeeft op welke wijze de rechtsgevolgen van een overeenkomst beoordeeld moeten worden Natuurlijk zal de overeenkomst die betrokkenen hebben gesloten, de basis vormen voor de rechtsgevolgen Als de overeenkomst in duidelijke bewoordingen exploitatieafspraken bevat, zijn die vanzelfsprekend maatgevend voor de bevoegdheden die eventueel aan de werkgever toekomen Het voorstel zoals het nu luidt, is dan ook niet alleen geïnspireerd door artikel 79 van de Duitse Auteurswet, maar ook door artikel 248, Boek 6, BW dat in grote lijnen hetzelfde bepaalt als artikel 3 [oud 2a] Dit betekent dat c a o -afspraken ook in het licht van dit artikel moeten worden uitgelegd De contractvrijheid tussen betrokken partijen blijft onverlet, de bedoeling is dat partijen zo duidelijk mogelijke contractuele regelingen afsluiten De praktijk wijst ook uit dat dergelijke contractuele regelingen zeer wel tot stand kunnen komen

De heer **Koetje** merkte bij interruptie op dat het ook de vraag is tot welke weg het wetsvoorstel stimuleert

Mevrouw **Meijer** antwoordde dat het wetsvoorstel stimuleert tot het sluiten van duidelijke overeenkomsten Wordt er echter geen overeenkomst gesloten, dan kan een beroep worden gedaan op artikel 3 [oud 2a], waarin wordt bepaald welke aanknopingspunten moeten worden gebruikt voor de uitleg van het contract Maar de werkgever en de uitvoerend kunstenaar hebben natuurlijk beiden belang bij een duidelijke overeenkomst

De heer mr **E. Lukàcs** (Stafafdeling wetgeving privaatrecht van het ministerie van Justitie) voegde hieraan toe dat ook de werknemers gestimuleerd zullen worden, juist nu het om deze positie ten opzichte van de werkgever gaat, tot goede overeenkomsten te komen

Mevrouw **Meijer** merkte nog op dat ook het leerstuk van het algemene misbruik onverlet blijft Dergelijke algemene uitgangspunten van het vermogensrecht blijven gelden

In antwoord op de vraag welke andere landen die partij zijn bij het Verdrag van Rome een soortgelijke regel kennen, merkte zij op dat iets dergelijks voorkomt in de Duitse wetgeving In

andere regelingen is zo'n bepaling niet teruggevonden

Mevrouw Meijer ging vervolgens in op de vraag waarom er geen recht op een billijke vergoeding is gestipuleerd Zij wees erop dat het artikel in de juiste context moet worden uitgelegd, namelijk als onderdeel van een paragraaf waarin exclusieve rechten worden toegekend aan de uitvoerende kunstenaar In de meeste gevallen zal de bevoegdheid die de werkgever ontleent aan artikel 3 [oud 2a] leiden tot een billijke vergoeding, afhankelijk van de concrete afspraken die zijn gemaakt, maar de gewoonte of de eisen van redelijkheid en billijkheid zullen een belangrijke factor zijn bij de beantwoording van de vraag of voor die exploitatie een billijke vergoeding verschuldigd is Het leek haar niet noodzakelijk dit uitdrukkelijk in dit artikel te stipuleren, omdat er omstandigheden denkbaar zijn waarin het recht op een billijke vergoeding niet aangewezen wordt geacht, bijvoorbeeld wanneer de verdere exploitatie kosteloos geschiedt en de werkgever geen vergoeding krijgt voor de geleverde prestatie

De heer **Wolffensperger** vond dit geen goed argument Zijns inziens moet in het artikel worden bepaald dat de uitvoerend kunstenaar recht heeft op een billijke vergoeding tenzij anders overeengekomen

De **staatssecretaris** zegde toe een wijziging in deze zin te overwegen

Mevrouw **Meijer** herhaalde dat artikel 3 [oud 2a] is bedoeld om aan te geven hoe een contract moet worden uitgelegd als het onduidelijk of onvolledig is Het spreekt voor zichzelf dat in een contractuele relatie het contract, hoe gebrekkig ook, de basis vormt voor de verhouding tussen werkgever en werknemer

De heer **Wolffensperger** wees erop dat wanneer in een bepaalde arbeidsovereenkomst hierover niets is bepaald, het zeer wel mogelijk is dat van een incidenteel geval een soort contre lettre wordt gemaakt en met de werkgever wordt afgesproken dat het in dit geval anders zal worden geregeld Zou het niet verstandiger zijn voorop te stellen dat een contractuele afspraak, hetzij in de arbeidsovereenkomst, hetzij incidenteel, in dit geval voorgaat?

Mevrouw **Meijer** antwoordde dat dit niet wordt uitgesloten door artikel 3 [oud 2a] Het artikel gaat uit van de gedachte dat er een contract is dat op bepaalde punten onduidelijk is Het is niet bedoeld voor gevallen waarin dit specifieke punt al in een contract is geregeld

De heer **Wolffensperger** drong erop aan dat hier een duidelijker formulering wordt gekozen Hij pleitte ervoor dat in het artikel wordt bepaald dat de werkgever bevoegd is de rechten van de uitvoerende kunstenaar bedoeld in artikel 2 te exploiteren voor zover dat tussen partijen is overeengekomen dan wel voortvloeit uit de tussen hen [enz , zie NvW3 en W, *Bew*]

De **staatssecretaris** beaamde dat hiermee misverstanden kunnen worden voorkomen en zegde toe wijziging in die zin te overwegen

De heer **Lukàcs** merkte vervolgens op dat er een duidelijk onderscheid is tussen de artikel 3 [oud 2a] en 13 [oud 12] Artikel 3 [oud 2a] heeft betrekking op het geval dat de omstandigheden zodanig zijn dat de werkgever bevoegd is om de rechten van de uitvoerende kunstenaar te exploiteren In dat geval is er duidelijk een partij aangewezen Artikel 13 [oud 12] heeft betrekking op het geval dat de uitvoerende kunstenaars zelf de rechten hebben voortvloeiend uit artikel 5 [oud 4], en geeft een oplossing voor de vraag hoe moet worden gehandeld bij een meerderheid van kunstenaars

De heer **G. A. Lawson** (Hoofdafdeling podiumkunsten van het ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur) beaamde dat er aanvankelijk vrees bestond dat een puur exclusief werknemersrecht, zonder enige tegenhang in het wetsvoorstel voor de werkgevers, ernstige problemen zou kunnen opleveren bij het uitzenden van gereed cultureel product Het is, ook na de wijziging van het wetsvoorstel, niet te voorspellen of die vrees bewaarheid wordt Er moet worden afgewacht hoe een en ander zich in de praktijk ontwikkelt Daarom is voorgesteld na een periode van drie jaar de resultaten te evalueren Mocht uit die evaluatie blijken dat de cultuurspreiding sterk is terug gelopen, ondanks het "steuntje in de rug" dat de werkgevers in de wet wordt geboden, dan komt de vraag aan de orde hoe die ontwikkeling kan worden gekeerd Overigens wees hij erop dat het gesubsidieerde aanbod in schouwburgen en concertzalen slechts 10 procent van het totale aanbod bevat

De heer **Koetje** wees erop dat de vrees voor een puur exclusief werknemersrecht was gebaseerd op het oorspronkelijke artikel 13 [oud 12] waarin slechts het individuele recht werd geregeld Nu is het de vraag of de uitbreiding van artikel 13 [oud 12] in samenhang met de algemene misbruikregel, aanvullende maatregelen uit oogpunt van cultuurspreiding noodzakelijk maakt

De heer **Lawson** antwoordde dat het in de discussie natuurlijk niet gaat over gevallen waarin de zaken zijn geregeld In de meeste gevallen zijn afspraken vastgelegd in c a o 's of in raamovereenkomsten Maar op het moment dat een raamovereenkomst afloopt of er geen of onduidelijke afspraken zijn gemaakt, is het de vraag wie de sterkste positie heeft in de onderhandelingspositie die dan ontstaat Met de toevoeging van dit artikel worden werknemers in ieder geval gestimuleerd tot het aangaan van onderhandelingen, omdat de aard van de overeenkomst, de gewoonte en eisen van redelijkheid en billijkheid bepalend kunnen zijn voor de handhaving van de rechten Het artikel is dus vooral bedoeld als oplossing voor conflictsituaties Het leerstuk van de misbruikregeling is nog volledig onbekend De heer Lawson ging er echter vanuit dat het voor de werkgever bijzonder moeilijk zal zijn op basis van die regeling succes te boeken

NvW3 Derde nota van wijziging

In artikel 3 [oud 2a] wordt in de eerste zin na het woord "dit" toegevoegd tussen partijen is overeengekomen dan wel

Aan het artikel wordt een nieuwe tweede zin toegevoegd, luidende Tenzij anders is overeengekomen of uit de aard van de overeenkomst, de gewoonte of de eisen van redelijkheid en billijkheid anders voortvloeit, is de werkgever aan de uitvoerende kunstenaar of zijn rechtverkrijgende een billijke vergoeding verschuldigd voor iedere vorm van exploitatie van diens rechten

Toelichting:

In artikel 3 [oud 2a] worden twee wijzigingen aangebracht In de eerste zin wordt tot uitdrukking gebracht dat de werkgever bevoegd is de in artikel 2 bedoelde rechten te exploiteren indien dit is overeengekomen met de uitvoerende kunstenaar Voorts wordt in dit artikel uitdrukkelijk vastgelegd dat de werkgever een billijke vergoeding verschuldigd is voor iedere exploitatie van de rechten, tenzij anders is overeengekomen of uit de aard van de overeenkomst, de gewoonte of de eisen van redelijkheid en billijkheid anders voortvloeit

AV Amendement (nr 25 = nr 17 + ondertekening Koetje), ontvangen 3 septembei 1992, **verworpen**

De ondergetekenden stellen het volgende amendement voor

In artikel 3 [oud 2a] tweede volzin, vervalt de zinsnede "of uit de aard van de overeenkomst, de gewoonte of de eisen van redelijkheid en billijkheid anders voortvloeit,"

Toelichting

Schrapping van deze woorden beoogt de rechtsonzekerheid weg te nemen

Wolffensperger Koetje

H Handelingen Tweede Kamer 1991-1992, 3 september 1992, p. 6285:

De heer Koetje (CDA) Cultuurpolitiek en de individuele rechten, zoals in het verdrag worden aangegeven, bleken ook op een ander punt voor een hoog oplopende discussie aanleiding te geven Victor Lebesque gaf in de Volkskrant van 23 mei als zijn oordeel op dit onderdeel, dat de wet misschien geen dode mus, maar dan toch wel een ernstig invalide mus zou zijn Het ging daarbij om de vraag of al dan niet een werkgeversrecht opgenomen moet worden In de praktijk betekent dat heeft de bekkenist die alleen tijdens het slotakkoord een ferme klap geeft, net zoveel rechten als de solist op de vergoeding die ontvangen wordt voor een uitzending of moet de werkgever - van bijvoorbeeld de dansers van het Nationale Ballet - het recht krijgen, daarover te beslissen

Voorzitter! Ik zal de gehele discussie hierover niet samenvatten Er is al veel over geschreven In de schriftelijke voorbereiding heeft de CDA-fractie de lijn aangehouden, verre de voorkeur te geven aan een goed mechanisme voor zelfregulering tussen de betrokken werkgever en de kunstenaars De praktijk laat zien dat dat via CAO-overeenkomsten al gebeurt Het verbaasde mijn fractie dan ook ten zeerste dat de staatssecretaris na grote omwegen bij nota van wijziging alsnog kwam met de constructie die door bijna alle commentatoren werd bestempeld als een werkgeversrecht De CDA-fractie had al eerder aangegeven grotendeels met instemming de argumenten tegen een werkgeversrecht te hebben gelezen Daarom suggereerde zij, de nadruk te leggen op een verbetering van het probleem van de bekkenist of de triangelspeler door via een meerderheidsbesluit een gevolmachtigde voor te schrijven Dat is ook gebeurd in artikel 13 [oud 12] Dat stemt tot tevredenheid De toevoeging dat de werkgever bevoegd is, de rechten van de uitvoerende kunstenaar te exploiteren, gaat onzes inziens erg ver Wij hadden er immers niet om gevraagd In het mondeling overleg is de staatssecretaris hierop uitvoerig bevraagd Enige verduidelijking kon worden verkregen De staatssecretaris heeft toegezegd enkele elementen nader te bezien De vertaling daarvan is te lezen in de nota van wijziging Maar is het nu echt wat wij willen?

Voorzitter! De CDA-fractie blijft bij haar standpunt dat een te ver doorgeschoten werkgeversrecht zich moeilijk verdraagt met het verdrag Het ging en gaat ons erom, een zodanige wetgeving tot stand te brengen dat er sprake is van een evenwichtige situatie tussen werknemers en werkgevers, opdat ook op dit punt cultuurpolitieke doelen gediend kunnen worden en uitzendingen mogelijk blijven De regeling die voldoet aan dit uitgangspunt en in zich heeft dat zelfregulering via CAO-afspraken de voorkeur verdient boven een automatisme voor de werkgever, is voor de CDA-fractie aanvaardbaar Naar onze smaak kan het nog beter verwoord worden Komt het, zoals het nu geformuleerd staat, er in feite niet op neer dat er een sanctie voor werknemers ont-

staat ten gunste van werkgevers - op het niet afsluiten van een overeenkomst? Ik ben voornemens op dit punt een amendement in te dienen om de tekst te verbeteren

Op een aantal vragen is tijdens het mondeling overleg antwoord gegeven, maar ik ben toch nieuwsgierig naar het antwoord op de vraag Wat is nu echt de praktijk in andere landen? Hoe gebeurt het elders bij dit onderdeel en op welke wijze is dit een correcte uitwerking van de Modelwet die door de UNESCO en de ILO is opgesteld?

Voorzitter! In het voorbereidend overleg en in de ontvangen commentaren is ook nog de instelling van een arbitragecommissie aangedragen als een conflictoplosser tussen werkgevers en werknemers Met name zou dit dienstbaar kunnen zijn in een loonsituatie zoals bij de omroeporkesten die er nog zijn, een naburige commissie-Albeda, Is deze suggestie overwogen? Zou het niet een heel praktische invulling kunnen zijn?

Vooizitter! Het moge duidelijk zijn dat de CDA-fractie niet staat te juichen bij de formulering van artikel 3 [oud 2a] Zeker niet als kennelijk ook artikel 248, Boek 6, van het BW een kapstok kan bieden - zie het verslag van het mondeling overleg gecombineerd met de algemene misbruikregel Ik blijf met de vraag zitten waarom artikel 3 [oud 2a] dan nog nodig is

Voorzitter! Ik ben bereid met de collega's en de staatssecretaris te zoeken naar een aanvaardbare constructie en als het niet anders kan, moet het 3 [oud 2a] misschien zijn

pp. 6290-6291:

De heer Jurgens (PvdA) In die geest [van de maatschappelijke werkelijkheid] zie ik ook het compromis dat thans in artikel 3 [oud 2a] is weergegeven Aan de ene kant is er een steun in de rug voor de werkgevers van podiuminstellingen om het produkt dat zij te zamen met hun werknemers maken te kunnen exploiteren en aan de andere kant de mogelijkheid voor de werknemers om de rechten die zij aan dit wetsontwerp ontlenen, ook te gebruiken Extreem gesteld er is een compromis tussen maatschappelijke werkelijkheid en juridisch purisme ten aanzien van het intellectueel eigendom In artikel 3 [oud 2a] is een duidelijk compromis gesloten Volgens het oude adagium lites finiri oportet - daar ging het destijds in belangrijke mate om - moeten wij eindelijk eens ophouden met het gezeur Dat is eigenlijk ook een vrije vertaling van dit adagium Ik kan dan ook vrede hebben met het voorstel dat de staatssecretaris ons heeft voorgelegd

p. 6293:

De heer Schutte (GPV) Voorzitter! Een merkwaardige ontwikkeling heeft zich voorgedaan met betrekking tot wat wordt aangeduid als het werkgeversrecht Een voorstel op dat punt ontbrak in het oorspronkelijke wetsvoorstel De regering wees dat recht gedocumenteerd van de hand Zo'n recht zou haaks staan op de door het Verdrag van Rome beoogde exclusieve bescherming van de uitvoerende kunstenaar en een uitholling van diens positie betekenen In de nota naar aanleiding van het eindverslag zijn de rollen omgekeerd De probleemstelling is nu hoe de rechtspositie van de werkgever kan worden versterkt zonder afbreuk te doen aan de bescherming van de uitvoerende kunstenaar en aan de beginselen van het Verdrag van Rome De vraag is dus of twee vliegen in een klap geslagen kunnen worden

Na een lang verhaal luidt de conclusie van de regering bevestigend De uitvoerende kunstenaar behoudt zijn exclusieve bescherming en de werkgever krijgt een steuntje in de rug De reacties uit het veld waren echter heel wat minder positief Met name van belang is de kritiek op het voorgestelde artikel 3 [oud 2a] Dit artikel zou tot onzekere situaties leiden, ook als er contractuele regelingen zijn getroffen Dat kan natuurlijk niet de bedoeling zijn Als wij toch met wetgeving bezig zijn, heb ik er geen bezwaar tegen om ook werkgevers een steuntje in de rug te geven Het moet dan echter wel vaststaan dat zo'n steuntje in de praktijk wat betekent en geen afbreuk doet aan de primaire doelstelling van de wet, te weten het verlenen van exclusieve bescherming aan

uitvoerende kunstenaars Het mondeling overleg van vorige week is ook op dit punt vruchtbaar geweest, zodat wij sinds enkele dagen beschikken over een aangevulde tekst van artikel 3 [oud 2a] Ik hoop dat daardoor ook op dit punt het juiste evenwicht is bereikt

p. 6295:

De heer Wolffensperger (D66) Voorzitter! Het tweede hoofdpunt is de relatie werkgever/werknemer Ik herinner mij dat ongeveer ten tijde van de MvA deze discussie ineens heftig opkwam Het ging om de vraag of er door een te sterke individualisering van de rechten van de uitvoerende kunstenaar financieel en feitelijk een obstakel zou kunnen worden opgeworpen voor degenen - directie, omroep - die het kunstwerk zouden wensen te exploiteren, bijvoorbeeld door uitzending of openbaarmaking Overigens is het evident dat hier een sterk element van cultuurpolitiek mede aan ten grondslag ligt, omdat men namelijk uitdrukkelijk de wens heeft om de openbaarmaking van kunstwerken zoveel mogelijk te bevorderen, al was het maar via de omroep

Voorzitter! Ik ben, dit alles overwegende, met het kabinet van mening dat het Verdrag van Rome dat wij vandaag implementeren, zich verzet tegen een wettelijk werkgeversrecht a la artikel 7 van de Auteurswet Juist de bescherming van de individuele rechten van de uitvoerende kunstenaar stond voorop Ik kan mij echter wel vinden, voorzitter, in de uiteindelijk door het kabinet gekozen richting van een steuntje in de rug van de werkgever Mij lijkt dit als compromis tussen de twee uitgangspunten in de discussie een wijze richting

p. 6295:

De heer Wolffensperger (D66) Een andere vraag betreft artikel 3 [oud 2a] Dit artikel is ten opzichte van de vorige versie op verzoek van de fractie van D66 op twee punten aangescherpt In de eerste zin is nu gestipuleerd dat de werkgever uiteraard tot exploitatie bevoegd is als dat uitdrukkelijk is overeengekomen Dat stond er eerst niet In een nieuwe zin wordt ook in het hier bedoelde geval, namelijk exploitatie door de werkgever, gestipuleerd dat de werknemer wel recht heeft op een billijke vergoeding- Ik heb hier twee opmerkingen bij De eerste is een heel pietluttige In de nota van wijziging staat dat een nieuwe tweede zin wordt toegevoegd Dit moet echter zijn "een nieuwe derde zin", tenzij ik het verkeerd lees, anders vervalt namelijk de huidige tweede zin Deze houdt in dat de bescherming conform artikel 4 ook in dit geval van overdracht aan de werkgever wordt verleend In de nota van wijziging moet dus volgens mij "een nieuwe tweede zin" "een nieuw derde zin" zijn

Belangrijker is de materiele kant Waarom is nu in die nieuwe zin opgenomen dat de billijke vergoeding bij exploitatie door de werkgever niet verschuldigd is, behalve in het geval dat het contractueel is overeengekomen, ook in de gevallen dat uit de aard van de overeenkomst, de gewoonte of de eisen van redelijkheid en billijkheid anders voortvloeit? Waarom is dit toegevoegd? Mij ontgaat daarvan de ratio Naar mijn gevoel is het zo dat bij exploitatie door de werkgever in principe een vergoeding verschuldigd is Dat kan anders overeengekomen worden, zoals het er nu staat en dan is een vergoeding niet verschuldigd Is het echter niet anders overeengekomen, dan hebben de aard van de overeenkomst, de gewoonte, de redelijkheid en de billijkheid naar mijn idee hun weerslag op de hoogte van die vergoeding, die immers naar billijkheid moet worden vastgesteld, en niet op de verschuldigdheid ervan Die stelling leg ik de staatssecretaris voor Het zou betekenen dat bij overeenkomst afstand gedaan kan worden van de vergoeding en wordt dat niet gedaan, dan zijn de aard van de overeenkomst, gewoonte, redelijkheid en billijkheid uiteraard van toepassing op de hoogte van de vergoeding, maar is zij in principe verschuldigd Ik heb dit in een amendement [nr 25, *bew*] vastgelegd dat ertoe strekt, de aard van de overeenkomst, gewoonte, redelijkheid en billijkheid te schrappen waar deze van invloed zijn op de verschuldigdheid van de billijke vergoeding Nogmaals, de hoogte staat natuurlijk wel ter discussie

p. 6302:

De heer Korthals (VVD) Met betrekking tot de relatie tussen werkgever en werknemer ben ik het eens met degenen die stellen dat het Verdrag van Rome zich verzet tegen een wettelijk werkgeversrecht Wel was versterking van de positie van de werkgevers nodig, De regering is volgens mij al in de derde [lees tweede, *Bew*] nota van wijziging aan die wens tegemoet gekomen Dit is zelfs nog versterkt bij de vierde [lees derde, *Bew*] nota van wijziging Ook op dit punt zal de VVD-fractie de regering steunen

pp. 6302-6303:

De heer Leerling (RPF) Het werkgeversrecht was aanvankelijk verdwenen uit het wetsvoorstel, maar het is weer teruggekeerd in artikel 3 [oud 2a], zij het in gewijzigde vorm Het roept echter nog wel enige vragen op Voor omroepen en andere producenten is dit artikel wel van enig belang, om het voorzichtig te zeggen Bij een andere categorie rechthebbenden is de introductie juist weer uiterst omstreden Persoonlijk ben ik van mening dat een regeling op dit punt wel gewenst is Het is mij daarbij overigens niet duidelijk waarom bij naburige rechten de lijn van de auteurswet op het punt van het werkgeversrecht niet zonder meer overgenomen is In veel gevallen zal dit systeem aardig overeenkomen met de gang van zaken in de praktijk Of heb ik dat mis?

Overigens gaat het vervolgens in die situatie ook nog niet om dwingend recht, terwijl artikel 3 [oud 2a], zoals in het mondeling overleg is aangetoond, vraagtekens oproept over wat voorrang heeft het systeem van de wet of de overeenkomst of, bij een gebrekkige overeenkomst, een mixture daarvan Na het mondeling overleg is artikel 3 [oud 2a] gewijzigd Er is nu een betere formulering gekozen Aanvaarding van het amendement-Wolffensperger, dat vanmorgen is ingediend, zou de zaak nog verder kunnen verduidelijken Wat ik mij bij dit alles wel afvraag, is wat in het artikel, zoals het nu luidt, meer wordt geboden dan in artikel 7 van de Auteurswet Dat artikel is aanmerkelijk korter en naar mijn idee ook duidelijker In de Wet naburige rechten wordt weliswaar met nadruk gesproken over een billijke vergoeding, maar dat betreft geen dwingend recht Bovendien sluit een en ander bepaald niet uit dat ook onder een analoge bepaling als artikel 7 van de Auteurswet, gezien de contractvrijheid tussen partijen een redelijke vergoeding wordt afgesproken Kortom, ik hoor graag een reactie van de staatssecretaris

Voorzitter! Vervolgens wil ik graag weten om welke reden in het wetsvoorstel met betrekking tot de naburige rechten is afgezien van het opnemen van een regeling inzake de dwanglicentie Waarin verschilt dit wetsvoorstel dusdanig van de Auteurswet, dat een dergelijke regeling in casu niet noodzakelijk zou zijn? De noodzaak van de aan artikel 45 Auteurswet toegevoegde derde zin inzake nevenexploitaties van het filmwerk ontgaat mij enigszins Kan de staatssecretaris toelichten welke ontwikkelingen in de praktijk aanleiding geven tot een dergelijke wijziging?

pp. 6336-6337:

Staatssecretaris Kosto Toen de heer Koetje zijn vraag stelde, stond ik overigens op het punt hem toe te spreken, uiteraard via U, Mijnheer de voorzitter, daarover geen misverstand De inspiratie daartoe vloeide voort uit de vraag van de heer Koetje of artikel 3 [oud 2a] nog nodig was Daarover wil ik het volgende zeggen

Ten eerste is er een cultureel en daardoor algemeen maatschappelijk belang mee gediend als culturele activiteiten een zo breed mogelijke spreiding via de media ondervinden Voor zover dit culturele activiteiten betreft die worden ondernomen door werkgevers, moeten deze activiteiten ook voor deze werkgevers profijtelijk kunnen zijn Het zijn immers de werkgevers die als ondernemer actie moeten ondernemen om activiteiten op radio en televisie te ontplooien, hetgeen zonder profijt voor de onderneming vrijwel zeker zal worden nagelaten

Voor de gesubsidieerde sector van de uitvoerende kunsten geldt bovendien dat 80% tot 85% van de kosten van de aanmaak van podiumkunstprodukten al door subsidies wordt gedekt en dat verdere exploitatie van deze produkten door de gesubsidieerde instellingen via de media, naast het beleidsmatig belang, dus ook in financieel opzicht een maatschappelijk belang genoemd mag worden Daardoor kunnen immers subsidies dalen dan wel minder stijgen dan zonder deze exploitatie het geval zou zijn

Ten tweede is de werkgever veel meer dan alleen maar exploitant van prestaties van individuele podium- kunstenaars Het artistiek verband dat de prestaties levert die vervolgens kunnen worden geexploiteerd, wordt vaak bijeengebracht en bestuurd door de werkgever De instelling is verantwoordelijk voor het artistiek beleid en de kwaliteit van de prestaties en daarmee voor de exploitatiemogelijkheden van deze prestaties Naast de kwaliteit van de uitvoerende musici is de exploitatiemogelijkheid van bijvoorbeeld een concert ook afhankelijk van de naam van het orkest in het verleden, de dirigent die door de instelling is aangezocht om het concert te geven, de wijze waarop de bezetting van de instrumentgroepen plaatsvindt, kortom, van alle activiteiten die de bevoegde leiding van de instelling uitoefent om het resultaat datgene te laten zijn wat deze instelling beoogt

Ten derde leiden de voorgaande overwegingen ertoe dat een zekei belang moet worden toegekend aan de werkgevers en dat het exclusieve en volledige recht van de werknemer enig tegenwicht verdient Ik herhaal, voorzitter, enig tegenwicht Beperking van misbruik alleen is dan niet voldoende want dat zal, uitgaande van een exclusief recht, in de regel uiterst moeilijk aan te tonen zijn Wie een recht eenmaal heeft, hoeft immers niet omstandig uit te leggen waarom hij dat in een specifiek geval niet te gelde wil maken Met andere woorden het moet wel heel grijs zijn, wil je met succes een beroep op dit artikel kunnen doen

Wat de constructie in artikel 3 [oud 2a] hopelijk oplevert, is dat niet alleen de werkgever maar ook de werknemer er goed aan doet, tijdig afspraken te maken, opdat niet in alle gevallen de werkgever het nakijken heeft Het tot het laatst, vlak voor de uitzending, afwachten, kan immers voor de werknemer voordelig zijn, omdat hij aldus de werkgever vanwege de tijdsdruk voor onaangename consequenties kan stellen

De heer Koetje (CDA) Voorzitter! Ik luister toch met enige verbazing naar de redenen die de staatssecretaris tot nu toe geeft Hij gaat in zijn redenering uit van een uitvoerend kunstenaar die eigenlijk helemaal niets wil Zo komt het althans op mij over In het gezelschap waarvan ik bestuurslid mag zijn, maak ik mee dat uitvoerend kunstenaars graag optreden Hoe meer, voorzitter, des te beter, omdat zij daar zelf ook zakelijk belang bij hebben Mensen willen toch een prestatie leveren Zij gaan toch niet een vak in om vervolgens door hun eigen eisen en dergelijke dat vak niet te kunnen uitoefenen! Men wil toch laten zien wat men kan Ik vind het gekozen voorbeeld van de minister, te weten werkgever ten opzichte van werknemer, een voorbeeld van het begin van deze eeuw toen de discussie over dit wetsvoorstel begon

Staatssecretaris Kosto Mijnheer de voorzitter! Ik heb met grote belangstelling naar de heer Koetje geluisterd Ik heb een zekere verontwaardigde ondertoon opgemerkt Hij relateerde dat aan zijn eigen ervaringen als bestuurder van een gezelschap Als alle mensen zich naar behoren zouden gedragen, zouden wij heel wat wetsartikelen over boord kunnen zetten Natuurlijk is de hier door mij geschetste situatie een niet voor de hand liggende, maar zij behoort allerminst tot een onmogelijke en daar gaat het om Als de mensen allemaal functioneren zoals de heer Koetje denkt en zoals ik ook hoop dat zij zullen functioneren - ik ben zelfs ook bereid, te geloven dat zij goed willen functioneren - is dat nog geen reden om te zeggen en dat zal nooit kunnen gebeuren Daarom schets ik die denkbare mogelijkheid Het is goed dat een uitzending op een gegeven moment niet in de problemen kan komen Als u mij tijd zou geven om te zoeken dan zou ik best voorbeelden vinden waarin dat wel het geval geweest is Men zette, om welke reden of welke

overweging dan ook, op een goed moment de werkgever in een klemsituatie voor het blok door de toestemming te weigeren Ik zal het woord "naïviteit" niet zo gemakkelijk gebruiken, maar het is een theoretische denkbaarheid Die is niet zo vreselijk theoretisch, want de mensen zijn niet volmaakt Nogmaals, waren zij dat wel, dan zouden wij heel wat wetsartikelen kunnen schrappen

p. 6337:

Staatssecretaris Kosto De heer Koetje vroeg ook naar arbitrage inzake werkgeversrechten Arbitrage kan niet van rechtswege worden afgedwongen, dat zou strijd met de Grondwet opleveren Het kan wel tussen partijen worden overeengekomen Die mogelijkheid laat het wetsvoorstel open In Duitsland kent artikel 79 bevoegdheden aan de werkgever toe indien geen bijzondere afspraken zijn gemaakt en dit voortvloeit uit de aard van het dienstverband Van regelingen in andere landen over dit facet draag ik op dit moment geen kennis In de modelwet van de WIPO wordt dit onderwerp, de relatie werkgever/werknemer, niet geregeld

p. 6338:

Staatssecretaris Kosto Anders dan de heer Wolffensperger ben ik van mening dat de aard van de overeenkomst, de gewoonte of de eisen van redelijkheid en billijkheid bepalend kunnen zijn voor de verschuldigdheid van de billijke vergoeding Om die reden acht ik zijn amendement [nr 25, *Bew*] niet wel aanvaardbaar

De heer Wolffensperger heeft ook gevraagd of de met betrekking tot artikel 3 [oud 2a] voorgestelde nieuwe tweede zin betekent dat de huidige tweede zin zou komen te vervallen, Dat is vanzelfsprekend niet de bedoeling De huidige tweede zin wordt nu de derde zin De heer Wolffensperger noemde dat een klein puntje, maar hij scoort wel

p. 6338:

Staatssecretaris Kosto De heer Leerling duidde op verschillen tussen artikel 3 [oud 2a] van het huidige wetsvoorstel en artikel 7 van de Auteurswet 1912 Het fundamentele verschil is dat de Auteurswet een werkelijk werkgeversrecht betreft Indien arbeid, in dienst van een ander verricht, bestaat uit het vervaardigen van auteursrechtelijk beschermde werken, wordt, tenzij tussen partij en anders is overeengekomen, de werkgever als maker aangemerkt Dit betekent dat de werkgever zonder meer bevoegd is om de exclusieve rechten uit te oefenen In artikel 3 [oud 2a] van het onderhavige wetsvoorstel is echter bepaald dat de werkgever alleen bevoegd is om de exclusieve rechten van de uitvoerende kunstenaar te exploiteren, voor zover dit voortvloeit uit de arbeidsovereenkomst, de gewoonte of de eisen van redelijkheid en billijkheid Kort samengevat in het auteursrecht vloeit de bevoegdheid van de werkgever a priori uit de wet voort en vormt de overeenkomst de uitzondering, in de regeling van de naburige rechten, in artikel 3 [oud 2a] staat de regeling vooropen heeft de werkgever geen rechtstreekse bevoegdheid tot exploitatie van de exclusieve rechten van de uitvoerende kunstenaar

Waarom, zo vroeg ook de heer Leerling, geen dwanglicentie? De conventie van Rome biedt naar mijn mening geen enkele grondslag voor zo'n constructie Ik wijs bijvoorbeeld op het derde lid van artikel 7 van het verdrag, waarin is bepaald dat de nationale wet niet tot effect mag hebben dat de uitvoerende kunstenaars worden beroofd van de bevoegdheid om langs contractuele weg hun verhouding met de omroeporganisaties te regelen

p. 6341:

De heer Koetje (CDA) Is het dan[2] niet gek, dat de staatssecretaris met zoveel verve zijn voorstel inzake artikel 3 [oud 2a] verdedigd heeft, terwijl daarover in het voortraject en in de commentaren is gezegd dit hoort hierin eigenlijk niet thuis?

p. 6341:

De heer Koetje (CDA) Ik heb geconstateerd dat de staatssecretaris niet op alle vragen is ingegaan Ik heb ook niet gehoord waarom de aanpassing, die collega Wolffensperger en ik tot verdere verbetering, althans naar onze smaak, van het artikel voorstellen, niet juist is Ik zou bijna zeggen dat is wel het minste wat zou moeten kunnen Ik zeg dit ook, omdat ik goede nota heb genomen van de opvattingen van andere partijen in deze Kamer Ik voel mij dan ook bijna gedwongen, binnen artikel 3 [oud 2a] naar verdere verbetering te zoeken Aan de noodzaak heeft de staatssecretaris alleen maar afbreuk gedaan

Ik zou nog zeer gaarne antwoord hebben op mijn vragen over artikel 268 BW In het mondeling overleg is gezegd in dat artikel komt iets soortgelijks voor Een misbruikregel is nodig Die regel zetten wij niet op soortgelijke wijze in de Wet op de naburige rechten Mijn formeel-juridische vraag is dan waarom moet als kennelijk in artikel 268 BW iets soortgelijks wordt bedoeld, zoiets niet in de Wet op de naburige rechten worden opgenomen? Ik vind dat wij enige consistentie moeten betrachten in de redenering waarom sommige onderdelen wel en andere niet worden overgenomen Ik heb in dit verband nog een vraag gesteld over de modelwet Ik weet dat dit geen wet van Meden en Perzen is, maar er mag wel sprake zijn van een signaal

Voorzitter! Ik wil in deze termijn benadrukken dat ik het, hoe de afloop rond artikel 3 [oud 2a] uiteindelijk zal zijn, gehoord de discussie des te meer gewenst vind dat een grondige evaluatie plaatsvindt na drie jaar, zoals is toegezegd in de nota naar aanleiding van het eindverslag Wat mij betreft, gebeurt dat niet om de zaken verder op te poetsen, maar om te bezien of een meer aanvaardbare benadering kan worden gekozen, indien de meerderheid van de Kamer zegt - en ik constateer dat dit het geval is - dat wij het kennelijk met artikel 3 [oud 2a] zoals het nu luidt moeten doen

p. 6344:

De heer Wolffensperger (D66) Over artikel 3 [oud 2a] kan ik ook kort zijn Natuurlijk is het juist wat de heer Koetje bij interruptie zei Je dient wel degelijk uit te gaan van een uitvoerend kunstenaar die zich verantwoordelijk voelt omdat hij heel goed beseft wat hij in die gemeenschap betekent Hij beseft wel degelijk hoe hij gezamenlijk met anderen een bijdrage levert aan een werk dat zonder zijn bijdrage of die van een ander niet tot stand zal komen Dat is het uitgangspunt Dat neemt natuurlijk niet weg dat wij een evenwicht moeten zoeken tussen die belangen en de evidente verantwoordelijkheid en de belangen van de werkgever, die de staatssecretaris naar mijn gevoel terecht in verband heeft gebracht met onze wens om over een kunstwerk ook aan den volke kond te doen Ik meen ook dat de staatssecretaris dat zo bedoelde Ik heb al gezegd dat het systeem, genoemd in artikel 3 [oud 2a] en artikel 13 [oud 12] mij als afweging tussen die belangen een juiste lijkt

---

2 De heer Koetje verwijst hier naar de bezwaren van de staatssecretaris tegen het zogenaamde Franse stelsel, als voorgesteld en verdedigd door de heer Jurgens in amendement nr 24 Zie onder artikel 32, Handelingen en Amendement *Ben*

9 september 1992, pp. 6438-6439:

Staatssecretaris Kosto Ik kom nu toe aan het Franse stelsel in verband met artikel 3 [oud 2a] Terecht heeft de heer Koetje opgemerkt dat het wetsvoorstel op alle punten de toets aan het verdrag over naburige rechten moet kunnen doorstaan Ik meen echter dat artikel 3 [oud 2a] geen strijdigheid met het verdrag oplevert, aangezien dit artikel als uitgangspunt heeft dat de onderhandelingsvrijheid van de uitvoerende kunstenaar aan wie de exclusieve rechten toekomen, moet worden gerespecteerd

Voor het overige sluit dit artikel aan bij artikel 248 van Boek 6, BW, dat in het algemeen bepaalt op welke wijze de rechtsgevolgen van een overeenkomst moeten worden vastgesteld Ik meen dat artikel 3 [oud 2a] een evenwicht creeert tussen enerzijds het verdragsrecht en anderzijds de algemene regels van het verbintenissenrecht

Het pleidooi van de heer Koetje voor evaluatie van de werking van artikel 3 [oud 2a] lijkt mij nuttig Ik volg die suggestie graag Ik zou mij kunnen voorstellen dat na verloop van ongeveer drie jaar met de Kunstenbond FNV, met de werkgevers en wellicht met andere relevante partijen tot die evaluatie wordt gekomen Ik zal dat gesprek zeker entameren

p. 6443:

De heer Koetje (CDA) Voorzitter! Mijn vraag daarover [of artikel 3 verdragsconform is] heeft de staatssecretaris niet beantwoord Daarom wil ik deze opmerking van de heer Jurgens[3] onder stepen Misschien wil de minister in zijn derde termijn alsnog op mijn vraag in dezen ingaan

p. 6443:

Staatssecretaris Kosto De heer Jurgens sprak over artikel 3 [oud 2a] en de heer Koetje sloot zich daarbij aan Artikel 3 [oud 2a] is verdragsconform, omdat de onderhandelingsvrijheid van de uitvoerende kunstenaar volstrekt onverlet blijft Verder bevat het voor dit specifieke rechtsgebied een regel die ontleend is aan het algemene verbintenissenrecht Het ligt dus dubbel verankerd

De heer Koetje (CDA) Toch deugt de redenering niet, voorzitter! Artikel 3 [oud 2a] is in de wet gekomen na twee ronden schriftelijke voorbereiding waarin eigenlijk er niemand om gevraagd heeft De hoofdzaak was dat het nu van argumenten wordt voorzien vanuit een cultuurpolitieke overweging Het verdrag heeft in eerdere stadia geen enkele rol gespeeld Ik laat het nu bij deze constatering, maar ik wil het toch even gezegd hebben

Handelingen Tweede Kamer 1992-1993, 16 september 1992, p. 14:

In stemming komt het amendement-Wolffensperger/Koetje (stuk nr 25)

De Voorzitter Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fracties van D66, het CDA, de RPF en Groen Links voor het amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen

3 De heer Jurgens maakte een opmerking in het kader van het door hem voorgestelde Franse stelsel en verwees naar de regeling van artikel 3, zie de Handelingen onder artikel 32 *Bew*

Artikel 4 [Bijdragen aan filwerken]

W Wettekst

Op de uitvoering van een uitvoerende kunstenaar, die bestemd is als bijdrage voor de totstandkoming van een filmwerk als bedoeld in artikel 45a van de Auteurswet 1912, zijn de artikelen 45a tot en met 45g van voornoemde wet van overeenkomstige toepassing

OV Oorspronkelijk voorstel

[oud art 3 idem]

MvT Memorie van toelichting

Artikel 4 [oud 3] heeft betrekking op bijdragen van uitvoerende kunstenaars ten behoeve van de totstandkoming van een filmwerk als bedoeld in artikel 45a van de Auteurswet 1912 Hieronder vallen de traditionele film, de televisiefilm en andere audiovisuele werken, zoals een videofilm (Kamerstukken II, 1980-1981, 16 470, nr 3, blz 11)

Hoofdstuk V van de Auteurswet 1912, houdende bijzondere bepalingen betreffende filmwerken, is vastgesteld bij de Wet van 30 mei 1985 (Stb 307), houdende aanpassing van de Auteurswet 1912 aan de Akte van Parijs van de Berner Conventie Artikel 45d van de Auteurswet 1912 bevat een bijzondere regeling ten aanzien van de exploitatie van de voor vertoning gerede film Tenzij anders schriftelijk is overeengekomen, worden de makers geacht aan de producent het recht overgedragen te hebben om bepaalde in artikel 45d genoemde handelingen te verrichten

Teneinde uitvoerende kunstenaars, die een bijdrage leveren aan de totstandkoming van een filmwerk, op dezelfde voet te behandelen als makers in de zin van de Auteurswet 1912 worden de artikelen 45a tot en met 45g van de Auteurswet 1912 van overeenkomstige toepassing verklaard Dit betekent onder meer dat het in artikel 45d voorziene vermoeden van overdracht ook geldt voor uitvoerende kunstenaars, tenzij anders schriftelijk is overeengekomen Voorts behoudt de uitvoerende kunstenaar de in artikel 2 van het wetsvoorstel voorziene bevoegdheden ten aanzien van zijn uitvoering, indien deze een van het filmwerk scheidbaar werk vormt Nadat de film vertoningsgereed is mag ook de uitvoerende kunstenaar, evenals de maker, zijn bijdrage afzonderlijk openbaar maken en verveelvoudigen mits daardoor geen schade wordt toegebracht aan de exploitatie van het filmwerk Het vorenstaande vloeit voort uit artikel 45g van de Auteurswet 1912, welk artikel van overeenkomstige toepassing is op de uitvoerende kunstenaar

Aansluiting bij de in de Auteurswet 1912 voorziene regeling inzake filmwerken betekent dat de uitvoerende kunstenaar, evenals de maker in auteursrechtelijke zin, de exploitatie van het filmwerk niet kan beletten, tenzij anders is overeengekomen Deze concentratie van bevoegdheden bij de producent is naar onze mening ook voor wat betreft de bijdragen van de uitvoerende kunstenaar aangewezen teneinde de producent een ongestoorde exploitatie van het filmwerk te kunnen verzekeren De producent, die het financiele risico draagt, dient de zekerheid te hebben dat de exploitatie van het filmwerk niet door verbodsacties van de daaraan meewerkende uitvoerende kunstenaars kan worden gefrustreerd Dit uitgangspunt, dat ten grondslag ligt aan de auteursrechtelijke regeling inzake filmwerken, dient naar onze mening ook onverkort te gelden voor de uitvoerende kunstenaar die een bijdrage levert aan de totstandkoming van een filmwerk

In het huidige artikel 45d wordt de betaling van een billijke vergoeding expliciet verplicht gesteld voor exploitatie in een vorm die ten tijde van de totstandkoming van de film nog niet bestond of niet redelijkerwijs voorzienbaar was Voor de "normale" exploitatie, zoals beschreven in de eerste zin van artikel 45d wordt niet uitdrukkelijk in de verplichting tot betaling van een billijke vergoeding voorzien Dit neemt niet weg dat het niet meer dan billijk is dat voor deze exploitatievormen van het filmwerk een vergoeding wordt betaald aan hen die als maker dan wel uitvoerende kunstenaar een bijdrage tot het ontstaan van het filmwerk hebben geleverd Teneinde elke onduidelijkheid hierover uit te sluiten is in artikel 45d een nieuwe derde zin opgenomen, waarin uitdrukkelijk wordt vastgelegd dat de producent een billijke vergoeding verschuldigd is voor iedere vorm van exploitatie Zo is een billijke vergoeding verschuldigd indien de producent een omroeporganisatie toestemming verleent om een film uit te zenden

Er zij overigens op gewezen dat in de contracten met filmmedewerkers veelal financiele afspraken worden gemaakt in verband met de exploitatie van het filmwerk Het komt evenwel de rechtspositie van makers en uitvoerende kunstenaars ten goede indien de aanspraak op een billijke vergoeding expliciet in de wet wordt vastgelegd

VV Voorlopig verslag

[Zie passages tussen # # in MvA]

[De discussie over werkgeversrechten is opgenomen onder artikel 3]

MvA Memorie van antwoord

[De discussie over werkgeversrechten is opgenomen onder artikel 3]

De leden van de fractie van de PvdA vroegen in te gaan op de opmerking van de Nederlandse toonkunstenaarsbond in een brief aan de vaste commissie van 23 oktober [1989], die de strekking heeft dat het wenselijk is uitvoerende kunstenaars ten aanzien van filmwerken gelijk te behandelen als auteurs van de muziek en de teksten

De leden van de SGP-fractie vroegen waarom dit artikel (via de werking van artikel 45d Auteurswet) uitsluitend voor wat betreft de uitvoerende kunstenaars uitgaat van het vermoeden van overdracht van hun rechten, terwijl dit vermoeden niet geldt voor de auteurs van de muziek en de teksten die de uitvoerende kunstenaars vertolken en evenmin voor de producenten van fonogrammen en omroeporganisaties #

De in artikel 45d van de Auteurswet voorziene uitzondering ten aanzien van degene die ten behoeve van het filmwerk de muziek heeft gemaakt en degene die de bij de muziek behorende tekst heeft gemaakt, is ontleend aan artikel 14bis, derde lid, van de Akte van Parijs van de Berner Conventie voor de bescherming van werken van letterkunde en kunst Deze regel sluit aan bij de internationale praktijk Het is naar onze mening niet wenselijk om - zoals door de Nederlandse toonkunstenaarsbond wordt bepleit - uitvoerende kunstenaars die muziek of tekst vertolken op dezelfde voet te behandelen als de componist of tekstdichter aangezien dit in strijd zou zijn met het doel van de filmregeling die de internationale circulatie en exploitatie van filmwerken beoogt te vergemakkelijken

Deze uitzondering zou betekenen dat een derde die het filmwerk bijvoorbeeld wil vertonen behalve met de producent ook met ieder van deze uitgezonderde uitvoerende kunstenaars zou moeten contracteren, terwijl een uitgezonderde uitvoerende kunstenaar de gehele vertoning zou kunnen

beletten door zijn toestemming te weigeren

De positie van de producenten van fonogrammen en van omroeporganisaties kan in het kader van de regeling van het filmrecht niet vergeleken worden met die van uitvoerende kunstenaars Het hiervoor beschreven doel van de filmregeling staat naar onze mening niet in de weg aan het beperken van het vermoeden van overdracht tot uitvoerende kunstenaars

EV Eindverslag

[De discussie over werkgeversrechten is opgenomen onder artikel 3]

Ten slotte vroegen de leden behorende tot de PvdA-fractie een reactie van de regering op de vraag opgeworpen door de VvA (rapport blz 15) of, door artikel 45d Auteurswet van toepassing te verklaren, aan de uitvoerende kunstenaars nu eenzelfde positie wordt toegekend als, in de filmregeling, de componist en de tekstdichter innemen

NEV Nota naar aanleiding van het eindverslag

[De discussie over werkgeversrechten is opgenomen onder artikel 3]

Met betrekking tot de door de leden van de PvdA-fractie gememoreerde vraag in het rapport van de Vereniging voor Auteursrecht (blz 15) betreffende de positie van de uitvoerende kunstenaar in het kader van het filmrecht merken wij op dat artikel 4 [oud 3] van het wetsvoorstel, waarin de artikelen 45a tot en met 45g van de Auteurswet 1912 van overeenkomstige toepassing worden verklaard, zo gelezen moet worden dat het in artikel 45d geformuleerde vermoeden van overdracht ook geldt voor uitvoerende kunstenaars Met andere woorden de in artikel 45d voorziene uitzondering voor de componist en tekstdichter is, zoals de Vereniging voor Auteursrecht terecht opmerkt, niet van overeenkomstige toepassing

MO Mondeling overleg

[Zie MO onder artikel 35]

H Handelingen Tweede Kamer

[Zie H onder artikel 35]

Artikel 5 [Persoonlijkheidsrechten]

W Wettekst

1 De uitvoerende kunstenaar heeft zelfs nadat hij zijn in artikel 2 bedoelde recht heeft overgedragen

a het recht zich te verzetten tegen de openbaarmaking van de uitvoering zonder vermelding van zijn naam of andere aanduiding als uitvoerende kunstenaar tenzij het verzet zou zijn in strijd met de redelijkheid,

b het recht zicht te verzetten tegen de openbaarmaking van de uitvoering onder een andere naam dan de zijne, alsmede tegen het aanbrengen van enige wijziging in de wijze waarop hij is aangeduid, voorzover deze naam of aanduiding in verband met de uitvoering is vermeld of openbaar is gemaakt,

c het recht zich te verzetten tegen elke andere wijziging in de uitvoering, tenzij deze wijziging van zodanige aard is dat het verzet in strijd zou zijn met de redelijkheid,

d het recht zich te verzetten tegen elke misvorming, verminking of andere aantasting van de uitvoering, die nadeel zou kunnen toebrengen aan de eer of de naam van de uitvoerende kunstenaar of aan zijn waarde in deze hoedanigheid

2 De in het voorgaande lid genoemde rechten komen na het overlijden van de uitvoerende kunstenaar tot aan het vervallen van zijn in artikel 2 bedoelde recht toe aan de door hem bij uiterste wilsbeschikking of bij codicil aangewezene

3 Van de in het eerste lid onder a-c genoemde rechten kan schriftelijk afstand worden gedaan

OV Oorspronkelijk Voorstel

[oud artikel 4 idem]

MvT Memorie van Toelichting

Evenals de maker in auteursrechtelijke zin worden aan de uitvoerende kunstenaar morele rechten toegekend De in artikel 5 [oud 4] geformuleerde morele rechten zijn ontleend aan de in artikel 25 van de Auteurswet 1912 opgesomde rechten

Het recht op naamsvermelding wordt uitdrukkelijk genoemd in onderdeel a van het eerste lid van artikel 5 [oud 4] Voorts heeft de uitvoerende kunstenaar - kort weergegeven - het recht zich te verzetten tegen openbaarmaking van de uitvoering onder een andere naam en tegen elke andere wijziging in de uitvoering tenzij verzet daartegen gelet op de wijziging in strijd zou zijn met de redelijkheid Ook heeft de uitvoerende kunstenaar het recht zich te verzetten tegen elke misvorming, verminking of andere aantasting van zijn uitvoering, die nadeel zou kunnen toebrengen aan de eer of de naam van de uitvoerende kunstenaar of aan zijn waarde in deze hoedanigheid

Voornoemde morele rechten komen aan de uitvoerende kunstenaar ook toe nadat hij zijn recht heeft overgedragen De morele rechten strekken er immers toe de bijzondere band tussen de uitvoerende kunstenaar en zijn prestatie te respecteren Deze band blijft ook bestaan indien de uitvoerende kunstenaar zijn uitsluitend recht heeft overgedragen aan een derde

Evenals in het auteursrecht komen de morele rechten na het overlijden van de uitvoerende kunstenaar toe aan de daartoe bij testament of codicil aangewezen persoon Heeft de uitvoerende kunstenaar van deze mogelijkheid geen gebruik gemaakt, dan vervallen de morele rechten bij zijn overlijden Heeft de uitvoerende kunstenaar wel een persoon aangewezen op de in het tweede lid

voorgeschreven wijze, dan vervallen de morele rechten op hetzelfde moment als het uitsluitend recht

Gelijk in het auteursrecht kan de uitvoerende kunstenaar van de in het eerste lid, onder a-c genoemde rechten afstand doen Dit dient schriftelijk te geschieden Afstand doen houdt in dat de uitvoerende kunstenaar aan een derde toestemming verleent om een handeling te verrichten die zonder zijn toestemming een inbreuk op het aan hem toekomende morele recht zou vormen

VV Voorlopig verslag

[Zie passages tussen # # in MvA]

MvA Memorie van Antwoord

[Bij art 7 [oud 6]]

De leden van de SGP-fractie vroegen of het afwijzen van een verbodsrecht voor uitvoerende kunstenaars in geval van commercieel secundair gebruik van hun prestaties en het slechts toekennen van een vergoedingsrecht een adequaat antwoord mag heten indien betrokkenen op grond van artistieke of andere persoonlijke overwegingen gebruik als bedoeld niet zouden wensen toe te staan

Het huidige artikel biedt rechthebbenden niet de mogelijkheid om op grond van artistieke of andere persoonlijke overwegingen een bepaald secundair gebruik van hun op een voor commerciele doeleinden uitgebracht fonogram, vastgelegde uitvoering te verbieden Voor zover ons bekend, komt een op dergelijke gronden gebaseerd verbodsrecht in geen enkele regeling terzake van naburige rechten voor Naar onze mening bestaat daaraan ook in het algemeen geen behoefte Uit de praktijk terzake van het openbaar maken van op dragers vastgelegde muziekwerken is ons niet gebleken dat zich bezwaren van een dergelijke aard voordoen Via de bemiddeling van BUMA is dit gebruik van muziekwerken mogelijk mits daarvoor een vergoeding wordt voldaan De problemen doen zich in de praktijk voor bij gebruikers die zich aan hun betalingsverplichting willen onttrekken

Tenslotte zij erop gewezen dat aan de uitvoerende kunstenaar morele rechten zijn toegekend, op grond waarvan hij in bepaalde, in artikel 5 [oud 4], omschreven omstandigheden zich tegen openbaarmaking kan verzetten

MO Mondeling overleg

De heer **Jurgens** merkte in het algemeen op dat de verwijzing naar een andere wet zoals ook hier gebeurt, uit oogpunt van goede wetgevingstechniek niet altijd gelukkig is Soms is het beter de tekst volledig over te nemen [ ] Deze wetgeving heeft ook gevolgen voor de afdeling van films Zou het geen aanbeveling verdienen ook hier een redelijkheidseis op te nemen?

[ ]

De heer **Jurgens** wees erop de omvang van de verplichtingen al eerder ter discussie is gesteld in de sector De vraag is of hier op enigerlei wijze een redelijkheidseis aan kan worden verbonden Hij drong erop aan dat de absolute verplichting die voortvloeit uit artikel 4 [oud 3], juncto artikel 45c Auteurswet wordt gerelativeerd tot een redelijkheidseis

Mevrouw **Meijer** wees erop dat in het auteursrecht geen redelijkheidstoets voorkomt Bovendien lijkt dit in de praktijk moeilijk uitvoerbaar Er bestaan ook geen dwingende reden om voor een

uitvoerend kunstenaar wat dit betreft een andere regeling te introduceren Van die rechten kan echter altijd afstand worden gedaan in contractuele afspraken De opzet van deze regeling is toch dat uitvoerend kunstenaars en auteurs op dezelfde voet worden behandeld Haars inziens moet dit principe ook bij dit onderwerp prevaleren Overigens is niet gebleken dat zich hier praktische problemen voordoen Voor de auteurs is de introductie van een dergelijke redelijkheidstoets niet mogelijk gezien de Berner Conventie

De heer **Jurgens** meende dat het aantal auteurs van een televisie- of filmproduktie over het algemeen gering zal zijn, terwijl het aantal uitvoerende kunstenaars heel groot kan zijn Praktisch gesproken kan het dan een probleem zijn om alle uitvoerenden in de aftiteling te vermelden

Mevrouw **Meijer** herhaalde dat van het recht op naamsvermelding contractueel kan worden afgeweken Als een producent de vermelding bezwaarlijk vindt, zal hij daarover in overleg moeten treden met betrokkenen

H Handelingen Tweede Kamer 1991-1992, 3 september 1992, p. 6287:

De heer Koetje (CDA) Voorzitter! Ten slotte wil ik nog ingaan op twee punten die de omroep betreffen Het eerste betreft de kwestie van de naamsvermelding Ik heb in het mondeling overleg daarover al gesproken Alles nog eens afwegende, zeg ik de opmerking van de NOS inzake een redelijkheidstoets blijft mij nog steeds zinnig lijken als het gaat om de uitzending van programma's Ik vind dat daarbij volstrekt helder moet zijn wie de uitvoerenden zijn Als dat ergens op een andere manier geregistreerd wordt, moet het naar mijn smaak kunnen Zou dit echt op basis van dit wetsvoorstel niet mogelijk zijn?

p. 6291:

De heer Jurgens (PvdA) Ik kan afsluiten met een kanttekening bij de wijziging van de Auteurswet Ik doel op de artikelen 45a en volgende over het filmwerk in de Auteurswet Daarover zijn door exploitanten, die andere problemen vrezen, opmerkingen gemaakt De heer Koetje noemde er al een, namelijk de redelijkheidstoetsing Velen van ons konden zich reeds vergeten aan een stuk op de televisie dat een kwartier duurde waarna een aftiteling van vijf minuten plaatsvond Ik overdrijf nu lichtelijk Die extremen zou men echter wel kunnen krijgen Dat is natuurlijk niet nodig Je hoeft immers niet de gehele aftiteling te laten zien, mits die maar bestaat, opdat na te gaan is wie rechten hebben Met dit reele punt ben ik het geheel met de heer Koetje eens Kan de staatssecretaris bevestigen dat een dergelijke redelijkheidstoetsing niet in strijd is met de formulering van artikel 45c? Er wordt in artikel 4 [oud 3] van dit wetsontwerp ook naar artikel 45e Auteurswet verwezen

p. 6337:

Staatssecretaris Kosto De heer Koetje heeft gepleit voor de introductie van een redelijkheidstoetsing ter zake van naamsvermelding van uitvoerende kunstenaars bij de aftiteling van films Dat leeft ook bij de heer Jurgens Ik wijs erop dat in de auteursrechtelijke regeling van het filmrecht, die is opgenomen in artikel 45c van de Auteurswet, een dergelijke redelijkheidstoetsing niet voorkomt Er is geen reden om uitvoerende kunstenaars anders te behandelen Van een dwingende, praktische noodzaak tot invoering van een dergelijke toets is evenmin gebleken Overigens kan van het recht op naamsvermelding afstand worden gedaan en kunnen contractueel afspraken worden gemaakt over de aftiteling bij uitzending van programma's

voorgeschreven wijze, dan vervallen de morele rechten op hetzelfde moment als het uitsluitend recht

Gelijk in het auteursrecht kan de uitvoerende kunstenaar van de in het eerste lid, onder a-c genoemde rechten afstand doen Dit dient schriftelijk te geschieden Afstand doen houdt in dat de uitvoerende kunstenaar aan een derde toestemming verleent om een handeling te verrichten die zonder zijn toestemming een inbreuk op het aan hem toekomende morele recht zou vormen

VV Voorlopig verslag

[Zie passages tussen # # in MvA]

MvA Memorie van Antwoord

[Bij art 7 [oud 6]]
De leden van de SGP fractie vroegen of het afwijzen van een verbodsrecht voor uitvoerende kunstenaars in geval van commercieel secundair gebruik van hun prestaties en het slechts toekennen van een vergoedingsrecht een adequaat antwoord mag heten indien betrokkenen op grond van artistieke of andere persoonlijke overwegingen gebruik als bedoeld niet zouden wensen toe te staan

Het huidige artikel biedt rechthebbenden niet de mogelijkheid om op grond van artistieke of andere persoonlijke overwegingen een bepaald secundair gebruik van hun op een voor commerciele doeleinden uitgebracht fonogram, vastgelegde uitvoering te verbieden Voor zover ons bekend, komt een op dergelijke gronden gebaseerd verbodsrecht in geen enkele regeling terzake van naburige rechten voor Naar onze mening bestaat daaraan ook in het algemeen geen behoefte Uit de praktijk terzake van het openbaar maken van op dragers vastgelegde muziekwerken is ons niet gebleken dat zich bezwaren van een dergelijke aard voordoen Via de bemiddeling van BUMA is dit gebruik van muziekwerken mogelijk mits daarvoor een vergoeding wordt voldaan De problemen doen zich in de praktijk voor bij gebruikers die zich aan hun betalingsverplichting willen onttrekken

Tenslotte zij erop gewezen dat aan de uitvoerende kunstenaar morele rechten zijn toegekend, op grond waarvan hij in bepaalde, in artikel 5 [oud 4], omschreven omstandigheden zich tegen openbaarmaking kan verzetten

MO Mondeling overleg

De heer **Jurgens** merkte in het algemeen op dat de verwijzing naar een andere wet zoals ook hier gebeurt, uit oogpunt van goede wetgevingstechniek niet altijd gelukkig is Soms is het beter de tekst voluit over te nemen [ ] Deze wetgeving heeft ook gevolgen voor de aftiteling van films Zou het geen aanbeveling verdienen ook hier een redelijkheidseis op te nemen?

[ ]

De heer **Jurgens** wees erop de omvang van de verplichtingen al eerder ter discussie is gesteld in de sector De vraag is of hier op enigerlei wijze een redelijkheidseis aan kan worden verbonden Hij drong erop aan dat de absolute verplichting die voortvloeit uit artikel 4 [oud 3], juncto artikel 45e Auteurswet wordt gerelativeerd tot een redelijkheidseis

Mevrouw **Meijer** wees erop dat in het auteursrecht geen redelijkheidstoets voorkomt Bovendien lijkt dit in de praktijk moeilijk uitvoerbaar Er bestaan ook geen dwingende reden om voor een

uitvoerend kunstenaar wat dit betreft een andere regeling te introduceren Van die rechten kan echter altijd afstand worden gedaan in contractuele afspraken De opzet van deze regeling is toch dat uitvoerend kunstenaars en auteurs op dezelfde voet worden behandeld Haars inziens moet dit principe ook bij dit onderwerp prevaleren Overigens is niet gebleken dat zich hier praktische problemen voordoen Voor de auteurs is de introductie van een dergelijke redelijkheidstoets niet mogelijk gezien de Berner Conventie

De heer **Jurgens** meende dat het aantal auteurs van een televisie- of filmproduktie over het algemeen gering zal zijn, terwijl het aantal uitvoerende kunstenaars heel groot kan zijn Praktisch gesproken kan het dan een probleem zijn om alle uitvoerenden in de aftiteling te vermelden

Mevrouw **Meijer** herhaalde dat van het recht op naamsvermelding contractueel kan worden afgeweken Als een producent de vermelding bezwaarlijk vindt, zal hij daarover in overleg moeten treden met betrokkenen

H Handelingen Tweede Kamer 1991-1992, 3 september 1992, p. 6287:

De heer Koetje (CDA) Voorzitter! Ten slotte wil ik nog ingaan op twee punten die de omroep betreffen Het eerste betreft de kwestie van de naamsvermelding Ik heb in het mondeling overleg daarover al gesproken Alles nog eens afwegende, zeg ik de opmerking van de NOS inzake een redelijkheidstoets blijft mij nog steeds zinnig lijken als het gaat om de uitzending van programma's Ik vind dat daarbij volstrekt helder moet zijn wie de uitvoerenden zijn Als dat ergens op een andere manier geregistreerd wordt, moet het naar mijn smaak kunnen Zou dit echt op basis van dit wetsvoorstel niet mogelijk zijn?

p. 6291:

De heer Jurgens (PvdA) Ik kan afsluiten met een kanttekening bij de wijziging van de Auteurswet Ik doel op de artikelen 45a en volgende over het filmwerk in de Auteurswet Daarover zijn door exploitanten, die anders problemen vrezen, opmerkingen gemaakt De heer Koetje noemde er al een, namelijk de redelijkheidstoetsing Velen van ons konden zich reeds ergeren aan een stuk op de televisie dat een kwartier duurde waarna een aftiteling van vijf minuten plaatsvond Ik overdrijf nu lichtelijk Die extremen zou men echter wel kunnen krijgen Dat is natuurlijk niet nodig Je hoeft immers niet de gehele aftiteling te laten zien, mits die maar bestaat, opdat na te gaan is wie rechten hebben Met dit reele punt ben ik het geheel met de heer Koetje eens Kan de staatssecretaris bevestigen dat een dergelijke redelijkheidstoetsing niet in strijd is met de formulering van artikel 45e? Er wordt in artikel 4 [oud 3] van dit wetsontwerp ook naar artikel 45e Auteurswet verwezen

p. 6337:

Staatssecretaris Kosto De heer Koetje heeft gepleit voor de introductie van een redelijkheidstoetsing ter zake van naamsvermelding van uitvoerende kunstenaars bij de aftiteling van films Dat leeft ook bij de heer Jurgens Ik wijs erop dat in de auteursrechtelijke regeling van het filmrecht, die is opgenomen in artikel 45e van de Auteurswet, een dergelijke redelijkheidstoetsing niet voorkomt Er is geen reden om uitvoerende kunstenaars anders te behandelen Van een dwingende, praktische noodzaak tot invoering van een dergelijke toets is evenmin gebleken Overigens kan van het recht op naamsvermelding afstand worden gedaan en kunnen contractueel afspraken worden gemaakt over de aftiteling bij uitzending van programma's

Artikel 6 [Rechten fonogrammenproducenten]

W Wettekst

1 De producent van fonogrammen heeft het uitsluitend recht om toestemming te verlenen voor
a het reproduceren van een door hem vervaardigd fonogram,
b het verkopen, afleveren of anderszins in het verkeer brengen van een door hem vervaardigd fonogram of een reproduktie daarvan dan wel het voor die doeleinden invoeren, aanbieden of in voorraad hebben,
c het uitzenden, het heruitzenden of het op een andere wijze openbaar maken van een door hem vervaardigd fonogram of een reproduktie daarvan Artikel 2, leden 3 tot en met 5, is van overeenkomstige toepassing
2 Is een reproduktie van een fonogram door de houder van het uitsluitend recht, bedoeld in het eerste lid, of met zijn uitdrukkelijke toestemming in het verkeer gebracht, dan handelt de verkrijger van de reproduktie niet in strijd met het uitsluitend recht door ten aanzien van die reproduktie de in het eerste lid, onder b, genoemde handelingen te verrichten

OV Oorspronkelijk voorstel

[oud artikel 5 idem]

MvT Memorie van voelichting

In artikel 6 [oud 5] wordt aangegeven welke bevoegdheden de producent van fonogrammen heeft op grond van het aan hem toekomende absolute recht De fonogrammenproducent beschikt thans niet over een absoluut recht op grond waarvan hij zich zou kunnen verweren tegen het zonder zijn toestemming gebruiken van het door hem vervaardigde fonogram (bijv clandestiene verveelvoudigingen van een fonogram) Bescherming moet onder het huidige recht gevonden worden in contractuele afspraken en het gemene recht (bijvoorbeeld de actie uit onrechtmatige daad op grond van artikel 1401 BW) Fonogrammen komen niet voor auteursrechtelijke bescherming in aanmerking aangezien zij niet als een werk in de zin van het auteursrecht worden beschouwd Dit neemt niet weg dat voor het maken van een fonogram veelal een niet geringe mate van creativiteit vereist is De produktie van een fonogram gaat bovendien gepaard met hoogwaardige technische prestaties en met grote financiele investeringen Met het oog hierop is een bescherming van de fonogrammenproducent door de toekenning van een exclusief verbodsrecht aangewezen Dit uitsluitende recht vormt een adequaat middel voor de fonogrammenproducent om op te treden tegen niet-geautoriseerd gebruik van zijn prestatie In het bijzonder de piraterij van fonogrammen, welk verschijnsel de financiele positie van fonogrammenproducenten volledig kan ondermijnen, kan effectief worden bestreden met behulp van een verbodsrecht Met een dergelijk exclusief recht komt immers ondubbelzinnig vast te staan dat bepaalde handelingen zonder toestemming van de rechthebbende niet geoorloofd zijn

In dit verband zij erop gewezen dat de interdepartementale werkgroep piraterij in haar interimrapport inzake piraterij van auteursrechtelijk beschermde werken (Staatsuitgeverij, 's Gravenhage ISBN 9012047285) heeft te kennen gegeven dat de positie van uitvoerende kunstenaars en fonogrammenproducenten zeer zou worden versterkt indien hun zogenaamde "droits voisins" worden toegekend (paragraaf 5 5 van het rapport)

De in artikel 6 [oud 5] aan de fonogrammenproducent toegekende bevoegdheden zijn ruimer van aard dan het in artikel 10 van het Verdrag van Rome toegekende recht, dat uitsluitend betrekking heeft op de reproduktie (het verveelvoudigen) van een fonogram Naast het reproduceren noemt artikel 6 [oud 5] ook het in het verkeer brengen dan wel het daarvoor invoeren, aanbieden of in voorraad hebben alsmede het uitzenden, het heruitzenden dan wel het op een andere wijze openbaar maken Het Verdrag van Rome kent aan de fonogrammenproducent niet het recht toe om het in het verkeer brengen of importeren van zonder zijn toestemming vervaardigde exemplaren van het fonogram te verbieden Bij de totstandkoming van het Verdrag is overwogen dat deze aspecten zouden worden overgelaten aan de beleidsvrijheid van de Staten

De in 1971 te Geneve tot stand gekomen Overeenkomst inzake de bescherming van producenten van fonogrammen tegen de niet toegestane verveelvoudiging van hun fonogrammen bepaalt daarentegen dat de lid-Staten de fonogrammenproducent moeten beschermen tegen het maken van verveelvoudigingen zonder zijn toestemming en tegen de import daarvan, voor zover een en ander geschiedt met het oogmerk om deze "kopieen" onder het publiek te verspreiden (artikel 2 van het Verdrag)

Ter voldoening aan deze verdragsverplichting, waartoe Nederland in verband met de beslissing tot toetreding tot dit Verdrag gehouden is, worden in onderdeel b, eerste lid, van artikel 6 [oud 5] het in het verkeer brengen van een fonogram of reproduktie daarvan dan wel het daarvoor invoeren, aanbieden of in voorraad hebben genoemd als handelingen waarvoor de toestemming van de fonogrammenproducent of diens rechtsopvolger is vereist

Daarnaast heeft de producent van fonogrammen de bevoegdheid om te beschikken over de immateriele openbaarmaking van het fonogram, dat wil zeggen het voor het publiek ten gehore brengen van een fonogram bijvoorbeeld door middel van radiouitzending of in een discotheek Deze handelingen kunnen zowel betrekking hebben op een fonogram of een reproduktie daarvan dan wel op een uitzending waarin een fonogram of reproduktie wordt gebruikt De leden 3 tot en met 5 van artikel 2, zijn van overeenkomstige toepassing

Het tweede lid van artikel 6 [oud 5] voorziet evenals het tweede lid van artikel 2 in een zgn uitputtingsregel Deze regel komt erop neer dat reprodukties van een fonogram door derden verder verhandeld mogen worden zonder toestemming van de houder van het uitsluitend recht, mits het desbetreffende exemplaar op rechtmatige wijze in het verkeer is gebracht Deze regel impliceert dat het uitlenen of verhuren van rechtmatig in het verkeer gebrachte reprodukties van een fonogram - vooralsnog - niet valt onder de beschikkingsbevoegdheid van de fonogrammenproducent Te zijner tijd zal echter de eventuele wettelijke regeling inzake het leenrecht eveneens van toepassing zijn op fonogrammenproducenten [1]

VV Voorlopig verslag

[Zie passage tussen # # in MvA]

MvA Memorie van antwoord

In het algemeen konden de leden van de CDA-fractie instemmen met de rechten, die aan de producent van fonogrammen worden verleend Moest uit de toelichting worden begrepen, dat een producent bijvoorbeeld een gehele radiouitzending zou kunnen tegenhouden, indien zijn/haar fonogram slechts een onderdeel van het programma is? Verduidelijking stelden zij op prijs

Het in artikel 6 [oud 5], eerste lid, onder c, geformuleerde recht van de fonogrammenproducent houdt in dat zijn toestemming vereist is voor het uitzenden, heruitzenden of het op een ande-

1 Zie aan het slot van dit artikel onder L *Bew*

re wijze openbaar maken van een door hem vervaardigd fonogram Weigert een producent bijvoorbeeld toestemming te geven voor het in een radioprogramma ten gehore brengen van een door hem vervaardigde opname, dan kan hij terzake in rechte een verbod vorderen indien de omroeporganisatie zijn weigering zou negeren Het uitsluitend recht van de producent strekt zich niet uit over de andere onderdelen van de radiouitzending

L Voorstel tot Wet op het verhuur- en leenrecht

In artikel 6 worden de volgende wijzigingen aangebracht

1 Het eerste lid, onderdeel b, komt te luiden

b het verkopen, verhuren, uitlenen, afleveren of anderszins in het verkeer brengen van een door hem vervaardigd fonogram of van een reproduktie daarvan dan wel het voor die doeleinden invoeren, aanbieden of in voorraad hebben,

2 De zinsnede "Artikel 2, leden 3 tot en met 5, " in onderdeel c van het eerste lid komt te luiden Artikel 2, leden 5 tot en met 7,

3 Het tweede lid wordt vervangen door

2 Is een fonogram of een reproduktie daarvan door de houder van het uitsluitend recht, bedoeld in het eerste lid, of met zijn toestemming in het verkeer gebracht, dan handelt de verkrijger van dat fonogram of die reproduktie niet in strijd met dit uitsluitend recht door ten aanzien daarvan de in het eerste lid, onder b, genoemde handelingen, met uitzondering van verhuur en uitlening, te verrichten

3 Onverminderd het bepaalde in het tweede lid is het uitlenen van het in dat lid bedoelde fonogram of een reproduktie daarvan toegestaan, mits de uitlening plaatsvindt niet eerder dan zes maanden nadat het fonogram of de reproduktie door de houder van het uitsluitend recht of met zijn toestemming in Nederland in het verkeer is gebracht en degene die de uitlening verricht of doet verrichten een billijke vergoeding betaalt

4 De in het derde lid bedoelde billijke vergoeding, die verschuldigd is voor het uitlenen door instellingen van onderwijs en instellingen van onderzoek en de aan die instellingen verbonden bibliotheken alsmede de Koninklijke Bibliotheek, bekostigd door Onze Minister van Onderwijs en Wetenschappen, onderscheidenlijk Onze Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, wordt jaarlijks vastgesteld en betaald door eerstgenoemde minister na overleg met Onze Ministers van Justitie, Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur en Landbouw, Natuurbeheer en Visserij

MvTL Memorie van toelichting Wet op het verhuur- en leenrecht

[Zie MvTL bij artikel 2]

Artikel 7 [Vergoedingsrechten]

W Wettekst

1 Een voor commerciele doeleinden uitgebracht fonogram of een reproduktie daarvan kan zonder toestemming van de producent van het fonogram en de uitvoerende kunstenaar of hun rechtverkrijgenden worden uitgezonden of op een andere wijze openbaar gemaakt, mits daarvoor een billijke vergoeding wordt betaald

2 Bij gebreke van overeenstemming over de hoogte van de billijke vergoeding is de arrondissementsrechtbank te 's-Gravenhage in eerste aanleg bij uitsluiting bevoegd om op vordering van de meest gerede partij de hoogte van de vergoeding vast te stellen

3 De vergoeding komt toe aan zowel de uitvoerende kunstenaar als de producent of hun rechtverkrijgenden en wordt tussen hen gelijkelijk verdeeld

OV Oorspronkelijk voorstel [oud art 6]

1 Een voor commerciele doeleinden uitgebracht fonogram of een reproduktie daarvan kan zonder toestemming van de producent van het fonogram en de uitvoerende kunstenaar of hun rechtverkrijgenden worden uitgezonden of op een andere wijze openbaar gemaakt, indien daarvoor een billijke vergoeding wordt betaald

[leden 2 en 3 als W Zie boven]

NR Nader rapport na advies Raad van State

De Raad van State wijst erop dat ten behoeve van uitvoerende kunstenaars en fonogrammenproducenten in artikel 7 [oud 6] van het wetsvoorstel een bijzondere regeling is opgenomen voor het secundair gebruik van voor commerciele doeleinden uitgebrachte fonogrammen Deze regeling behelst - aldus de Raad - een aanspraak op vergoeding en niet een recht om het secundair gebruik te verbieden De Raad van State begrijpt dat deze keuze [lees keuze niet, *Bew*] wordt gesteund door de belangenorganisaties van uitvoerende kunstenaars, welke organisaties zowel nationaal als internationaal terzake verbodsrecht bepleiten Daarbij worden - zo merkt de Raad op - het versterken van de onderhandelingspositie van de uitvoerende kunstenaar en de positieve beinvloeding van de werkgelegenheid als argumenten naar voren gebracht De Raad is van oordeel dat een uiteenzetting met betrekking tot deze opvatting en de aangevoerde argumenten niet kan ontbreken

De toelichting bij artikel 7 [oud 6] van het wetsvoorstel is dienovereenkomstig aangevuld

MvT Memorie van toelichting

[Algemeen] Ten behoeve van uitvoerende kunstenaars en fonogrammenproducenten is in het wetsvoorstel een bijzondere regeling opgenomen voor het zgn secundair gebruik van voor commerciele doeleinden uitgebrachte fonogrammen Dit secundaire gebruik, dat neerkomt op het uitzenden of het anderszins openbaar maken van een fonogram (bijv het ten gehore brengen van een grammofoonplaat in een voor het publiek toegankelijke gelegenheid), is zonder de toestem-

re wijze openbaar maken van een door hem vervaardigd fonogram Weigert een producent bijvoorbeeld toestemming te geven voor het in een radioprogramma ten gehore brengen van een door hem vervaardigde opname, dan kan hij terzake in rechte een verbod vorderen indien de omroeporganisatie zijn weigering zou negeren Het uitsluitend recht van de producent strekt zich niet uit over de andere onderdelen van de radiouitzending

L Voorstel tot Wet op het verhuur- en leenrecht

In artikel 6 worden de volgende wijzigingen aangebracht

1 Het eerste lid, onderdeel b, komt te luiden

b het verkopen, verhuren, uitlenen, afleveren of anderszins in het verkeer brengen van een door hem vervaardigd fonogram of van een reproduktie daarvan dan wel het voor die doeleinden invoeren, aanbieden of in voorraad hebben,

2 De zinsnede "Artikel 2, leden 3 tot en met 5, " in onderdeel c van het eerste lid komt te luiden Artikel 2, leden 5 tot en met 7,

3 Het tweede lid wordt vervangen door

2 Is een fonogram of een reproduktie daarvan door de houder van het uitsluitend recht, bedoeld in het eerste lid, of met zijn toestemming in het verkeer gebracht, dan handelt de verkrijger van dat fonogram of die reproduktie niet in strijd met dit uitsluitend recht door ten aanzien daarvan de in het eerste lid, onder b, genoemde handelingen, met uitzondering van verhuur en uitlening, te verrichten

3 Onverminderd het bepaalde in het tweede lid is het uitlenen van het in dat lid bedoelde fonogram of een reproduktie daarvan toegestaan, mits de uitlening plaatsvindt niet eerder dan zes maanden nadat het fonogram of de reproduktie door de houder van het uitsluitend recht of met zijn toestemming in Nederland in het verkeer is gebracht en degene die de uitlening verricht of doet verrichten een billijke vergoeding betaalt

4 De in het derde lid bedoelde billijke vergoeding, die verschuldigd is voor het uitlenen door instellingen van onderwijs en instellingen van onderzoek en de aan die instellingen verbonden bibliotheken alsmede de Koninklijke Bibliotheek, bekostigd door Onze Minister van Onderwijs en Wetenschappen, onderscheidenlijk Onze Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, wordt jaarlijks vastgesteld en betaald door eerstgenoemde minister na overleg met Onze Ministers van Justitie, Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur en Landbouw, Natuurbeheer en Visserij

MvTL Memorie van toelichting Wet op het verhuur- en leenrecht

[Zie MvTL bij artikel 2]

Artikel 7 [Vergoedingsrechten]

W Wettekst

1 Een voor commerciele doeleinden uitgebracht fonogram of een reproduktie daarvan kan zonder toestemming van de producent van het fonogram en de uitvoerende kunstenaar of hun rechtverkrijgenden worden uitgezonden of op een andere wijze openbaar gemaakt, mits daarvoor een billijke vergoeding wordt betaald

2 Bij gebreke van overeenstemming over de hoogte van de billijke vergoeding is de arrondissementsrechtbank te 's-Gravenhage in eerste aanleg bij uitsluiting bevoegd om op vordering van de meest gerede partij de hoogte van de vergoeding vast te stellen

3 De vergoeding komt toe aan zowel de uitvoerende kunstenaar als de producent of hun rechtverkrijgenden en wordt tussen hen gelijkelijk verdeeld

OV Oorspronkelijk voorstel [oud art 6]

1 Een voor commerciele doeleinden uitgebracht fonogram of een reproduktie daarvan kan zonder toestemming van de producent van het fonogram en de uitvoerende kunstenaar of hun rechtverkrijgenden worden uitgezonden of op een andere wijze openbaar gemaakt, indien daarvoor een billijke vergoeding wordt betaald

[leden 2 en 3 als W Zie boven]

NR Nader rapport na advies Raad van State

De Raad van State wijst erop dat ten behoeve van uitvoerende kunstenaars en fonogrammenproducenten in artikel 7 [oud 6] van het wetsvoorstel een bijzondere regeling is opgenomen voor het secundair gebruik van voor commerciele doeleinden uitgebrachte fonogrammen Deze regeling behelst - aldus de Raad - een aanspraak op vergoeding en niet een recht om het secundair gebruik te verbieden De Raad van State begrijpt dat deze keuze [lees keuze niet, *Bew*] wordt gesteund door de belangenorganisaties van uitvoerende kunstenaars, welke organisaties zowel nationaal als internationaal terzake verbodsrecht bepleiten Daarbij worden - zo merkt de Raad op - het versterken van de onderhandelingspositie van de uitvoerende kunstenaar en de positieve beinvloeding van de werkgelegenheid als argumenten naar voren gebracht De Raad is van oordeel dat een uiteenzetting met betrekking tot deze opvatting en de aangevoerde argumenten niet kan ontbreken

De toelichting bij artikel 7 [oud 6] van het wetsvoorstel is dienovereenkomstig aangevuld

MvT Memorie van toelichting

[Algemeen] Ten behoeve van uitvoerende kunstenaars en fonogrammenproducenten is in het wetsvoorstel een bijzondere regeling opgenomen voor het zgn secundair gebruik van voor commerciele doeleinden uitgebrachte fonogrammen Dit secundaire gebruik, dat neerkomt op het uitzenden of het anderszins openbaar maken van een fonogram (bijv het ten gehore brengen van een grammofoonplaat in een voor het publiek toegankelijke gelegenheid), is zonder de toestem-

ming van de uitvoerende kunstenaar of fonogrammenproducent toegestaan, indien een billijke vergoeding wordt betaald Het verbodsrecht is hier in beginsel vervangen door een vergoedingsaanspraak Wordt deze vergoeding echter niet betaald, dan kan de rechthebbende verbodsmaatregelen treffen De op grond van het onderhavige wetsvoorstel verschuldigde vergoedingen kunnen uitsluitend worden voldaan aan een door de Minister van Justitie aan te wijzen organisatie, die met de verdeling van de ontvangen gelden is belast

De incasso van de op grond van artikel 7 [oud 6] van het onderhavige wetsvoorstel verschuldigde vergoeding geschiedt door een door de Minister van Justitie aan te wijzen rechtspersoon, die ook met de verdeling is belast De kosten van een en ander komen voor rekening van de rechthebbenden

De rechtbank te 's-Gravenhage is bij uitsluiting bevoegd om de hoogte van de op grond van artikel 7 [oud 6] verschuldigde vergoeding vast te stellen, indien betrokkenen daarover geen overeenstemming kunnen bereiken Thans kan niet worden beoordeeld - het betreft hier een geheel nieuwe materie - of en zo ja in welke mate deze regeling tot personele consequenties voor deze rechtbank zal leiden

[Artikelgewijs] Ingevolge artikel 6 [oud 5], eerste lid, onderdeel c, is de fonogrammenproducent met uitsluiting van anderen bevoegd om te beschikken over de immateriele openbaarmaking van een fonogram of een reproduktie daarvan Hetzelfde geldt voor de uitvoerende kunstenaar (artikel 2, eerste lid, onder d)

Artikel 7 [oud 6] bevat een bijzondere regeling voor de immateriele openbaarmaking van voor commerciele doeleinden uitgebrachte fonogrammen Onder immateriele openbaarmaking wordt verstaan het gebruik van fonogrammen voor een omroepuitzending of voor een andere vorm van openbaarmaking, zoals het ten gehore brengen van een grammofoonplaat als achtergrondmuziek in een winkelcentrum

Het Verdrag van Rome bevat in artikel 12 een bijzondere regeling voor dit zgn secundaire gebruik De lid-Staten bij het Verdrag hebben op grond van artikel 16 de mogelijkheid om verschillende voorbehouden terzake te maken Nederland zal van deze mogelijkheid gebruik maken en zal de in artikel 16, eerste lid, onder a, iii en iv, geformuleerde voorbehouden maken

In artikel 32 [oud 31], vierde en vijfde lid, worden deze voorbehouden, die zijn gebaseerd op de criteria van nationaliteit en reciprociteit, uitgewerkt Bij de bespreking van artikel 32 [oud 31] zal hierop nader worden ingegaan

De in artikel 7 [oud 6] voorziene regeling houdt in dat voor de uitzending, al dan niet via de kabel, of voor een andere wijze van openbaarmaking van een voor commerciele doeleinden uitgebracht fonogram of een reproduktie daarvan geen toestemming van de producent daarvan of de uitvoerende kunstenaar vereist is, indien daarvoor een billijke vergoeding wordt betaald door de gebruiker (bijvoorbeeld een omroeporganisatie) Deze billijke vergoeding moet hetzij tussen partijen zijn overeengekomen hetzij - indien geen overeenstemming wordt bereikt - bij rechterlijke beslissing worden vastgesteld

Wordt aan de verplichting tot betaling van een billijke vergoeding niet voldaan dan pleegt de gebruiker een inbreuk op het uitsluitend recht en kan de rechthebbende een verbodsactie instellen Het staat evenwel niet vrij aan de rechthebbende om in het algemeen de openbaarmaking van een voor commerciele doeleinden uitgebracht fonogram te verbieden Van het verbodsrecht kan alleen gebruik worden gemaakt indien er geen overeenstemming wordt bereikt over de hoogte van de vergoeding of indien de gebruiker de afgesproken vergoeding niet betaalt

In dit verband zij erop gewezen dat van de zijde van uitvoerende kunstenaars gepleit is voor handhaving van het aan hen toekomende verbodsrecht ten aanzien van het in artikel 7 [oud 6] omschreven gebruik van voor commerciele doeleinden uitgebrachte fonogrammen Als argumen-

ten worden aangevoerd het versterken van de onderhandelingspositie en de positieve benvloeding van de werkgelegenheid Naar onze mening vormt de voorgestelde regeling - vergeleken ook met de in artikel 12 van het Verdrag van Rome voorziene oplossing - reeds een versterking van de onderhandelingspositie van uitvoerende kunstenaars, aangezien van een verbodsrecht gebruik kan worden gemaakt indien er geen overeenstemming over de hoogte van de vergoeding wordt bereikt of indien de overeengekomen vergoeding niet wordt betaald Het is zeer de vraag of de toekenning van een verbodsrecht in het kader van artikel 7 [oud 6] zal leiden tot een substantiele toename van de werkgelegenheid van uitvoerende kunstenaars Hierbij moet in aanmerking worden genomen dat een eventueel verbod tot secundair gebruik van een commercieel fonogram niet zonder meer behoeft te resulteren in een live optreden van de desbetreffende uitvoerende kunstenaar Immers in de meeste gevallen zal om financiele of praktische redenen een dergelijk live optreden niet mogelijk zijn

Met de onderhavige regeling wordt naar onze mening op aanvaardbare wijze een evenwicht gecreeerd tussen enerzijds de belangen van de gebruikers van deze fonogrammen (bijvoorbeeld de omroep) en anderzijds de rechthebbenden, wier prestaties niet zonder betaling van een billijke vergoeding gebruikt mogen worden De gebruikers hebben er belang bij dat zij rechtmatige, voor commerciele doeleinden uitgebrachte fonogrammen of reprodukties daarvan vrijelijk kunnen gebruiken voor openbaarmaking, mits daarvoor een billijke vergoeding wordt betaald Rechthebbenden moeten kunnen optreden indien aan deze vergoedingsverplichting niet wordt voldaan Indien er geen overeenstemming wordt bereikt over de hoogte van de vergoeding, is de rechtbank te 's Gravenhage bij uitsluiting bevoegd de vergoeding te bepalen op verzoek van de meest gerede partij

Deze regel, die afwijkt van de algemene regeling inzake de relatieve competentie en leidt tot een concentratie van deze procedures bij een specifieke rechtbank, is naar ons oordeel aangewezen, aangezien aldus de mogelijkheid wordt gecreeerd dat deze rechtbank deskundigheid en ervaring opbouwt met betrekking tot de onderhavige materie Ook de eenheid van rechtspraak wordt door deze concentratie bevorderd Overigens laat het vorenstaande onverlet dat de partijen langs een andere weg proberen het geschil op te lossen, bijvoorbeeld via arbitrage

De betalingsverplichting vervalt op grond van artikel 12 [oud 11] van het wetsvoorstel na verloop van 50 jaren te rekenen vanaf het einde van het jaar waarin het fonogram is vervaardigd De verschillende vormen, waarin de openbaarmaking van een commercieel fonogram kan plaatsvinden en de mate waarin van dit materiaal gebruik wordt gemaakt, rechtvaardigen deze beschermingstermijn

Er zij nog op gewezen dat de inning van de op grond van artikel 7 [oud 6], verschuldigde vergoeding alleen kan geschieden door een door de Minister van Justitie aangewezen representatieve rechtspersoon, die daartoe met uitsluiting van anderen bevoegd is (artikel 15 [oud 14] van het wetsvoorstel)

De voor een openbaarmaking te betalen vergoeding komt toe aan zowel de fonogrammenproducent als de uitvoerende kunstenaar of hun rechtverkrijgenden en wordt tussen hen gelijkelijk verdeeld

VV Voorlopig verslag

[Zie passages tussen # # in MvA]

MvA Memorie van antwoord

De leden van de CDA-fractie maakten uit artikel 2, derde lid, en de toelichting op, dat openbaarmaking niet aan een vergoeding gebonden was, indien sprake was van een besloten kring Gold dit ook voor verenigingen, die activiteiten organiseren waar alleen leden toegankelijk zijn?

In dit verband wilden zij gaarne nadei geinformeerd worden over de praktische uitwerking van de door het Verenigd Koninkrijk en Ierland gemaakte keuze om bepaalde vormen van gebruik van fonogrammen als onderdeel van activiteiten van verenigingen en organisaties zonder winstoogmerk buiten beschouwing te laten #

De bewoordingen van het derde lid van artikel 2 sluiten aan bij artikel 12, tweede lid, van de Auteurswet 1912, in welk artikelonderdeel het begrip "openbaar maken" nader wordt uitgewerkt Dit artikelonderdeel moet gelezen worden in het licht van de jurisprudentie die zich ten aanzien van artikel 12 Auteurswet 1912 heeft ontwikkeld

Relevant zijn in dit verband in het bijzonder de arresten van de Hoge Raad van 9 maart 1979, NJ 341 (Willem Dreeshuis) en van 1 juni 1979, NJ 470 (wasserij de Zon) In het eerste arrest komt de Hoge Raad tot de driedeling familiekring, vriendenkring en de daaraan gelijk te stellen kring Onder de daaraan gelijk te stellen kring dient - aldus de Hoge Raad - te worden verstaan een groep van personen tussen wie banden van persoonlijke aard bestaan, die nauwelijks minder hecht zijn dan familiebanden en banden van vriendschap

De vraag of een vereniging, die uitsluitend activiteiten voor haar leden organiseert, openbaar maakt of niet zal aan de hand van de concrete omstandigheden moeten worden beoordeeld De omstandigheid dat de activiteiten beperkt blijven tot de leden biedt onvoldoende inzicht in de concrete situatie om deze vraag in algemene zin te kunnen beantwoorden

Met betrekking tot artikel 12 van het Verdrag hebben het Verenigd Koninkrijk en Ierland eenzelfde voorbehoud gemaakt, dat op het volgende neerkomt Artikel 12 van het Verdrag inzake de zogenaamde secundaire openbaarmaking van commerciele fonogrammen blijft volgens dit voorbehoud buiten toepassing in geval van

"the causing of a phonogram to be heard in public as part of the activities of, or for the benefit of, a club, society or other organisation which is not established or conducted for profit and whose main objects are charitable or are otherwise concerned with the advancement of religion, education or social welfare, except where a charge is made for admission to the place where the phonogram is to be heard, and any of the proceeds of the charge are applied otherwise than for the purpose of the organisation" (Tractatenblad 1986, 182)

Artikel 12 van het Verdrag vindt wel toepassing indien er toegangsgeld wordt geheven voor het lokaal waarin het fonogram ten gehore wordt gebracht en de opbrengst daarvan voor andere doeleinden dan voor de desbetreffende organisatie wordt gebruikt Dit voorbehoud is overgenomen in artikel 67 van de Engelse Copyright, Designs and Patents Act 1988, waarin het als een uitzondering op het exclusieve recht is geformuleerd

De leden van de PvdA-fractie merkten op dat zowel in Nederland als daarbuiten kunstenaarsorganisaties pleiten voor een verbodsrecht ten aanzien van het secundaire gebruik van prestaties van uitvoerende kunstenaars In het wetsvoorstel dat thans ter tafel ligt wordt echter gekozen voor een minder verstrekkende vergoedingsaanspraak, zo merkten deze leden op Deze leden zagen voordelen in het opnemen van een verbodsrecht, bijvoorbeeld met het oog op werkgelegenheidsaspecten

De leden van de SGP-fractie vroegen of het afwijzen van een verbodsrecht voor uitvoerende kunstenaars in geval van commercieel secundair gebruik van hun prestaties en het slechts toekennen van een vergoedingsrecht een adequaat antwoord mag heten indien betrokkenen op grond van artistieke of andere persoonlijke overwegingen gebruik als bedoeld niet zouden wensen toe te staan #

Het voorgestelde artikel 7 [oud 6] gaat verder dan de in artikel 12 van het Verdrag van Rome voorziene regeling inzake secundair gebruik van voor commerciele doeleinden uitgebrachte fonogrammen In artikel 7 [oud 6] wordt het betalen van een billijke vergoeding als voorwaarde gesteld voor het zonder toestemming van de fonogrammenproducent en de uitvoerende kunstenaar openbaarmaken van een fonogram Dit betekent dat de openbaarmaking kan worden verbo-

den indien aan deze verplichting niet wordt voldaan In dit opzicht biedt artikel 7 [oud 6] een betere bescherming dan artikel 12 van het Verdrag dat alleen een vergoedingsaanspraak inhoudt Wij betwijfelen zeer of het introduceren van een verbodsrecht de werkgelegenheid zal bevorderen Niet uit het oog moet worden verloren dat vele vormen van secundair gebruik zich - ook bij het bestaan van een verbodsrecht - niet lenen voor vervanging door live-optreden van de desbetreffende uitvoerende kunstenaar, men denke bijvoorbeeld aan het gebruik van achtergrondmuziek in horecagelegenheden Zowel praktische (gebrek aan ruimte, beschikbaarheid van uitvoerende kunstenaar) als financiele (de voor een live-optreden te betalen honoraria) overwegingen zullen hierbij een rol spelen

De in artikel 7 [oud 6] gekozen constructie van een "slapend" verbodsrecht, dat kan worden ingeroepen indien over de hoogte van de vergoeding geen overeenstemming kan worden bereikt of de vergoeding niet wordt betaald, vormt naar onze mening een belangrijke versterking van de onderhandelingspositie van betrokkenen

Het huidige artikel biedt rechthebbenden niet de mogelijkheid om op grond van artistieke of andere persoonlijke overwegingen een bepaald secundair gebruik van hun op een voor commerciele doeleinden uitgebracht fonogram, vastgelegde uitvoering te verbieden Voor zover ons bekend, komt een op dergelijke gronden gebaseerd verbodsrecht in geen enkele regeling terzake van naburige rechten voor Naar onze mening bestaat daaraan ook in het algemeen geen behoefte Uit de praktijk terzake van het openbaar maken van op dragers vastgelegde muziekwerken is ons niet gebleken dat zich bezwaren van een dergelijke aard voordoen Via de bemiddeling van BUMA is dit gebruik van muziekwerken mogelijk mits daarvoor een vergoeding wordt voldaan De problemen doen zich in de praktijk voor bij gebruikers die zich aan hun betalingsverplichting willen onttrekken

Tenslotte zij erop gewezen dat aan de uitvoerende kunstenaar morele rechten zijn toegekend, op grond waarvan hij in bepaalde, in artikel 5 [oud 4], omschreven omstandigheden zich tegen openbaarmaking kan verzetten

MO Mondeling overleg

De heer **Koetje** wees erop dat in dit artikel de uitzending van een fonogram of een reproduktie daarvan zonder toestemming van de producent en de uitvoerend kunstenaar mogelijk is, indien daarvoor een billijke vergoeding wordt betaald In het wetsvoorstel Reprorecht is bij een vergelijkbare conditie sprake van de mogelijkheid tot verveelvoudiging, mits daarvoor een redelijke vergoeding wordt betaald Deze laatste formulering achtte hij beter en hij pleitte er daarom voor het onderhavige wetsvoorstel in die zin te wijzigen

De **staatssecretaris** antwoordde dat hij deze suggestie zal overnemen

NvW3 Derde nota van wijziging

In artikel 7 [oud 6], eerste lid, wordt het woord "indien" vervangen door mits

Toelichting:

In het eerste lid van artikel 7 [oud 6] wordt "indien" vervangen door "mits" Deze laatste term sluit aan bij het wetsvoorstel wijziging van de Auteurswet 1912 inzake het reprografische verveelvoudigen van geschriften (TK 1991-1992, 22 600, nrs 1-2, artikel 16h, eerste lid)

VVI Voorlopig verslag Eerste Kamer

[D66] Is het waar dat de filmregeling, zoals gewijzigd door artikel 35 onder h van het huidige wetsvoorstel zo moet worden begrepen, dat de bijzondere vergoedingsrechten voor auteurs en uitvoerende kunstenaars zoals neergelegd in de Wet op de Thuiskopie en de bijzondere vergoedingsrechten van uitvoerend kunstenaars en fonogrammenproducenten zoals neergelegd in artikel 7 van het onderhavige wetsvoorstel, buiten de fictieve overdracht van rechten aan de filmproducenten vallen?

Kan m a w de met inning en repartitie belaste organisatie (Stichting Thuiskopie resp de onlangs opgerichte Stichting Sena) de geincasseerde gelden zonder meer naar uitvoerend kunstenaars en auteurs etc overmaken zonder dat deze verdeling gefrustreerd wordt door een fictieve overdracht van rechten?

MvAI Memorie van antwoord Eerste Kamer

De leden van de fractie D66 vroegen of de filmregeling zo moet worden begrepen dat de bijzondere vergoedingsrechten voor auteurs en uitvoerende kunstenaars, zoals voor prive-kopieren en zoals voorzien in artikel 7 van het onderhavige wetsvoorstel buiten de fictieve overdracht aan de filmproducenten vallen Deze leden vroegen of de met inning en repartitie belaste organisatie de geincasseerde gelden zonder meer naar de uitvoerende kunstenaars en auteurs kan overmaken zonder dat deze verdeling gefrustreerd wordt door een fictieve overdracht van rechten

Vooropgesteld moet worden dat de in onderdeel h van artikel 35 vooropgestelde nieuwe derde zin van artikel 45d uitsluitend beoogt vast te leggen wat impliciet reeds besloten is in laatstgenoemd artikel, namelijk dat de producent aan de makers of hun rechtverkrijgenden, die geacht worden aan hem de in artikel 45d omschreven rechten te hebben overgedragen, een billijke vergoeding moet betalen voor iedere vorm van exploitatie van het desbetreffende filmwerk Deze exploitatievormen zijn uitdrukkelijk in artikel 45d opgesomd, te weten het openbaar maken, het verveelvoudigen in de zin van artikel 14, het aanbrengen van ondertitels en het nasynchroniseren Het betreft hier exclusieve rechten, ten aanzien waarvan een wettelijk vermoeden van overdracht is voorzien om de onbelemmerde circulatie van de film te garanderen Dit is - kort weergegeven - de achtergrond van de filmregeling en van artikel 45d in het bijzonder Ik verwijs in dit verband naar de parlementaire geschiedenis van het filmrecht (TK 1980/81, 16 740, nr 3, blz 9, bijlage blz 30)

De door de leden van de fractie van D66 gestelde vraag betreft een vraag van interpretatie van de reikwijdte van artikel 45d

De in artikel 16c Auteurswet 1912 voorziene vergoeding voor het zogeheten thuiskopieren is gekoppeld aan de in artikel 16b geformuleerde uitzondering op het exclusieve verveelvoudigingsrecht voor verveelvoudigingen voor eigen oefening, studie of gebruik Voor deze verveelvoudigingen is de toestemming van de rechthebbende geen vereiste Gesteld kan worden dat deze bijzondere regeling geheel losstaat van de met artikel 45d beoogde onbelemmerde circulatie, met het oog waarop het exclusieve verveelvoudigingsrecht in de zin van artikel 14 Auteurswet geacht wordt te zijn overgedragen Benadrukt zij in dit verband dat het verveelvoudigingsrecht in artikel 45d beperkt is tot het vervaardigen van exemplaren Gelet op deze bijzondere achtergrond van artikel 45d kan gesteld worden dat de in artikel 16c voorziene vergoeding niet valt onder het wettelijk vermoeden van overdracht zoals geformuleerd in artikel 45d Auteurswet 1912

Hetzelfde geldt voor artikel 7 van het onderhavige wetsvoorstel De materie die in dit artikel wordt geregeld - het recht op een billijke vergoeding voor het openbaar maken van voor commerciele doeleinden uitgebrachte fonogrammen - staat los van artikel 4, in welk artikel de filmrechtregeling, zoals opgenomen in de artikelen 45a - 45g Auteurswet 1912, van overeenkomstige toepassing wordt verklaard op de uitvoering van uitvoerende kunstenaar Indien de uitvoering van bij een film behorende muziek op een commercieel fonogram wordt vastgelegd, komt de billijke vergoeding voor de in artikel 7 omschreven openbaarmakingshandeling toe aan uitvoerende kunstenaars en fonogrammenproducenten of hun rechtverkrijgenden

Artikel 7a [Rechten filmproducent]

L Voorstel tot Wet op het verhuur- en leenrecht

Na artikel 7 wordt een nieuw artikel 7a opgenomen, luidende

1 De producent van de eerste vastleggingen van films heeft het uitsluitend recht om toestemming te verlenen voor

a het reproduceren van een door hem vervaardigde eerste vastlegging van een film of van een reproduktie daarvan,

b het verkopen, verhuren, uitlenen, afleveren of anderszins in het verkeer brengen van een door hem vervaardigde eerste vastlegging van een film of een reproduktie daarvan, dan wel het voor die doeleinden invoeren, aanbieden of in voorraad hebben

2 Is een eerste vastlegging van een film of een reproduktie daarvan door de houder van het uitsluitend recht, bedoeld in het eerste lid, of met zijn toestemming in het verkeer gebracht, dan handelt de verkrijger van die eerste vastlegging of die reproduktie niet in strijd met dit uitsluitend recht door ten aanzien daarvan de in het eerste lid, onder b, genoemde handelingen, met uitzondering van verhuur en uitlening, te verrichten

3 Onverminderd het bepaalde in het tweede lid is het uitlenen van de in dat lid bedoelde eerste vastlegging of een reproduktie daarvan toegestaan, mits de uitlening plaatsvindt niet eerder dan zes maanden nadat de eerste vastlegging of de reproduktie daarvan door de houder van het uitsluitend recht of met zijn toestemming in Nederland in het verkeer is gebracht en degene die de uitlening verricht of doet verrichten een billijke vergoeding betaalt

4 De in het derde lid bedoelde billijke vergoeding, die verschuldigd is voor het uitlenen door instellingen van onderwijs en instellingen van onderzoek en de aan die instellingen verbonden bibliotheken alsmede de Koninklijke Bibliotheek, bekostigd door Onze Minister van Onderwijs en Wetenschappen, onderscheidenlijk Onze Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, wordt jaarlijks vastgesteld en betaald door eerstgenoemde minister na overleg met Onze Ministers van Justitie, Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur en Landbouw, Natuurbeheer en Visserij

MvTL Memorie van toelichting Wet op het verhuur- en leenrecht

Naast een regeling van het leen- en verhuurrecht voor auteursrechtelijk beschermde werken en door naburige rechten beschermde prestaties bevat de richtlijn ook een hoofdstuk naburige rechten (Hoofdstuk II)

Met uitzondering van de regeling terzake van de producent van de eerste vastleggingen van films behoeft dit hoofdstuk geen nadere uitwerking gelet op de inhoud van de WNR

In hoofdstuk II van de richtlijn wordt aan deze producent een exclusief reproduktie- en distributierecht toegekend naast het op grond van artikel 2 aan hem toekomende leen- en verhuurrecht Evenals de andere naburige rechten-houders wordt aan de producent van eerste vastleggingen van films een exclusief verhuurrecht gegeven Voor het uitlenen van zijn prestaties wordt eenzelfde regime voorgesteld als voor de andere categorieen rechthebbenden (een tijdelijk verbodsrecht gevolgd door een recht op een billijke vergoeding)

In het nieuwe artikel 7a wordt dezelfde structuur gevolgd als in de artikelen 2, 6 en 8 van de Wet op de naburige rechten In het eerste lid worden de aan deze producent toekomende exclusieve rechten geformuleerd, het reproduktie- en distributierecht, waaronder ook het uitlenen en verhuren vallen In het tweede lid wordt de uitputtingsregel geformuleerd, waarbij het uitlenen en

verhuren worden uitgezonderd Het derde lid bevat de specifieke leenrechtregeling voor rechtmatig in Nederland in het verkeer gebrachte eerste vastleggingen of reprodukties daarvan Tenslotte houdt het vierde lid de bijzondere regeling in terzake van - kort gezegd - de vaststelling en betaling van de door de in dit lid omschreven instellingen voor uitlenen verschuldigde billijke vergoeding

De invoering van een naburig recht voor de producent van de eerste vastleggingen van films leidt er toe dat de Wet op de naburige rechten op een aantal onderdelen moet worden aangevuld met een verwijzing naar het nieuwe artikel 7a Deze wijzigingen, die louter technisch van aard zijn en ertoe strekken de algemene bepalingen van bovengenoemde wet ook van toepassing te laten zijn op deze producent, behoeven geen nadere toelichting Tenslotte zij nog opgemerkt dat het naburige recht dat in dit wetsvoorstel aan de producent van eerste vastleggingen van films wordt toegekend los staat van eventuele auteursrechtelijke bevoegdheden die de producent kan ontlenen aan de Auteurswet 1912, in het bijzonder zij in dit verband verwezen naar artikel 45d

Artikel 8 [Rechten omroeporganisatie]

W Wettekst

1 Een omroeporganisatie heeft het uitsluitend recht om toestemming te verlenen voor een of meer van de volgende handelingen

a het heruitzenden van programma's,

b het opnemen van programma's en het reproduceren van een dergelijke opname,

c het verkopen, afleveren of anderszins in het verkeer brengen van een opname van een programma of van een reproduktie daarvan dan wel het voor die doeleinden invoeren, aanbieden of in voorraad hebben,

d het openbaar maken van programma's, ongeacht welke technische hulpmiddelen daarbij worden gebruikt,

e het openbaar maken van opnamen van programma's of reprodukties daarvan, ongeacht welke technische hulpmiddelen daarbij worden gebruikt

2 Is een reproduktie van een opname van een programma in het verkeer gebracht door de houder van het uitsluitend recht, bedoeld in het eerste lid, of met zijn uitdrukkelijke toestemming, dan handelt de verkrijger van die reproduktie niet in strijd met het uitsluitend recht door ten aanzien van die reproduktie de in het eerste lid, onder c, genoemde handelingen te verrichten

OV Oorspronkelijk voorstel [oud art 7]

1 Een omroeporganisatie heeft het uitsluitend recht om toestemming te verlenen voor een of meer van de volgende handelingen

a het heruitzenden van uitzendingen door andere omroeporganisaties,

b het opnemen van uitzendingen en het reproduceren van een dergelijke opname,

c het verkopen, afleveren of anderszins in het verkeer brengen van een opname van een uitzending of van een reproduktie daarvan dan wel het voor die doeleinden invoeren, aanbieden of in voorraad hebben,

d het openbaar maken van uitzendingen, ongeacht welke technische hulpmiddelen daarbij worden gebruikt,

e het openbaar maken van opnamen van uitzendingen of reprodukties daarvan, ongeacht welke technische hulpmiddelen daarbij worden gebruikt

2 Is een reproduktie van een opname van een uitzending in het verkeer gebracht door de houder van het uitsluitend recht, bedoeld in het eerste lid, of met zijn uitdrukkelijke toestemming, dan handelt de verkrijger van die reproduktie niet in strijd met het uitsluitend recht door ten aanzien van die reproduktie de in het eerste lid, onder c, genoemde handelingen te verrichten

NR Nader rapport na advies Raad van State

De Raad van State merkt op dat het openbaar maken van opnamen van uitzendingen van omroeporganisaties afhankelijk wordt gesteld in het voorgestelde artikel 8 [oud 7], eerste lid, onder d, van toestemming van de omroeporganisaties Anders dan met betrekking tot het openbaar maken van fonogrammen als geregeld in artikel 7 [oud 6] wordt hier gekozen voor een verbodsregeling, zo stelt de Raad

De raad vraagt op grond van welke argumenten deze keuze is gedaan Het college acht aanvulling van de MvT aangewezen waarbij de mogelijkheden van handhaving van de bepaling waar-

van de opzettelijke overtreding in artikel 21 [oud 20] juncto artikel 26 [oud 25] als misdrijf wordt gekwalificeerd, eveneens behicht dienen te worden

Opgemerkt zij dat artikel 8 [oud 7], eerste lid, onder d, van het wetsvoorstel niet op eén lijn gesteld kan worden met artikel 7 [oud 6], dat uitsluitend betrekking heeft op fonogrammen die in het verkeer zijn gebracht voor commerciele doeleinden Voorzover opnamen van omroepuitzendingen of reprodukties daarvan voldoen aan de in artikel 7 [oud 6] genoemde criteria vallen zij onder de werking van dit artikel De omroeporganisatie is in een dergelijk geval beschermd als fonogrammenproducent Voor andere opnamen van omroepuitzendingen of reprodukties daarvan geldt onverkort het verbodsrecht van de omroeporganisatie In dit opzicht verschilt de positie van de omroeporganisatie niet van die van de uitvoerende kunstenaar, die op grond van artikel 2, eerste lid, onder d, eveneens het openbaar maken van een opname van een uitvoering of een reproduktie daarvan kan toestaan of verbieden

De MvT is uitgebreid met een passage waarin het hiervoor aangegeven verschil wordt benadrukt

De uitoefening van het in artikel 8 [oud 7], eerste lid, geformuleerde verbodsrecht komt toe aan de omroeporganisatie, aan wie toestemming zal moeten worden gevraagd voor het verrichten van de in dit artikelonderdeel opgesomde handelingen In dit opzicht verschilt artikel 7 evenmin van artikel 2, eerste lid, onder d Het is aan de rechthebbenden overgelaten op welke wijze zij hun verbodsrecht wensen uit te oefenen (collectief of individueel)

In de MvT is een passage van voornoemde strekking opgenomen

MvT Memorie van toelichting

In artikel 8 [oud 7] worden de bevoegdheden opgesomd die aan omroeporganisaties toekomen op grond van het hun toegekende uitsluitend recht Het begrip "omroeporganisatie" is omschreven in artikel 1 onder e Het is aan de rechthebbenden overgelaten op welke wijze zij hun verbodsrecht willen uitoefenen (individueel of collectief)

Evenals het produceren van een fonogram gaat het tot stand brengen van een radio- of televisieuitzending gepaard met grote financiele investeringen en met artistieke en technische prestaties van zeer hoog niveau Het zou te ver gaan indien derden vrijelijk deze prestaties zouden kunnen gebruiken, bijvoorbeeld een radiouitzending wordt zonder toestemming van de omroeporganisatie vastgelegd op een drager en verveelvoudigingen daarvan worden op de markt gebracht Hierbij moet worden aangetekend dat in de praktijk omroepprogramma's bescherming kunnen genieten uit hoofde van het auteursrecht, mits zij voldoen aan het criterium van oorspronkelijkheid Ingevolge artikel 8 [oud 7] is het aan de omroeporganisatie voorbehouden om te beslissen over bepaalde vormen van gebruik van haar uitzendingen Dit laat evenwel onverlet dat in bepaalde gevallen de omroeporganisatie tegen ongeautoriseerd gebruik ook zal kunnen optreden op grond van het auteursrecht

De in artikel 8 [oud 7] aan de omroeporganisatie toekomende bevoegdheden komen op het volgende neer Omroeporganisaties mogen uitzendingen van andere omroeporganisaties niet heruitzenden zonder toestemming van de laatstgenoemde Onder heruitzenden wordt volgens artikel 1, onder h, verstaan het gelijktijdig uitzenden Ook het opnemen van een uitzending op een drager en het reproduceren daarvan is onderworpen aan de toestemming van de omroeporganisatie, die deze uitzending heeft verzorgd Het in het verkeer brengen van reprodukties van opnamen behoeft evenals het voor dat doel invoeren, aanbieden of in voorraad hebben de toestemming van de desbetreffende omroeporganisatie Voorts is de immateriele openbaarmaking (d w z het in het openbaar ten gehore brengen of vertonen) van uitzendingen, opnamen of reprodukties daarvan onderworpen aan de toestemming van de desbetreffende omroeporganisatie Hiervan is bijvoorbeeld sprake indien een t v -uitzending wordt vertoond in een openbare gelegenheid zoals een

cafe In de praktijk komt het voor dat sportevenementen, die via de televisie worden uitgezonden, op grote schermen worden vertoond in voor het publiek toegankelijke gelegenheden Dit kan ertoe leiden dat het publiek wegblijft bij het sportevenement Bij bijzondere evenementen zullen omroeporganisaties veelal veel geld moeten betalen voor de uitzendrechten Het zou te ver gaan indien derden ongehinderd dergelijke uitzendingen in het openbaar zouden kunnen vertonen zonder de toestemming van de omroeporganisatie en zonder de betaling van enige vergoeding De onderdelen d en e van het eerste lid leggen uitdrukkelijk vast dat voor het openbaar maken van uitzendingen of opnamen daarvan de toestemming van de omroeporganisatie vereist is Het is daarbij irrelevant welke technische hulpmiddelen worden gebruikt voor deze openbaarmaking Evenmin doet het ter zake of het publiek al of niet toegangsgeld moet betalen Het toestemmingsvereiste is niet gekoppeld aan de situatie dat er een toegangsgeld moet worden betaald voor het bijwonen van de openbare vertoning Hiervan is afgezien aangezien dit vereiste zich gemakkelijk leent voor ontduiking, bijvoorbeeld de exploitant van een horeca-instelling vraagt geen toegangsgeld maar verhoogt tijdelijk de prijzen van de consumpties In een dergelijk geval zou hij geen toestemming hoeven te vragen voor de openbaarmaking noch een vergoeding te betalen Hij zou dan ongestoord kunnen profiteren van de uitzending van een omroeporganisatie, waarvan de vertoning een publiekstrekker kan zijn

In dit verband zij nog opgemerkt dat voorzover opnamen van omroepuitzendingen of reproducties daarvan voldoen aan de in artikel 7 [oud 6] genoemde criteria, zij vallen onder de werking van dit artikel De omroeporganisatie is in een dergelijk geval beschermd als fonogrammenproducent Voor andere opnamen van omroeporganisaties of reproducties daarvan geldt onverkort het verbodsrecht van de omroeporganisatie In dit opzicht verschilt de positie van de omroeporganisatie niet van die van de uitvoerende kunstenaar die op grond van artikel 2, eerste lid, onder d, eveneens het openbaar maken van een opname van een uitvoering of een reproductie daarvan kan toestaan of verbieden

In het tweede lid is de zogenaamde uitputtingsregel verwoord ten aanzien van een rechtmatig in het verkeer gebrachte reproductie van een opname van een uitzending De eventuele wettelijke regeling inzake het leenrecht zal zich ook uitstrekken tot het uitlenen van reproducties van opnamen van omroepuitzendingen [1]

VV Voorlopig verslag

[Zie passages tussen # # in MvA]

MvA Memorie van antwoord

[Algemeen] # De leden van de GPV-fractie wilden nader geïnformeerd worden over de positie van de omroeporganisaties bij het overwegen van wetgeving inzake naburige rechten Welke ontwikkeling heeft zich terzake bij de omroeporganisaties voorgedaan? Welke positieve en negatieve gevolgen kan dit wetsvoorstel voor de omroeporganisaties hebben, zo vroegen zij

In dit verband vroegen zij aandacht voor de mogelijke gevolgen van dit wetsvoorstel voor de lokale en regionale omroepen Moet niet worden verwacht dat de gevolgen voor deze omroepen hoofdzakelijk negatief zullen zijn?

Hetzelfde geldt voor organisaties die - al dan niet als omroeporganisatie - specifiek werkzaam zijn voor zieken en gehandicapten Deze leden zouden het betreuren indien als gevolg van de tot-

1 Zie aan het slot van dit artikel onder L *Bew*

standkoming van deze wet dit werk extra zou worden bemoeilijkt Verdient het geen aanbeveling een wettelijke regeling te treffen vergelijkbaar met die voor blindenbibliotheken in de Auteurswet, zo vroegen deze leden #

Bij brief van 6 maart 1986 heeft de voorzitter van de NOS het herziene standpunt van de binnenlandse omroep met betrekking tot eventuele toetreding van Nederland tot het Verdrag van Rome kenbaar gemaakt Het aanvankelijk negatieve standpunt ten aanzien van toetreding van Nederland tot het Verdrag van Rome, dat gebaseerd was op de overweging dat er voldoende auteursrechtelijke bescherming zou zijn voor de producties van de omroep en dat er grote financiele gevolgen voor de omroep verbonden zijn aan ratificatie van het Verdrag, werd in deze brief herroepen

De belangrijkste overwegingen, die ten grondslag liggen aan dit gewijzigde standpunt, waren kort weergegeven de volgende

- De technologische ontwikkeling vergemakkelijkt het vastleggen, verveelvoudigen en opnieuw gebruiken respectievelijk misbruiken van de prestaties van de omroep Het toenemende internationale karakter van het omroepverkeer maakt de behoefte aan afdoende bescherming nog groter,
- Een gezonde ontwikkeling van de merchandisingsactiviteiten van de omroep is niet goed mogelijk zonder een voldoende bescherming van de prestaties van de omroep,
- Ervaringen met videopiraten hebben geleerd dat de huidige bescherming van de prestaties van de omroep tekortschiet Het auteursrecht noch artikel 1401 BW zijn in staat om alle produkties van de omroep in voldoende mate te beschermen,
- In de afgelopen tijd heeft zich bij de binnenlandse omroep een contractuele regeling met betrekking tot het naburig recht ontwikkeld ten aanzien van zijn eigen produkties,
- De positie van Nederland op het terrein van de internationale verhoudingen stimuleert in de richting van een positief standpunt met betrekking tot de verdragsrechtelijke en wettelijke erkenning van een naburig recht

Een schatting van de financiele gevolgen voor de verschillende vormen van omroep is gegeven op blz 2 [zie hierboven, p 21] van de MvT Voor de lokale omroep en bijvoorbeeld de concertzender worden de financiele consequenties geschat op fl 200 000 Tegenover deze financiele aanspraken staat het voordeel - zoals hierboven is weergegeven - van een adequate bescherming van de prestaties van de omroep (lokale, regionale of landelijke)

Voor wat betreft zieken-, bejaarden- en kerkomroepen worden de financiele gevolgen geschat op fl 100 000 Anders dan de leden van de GPV-fractie stellen, kent de Auteurswet 1912 geen uitzondering voor blindenbibliotheken Wel hebben auteursrechthebbenden ingestemd met het toegankelijk maken van hun werk door blindenbibliotheken, zonder dat daar enige vergoeding tegenover staat

Overigens zij opgemerkt dat tussen BUMA en STEMRA en de Vereniging Huisomroepen Nederland (VHN) bijzondere afspraken bestaan over het gebruik van muziekwerken BUMA verleent onder bepaalde condities aan de met deze Vereniging verbonden huisomroepen gratis toestemming voor het per draad transporteren van muziekwerken in ziekeninrichtingen, bejaardentehuizen en strafinrichtingen Voorts verleent STEMRA aan deze huisomroepen gratis toestemming voor het reproduceren van muziekwerken ten behoeve van dat transporteren Het is denkbaar dat soortgelijke afspraken ook worden gemaakt met de in artikel 14 van het wetsvoorstel genoemde rechtspersoon die belast zal zijn met de inning van de voor het secundair gebruik van commerciele fonogrammen verschuldigde vergoedingen, welk gebruik voor deze huisomroepen relevant is

[Artikelgewijs] # De leden van de CDA-fractie hadden enige aarzeling bij de onderdelen d en e van dit artikel Zij vroegen of de handhaafbaarheid van deze onderdelen zou opwegen tegen ondermeer de waarschijnlijke praktijk van de werking van artikel 7 [oud 6] Het was toch thans

al gebruikelijk, dat bij de vraag of een voetbalwedstrijd via de televisie zal worden uitgezonden de mate waarin het betreffende stadion is uitverkocht een belangrijke rol speelt? Het argument, dat een cafe-houder in dat geval dan nog toestemming zou moeten hebben om zijn klanten via bijvoorbeeld een groot scherm te laten kijken (de zogenaamde immateriele openbaarmaking) omdat publiek zou kunnen wegblijven, vonden zij niet sterk Welk eigen belang is er dan voor de omroeporganisatie om dat te verhinderen? Moet er in zo'n geval wel sprake zijn van een naburig recht? Tenslotte vroegen zij of dit artikel niet in strijd is met artikel 13, onder d, van het Verdrag #

De in artikel 8 [oud 7], onder d en e, genoemde exploitatievormen van omroepuitzendingen of opnamen daarvan hebben hun eigen betekenis naast artikel 7 [oud 6] van het wetsvoorstel dat uitsluitend betrekking heeft op het secundair gebruik van voor commerciele doeleinden uitgebrachte fonogrammen De vraag of een voetbalwedstrijd via de televisie kan worden uitgezonden en de vergoeding die daarvoor betaald moet worden, dienen onderscheiden te worden van het openbaarmaken van een dergelijke uitzending in een voor het publiek toegankelijke ruimte De uitzending van een voetbalwedstrijd is een kwestie die geregeld dient te worden tussen de omroeporganisatie en de desbetreffende sportclub Het vertonen van de uitzending van de voetbalwedstrijd door bijvoorbeeld een cafe-houder valt onder artikel 8 [oud 7], eerste lid, onder d, van het wetsvoorstel en kan volgens dit artikelonderdeel niet geschieden zonder toestemming van de omroeporganisatie die de uitzending verzorgt Het betreft hier een exploitatie van een uitzending, die veelal met aanzienlijke kosten (voor techniek, arbeid en toestemming van de organisatie van het evenement) gerealiseerd kan worden Overeenkomstig artikel 13, onder d, van het Verdrag van Rome zijn dergelijke handelingen dan ook onderworpen aan de toestemming van de omroeporganisatie

Artikel 8 [oud 7], onderdelen c en d, creeert een ruimere bescherming dan artikel 13, onder d, van het Verdrag Deze mogelijkheid van ruimere bescherming wordt echter niet door het Verdrag uitgesloten De landen, die partij zijn bij het Verdrag, zijn verplicht om in ieder geval het in het Verdrag voorziene beschermingsniveau, dat een minimum is, te volgen, maar zij hebben de vrijheid om een hoger niveau te introduceren Zo bestaat de vrijheid om de in artikel 13, onder d, gestelde voorwaarde van betaling van entreegeld niet over te nemen in de nationale regeling

NvW2 Tweede nota van wijziging

In artikel 8 [oud 7] worden de volgende wijzigingen aangebracht

1 Het eerste lid, onder a, wordt vervangen door a het heruitzenden van programma's,
2 In het eerste lid onder b, d en e wordt het woord "uitzendingen" vervangen door programma's
3 In het eerste lid, onder c, en het tweede lid wordt het woord "uitzending" vervangen door programma

[Zie voor een toelichting van deze wijziging NEV bij art 1 sub g]

MO Mondeling overleg

[De discussie over illegale omroepen is opgenomen onder art 1 sub e]

H Handelingen Tweede Kamer 1991-1992, 3 september 1992, p. 6298:

De heer Wolffensperger (D66) Ten slotte heb ik nog een vraag die mij bij lezing van de stukken te binnen schoot In de stukken wordt een- en andermaal gesteld en door mij wordt niet weersproken, dat een cafehouder die in zijn cafe een voetbalwedstrijd op de televisie laat zien in strijd handelt met het exclusieve recht van de omroeporganisatie Hoewel ik niet zo'n voetbalfanaat ben, doet zich hier voor mij een dilemma voor Strekt dit er nu toe dat een geliefkoosd volksvermaak, het in een cafe kijken naar een wedstrijd uit de Europa Cup, definitief de nek wordt omgedraaid? Of zal het resultaat van dit in de wet opgenomen, onomstreden verbod zijn, dat zo'n cafehouder langs enigerlei weg een soort abonnementsvergoeding gaat betalen, zoals bijvoorbeeld bij in het openbaar gemaakte muziek gebeurt, voor het recht om als dat nodig is ook een Europacupwedstrijd op de televisie in zijn cafe te laten zien? Wil de staatssecretaris diepgaand op deze problematiek ingaan? Het gaat hier om een geliefkoosd volksvermaak!

p. 6338:

Staatssecretaris Kosto Mijnheer de voorzitter! De heer Wolffensperger heeft vanuit een "Amsterdamse kleurrijkheid" een cafehouder opgevoerd Het ging om een cafehouder die een voetbalwedstrijd uitzendt Hij zal dan aan de omroeporganisatie toestemming moeten vragen over het publiekelijk vertonen in zijn cafe van een voetbalwedstrijd Dit vloeit voort uit artikel 8 [oud 7] van het wetsvoorstel Ik ga er dan ook van uit dat er in de praktijk goede afspraken kunnen worden gemaakt, wellicht onder het genot van een consumptie uit het cafe, maar dat is uiteraard geheel facultatief

p. 6345:

De heer Wolffensperger (D66) Voorzitter! Ik kom terug op de cafehouder met de voetbalwedstrijd op zijn televisie Het antwoord van de staatssecretaris was wel in stijl met dat glaasje pils, maar mijn vraag was toch wel iets dieper bedoeld Een cafehouder die grammofoonplaten draait en dus openbaar maakt, krijgt te maken met het regime van artikel 7 [oud 6] hij moet een billijke vergoeding betalen aan de platenproducent Artikel 15 [oud 14] roept daartoe zelfs een gehele organisatie in het leven Nu krijgen wij iets vergelijkbaars met een cafehouder die een voetbalwedstrijd op de televisie vertoont Ik denk niet dat de staatssecretaris dat wil verbieden Het regime van artikel 7 [oud 6] en de organisatie van artikel 15 [oud 14] werken daar echter niet Hoe moet die afspraak tussen de omroepen en de cafehouder tot stand komen die maakt dat hij die voetbalwedstrijd wel mag vertonen, misschien tegen een kleine, billijke vergoeding? Nogmaals, ik snap het regime voor de platen, maar dat geldt niet voor de televisie-uitzending

9 september, pp. 6440-6441:

Staatssecretaris Kosto De heer Wolffensperger heeft er terecht op gewezen dat artikel 7 [oud 6] niet geldt voor het vertonen van omroepprogramma's in cafes Dat heeft de pers gehaald Op dit onderwerp is artikel 8 [oud 7], lid 1, onder d en e, van het wetsvoorstel van toepassing en is dus de toestemming van de omroeporganisatie een vereiste er moet betaald worden De heer Wolffensperger vroeg zich af hoe afspraken over dit gebruik van omroepprogramma's dan wel tot stand kunnen komen Ik wijs erop dat het openbaar maken van beschermde prestaties in cafes juridisch helemaal geen nieuw verschijnsel is Sinds jaar en dag bestaan er contractuele afspraken tussen Buma en de horeca over het muziekgebruik Het ligt in de rede om te veronderstellen dat inzake het vertonen van uitzendingen van omroepprogramma's in horecagelegenheden contractu-

ele afspraken worden gemaakt tussen de NOS en de overkoepelende branche-organisaties Dan kan de heer Wolffensperger in het cafe zowel van een biertje als van een voetbaluitzending genieten

De heer Wolffensperger (D66) Kijk! Dat is nu het simpele antwoord dat ik wilde hebben, want de vraag was zo simpel Voor de andere dingen die u noemt, hebben wij de wegen en instanties aangewezen De vraag was dus hoe en door wie het in dit voorbeeld gaat U zegt, waarvan akte, dat hij het op de weg van de NOS acht te liggen om namens de gezamenlijke omroepen met alle cafehouders in Nederland

Staatssecretaris Kosto Nee Ik heb gezegd "de overkoepelende branche-organisaties" De praktijk heeft die weg ook gewezen, want je hebt nu het Buma en de horecaorganisaties De heer Wolffensperger heeft kennelijk de krant gemist, want hij keek nogal verbaasd In de krant staat al een concreet bedrag van 1,75 mln Ik blijf daarbuiten, maar kennelijk is men al aan het discussieren over bedragen Dat moet een discussie met de horeca blijven

Overigens is dit misschien de gelegenheid om een misverstand recht te zetten Bij de KNVB schijnt men te denken dat balkunstenaars, voetballers, nu naburige rechten krijgen Dat is natuurlijk niet het geval Het is de omroeporganisatie die uitzendt, die de rechthebbende is en niet de virtuoos met de bal die naburige rechten zal gaan genieten Dit misverstand heb ik aangetroffen in de krant Het leek mij niet slecht om het ter plekke even recht te zetten

De heer Jurgens (PvdA) De heer Wolffensperger heeft gesproken over het veel voorkomende samen bekijken van een uitzending in een cafe op het moment van uitzending Een tweede mogelijkheid is dat iemand met een recorder een opname van die uitzending heeft gemaakt en deze later vertoont in het cafe Welke rechtsregel zou naar uw mening daarop van toepassing zijn? Ook artikel 8 [oud 7]?

Staatssecretaris Kosto Het is aardig om de casuistiek hier te hanteren Welnu, dan zou sprake zijn van een nieuwe openbaarmaking en zou degene die dat doet, dan wel onrechtmatig handelen, dan wel zich hebben moeten verzekeren van de toestemming van degene die gerechtigd is, te weten de NOS

De heer Jurgens (PvdA) Net als in dit geval Er is dus geen verschil tussen wat in dit wetsontwerp heruitzending heet - het tegelijkertijd nog eens openbaar maken - en het opnemen om dat later te doen

Staatssecretaris Kosto Daar zal ook weer toestemming voor gegeven moeten worden

De heer Jurgens (PvdA) Op grond van deze wet of op grond van een andere wet?

De heer Wolffensperger (D66) Hier dreigt een misverstand te ontstaan Het antwoord zou naar mijn idee dit moeten zijn De casus die de heer Jurgens noemt, levert inderdaad een probleem op Doch dit probleem is identiek, of het nu betreft de uitzending van een radiouitzending, dan wel platen of televisie Daarvoor is namelijk geen incasserende instantie aangewezen, daarover zijn geen afspraken gemaakt En het verschil tussen platen en televisie doet zich alleen voor bij directe openbaarmaking in het cafe Dan zijn er namelijk voor de platen die gedraaid worden, wel een weg en een instantie aangewezen, maar voor het televisieprogramma niet Nu wordt dit echter de NOS

Staatssecretaris Kosto Overigens, als de heer Jurgens ter zake van de opname van uitzendingen, zoals hij aanduidde, de plaats in de wet wil weten, dan leze hij artikel 8 [oud 7], eerste lid, onder e

VVI Voorlopig verslag Eerste Kamer

[D66] Een vraag bij artikel 8 is geinspireerd door de discussie in de Tweede Kamer, waarbij werd gesproken over teevee in het cafe Bevreemdend is, dat zowel de uitvoerend kunstenaar als de fonogrammenproducent geen verbodsrecht heeft, alleen is er ten behoeve van deze rechthebbenden een vergoedingsplicht met een billijke vergoeding vergelijkbaar met de Auteurswet, geregeld in artikel 7 lid 1 In artikel 8 wordt aan de Omroep een uitsluitend recht verleend om toestemming te verlenen, waardoor een verbod mogelijk is Omroepen krijgen daardoor een beter recht dan de uitvoerend kunstenaar of fonogrammenproducent, terwijl het nu juist de bedoeling was die drie groepen dezelfde rechten toe te kennen Consequent zou dan ook zijn de Omroep ook alleen de vergoedingsplicht met een billijke vergoeding toe te staan Was dat wellicht ook de bedoeling?

MvAI Memorie van antwoord Eerste Kamer

De leden van de CDA-fractie [lees D66-fractie, *Bew*] wezen erop dat de omroepen een uitsluitend recht krijgen terzake van het openbaar maken van (opnamen van) hun programma's op grond van artikel 8, terwijl de uitvoerend kunstenaar en fonogrammenproducent slechts een recht op een billijke vergoeding krijgen Het zou consequent zijn, aldus deze leden, indien voor omroeporganisaties ook alleen een vergoedingsrecht zou worden voorzien

Er zij op gewezen dat in artikel 13, onderdeel d, van het Verdrag van Rome, aan de omroeporganisatie een uitsluitend recht wordt toegekend voor de openbaarmaking van hun televisie-uitzendingen, indien deze overbrenging geschiedt in voor het publiek toegankelijke plaatsen tegen betaling

Artikel 12 van het Verdrag van Rome kent aan uitvoerende kunstenaars en fonogrammenproducenten een recht op een billijke vergoeding toe voor, kort gezegd, openbaarmaking van commerciele fonogrammen In de Conventie is de positie van enerzijds uitvoerende kunstenaars en fonogrammenproducenten en anderzijds omroeporganisaties in dit opzicht niet gelijkelijk geregeld Het zou in strijd met de Conventie zijn geweest indien in artikel 7 [lees 8, *Bew*] zou zijn volstaan met de invoering van een vergoedingsaanspraak Voorts dient niet uit het oog te worden verloren dat voor zover omroeporganisaties van hun programma's commerciele fonogrammen maken zij als fonogrammenproducent onder de werking van artikel 7 van het wetsvoorstel vallen

Overigens is in de artikelen 2 en 6 van het onderhavige wetsvoorstel ook aan de uitvoerende kunstenaar en de fonogrammenproducent een exclusief recht toegekend terzake van het openbaar maken van een uitvoering of een opname daarvan onderscheidenlijk een fonogram of een reproduktie daarvan In aansluiting bij de Conventie van Rome voorziet het wetsvoorstel - zoals hiervoor uiteengezet - in een bijzondere regeling voor commerciele fonogrammen

L Voorstel tot Wet op het verhuur- en leenrecht

In artikel 8 worden de volgende wijzigingen aangebracht

1 Het eerste lid, onderdeel c, komt te luiden

c het verkopen, verhuren, uitlenen, afleveren of anderszins in het verkeer brengen van een opname van een uitzending of van een reproduktie daarvan dan wel het voor die doeleinden invoeren, aanbieden of in voorraad hebben,

2 Het tweede lid wordt vervangen door

2 Is een opname van een uitzending of een reproduktie daarvan door de houder van het uitsluitend recht, bedoeld in het eerste lid, of met zijn toestemming in het verkeer gebracht, dan handelt de verkrijger van die opname of die reproduktie niet in strijd met dit uitsluitend recht door ten aanzien daarvan de in het eerste lid, onder c, genoemde handelingen, met uitzondering van verhuur en uitlening, te verrichten

3 Onverminderd het bepaalde in het tweede lid is het uitlenen van de in dat lid bedoelde opname van een uitzending of een reproduktie daarvan toegestaan mits de uitlening plaatsvindt niet eerder dan zes maanden nadat de opname of de reproduktie door de houder van het uitsluitend recht of met zijn toestemming in Nederland in het verkeer is gebracht en degene die de uitlening verricht of doet verrichten een billijke vergoeding betaalt

4 De in het derde lid bedoelde billijke vergoeding, die verschuldigd is voor het uitlenen door instellingen van onderwijs en instellingen van onderzoek en de aan die instellingen verbonden bibliotheken alsmede de Koninklijke Bibliotheek, bekostigd door Onze Minister van Onderwijs en Wetenschappen, onderscheidenlijk Onze Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, wordt jaarlijks vastgesteld en betaald door eerstgenoemde minister na overleg met Onze Ministers van Justitie, Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur en Landbouw, Natuurbeheer en Visserij

MvTL Memorie van toelichting Wet op het verhuur- en leenrecht

[Zie MvTL bij artikel 2]

Artikel 9 [Overdracht en licentie]

W Wettekst

De rechten die deze wet verleent gaan over bij erfopvolging Deze rechten zijn, met uitzondering van die welke genoemd zijn in het eerste lid van artikel 5, vatbaar voor gehele of gedeeltelijke overdracht Levering vereist voor gehele of gedeeltelijke overdracht, geschiedt door een daartoe bestemde akte De overdracht omvat alleen die bevoegdheden waarvan dit in de akte is vermeld of uit aard of strekking van de titel noodzakelijk voortvloeit Ten aanzien van het verlenen van toestemming als bedoeld in de artikelen 2, 6 en 8 is het bepaalde in de derde en vierde volzin van dit artikel van overeenkomstige toepassing

OV Oorspronkelijk voorstel [oud art 8]

De rechten die deze wet verleent gaan over bij erfopvolging Deze rechten zijn, met uitzondering van die welke genoemd zijn in het eerste lid van artikel 5 [oud 4], vatbaar voor gehele of gedeeltelijke overdracht Levering geschiedt door een daartoe bestemde akte Zij omvat alleen die bevoegdheden waarvan de overdracht in de akte is vermeld of uit aard en strekking der gesloten overeenkomst noodzakelijk voortvloeit Ten aanzien van het verlenen van toestemming als bedoeld in de artikelen 2, 6 [oud 5] en 8 [oud 7] is het bepaalde in de derde en vierde volzin van dit artikel van overeenkomstige toepassing

MvT Memorie van toelichting

Evenals het auteursrecht gaan de naburige rechten over bij erfopvolging en zijn zij vatbaar voor gehele of gedeeltelijke overdracht Overdracht van de aan de uitvoerende kunstenaar toekomende persoonlijkheidsrechten is evenwel uitgesloten Levering kan slechts geschieden bij akte Dit kan een authentieke of onderhandse akte zijn De levering heeft betrekking op die bevoegdheden die uitdrukkelijk in de overeenkomst zijn vermeld Daarnaast kan ook uit de aard en de strekking van de overeenkomst voortvloeien dat - in geval van gedeeltelijke overdracht bepaalde bevoegdheden zijn overgegaan aan de verkrijger Met het woord "noodzakelijk" wordt tot uitdrukking gebracht dat de overdracht beperkt uitgelegd dient te worden teneinde te voorkomen dat uit de aard en strekking van de overeenkomst al te snel een overdracht van een gedeelte van het uitsluitend recht wordt afgeleid Ook het verlenen van toestemming voor het verrichten van de handelingen, die deel uitmaken van het uitsluitende recht, dient bij (onderhandse of authentieke) akte te geschieden

MO Mondeling overleg

De **staatssecretaris** kondigde aan dat deze artikelen bij nota van wijziging zullen worden aangepast, omdat zij discrepantie vertonen met soortgelijke artikelen van de Auteurswet 1912, die in het kader van de aanpassingswetgeving Nieuw BW zijn gewijzigd

NVW3 Derde nota van wijziging

Artikel 9 [oud 8] wordt vervangen door

De rechten die deze wet verleent gaan over bij erfopvolging Deze rechten zijn, met uitzondering van die welke genoemd zijn in het eerste lid van artikel 5 [oud 4], vatbaar voor gehele of gedeeltelijke overdracht Levering vereist voor gehele of gedeeltelijke overdracht, geschiedt door een daartoe bestemde akte De overdracht omvat alleen die bevoegdheden waarvan dit in de akte is vermeld of uit de aard of strekking van de titel noodzakelijk voortvloeit Ten aanzien van het verlenen van toestemming als bedoeld in de artikelen 2, 6 [oud 5] en 8 [oud 7] is het bepaalde in de derde en vierde volzin van dit artikel van overeenkomstige toepassing

Toelichting:

De artikelen 9 [oud 8], 17 [oud 16] en 18 [oud 17] zijn aangepast aan de terminologie van het nieuw Burgerlijk Wetboek

L Voorstel tot Wet op het verhuur- en leenrecht

In artikel 9 wordt de zinsnede "de artikelen 2, 6 en 8" vervangen door de artikelen 2, 6, 7a en 8

Artikel 10 [Beperkingen]

W Wettekst

Van inbreuk op de in de artikelen 2, 6 en 8 bedoelde rechten is geen sprake indien de in deze artikelen bedoelde handelingen worden verricht voor

a eigen oefening, studie of gebruik van degene die opneemt of in enkele exemplaren reproduceert, artikel 16b, vijfde lid, van de Auteurswet 1912 is van overeenkomstige toepassing evenals de artikelen 16c tot en met 16g van de Auteurswet 1912,

b verslaggeving in het openbaar in een foto-, film-, radio- of televisie-reportage over actuele gebeurtenissen, voorzover zulks voor het behoorlijk weergeven van de actuele gebeurtenis die het onderwerp van de reportage uitmaakt noodzakelijk is en mits slechts gebruik wordt gemaakt van korte fragmenten,

c een opname door of in opdracht van een omroeporganisatie, die bevoegd is tot uitzenden of doen uitzenden, ten behoeve van het eigen programma, mits de opname wordt teniet gedaan binnen 28 dagen na de eerste uitzending van het programma waarvoor de opname is gemaakt, doch in ieder geval binnen een half jaar na de vervaardiging, artikel 17b, derde lid, van de Auteurswet 1912, is van overeenkomstige toepassing, ten aanzien van de uitvoering van een uitvoerend kunstenaar dient artikel 5 in acht genomen te worden,

d het citeren in een aankondiging, beoordeling, polemiek of wetenschappelijke verhandeling, artikel 15a, eerste lid, onder 1°, 2° en 4°, en vijfde lid van de Auteurswet 1912 is van overeenkomstige toepassing, ten aanzien van de uitvoering van een uitvoerend kunstenaar dient artikel 5 in acht genomen te worden

OV Oorspronkelijk voorstel [oud art 9]

Van inbreuk op de in de artikelen 2, 6 [oud 5] en 8 [oud 7] bedoelde rechten is geen sprake indien de in deze artikelen bedoelde handelingen worden verricht voor

a eigen oefening, studie of gebruik van degene die opneemt of in enkele exemplaren reproduceert, artikel b, vijfde lid, van de Auteurswet 1912 is van overeenkomstige toepassing evenals de artikelen 16c tot en met 16g van de Auteurswet 1912, indien en zodra deze artikelen in werking zijn getreden,

b verslaggeving in het openbaar in een foto-, film-, radio- of televisie-reportage over actuele gebeurtenissen, voorzover zulks voor het behoorlijk weergeven van de actuele gebeurtenis die het onderwerp van de reportage uitmaakt noodzakelijk is en mits slechts gebruik wordt gemaakt van korte fragmenten,

c een opname door of in opdracht van een omroeporganisatie, die bevoegd is tot uitzenden, ten behoeve van een eigen uitzending, mits de opname wordt teniet gedaan binnen 28 dagen na de eerste met behulp daarvan verrichte uitzending en in ieder geval binnen een half jaar na de vervaardiging, ten aanzien van de uitvoering van een uitvoerend kunstenaar dient artikel 5 [oud 4] in acht genomen te worden,

d het citeren in een aankondiging, beoordeling, polemiek of wetenschappelijke verhandeling, artikel 15a, eerste lid, onder 1°, 2° en 4°, en vijfde lid van de Auteurswet 1912 is van overeenkomstige toepassing, ten aanzien van de uitvoering van een uitvoerend kunstenaar dient artikel 5 [oud 4] in acht genomen te worden

NR Nader rapport na advies Raad van State

Naar het oordeel van de Raad kan in een slotbepaling worden voorzien in een aanpassing van artikel 10 [oud 9], onder a, indien het aannemelijk is dat de in dat artikelenonderdeel genoemde artikelen van het voorstel van wet houdende wijziging van de Auteurswet 1912 inzake het verveelvoudigen van beeld- of geluidsopnamen voor eigen oefening, studie of gebruik niet in werking zullen treden voordat de onderhavige regeling in werking treedt De Raad stelt voor de in artikel 10 [oud 9], onder a, opgenomen zinsnede luidende 'indien en zodra deze artikelen in werking zijn getreden" achterwege te laten

Er wordt naar gestreefd het hierboven genoemde wijzigingsvoorstel van de Auteurswet 1912 en het onderhavige wetsvoorstel op hetzelfde tijdstip in werking te laten treden teneinde te bewerkstelligen dat bij de vaststelling van de hoogte van de vergoeding ook rekening kan worden gehouden met de aanspraken van de houders van naburige rechten De parlementaire behandeling van het wijzigingsvoorstel van de Auteurswet 1912 verkeert echter reeds in een vergevorderd stadium Dit wetsvoorstel is thans bij de Eerste Kamer in behandeling Afhankelijk van de voortgang van de behandeling van het onderhavige wetsvoorstel, zal moeten worden bezien of het nog verantwoord is beide wetsvoorstellen op hetzelfde tijdstip in werking te laten treden Inwerkingtreding op verschillende tijdstippen zal overwogen moeten worden indien blijkt dat de parlementaire behandeling van het voorliggende wetsvoorstel nog veel tijd zal vergen terwijl het auteursrechtelijke wetsvoorstel in een kort tijdsbestek gereed is

Aangezien de mogelijkheid van verschillende data van inwerkingtreding van voornoemde wetsvoorstellen niet uitgesloten moet worden geacht, is handhaving van de hierboven weergegeven zinsnede van artikel 10 [oud 9], onder a, aangewezen

MvT Memorie van toelichting

In artikel 10 [oud 9] worden enkele beperkingen genoemd op de aan de drie categorieen rechthebbenden toekomende uitsluitende rechten De in dit artikel genoemde handelingen kunnen zonder toestemming van de recht hebbende worden verricht Van een inbreuk op het uitsluitend recht is dan geen sprake mits de handelingen geschieden in overeenstemming met het bepaalde in artikel 10 [oud 9]

De in artikel 10 [oud 9] voorziene wettelijke licenties sluiten in grote lijnen aan bij de in de Auteurswet 1912 opgenomen beperkingen (paragraaf 6 van laatstgenoemde wet) Het ligt in de rede om de houders van naburige rechten zoveel mogelijk dezelfde beperkingen ten aanzien van het aan hun toekomende uitsluitende recht op te leggen als aan auteursrechthebbenden Dit bevordert ook de uniformiteit

De eerste in artikel 10 [oud 9] genoemde uitzondering betreft het opnemen of reproduceren voor eigen oefening, studie of gebruik Hiervan is bijvoorbeeld sprake indien een persoon voor eigen gebruik een door de televisie uitgezonden uitvoering opneemt De reproduktie dient beperkt te blijven tot enkele exemplaren Artikel 16b, vijfde lid, van de Auteurswet 1912 is van overeenkomstige toepassing verklaard In onderdeel a wordt ook rekening gehouden met de introductie van een vergoedingsregeling voor het zogenaamde prive kopieren, zoals voorzien in het thans bij de Eerste Kamer aanhangige wetsvoorstel houdende wijziging van de Auteurswet 1912 inzake het verveelvoudigen van beeld- of geluidsopnamen voor eigen oefening, studie of gebruik Evenals de auteursrechthebbenden zullen ook de houders van naburige rechten aanspraak hebben op een vergoeding voor het prive-kopieren van hun prestaties

De tweede, in artikel 10 [oud 9] voorziene, uitzondering heeft betrekking op verslaggeving in het openbaar in een foto-, film-, radio-of televisiereportage De in onderdeel b geformuleerde

beperking sluit aan bij artikel 16a van de Auteurswet 1912 De strekking van deze uitzondering is dat in het kader van actuele verslaggeving de tijd ontbreekt om van te voren toestemming te vragen aan de houders van naburige rechten wier prestaties onderdeel of achtergrond van de reportage vormen De uitzondering vindt slechts toepassing indien aan de volgende twee criteria wordt voldaan Het gebruik van de door naburige rechten beschermde prestaties is alleen toegestaan voor zover zulks noodzakelijk is voor het behoorlijk weergeven van de actuele gebeurtenis die het onderwerp vormt van de reportage Voorts mag alleen gebruik gemaakt worden van korte fragmenten Een voorbeeld vormt een korte opname van een concert in een televisiereportage over een muziekfestival

Onderdeel c van artikel 10 [oud 9] bevat een uitzondering ten behoeve van omroeporganisaties Zij zijn bevoegd opnamen te maken ten behoeve van een eigen uitzending, waarvoor de toestemming, die uiteraard vereist is, verkregen is Ook zijn zij bevoegd dergelijke opnamen in opdracht te laten verrichten door derden Dit laatste gebeurt in de huidige praktijk reeds op grote schaal De omstandigheid dat de omroeporganisatie bevoegd is tot uitzenden behoeft niet zonder meer te betekenen dat hij ook bevoegd is tot het vastleggen (opnemen) van de uitzending Dit zijn twee te onderscheiden handelingen waarvoor in beginsel de toestemming van de rechthebbende vereist is Onderdeel c maakt op dit toestemmingsvereiste een uitzondering Uit de formulering van onderdeel c volgt dat de opname niet voor andere doeleinden gebruikt mag worden dan de eigen uitzending Het is derhalve niet aan de omroeporganisatie toegestaan om zonder toestemming van de rechthebbenden aan andere omroeporganisaties het gebruik van de opname van een uitzending toe te staan Voorts moet de opname binnen een bepaalde termijn na de eerste uitzending worden vernietigd De omroeporganisatie is gehouden de morele rechten van de uitvoerende kunstenaar in acht te nemen

Onderdeel d voorziet in een uitzondering ten aanzien van het citeren in een aankondiging, beoordeling, polemiek of wetenschappelijke verhandeling Deze uitzondering is overgenomen uit de Auteurswet 1912 en wel artikel 15a, welk artikel ten aanzien van bepaalde relevante onderdelen van overeenkomstige toepassing wordt verklaard Het eerste lid, onder 3, van artikel 15a van de Auteurswet 1912 is uitdrukkelijk uitgesloten, aangezien in het onderhavige wetsvoorstel uitsluitend persoonlijkheidsrechten worden toegekend aan uitvoerende kunstenaars Deze persoonlijkheidsrechten moeten gerespecteerd worden indien een uitvoering van een uitvoerend kunstenaar gebruikt wordt voor een citaat

VV Voorlopig verslag

[Zie passages tussen # # in MvA]

MvA Memorie van antwoord

De leden, behorende tot de CDA-fractie, stelden vast, dat ook de houders van naburige rechten aanspraak hebben op de vergoeding voor het prive-kopieren Bij de behandeling van het desbetreffende wetsvoorstel hadden zij al enkele opmerkingen gemaakt over de samenloop met dit wetsvoorstel en de gevolgen, die dat heeft voor de samenstelling van voorziene organisaties Gaarne vernamen deze leden de stand van zaken bij de uitwerking Zij waren zeer geinteresseerd op welke wijze de Minister van Justitie conform zijn toezegging de Stichting Popmuziek Nederland daarbij had betrokken

Ter verduidelijking van onderdeel b wilden de aan het woord zijnde leden gaarne vernemen of uitvoerende kunstenaars op grond van dit artikel geen recht meer hebben om bijvoorbeeld omroep- en fotojournalisten te verhinderen korte reportages te maken van hun optreden? #

Naar wij hebben vernomen zijn organisaties van rechthebbenden thans bezig met het voorbereiden van het repartitiereglement, dat door de Minister van Justitie te zijner tijd zal moeten worden goedgekeurd Aan vertegenwoordigers van deze organisaties is te kennen gegeven dat de belangen van alle betrokkenen in aanmerking dienen te worden genomen Dit laat onverlet dat de voorbereiding van het repartitiereglement een zaak van rechthebbenden is, waarvan het uiteindelijke resultaat door de Minister van Justitie zal worden beoordeeld Vertegenwoordigers van de Stichting Popmuziek Nederland zijn daarover geïnformeerd en om die reden verwezen naar het overleg dat thans gaande is over de repartitieregeling

Met betrekking tot artikel 10 [oud 9], onder b, zij opgemerkt dat korte fragmenten van uitvoeringen zonder toestemming van de uitvoerende kunstenaar mogen worden gebruikt mits voldaan wordt aan de in dit artikelonderdeel geformuleerde voorwaarden Dit zal moeten worden beoordeeld aan de hand van de omstandigheden van ieder concreet geval

EV Eindverslag

[Zie passages tussen # # in NEV]

NEV Nota naar aanleiding van het eindverslag

[Algemeen] Van introductie van een aan artikel 17a, eerste lid, Auteurswet 1912 analoog artikel hebben wij afgezien op grond van de volgende overwegingen

Het is zeer de vraag of een dergelijke regeling in overeenstemming is met artikel 7 van het Verdrag van Rome, dat in onderdeel a de bevoegdheid regelt van de uitvoerende kunstenaar terzake van de uitzending en overbrenging aan het publiek van een uitvoering Artikel 15, tweede lid, van het Verdrag van Rome bepaalt wel dat ten aanzien van uitvoerende kunstenaars dezelfde beperkingen mogen worden voorzien als in het auteursrecht, maar ditzelfde artikelonderdeel bepaalt ook dat dwanglicenties alleen mogen worden voorzien voor zover deze verenigbaar zijn met dit Verdrag

Naast dit verdragsrechtelijke aspect dient in dit verband ook gewezen te worden op het voorstel voor een richtlijn van de Raad van de EEG tot coördinatie van bepaalde voorschriften betreffende het auteursrecht en verwante rechten op het gebied van de satellietomroep en de doorgifte via de kabel Dit voorstel, dat thans ter discussie staat in een raadswerkgroep, sluit in artikel 10 de mogelijkheid van wettelijke licenties zoals voorzien in artikel 17a Auteurswet uit, voor zover het betreft kabeldoorgifte van omroepprogramma's uit andere Lid-Staten In het voorstel wordt in artikel 12 [oud 11] voorzien in een stelsel van collectief beheer van auteursrechten en verwante rechten in geval van kabeldoorgifte van dergelijke programma's Het lijkt ons niet opportuun - afgezien van de verdragsrechtelijke vragen - om in dit stadium van de discussie in Brussel terzake voorstellen te doen die voor een deel afwijken van het richtlijn-voorstel

Voorts wijzen wij er op dat het zogeheten kabelcontract, dat als raamovereenkomst de relatie regelt tussen rechthebbenden en kabelexploitanten, goed functioneert en sedert 1 januari 1991 voor onbepaalde termijn is verlengd met een opzegtermijn van 12 maanden Deze contractuele situatie geeft ook geen aanleiding tot introductie van een regeling die vanuit EEG-perspectief op de langere termijn voor een deel gewijzigd zal dienen te worden

Het is naar onze mening aangewezen om de praktische werking van de onderhavige regeling te evalueren na een periode van 3 jaar Op basis van deze bevindingen kan worden bezien of er aanleiding bestaat andere maatregelen te treffen die kunnen bijdragen aan een ruime publieksverspreiding van de produkties van in het bijzonder gesubsidieerde podium kunstinstellingen

[Artikelgewijs] # De leden van de GPV-fractie merkten op dat kerkdiensten, die op enigerlei wijze naar buiten worden gebracht niet onder de uitzonderingsbepalingen vallen Kunnen muzikale medewerkers aan een kerkdienst uitzending of opname ervan verhinderen, zo vroegen deze leden #

Op de uitvoering tijdens een eredienst is artikel 2 van het wetsvoorstel onverkort van toepassing Dit betekent dat de uitvoerende kunstenaars toestemming dienen te geven voor het opnemen of het uitzenden van hun uitvoering In dit verband zij er op gewezen dat de in artikel 17c van de Auteurswet 1912 voorziene vrijstelling voor gemeentezang en de instrumentale begeleiding daarvan tijdens een eredienst evenmin van toepassing is op radio- en t v -uitzending van de gemeentezang of de vastlegging daarvan op een fonogram

NvW2 Tweede nota van wijziging

In artikel 10 [oud 9] worden de volgende wijzigingen aangebracht

1 In onderdeel a vervalt de zinsnede ", indien en zodra deze artikelen in werking zijn getreden"

2 Onderdeel c wordt vervangen door

c een opname door of in opdracht van een omroeporganisatie, die bevoegd is tot uitzenden of doen uitzenden, ten behoeve van het eigen programma, mits de opname wordt teniet gedaan binnen 28 dagen na de eerste uitzending van het programma waarvoor de opname is gemaakt, doch in ieder geval binnen een half jaar na de vervaardiging, artikel 17b, derde lid, van de Auteurswet 1912, is van overeenkomstige toepassing ten aanzien van de uitvoering van een uitvoerend kunstenaar dient artikel 4 in acht genomen te worden,

H Handelingen Tweede Kamer 1991-1992, 3 september 1992, pp. 6287-6288:

De heer Koetje (CDA) In alle gekruide commentaren die de NOS en het NOB hebben geleverd op dit wetsvoorstel is op een punt in het geheel niet ingegaan Dit heeft mij sterk verbaasd en dan zeg ik het vriendelijk, evenals het feit trouwens dat de twee bewindslieden die dit wetsvoorstel hebben ondertekend daarop niet zijn ingegaan, hoewel zij wisten dat deze problematiek aan de orde is Het gaat om de consequenties van dit wetsvoorstel en met name van artikel 10 [oud 9], onder c Als ik het goed begrijp, is de consequentie van dit artikelonderdeel dat opnamen die voor televisie en radio gemaakt worden binnen 28 dagen na eerste uitzending vernietigd moeten worden Ik vat het ruw samen, maar dat is denk ik wel de uiterste consequentie Dit betekent dus einde omroeparchief Nu was "Ja zuster, nee zuster" al om andere redenen verdwenen, maar er liggen nog veel programma's in de archieven Strikte toepassing van de wet zou inhouden dat het langer bewaren niet meer mag Wat moet men er dan mee?

Ik vind dit onbevredigend Wij zijn langs andere lijnen juist bezig te bezien hoe wij goed kunnen omgaan met het omroeparchief, films en dergelijke In de eerste rapportage over de verzelfstandiging van de fono- en videotheken bij de omroep werd dit probleem al een beetje gesignaleerd, namelijk in een volzin Ik vraag de staatssecretaris waarom in de loop van de realisering van dit wetsvoorstel niet op deze problematiek is gewezen

Ik heb getracht na te gaan op welke wijze een en ander verholpen zou kunnen worden Voor toekomstige programma's is het wellicht contractueel te doen, maar de vraag is wat wij met de bestaande programma's aan moeten, die nu nog in de archieven zitten Ik ben daar nog niet uitgekomen, of men zou moeten bepalen dat artikel 10 [oud 9] niet geldt voor opnamen die gemaakt zijn voor de inwerkingtreding van deze wet Kortom, zie ik het fout? Als dat niet zo is, wat dan te doen?

pp. 6292-6293:

De heer Schutte (GPV) Een voorbeeld van de mijns inziens onnodige consequentie van de reikwijdte van de wet treffen wij aan bij kerkdiensten Op uitvoeringen tijdens een eredienst is het wetsvoorstel volgens de regering onverkort van toepassing Uitvoerende kunstenaars moeten toestemming geven voor het opnemen of uitzenden van hun uitvoering Ik ga er nu maar aan voorbij dat bijvoorbeeld een organist zijn bijdrage aan de eredienst veelal niet beschouwt als een uitvoering, maar als een deelneming met zijn gaven aan de eredienst Belangrijker is dat deze regeling kerken onnodig lasten oplegt Het is tegenwoordig heel gebruikelijk dat kerkdiensten door zieken en bejaarden thuis via een kerktelefoon of door middel van cassettebandjes gevolgd kunnen worden Moeten de leden van het kerkkoor en de organist hiervoor toestemming verlenen? Welk publiek belang is met zo'n voorschrift gediend? Wellicht heeft de staatssecretaris alleen gedacht aan erediensten die via radio of TV worden uitgezonden, maar dat betreft maar een fractie van het aantal dat onder de werking van de wet zal vallen

p. 6298:

De heer Woffensperger (D66) Voorzitter! Ook mij is bij laatste lezing opgevallen dat artikel 10c [oud 9c], waar het de naburige rechten betreft een tussenopname ten behoeve van een uitzending *mogelijk maakt, mits die tussenopname wordt gewist na een bepaalde periode* Ook ik heb dit gekoppeld aan de problematiek die onlangs is besproken aan de hand van het programma "Ja zuster, nee zuster" Is het niet een verlies voor ons cultureel bezit wanneer opnamen van oude televisieprogramma's te gemakkelijk worden gewist? Blijkt uit "Ja zuster, nee zuster" niet ook dat het bijzonder moeilijk is om bij voorbaat aan te geven wat waardevol is en wat niet? Ik betrek bij deze vragen artikel 17b, derde lid, van de Auteurswet, waarin auteursrechtelijk eenzelfde bepaling wordt gegeven met de kanttekening dat een algemene maatregel van bestuur kan worden gemaakt in verband met het opnemen in het archief van opnamen met een uitzonderlijke documentaire waarde Graag verkrijg ik wat dit betreft een toelichting van de staatssecretaris Juist aan de hand van "Ja zuster, nee zuster" blijkt dat het heel lastig is om bij voorbaat aan te geven wat van uitzonderlijke documentaire waarde is De vraag is, of hiermee passende bescherming kan worden gegeven aan opnamen waarvan wij twintig of dertig jaar later vinden dat zij hadden moeten worden beschermd

p. 6303:

De heer Leerling (RPF) Voorzitter! Tot slot vraag ik nog aandacht voor de ook door collega Schutte naar voren gebrachte mogelijk praktische gevolgen van dit wetsvoorstel bij de registratie en de uitzending van erediensten nu de opname en de uitzending van erediensten niet per definitie onder de uitzonderingsbepalingen ingevolge artikel 10 [oud 9] vallen? Hoe denkt de staatssecretaris bij nader inzien over het onder artikel 10 [oud 9] scharen van de opname en de uitzending van erediensten Voor alle duidelijkheid, ik meen voorshands niet dat het strikt noodzakelijk is Mijns inziens zal het van kracht worden van het nu voorliggende wetsvoorstel ook in de praktijk vermoedelijk niet zoveel problemen opleveren, gezien de diensten die artikel 13 [oud 12] - dan gaat het om de gang van zaken bij gezamenlijke uitvoeringen - ook in deze materie zou kunnen leveren Bijgeval zou dan een kerkeraad kunnen optreden namens de gemeente en de benodigde toestemming kunnen verlenen Nemen koren en solisten van buitenaf deel, dan zal het vragen van toestemming nu al reeds aan de orde zijn Ik verneem graag de zienswijze van de staatssecretaris hierop en ik hoop dat er op dit punt helderheid ontstaat en dat de nieuwe wetgeving in dezen zo weinig mogelijk belastend zal zijn voor het doen horen van kerkdiensten en erediensten via welk medium dan ook

p. 6337:

Staatssecretaris Kosto Zowel de heer Schutte als de heer Leerling sprak over de erediensT Zij vroegen naar de praktische gevolgen voor erediensten De uitvoerende kunstenaars moeten toestemming geven voor de uitzending van een erediensT waaraan zij hebben meegewerkt Dit geldt ook voor het opnemen van een erediensT op een bandje Ik verwacht overigens dat deze regeling niet zal inbreken in de huidige praktijk

pp. 6338-6339:

Staatssecretaris Kosto De heren Koetje en Wolffensperger hebben vragen gesteld over artikel 10 [oud 9], onderdeel c Dit artikelonderdeel geeft aan omroeporganisaties de bevoegdheid om opnames te maken van hun programma's, onder de voorwaarde dat deze opnames binnen 28 dagen na de eerste uitzending van het desbetreffende programma dan wel in ieder geval zes maanden na de vervaardiging ervan worden vernietigd Het gaat hierbij om de zogeheten efemere opnames Deze regel sluit aan bij het bepaalde in artikel 17b van de Auteurswet 1912 In de praktijk blijken omroeporganisaties, bijvoorbeeld het NOS-archief, deze opnamen doorgaans niet te vernietigen, maar blijken zij geinteresseerd te zijn in eventuele verdere exploitatie Onlangs heeft er met het ministerie van WVC een eerste overleg over deze kwestie plaatsgevonden Juridisch hebben de archieven op basis van bovengenoemde bepalingen niet de bevoegdheid tot exploitatie De toestemming van rechthebbenden is een vereiste In het overleg met WVC staat de vraag nu centraal of, indien exploitatie door de archieven opportuun wordt geacht, dit langs contractuele weg geregeld kan worden of via een wettelijke regeling, waarvoor dan wetswijziging noodzakelijk is

De heer Jurgens (PvdA) Ik begreep uit de interventies van de collega's Koetje en Wolffensperger dat het probleem is, dat het archief uberhaupt niet toekomt aan de gedachte om te exploiteren, omdat het gedwongen is, het materiaal binnen vier weken te vernietigen op grond van de bepaling in deze wet Er wordt gezocht naar een bepaling, waardoor het archieven mogelijk wordt gemaakt om exemplaren te bewaren, niet voor exploitatie maar ten behoeve van de archivering

Staatssecretaris Kosto Zoals ik zojuist zei, is er over dit onderwerp kort geleden overleg geopend tussen WVC en "de archieven" U doelt op een niet nadere openbaarmaking, op een bewaren met een potentiele openbaarmaking later Dat is niet uit te sluiten Gaat het om exploitatie, dan is toestemming van de rechthebbende nodig Het probleem dat zich hier voordoet is momenteel in bespreking Ik kan mij voorstellen dat ik uw veronderstelde wens aan de minister van WVC doorgeef, opdat u te gelegener tijd wordt geinformeerd over de uitkomst van het overleg

De heer Jurgens (PvdA) Ik weet niet of daarmee helemaal tegemoet gekomen wordt aan de wens van beide eerdergenoemde collega's, als ik even voor hen mag spreken, want als deze wet werkelijkheid wordt, worden uw afspraken met WVC achterhaald Dus de druk die achter het doorvoeren van deze bepaling zit is dat er geen overleg meer mogelijk zal zijn In mijn ogen is een wetswijziging noodzakelijk - wellicht nog in de onderhavige wet - waarin het aan archieven mogelijk wordt gemaakt om een archiefexemplaar op te slaan Een andere kwestie is de exploitatie van archiefmateriaal Natuurlijk mag dat materiaal niet zonder de toestemming van rechthebbende geexploiteerd worden

Staatssecretaris Kosto U kiest voor wetswijziging, maar in het overleg onderzoekt men of de oplossing ook gevonden kan worden langs contractuele weg Het is niet uitgesloten dat deze kwestie langs contractuele weg kan worden opgelost Dat is in ieder geval ook de opvatting van de collega van WVC, die ter zake overleg voert Klaarblijkelijk kan langs contractuele weg een

oplossing verkend worden Als er wetswijziging nodig is, dan zal die onontkoombaarheid hier weer ter sprake komen Op dit moment bestaat daar geen duidelijkheid over

De heer Koetje (CDA) Voorzitter! Ik kan mij een contractuele weg, zoals ik in eerste termijn zelf ook heb gezegd, voorstellen om tijdelijk uit de problemen te komen voor de nieuw te maken opname Een punt is echter ook wat er gebeurt op basis van deze wet Als deze wet van kracht is voor opnamen die er zijn, kunnen deze dan nog op basis van deze wet, zoals de heer Jurgens terecht zei - en dat was ook mijn veronderstelling - uberhaupt nog gearchiveerd worden? Is er dan geen sprake van een lacune in de wet, die gerepareerd zal moeten worden? Of gaan wij op dit onderdeel een wet vaststellen waarvan wij allen hopen dat zij die in Hilversum niet uitvoeren?

Staatssecretaris Kosto Het zou mij verbazen, mijnheer de voorzitter, als er in dit stadium van de wetsbehandeling die al zo langdurig loopt, zoals reeds vele malen is gezegd, nog zo'n leemte zou worden onderkend Dit wordt nu juist verkend in het overleg Ik herzeg dit overleg is gaande, er is een eerste overleg geweest
Juridisch hebben de archieven op basis van de bepalingen niet de bevoegdheid tot exploitatie De toestemming van rechthebbende is een vereiste Dan staat de vraag centraal of je inderdaad de contractuele weg moet kiezen of dat wetswijziging noodzakelijk is Het gaat in mijn antwoord over de exploitatie

p. 6341

De heer Koetje (CDA) Ik heb, voorzitter, in eerste termijn niet gesproken over de vraagstukken die de collega's Leerling en Schutte naar voren hebben gebracht, betrekking hebbend op de kerken en de naburige rechten Ik heb dat niet gedaan, omdat ik de indruk had dat het wel goed zat en omdat de parallel met de Auteurswet 1912 is doorgetrokken, zodat voor uitzendingen op radio en televisie - voornamelijk lokale denk ik, het is wellicht theoretisch te veronderstellen dat daarvoor vergoedingen gevraagd zullen worden - gewoon het regime geldt Ik ben het daarmee eens Wat mij in het antwoord van de staatssecretaris wel verbaast, is dat een en ander niet geldt voor de kerktelefoon - dit lijkt mij inherent aan de benadering van het begrip kerktelefoon, ook binnen het regime van de Auteurswet - terwijl opnamen voor cassettebanden weer wel nabuurrechtig zijn Dat vind ik vreemd omdat het opnemen van kerkdiensten op cassettebanden op zichzelf geen exploitatievorm is Het is een andere manier van het bedrijven van kerktelefoon Bovendien ligt dit mijns inziens meer in de sfeer van studie en eigen oefening en gebruik Ik heb toch de indruk dat op dit onderdeeltje de naburige rechten niet van toepassing moeten worden verklaard Ik zal de Handelingen er nog eens op nalezen en mogelijk wordt een en ander daarmee nog wat duidelijker De heer Schutte kon vanavond niet aanwezig zijn en hij heeft mij gevraagd, dit aspect nauwlettend in de gaten te houden Met hem ben ik van oordeel dat het van toepassing verklaren van de naburige rechten op dit punt wellicht wat overdreven is

p. 6342:

De heer Koetje (CDA) Ten slotte ga ik in op de kwestie van de archieven Ik heb het gevoel gekregen dat wij wat dit betreft wat langs elkaar heen spreken Ik ben hierop niet gerust en hoop dat de staatssecretaris de volgende week gelegenheid ziet om nader op dit vraagstuk in te gaan

p. 6345:

De heer Wolffensperger (D66) Artikel 10c [oud 9c] betreft de tussenopname voor uitzending die je alleen mag maken als je haar direct weer vernietigt Ik ben het eens met de heer Koetje als

hij zegt dat hij de indruk heeft dat wij op dit punt langs elkaar heen praten Niemand spreekt over de exploitatie van die werken Wij hebben het gehad over het feit dat je die opnamen niets eens mag bewaren Ik heb in mijn betoog verwezen naar artikel 17b, lid 3, van de Auteurswet Artikel 10c [oud 9c] schrijft eenvoudigweg dwingend voor dat de opnamen vernietigd moeten worden Stel dat de staatssecretaris met WVC tot afspraken komt om een stukje cultuurbezit uit het verleden op deze manier te bewaren Moet het artikel dan niet iets anders worden geredigeerd? Aan exploitatie was geen van de sprekers nog toe

9 september 1992, pp. 6441-6442:

Staatssecretaris Kosto Mijnheer de voorzitter! Nadat ik zojuist heb besproken wat in een cafe kan gebeuren, kom ik, mijn papieren volgend, nu toe aan het onderwerp kerken De heer Koetje is degene geweest die vroeg, waarom toestemming vereist zou zijn voor het opnemen van een kerkdienst op een bandje ten behoeve van zieken Dat is een reele, in de praktijk voorkomende zaak De heer Koetje verwees in dit verband naar de uitzondering ter zake van het verveelvoudigen voor eigen gebruik, oefening of studie (artikel 9, onder a)

In beginsel, mijnheer de voorzitter, zal er voor het opnemen van een uitvoering in het kader van een kerkdienst, voor zover daaraan uitvoerende kunstenaars deelnemen, toestemming van hen moeten worden gevraagd (artikel 2, eerste lid, onder a) Ik denk daarbij dan aan een koor of aan een of meer solisten die een vocale of een instrumentale prestatie ten gehore brengen Het wetsvoorstel Naburige rechten heeft betrekking op elke uitvoering, ongeacht in welk verband deze plaatsvindt en dus ook binnen de eredienst Voor het vastleggen ten behoeve van zieken van een eredienst waarin uitvoerende kunstenaars optreden is op grond van artikel 2 van het wetsvoorstel de toestemming van die uitvoerende kunstenaars vereist Van een opname voor eigen oefening, studie of gebruik is in een dergelijk geval immers geen sprake De opname is bestemd voor meer personen dan alleen degene die de opname maakt

Maar misschien dat hier de praktijk te hulp snelt Ik heb vernomen dat Stemra in de praktijk dergelijke opnamen ten behoeve van zieken voor wat de daaraan verbonden auteursrechten betreft, toestaat zonder enige vergoeding Ik ga ervan uit dat deze praktijk analoog ook voor de rechten van uitvoerende kunstenaars zal gelden Ik zeg de Kamer graag toe dit nog eens onder de aandacht van de Stemra te zullen brengen

Ik wijs erop dat dit wetsvoorstel ten aanzien van dit onderwerp niet verschilt van de Auteurswet 1912, waarin in artikel 17c wordt bepaald dat uitsluitend de gemeentezang en de instrumentale begeleiding daarvan tijdens een eredienst niet als inbreuk op het auteursrecht worden beschouwd Dit artikel geeft met andere woorden alleen een auteursrechtelijke vrijstelling voor de openbaarmaking van beschermde werken door gemeentezang en instrumentale begeleiding tijdens de eredienst Ook dit qua reikwijdte zeer beperkte artikel uit de Auteurswet 1912 laat onverlet dat voor de verdere exploitatie van de gemeentezang of de instrumentale begeleiding, bijvoorbeeld opnamen op cassettes, de toestemming van de auteursrechthebbenden vereist is Ik zie geen aanleiding om op het terrein van de naburige rechten een verdergaande uitzondering te introduceren

De heer Schutte (GPV) Even ter aanvulling van de argumentatie van de staatssecretaris in de richting van de Stemra als het inderdaad gaat om zieken, zijn dat die mensen die normaal gesproken ter plaatse aanwezig geweest zouden zijn, maar door ziekte of ouderdom of anderszins verhinderd waren en daardoor waren aangewezen op het instrument van de cassette

Staatssecretaris Kosto Dat is absoluut waar, het is een ook al eerder in het auteursrecht gebruikt argument Ik sluit mij daar van harte bij aan Het is overigens ook precies het argument waarop de Stemra zijn beleid baseert

De heren Koetje en Wolffensperger hebben zich afgevraagd hoe de regeling van artikel 10 [oud 9], onder c, in de praktijk zal werken Zoals ik al in een eerdere termijn opmerkte, geeft dit artikelonderdeel aan omroeporganisaties de bevoegdheid om opnamen te maken van hun programma's onder de voorwaarde dat deze opnamen binnen 28 dagen na de eerste uitzending van het desbetreffende programma, dan wel in ieder geval zes maanden na de vervaardiging ervan, worden vernietigd Wij noemen dat de efemere opnamen Deze regel sluit aan bij het bepaalde in artikel 17b van de Auteurswet 1912 Ook hier is, om met Piediker te spreken, niets nieuws onder de zon Het derde lid van dit artikel is van overeenkomstige toepassing verklaard in artikel 10 [oud 9], onder c Dit betekent dat bij algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald dat dergelijke opnamen die van documentaire waarde zijn, in officiele archieven mogen worden bewaard en onder welke voorwaarden dat mag gebeuren Deze algemene maatregel van bestuur zal ik doen voorbereiden

Onlangs heeft met ambtenaren van WVC een eerste overleg over deze kwestie plaatsgevonden Daarbij is ook de vraag aan de orde gekomen of exploitatie van deze opnamen door de archieven moet worden geregeld en, zo ja, op welke wijze, contractueel of via een wettelijke regeling In dat laatste geval zou eventueel een nadere wijziging van zowel de Auteurswet 1912 als de Wet op de naburige rechten moeten worden overwogen Nu echter het overleg nog gaande is tussen Justitie en WVC en bovendien ook de praktijk des levens op dit punt zou moeten worden geraadpleegd, denk ik dat een wijziging op dit moment nog prematuur is

De heer Wolffensperger (D66) Voor de helderheid spring ik even naar het volkomen andere uiterste Even als advocaat van de duivel Waarom is het tegen de achtergrond van deze discussie eigenlijk noodzakelijk te bepalen dat die opname vernietigd moet worden? Dat hij niet geexploiteerd mag worden, lijkt mij evident Wij zouden dat zelfs ook kunnen bepalen De strekking van de vragen van de heer Koetje en mij - over exploiteren praten wij niet en ook officiele archieven zijn niet aan de orde - is waarom moeten die opnamen eigenlijk vernietigd worden en is dat wenselijk tegen de achtergrond van het feit dat u binnen 28 dagen nadat u een programma hebt gemaakt, niet weet wat van documentaire waarde is

Staatssecretaris Kosto Ik vind dat de heer Wolffensperger hier hele reele opmerkingen maakt Ik wijs erop dat het al bestaat in de Auteurswet 1912 en daar nooit tot problemen heeft geleid Ik vind wel dat het tijd is nu eens te bekijken hoe wij daarmee omgaan, ook in het licht van de opmerkingen van de heer Wolffensperger Het is mij bekend dat er opnames van veel beziene programma's vernietigd zijn, die mensen, nu zij naar de ouderdom neigen, misschien nog wel eens willen terugzien als een confrontatie met de jeugd die zij ooit hadden Ik sluit dat niet uit Misschien heeft het zelfs nog een therapeutische waarde Ik wil hiermee onderstrepen dat ik waarde en realisme vind in de woorden van de heer Wolffensperger Ik verwijs nog even naar het overleg tussen WVC en Justitie Wij zullen bezien en u dat spoedig laten weten, of dit te regelen is langs de civielrechtelijke weg van het contract, of dat wij beiden wetten de wet die nu ter discussie staat maar ook de Auteurswet 1912 zullen moeten wijzigen Ik kom daarop terug als onze inzichten ter zake zijn gerijpt

HI Handelingen Eerste Kamer 1992-1993, 16 maart 1993, pp. 946-947:

De heer Korthals Altes (VVD) Het overlegplatform [auteursrecht en naburige rechten] had nog een tweede klacht die de hoogte van de heffingen en de BTW heffing over die heffingen betreft Deze klacht was gebaseerd op de thuiskopieerregeling ingevolge de wet van 30 mei 1990, die in werking is getreden met ingang van 1 januari 1991 Het overlegplatform heeft mij geconfronteerd met mijn uitspraak van destijds dat het bij die heffing slechts om enige dubbeltjes zou gaan Die

uitlating heb ik inderdaad gedaan Ik ben er destijds van uitgegaan dat er bij een zo groot quantum van onbespeelde geluidsdragers sprake zou zijn van een dienovereenkomstige quantumkorting Ik kan mij voorstellen dat de heffingsbedragen die uiteindelijk zijn vastgesteld, die tot f 1,30 of zoiets kunnen oplopen, volgens het overlegplatform niet voldoen aan de kwalificatie "enige dubbeltjes"

Ook bij die klacht kun je je afvragen of het overlegplatform zich wel tot de juiste instantie heeft gewend Noch deze Kamer, noch de bewindsman kan ingrijpen, want de prijsvaststelling bij de thuiskopieerregeling is de vrucht van onderling overleg van de wederzijdse betrokken dan wel, wanneer overeenstemming niet wordt bereikt, zoals in dit geval, van het oordeel van de voorzitter van de stichting waarin het overleg wordt gevoerd

Het overlegplatform maakt zich nu grote zorgen over een reflexwerking - een andere dan die mevrouw Vriesekoop bedoelde - namelijk dat een soortgelijke hoogte zal worden vastgesteld voor heffingen op grond van het wetsvoorstel waarover wij nu spreken Voor die vrees van het overlegplatform wil ik wel enig begrip tonen Moet niet voorkomen worden dat de cumulatie van deze heffingen groter wordt dan economisch verantwoord is? Bij de vaststelling van de vergoeding moeten de belangen van alle betrokkenen op evenwichtige wijze tot hun recht komen Wordt het auteursrechtelijk beschermde produkt te zwaar belast met auteursrechtelijke en nabuurrechtelijke heffingen of vergoedingen, dan wordt daarmee wellicht het paard achter de wagen gespannen Projectie van de vergoedingen ingevolge de thuiskopieerregeling op de te betalen vergoedingen voor achtergrondmuziek in winkels zou, volgens berekeningen van het overlegplatform, ruimschoots tot verdubbeling van de te betalen lasten leiden

Mijnheer de voorzitter! Ik laat het op dit moment bij dit waarschuwende geluid Het is langzamerhand gewoonte om te vragen of de gevolgen van bepaalde wetgeving na verloop van tijd kunnen worden geevalueerd Na behandeling van het vorige wetsvoorstel behoef ik er niet eens meer op aan te dringen dat het ook in dit geval zal gebeuren, omdat de staatssecretaris met zoveel woorden heeft gezegd dat het eigenlijk een vaste gewoonte is

Evaluatie van de heffingenregeling voor het thuiskopieren die met ingang van 1 januari 1991 in werking is getreden en van hetgeen uit hoofde van het nu besproken wetsvoorstel aan vergoedingen zal worden vastgesteld, betaald of worden ontvangen - dat laatste is tenslotte de opzet - lijkt mij dan ook verstandig Gaarne vernemen wij het commentaar van de staatssecretaris op klachten van het Overlegplatform auteursrechten en naburige rechten op de door mij aan de orde gestelde cumulatie en de mogelijke evaluatie van het wetsvoorstel

pp. 947-948:

Staatssecretaris Kosto De heer Korthals Altes heeft namens zijn fractie het wetsvoorstel toegejuicht en welkom geheten, maar hij heeft ook enige bezorgdheid uitgesproken over de heffingen en derhalve lasten voor de burgers die gepaard zouden gaan met de gevolgen van dit wetsvoorstel inzake de naburige rechten In een eerder wetsvoorstel dat kracht van wet kreeg en derhalve in de praktijk die daarop volgde, heeft de werking van de markt en het overleg tussen belanghebbenden, betalingsplichtigen en betalingsgerechtigden binnen het kader van een stichting hun beslag gekregen De heer Korthals Altes heeft zelf gezegd dat hij indertijd bij zijn inschatting uitging van een bedrag van een paar dubbeltjes, maar dat het meer werd Meer dan een inschatting kon het natuurlijk ook niet zijn, omdat daarmee werd geanticipeerd op een overleg dat in de vrije markt plaatsvond en waarbij bovendien was voorzien in een soort arbitragemodel Als de partijen er niet uitkwamen, zou de voorzitter van de stichting een beslissing nemen Wel, dat is gebeurd en dat is hoger uitgevallen dan een paar dubbeltjes De beslissing van de voorzitter is echter niet buiten proporties geweest, want zij is wel degelijk mede gebaseerd op het door alle betrokkenen gevoerde overleg De heer Korthals Altes heeft zelf al aangegeven dat noch deze Kamer noch de hier staande bewindsman daarop invloed kunnen uitoefenen Ik registreer de bezorgdheid die hij nu wilde uitspreken Ik begrijp dat die bezorgdheid een soort compensatie is voor die dubbeltjes

van toen Alle belanghebbenden in deze materie zullen, naar ik aanneem, dit debat volgen Ik stel vast dat die bezorgdheid is geregistreerd Als dat later inderdaad tot buitengewoon merkwaardige en vergaande consequenties zou leiden, is het niet ondenkbaar dat diezelfde marktwerking ook op dit punt haar loop zal nemen en dat een correctie kan plaatsvinden binnen dezelfde kaders als waarin de beslissing is genomen

L Voorstel tot Wet op het verhuur- en leenrecht

In artikel 10 wordt de zinsnede "de artikelen 2, 6 en 8" vervangen door de artikelen 2, 6, 7a en 8

Artikel 11 [Onderwijs-overnemingen]

W Wettekst

Van inbreuk op de in de artikelen 2, 6 en 8 bedoelde rechten is geen sprake indien de in deze artikelen bedoelde handelingen worden verricht voor

a het overnemen van gedeelten van uitvoeringen, fonogrammen of programma's of reproducties daarvan in publicaties of geluids- of beeldopnamen die gemaakt zijn om te worden gebruikt als toelichting bij het onderwijs, artikel 16, eerste lid, onder a, 1°, 2°, 4° en 5° en vijfde lid van de Auteurswet 1912, voorzover dit laatste lid betrekking heeft op de te betalen billijke vergoeding, is van overeenkomstige toepassing, ten aanzien van de uitvoering van een uitvoerende kunstenaar dient artikel 5 in acht genomen te worden,

b het openbaar maken van gedeelten van uitvoeringen, fonogrammen of programma's of reproducties daarvan door middel van een uitzending in een programma dat gemaakt is om te dienen als toelichting bij het onderwijs, artikel 16, eerste lid, onder b, 1°, 2°, 4° en 5° , en vijfde lid van de Auteurswet 1912, voorzover dit laatste lid betrekking heeft op de te betalen billijke vergoeding, is van overeenkomstige toepassing, ten aanzien van de uitvoering van een uitvoerende kunstenaar dient artikel 5 in acht genomen te worden

OV Oorspronkelijk voorstel [oud art 10]

Van inbreuk op de in de artikelen 2, 6 [oud 5] en 8 [oud 7] bedoelde rechten is geen sprake indien de in deze artikelen bedoelde handelingen worden verricht voor

a het overnemen van gedeelten van uitvoeringen, fonogrammen of uitzendingen of reproducties daarvan in publicaties of geluids- of beeldopnamen die gemaakt zijn om te worden gebruikt als toelichting bij het onderwijs, artikel 16, eerste lid, onder a, 1°, 2°, 4° en 5°, en vijfde lid van de Auteurswet 1912, voorzover dit laatste lid betrekking heeft op de te betalen billijke vergoeding, is van overeenkomstige toepassing, ten aanzien van de uitvoering van een uitvoerende kunstenaar dient artikel 5 [oud 4] in acht genomen te worden,

b het openbaar maken van gedeelten van uitvoeringen, fonogrammen of uitzendingen of reproducties daarvan door een radio- of televisieuitzending of door middel van overbrenging per kabel door een draadomroepinrichting als bedoeld in de Telegraaf- en Telefoonwet 1904 (Stb 7) in een programma dat gemaakt is om te dienen als toelichting bij het onderwijs, artikel 16, eerste lid, onder b, 1°, 2°, 4° en 5°, en vijfde lid van de Auteurswet 1912, voorzover dit laatste lid betrekking heeft op de te betalen billijke vergoeding, is van overeenkomstige toepassing, ten aanzien van de uitvoering van een uitvoerende kunstenaar dient artikel 5 [oud 4] in acht genomen te worden

MvT Memorie van toelichting

Artikel 11 [oud 10] bevat uitzonderingen ten aanzien van het gebruik van de door de onderhavige wettelijke regeling beschermde prestaties ten behoeve van het onderwijs Voor zover mogelijk is aansluiting gezocht bij artikel 16 van de Auteurswet 1912 Volgens onderdeel a van artikel 11 [oud 10] is het overnemen van gedeelten van uitvoeringen, fonogrammen of uitzendingen of reproducties daarvan in publicaties of geluids- of beeldopnamen, die gemaakt zijn als toelichting bij het onderwijs, geoorloofd mits voldaan wordt aan de in artikel 16, eerste lid, onder a, 1°, 2°,

4° en 5° en vijfde lid van de Auteurswet 1912 genoemde voorwaarden Het vijfde lid is van toepassing voor zover dit betreft het stellen van regels bij algemene maatregel van bestuur omtrent een te betalen billijke vergoeding Voorts dienen ten aanzien van de uitvoering van de uitvoerende kunstenaar de in artikel 5 [oud 4] genoemde morele rechten te worden gerespecteerd

De tweede uitzondering van artikel 11 [oud 10] sluit aan bij onderdeel b van het eerste lid van artikel 16 Auteurswet 1912 Het betreft hier het openbaar maken van gedeelten van uitvoeringen, fonogrammen of uitzendingen of reprodukties daarvan in radio- of televisieprogramma's die gemaakt zijn om te dienen als toelichting voor het onderwijs Deze handeling is zonder toestemming van de rechthebbende toegestaan, mits voldaan wordt aan de toepasselijke, in artikel 16 Auteurswet 1912 terzake gestelde, voorwaarden

VV Voorlopig verslag

De leden van de CDA-fractie vroegen de regering in te gaan op de door het Overlegorgaan Geluidsdragers (FIAR) gegeven interpretatie van lid a van dit artikel Deze uitleg kwam er, kort gezegd op neer, dat bij gebruik van beeld- of geluidsopnamen tweemaal een vergoeding zou moeten worden betaald, namelijk een keer voor het gebruik in het onderwijs en een keer voor de aanschaf van blanco banden

Met betrekking tot het in onderdeel a bedoelde gebruik (overname) van beeld of geluid voor onderwijsdoeleinden, stelden de leden van de SGP-fractie de vraag of de voorgestelde regeling voorkomt dat in geval van gebruik van blanco beeld- of geluidsdragers tweemaal een auteursrechtvergoeding verschuldigd is, namelijk de "billijke vergoeding" van artikel 16 Auteurswet en de heffing voorzien in wetsvoorstel 20 656 Indien hier sprake zou zijn van een dubbele heffing, acht de regering dit dan rechtvaardig en, zo neen, op welke wijze meent de regering deze samenloop dan te kunnen voorkomen, zo vroegen deze leden

MvA Memorie van antwoord

De leden van de CDA-fractie vroegen in te gaan op de door het Overlegorgaan Geluidsdragers (FIAR) gegeven interpretatie van onderdeel a van dit artikel Deze uitleg kwam er, kort gezegd op neer, dat bij gebruik van beeld- of geluidsopnamen tweemaal een vergoeding zou moeten worden betaald, namelijk een keer voor het gebruik in het onderwijs en een keer voor de aanschaf van blanco banden De leden van de SGP-fractie vroegen eveneens of hier sprake kan zijn van een dubbele heffing

Op grond van artikel 10 [oud 9], onder a, van het wetsvoorstel is de in het wetsvoorstel houdende wijziging van de Auteurswet 1912 inzake een vergoeding voor het verveelvoudigen van beeld- of geluidsopnamen voor eigen oefening, studie of gebruik voorziene vergoedingsregeling van overeenkomstige toepassing op de houders van naburige rechten Bij het vaststellen van de hoogte van de verschuldigde vergoeding zal derhalve ook rekening moeten worden gehouden met de aanspraken die de houders van naburige rechten ontlenen aan artikel 10 [oud 9]

Wordt de vergoeding voor het prive-kopieren, die toekomt aan auteurs en houders van naburige rechten, in de verkoopprijs van de onbespeelde "banden" doorberekend - hetgeen thans niet vaststaat - dan zullen schoolinstellingen, die deze voorwerpen kopen, deze vergoeding betalen De betalingsverplichting berust echter volgens het wetsvoorstel bij de importeur of fabrikant van deze voorwerpen

Artikel 10 [oud 9], onderdeel a, dat betrekking heeft op het reproduceren voor eigen oefening, studie of gebruik dient onderscheiden te worden van artikel 11 [oud 10], onder a, dat betrekking heeft op het overnemen van gedeelten van uitvoeringen, fonogrammen of uitzendingen als toe-

lichting bij het onderwijs door middel van publicaties of geluids- of beeldopnamen Dit onderdeel is ontleend aan artikel 16 van de Auteurswet, waarin onder meer als voorwaarde wordt genoemd de betaling van een billijke vergoeding

EV Eindverslag

De leden van de CDA-fractie attendeerden de regering er op, dat in onderdeel b de verwijzing naar de Telegraaf- en Telefoonwet 1904 nog gewijzigd dient te worden in een verwijzing naar de Wet op de telecommunicatievoorzieningen (Stb 1988, 520)

NEV Nota naar aanleiding van het eindverslag

Terecht wijzen de leden van de CDA-fractie erop dat in artikel 11 [oud 10], onderdeel b, de verwijzing naar de Telegraaf- en Telefoonwet 1904 (Stb 7) onjuist is Dit artikelonderdeel wordt bij nota van wijziging aangepast aan de terminologie van de Mediawet

NvW2 Tweede nota van wijziging

In artikel 11 [oud 10] worden de volgende wijzigingen aangebracht
1 In de onderdelen a en b wordt het woord "uitzendingen" vervangen door programma's
2 In onderdeel b wordt de zinsnede "door een radio- of televisie-uitzending of door middel van overbrenging per kabel door een draadomroepinrichting als bedoeld in de Telegraaf- en Telefoonwet 1904 (Stb 7)" vervangen door door middel van een uitzending

L Voorstel tot Wet op het verhuur- en leenrecht

Artikel 11 wordt vervangen door

Artikel 11

1 Van inbreuk op de in de artikelen 2, 6 en 8 bedoelde rechten is geen sprake indien de in deze artikelen bedoelde handelingen worden verricht voor het openbaar maken van gedeelten van uitvoeringen, fonogrammen of programma's of reproducties daarvan door middel van een uitzending in een programma dat gemaakt is om te dienen als toelichting bij het onderwijs, artikel 16, eerste lid, onder b, 1°, 2°, 4° en 5°, en vijfde lid van de Auteurswet 1912, voorzover dit laatste lid betrekking heeft op de te betalen billijke vergoeding, is van overeenkomstige toepassing, ten aanzien van de uitvoering van een uitvoerende kunstenaar dient artikel 5 in acht genomen te worden

2 Van inbreuk op de in de artikelen 2, 6, 7a en 8 bedoelde rechten is geen sprake indien de in deze artikelen bedoelde handelingen worden verricht voor het overnemen van gedeelten van uitvoeringen, fonogrammen, eerste vastleggingen van films of programma's of reproducties daarvan in publikaties of geluids- of beeldopnamen die gemaakt zijn om te worden gebruikt als toelichting bij het onderwijs, artikel 16, eerste lid, onder a, 1°, 2°, 4° en 5°, en vijfde lid van de Auteurswet 1912, voorzover dit laatste lid betrekking heeft op de te betalen billijke vergoeding, is van overeenkomstige toepassing, ten aanzien van de uitvoering van een uitvoerende kunstenaar dient artikel 5 in acht genomen te worden

MvTL Memorie van toelichting Wet op het verhuur- en leenrecht

De uitzondering, geformuleerd in het eerste lid van artikel 11, is niet van toepassing op de producent van de eerste vastleggingen van films, aangezien de in de richtlijn aan hem toegekende bevoegdheden uitsluitend een reproduktie- en distributierecht omvatten. De tweede uitzondering is wel relevant voor deze producent.

Artikel 12 [Duur]

W Wettekst

De rechten die deze wet verleent vervallen door verloop van 50 jaren te rekenen vanaf het einde van het jaar waarin
a de uitvoering heeft plaatsgehad, voor uitvoeringen,
b het fonogram is vervaardigd, voor fonogrammen en voor daarop opgenomen uitvoeringen,
c het programma is uitgezonden, voor omroeporganisaties

OV Oorspronkelijk voorstel [oud artikel 11]

De rechten die deze wet verleent vervallen door verloop van 50 jaren te rekenen vanaf het einde van het jaar waarin
a de uitvoering heeft plaatsgehad, voor uitvoeringen,
b het fonogram is vervaardigd, voor fonogrammen,
c de uitzending heeft plaatsgehad, voor omroeporganisaties

MvT Memorie van toelichting

[Algemeen] Het onderhavige wetsvoorstel voorziet ook in een langere beschermingstermijn In afwijking van artikel 14 van het Verdrag, waarin een minimumtermijn van twintig jaren wordt gesteld, wordt in het wetsvoorstel een termijn van 50 jaren aangehouden Een langere bescher mingstermijn, welke aansluit bij termijnen in recente Franse, Noorse en Zweedse wetgeving, is naar ons oordeel noodzakelijk aangezien de door de naburige rechten beschermde prestaties thans - mede door de moderne techniek - gedurende lange tijd in verschillende vormen geexploiteerd kunnen worden Zo kunnen oude geluidsopnamen - in een verbeterde vorm - op een nieuwe drager (bijvoorbeeld een compact-disc) worden vastgelegd Oude opnamen van populaire popgroepen uit de zestiger jaren worden - dankzij de huidige techniek - veelvuldig op compact-discs opnieuw uitgebracht Deze nieuwe vastleggingen worden in het wetsvoorstel beschermd

[Artikelgewijs] In artikel 12 [oud 11] wordt de duur van de verschillende naburige rechten geregeld Gekozen is voor een langere beschermingstermijn dan de in het Verdrag van Rome voorziene minimale periode van 20 jaar Een langere beschermingstermijn is naar onze mening aangewezen aangezien de huidige technische ontwikkelingen er toe hebben geleid dat de door naburige rechten beschermde prestaties op velerlei wijze kunnen worden gebruikt en een lange levensduur kunnen hebben Zo kunnen door middel van moderne reproduktietechnieken oude opnamen op een nieuwe drager worden vastgelegd met verbetering van de kwaliteit van de geluidsweergave Ook blijkt in de praktijk dat de belangstelling voor uitvoeringen, fonogrammen en omroepprogramma's niet van korte duur hoeft te zijn Opnamen van populaire orkesten uit de vijftiger jaren worden ook nu nog regelmatig ten gehore gebracht

Internationaal gezien is er een duidelijke tendens in de landen die reeds wetgeving op het terrein van de naburige rechten kennen, om de oorspronkelijke korte beschermingsduur te verlengen In Denemarken (voorheen beschermingstermijn van 20 jaar) en Zweden en Noorwegen (voorheen termijn van 25 jaar) is onlangs de termijn gesteld op 50 jaar Ook in de recente Franse

wetgeving terzake is een beschermingstermijn van 50 jaar voorzien Het Belgische wetsvoorstel betreffende naburige rechten gaat ook uit van een termijn van 50 jaren De voorgestelde termijn van 50 jaar sluit voorts meer aan bij de duur van het auteurs recht, dat in beginsel vervalt door verloop van 50 jaren, te rekenen van het jaar van overlijden van de maker (artikel 37, eerste lid, Auteurswet 1912) De discrepantie tussen deze rechtstelsels wordt hierdoor verminderd, zij het dat het in het auteursrecht gekozen aanknopingspunt (sterfjaar maker) de maker doorgaans verzekert van een langere beschermingstermijn

Artikel 12 [oud 11] noemt drie verschillende aanknopingspunten voor de duur van de bescherming Voor de aan de uitvoerende kunstenaar toekomende rechten wordt de termijn van 50 jaar gerekend vanaf het einde van het jaar waarin de uitvoering heeft plaatsgehad Voor de fonogram menproducent begint de termijn te lopen vanaf het einde van het jaar waarin het fonogram is vervaardigd en voor de omroeporganisatie vanaf het einde van het jaar waarin de uitzending heeft plaatsgehad De in artikel 12 [oud 11] gekozen momenten zijn naar onze mening duidelijke criteria voor het vaststellen van de beschermingstermijn

VV Voorlopig verslag

[Zie passage tussen # # in MvA]

MvA Memorie van antwoord

Instemming betuigden de leden van de CDA-fractie met de bescherming stermijn van 50 jaar voor de naburige rechten Zij constateerden, dat deze termijn aansluit op de wetgeving in andere (E G -)landen en op de termijn van de Auteurswet 1912 Een nadere verduidelijking achtten zij op hun plaats waar het ging om de verschillende tijdstippen, die werden gehanteerd voor fonogrammen en uitvoeringen Leidde de formulering van artikel 12 [oud 11] er nu niet toe, dat het recht op bescherming van een uitvoering, die is vastgelegd op een geluidsdrager, eerder vervalt dan het recht op bescherming van een fonogram? Was de tekst van artikel 14 van de Conventie van Rome niet hanteerbaar, zo vroegen zij

De leden van de PvdA-fractie en de SGP-fractie sloten zich bij deze opmerking aan De leden van de PvdA-fractie vroegen in te gaan op de opmerkingen omtrent artikel 33 [oud 32] gemaakt door de Kunstenbond FNV in een brief van 23 oktober 1989 De leden van de SGP-fractie vroegen of het, in navolging van andere landen en met het oog op de rechtszekerheid niet de voorkeur zou verdienen om het criteire de publication aan te houden bij de bepaling van het aanvangsjaar voor fonogrammen in plaats van het criteire de fixation #

In artikel 12 [oud 11] worden in navolging van artikel 14 van het Verdrag van Rome verschillende aanknopingspunten genoemd voor de duur van de bescherming die aan de verschillende categorieen rechthebbenden wordt toegekend Voor uitvoeringen geldt een termijn van 50 jaren te rekenen vanaf het einde van het jaar waarin deze heeft plaatsgevonden Voor fonogrammen en derhalve ook voor uitvoeringen die op een fonogram zijn vastgelegd, geldt een termijn van 50 jaren vanaf het einde van het jaar waarin het fonogram is vervaardigd De omstandigheid, dat in artikel 12 [oud 11] verschillende aanknopingspunten zijn gekozen kan ertoe leiden dat de beschermingstermijn voor uitvoeringen die niet zijn vastgelegd en voor op fonogrammen vastgelegde uitvoeringen op verschillende tijdstippen afloopt

Alhoewel de formulering van artikel 12 [oud 11] niet in alle opzichten overeenstemt met artikel 14 van het Verdrag van Rome bestaat er inhoudelijk geen verschil tussen deze artikelen Ten aanzien van uitvoeringen die op een fonogram zijn vastgelegd, geldt evenals onder artikel 14 van

het Verdrag, het tijdstip van vervaardiging van het fonogram Het Verdrag van Rome laat onzes inziens ook niet de vrijheid om andere aanknopingspunten terzake van de beschermingsduur te kiezen De keuze tussen het criterium van vastlegging of openbaarmaking is voorzien in artikel 5 van het Verdrag dat in alternatieve vorm de voorwaarden opsomt voor het verkrijgen van nationale behandeling voor fonogrammenproducenten Deze keuzevrijheid bestaat echter niet ten aanzien van de aanknopingspunten voor de beschermingsduur

[De discussie over de temporele toepassingscriteria is opgenomen onder artikel 33]

EV Eindverslag

[Zie passage tussen # # in NEV]

NEV Nota naar aanleiding van het eindverslag

De leden van de CDA-fractie concludeerden uit het antwoord dat er inhoudelijk geen verschil wordt beoogd tussen artikel 14 van het Verdrag en het onderhavige artikel Zij gaven in overweging - teneinde elk misverstand te voorkomen - om artikel 12 [oud 11] aan te passen aan de tekst van artikel 14 van het Verdrag

Wij zien geen aanleiding tot wijziging van de formulering van artikel 12 [oud 11] van het wetsvoorstel, aangezien de huidige bewoordingen reeds duidelijk de strekking van dit artikel, welke volledig strookt met artikel 14 van het Verdrag van Rome, weergeven Wel wordt bij nota van wijziging de formulering van onderdeel c aangepast aan de terminologie van de Mediawet

NvW2 Tweede nota van wijziging

In artikel 12 [oud 11], onderdeel c, wordt de zinsnede "de uitzending heeft plaatsgehad" vervangen door het programma is uitgezonden

MO Mondeling overleg

De heer **Jurgens** stelde vast dat de formulering van dit artikel eveneens afwijkt van de Verdragstekst In artikel 14 van het Verdrag wordt onder meer rekening gehouden met het feit dat er geruime tijd kan verstrijken tussen het moment van een uitvoering en het tijdstip waarop deze uitvoering in fonogramvorm wordt gereproduceerd Hij wees erop dat in artikel 12 [oud 11] met die mogelijkheid geen rekening wordt gehouden

De **staatssecretaris** zegde toe dit punt in overweging te nemen

NvW3 Derde nota van wijziging

Artikel 12 [oud 11], onderdeel b, wordt vervangen door

b het fonogram is vervaardigd, voor fonogrammen en voor daarop opgenomen uitvoeringen,

Toelichting:

De formulering van onderdeel b van artikel 12 [oud 11] wordt in overeenstemming gebracht met artikel 14, onderdeel a, van het Verdrag van Rome inzake naburige rechten

L Voorstel tot Wet op het verhuur- en leenrecht

In artikel 12 worden de volgende wijzigingen aangebracht

1 De punt aan het slot van onderdeel c wordt vervangen door ;

2 Een nieuw onderdeel d wordt opgenomen, luidende

d de film is vastgelegd, voor de producent van eerste vastleggingen van films

MvTL Memorie van toelichting Wet op het verhuur- en leenrecht

Artikel 12 van de Wet op de naburige rechten, in welk artikel de beschermingstermijn wordt geregeld, wordt uitgebreid met een nieuw onderdeel d, waarin het aanknopingspunt voor de beschermingstermijn voor de eerste vastleggingen van films wordt geformuleerd Dit is het einde van het jaar waarin de film is vastgelegd Evenals voor de andere naburige rechten-houders geldt voor de producent van eerste vastleggingen van films een termijn van 50 jaren

Artikel 12 van de richtlijn verwijst - in afwachting van verdere harmonisatie - voor wat betreft de duur van de naburige rechten van uitvoerende kunstenaars, fonogrammenproducenten en omroeporganisaties naar de in het Verdrag van Rome van 26 oktober 1961 (Trb 1986, 182) gestelde termijn Artikel 14 van dit Verdrag stelt de termijn op 20 jaar Voor producenten van eerste vastleggingen van films, wier positie niet in dit Verdrag wordt geregeld, stelt de richtlijn een tijdvak van twintig jaar na het einde van het jaar van de vastlegging De lid-staten hebben evenwel de vrijheid langere beschermingstermijnen te hanteren

Hoofdstuk 3. De uitoefening en de handhaving van de naburige rechten

Artikel 13 [Gezamenlijke uitvoering]

W Wettekst

De in artikel 2 bedoelde rechten kunnen, ingeval het een gezamenlijke uitvoering door zes of meer personen betreft, uitsluitend worden uitgeoefend door een door de aan die uitvoering deelnemende uitvoerende kunstenaars bij meerderheid gekozen vertegenwoordiger Het bepaalde in de eerste zin van dit artikel is niet van toepassing op de aan de gezamelijke uitvoering meewerkende solist, regisseur en dirigent De handhaving van de in artikel 2 bedoelde rechten kan, ingeval het een gezamenlijke uitvoering betreft, door een ieder van de aan die uitvoering deelnemende uitvoerende kunstenaars geschieden, tenzij anders is overeengekomen

OV Oorspronkelijk voorstel [oud 12]

De in artikel 2 bedoelde rechten kunnen, ingeval het een gezamenlijke uitvoering betreft, uitsluitend worden uitgeoefend door een daartoe schriftelijk gevolmachtigde van de aan die uitvoering deelnemende uitvoerende kunstenaars

NR Nader rapport na advies Raad van State

De Raad wijst erop dat ingevolge artikel 13 [oud 12] de rechten van de uitvoerend kunstenaar als geregeld in artikel 2, in geval het een gezamenlijke uitvoering betreft, uitsluitend worden uitgeoefend door een daartoe schriftelijk gevolmachtigde van de deelnemende uitvoerende kunstenaars

[Passage uit advies RvS, niet overgenomen in NR]
De toelichting op het artikel, dat is gebaseerd op artikel 8 van het Internationaal Verdrag inzake de bescherming van uitvoerende kunstenaars, producenten van fonogrammen en omroeporganisatie (Trb 1986, 182), gaat in op de met het artikel gecreeerde problematiek, te weten wat rechtens is, indien de kunstenaars niet tot overeenstemming komen over de keuze van de gevolmachtigde Opgemerkt wordt daar dat, indien geen aanwijzing geschiedt, omdat de betrokkenen niet tot overeenstemming kunnen komen, de uitvoerende kunstenaars niet op individuele voet hun rechten kunnen uitoefenen, hetgeen de betrokkenen ertoe zal bewegen naar beste vermogen te trachten wel tot overeenstemming te komen

[Vervolg NR] Naar het oordeel van de Raad kleeft aan de in artikel 13 [oud 12] gekozen constructies het nadeel van een individu de uitoefening van de rechten van de gezamenlijke kunstenaars kan dwarsbomen Dat nadeel acht de Raad zo groot dat het aangewezen voorkomt een regeling voor dat geval op te nemen Daarbij zou, aldus dit college, aansluiting kunnen worden gezocht bij het voorgestelde artikel 7 [oud 6], tweede lid, door de daargenoemde rechtbank, in geval van gebrek aan overeenstemming een gevolmachtigde te laten aanwijzen

Het voorstel van de Raad heb ik niet overgenomen, aangezien ik van mening ben dat de mogelijkheid van aanwijzing van een vertegenwoordiger door de rechtbank te 's-Gravenhage, de bereidheid van de betrokken uitvoerende kunstenaars om tot overeenstemming te geraken, in negatieve zin zal beïnvloeden Deze oplossing leidt tot extra kosten voor de betrokken uitvoerende kunstenaars Bovendien lijkt het mij voor de rechter een zeer moeilijke opgave om een persoon aan te wijzen, die wel het vertrouwen van alle betrokkenen geniet Indien de rechter tot een keuze moet komen, zal deze willekeurig van aard zijn Overigens acht ik het risico dat gezamenlijke uitvoerende kunstenaars niet tot overeenstemming zullen komen over de aanwijzing van een gevolmachtigde niet zo groot, aangezien een ieder van hen belang heeft bij de uitoefening van zijn exclusieve rechten In dit opzicht verschilt het in artikel 13 [oud 12] voorziene geval geheel van de situatie die in artikel 7 [oud 6], tweede lid, wordt geregeld en waarin sprake is van het ontbreken van overeenstemming over de door secundaire gebruikers te betalen vergoeding In het laatste geval zijn verschillende groepen belanghebbenden (mogelijke contractpartners) aan te wijzen, te weten gebruikers enerzijds en uitvoerende kunstenaars en fonogrammenproducenten anderzijds, wier belangen niet op een lijn liggen

MvT Memorie van toelichting

Artikel 13 [oud 12] voorziet in een bijzondere regeling inzake de uitoefening van het op grond van artikel 2, eerste lid, aan de uitvoerende kunstenaar toekomende uitsluitende recht indien er sprake is van een gezamenlijke uitvoering Ten aanzien van dergelijke uitvoeringen, waaraan verscheidene uitvoerende kunstenaars meewerken, bijvoorbeeld toneelstukken, koor- of orkestuitvoeringen, kan het aan de individuele uitvoerende kunstenaar toekomende recht alleen worden uitgeoefend door een gevolmachtigde, die daartoe schriftelijk wordt aangewezen door de aan de desbetreffende uitvoering deelnemende uitvoerende kunstenaars Deze regeling wordt aangewezen geacht teneinde te voorkomen dat een enkele uitvoerende kunstenaar door de weigering van zijn toestemming een bepaalde exploitatie van de prestatie van de gezamenlijke uitvoerende kunstenaars, bijvoorbeeld de radio-uitzending van een concert, zou kunnen frustreren Voorts is het efficienter indien in het dagelijks rechtsverkeer derden weten dat de toestemming van een persoon voldoende is om rechtmatig een bepaalde handeling met betrekking tot een uitvoering te kunnen verrichten De toestemming van elke deelnemer aan een gezamenlijke uitvoering is dan geen vereiste Ook de rechtszekerheid wordt bevorderd indien een persoon namens de gezamenlijke uitvoerende kunstenaars kan optreden Derden weten zich dan gevrijwaard van eventuele problemen indien zij de toestemming van de gevolmachtigde hebben verkregen

De gevolmachtigde wordt door de gezamenlijke uitvoerende kunstenaars aangewezen Geschiedt er geen aanwijzing, bijvoorbeeld omdat de betrokkenen geen overeenstemming kunnen bereiken, dan kunnen de uitvoerende kunstenaars niet op individuele voet hun rechten uitoefenen Dit gevolg zal naar onze mening de uitvoerende kunstenaars er toe bewegen om naar beste vermogen te trachten wel tot overeenstemming te komen

Als gevolmachtigde kan worden aangewezen een van de aan de gezamenlijke uitvoering meewerkende uitvoerende kunstenaars of een derde (bijvoorbeeld een organisatie die ten doel heeft de behartiging van de belangen van bepaalde categorieen uitvoerende kunstenaars of de ondernemingsraad)

VV Voorlopig verslag

In het voorgaande (zie artikel 4 [oud 3]) [opgenomen onder artikel 3] hadden de leden, deel uitmakend van de CDA-fractie, dit artikel al aangestipt De strekking van dit artikel sprak hen aan

Zij hadden aarzeling of de voorgestelde constructie om koren en dergelijke een gevolmachtigde te laten aanwijzen niet onhandig en omslachtig was Zagen zij het goed, dat alle koorleden stuk voor stuk een schriftelijke machtiging zouden moeten tekenen? Kan niet simpelweg voor een meerderheidsbesluit gekozen worden naast de mogelijkheid die gesuggereerd is bij artikel 4 [oud 3]? Onduidelijk was voor deze leden hoe de rechten van de solist moeten worden gezien, die met een koor of orkest waarvan zij of hij geen deel uitmaakt, gezamenlijk optreedt Is er dan een aparte bevoegdheid voor de solist als rechthebbende? Gaarne vernamen zij het oordeel van de regering Zij vroegen of er geen lacune was, temeer daar artikel 14 [oud 13] wel in een soortgelijke situatie voor producenten van fonogrammen en omroeporganisaties voorziet

De leden van de PvdA- en de SGP-fractie sloten zich bij de vragen van de CDA-fractie aan

Het is een verwrongen constructie, zo meenden de leden van de VVD-fractie Er is teveel gedacht vanuit de verbodsgedachte en te weinig vanuit de toestemmingsgedachte Deze leden waren verheugd dat in het onderhavige wetsvoorstel een zogenaamd slapend verbodsrecht is verankerd

De leden van de GPV-fractie hadden ook behoefte aan een verduidelijking van dit artikel Betekent dit dat bij een uitvoering door een koor en orkest alle aan de uitvoering deelnemende personen individueel moeten meewerken aan de volmacht? Of kan bijvoorbeeld ook het bestuur van een orkest hiertoe besluiten? Is het voorts nodig dat als twee personen aan een uitvoering deelnemen altijd een derde aangewezen wordt als gemachtigde in plaats van één van beiden?

MvA Memorie van antwoord

In het voorgaande (zie artikel 4 [oud 3]) [opgenomen onder artikel 3] hadden de leden, deel uitmakend van de CDA-fractie, dit artikel al aangestipt De strekking van dit artikel sprak hen aan Zij hadden aarzeling of de voorgestelde constructie om koren en dergelijke een gevolmachtigde te laten aanwijzen niet onhandig en omslachtig was Zagen zij het goed, dat alle koorleden stuk voor stuk een schriftelijke machtiging zouden moeten tekenen? Kan niet simpelweg voor een meerderheidsbesluit gekozen worden naast de mogelijkheid die gesuggereerd is bij artikel 4 [oud 3]? Onduidelijk was voor deze leden hoe de rechten van de solist moeten worden gezien, die met een koor of orkest waarvan zij of hij geen deel uitmaakt, gezamenlijk optreedt Is er dan een aparte bevoegdheid voor de solist als rechthebbende? Zij vroegen of er geen lacune was, temeer daar artikel 14 [oud 13] wel in een soortgelijke situatie voor producenten van fonogrammen en omroeporganisaties voorziet

De leden van de PvdA- en de SGP-fractie sloten zich bij deze vragen aan

De leden van de GPV-fractie hadden ook behoefte aan een verduidelijking van dit artikel Betekent dit dat bij een uitvoering door een koor en orkest alle aan de uitvoering deelnemende personen individueel moeten meewerken aan de volmacht? Of kan bijvoorbeeld ook het bestuur van een orkest hiertoe besluiten? Is het voorts nodig dat als twee personen aan een uitvoering deelnemen altijd een derde aangewezen wordt als gemachtigde in plaats van één van beiden?

Volgens de strekking van artikel 13 [oud 12] dienen alle uitvoerende kunstenaars, die aan een gezamenlijke uitvoering meewerken, in te stemmen met de aanwijzing van een gevolmachtigde Zo zal uit een schriftelijke machtiging moeten blijken dat alle koorleden hun instemming geven aan de aanwijzing van een bepaalde gevolmachtigde Het bestuur van een orkest is ingevolge artikel 13 [oud 12] hiertoe niet gerechtigd Het is aan de uitvoerende kunstenaar om te bepalen wie zij als gevolmachtigde aanwijzen, een derde of een van hen Naar onze mening doet deze oplossing meer recht aan de positie van iedere individuele uitvoerende kunstenaar dan een meerderheidsbesluit waarbij een minderheid zich moet neerleggen bij het standpunt van een meerderheid Overigens kunnen er ook bij besluitvorming bij meerderheid zich problemen voordoen

Het risico dat uitvoerende kunstenaars geen overeenstemming kunnen bereiken over de aanwijzing van een gevolmachtigde is naar onze mening niet groot aangezien de consequentie van een dergelijke situatie is dat de exclusieve rechten in het geheel niet kunnen worden uitgeoefend, hetgeen niet in hun belang is In geval van een gezamenlijke uitvoering van bijvoorbeeld een koor of orkest met een solist die geen deel uitmaakt van het koor of orkest is artikel 13 [oud 12] eveneens van toepassing Wij zien geen aanleiding om in het kader van dergelijke gezamenlijke uitvoeringen de positie van de solist anders te regelen Dit zou naar onze mening de doorzichtigheid en de effectiviteit van de regeling niet ten goede komen

De artikelen 13 [oud 12] en 14 [oud 13] dienen overigens van elkaar onderscheiden te worden Artikel 14 [oud 13] ziet op de situatie dat twee of meer fonogrammenproducenten of omroeporganisaties een gemeenschappelijk recht hebben Hiervan zal sprake zijn indien het fonogram of de uitzending is ontstaan door een zodanige samenwerking dat de bijdrage van iedere producent of omroeporganisatie afzonderlijk niet meer te onderscheiden is In een dergelijk geval kan - tenzij anders is overeengekomen - de handhaving van het uitsluitend recht dat wil zeggen het optreden tegen een ieder die op dat recht inbreuk maakt door ieder der medegerechtigden geschieden

Artikel 13 [oud 12] heeft betrekking op de uitoefening van het uitsluitend recht in geval van een gezamenlijke uitvoering, waaronder moet worden begrepen het verlenen of weigeren van toestemming voor het verrichten van de in artikel 2 genoemde handelingen

EV Eindverslag

[Art 4 [oud 3]] In het verlengde van het bovenstaande wilden de leden van de CDA-fractie nader ingaan op artikel 13 [oud 12] Ging het bij het vorige punt om de vraag of sprake zou moeten zijn van een werkgeversrecht, thans doet zich de vraag voor of de individuele rechthebbende een zo sterke positie moet krijgen, dat slechts een werknemer van een koor of orkest de uitzending van een voorstelling zou kunnen verhinderen Uit de beantwoording werd hen duidelijk, dat het onderhavige artikel zulks mogelijk maakt, althans niet uitsluit De leden van de CDA-fractie vonden dit geen evenwichtige situatie en achtten deze overigens ongewenst De beantwoording van de regering inzake een meerderheidsbesluit tot aanwijzing van een gemachtigde overtuigde hen niet Zij gaven de regering in overweging een nadere keuze op dit onderdeel te maken, hetzij door de aanwijzing van een gemachtigde zonder vormvoorschriften aan het desbetreffende gezelschap over te laten, hetzij door de suggestie voor een gewijzigd artikel 13 [oud 12] van de Vereniging voor Auteursrecht over te nemen (zie blz 16-18 van het definitieve rapport van de VvA)

[Artikel 13 [oud 12]] De leden behorende tot de PvdA-fractie merkten op dat dit artikel, bij erkenning van een wettelijke volmacht voor de werkgever, tevens hiernaar zal moeten verwijzen Overigens zou, bij ad hoc ensembles bv eengebracht door een producent, gezien het betoog van deze leden bij artikel 4 [oud 3], wellicht een systeem van volmachtverstrekking preferabel zijn, waarbij deze bindend bij meerderheidsbesluit kan worden gegeven Daarnaast vroegen deze leden een reactie van de regering op de suggesties van de VvA om, bij toepassing van een systeem waarbij de uitoefening van rechten wordt beperkt (werkgever, meerderheidsbesluit), de handhaving daarvan door individuele rechthebbenden niet in te perken

De leden van de GPV fractie waren niet overtuigd door de beantwoording van hun vragen De eis van een schriftelijke volmacht van alle aan de uitvoering deelnemende kunstenaars legt de mogelijkheid van uitoefening van de in artikel 2 bedoelde rechten in feite in handen van een of enkele personen Het kan hierbij om een grote verscheidenheid van situaties gaan, waarbij unanimiteit

soms praktisch al moeilijk realiseerbaar is Deze leden noemden als voorbeeld het optreden van gelegenheidsensembles, bestaande uit personen die overigens geen enkele binding aan elkaar hebben Ook lijkt het niet juist de positie van een solist op één lijn te stellen met die van een willekeurig lid van een koor of orkest Een besluitvorming bij meerderheid van stemmen, eventueel met afzonderlijke instemming van solisten, zou de voorkeur van deze leden hebben Zij betwijfelden of de stelling van de regering juist is, dat het risico op het uitblijven van overeenstemming klein is Waarop is de mening gebaseerd dat bij het uitblijven van overeenstemming de exclusieve rechten in het geheel niet kunnen worden uitgeoefend? Dit zou toch haaks staan op de strekking van het wetsvoorstel?

NEV Nota naar aanleiding van het eindverslag

[Algemeen] De leden van de VVD-fractie vroegen om een reactie op de stelling dat wanneer de uitvoering wordt gegeven door een ensemble waarin langdurige werkrelaties en collegiaal teamwork bepalend zijn, het logisch is, dat dat ensemble wordt aangemerkt als de uitvoerende kunstenaar

Deze stelling gaat voorbij aan de uitgangspunten van het Verdrag van Rome die aan de individuele uitvoerende kunstenaar bevoegdheden toekent en niet aan de groep van uitvoerende kunstenaars Het recht ontstaat bij de individuele uitvoerende kunstenaar en niet bij de groep als zodanig Afgezien van de juridische bezwaren, is hier sprake van een aantal criteria die moeilijk zijn te concretiseren De vraag kan gesteld worden wanneer er sprake is van "langdurige werkrelaties en collegiaal teamwerk"

Voornoemd aspect dient onderscheiden te worden van de in artikel 8 van het verdrag voorziene mogelijkheid om ten aanzien van de vertegenwoordiging van uitvoerende kunstenaars terzake van de uitoefening van hun rechten ingeval van een gezamenlijke uitvoering nadere regels te stellen Artikel 13 [oud 12] van het wetsvoorstel vormt een nadere uitwerking van deze bepaling Overigens geeft ook deze verdragsbepaling aan dat het primaat ligt bij de individuele uitvoerende kunstenaar

[Artikelgewijs] De leden van de PvdA-fractie vroegen een reactie op de suggestie van de Vereniging voor Auteursrecht om de handhaving van rechten door individuele rechthebbenden niet te beperken Wij wijzen erop dat in artikel 13 [oud 12] - in afwijking van artikel 14 [oud 13] - gesproken wordt van de uitoefening van rechten in tegenstelling tot de handhaving daarvan (het optreden tegen inbreuken] De handhaving kan mitsdien door iedere individuele rechthebbende geschieden Teneinde mogelijke onduidelijkheid terzake te voorkomen wordt voorgesteld aan artikel 13 [oud 12] een tweede zin toe te voegen, waarin wordt bepaald dat de handhaving van de in artikel 2 bedoelde rechten door een ieder van de uitvoerende kunstenaars kan geschieden, tenzij anders is overeengekomen

NvW2 Tweede nota van wijziging

Artikel 13 [oud 12] wordt vervangen door

De in artikel 2 bedoelde rechten kunnen, ingeval het een gezamenlijke uitvoering betreft, uitsluitend worden uitgeoefend door een door de aan die uitvoering deelnemende uitvoerende kunstenaars bij meerderheid gekozen vertegenwoordiger De handhaving van de in artikel 2 bedoelde rechten kan, ingeval het een gezamenlijke uitvoering betreft, door een ieder van de aan die uitvoering deelnemende uitvoerende kunstenaars geschieden, tenzij anders is overeengekomen

MO Mondeling overleg

[Bij art 3 [oud 2a]] De heer **Lukàcs** merkte vervolgens op dat er een duidelijk onderscheid is tussen de artikel 3 [oud 2a] en 13 [oud 12] Artikel 3 [oud 2a] heeft betrekking op het geval dat de omstandigheden zodanig zijn dat de werkgever bevoegd is om de rechten van de uitvoerende kunstenaar te exploiteren In dat geval is er duidelijk een partij aangewezen Artikel 13 [oud 12] heeft betrekking op het geval dat de uitvoerende kunstenaars zelf de rechten hebben, voortvloeiend uit artikel 5 [oud 4], en geeft een oplossing voor de vraag hoe moet worden gehandeld bij een meerderheid van kunstenaars

De heer **Koetje** wees erop dat de vrees voor een puur exclusief werknemersrecht was gebaseerd op het oorspronkelijke artikel 13 [oud 12] waarin slechts het individuele recht werd geregeld Nu is het de vraag of de uitbreiding van artikel 13 [oud 12] in samenhang met de algemene misbruikregel, aanvullende maatregelen uit oogpunt van cultuurspreiding noodzakelijk maakt

[Artikel 13 [oud 12]] De heer **Jurgens** ging ervan uit dat het niet de bedoeling kan zijn dat een op ad hoc basis door een ensemble ingehuurde dirigent of solist, ook is onderworpen aan de beslissing van de meerderheid van het ensemble Dit blijkt echter niet uit de wetstekst

De heer **Koetje** sloot zich bij deze vraag aan en wees erop dat er in de commentaren van de Nederlandse toonkunstenaarsbond en de Vereniging voor auteursrecht redelijke alternatieven worden voorgesteld

De **staatssecretaris** zegde toe dit punt in overweging te nemen

NvW3 Derde nota van wijziging

In artikel 13 [oud 12] wordt een nieuwe tweede zin opgenomen, luidende Het bepaalde in de eerste zin van dit artikel is niet van toepassing op de aan de gezamenlijke uitvoering meewerkende solist, regisseur en dirigent

Toelichting:

Aan artikel 13 [oud 12] wordt een nieuwe tweede zin toegevoegd, waarin de in dit artikel voorziene regeling betreffende de vertegenwoordiging van aan een gezamenlijke uitvoering deelnemende uitvoerende kunstenaars buiten toepassing wordt verklaard op de solist, de regisseur en de dirigent, die aan de gezamenlijke uitvoering meewerken

AI Amendement (nr 22) Koetje, ontvangen 3 september 1992, **ingetrokken**

[Zie het gewijzigde amendement hieronder]

In artikel 13 [oud 12] wordt telkens "een gezamenlijke uitvoering" vervangen door een ensemble Verder wordt "die uitvoering" vervangen door dat ensemble, en wordt "de gezamenlijke uitvoering" vervangen door het ensemble

Toelichting Het amendement strekt er toe dat kleine formaties zoals popgroepen buiten de regeling kunnen vallen

Koetje

AA Amendement (nr 29) Koetje Jurgens, ontvangen 3 september 1992, **aangenomen**

gewijzigd amendement ter vervanging van dat gedrukt onder nr 22

In artikel 13 [oud 12], eerste volzin, wordt "een gezamenlijke uitvoering" vervangen door een *gezamenlijke uitvoering door zes of meer personen*

Toelichting Het amendement strekt er toe dat kleine formaties zoals popgroepen buiten de regeling kunnen vallen

Koetje Jurgens

H Handelingen Tweede Kamer 1991-1992, 3 september 1992, p. 6286:

De heer Koetje (CDA) Artikel 13 [oud 12] - ik sprak hier reeds over [in de algemene inleiding] - is verbeterd, maar het behoefde ook nog een verbetering om solistes als Elly Ameling en gastdirigenten als Bernard Haitink een betere positie te geven ten opzichte van de orkesten waarmee zij optreden Hieraan is in de nota van wijziging tegemoet gekomen Ook een popgroep als Earth and Fire en kleine ensembles zouden mijns inziens echter op een meer praktische wijze benaderd moeten worden Met een kleine ingreep lijkt dit bereikt te kunnen worden Ik ben voornemens op dit onderdeel een amendement [nr 22, zie hierboven] in te dienen

p. 6292:

De heer Schutte (GPV) Dat de reikwijdte van de wettelijke bescherming ver kan strekken, blijkt ook uit het bevestigende antwoord van de regering op mijn vraag of die bescherming ook van *toepassing zal zijn op de uitvoering van amateuristische kunst* De regering deelde mijn vrees niet dat dit zou kunnen leiden tot onoverzienbare gevolgen

Ik dacht daarbij in het bijzonder aan de eis dat bij uitvoeringen in groepsverband alle uitvoerenden individueel toestemming moeten verlenen

De regering hield aanvankelijk aan deze eis vast, maar is later op haar standpunt teruggekomen door meerderheidsbesluitvorming mogelijk te maken Dat was terecht, maar de regering schoot te ver door naar de andere kant door de regeling zonder meer van toepassing te verklaren op elke gezamenlijke uitvoering Daarbij woog de stem van de solist kennelijk even zwaar als die van elke sopraan Door de laatste nota van wijziging is deze zaak echter weer in balans

p. 6295:

De heer Wolffensperger (D66) Het tweede element is artikel 13 [oud 12], waarbij de gevolmachtigde nu bij meerderheidsbesluit kan worden aangewezen Het derde element is het nieuwe artikel 3 [oud 2a], dat de vraag beantwoordt wanneer de werkgever de rechten van de uitvoerende kunstenaars kan exploiteren

In principe stem ik met de oplossing in In de vierde [lees derde, *Bew*] nota van wijziging naar aanleiding van het overleg is deze nog verder aangescherpt en opgepoetst Dit geeft mij nu, naar de meest recente stand van zaken, aanleiding tot twee vragen

De eerste betreft artikel 13 [oud 12], in zijn huidige vorm Hieraan is namelijk op verzoek van de Kamer een tweede zin toegevoegd, die zegt dat onder de meerderheidsbesluiten voor de vertegenwoordiging van het exploitatierecht niet vallen de solist, de dirigent en de regisseur Een dirigent en een regisseur zijn naar mijn mening formeel voldoende afgepaald, maar ik vrees dat het

begrip "solist" absoluut niet altijd voldoende helder is afgepaald Het is verleidelijk om nu met de meest woeste casusposities te schermen De neiging bestaat bijvoorbeeld om te denken dat een solist iemand is die van buiten komt Dan kan meteen het tegenargument gegeven worden ja, maar als Jaap van Zweden in dienst van het Concertgebouw daar een solo speelt, is hij dan solist of niet? Zo kan ik nog vele casusposities noemen De vraag die ik de staatssecretaris voorleg, is de volgende Is met de zin die wordt toegevoegd het begrip "solist" niet dusdanig moeilijk af te bakenen, dat die zin eerder tot rechtsonzekerheid dan tot de gewenste verduidelijking leidt?

p. 6337:

Staatssecretaris Kosto De heer Koetje stelt een amendement voor dat ertoe strekt de zinsnede "een gezamenlijke uitvoering" te vervangen door "ensemble" Kennelijk beoogt hij daarmee te bewerkstelligen dat deze bepaling beperkt blijft tot grote gezelschappen, zoals orkesten en toneel- en dansgezelschappen Ik acht die beperking ongewenst Ik zie niet in waarom artikel 13 [oud 12] niet van toepassing zou zijn op kleine gezelschappen Overigens meen ik dat de term "ensemble" niet geschikt is om het door de heer Koetje beoogde onderscheid te bewerkstelligen, aangezien deze term voor gezelschappen van allerhande formaat wordt gebruikt

Dan kom ik aan de wens van de heer Koetje tot schrapping van de termijn in artikel 33 [oud 32]

De heer Koetje (CDA) Voorzitter! Ik begrijp dat ik het misschien wat slordig heb verwoord in het amendement en dat het daarom ongewenst wordt genoemd Misschien kan en wil de staatssecretaris mij een praktische handreiking geven in de richting van mijn bedoeling, echt kleine gezelschappen als het woord "ensemble" niet goed is, ben ik gauw bereid om er een ander voor in de plaats te stellen - van hooguit vijf of zes personen een praktisch handvat te geven

Staatssecretaris Kosto Mijnheer de voorzitter! Ik zal daar wat denkkracht aan wijden en misschien wordt dat door anderen ook nog wel gedaan, zodat ik straks misschien een suggestie kan doen die de bedoeling van de heer Koetje rechtvaardigt, hetgeen niet betekent dat ik met zijn amendement zal meegaan Maar goed, wij zullen zien waar wij uitkomen

p. 6338:

Staatssecretaris Kosto De heer Wolffensperger heeft verder de solist ter sprake gebracht Ik ben mij ervan bewust dat het begrip "solist" wellicht soms afbakeningsproblemen kan opleveren Maar toch lijkt het mij dat in de praktijk eventuele problemen kunnen worden voorkomen door contractuele afspraken Wij moeten dat middel vooral niet uit het oog verliezen, want dat kan van groot nut zijn

p. 6340:

Staatssecretaris Kosto Waar de heer Koetje alleen gaat op stuk nr 22, moet ik tot mijn spijt zijn amendement afwijzen

De heer Koetje (CDA) Voorzitter! Als ik op het amendement waarop ik nu nog alleen sta, ook bij de heer Jurgens ga staan, wordt het antwoord dan anders?

Staatssecretaris Kosto Dat sluit ik niet uit, want dan is er twee keer zo gedegen nagedacht over het voorstel
De heer Koetje (CDA) Dan ga ik die poging doen

Staatssecretaris Kosto Nu moet ik helaas niet anders zeggen dan wat ik zei

p. 6341:

De heer Koetje (CDA) Bij interruptie heb ik al laten blijken bepaald niet verder overtuigd te zijn geraakt van het nut en de noodzaak van artikel 13 [oud 12] door de redengeving die eraan gegeven is Ik zal niet in herhalingen vervallen Ik meen voldoende duidelijk te zijn geweest Zo raak ik absoluut niet overtuigd

[ ]

Over het ensemble en het amendement ter zake hebben wij bij interruptie al voldoende gezegd Wij hebben nu misschien nog wat meer tijd om erover na te denken Ik zal dat ook doen Wij moeten eruit zien te komen

9 september 1992, p. 6442:

Staatssecretaris Kosto Met uw goedvinden, voorzitter, zou ik enkele opmerkingen willen maken over het amendement op stuk nr 22 De "gezamenlijke uitvoering" die in wet wordt genoemd, zou moeten worden vervangen door het begrip "ensemble" In de toelichting van zijn amendement zegt de heer Koetje, dat naar zijn oordeel kleine formaties zoals popgroepen zouden moeten worden uitgezonderd van de regeling om bij meerderheid een vertegenwoordiger aan te wijzen zoals artikel 13 [oud 12] voorschrijft

De heer Koetje (CDA) Voorzitter!

Staatssecretaris Kosto Nu gaat de heer Koetje zeggen, dat hij een gewijzigd amendement heeft Ja, dat weet ik

Gemeten naar de gangbare praktijk, voorzitter, lijkt mij voor een dergelijke uitzondering geen aanleiding te bestaan Kleinere ensembles zullen zich ook nu in voorkomende gevallen door één gemachtigde laten vertegenwoordigen Juist in die formatie popgroepen, jazzensembles, kamermuziekensembles - zal men al gauw overeenstemming bereiken over een vertegenwoordiger De voorgestelde regelgeving zal derhalve nauwelijks van invloed zijn op de gangbare praktijk Het introduceren van een uitzondering leidt tot een zekere willekeur en tot definitieproblemen Waar wordt de grens getrokken? De heer Koetje heeft het zojuist gedaan

Het zal duidelijk zijn dat ik aan het amendement op stuk nr 22 geen behoefte heb Als er echter een kamermeerderheid voor een uitzondering van kleine ensembles is - voor grote formaties zoals een symfonie-orkest is die term wat minder gangbaar - is de enige manier om definitiekwesties te voorkomen het introduceren van een getalslimiet en dat heeft de heer Koetje gedaan Als er sprake is van een gezamenlijke uitvoering door zes of meer personen, waarbij een grens is gesteld, laat ik mij door pragmatische overwegingen leiden Met vijf personen of minder kom je ook zonder wettelijke aansporing wel tot aanwijzing van een vertegenwoordiger Bij grotere aantallen gelden de overwegingen die tot het opnemen van artikel 13 [oud 12] hebben geleid Wij moeten echter ook niet uitvlakken, voorzitter, de omvang van de ruzie die vijf mensen met elkaar kunnen krijgen!

H Handelingen Tweede Kamer 1992-1933, 16 september 1992, p. 14:

In stemming komt het gewijzigde amendement-Koetje-Jurgens (stuk nr 29)

De voorzitter Ik constateer, dat het gewijzigde amendement met algemene stemmen is aangenomen

Artikel 13 [oud 12], zoals gewijzigd door de aanneming van het gewijzigde amendement-Koetje-Jurgens (stuk nr 29), wordt zonder stemming aangenomen

Artikel 14 [Gezamenlijk fonogram of programma]

W Wettekst

Indien aan twee of meer producenten van fonogrammen of omroeporganisaties een gemeenschappelijk recht ten aanzien van eenzelfde fonogram of programma toekomt, kan de handhaving van dit recht door ieder van hen geschieden, tenzij anders is overeengekomen

OV Oorspronkelijk voorstel [oud 13]

Indien aan twee of meer producenten van fonogrammen of omroeporganisaties een gemeenschappelijk recht ten aanzien van eenzelfde fonogram of uitzending toekomt, kan de handhaving van dit recht door ieder van hen geschieden, tenzij anders is overeengekomen

MvT Memorie van toelichting

Artikel 14 [oud 13] houdt een bijzondere regeling in met betrekking tot de handhaving van een gemeenschappelijk naburig recht Hebben fonogrammenproducenten of omroeporganisaties een gemeenschappelijk naburig recht ten aanzien van eenzelfde fonogram of uitzending, dan kan de handhaving van dit recht door ieder van hen geschieden Deze regel, die ontleend is aan het auteursrecht (artikel 26 Auteurswet 1912), sluit uit dat tegen hem die zelfstandig optreedt tot handhaving van het gemeenschappelijke naburige recht de exceptio plurium litis consortium kan worden opgeworpen De onderhavige bepaling is overigens niet dwingend van aard, de rechthebbenden kunnen anders overeenkomen

NvW2 Tweede nota van wijziging

In artikel 14 [oud 13] wordt het woord "uitzending" vervangen door programma

[Zie voor een toelichting onder art 1 sub g]

L Voorstel tot Wet op het verhuur- en leenrecht

In artikel 14 worden de volgende wijzigingen aangebracht

1 Na "fonogrammen" wordt opgenomen of van eerste vastleggingen van films

2 Na "eenzelfde fonogram" wordt opgenomen , eerste vastlegging van een film

MvTL Memorie van toelichting Wet op het verhuur- en leenrecht

Het huidige artikel 14 van de Wet op de naburige rechten, dat regels stelt met betrekking tot de uitoefening van een aan twee of meer fonogrammenproducenten of omroeporganisaties toekomend gemeenschappelijk recht, wordt ook van toepassing op producenten van eerste vastleggingen van films die ten aanzien van eenzelfde vastlegging een gemeenschappelijk recht hebben

Artikel 15 [Incasso-organisatie]

W Wettekst

1 De betaling van de in artikel 7 bedoelde billijke vergoeding dient te geschieden aan een door Onze Minister van Justitie aan te wijzen representatieve rechtspersoon die met uitsluiting van anderen met de inning en verdeling van deze vergoeding is belast [1]
Ten aanzien van de vaststelling van de hoogte van de vergoeding en de inning daarvan alsmede de uitoefening van het uitsluitend recht vertegenwoordigt de in de vorige zin bedoelde rechtspersoon de rechthebbenden in en buiten rechte

2 De in het eerste lid bedoelde rechtspersoon staat onder toezicht van een College van Toezicht, waarvan de leden worden benoemd door Onze Minister van Justitie [2] Bij algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld omtrent het toezicht [3]

3 De verdeling van de geinde vergoedingen geschiedt aan de hand van een door de in het eerste lid bedoelde rechtspersoon opgesteld en door Onze Minister van Justitie goedgekeurd reglement Onze Minister van Justitie wint daartoe het gevoelen in van het in het tweede lid bedoelde College van Toezicht

OV Oorspronkelijk voorstel [oud art 14]

[lid 1 als W]

2 De in het vorige lid bedoelde rechtspersoon staat onder toezicht van een of meer door de Minister van Justitie te benoemen regeringscommissarissen Bij algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld omtrent het toezicht

[lid 3 als W]

MvT Memorie van toelichting

[Algemeen] De incasso van de op grond van artikel 7 [oud 6] van het onderhavige wetsvoorstel verschuldigde vergoeding geschiedt door een door de Minister van Justitie aan te wijzen rechtspersoon, die ook met de verdeling is belast De kosten van een en ander komen voor rekening van de rechthebbenden

Het tweede lid van artikel 15 [oud 14] bevat een delegatiebepaling, die inhoudt dat omtrent het toezicht op de met de incasso belaste rechtspersoon nadere regels worden gesteld bij algemene maatregel van bestuur Het betreft hier onder meer de salariering van de met het toezicht belaste regeringscommissaris

---

1 Bij besluit van 29 juni 1993 s de Stichting ter exploitatie van naburige rechten (SENA), gevestigd te Hilversum per 1 juli 1993 als in dit lid bedoelde rechtspersoon aangewezen (Stcrt 30-6-1993) *Bew*

2 Bij besluit van 30 juni 1993 (Stcrt 2-7-1993) zijn per 1 juli 1993 tot leden van het College van Toezicht benoemd mr J de Ruiter te Naarden, tevens voorzitter, mr J [lees N , *Bew*] van Lingen te Amsterdam, C J Regoort RA te Arnhem *Bew*

3 Stb 1993, 243 Zie bijlage1, achter in deze uitgave *Bew*

[Artikelgewijs] Artikel 15 [oud 14] bepaalt dat de op grond van artikel 7 [oud 6] van het onderhavige wetsvoorstel verschuldigde vergoeding moet worden betaald aan een door de Minister van Justitie aan te wijzen rechtspersoon, die met uitsluiting van anderen belast is met de inning en de verdeling

Het artikel laat de mogelijkheid open dat voor de categorieen rechthebbenden verschillende rechtspersonen worden aangewezen Het is evenwel niet uitgesloten dat in de praktijk door de rechthebbenden een organisatie in het leven wordt geroepen, die zij met de inning en verdeling van de vergoeding willen belasten

De in artikel 15 [oud 14] voorziene regeling heeft alleen betrekking op de vergoeding die uitdrukkelijk in het onderhavige wetsvoorstel is genoemd, te weten de vergoeding verschuldigd op grond van het secundair gebruik (artikel 7 [oud 6]) De vergoedingen die worden betaald voor het verkrijgen van de toestemming van de rechthebbenden, bijvoorbeeld de toestemming van een uitvoerend kunstenaar om zijn uitvoering op de plaat vast te leggen, vallen buiten het bepaalde in artikel 15 [oud 14]

Overwegingen van praktische aard liggen ten grondslag aan artikel 15 [oud 14] Concentratie van de inning van de vergoeding bij een orgaan betekent dat er voor de betalingsplichtigen een duidelijk betaaladres is Door betaling aan de incasso-organisatie voldoen zij aan hun verplichting en worden zij gevrijwaard van aanspraken van individuele rechthebbenden Voor de rechthebbenden is het veelal ondoenlijk om op individuele basis de door de gebruikers van hun prestaties verschuldigde vergoeding te innen Zo vindt secundair gebruik van fonogrammen op zeer uiteenlopende locaties plaats Voorts zullen de kosten van de inning minder zijn indien de inning centraal geschiedt

Uitdrukkelijk is in artikel 15 [oud 14] bepaald dat de incasso-organisatie de rechthebbenden in en buiten rechte vertegenwoordigt in aangelegenheden betreffende de vaststelling van de hoogte van de vergoeding, de inning alsmede de uitoefening van het uitsluitend recht De organisatie zal met de betalingsplichtigen onderhandelen over de hoogte van de verschuldigde vergoeding De organisatie is voorts met uitsluiting van anderen bevoegd tot de inning van de verschuldigde vergoedingen Voorts kan het incasso-orgaan in rechte betaling van de verschuldigde vergoeding vorderen indien een gebruiker weigert te betalen Ook is de incasso organisatie bevoegd een verbodsactie in te stellen indien een gebruiker de door hem verschuldigde vergoeding weigert te betalen Het incasso-orgaan heeft de bevoegdheid in rechte op te treden zonder dat daarvoor in elk individueel geval de toestemming van de rechthebbenden vereist is Het ligt in de rede deze bevoegdheid aan het incasso-orgaan te geven aangezien zij als eerste kennis zal nemen van het feit dat een gebruiker niet voldoet aan zijn betalingsverplichting

Gelet op de belangrijke taak van de incasso-organisatie is het naar onze mening aangewezen dat de incasso-organisatie onder toezicht staat In het onderhavige wetsvoorstel wordt het toezicht uitgeoefend door een door de Minister van Justitie aan te wijzen regeringscommissaris De mogelijkheid bestaat evenwel om meer regeringscommissarissen te benoemen Deze regeling sluit aan bij het toezicht op de Vereniging Buma, zoals dit is geregeld in het Koninklijk besluit van 12 oktober 1932 (Stb 496)

Bij algemene maatregel van bestuur zullen nadere regels worden gesteld met betrekking tot het toezicht In dit besluit zullen onderwerpen geregeld worden als de rapportage door de regeringscommissaris aan de Minister van Justitie, het horen op verzoek van organisaties van betalingsplichtigen, de behandeling van eventuele klachten van betalingsplichtigen en de honorering van de regeringscommissaris

Een door de Minister van Justitie goedgekeurd repartitiereglement vormt de basis voor de verdeling van de vergoedingen Dit reglement zal worden ontworpen door de incasso-organisatie in overleg met de rechthebbenden Goedkeuring van het reglement is naar onze mening noodzakelijk teneinde te bevorderen dat in dit reglement de belangen van alle betrokkenen worden meege-

wogen en een evenwichtige verdeling van de ontvangen gelden plaatsvindt Alvorens de Minister van Justitie het repartitiereglement goedkeurt, wordt de met het toezicht op de incasso-organisatie belaste regeringscommissaris in de gelegenheid gesteld hem zijn mening kenbaar te maken over het voorgestelde reglement De uitvoering van dit reglement door de incasso-organisatie valt onder het toezicht van de regeringscommissaris

VV Voorlopig verslag

[Algemeen] [GPV] Een samengaan van publiek- en privaatrecht doet zich ook voor ten aanzien van de incasso-organisatie Kan worden aangegeven hoe deze incasso-organisatie zich verhoudt tot de Vereniging Buma en de Stichting Reprorecht? In hoeverre en waarom is er verschil in samenstelling van deze organisaties? Zullen de gebruikers in de praktijk met meer dan een van deze organisaties te maken kunnen krijgen?

Genoemde leden zouden ook een toelichting willen ontvangen op de positie van de regeringscommissarissen bij deze organisaties Welke relatie bestaat er in de praktijk tussen hen en een of meer ministers? Hoe kan de Kamer in de praktijk haar controlerende taak uitstrekken tot het werk van deze functionarissen?

[Artikelgewijs] De leden van de CDA-fractie memoreerden, dat bij het wetsvoorstel inzake het privé kopieren een afzonderlijke rechtspersoon in het leven was geroepen, die de hoogte van de vergoeding vaststelde In het onderhavige geval stelde de innings- en repartitieorganisatie ook de hoogte van de vergoeding vast op grond van artikel 7 [oud 6] Zij vroegen of overwogen was beide functies los te koppelen Zou het geen aanbeveling verdienen zulks te doen? Zij herinnerden er aan, dat zij bij de mondelinge behandeling van de overeenkomst en het verdrag waarvan dit wetsvoorstel het gevolg is, enkele opmerkingen hadden gemaakt over een mogelijke herijking van de functie van de regeringscommissaris mede in verband met de nieuwe vergoedingsregelingen Deze leden nodigden de regering uit van de bevindingen terzake verslag te doen en daarbij in te gaan op de rol van de regeringscommissaris en zijn beslissingsbevoegdheid, bijvoorbeeld als formele arbiter

De leden van de SGP-fractie vroegen welke garanties er volgens de regering bestaan dat de in het eerste lid bedoelde "representatieve rechtspersoon" zich de eerste jaren zal matigen in zijn onderhandelingen met de muziekgebruikers

Voorts meenden deze leden een verschil te kunnen signaleren wat betreft de samenstelling van het orgaan dat volgens dit wetsvoorstel de hoogte van de heffing en de grondslagen daarvoor vaststelt enerzijds en de samenstelling van het orgaan dat de zogenaamde tapeheffing (wetsvoorstel 20 656) vaststelt anderzijds In laatstgenoemde regeling is het orgaan samengesteld uit betalingsplichtigen en rechthebbenden, terwijl het orgaan van het onderhavige voorstel uitsluitend uit (vertegenwoordigers van) de rechthebbenden bestaat Deze leden vroegen of dit verschil door de regering is beoogd en zo ja, wat daarvan de reden is

De leden van de GPV-fractie meenden dat de benaming "incasso-organisatie" voor de in dit artikel bedoelde rechtspersoon te beperkt is Immers, deze rechtspersoon voert de in artikel 7 [oud 6] bedoelde onderhandelingen, roept eventueel het oordeel van de rechtbank in over de hoogte van de vergoeding en heeft vervolgens tot taak de inning van de vergoeding en de verdeling van de geinde vergoedingen aan de hand van een door hem opgesteld reglement

MvA Memorie van antwoord

[Algemeen] De leden van de GPV-fractie vroegen hoe de incasso-organisatie zich verhoudt tot de Vereniging BUMA en de Stichting Reprorecht In hoeverre en waarom is er verschil in samenstelling van deze organisaties? Zullen de gebruikers in de praktijk met meer dan één van deze organisaties te maken kunnen krijgen, zo vroegen deze leden

De incasso-organisatie, bedoeld in artikel 15 [oud 14] van het wetsvoorstel, zal een rechtspersoon zijn die statutair geheel los staat van de Vereniging BUMA en de Stichting Reprorecht Deze rechtspersoon is evenals de Stichting Reprorecht een incasso-organisatie die met uitsluiting van anderen met de inning en de verdeling van de in artikel 7 [oud 6] bedoelde billijke vergoeding is belast. De Vereniging BUMA is met een geheel andere taak belast en wel het verlenen van bemiddeling inzake muziekauteursrecht, waarvoor de toestemming van de Minister van Justitie vereist is op grond van artikel 30a van de Auteurswet De Vereniging BUMA enerzijds en de Stichting Reprorecht en de in artikel 15 [oud 14] bedoelde rechtspersoon anderzijds kunnen derhalve voor wat betreft hun taak niet op één lijn gesteld worden Deze rechtspersonen zijn ook *actief op verschillende terreinen van de intellectuele eigendom en behartigen mitsdien de* belangen van uiteenlopende categorieen rechthebbenden, hetgeen in de samenstelling van de bestuursorganen tot uitdrukking dient te komen

Afhankelijk van de aard van de prestatie en het gebruik dat daarvan gemaakt wordt zullen gebruikers met meer dan een van deze organisaties te maken kunnen krijgen Zo zal bijvoorbeeld voor het gebruik van een op een fonogram vastgelegd muziekwerk als achtergrondmuziek niet alleen de toestemming van BUMA moeten worden verkregen voor wat betreft de auteursrechten van de componist en de tekstschrijver maar zal ook aan de incasso-organisatie bedoeld in artikel 15 [oud. 14] een billijke vergoeding moeten worden betaald ten behoeve van de fonogrammenproducent en de uitvoerende kunstenaars

De leden van de GPV-fractie vroegen ook om een toelichting op de positie van de regeringscommissarissen bij deze organisaties Welke relatie bestaat er in de praktijk tussen hen en een of meer ministers, zo vroegen zij Hoe kan de Kamer in de praktijk haar controlerende taak uitstrekken tot het werk van deze functionarissen?

De door de Minister van Justitie aan te wijzen rechtspersoon, die belast zal zijn met de inning en verdeling van de voor secundair gebruik van fonogrammen verschuldigde vergoeding, staat onder toezicht van een of meer eveneens door de Minister van Justitie te benoemen regeringscommissarissen Bij algemene maatregel van bestuur zullen de taak en de positie van deze toezichthouder nader worden uitgewerkt Evenals de regeringscommissaris bij de Vereniging BUMA zal deze functionaris regelmatig verslag over zijn werkzaamheden moeten uitbrengen aan de Minister van Justitie Daarnaast zal hij de Minister moeten informeren over bijzondere problemen die hij signaleert bij de uitoefening van de aan de incasso-organisatie opgedragen taak Zo zal hij de Minister op de hoogte moeten houden van de behandeling van bij hem ingediende klachten terzake van het functioneren van de incasso-organisatie

De Minister van Justitie, die de regeringscommissaris benoemt, dient erop toe te zien dat deze functionaris zijn taak naar behoren vervult Indien dit niet het geval is, zou dit bijvoorbeeld kunnen leiden tot een tussentijds ontslag of het niet opnieuw benoemen na afloop van de in de hierboven genoemde algemene maatregel van bestuur te stellen ambtstermijn Desgewenst kan de Kamer geinformeerd worden over de uitoefening van het toezicht door de regeringscommissaris

[Artikelgewijs] De leden van de CDA-fractie memoreerden, dat bij het wetsvoorstel inzake het privé-kopieren een afzonderlijke rechtspersoon in het leven was geroepen, die de hoogte van de vergoeding vaststelde In het onderhavige geval stelt de innings- en repartitieorganisatie ook de

hoogte van de vergoeding vast op grond van artikel 7 [oud 6] Zij vroegen of overwogen was beide functies los te koppelen Zou het geen aanbeveling verdienen zulks te doen? De leden van de SGP-fractie wezen eveneens op dit verschil tussen wetsvoorstel 20 656 en het onderhavige wetsvoorstel

De leden van de CDA-fractie herinnerden eraan dat zij bij de mondelinge behandeling van de overeenkomst en het verdrag waarvan dit wetsvoorstel het gevolg is, enkele opmerkingen hadden gemaakt over een mogelijke herijking van de functie van de regeringscommissaris mede in verband met de nieuwe vergoedingsregelingen Deze leden vroegen van de bevindingen terzake verslag te doen en daarbij in te gaan op de rol van de regeringscommissaris en zijn beslissingsbevoegdheid, bijvoorbeeld als formele arbiter

In het kader van artikel 15 [oud 14] is niet dezelfde weg gevolgd als in het thans bij de Eerste Kamer aanhangige wetsvoorstel houdende wijziging van de Auteurswet 1912 inzake een vergoeding voor het verveelvoudigen van beeld- en geluidsopnamen voor eigen oefening, studie of gebruik, aangezien laatstgenoemde regeling van geheel andere aard is dan de in het onderhavige wetsvoorstel voorziene vergoedingsregeling voor secundair gebruik van commerciele fonogrammen

Het secundair gebruik van voor commerciele doeleinden uitgebrachte fonogrammen doet zich in zeer uiteenlopende vormen voor hetgeen ertoe leidt dat zeer verschillende categorieen gebruikers met deze regeling te maken zullen hebben en dat er voor de uiteenlopende vormen van secundair gebruik verschillende tarieven zullen worden gehanteerd In dit opzicht kan het secundair gebruik van commerciele fonogrammen vergeleken worden met het auteursrechtelijk relevante gebruik van muziekwerken waarvoor de Vereniging BUMA bemiddeling verleent

Daarentegen heeft de in artikel 16c van het bovengenoemde wijzigingswetsvoorstel van de Auteurswet 1912 voorziene betalingsverplichting betrekking op een betrekkelijk kleine, homogene groep, te weten de fabrikanten en importeurs van de zogenaamde onbespeelde banden Gelet op de aard van de vergoedingsverplichting zal de differentiatie in de hoogte van de vergoeding veel minder noodzakelijk en groot zijn dan bij de voor het secundair gebruik verschuldigde vergoeding

Overigens zal onder het onderhavige wetsvoorstel waarin geen afzonderlijke stichting wordt belast met de vaststelling van de vergoeding, de door de Minister van Justitie aan te wijzen rechtspersoon moeten onderhandelen met betalingsplichtigen over de hoogte van de vergoeding Het is naar onze mening echter, gelet op de zeer uiteenlopende vormen van secundair gebruik en mitsdien verschillende categorieen betalingsplichtigen, niet aangewezen om de tariefstelling te laten geschieden in een stichting waarin betalingsplichtigen en rechthebbenden participeren De in het onderhavige wetsvoorstel gekozen oplossing ligt meer in de lijn van artikel 30a van de Auteurswet 1912 Het secundair gebruik van commerciele fonogrammen sluit zeer wel aan bij het gebruik van muziekwerken terzake waarvan de Vereniging BUMA op grond van artikel 30a bemiddelingsactiviteiten verricht

Het in artikel 15 [oud 14], tweede lid, genoemde instituut van regeringscommissaris is belast met het toezicht op het functioneren van de in dat artikel genoemde rechtspersoon De regeringscommissaris zal er in het bijzonder op moeten toezien dat deze organisatie zijn wettelijke taak naar behoren vervult Hiertoe kan ook gerekend worden de beoordeling van de vraag of de tarieven gerechtvaardigd zijn Het gaat naar onze mening te ver indien dit toezicht zou worden uitgebreid met de bevoegdheid om bindende beslissingen te nemen Dit zou naar onze mening niet overeenstemmen met het karakter van de aan de regeringscommissaris toegedachte taak, die beperkt is tot het toezicht op het functioneren van de incasso-organisatie in brede zin De aan de regeringscommissaris opgedragen toezichthoudende taak sluit evenwel niet uit dat hij zijn oordeel kan uitspreken over het door de organisatie gevoerde beleid of een concreet probleem dat

zich daarbij voordoet Het beslechten van geschillen in de vorm van partijen bindende beslissingen dient echter voorbehouden te blijven aan de burgerlijke rechter conform artikel 112 van de Grondwet In dit verband zij opgemerkt dat het aan betrokkenen is om te bepalen of zij het oordeel van de regeringscommissaris willen vernemen over een bepaald geschilpunt, zij kunnen zich ook rechtstreeks tot de burgerlijke rechter wenden Voorts kunnen de incasso-organisatie en een betalingsplichtige overeenkomen een tussen hen gerezen geschil te onderwerpen aan arbitrage Het staat hun vrij om in een dergelijk geval de regeringscommissaris als arbiter aan te wijzen Het is evenwel in strijd met artikel 1020 e v van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering om van rechtswege de regeringscommissaris tot arbiter te benoemen

De ervaringen met de in het besluit van 12 oktober 1932, Stb 496, nader uitgewerkte functie van de regeringscommissaris, die belast is met het toezicht op de Vereniging BUMA, zijn positief Bij de nadere uitwerking van het toezicht in het kader van artikel 15 [oud 14] zal bezien worden of en op welke wijze de regeringscommissaris (of commissarissen) technisch voldoende dient te worden ondersteund om zijn taak naar behoren uit te oefenen De praktijk heeft geleerd dat dit een essentiele voorwaarde is voor een behoorlijke taakuitoefening

De leden van de SGP-fractie vroegen welke garanties bestaan dat de in het eerste lid bedoelde representatieve rechtspersoon zich de eerste jaren zal matigen in zijn onderhandelingen met de muziekgebruikers

Vooropgesteld dient te worden dat voor het secundair gebruik van commerciele fonogrammen een billijke vergoeding verschuldigd is Dit zal het uitgangspunt zijn van de onderhandelingen tussen de rechtspersoon, bedoeld in artikel 15 [oud 14], en de betalingsplichtigen Het ligt in de rede dat deze organisatie in de onderhandelingen met redelijke tariefvoorstellen zal komen, aangezien het niet in het belang van rechthebbenden is indien vanwege excessief hoge tariefvoorstellen geen overeenstemming kan worden bereikt over de te betalen vergoedingen Overigens geldt hetzelfde voor betalingsplichtigen, van wie verwacht mag worden dat zij constructief meewerken aan de totstandkoming van billijke vergoedingsafspraken Zoals op blz 8 van de MvT [zie hierboven p 25] is opgemerkt, kan in de onderhandelingen een geleidelijke opbouw van de vergoedingen, in die zin dat de uiteindelijk afgesproken vergoedingshoogte na een bepaalde tijd wordt bereikt, worden voorgesteld Dit is evenwel een kwestie die speelt tussen de incasso-organisatie en betalingsplichtigen Garanties terzake zijn niet aanwezig en kunnen ook niet gegeven worden aangezien dit zal afhangen van het verloop van de onderhandelingen

De leden van de GPV-fractie meenden dat de benaming "incasso-organisatie" voor de in dit artikel bedoelde rechtspersoon te beperkt is Immers, deze rechtspersoon voert de in artikel 7 [oud 6] bedoelde onderhandelingen, roept eventueel het oordeel van de rechtbank in over de hoogte van de vergoeding en heeft vervolgens tot taak de inning van de vergoeding en de verdeling van de geinde vergoedingen aan de hand van een door hem opgesteld reglement

Wij onderschrijven de opmerking van de GPV-fractie dat het begrip "incasso-organisatie", dat in de MvT wordt gebruikt, slechts betrekking heeft op een van de bevoegdheden van de in artikel 15 [oud 14] bedoelde rechtspersoon Niettemin zij wij van mening dat deze rechtspersoon met deze term kan worden aangeduid, aangezien het betrekking heeft op een kerntaak van deze organisatie Overigens wordt dit begrip niet gebruikt in de tekst van het wetsvoorstel

EV Eindverslag

De leden van de CDA fractie zagen in, dat het niet wel doenlijk is de hoogte van de vergoeding door een ander orgaan te laten vaststellen dan de incasso- en repartitieorganisatie Doch zij zouden graag vernemen of de regering op de hoogte is van het gezamenlijk streven van verschillende betalingsplichtigen tot participatie in de vaststelling van de vergoeding De aan het woord zijnde

leden vroegen ook om een reactie op dit initiatief De keuze voor een orgaan belast met de tariefstelling en incasso legt een grote verantwoordelijkheid op de werkwijze van de organisatie, die representatief voor vergoedingsgerechtigden zal dienen te zijn, en het toezicht op de aan te wijzen organisatie Deze leden namen zich voor bij de plenaire behandeling nog terug te komen op de praktijk en de invulling van het toezicht op grond van deze wet en van de Auteurswet De aan het woord zijnde leden hadden overigens geen aanwijzingen, dat de ervaringen met de regeringscommissaris voor de vereniging Buma niet positief zijn Wel stelden zij de vraag of het bestaan van de regeringscommissaris bij het publiek voldoende bekend is Ook vroegen zij of de regeringscommissaris wel in de gelegenheid wordt gesteld zijn taak naar behoren te vervullen

De leden van de GPV-fractie onderkenden dat het secundair gebruik van voor commercieledoel einden uitgebrachte fonogrammen zich in zeer uiteenlopende vormen voordoet Niettemin benadrukt de MvT de beperkte reikwijdte van dit artikel De vergoedingen die worden betaald voor het verkrijgen van de toestemming van de rechthebbende vallen er buiten Kan een indicatie worden gegeven van de relatieve betekenis van de vergoedingen die wel en die niet met toepassing van artikel 15 [oud 14] kunnen worden geind? Deze leden waren erkentelijk voor de informatie over de taak en positie van de regeringscommissaris Toch behielden zij de indruk dat hun [lees zijn, *Bew*] positie niet erg helder is De regeringscommissaris kan zijn oordeel uitspreken over het door de organisatie gevoerde beleid of een concreet probleem dat zich daarbij voordoet Desgewenst kan de Kamer worden geinformeerd over de uitoefening van het toezicht door de regeringscommissaris Betekent dit dat als in de Kamer vragen leven over het beleid van de organisatie of over zich daar voordoende problemen de Kamer de minister verzoeken kan een onderzoek in te stellen en de Kamer daarover te rapporteren?

NEV Nota naar aanleiding van het eindverslag

De leden van de CDA-fractie vroegen of de regering op de hoogte is van het gezamenlijk streven van verschillende betalingsplichtigen tot participatie in de vaststelling van de vergoeding Zij vroegen om een reactie op dit initiatief

Bij brief van 2 oktober 1990 heeft de secretaris van FIAR Overlegorgaan Informatiedragers het Ministerie van Justitie op de hoogte gesteld van het initiatief om een overlegstructuur voor betalingsplichtigen tot stand te brengen, teneinde een gezamenlijk standpunt over de hoogte van de voor het gebruik van door naburige rechten beschermde prestaties verschuldigde vergoedingen te bepalen Dit initiatief wijzen wij niet af Blijkens voornoemde brief bestaat echter bij FIAR het misverstand dat de hoogte van de op grond van artikel 7 [oud 6] verschuldigde vergoedingen niet zal worden vastgesteld in contractuele onderhandelingen tussen de incasso-organisatie bedoeld in artikel 15 [oud 14] en betalingsplichtigen Zowel in de MvT (blz 22) [zie hierboven p 170] als in de MvA (blz 29) [zie hierboven p 174] wordt er op gewezen dat de incasso-organisatie met de verschillende categorieen betalingsplichtigen zal moeten onderhandelen over de hoogte van de vergoeding

Voorts wordt in de MvA (blz 29) [zie hierboven p 173] aangegeven dat, gelet op de zeer uiteenlopende vormen van secundair gebruik en mitsdien verschillende categorieen betalingsplichtigen, het niet opportuun wordt geacht om de tariefstelling te laten geschieden in een rechtspersoon waarin rechthebbenden en betalingsplichtigen participeren De uiteenlopende vormen van secundair gebruik zullen leiden tot een differentiatie in de tarieven

In antwoord op de door de leden van de CDA-fractie gestelde vraag of het bestaan van de regeringscommissaris bij de Vereniging BUMA voldoende bekend is, merken wij op dat - voor zover ons bekend (organisaties van) muziekgebruikers op de hoogte zijn van het bestaan van deze functionaris Dit wordt ook bevorderd door de hoorzittingen die de regeringscommissaris jaarlijks

organiseert Met de huidige regeringscommissaris bij de Vereniging BUMA, mr Brautigam, vindt regelmatig overleg plaats over zijn werkzaamheden Daarbij is niet gebleken dat hij over onvoldoende faciliteiten zou beschikken om zijn taak naar behoren te vervullen

De leden van de GPV-fractie vroegen of een indicatie kan worden gegeven van de relatieve betekenis van de vergoedingen die wel en die niet met toepassing van artikel 15 [oud 14] kunnen worden geind

Met de door de leden van de GPV-fractie genoemde passage uit de MvT (blz 22) [zie hierboven p 170] wordt uitsluitend beoogd aan te geven dat niet alle op grond van het onderhavige wetsvoorstel verschuldigde vergoedingen onder de werking van artikel 15 [oud 14] vallen Artikel 15 [oud 14] heeft immers alleen betrekking op de vergoeding die op grond van artikel 7 [oud 6] verschuldigd is Dit laat evenwel onverlet het belang van de onder artikel 15 [oud 14] vallende vergoedingen, die evenzeer als de aan de toestemming van rechthebbenden gekoppelde vergoedingen, betrekking kunnen hebben op belangrijke exploitatievormen van door naburige rechten beschermde prestaties

De leden van de GPV-fractie stelden dat de Kamer desgewenst kan worden geinformeerd over de uitoefening van het toezicht door de regeringscommissaris Zij vroegen of dit betekent dat de Kamer de Minister kan vragen een onderzoek in te stellen en terzake te rapporteren indien in de Kamer vragen leven over het beleid van de incasso-organisatie of over zich daar voordoende problemen

Informatie aan de Kamer over de uitoefening van het toezicht door de regeringscommissaris kan bijvoorbeeld geschieden door toezending van de verslagen die de regeringscommissaris zal uitbrengen over zijn werkzaamheden Ook staat het de Kamer vrij om eventuele vragen over het beleid van de incasso-organisatie en eventuele problemen bij de uitoefening van diens taak aan de Staatssecretaris van Justitie voor te leggen Eventueel kan, indien dit aangewezen wordt geacht, de Staatssecretaris van Justitie de regeringscommissaris vragen hem over de aan hem voorgelegde vraag of het gesignaleerde probleem te informeren Er zij op gewezen dat een dergelijke gang van zaken in de relatie tussen het Ministerie van Justitie en de regeringscommissaris bij de Vereniging BUMA gebruikelijk is Er vindt regelmatig overleg plaats tussen het Ministerie en de regeringscommissaris

AA **Amendement** (nr 20) Koetje en Jurgens, ontvangen 3 september 1992, **aangenomen**

De ondergetekenden stellen de volgende amendementen voor
Artikel 15 [oud 14] wordt als volgt gewijzigd

I
In het tweede lid wordt de eerste volzin vervangen door
De in het eerste lid bedoelde rechtspersoon staat onder toezicht van een College van Toezicht, waarvan de leden worden benoemd door Onze Minister van Justitie

II
In het derde lid wordt de tweede volzin vervangen door
Onze Minister van Justitie wint daartoe het gevoelen in van het in het tweede lid bedoelde College van Toezicht

Toelichting De amendementen strekken er toe het toezicht op de incasso-organisatie niet te doen plaatsvinden door een of meer regeringscommissarissen, maar door een College van Toezicht

Koetje Jurgens

M Motie (nr. 27) van de leden Koetje en Jurgens, ingetrokken

Voorgesteld 3 september 1992, ingetrokken op 16 september 1992

De Kamer, gehoord de beraadslaging,

overwegende dat het wenselijk is dat er een zorgvuldige procedure wordt geboden inzake bezwaren van betalingsplichtigen,

voorts overwegende dat het toezicht op de incasso-organisatie zich ook dient te richten op toepassing van zo'n procedure dan wel daarin zelf voorziet,

verzoekt de regering erop toe te zien dat door de incasso-organisatie een zorgvuldige bezwarenprocedure wordt vastgesteld,

en gaat over tot de orde van de dag

Koetje Jurgens

H Handelingen Tweede Kamer 1991-1992, 3 september 1992, p. 6287:

De heer Koetje (CDA) Ik kom nu toe aan een punt waarvan de CDA-fractie heeft aangekondigd er bij de plenaire behandeling op terug te komen, namelijk het toezicht op de incasso-organisatie Deze organisatie int het geld en regelt de verdeling Over de hoogte van de vergoeding moet onderhandeld worden tussen de incasso-organisatie en de betalingsplichtige Die betalingsplichtige kan de kruidenier op de hoek zijn als er achtergrondmuziek in de winkel gedraaid wordt, maar ook de lokale omroep in Zaltbommel

De CDA-fractie herhaalt dat de incasso-organisatie een grote verantwoordelijkheid heeft Daarom dienen eisen aan het toezicht te worden gesteld Op zichzelf voorziet het wetsvoorstel daarin, door in artikel 15 [oud 14] de mogelijkheid te openen een of meer regeringscommissarissen te benoemen In het wetsvoorstel tot regeling van het reprorecht wordt echter een college van toezicht voorgesteld De CDA-fractie is van mening dat in dit wetsvoorstel ook een meerhoofdig toezicht in de rede ligt, met name gelet op de gevoeligheden die er nu al zijn en die verder kunnen ontstaan rond artikel 7 [oud 6] Ik ben voornemens op dat punt een amendement in te dienen

De CDA-fractie verlangt van de staatssecretaris een heldere toezegging op het punt van de nadere regels die gesteld moeten worden Wij vragen van de staatssecretaris, een procedure op te nemen voor het indienen van bezwaren door betalingsplichtigen Ook valt wat mij betreft een arbitrageprocedure te overwegen Op dit onderdeel overweeg ik een motie in te dienen

p. 6301:

De heer Van den Berg (SGP) Voorzitter! Ik heb nog een concrete vraag Ik sprak al over de voortdurende wijzigingen in de Auteurswet Er is op dit moment nog een wijziging, een soort reparatie van de Auteurswet aanhangig Die heeft onder andere te maken met de vergoedingen in het kader van de reprorechten Er zijn wat tekortkomingen gebleken bij het toezicht, juist op dat terrein Ook in dit wetsvoorstel is een "incassobureau" geregeld Is daarbij wat de constructie betreft voldoende rekening gehouden met de gebreken die in eerdere vergelijkbare regelingen, waarbij ik met name denk aan de Stichting Reprorecht, zijn aangetroffen en die nu worden gerepareerd? Ik neem aan dat dit in een zekere consistentie het geval zou moeten zijn en dat wij van die minder gelukkige ervaringen bij dit wetsvoorstel moeten profiteren

p. 6337:

Staatssecretaris Kosto Ik heb geen bezwaren tegen het amendement van de heer Koetje met betrekking tot het toezicht op incasso-organisaties, bedoeld in artikel 15 [oud 14] Op grond van de ervaringen met het regeringstoezicht bij de vereniging Buma acht ik het voorshands niet noodzakelijk dat voor deze materie een formele klachtenprocedure wordt ontwikkeld Een arbitrageprocedure zoals door de heer Koetje voorgesteld is mogelijk op grond van burgerlijke rechtsvordering, maar kan - ik zei het al - niet van rechtswege worden opgelegd

p. 6338:

Staatssecretaris Kosto De heer Van den Berg die mij gezegd heeft dat hij tot zijn spijt verhinderd was vanavond hier te zijn - heeft gevraagd of er rekening is gehouden met de ervaring die is opgedaan met de Stichting Reprorecht in verband met het uitoefenend toezicht op de incassoorganisatie Hierop kan ik antwoorden dat zowel ten aanzien van de regeling als ten aanzien van de inrichting van de incasso-organisatie acht is en zal worden geslagen op het functioneren van de huidige incasso-organisaties, zoals Buma en de Stichting Reprorecht

p. 6340:

Staatssecretaris Kosto De amendementen van de leden Koetje en Jurgens, verenigd op stuk nr 20, wijs ik niet af

p. 6341:

De heer Koetje (CDA) Voorzitter! Ik heb ook enkele opmerkingen gemaakt over de incassoorganisatie Ik ben er blij om dat de staatssecretaris geen bezwaar heeft tegen een college van toezicht Verder heb ik er begrip voor dat hij van oordeel is dat een arbitrage achtige procedure in feite een kwestie van partijen is Dat is correct De stelling dat er nu sprake is van een zorgvuldige klachtenprocedure bij Buma/Stemra en dat het dus niet nodig is om de incasso-organisatie voor de naburige rechten van een zorgvuldige procedure te voorzien, onderschrijf ik niet Ik zeg niet dat de procedure bij Buma/Stemra onzorgvuldig zou zijn Echter, het is niet de eerste keer dat ik in deze Kamer over dit toezicht spreek en ik vind dat wij de rechthebbenden en de betalingsplichtigen zo langzamerhand in het gehele stelsel van het auteursrecht wat meer waarborgen moeten geven Ik zeg dit niet op grond van wantrouwen ten opzichte van de bestaande organisatie maar met het oog op het vergroten van het vertrouwen in die organisatie Ik denk dat het voor het draagvlak met betrekking tot het auteursrecht en de naburige rechten van zeer veel waarde zal zijn als er geen rumoer ontstaat wanneer er eens probleempjes rijzen Ik acht het daarom van belang dat ook bij de uitwerking van de nadere regels van het toezicht aan dit aspect aandacht wordt besteed Om de staatssecretaris wat dit betreft te stimuleren, dien ik mede namens collega Jurgens een motie in [zie hier boven, nr 27]

9 september 1992, p. 6438:

Staatssecretaris Kosto Mijnheer de voorzitter! De heer Koetje heeft gepleit voor een zorgvuldige klachtenprocedure Het ging om een procedure in het kader van de incasso van de voor secundair gebruik van fonogrammen verschuldigde vergoeding De heer Koetje heeft ter zake een motie ingediend, samen met de heer Jurgens, waarin hij verzoekt, erop toe te zien dat door de incassoorganisatie een zorgvuldige bezwarenprocedure wordt vastgesteld Mijn oordeel is dat het is aangewezen om in het kader van het toezicht op de incasso-organisatie, te voorzien in een bezwarenprocedure In de algemene maatregel van bestuur die op basis van artikel 15 [oud 14], tweede

lid, zal moeten worden voorbereid ter zake van dit toezicht, zal ik ook voorzien in een structuur voor de behandeling van bezwaren Deze regeling zal zodanig worden ingericht dat er, zoals de heer Koetje vroeg, aan de rechthebbenden en de betalingsplichtigen voldoende waarborgen worden gegeven

Ik wijs er overigens op dat, indien er geen overeenstemming wordt bereikt over de hoogte van de billijke vergoeding, altijd de weg openstaat naar de burgerlijke rechter, in dit geval de rechtbank te 's-Gravenhage, overeenkomstig artikel 7 [oud 6], tweede lid, van het wetsvoorstel Ik kan mij nu afvragen, en doe dat ook maar, of ik niet kan zeggen dat de inhoud van de motie-Koetje door mij wordt overgenomen Maar zo ligt het niet helemaal De heer Koetje heeft het over het erop toezien dat door de private persoon die de stichting is, op behoorlijke wijze wordt voorzien in een klachtenprocedure Ik ben van mening dat dit in een algemene maatregel van bestuur moet worden geregeld De heer Koetje en de heer Jurgens doen hier naar mijn oordeel aan abdicatie van de wetgever

De heer Koetje (CDA) Neen, voorzitter, dat is helemaal niet het geval En als de staatssecretaris mijn eerste en tweede termijn op zich had laten inwerken en dat ook na deze misschien wel heuglijke dag doet, zal hij met mij tot de conclusie komen dat ook wij het neerslaan daarvan in een algemene maatregel van bestuur die het toezicht en het college van toezicht volgens het amendement regardeert, de aangewezen weg vinden Wij verwachten geen ministeriele verantwoordelijkheid op dat punt, daar waar het college van toezicht in de wet opgenomen zal worden

Staatssecretaris Kosto Ik begrijp hieruit dat de heer Koetje de heer Jurgens wil adviseren, de motie in te trekken omdat zij overbodig is geworden

De heer Koetje (CDA) Men moet de dag niet prijzen voor het avond is Ik moet toegeven dat de staatssecretaris vandaag in zijn antwoord veel verder gaat dan in eerste termijn Het moment van intrekken is misschien wel zeer nabij Hij zal dat bij de stemmingen wel merken

Staatssecretaris Kosto Wij allen geloven in en smachten naar vooruitgang Als de heer Koetje dat vaststelt, is dat een gelukkig moment

Handelingen Tweede Kamer 1992-1993, 16 september 1992, p. 14:

In stemming komt het amendement-Koetje-Jurgens (stuk nr 20,1)

De voorzitter Ik constateer, dat het amendement met algemene stemmen is aangenomen Ik stel vast, dat door aanneming van het amendement het andere op stuk nr 20 voorkomende amendement als aangenomen kan worden beschouwd

De voorzitter De heer Koetje heeft mij medegedeeld, dat hij zijn motie op stuk nr 27 intrekt

Artikel 15a [Incasso-organisatie leenrecht]

L Voorstel tot Wet op het verhuur- en leenrecht

Na artikel 15 worden de volgende nieuwe artikelen opgenomen, luidende

1 De betaling van de in de artikelen 2, 6, 7a en 8 bedoelde billijke vergoeding dient te geschieden aan een door Onze Minister van Justitie in overeenstemming met Onze Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur aan te wijzen naar hun oordeel representatieve rechtspersoon, die met uitsluiting van anderen belast is met de inning en de verdeling van deze vergoeding In aangelegenheden betreffende de vaststelling van de hoogte van de vergoeding en de inning daarvan alsmede de uitoefening van het uitsluitende recht vertegenwoordigt de in de vorige zin bedoelde rechtspersoon de rechthebbenden in en buiten rechte

2 De in het eerste lid bedoelde rechtspersoon staat onder toezicht van een door Onze Minister van Justitie in overeenstemming met Onze Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur te benoemen regeringscommissaris Bij algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld omtrent het toezicht

3 De verdeling van de geinde vergoedingen geschiedt overeenkomstig een door de in het eerste lid bedoelde rechtspersoon opgesteld en door Onze Minister van Justitie in overeenstemming met Onze Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur goedgekeurd reglement Onze Minister van Justitie wint daartoe het gevoelen in van de in het tweede lid bedoelde regeringscommissaris

MvTL Memorie van toelichting Wet op het verhuur- en leenrecht

Conform de auteursrechtelijke voorstellen, in het bijzonder artikel 15f Auteurswet 1912, wordt in het nieuwe artikel 15a de betaling van de voor uitlening verschuldigde billijke vergoeding geconcentreerd bij een representatieve rechtspersoon die door de Minister van Justitie in overeenstemming met de Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur zal worden aangewezen Ook de verdeling van de verschuldigde vergoedingen zal in aansluiting bij artikel 15f Auteurswet 1912 aan deze rechtspersoon worden toevertrouwd De in artikel 15a gestelde regels stemmen overeen met het bepaalde in artikel 15f Auteurswet 1912 Verwezen zij naar de toelichting bij laatstgenoemd artikel

[Passage uit de MvT op 15f Aw]

In navolging van de regeling inzake het reprorecht (artikel 7, lid 4, van het besluit van 20 juni 1974, Stb 351, laatstelijk gewijzigd bij besluit van 23 augustus 1985, Stb 471) en de zogeheten thuiskopievergoeding (artikel 16d e v Auteurswet 1912) wordt in artikel 15f bepaald dat de betaling van de in artikel 15c bedoelde vergoeding dient te geschieden aan een door de Minister van Justitie in overeenstemming met de Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur aan te wijzen representatieve rechtspersoon De ervaringen met het reprorecht hebben geleerd dat een deugdelijk gelegitimeerde incasso-organisatie onontbeerlijk is voor de praktische effectuering van vergoedingsrechten zoals voorzien in het onderhavige wetsvoorstel

De voorgestelde regeling zal alleen met succes kunnen functioneren indien een organisatie voor rechthebbenden kan optreden Voor de individuele rechthebbende is het praktisch ondoenlijk om tot inning te komen van de door verschillende betalingsplichtigen verschuldigde vergoe-

ding Voor betalingsplichtigen wordt ei een duidelijk betaaladres gecreeerd Men heeft de zekerheid dat men aan zijn betalingsverplichting heeft voldaan indien betaling van de verschuldigde vergoedingen aan deze organisatie heeft plaatsgevonden In de incasso-organisatie zullen de verschillende groepen rechthebbenden vertegenwoordigd zijn Voor aanwijzing wordt in het eerste lid van artikel 15f een representativiteitseis gesteld

Naast de inning zal deze organisatie ook belast worden met de verdeling van de geincasseerde vergoedingen Dit zal dienen te geschieden op basis van tussen de verschillende (organisaties van) rechthebbenden, die hebben meegewerkt aan de oprichting van de incasso-organisatie, gemaakte afspraken vervat in het zogenoemde repartitiereglement, dat door de Minister van Justitie in overeenstemming met de Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur zal worden goedgekeurd (lid 3 van artikel 15f)

In het eerste lid van artikel 15f is uitdrukkelijk bepaald dat de incasso-organisatie de rechthebbenden in en buiten rechte vertegenwoordigt in aangelegenheden betreffende de vaststelling van de hoogte van de vergoedingen en de inning daarvan alsmede de uitoefening van het uitsluitend recht Indien een betalingsplichtige weigert de door hem verschuldigde vergoeding te betalen kan de incasso-organisatie in rechte betaling vorderen en dit eventueel combineren met een verbodsactie Deze wettelijke bevoegdheid van de incasso-organisatie betekent dat zonder toestemming van de betreffende rechthebbenden in en buiten rechte kan worden opgetreden terzake van de in artikel 15f omschreven aangelegenheden Het functioneren van de incasso-organisatie wordt met deze bevoegdheden zeer bevorderd, hetgeen de effectuering van de onderhavige regeling ten goede komt

Opgemerkt zij nog dat de hiervoor beschreven bevoegdheid van de incasso-organisatie tot vertegenwoordiging van de rechthebbenden in en buiten rechte betreffende de vaststelling van de hoogte van de vergoeding niet geldt voor de in artikel 15c, derde lid, omschreven billijke vergoeding die jaarlijks wordt vastgesteld en betaald door de Minister van Onderwijs en Wetenschappen De betaling van het conform artikel 15c, lid 3, vastgestelde vergoedingsbedrag dient te geschieden aan de incasso-organisatie

Gelet op de belangrijke taken die aan de incasso-organisatie worden toevertrouwd, is het van groot belang dat er toezicht wordt gecreeerd op het functioneren van dit instituut Dit toezicht zal worden uitgeoefend door een door de Minister van Justitie in overleg met de Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur te benoemen regeringscommissaris

Deze vorm van toezicht sluit aan bij het toezicht op de Vereniging BUMA zoals geregeld in het Koninklijk besluit van 12 oktober 1932 (Stb 496), en het toezicht in het kader van artikel 16d van de Wet van 30 mei 1990 (Stb 305) houdende wijziging van de Auteurswet 1912 inzake een vergoeding voor het verveelvoudigen van beeld- of geluidsopnamen voor eigen oefening, studie of gebruik De regeringscommissaris zal zich op de hoogte houden van de wijze waarop de incasso-organisatie zijn taken uitoefent en daarbij in het oog houden of de belangen van de rechthebbenden niet worden veronachtzaamd Hij zal hiertoe de bevoegdheid krijgen om te allen tijde het kantoor van de incasso-organisatie te betreden, vergaderingen bij te wonen en inzage te hebben in boeken en andere informatiedragers Daarnaast zal de regeringscommissaris erop moeten toezien dat de incasso-organisatie ook in de relatie met betalingsplichtigen zijn taak naar behoren uitoefent De regeringscommissaris zal de incasso-organisatie moeten attenderen op aangelegenheden die aan een behoorlijke taakuitoefening in de weg staan of daarmee strijdig zijn Over het door de incasso organisatie ontworpen repartitiereglement zal de Minister van Justitie het oordeel van de regeringscommissaris vragen (artikel 15f, lid 3)

Nadere regels betreffende dit toezicht zullen worden uitgewerkt bij algemene maatregel van bestuur Naast de rapportage door de regeringscommissaris aan de Minister van Justitie, zullen daarin onder meer worden geregeld het horen van (organisaties van) betalingsplichtigen, de behandeling van eventuele klachten en de honorering van de regeringscommissaris

Artikel 15b [Hoogte leenvergoeding]

L Voorstel tot Wet op het verhuur- en leenrecht

De hoogte van de in de artikelen 2, derde lid, 6, derde lid, 7a, derde lid, en 8, derde lid, bedoelde vergoeding wordt vastgesteld door een door Onze Minister van Justitie in overeenstemming met Onze Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur aan te wijzen stichting waarvan het bestuur zodanig is samengesteld dat de belangen van rechthebbenden en de ingevolge voornoemde artikelen betalingsplichtigen op evenwichtige wijze worden behartigd De voorzitter van het bestuur van deze stichting wordt benoemd door Onze Minister van Justitie in overeenstemming met Onze Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur Het aantal bestuursleden van deze stichting dient oneven te zijn

MvTL Memorie van toelichting Wet op het verhuur- en leenrecht

Overeenkomstig de voor de auteursrechtelijke regeling van het leenrecht gekozen structuur, zoals uitgewerkt in het nieuwe artikel 15d Auteurswet 1912, wordt de hoogte van de voor het uitlenen verschuldigde billijke vergoeding vastgesteld door een door de Minister van Justitie in overeenstemming met de Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur aan te wijzen stichting Het nieuwe artikel 15b is inhoudelijk gelijk aan het hiervoor genoemde artikel 15d Auteurswet 1912 Verwezen zij naar de toelichting bij dit laatstgenoemde artikel

[Passage uit de MvT op 15d Aw]

In een nieuw artikel 15d [Aw] wordt een bijzondere regeling voorgesteld voor de vaststelling van de in artikel 15c, eerste en tweede lid, bedoelde billijke vergoeding voor uitlenen In navolging van artikel 16c van de Auteurswet 1912 wordt de hoogte van deze leenvergoedingen vastgesteld door een door de Minister van Justitie in overeenstemming met de Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur aan te wijzen stichting, als bedoeld in artikel 285 Boek 2 BW Deze stichting zal moeten worden opgericht door de betrokken partijen (rechthebbenden en betalingsplichtigen, in het bijzonder de openbare bibliotheken) of, indien een van deze partijen daaraan niet zou willen meewerken, door de andere belanghebbenden Om voor aanwijzing in aanmerking te komen moet het bestuur van de stichting zodanig zijn samengesteld dat de belangen van de makers of hun rechtverkrijgenden en de op grond van artikel 15c, eerste en tweede lid, betalingsplichtigen op evenwichtige wijze worden behartigd Bij de beoordeling van een verzoek om aanwijzing zal het bestuur van de betreffende stichting zorgvuldig aan dit criterium worden getoetst

Voornoemd criterium is zodanig geformuleerd dat ook andere personen dan directe vertegenwoordigers van de rechtstreeks betrokkenen (rechthebbenden of betalingsplichtigen) in het bestuur van de stichting kunnen worden benoemd, aan wie in het bijzonder de behartiging van de belangen van deze niet participerende partij wordt toevertrouwd Wij verwachten evenwel dat de bij deze materie rechtstreeks betrokken belanghebbenden (rechthebbenden en betalingsplichtigen) zullen meewerken aan de totstandkoming van de in artikel 15d bedoelde rechtspersoon en in het bestuur daarvan zullen deelnemen Zo niet, dan zullen zij niet rechtstreeks betrokken zijn bij de vaststelling van de hoogte van de leenvergoedingen Een beslissing van de stichting over de hoogte van de leenvergoedingen is bindend voor alle betrokkenen (betalingsplichtigen en rechthebbenden) ook al is een van deze partijen niet rechtstreeks betrokken geweest bij de oprichting van de stichting noch in het bestuur daarvan rechtstreeks vertegenwoordigd

De voorzitter van het bestuur van de stichting wordt benoemd door de Minister van Justitie in overeenstemming met de Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur De statuten van de stichting zullen zodanig moeten worden ingericht dat besluitvorming (eventueel door de voorzitter alleen) altijd mogelijk is Dit houdt in dat het aantal bestuursleden inclusief voorzitter oneven zal moeten zijn en dat er waarborgen moeten worden gecreeerd om staking van stemmen te voorkomen bijvoorbeeld in geval van afwezigheid van een of meer bestuursleden Op de besluitvorming van de stichting zijn de algemene bepalingen inzake rechtspersonen van Boek 2 BW van toepassing Zo kan het besluit tot vaststelling van de vergoedingshoogte door de rechter worden vernietigd wegens strijd met statutaire bepalingen die het tot stand komen van een dergelijk besluit regelen (artikel 15, eerste lid, Boek 2 BW) Iedere bestuurder of andere belanghebbende kan een dergelijke vernietigingsprocedure aanspannen, mits hij een redelijk belang heeft bij de naleving van de betrokken statutaire bepaling (artikel 15, derde lid, Boek 2 BW)

In het hierna te bespreken artikel 15e wordt een bijzondere regeling van de relatieve competentie voorgesteld Volgens dit artikel is in eerste aanleg uitsluitend de rechtbank Den Haag bevoegd kennis te nemen van een vordering tot vernietiging van een besluit van het stichtingsbestuur

De hiervoor beschreven structuur strekt er toe een kader te scheppen waarbinnen de besluitvorming over de hoogte van de leenvergoedingen kan plaatsvinden De regeling leidt ertoe dat een op deze wijze tot stand gekomen beslissing voor alle betrokken partijen bindend is, ongeacht of zij al dan niet rechtstreeks vertegenwoordigd zijn in het bestuur van de stichting In het bestuur van de stichting zal onderhandeld moeten worden over de hoogte van de vergoedingen, van eenzijdige vaststelling van overheidswege is mitsdien geen sprake Met dit voorstel wordt voorkomen dat besluitvorming omtrent de vergoedingshoogte - om welke reden dan ook - niet bereikt kan worden

Een alternatief zou zijn dat het aan betrokkenen wordt overgelaten om het kader te scheppen waarbinnen de onderhandelingen plaatsvinden Hieraan kleeft echter het risico dat niet alle betrokken partijen aan de onderhandelingen deelnemen of dat besluitvorming niet mogelijk blijkt te zijn

In het eerste geval zijn niet alle betrokkenen gebonden aan de gemaakte afspraken In de andere situatie (besluitvorming is niet mogelijk) zou het denkbaar zijn dat de burgerlijke rechter door een van de betrokken partijen wordt verzocht de vergoeding vast te stellen Een eventuele rechterlijke uitspraak terzake is echter alleen bindend voor de procespartijen

Deze mogelijke gevolgen van een vrijblijvend onderhandelingskader zouden de rechtszekerheid en de rechtsgelijkheid van de uitlenende instellingen niet ten goede komen

Artikel 15c [Relatieve competentie Rb. 's-Gravenhage]

L Voorstel tot Wet op het verhuur- en leenrecht

Geschillen met betrekking tot de in de artikelen 2, derde lid, 6, derde lid, 7a, derde lid, en 8, derde lid, bedoelde vergoeding worden in eerste aanleg bij uitsluiting beslist door de arrondissementsrechtbank te 's-Gravenhage

MvTL Memorie van toelichting Wet op het verhuur- en leenrecht

Dit artikel voorziet - in navolging van het nieuw voorgestelde artikel 15e van de Auteurswet 1912 - in een bijzondere competentieregeling terzake van geschillen over de voor uitlenen verschuldigde billijke vergoeding Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar hetgeen terzake van artikel 15e Auteurswet 1912 is opgemerkt

[Passage uit de MvT op art 15e Aw]

Artikel 15e [Aw] voorziet in een bijzondere competentieregeling die leidt tot concentratie van procedures betreffende de in artikel 15c [Aw], eerste en tweede lid, bedoelde vergoeding voor uitlenen bij de rechtbank Den Haag De Haagse rechtbank kan aldus deskundigheid en ervaring opbouwen met betrekking tot deze specifieke materie Ook de eenheid van rechtspraak wordt door deze competentieregel bevorderd De procedures, die op grond van artikel 15e kunnen worden gevoerd bij de Haagse rechtbank, kunnen uitleenlopend [sic, *Bew*] van aard zijn Zo is de rechtbank bij uitsluiting bevoegd kennis te nemen van een vordering tot vernietiging van het besluit van de stichting tot vaststelling van de hoogte van een leenvergoeding (artikel 15 Boek 2 BW) Ook procedures inzake de betaling van de verschuldigde leenrechtvergoeding door een individuele betalingsplichtige kunnen op grond van artikel 15e in eerste aanleg uitsluitend aanhangig worden gemaakt bij de Haagse rechtbank

Artikel 15d [Administratieverplichting leenrecht]

L Voorstel tot Wet op het verhuur- en leenrecht

Degene die tot betaling van de in de artikelen 2, derde lid, 6, derde lid, 7a, derde lid, en 8, derde lid, bedoelde billijke vergoeding verplicht is, is gehouden onverwijld of binnen een met de in artikel 15a, eerste lid, bedoelde rechtspersoon overeengekomen tijdvak opgave te doen aan deze rechtspersoon van het aantal rechtshandelingen, bedoeld in eerstgenoemde artikelen Hij is voorts gehouden desgevraagd aan deze rechtspersoon onverwijld de bescheiden of andere informatiedragers ter inzage te geven, waarvan kennisneming noodzakelijk is voor de vaststelling van de verschuldigdheid en de hoogte van de vergoeding

MvTL Memorie van toelichting Wet op het verhuur- en leenrecht

In navolging van het nieuw voorgestelde artikel 15g Auteurswet 1912 wordt aan degene die verplicht is tot betaling van de voor uitlening verschuldigde billijke vergoeding een aantal administratieve verplichtingen opgelegd Deze verplichtingen strekken ertoe een efficiente uitvoering van de onderhavige regeling te bewerkstelligen Artikel 15d is inhoudelijk gelijk aan artikel 15g, Auteurswet 1912 Verwezen zij naar de toelichting op laatstgenoemd artikel

[Passage uit de MvT op art 15g Aw]

In dit artikel [van de Auteurswet] wordt een aantal verplichtingen opgelegd aan degene die tot betaling van de in artikel 15c [Auteurswet], eerste en tweede lid, bedoelde vergoeding verplicht is

Zo legt artikel 15g een verplichting tot opgave van het aantal uitleningen op aan de betalingsplichtige Deze regel draagt ertoe bij dat de omvang van de betalingsverplichting op een eenvoudige wijze kan worden vastgesteld

Met de incasso-organisatie kunnen afspraken worden gemaakt over de termijn waarbinnen opgave van de gedurende een bepaald tijdvak verrichte uitleningen dient te geschieden Het is bijvoorbeeld denkbaar dat wordt afgesproken dat betaling tenminste een keer per jaar plaatsvindt en dat de opgave als hierbedoeld binnen een maand na afloop van die termijn dient te geschieden Overigens pleegt degene die opzettelijk een dergelijke opgave nalaat of daarin een onjuiste of onvolledige mededeling doet een strafbaar feit (gewijzigd artikel 35d)

Voorts is de betalingsplichtige verplicht om op verzoek van de incasso-organisatie die bescheiden (bijvoorbeeld administratie of andere informatiedragers) ter inzage te geven, die voor de vaststelling van de verschuldigdheid en de hoogte van de vergoeding noodzakelijk zijn Hierbij kan gedacht worden aan gegevens omtrent de herkomst van de uitgeleende werken, hetgeen van belang is voor de vraag of de rechthebbenden in aanmerking komen voor een vergoeding Indien dergelijke gegevens zijn vastgelegd op andere informatiedragers, is de betalingsplichtige gehouden deze dragers of de inhoud daarvan ter inzage te geven

Overigens rust op grond van artikel 36c van de Auteurswet 1912 op de medewerkers van de incasso-organisatie een geheimhoudingsplicht met betrekking tot gegevens waarvan zij uit hoofde van hun functie kennis krijgen

Tenslotte zij opgemerkt dat, zoals uit de aanhef van artikel 15g blijkt, dit artikel niet van toepassing is op de op grond van artikel 15c, derde lid, verschuldigde vergoedingen, waarvan de omvang jaarlijks wordt vastgesteld door de Minister van Onderwijs en Wetenschappen

Artikel 16 [Schadevergoeding en winstafgifte]

W Wettekst

1 Naast schadevergoeding kan de rechthebbende, bedoeld in de artikelen 2, 6 en 8, vorderen dat degene die inbreuk op zijn recht heeft gemaakt wordt veroordeeld de door deze tengevolge van de inbreuk genoten winst af te dragen en dienaangaande rekening en verantwoording af te leggen

2 De rechthebbende kan de in het eerste lid bedoelde vorderingen of een van deze ook namens of mede namens een licentienemer instellen, onverminderd de bevoegdheid van deze laatste in een al of niet namens hem of mede namens hem door de rechthebbende ingesteld geding tussen te komen om rechtstreeks de door hem geleden schade vergoed te krijgen of om zich een evenredig deel van de door de gedaagde af te dragen winst te doen toewijzen De in het eerste lid bedoelde vorderingen of een van deze kan een licentienemer slechts instellen als hij de bevoegdheid daartoe heeft bedongen

OV Oorspronkelijk Voorstel

[oud art 15 idem]

MvT Memorie van toelichting

Artikel 16 [oud 15] voorziet, in aansluiting bij het bij amendement gewijzigde nieuwe artikel 27a van het hierboven genoemde wetsvoorstel houdende wijziging van de Auteurswet 1912 in verband met de bestrijding van piraterij van auteursrechtelijk beschermde werken [w v 19 921, Stb 1989, 282, *Bew*] in de mogelijkheid om naast schadevergoeding een vordering in te stellen tot het afdragen van de door de inbreuk genoten winst en tot het afleggen van rekening en verantwoording dienaangaande door de inbreukmaker Een vordering tot schadevergoeding behoeft in de praktijk niet altijd adequaat te zijn, aangezien het vaststellen van de schade soms problemen oplevert Naast schade in de vorm van gederfde winst kan de rechthebbende ook andere schade hebben geleden Door de inbreuk kan bijvoorbeeld de waarde van het aan hem toekomende uitsluitende recht zijn gedaald Voorts zal een vordering tot schadevergoeding weinig effect sorteren indien de rechthebbende zelf nog geen of weinig winst heeft gemaakt met het aan hem toekomende recht Deze problemen doen zich niet voor indien de rechthebbende de mogelijkheid heeft om naast schadevergoeding ook afdracht van de door de inbreuk genoten winst te vorderen

De rechthebbenden, dat wil zeggen de uitvoerende kunstenaar, fonogrammenproducent of omroeporganisatie of hun rechtsopvolgers, kunnen de hierboven genoemde vorderingen of een van deze ook namens of mede namens een licentienemer instellen Deze laatste heeft evenwel ook de bevoegdheid om in een door de rechthebbende ingesteld geding tussen te komen teneinde rechtstreeks de door hem geleden schade vergoed te krijgen dan wel een evenredig deel van de winst toegewezen te krijgen De licentienemer kan de hierboven genoemde vorderingen of een van deze alleen zelfstandig instellen indien hij de bevoegdheid daartoe in een overeenkomst heeft bedongen Is hiervan geen sprake dan kan de licentienemer geen zelfstandige vorderingen instellen

L Voorstel tot Wet op het verhuur- en leenrecht

In artikel 16, eerste lid, wordt de zinsnede "de artikelen 2, 6 en 8", vervangen door de artikelen 2, 6, 7a en 8

Artikel 17 [Beslag]

W Wettekst

1 De rechten, bedoeld in de artikelen 2, 5, 6 en 8, geven de bevoegdheid om opnamen of reproducties daarvan die in strijd met die rechten zijn openbaar gemaakt alsmede niet geoorloofde reproducties, als zijn eigendom op te eisen dan wel daarvan de vernietiging of onbruikbaarmaking te vorderen Gelijke bevoegdheid bestaat ten aanzien van roerende zaken die geen registergoederen zijn en die rechtstreeks hebben gediend tot de vervaardiging van de in de eerste zin bedoelde opnamen of reproducties alsmede ten aanzien van het bedrag der toegangsgelden, betaald voor het bijwonen van een uitvoering en andere gelden waarvan aannemelijk is dat zij zijn verkregen door of als gevolg van inbreuk op een van de in de artikelen 2, 5, 6 en 8 bedoelde rechten

2 De bepalingen van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering betreffende beslag en executie tot afgifte van roerende zaken die geen registergoederen zijn, zijn van toepassing Bij samenloop met een ander beslag gaat degene die beslag heeft gelegd krachtens dit artikel voor

3 De rechter kan gelasten dat de afgifte niet plaatsvindt dan tegen een door hem vast te stellen door de eiser te betalen vergoeding [1]

OV Oorspronkelijk voorstel

1 De rechten, bedoeld in de artikelen 2, 5 [oud 4], 6 [oud 5] en 8 [oud 7], geven de bevoegdheid opnamen of reproducties daarvan, die in strijd met die rechten zijn openbaar gemaakt, alsmede niet geoorloofde reproducties in beslag te nemen op de wijze en met inachtneming van de bepalingen, voorgeschreven voor het beslag tot revindicatie van roerende goederen, en deze hetzij als zijn eigendom op te vorderen, hetzij de vernietiging of onbruikbaarmaking daarvan te eisen Gelijke bevoegdheid tot inbeslagneming en tot vordering van de vernietiging of de onbruikbaarmaking bestaat ten aanzien van voorwerpen die rechtstreeks hebben gediend tot de vervaardiging van de in de eerste zin bedoelde reproducties Ten aanzien van het bedrag der toegangsgelden, betaald voor het bijwonen van een uitvoering en andere gelden waarvan aannemelijk is dat zij zijn verkregen door of als gevolg van inbreuk op een van de in de artikelen 2, 5 [oud 4], 6 [oud 5] en 8 [oud 7] bedoelde rechten, bestaat eveneens de bevoegdheid tot inbeslagneming en opvordering als bedoeld in de eerste zin van dit lid

2 De licentienemer heeft, tenzij anders is overeengekomen, het recht de in het eerste lid bedoelde bevoegdheden uit te oefenen voorzover deze strekken tot bescherming van de rechten waarvan de uitoefening hem is toegestaan

3 Indien afgifte wordt gevorderd van de zaken, in het eerste lid bedoeld, zal de rechter kunnen gelasten dat die afgifte niet zal geschieden dan tegen een bepaalde, door de eiser te betalen, vergoeding

---

1 Onder stuk TK 1992-1993, 22 600, nr 7, p 1, Artikel II onder 2 is toevoeging van een vierde lid, (het tweede lid van het OV dat bij de NvW3 abusievelijk weggevallen was) bij nota van wijziging voorgesteld (zie hieronder MvA Eerste Kamer)

4 Tenzij anders is overeengekomen heeft de licentienemer het recht de uit het eerste lid voortvloeiende bevoegdheden uit te oefenen, voor zover deze strekken tot bescherming van de rechten waarvan de uitoefening hem is toegestaan

MvT Memorie van toelichting

In aansluiting bij artikel 28 van de Auteurswet 1912 geeft artikel 17 [oud 16] de rechthebbenden enkele bijzondere mogelijkheden tot handhaving van hun rechten Bij de formulering van artikel 17 [oud 16] is rekening gehouden met de wijzigingen, die ten aanzien van artikel 28 Auteurswet worden voorgesteld in het eerdergenoemde wetsvoorstel houdende wijziging van de Auteurswet 1912 in verband met de bestrijding van piraterij van auteursrechtelijk beschermde werken

De in artikel 17 [oud 16] voorziene mogelijkheden zijn a) beslag op in strijd met de naburige rechten openbaar gemaakte opnamen of reprodukties daarvan of op niet geoorloofde reprodukties, b) opvordering van die opnamen of reprodukties als eigendom en c) vordering tot vernietiging of onbruikbaarmaking daarvan Deze mogelijkheden bestaan ook met betrekking tot voorwerpen die rechtstreeks hebben gediend tot de vervaardiging van de in strijd met de naburige rechten vervaardigde reprodukties Dit beslag op de produktiemiddelen kan zeer effectief zijn, aangezien daarmee de fabricage van ongeautoriseerde produkten (bijvoorbeeld fonogrammen) kan worden stopgezet

Naast de toegangsgelden kunnen ook andere gelden waarvan aannemelijk is dat zij zijn verkregen door of als gevolg van inbreuk op een naburig recht in beslag worden genomen en als eigendom worden opgevorderd Deze mogelijkheid, die ontleend is aan het hierboven genoemde piraterijwetsvoorstel, is naar onze mening zeer doelmatig aangezien de inbreukmaker daarmee rechtstreeks in zijn financiele mogelijkheden wordt geraakt In aansluiting bij het piraterijwetsvoorstel wordt in het tweede lid bepaald dat de hierboven beschreven mogelijkheden ook openstaan voor de licentienemer, voor zover zij althans strekken tot bescherming van de rechten waarvan de uitoefening hem is toegestaan Deze bevoegdheid van de licentienemer versterkt diens positie zeer en leidt er toe dat hij niet afhankelijk is van de medewerking van de licentieverlener

Het tweede lid laat de mogelijkheid open om contractueel tot andere afspraken te komen over deze bevoegdheden

Indien afgifte wordt gevorderd kan de rechter op grond van het derde lid bepalen dat de afgifte niet zal geschieden dan tegen een bepaalde, door hem vast te stellen vergoeding, die door de eiser zal moeten worden betaald Dit is bijvoorbeeld denkbaar indien voor een ongeoorloofde vastlegging een drager is gebruikt die voor hergebruik geschikt is Opgemerkt zij nog dat artikel 17 [oud 16] de toepassing van andere rechtsmiddelen, zoals een vordering tot verbod voor de toekomst, onverlet laat

MO Mondeling overleg

De **staatssecretaris** kondigde aan dat deze artikelen [9, 17 en 18] bij nota van wijziging zullen worden aangepast, omdat zij discrepantie vertonen met soortgelijke artikelen van de Auteurswet 1912, die in het kader van de aanpassingswetgeving Nieuw BW zijn gewijzigd

NVW3 Derde nota van wijziging

Artikelen 17 [oud 16] wordt vervangen door [Zie W]

Toelichting:

De artikelen 9 [oud 8], 17 [oud 16] en 18 [oud 17] zijn aangepast aan de terminologie van het nieuw Burgerlijk Wetboek

VVI Voorlopig verslag Eerste Kamer

In artikel 17 staan de rechten van de uitvoerend kunstenaar zoals beslag, opeisen, vernietigen etc Deze tekst vertoont grote overeenkomsten met artikel 28 van de Auteurswet en is daarvan bijna woordelijk overgenomen Alleen ontbreekt in deze tekst de recent uitgebreide tekst van artikel 28 Auteurswet en met name lid 7 waarin de rechten van de licentienemer zijn geregeld Te denken valt aan de licentiehouder van filmopnamen van een uitvoerend kunstenaar Is dit welbewust gedaan en zo ja, waarom, of is hier sprake van een omissie?

MvAI Memorie van antwoord Eerste Kamer

De leden van de fractie van D66 wezen erop dat in artikel 17, in afwijking van de oorspronkelijke tekst, de regeling ontbreekt terzake van de positie van de licentienemer

Terecht hebben deze leden op deze omissie gewezen In het kader van het thans bij de Tweede Kamer aanhangige wetsvoorstel houdende wijziging van de Auteurswet 1912 inzake het reprografisch verveelvoudigen van geschriften (TK 1992-1993, 22 600, nrs 1-5) zal deze misslag bij nota van wijziging worden verbeterd [Zie noot 1, op p 187 hiervoor, *Bew*]

L Voorstel tot Wet op het verhuur- *en leenrecht*

In artikel 17, eerste lid, wordt de zinsnede "de artikelen 2, 5, 6 en 8" telkens vervangen door de artikelen 2, 5, 6, 7a en 8

MvT Memorie van toelichting

In aansluiting bij artikel 28 van de Auteurswet 1912 geeft artikel 17 [oud 16] de rechthebbenden enkele bijzondere mogelijkheden tot handhaving van hun rechten Bij de formulering van artikel 17 [oud 16] is rekening gehouden met de wijzigingen, die ten aanzien van artikel 28 Auteurswet worden voorgesteld in het eerdergenoemde wetsvoorstel houdende wijziging van de Auteurswet 1912 in verband met de bestrijding van piraterij van auteursrechtelijk beschermde werken

De in artikel 17 [oud 16] voorziene mogelijkheden zijn a) beslag op in strijd met de naburige rechten openbaar gemaakte opnamen of reprodukties daarvan of op niet geoorloofde reprodukties, b) opvordering van die opnamen of reprodukties als eigendom en c) vordering tot vernietiging of onbruikbaarmaking daarvan Deze mogelijkheden bestaan ook met betrekking tot voorwerpen die rechtstreeks hebben gediend tot de vervaardiging van de in strijd met de naburige rechten vervaardigde reprodukties Dit beslag op de produktiemiddelen kan zeer effectief zijn, aangezien daarmee de fabricage van ongeautoriseerde produkten (bijvoorbeeld fonogrammen) kan worden stopgezet

Naast de toegangsgelden kunnen ook andere gelden waarvan aannemelijk is dat zij zijn verkregen door of als gevolg van inbreuk op een naburig recht in beslag worden genomen en als eigendom worden opgevorderd Deze mogelijkheid, die ontleend is aan het hierboven genoemde piraterijwetsvoorstel, is naar onze mening zeer doelmatig aangezien de inbreukmaker daarmee rechtstreeks in zijn financiele mogelijkheden wordt geraakt In aansluiting bij het piraterijwetsvoorstel wordt in het tweede lid bepaald dat de hierboven beschreven mogelijkheden ook openstaan voor de licentienemer, voor zover zij althans strekken tot bescherming van de rechten waarvan de uitoefening hem is toegestaan Deze bevoegdheid van de licentienemer versterkt diens positie zeer en leidt er toe dat hij niet afhankelijk is van de medewerking van de licentieverlener

Het tweede lid laat de mogelijkheid open om contractueel tot andere afspraken te komen over deze bevoegdheden

Indien afgifte wordt gevorderd kan de rechter op grond van het derde lid bepalen dat de afgifte niet zal geschieden dan tegen een bepaalde, door hem vast te stellen vergoeding, die door de eiser zal moeten worden betaald Dit is bijvoorbeeld denkbaar indien voor een ongeoorloofde vastlegging een drager is gebruikt die voor hergebruik geschikt is Opgemerkt zij nog dat artikel 17 [oud 16] de toepassing van andere rechtsmiddelen, zoals een vordering tot verbod voor de toekomst, onverlet laat

MO Mondeling overleg

De **staatssecretaris** kondigde aan dat deze artikelen [9, 17 en 18] bij nota van wijziging zullen worden aangepast, omdat zij discrepantie vertonen met soortgelijke artikelen van de Auteurswet 1912, die in het kader van de aanpassingswetgeving Nieuw BW zijn gewijzigd

NVW3 Derde nota van wijziging

Artikelen 17 [oud 16] wordt vervangen door [Zie W]

Toelichting:

De artikelen 9 [oud 8], 17 [oud 16] en 18 [oud 17] zijn aangepast aan de terminologie van het nieuw Burgerlijk Wetboek

VVI Voorlopig verslag Eerste Kamer

In artikel 17 staan de rechten van de uitvoerend kunstenaar zoals beslag, openen, vernietigen etc Deze tekst vertoont grote overeenkomsten met artikel 28 van de Auteurswet en is daarvan bijna woordelijk overgenomen Alleen ontbreekt in deze tekst de recent uitgebreide tekst van artikel 28 Auteurswet en met name lid 7 waarin de rechten van de licentienemer zijn geregeld Te denken valt aan de licentiehouder van filmopnamen van een uitvoerend kunstenaar Is dit welbewust gedaan en zo ja, waarom, of is hier sprake van een omissie?

MvAI Memorie van antwoord Eerste Kamer

De leden van de fractie van D66 wezen erop dat in artikel 17, in afwijking van de oorspronkelijke tekst, de regeling ontbreekt terzake van de positie van de licentienemer

Terecht hebben deze leden op deze omissie gewezen In het kader van het thans bij de Tweede Kamer aanhangige wetsvoorstel houdende wijziging van de Auteurswet 1912 inzake het reprografisch verveelvoudigen van geschriften (TK 1992-1993, 22 600, nrs 1-5) zal deze misslag bij nota van wijziging worden verbeterd [Zie noot 1, op p 187 hiervoor, *Bew*]

L Voorstel tot Wet op het verhuur- en leenrecht

In artikel 17, eerste lid, wordt de zinsnede "de artikelen 2, 5, 6 en 8" telkens vervangen door de artikelen 2, 5, 6, 7a en 8

Artikel 18 [Beslag]

W Wettekst

De in artikel 17, eerste lid, bedoelde bevoegdheid kan niet worden uitgeoefend ten aanzien van opnamen of reprodukties daarvan, die onder personen berusten, die niet in soortgelijke zaken handel drijven en deze uitsluitend voor eigen gebruik hebben verkregen, tenzij zij zelf inbreuk op het desbetreffende recht hebben gemaakt

OV Oorspronkelijk voorstel [oud art 17]

Het recht, in het eerste lid van artikel 17 [oud 16] bedoeld, kan niet worden uitgeoefend ten aanzien van opnamen of reprodukties daarvan, onder personen berustende, die niet in soortgelijke voorwerpen handel drijven en die voorwerpen uitsluitend tot eigen gebruik hebben verkregen, tenzij door henzelf inbreuk op het desbetreffende recht is gepleegd

MvT Memorie van toelichting

Artikel 18 [oud 17], dat aansluit bij artikel 29, eerste lid, van de Auteurswet 1912, bepaalt dat de in artikel 17 [oud 16], eerste lid, voorziene rechten niet kunnen worden uitgeoefend ten aanzien van opnamen of reprodukties die berusten onder personen die niet in soortgelijke voorwerpen handel drijven en deze voorwerpen uitsluitend voor eigen gebruik hebben verkregen Tegen deze personen kan het recht ex artikel 17 [oud 16], eerste lid, wel worden uitgeoefend indien degene, onder wie de exemplaren berusten, zelf inbreuk heeft gepleegd op het desbetreffende recht Hiervan is bijvoorbeeld sprake wanneer een particulier ten behoeve van zijn vriendenkring zonder toestemming van de uitvoerende kunstenaar een uitvoering vastlegt en daarvan reprodukties maakt

De strekking van artikel 18 [oud 17] leidt er evenwel toe dat in belangrijke mate de bevoegdheden ex artikel 17 [oud 16] van dit wetsvoorstel alleen toepassing zullen vinden buiten de particuliere sfeer

MO Mondeling overleg

De **staatssecretaris** kondigde aan dat deze artikelen [9, 17 en 18] bij nota van wijziging zullen worden aangepast, omdat zij discrepantie vertonen met soortgelijke artikelen van de Auteurswet 1912, die in het kader van de aanpassingswetgeving Nieuw BW zijn gewijzigd

NvW3 Derde nota van wijziging

Artikelen 18 [oud 17] wordt vervangen door [Zie W]

Toelichting:

De artikelen 9 [oud 8], 17 [oud 16] en 18 [oud 17] zijn aangepast aan de terminologie van het nieuw Burgerlijk Wetboek

Artikel 19 [Groepsactie]

W Wettekst

De vorderingen, strekkende tot verbod van een gedraging, waardoor inbreuk wordt gemaakt of zal worden gemaakt op een van de in de artikelen 2, 6 en 8 bedoelde rechten komen mede toe aan de door Onze Minister van Justitie aan te wijzen rechtspersonen met volledige rechtsbevoegdheid die ten doel hebben de behartiging van de belangen van uitvoerende kunstenaars, producenten van fonogrammen of omroeporganisaties

OV Oorspronkelijk voorstel

[oud art 18 idem]

MvT Memorie van toelichting

Artikel 19 [oud 18] is gelijk aan het nieuwe artikel 29a van de Auteurswet 1912, welk artikel bij de Wet van 30 mei 1985 (Stb 307) tot aanpassing van de Auteurswet 1912 aan de Akte van Parijs van de Berner Conventie in de Auteurswet 1912 is opgenomen

De hierboven genoemde interdepartementale werkgroep piraterij heeft reeds in haar in 1984 uitgebrachte interim-rapport inzake auteursrechtelijke piraterij een artikel van deze strekking voorgesteld Het voorgestelde artikel creeert een zelfstandige actiebevoegdheid voor rechtspersonen met volledige rechtsbevoegdheid die de behartiging van de in het onderhavige wetsvoorstel te onderscheiden categorieen rechthebbenden ten doel hebben Evenals ingevolge artikel 29a van de Auteurswet 1912 bestaat deze bevoegdheid eerst nadat een aanwijzing door de Minister van Justitie heeft plaatsgevonden

Met dit voorschrift wordt beoogd te voorkomen dat organisaties zich ten onrechte tegenover de rechter presenteren als vertegenwoordigers van een van de groepen rechthebbenden De mogelijkheid van zelfstandige actie is beperkt tot een verbod van inbreuk makende handelingen, omdat dit van primair belang is voor de rechthebbenden Dergelijke verbodsacties kunnen naar onze mening bijdragen aan een effectieve en snelle bestrijding van inbreuken op naburige rechten Het wordt evenwel geheel aan de belanghebbende kringen overgelaten of zij door middel van een aanwijzing van deze mogelijkheid gebruik willen maken

L Voorstel tot Wet op het verhuur- en leenrecht

In artikel 19 worden de volgende wijzigingen aangebracht

1 De zinsnede "de artikelen 2, 6 en 8" wordt vervangen door de artikelen 2, 6, 7a en 8

2 Na "fonogrammen" wordt de volgende zinsnede opgenomen of van eerste vastleggingen van films

Artikel 20 [Administratieverplichting]

W Wettekst

1 Op verzoek van een of meer naar het oordeel van de Minister van Justitie representatieve organisaties van bedrijfs- of beroepsgenoten, die rechtspersonen met volledige rechtsbevoegdheid zijn en die ten doel hebben de behartiging van de belangen van personen die beroeps- of bedrijfsmatig opnamen of reprodukties daarvan, verkopen, afleveren of anderszins in het verkeer brengen dan wel voor die doeleinden invoeren, aanbieden of in voorraad hebben, kan voornoemde minister bepalen dat door hem aangewezen beroeps- of bedrijfsgenoten verplicht zijn hun administratie te voeren op een nader door hem aan te geven wijze

2 Hij die de in het vorige lid bedoelde verplichting niet nakomt, wordt gestraft met een geldboete van de tweede categorie Het feit is een overtreding

OV Oorspronkelijk voorstel

[oud art 19 idem]

MvT Memorie van toelichting

[Algemeen] Eveneens komt in artikel 20 [oud 19] delegatie van regelgeving voor Volgens dit artikel kan de Minister van Justitie op een daartoe strekkend verzoek van representatieve organisaties van beroeps- of bedrijfsgenoten bepalen dat door hem aangewezen beroeps- of bedrijfsgenoten verplicht zijn hun administratie uit te voeren op een door hem aan te geven wijze In de beschikking terzake zal worden aangegeven op welke wijze hieraan moet worden voldaan

[Artikelgewijs] In navolging van het eerdergenoemde wetsvoorstel houdende wijziging van de Auteurswet 1912 in verband met de bestrijding van piraterij van auteursrechtelijk beschermde werken wordt in artikel 20 [oud 19] voorzien in de mogelijkheid dat de Minister van Justitie op verzoek van een naar zijn oordeel representatieve organisatie van beroeps- of bedrijfsgenoten een administratieverplichting oplegt aan door hem aangewezen beroeps- of bedrijfsgenoten, waarbij tevens regels worden gesteld met betrekking tot de wijze van administratievoering

Artikel 20 [oud 19] is beperkt tot organisaties die de belangen behartigen van beroeps- of bedrijfsgenoten die opnamen of reprodukties daarvan verhandelen In deze branches kan de behoefte bestaan aan de mogelijkheid van invoering van een administratieverplichting Niet-nakoming van deze verplichting, welk feit een overtreding vormt, wordt gestraft met een geldboete van de tweede categorie (f 5 000)

VV Voorlopig verslag

[Zie passage tussen # # in MvA]

MvA Memorie van antwoord

De leden van de CDA-fractie stelden vast, dat dit wetsvoorstel de mogelijkheid bevat op verzoek van een representatieve organisatie van beroeps of bedrijfsgenoten een administratieverplichting op te leggen Zijn er organisaties die van deze mogelijkheid gebruik zouden willen maken en zo ja, welke, vroegen deze leden

Er zijn ons thans nog geen organisaties bekend die overwegen een verzoek als bedoeld in artikel 19 in te dienen

Hoofdstuk 4. Strafbepalingen

Artikel 21 [Strafbepalingen]

W Wettekst

Hij die opzettelijk inbreuk maakt op de rechten, bedoeld in de artikelen 2, 6 en 8 van deze wet, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of geldboete van de vierde categorie

OV Oorspronkelijk voorstel

[oud art 20 idem]

MvT Memorie van toelichting

In artikel 21 [oud 20] wordt het opzettelijk inbreuk maken op de in het wetsvoorstel voorziene exclusieve rechten strafbaar gesteld Dit delict wordt in artikel 21 [oud 20] gekwalificeerd als een misdrijf In de eis van opzettelijkheid ligt besloten dat de verdachte moet weten van de inbreuk op het uitsluitend recht De in het artikel voorziene strafmaxima sluiten aan bij de straffen die in het corresponderende artikel 31 van de Auteurswet 1912 zijn bepaald (zes maanden gevangenisstraf of geldboete van de vierde categorie = f 25 000)

VV Voorlopig verslag

[Algemeen] De leden van de GPV-fractie hadden ook na de behandeling van het Verdrag van Rome en de Overeenkomst van Geneve reserves over de combinatie van publiek- en privaatrecht in deze wetgeving De rechten welke worden toegekend zijn primair van privaatrechtelijke aard Terecht staat dan ook de privaatrechtelijke handhaving voorop Zij vroegen aan te geven waarom daarnaast nog handhaving via strafbepalingen noodzakelijk is Uitgaande van de noodzaak van terughoudendheid met strafbedreiging moeten er toch wel dringende redenen zijn om privaatrechtelijke regels tevens via strafbepalingen te handhaven Aansluiting bij de systematiek van de Auteurswet is daarvoor onvoldoende argument, nog afgezien van het feit dat ten aanzien van die wet soortgelijke vragen zouden kunnen worden gesteld

MvA Memorie van antwoord

[Algemeen] De leden van de GPV fractie vroegen aan te geven waarom naast privaatrechtelijke handhaving nog handhaving via strafbepalingen noodzakelijk is Uitgaande van de noodzaak van terughoudendheid met strafbedreiging moeten er toch wel dringende redenen zijn om privaatrechtelijke regels tevens via strafbepalingen te handhaven Aansluiting bij de systematiek van de Auteurswet is daarvoor onvoldoende argument, nog afgezien van het feit dat ten aanzien van die

wet soortgelijke vragen zouden kunnen worden gesteld, zo stelden deze leden

Evenals in het auteursrecht vormen de in het wetsvoorstel opgenomen strafbepalingen een middel om effectief op te treden tegen inbreuken op naburige rechten, in het bijzonder in gevallen van grootschalige piraterij Zoals ook ten aanzien van de auteursrechtelijke piraterij is overwogen bij de behandeling van het op 1 oktober 1989 in werking getreden wetsvoorstel tot wijziging van de Auteurswet 1912 in verband met de bestrijding van piraterij van auteursrechtelijk beschermde werken, zijn wij van mening dat in het onderhavige beschermingsregime prioriteit dient te worden gegeven aan het toepassen van civielrechtelijke maatregelen ter voorkoming en bestrijding van inbreuken Pas in laatste instantie dient toepassing te worden gegeven aan het strafrecht Wij menen echter dat het ontbreken van een strafrechtelijk handhavingsmechanisme - ook al wordt dit in de praktijk als een laatste middel beschouwd - een onverantwoorde lacune zou betekenen in de aan de houders van naburige rechten toegekende bescherming In de hier voor genoemde wijziging van de Auteurswet 1912 is het strafrechtelijk instrumentarium uitgebreid en zijn de sancties verhoogd teneinde een adequate bestrijding van auteursrechtelijke inbreuken te kunnen realiseren Deze voorstellen zijn in het onderhavige wetsvoorstel overgenomen aangezien het hier om rechtsgebieden gaat die zeer nauw aan elkaar verwant zijn Verschillen terzake dienen naar onze mening zoveel mogelijk voorkomen te worden

L Voorstel tot Wet op het verhuur- en leenrecht

In artikel 21 wordt de zinsnede "de artikelen 2, 6 en 8" vervangen door de artikelen 2, 6, 7a en 8

Artikel 22 [Strafbepalingen]

W Wettekst

Hij, die opzettelijk een opname of een reproduktie daarvan waarvan hij weet dat inbreuk wordt gemaakt op de rechten, bedoeld in de artikelen 2, 6 en 8 van deze wet,

a uitzendt, heruitzendt of op een andere wijze openbaar maakt,
b openlijk ter verspreiding aanbiedt,
c ter reproduktie of ter verspreiding voorhanden heeft,
d met het oog op de invoer in Nederland voorhanden heeft, of
e bewaart uit winstbejag,

wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of geldboete van de vierde categorie

OV Oorspronkelijk voorstel

[oud art 21 idem]

MvT Memorie van toelichting

Artikel 22 [oud 21] stemt voor wat betreft de onderdelen b tot en met e overeen met het nieuwe artikel 31a van de Auteurswet 1912, zoals dat wordt geformuleerd in het eerder genoemde wetsvoorstel houdende wijziging van de Auteurswet 1912 in verband met de bestrijding van piraterij van auteursrechtelijk beschermde werken In navolging van bovengenoemd wetsvoorstel, dat in grote lijnen is gebaseerd op de voorstellen van de interdepartementale werkgroep piraterij (rapport van 29 augustus 1984), is het verspreiden van voorwerpen, die in strijd met het uitsluitend recht zijn gemaakt, strafbaar gesteld in een opzet- en schuldvariant (respectievelijk artikel 22 [oud 21] en artikel 24 [oud 23] van het wetsvoorstel)

Naast het openlijk ter verspreiding aanbieden stelt het voorgestelde artikel ook het ter reproduktie, ter verspreiding of met het oog op invoer in Nederland voorhanden hebben of het uit winstbejag bewaren strafbaar Deze bewoordingen stemmen in grote lijnen overeen met de inhoud van het in bovengenoemd wetsvoorstel geformuleerde artikel 31a Auteurswet 1912

Onder het ter verspreiding aanbieden valt bijvoorbeeld naast het te koop stellen het te huur aanbieden Deze ruime formulering betekent dat opsporingsorganen niet behoeven te wachten tot het openlijk te koop stellen plaatsvindt, maar al eerder kunnen ingrijpen, bijvoorbeeld wanneer de dader de inbreukmakende reproduktie ter verspreiding aanbiedt Het ter verspreiding aanbieden is voorts afzonderlijk opgenomen naast het ter verspreiding voor handen hebben omdat het eerste ook kan plaatsvinden zonder dat de dader de voorwerpen, waardoor inbreuk wordt gemaakt, onder zich heeft Zo valt ook het plaatsen van een advertentie, waarin de inbreukmakende reproduktes te koop of te huur worden aangeboden, onder het ter verspreiding aanbieden Het doet er daarbij niet toe of de dader de voorwerpen onder zich heeft

Naast de in de onderdelen b tot en met e genoemde handelingen stelt artikel 22 [oud 21] ook strafbaar het opzettelijk uitzenden heruitzenden of op andere wijze openbaar maken van een opname of reproduktie waarvan men weet dat inbreuk wordt gemaakt op de in het wetsvoorstel voorziene exclusieve rechten Naast de in artikel 22 [oud 21] opgenomen opzetvariant bevat artikel 24 [oud 23] de schuldvariant van dit strafbare feit

De in artikel 22 [oud 21] gestelde strafmaxima komen overeen met de in artikel 21 [oud 20]

opgenomen maxima, te weten zes maanden gevangenisstraf of geldboete van de vierde categorie (f 25 000) Ingevolge artikel 24 [oud 23], zevende en achtste lid, van het Wetboek van Strafrecht kan bij veroordeling van een rechtspersoon, een vennootschap zonder rechtspersoonlijkheid, maatschap of doelvermogen een boete van de vijfde categorie (f 100 000) worden opgelegd

L Voorstel tot Wet op het verhuur- en leenrecht

In artikel 22 wordt de zinsnede "de artikelen 2, 6 en 8" vervangen door de artikelen 2, 6, 7a en 8

Artikel 23 [Strafbepalingen]

W Wettekst

Hij, die van het plegen van de misdrijven als bedoeld in de artikelen 21 en 22, zijn beroep maakt of het plegen van deze misdrijven als bedrijf uitoefent, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaar of geldboete van de vijfde categorie

OV Oorspronkelijk voorstel

[oud art 22 idem]

MvT Memorie van toelichting

In navolging van het hierboven genoemde wetsvoorstel inzake de bestrijding van auteursrechtelijke piraterij wordt in artikel 23 [oud 22] een hogere straf gesteld op degene die van het plegen van de in de artikelen 21 [oud 20] en 22 [oud 21] genoemde misdrijven zijn beroep maakt of het plegen van deze delicten als zijn bedrijf uitoefent Het ligt in de rede dat deze personen door het stelselmatig karakter van hun handelen grote schade kunnen berokkenen aan de rechthebbenden

Voorgesteld wordt om op het beroeps- of bedrijfsmatig plegen van deze delicten een zo hoog mogelijke geldboetecategorie te stellen, te weten de vijfde categorie (f 100 000, bij rechtspersonen etcetera f 1 000 000) Voorts bedreigt dit artikel een gevangenisstraf van vier jaar Dit strafmaximum biedt de mogelijkheid voor het Openbaar Ministerie om voorlopige hechtenis en de daarmee verbonden strafvorderlijke dwangmiddelen toe te passen

Artikel 24 [Strafbepalingen]

W Wettekst

Hij, die een opname of een reproduktie daarvan waarvan hij redelijkerwijs kan vermoeden dat inbreuk wordt gemaakt op de rechten, bedoeld in de artikelen 2, 6 en 8 van deze wet,

a uitzendt, heruitzendt of op een andere wijze openbaar maakt,
b openlijk ter verspreiding aanbiedt,
c ter reproduktie of ter verspreiding voorhanden heeft,
d met het oog op de invoer in Nederland voorhanden heeft, of
e bewaart uit winstbejag,

wordt gestraft met geldboete van de derde categorie

OV Oorspronkelijk voorstel

[oud art 23 idem]

MvT Memorie van toelichting

De schuldvariant van het in artikel 22 [oud 21] voorziene delict is opgenomen in artikel 24 [oud 23] Het artikel bevat dezelfde elementen als het hierboven besproken artikel 22 [oud 21] met uitzondering van het bestanddeel "opzettelijk" In plaats daarvan wordt de eis gesteld dat de dader redelijkerwijs kan vermoeden dat de opname of reproduktie een inbreuk is op een naburig recht De dader is strafbaar indien hij bijvoorbeeld niet nagaat of het een legaal vervaardigd fonogram is, terwijl dit in redelijkheid van hem mag worden verwacht Het onderhavige delict wordt bedreigd met een geldboete van de derde categorie (f 10 000)

L Voorstel tot Wet op het verhuur- en leenrecht

In artikel 24 wordt de zinsnede "de artikelen 2, 6 en 8" vervangen door de artikelen 2, 6, 7a en 8

Artikel 25 [Strafbepalingen]

W Wettekst

Hij die opzettelijk in een uitvoering, in de benaming daarvan of in de aanduiding van de uitvoerende kunstenaar wederrechtelijk enige wijziging aanbrengt, of wel een zodanige uitvoering op enige andere wijze, welke nadeel zou kunnen toebrengen aan de eer of de naam van de uitvoerende kunstenaar of aan zijn waarde in deze hoedanigheid, aantast, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of geldboete van de vierde categorie

OV Oorspronkelijk voorstel

[oud art 24 idem]

MvT Memorie van toelichting

In artikel 25 [oud 24] wordt de opzettelijke inbreuk op de ingevolge artikel 5 [oud 4] aan de uitvoerende kunstenaar toekomende morele rechten strafbaar gesteld

De bewoordingen van artikel 25 [oud 24] sluiten aan bij de formulering van artikel 5 [oud 4] van het onderhavige wetsvoorstel Van "wederrechtelijk" handelen is sprake indien er ten aanzien van de desbetreffende uitvoering een uitsluitend recht bestaat als bedoeld in artikel 2 van het wetsvoorstel en de dader noch krachtens de onderhavige wettelijke regeling noch op grond van de door de rechthebbende verleende toestemming bevoegd was tot de handeling die hem is te laste gelegd In navolging van het corresponderende artikel 34 van de Auteurswet 1912 wordt het onderhavige strafbare feit, dat wordt beschouwd als een misdrijf, bedreigd met een gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of geldboete van de vierde categorie (f 25 000)

Artikel 26 [Strafbepalingen]

W Wettekst

De feiten strafbaar gesteld in de artikelen 21, 22, 23, 24 en 25 zijn misdrijven

OV Oorspronkelijk voorstel

[oud art 25 idem]

MvT Memorie van toelichting

Ingevolge artikel 26 [oud 25] zijn de in de artikelen 21 [oud 20] tot en met 25 [oud 24] strafbaar gestelde feiten misdrijven

Artikel 27 [Strafbepalingen]

W Wettekst

Hij die in een schriftelijke aanvrage of opgave aan de in artikel 15, eerste lid, bedoelde rechtspersoon, dienende voor de vaststelling van het op grond van artikel 7 van deze wet verschuldigde, opzettelijk een onjuiste of onvolledige mededeling doet, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste drie maanden of geldboete van de derde categorie Het feit wordt beschouwd als een overtreding

OV Oorspronkelijk voorstel

[oud art 26 idem]

MvT Memorie van toelichting

Ingevolge artikel 15 [oud 14] van het onderhavige wetsvoorstel dient de betaling van de op grond van artikel 7 [oud 6] verschuldigde vergoedingen te geschieden aan een door de Minister van Justitie aangewezen rechtspersoon Zowel voor de incasso als voor de verdeling van de geinde gelden over de verschillende categorieen rechthebbenden, zal deze rechtspersoon gegevens nodig hebben Zo zullen degenen die gebruik maken van fonogrammen, zoals bedoeld in artikel 7 [oud 6], bepaalde gegevens moeten verschaffen in verband met de vaststelling van de door hen verschuldigde vergoeding

Een onjuiste of onvolledige mededeling in een schriftelijke aanvrage of opgave kan nadelige gevolgen hebben voor de rechthebbenden, bijvoorbeeld omdat een lagere vergoeding wordt betaald dan men in werkelijkheid verschuldigd is In verband hiermee wordt een dergelijke handeling met straf bedreigd

De strafbaarheid treedt in indien aan de volgende voorwaarden wordt voldaan, a) de in de schriftelijke opgave of aanvrage gedane mededelingen (aan de incasso-organisatie) dienen onvolledig of onjuist te zijn, b) de onjuiste of onvolledige mededeling moet opzettelijk zijn gedaan Het is daarbij irrelevant of er nadeel ontstaat door de opzettelijk, onjuiste of onvolledige mededeling

Het hierboven beschreven strafbare feit, dat wordt aangemerkt als een overtreding, wordt bedreigd met een gevangenisstraf van ten hoogste drie maanden of geldboete van de derde categorie (f 10 000)

Artikel 27a [Strafbepalingen]

L Voorstel tot Wet op het verhuur- en leenrecht

Degene die een opgave, bedoeld in artikel 15d, opzettelijk nalaat dan wel in een dergelijke opgave opzettelijk een onjuiste of onvolledige mededeling doet, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste drie maanden of geldboete van de derde categorie Het feit wordt beschouwd als een overtreding

MVTL Memorie van toelichting Wet op het verhuur- en leenrecht

In een nieuw artikel 27a wordt het opzettelijk nalaten van een opgave als bedoeld in artikel 15d dan wel het opzettelijk doen van een onjuiste of onvolledige mededeling in een dergelijke opgave als een strafbaar feit aangemerkt, te weten een overtreding

Dit artikel is het pendant van het gewijzigde artikel 35d Auteurswet 1912 waarin een soortgelijke strafbepaling is opgenomen Voor een nadere toelichting op artikel 27a verwijzen wij naar hetgeen in deze memorie wordt opgemerkt met betrekking tot artikel 35d Auteurswet 1912

[Passage uit de MVT op 35d Aw]

Artikel 35d [Aw], zoals het wordt geformuleerd in het thans bij de Tweede Kamer aanhangige wetsvoorstel houdende wijziging van de Auteurswet 1912 inzake het reprografisch verveelvoudigen van geschriften (Kamerstukken II 1991-92, 22 600, nrs 1 en 2), wordt aangevuld met een verwijzing naar artikel 15g van het onderhavige wetsvoorstel In artikel 35d wordt onder meer het opzettelijk nalaten van een opgave als bedoeld in artikel 15g dan wel het opzettelijk doen van een onjuiste of onvolledige mededeling in een dergelijke opgave als een strafbaar feit aangemerkt en wel als een overtreding

Het nalaten van een opgave is alleen strafbaar indien dit opzettelijk geschiedt Hetzelfde geldt voor het doen van onjuiste of onvolledige mededelingen in een opgave Het opzet moet gericht zijn op de onjuistheid of de onvolledigheid

Deze strafbare gedragingen worden bedreigd met een gevangenisstraf van ten hoogste drie maanden of geldboete van de derde categorie

Artikel 28 [Strafbepalingen]

W Wettekst

De opsporingsambtenaren zijn bevoegd, tot het opsporen van de bij deze wet strafbaar gestelde feiten en ter inbeslagneming van hetgeen daarvoor vatbaar is, elke plaats te betreden Indien hun de toegang wordt geweigerd, verschaffen zij zich die desnoods met inroeping van de sterke arm In woningen treden zij tegen de wil van de bewoner niet binnen dan op vertoon van een schriftelijke bijzondere last van of in tegenwoordigheid van een officier van justitie of een hulpofficier van justitie Van dit binnentreden wordt door hen binnen vierentwintig uren procesverbaal opgemaakt

OV Oorspronkelijk voorstel

[oud art 27 idem]

MvT Memorie van toelichting

Het onderhavige artikel, dat het binnentreden van opsporingsambtenaren regelt in het kader van het opsporen van de bij het onderhavige wetsvoorstel strafbaar gestelde feiten en de inbeslagneming, is gelijk aan artikel 36b van de Auteurswet 1912

In het kader van deze opsporingsactiviteiten zijn de opsporingsambtenaren bevoegd elke plaats te betreden, zonodig met inroeping van de sterke arm Woningen worden echter tegen de wil van de bewoner alleen betreden op vertoon van een schriftelijke bijzondere last van de officier van justitie of van een hulpofficier dan wel in aanwezigheid van een van deze personen De bijzondere last geldt slechts voor een bepaald geval en een bepaalde woning

Artikel 29 [Strafbepalingen]

W Wettekst

De opsporingsambtenaren kunnen te allen tijde tot het opsporen van bij deze wet strafbaar gestelde feiten inzage vorderen van alle bescheiden of andere informatiedragers, waarvan inzage voor de vervulling van hun taak redelijkerwijze nodig is, bij hen die in de uitoefening van hun beroep of bedrijf opnamen of reproducties daarvan, waarop de in de artikelen 2, 6 en 8 bedoelde rechten betrekking hebben, reproduceren, verkopen, afleveren of anderszins in het verkeer brengen dan wel voor die doeleinden invoeren, aanbieden of in voorraad hebben of openbaar maken

OV Oorspronkelijk voorstel

[oud art 28 idem]

MvT Memorie van toelichting

Artikel 29 [oud 28] is ontleend aan het wetsvoorstel tot wijziging van de Auteurswet 1912 in verband met de bestrijding van piraterij van auteursrechtelijk beschermde werken (artikel 36a)

Het artikel creeert ten behoeve van de opsporingsambtenaren de bevoegdheid om inzage te vorderen in bescheiden of andere informatiedragers De bevoegdheid is beperkt in die zin dat zij slechts gebruikt kan worden tegen hen die in commercieel opzicht betrokken zijn bij - kort gezegd - de verhandeling van opnamen of reproducties waarop de in dit wetsvoorstel voorziene exclusieve rechten betrekking hebben Dit houdt evenwel niet in dat deze bevoegdheid alleen kan worden uitgeoefend jegens hen die worden verdacht van overtreding van artikel 23 [oud 22] van het voorliggende wetsvoorstel

De in het onderhavige artikel gegeven bevoegdheid zal in het bijzonder van belang kunnen zijn indien uitvoering woidt gegeven aan de in het wetsvoorstel gecreeerde mogelijkheid om aan bepaalde groepen beroeps- of bedrijfsgenoten een administratieverplichting op te leggen (artikel 20 [oud 19])

Artikel 30 [Strafbepalingen]

W Wettekst

1 De door de strafrechter verbeurd verklaarde reprodukties worden vernietigd, echter kan de rechter bij het vonnis bepalen, dat zij aan de rechthebbende zullen worden afgegeven, indien deze zich daartoe ter griffie aanmeldt binnen een maand nadat de uitspraak in kracht van gewijsde is gegaan

2 Door de afgifte gaat de eigendom van de reprodukties op de rechthebbende over De rechter zal kunnen gelasten, dat die afgifte niet zal geschieden dan tegen een bepaalde door de rechthebbende te betalen vergoeding, welke ten bate komt van de Staat

OV Oorspronkelijk voorstel

[oud art 29 idem]

MvT Memorie van toelichting

Artikel 30 [oud 29] vormt een pendant van artikel 36 van de Auteurswet 1912 Uitgangspunt van deze beide artikelen is dat door de strafrechter verbeurd verklaarde reprodukties moeten worden vernietigd Verkoop van deze goederen door de Staat is derhalve niet mogelijk De inbreuk makende reprodukties kunnen ook aan de rechthebbende worden afgegeven De rechter kan dit in zijn vonnis bepalen De rechthebbende moet zich dan binnen een maand na het in kracht van gewijsde gaan van deze uitspraak melden bij de griffie De eigendom van de reprodukties gaat door deze afgifte over op de rechthebbende De rechter kan bepalen dat de rechthebbende een vergoeding moet betalen, die toekomt aan de Staat

De ratio van deze laatste regel is gelijk aan die, welke ten grondslag ligt aan het derde lid van artikel 17 [oud 16] van het onderhavige wetsvoorstel

Artikel 31 [Geheimhoudingsplicht]

W Wettekst

Een ieder, die betrokken is bij de uitvoering van deze wet en daarbij de beschikking krijgt over gegevens waarvan hij het vertrouwelijk karakter kent of redelijkerwijs moet vermoeden, en voor wie niet reeds uit hoofde van ambt, beroep of wettelijke voorschrift ter zake van die gegevens een geheimhoudingsplicht geldt, is verplicht tot geheimhouding daarvan, behoudens voor zover enig wettelijk voorschrift hem tot bekendmaking verplicht of uit zijn taak bij de uitvoering van deze wet de noodzaak tot bekendmaking voortvloeit

OV Oorspronkelijk voorstel

[oud art 30 idem]

MvT Memorie van toelichting

Artikel 31 [oud 30] creeert ten aanzien van een ieder die bij de uitvoering van het onderhavige wetsvoorstel is betrokken een geheimhoudingsplicht met betrekking tot gegevens waarvan zij uit hoofde van hun betrokkenheid kennis krijgen

Het onderhavige artikel is in het bijzonder van toepassing op hen voor wie niet reeds uit hoofde van ambt, beroep of wettelijk voorschrift (zoals ambtenaren) een geheimhoudingsplicht geldt

Hoofdstuk 5. Toepassingscriteria

Artikel 32 [Internationaal privaatrecht]

W Wettekst[1]

1 De voorgaande artikelen zijn op de uitvoerende kunstenaar van toepassing ingeval

a hij Nederlander is of zijn gewone verblijfplaats in Nederland heeft dan wel onderdaan is van een Staat die partij is bij het Verdrag van Rome inzake de bescherming van uitvoerende kunstenaars, producenten van fonogrammen en omroeporganisaties, of

b zijn uitvoering in Nederland plaats had dan wel in een Staat die partij is bij het Verdrag van Rome inzake de bescherming van uitvoerende kunstenaars, producenten van fonogrammen en omroeporganisaties, of

c zijn uitvoering is opgenomen op een fonogram als bedoeld in het tweede lid van dit artikel, of

d zijn uitvoering, die niet is opgenomen op een fonogram, is openbaar gemaakt door middel van een programma van een omroeporganisatie als bedoeld in het zesde lid van dit artikel

2 De voorgaande artikelen zijn op de producenten van fonogrammen van toepassing ingeval.

a hij Nederlander is dan wel in Nederland zijn zetel of gewone verblijfplaats heeft of onderdaan is van dan wel rechtspersoon is opgericht naar het recht van een Staat die partij is bij het in het eerste lid, onder a, bedoelde Verdrag of bij de Overeenkomst ter bescherming van producenten van fonogrammen tegen het niet geoorloofd kopieren van hun fonogrammen, of

b het opnemen in Nederland plaats had dan wel in een Staat die partij is bij het in het eerste lid, onder a, bedoelde Verdrag of bij de Overeenkomst ter bescherming van producenten van fonogrammen tegen het ongeoorloofd kopieren van hun fonogrammen, of

c het fonogram voor de eerste maal, of binnen dertig dagen na de eerste uitgave in een ander land, in het verkeer is gebracht in Nederland dan wel in een Staat die partij is bij het in het eerste lid, onder a, bedoelde Verdrag of bij de Overeenkomst ter bescherming van producenten van fonogrammen tegen het ongeoorloofd kopieren van hun fonogrammen

3 Van in het verkeer brengen als bedoeld in het tweede lid is sprake, wanneer van op rechtmatige wijze vervaardigde reproducties van een fonogram een zodanig aanbod van exemplaren daarvan heeft plaatsgevonden dat daardoor wordt voorzien in de redelijke behoeften van het publiek

4 Met betrekking tot fonogrammen, waarvan de producent onderdaan is van dan wel rechtspersoon is opgericht naar het recht van een Staat die partij is bij het in het eerste lid, onder a, bedoelde Verdrag is artikel 7 slechts van toepassing in de mate waarin en voor de duur waarvoor deze Staat bescherming verleent ten aanzien van fonogrammen waarvan de producent Nederlander is dan wel zijn zetel heeft in Nederland

5 Het recht op een billijke vergoeding, als bedoeld in artikel 7, geldt niet voor fonogrammen waarvan de producent geen onderdaan is van noch rechtspersoon is opgericht naar het recht van een Staat die partij is bij het in het eerste lid, onder a, bedoelde Verdrag

6 De voorgaande artikelen zijn op omroeporganisaties van toepassing ingeval

a het hoofdkantoor van de omroeporganisatie is gevestigd in Nederland dan wel in een Staat als bedoeld in het eerste lid, onder a,

---

1 Een ingrijpende wijziging van dit artikel wordt, in verband met artikel 7 EEG-verdrag en de richtlijn Leenrecht voorgesteld in TK 1992-1993 22 600 nr 7, p 1, zie hierna p 241 *Bew*

b de uitzending heeft plaatsgevonden in Nederland dan wel in een Staat als bedoeld in het eerste lid onder a

OV Oorspronkelijk voorstel [oud art 32]

1 De voorgaande artikelen zijn op de uitvoerende kunstenaar van toepassing ingeval

a hij Nederlander is of zijn gewone verblijfplaats in Nederland heeft dan wel onderdaan is van een Staat die partij is bij het Verdrag van Rome inzake de bescherming van uitvoerende kunstenaars, producenten van fonogrammen en omroeporganisaties, of

b zijn uitvoering in Nederland plaats had dan wel in een Staat die partij is bij het Verdrag van Rome inzake de bescherming van uitvoerende kunstenaars, producenten van fonogrammen en omroeporganisaties, of

c zijn uitvoering is opgenomen op een fonogram als bedoeld in het tweede lid van dit artikel, of

d zijn uitvoering, die niet is opgenomen op een fonogram, is openbaar gemaakt door middel van een uitzending van een omroeporganisatie als bedoeld in het zesde lid van dit artikel

2 De voorgaande artikelen zijn op de producent van fonogrammen van toepassing ingeval

a hij Nederlander is dan wel in Nederland zijn zetel of gewone verblijfplaats heeft of onderdaan is van dan wel rechtspersoon is naar het recht van een staat die partij is bij het in het eerste lid, onder a, bedoelde Verdrag of bij de Overeenkomst ter bescherming van producenten van fonogrammen tegen het ongeoorloofd kopieren van hun fonogrammen, of

b het opnemen in Nederland plaats had dan wel in een staat bedoeld in onderdeel a van dit lid, of

c het fonogram voor de eerste maal, of binnen dertig dagen na de eerste uitgave in een ander land, in het verkeer is gebracht in Nederland dan wel in een Staat bedoeld in onderdeel a van dit lid

[lid 3 als W]

4 Met betrekking tot fonogrammen, waarvan de producent onderdaan is van dan wel rechtspersoon is naar het recht van een Staat die partij is bij het in het eerste lid, onder a, bedoelde Verdrag wordt slechts bescherming verleend in de mate waarin deze Staat bescherming verleent ten aanzien van fonogrammen waarvan de producent Nederlander is dan wel zijn zetel heeft in Nederland

5 Het recht op een billijke vergoeding, als bedoeld in artikel 7 [oud 6], geldt niet voor fonogrammen waarvan de producent geen onderdaan is van noch rechtspersoon is naar het recht van een Staat die partij is bij het in het eerste lid, onder a, bedoelde Verdrag

[lid 6 als W]

MvT Memorie van toelichting

In dit artikel worden de criteria opgesomd op grond waarvan de bescherming ingevolge dit wetsvoorstel kan worden ingeroepen Tevens worden in dit artikel de voorbehouden uitgewerkt die bij de toetreding tot het Verdrag van Rome inzake de bescherming van uitvoerende kunstenaars, producenten van fonogrammen of omroeporganisaties zullen worden gemaakt

De uitvoerende kunstenaar komt voor bescherming op grond van dit wetsvoorstel in aanmerking indien hij aan een van de volgende criteria voldoet

Het eerste criterium houdt de eis in dat de uitvoerende kunstenaar de Nederlandse nationaliteit

Hoofdstuk 5. Toepassingscriteria

Artikel 32 [Internationaal privaatrecht]

W Wettekst[1]

1 De voorgaande artikelen zijn op de uitvoerende kunstenaar van toepassing ingeval

a hij Nederlander is of zijn gewone verblijfplaats in Nederland heeft dan wel onderdaan is van een Staat die partij is bij het Verdrag van Rome inzake de bescherming van uitvoerende kunstenaars, producenten van fonogrammen en omroeporganisaties, of

b zijn uitvoering in Nederland plaats had dan wel in een Staat die partij is bij het Verdrag van Rome inzake de bescherming van uitvoerende kunstenaars, producenten van fonogrammen en omroeporganisaties, of

c zijn uitvoering is opgenomen op een fonogram als bedoeld in het tweede lid van dit artikel, of

d zijn uitvoering, die niet is opgenomen op een fonogram, is openbaar gemaakt door middel van een programma van een omroeporganisatie als bedoeld in het zesde lid van dit artikel

2 De voorgaande artikelen zijn op de producenten van fonogrammen van toepassing ingeval

a hij Nederlander is dan wel in Nederland zijn zetel of gewone verblijfplaats heeft of onderdaan is van dan wel rechtspersoon is opgericht naar het recht van een Staat die partij is bij het in het eerste lid, onder a, bedoelde Verdrag of bij de Overeenkomst ter bescherming van producenten van fonogrammen tegen het niet geoorloofd kopieren van hun fonogrammen, of

b het opnemen in Nederland plaats had dan wel in een Staat die partij is bij het in het eerste lid, onder a, bedoelde Verdrag of bij de Overeenkomst ter bescherming van producenten van fonogrammen tegen het ongeoorloofd kopieren van hun fonogrammen, of

c het fonogram voor de eerste maal, of binnen dertig dagen na de eerste uitgave in een ander land, in het verkeer is gebracht in Nederland dan wel in een Staat die partij is bij het in het eerste lid, onder a, bedoelde Verdrag of bij de Overeenkomst ter bescherming van producenten van fonogrammen tegen het ongeoorloofd kopieren van hun fonogrammen

3 Van in het verkeer brengen als bedoeld in het tweede lid is sprake, wanneer van op rechtmatige wijze vervaardigde reproducties van een fonogram een zodanig aanbod van exemplaren daarvan heeft plaatsgevonden dat daardoor wordt voorzien in de redelijke behoeften van het publiek

4 Met betrekking tot fonogrammen, waarvan de producent onderdaan is van dan wel rechtspersoon is opgericht naar het recht van een Staat die partij is bij het in het eerste lid, onder a, bedoelde Verdrag is artikel 7 slechts van toepassing in de mate waarin en voor de duur waarvoor deze Staat bescherming verleent ten aanzien van fonogrammen waarvan de producent Nederlander is dan wel zijn zetel heeft in Nederland

5 Het recht op een billijke vergoeding, als bedoeld in artikel 7, geldt niet voor fonogrammen waarvan de producent geen onderdaan is van noch rechtspersoon is opgericht naar het recht van een Staat die partij is bij het in het eerste lid, onder a, bedoelde Verdrag

6 De voorgaande artikelen zijn op omroeporganisaties van toepassing ingeval

a het hoofdkantoor van de omroeporganisatie is gevestigd in Nederland dan wel in een Staat als bedoeld in het eerste lid, onder a,

---

1 Een ingrijpende wijziging van dit artikel wordt, in verband met artikel 7 EEG-verdrag en de richtlijn Leenrecht voorgesteld in TK 1992-1993 22 600 nr 7, p 1, zie hierna p 241 *Bew*

b de uitzending heeft plaatsgevonden in Nederland dan wel in een Staat als bedoeld in het eerste lid onder a

OV Oorspronkelijk voorstel [oud art 32]

1 De voorgaande artikelen zijn op de uitvoerende kunstenaar van toepassing ingeval

a hij Nederlander is of zijn gewone verblijfplaats in Nederland heeft dan wel onderdaan is van een Staat die partij is bij het Verdrag van Rome inzake de bescherming van uitvoerende kunstenaars, producenten van fonogrammen en omroeporganisaties, of

b zijn uitvoering in Nederland plaats had dan wel in een Staat die partij is bij het Verdrag van Rome inzake de bescherming van uitvoerende kunstenaars, producenten van fonogrammen en omroeporganisaties, of

c zijn uitvoering is opgenomen op een fonogram als bedoeld in het tweede lid van dit artikel, of

d zijn uitvoering, die niet is opgenomen op een fonogram, is openbaar gemaakt door middel van een uitzending van een omroeporganisatie als bedoeld in het zesde lid van dit artikel

2 De voorgaande artikelen zijn op de producent van fonogrammen van toepassing ingeval

a hij Nederlander is dan wel in Nederland zijn zetel of gewone verblijfplaats heeft of onderdaan is van dan wel rechtspersoon is naar het recht van een staat die partij is bij het in het eerste lid, onder a, bedoelde Verdrag of bij de Overeenkomst ter bescherming van producenten van fonogrammen tegen het ongeoorloofd kopieren van hun fonogrammen, of

b het opnemen in Nederland plaats had dan wel in een staat bedoeld in onderdeel a van dit lid, of

c het fonogram voor de eerste maal, of binnen dertig dagen na de eerste uitgave in een ander land, in het verkeer is gebracht in Nederland dan wel in een Staat bedoeld in onderdeel a van dit lid

[lid 3 als W]

4 Met betrekking tot fonogrammen, waarvan de producent onderdaan is van dan wel rechtspersoon is naar het recht van een Staat die partij is bij het in het eerste lid, onder a, bedoelde Verdrag wordt slechts bescherming verleend in de mate waarin deze Staat bescherming verleent ten aanzien van fonogrammen waarvan de producent Nederlander is dan wel zijn zetel heeft in Nederland

5 Het recht op een billijke vergoeding, als bedoeld in artikel 7 [oud 6], geldt niet voor fonogrammen waarvan de producent geen onderdaan is van noch rechtspersoon is naar het recht van een Staat die partij is bij het in het eerste lid, onder a, bedoelde Verdrag

[lid 6 als W]

MvT Memorie van toelichting

In dit artikel worden de criteria opgesomd op grond waarvan de bescherming ingevolge dit wetsvoorstel kan worden ingeroepen Tevens worden in dit artikel de voorbehouden uitgewerkt die bij de toetreding tot het Verdrag van Rome inzake de bescherming van uitvoerende kunstenaars, producenten van fonogrammen of omroeporganisaties zullen worden gemaakt

De uitvoerende kunstenaar komt voor bescherming op grond van dit wetsvoorstel in aanmerking indien hij aan een van de volgende criteria voldoet

Het eerste criterium houdt de eis in dat de uitvoerende kunstenaar de Nederlandse nationaliteit

bezit dan wel in Nederland zijn gewone verblijfplaats heeft of onderdaan is van een Staat die partij is bij het Verdrag van Rome Het tweede criterium heeft betrekking op de plaats van de uitvoering en stelt de eis dat deze in Nederland plaats heeft gehad dan wel in een land dat partij is bij het hierbovengenoemde Verdrag van Rome

De uitvoerende kunstenaar komt voorts voor bescherming in aanmerking indien zijn uitvoering is opgenomen op een fonogram dat voor de eerste maal of binnen dertig dagen na de eerste uitgave in een ander land, is uitgegeven in Nederland dan wel in een Staat die partij is bij het Verdrag van Rome Eveneens wordt de uitvoerende kunstenaar beschermd indien zijn uitvoering, die niet op een fonogram is opgenomen, wordt openbaar gemaakt in een omroepuitzending, die hetzij in Nederland heeft plaatsgevonden, hetzij in een Staat die partij is bij het Verdrag van Rome of door een omroeporganisatie, waarvan het hoofdkantoor is gevestigd in Nederland of in een Staat die partij is bij het Verdrag van Rome

De ten aanzien van de fonogrammenproducent te hanteren aanknopingspunten worden in het tweede lid van artikel 32 [oud 31] opgesomd Zij komen op het volgende neer De fonogrammenproducent moet Nederlands onderdaan zijn of zijn zetel (indien het een rechtspersoon is) of gewone verblijfplaats in Nederland hebben, wil hij voor bescherming op grond van het wetsvoorstel in aanmerking komen Deze bescherming komt hem ook toe indien hij onderdaan is van dan wel rechtspersoon naar het recht van een Staat die partij is bij het Verdrag van Rome of de Overeenkomst van Geneve ter bescherming van producenten van fonogrammen tegen het niet toegestaan kopieren van hun fonogrammen Bij dit laatste Verdrag zal Nederland ook partij worden De in dit Verdrag voorziene bescherming zal worden geeffectueerd door de toekenning van een naburig recht aan de fonogrammenproducent, waardoor hij in staat is (in rechte) op te treden tegen onder meer het reproduceren van fonogrammen zonder zijn toestemming

Een ander aanknopingspunt vormt het opnemen van het fonogram Heeft dit plaatsgevonden in Nederland dan wel in een Staat die partij is bij het Verdrag van Rome of van Geneve, dan is de fonogrammenproducent beschermd Eveneens weet de producent zich beschermd indien het fonogram voor de eerste maal of in geval van eerste uitgave in een ander land binnen 30 dagen daarna in het verkeer is gebracht in Nederland of in een land dat partij is bij de eerdergenoemde Conventies van Geneve en Rome Het begrip in het verkeer brengen wordt in het derde lid omschreven Hiervan is sprake indien een zodanig aanbod van op rechtmatige wijze vervaardigde reprodukties van een fonogram heeft plaatsgevonden dat daardoor wordt voorzien in de redelijke behoeften van het publiek Deze omschrijving sluit aan bij de in het derde lid van artikel 47 Auteurswet 1912 gehanteerde definitie

Het vierde lid vormt de uitwerking van een van de voorbehouden die bij de bekrachtiging van het Verdrag van Rome worden gemaakt Het betreft hier het voorbehoud dat in het Verdrag is voorzien in artikel 16, eerste lid, onder a, iv Het voorbehoud strekt ertoe fonogrammen op basis van reciprociteit te beschermen Dat wil zeggen dat fonogrammen, waarvan de producent onderdaan is van een land dat partij is bij het Verdrag van Rome in Nederland op dezelfde voet worden beschermd als fonogrammen van Nederlandse producenten in het desbetreffende land Deze eis van reciprociteit heeft zowel betrekking op de duur van de bescherming als de beschermingsomvang Met betrekking tot de bescherming voor het secundaire gebruik van fonogrammen betekent deze regel dat de verplichting tot betaling van een billijke vergoeding voor het secundaire gebruik van een fonogram waarvan de producent onderdaan is van een lid-Staat bij het Verdrag van Rome, alleen in Nederland bestaat indien ook in het land van herkomst een dergelijke verplichting geldt

Deze regel is in het onderhavige wetsvoorstel opgenomen teneinde ongelijkheid in de bescherming tussen onderdanen van Nederland, dat zonder enige beperking het recht op een billijke vergoeding in geval van secundair gebruik kent en van landen, die dit recht beperken of zelfs geheel uitsluiten, te voorkomen

Het Verdrag van Rome beperkt echter de toepasselijkheid van deze wederkerigheidsbepaling

Volgens de tweede zin van artikel 16, eerste lid, onder a, iv, van het Verdrag hebben de lid-Staten niet de vrijheid om deze wederkerigheidsclausule ook toe te passen met betrekking tot de kring van rechthebbenden De omstandigheid, dat Staat A alleen aan uitvoerende kunstenaars bescherming verleent met betrekking tot secundair gebruik en een andere Staat aan zowel de uitvoerende kunstenaar als de producent, mag voor de toepassing van deze wederkerigheidsclausule niet als een verschil in bescherming worden aangemerkt

Een ander voorbehoud, dat wordt gemaakt bij de bekrachtiging van het Verdrag, is nader uitgewerkt in het vijfde lid van artikel 32 [oud 31] Dit voorbehoud houdt in dat artikel 7 [oud 6], waarin een recht op billijke vergoeding voor secundair gebruik van fonogrammen is voorzien, alleen geldt voor fonogrammen waarvan de producent onderdaan is van een Staat die partij is bij het Verdrag van Rome Het recht op een billijke vergoeding kan derhalve in Nederland niet worden geldend gemaakt (noch door de fonogrammenproducent noch door de uitvoerende kunstenaar) indien de eerstgenoemde geen onderdaan is van een lid-Staat van het Verdrag van Rome

De combinatie van beide voorbehouden, zoals zij in het vierde en vijfde lid zijn uitgewerkt, betekent in de praktijk dat een buitenlandse uitvoerende kunstenaar de in het onderhavige wetsvoorstel voorziene regeling inzake secundair gebruik alleen geldend kan maken indien zijn prestatie is vastgelegd op een fonogram waarvan de producent onderdaan is van een Staat die partij is bij het Verdrag van Rome en het beschermingsregime in die Staat op dezelfde voet rechten ten aanzien van het secundair gebruik verleent met betrekking tot fonogrammen van Nederlandse origine, die in die lid-Staat worden gebruikt Is de bescherming in die lid-Staat niet van hetzelfde niveau of zelfs uitgesloten, dan zal ook het gebruik in Nederland van het buitenlandse fonogram op overeenkomstige wijze of zelfs in het geheel niet beschermd worden Voor de fonogrammenproducent zijn dezelfde gevolgen verbonden aan deze beide voorbehouden

In het zesde lid van artikel 32 [oud 31] worden de criteria genoemd op grond waarvan een omroeporganisatie voor bescherming in aanmerking komt In aansluiting bij artikel 7 [oud 6] van het Verdrag is het onderhavige wetsvoorstel op omroeporganisaties van toepassing in de volgende gevallen het hoofdkantoor van de omroeporganisatie is in Nederland gevestigd of in een ander land, dat partij is bij het Verdrag van Rome of de uitzending heeft in Nederland plaatsgevonden of in een lid-Staat bij het Verdrag

VV Voorlopig verslag

[Zie passages tussen # # in MvA]

MvA Memorie van antwoord

[De discussie over negatieve reflexwerking die deels betrekking heeft op dit artikel is in haar geheel opgenomen onder artikel 34, *Bew*]

[Algemeen] In artikel 32 [oud 31] van het onderhavige wetsvoorstel zijn de criteria geformuleerd op grond waarvan aan het voorgestelde beschermingsregime toepassing kan worden gegeven Voorts zijn in dit artikel de voorbehouden uitgewerkt die bij de toetreding tot het Verdrag van Rome inzake de bescherming van uitvoerende kunstenaars, producenten van fonogrammen en omroeporganisaties worden gemaakt

Volgens het eerste lid van artikel 32 [oud 31] komt een uitvoerende kunstenaar voor bescherming in aanmerking, indien wordt voldaan aan een van de volgende criteria Het eerste criterium houdt onder meer in dat de uitvoerende kunstenaar zijn gewone verblijfplaats in Nederland heeft dan wel onderdaan is van een Staat die partij is bij het Verdrag van Rome Het tweede criterium

bepaalt dat de uitvoering in Nederland plaats heeft dan wel in een Staat die partij is bij het Verdrag van Rome Een ander criterium op grond waarvan de uitvoerend kunstenaar zich op het onderhavige beschermingsregime kan beroepen, houdt in dat zijn uitvoering moet zijn opgenomen op een fonogram als omschreven in het tweede lid, onder c, van artikel 32 [oud 31] Het laatste criterium eist dat de uitvoering, indien deze niet op een fonogram is opgenomen, wordt openbaar gemaakt door middel van een uitzending van een omroeporganisatie als bedoeld in het zesde lid van artikel 32 [oud 31]

De hierboven beschreven criteria leiden er niet toe dat een Amerikaanse uitvoerend kunstenaar volledig is uitgesloten van bescherming op grond van het onderhavige wetsvoorstel Dit hangt af van de omstandigheden van het concrete geval Zo kan een Amerikaanse popmuzikant voor bescherming ingevolge dit wetsvoorstel in aanmerking komen, indien hij in Nederland zijn gewone verblijfplaats heeft of zijn uitvoering is opgenomen op een fonogram dat voor de eerste maal, of binnen dertig dagen na de eerste uitgave in een ander land in het verkeer is gebracht in Nederland dan wel in een Staat die partij is bij het Verdrag van Rome De omstandigheid dat de Verenigde Staten van Amerika geen partij zijn bij het Verdrag van Rome impliceert evenwel dat onder omstandigheden een Amerikaanse uitvoerend kunstenaar geen beroep kan doen op bescherming op grond van dit wetsvoorstel Het is de vraag of in een dergelijk geval, waarin een uitvoerend kunstenaar geen beroep kan doen op de onderhavige regeling vanwege het ontbreken van een aanknopingspunt, zoals voorzien in artikel 32 [oud 31], een beroep op artikel 1401 BW nog openstaat Gelet op de jurisprudentie van de Hoge Raad (HR 23 oktober 1987, NJ 1988, 310, HR 20 november 1987, NJ 1988, 311, HR 27 juni 1986, NJ 1987, 191) is het bepaald niet zeker dat onder vigueur van het huidige wetsvoorstel nog een beroep op artikel 1401 BW zal worden gehonoreerd in gevallen waarin het in het wetsvoorstel voorziene specifieke beschermingsregime vanwege het niet voldoen aan de in artikel 31 gestelde criteria buiten toepassing blijft Het is echter onmogelijk om in algemene zin een uitspraak te doen over de vraag hoe de jurisprudentie terzake zich zal ontwikkelen nadat dit specifieke beschermingsregime gelding heeft gekregen

De vraag of een uitvoerend kunstenaar aanspraak kan maken op de in artikel 7 [oud· 6] voorgestelde vergoedingsregeling dient eveneens beantwoord te worden aan de hand van de in artikel 32 [oud 31] geformuleerde criteria, in het bijzonder het vijfde lid Volgens dit artikelonderdeel geldt het recht op een billijke vergoeding, als bedoeld in artikel 7 [oud 6], niet voor fonogrammen waarvan de producent geen onderdaan is van noch rechtspersoon is naar het recht van een Staat die partij is bij het Verdrag van Rome Een uitvoerend kunstenaar heeft mitsdien op grond van deze bepaling alleen recht op een billijke vergoeding indien zijn uitvoering is vastgelegd op een fonogram waarvan de producent onderdaan is van of rechtspersoon is naar het recht van een Staat die partij is bij het Verdrag van Rome Deze beperking heeft bijvoorbeeld tot gevolg dat een Amerikaanse uitvoerende kunstenaar, wiens uitvoering is vastgelegd op een fonogram dat is vervaardigd door een Amerikaanse producent, geen recht heeft op deze vergoeding aangezien de Verenigde Staten van Amerika geen partij zijn bij het Verdrag van Rome De Amerikaanse uitvoerende kunstenaar kan daarentegen dit recht wel geldend maken indien de producent van het fonogram, waarop zijn uitvoering is vastgelegd, van Nederlandse origine is.

[Algemeen] # De leden van de VVD-fractie waren het oneens met de uitwerking van het reciprociteitsbeginsel Naar hun mening leverde dit een ernstig ongewenst neveneffect op Indien geen naburige rechten betaald hoeven te worden ten aanzien van creaties afkomstig van een land dat de Conventie niet heeft geratificeerd, dan zal dit er gemakkelijk toe kunnen leiden - in samenhang met het eerder door deze leden aangegeven probleem van de terugwerkende kracht [zie hierna bij art 33, *Bew*] - dat op uiterst eenvoudige wijze de betaling van naburige rechten vermeden zal worden, met als gevolg dat bijvoorbeeld gebruik maken van Nederlandse creaties sterk beperkt zal worden dan wel achterwege zal blijven Een en ander heeft als gevolg dat - indien dit wetsvoorstel naast een erkenning van een vergoedingsregeling tevens beoogt een cultureel doel te

dienen - Nederlandse uitvoerende kunstenaars, Nederlandse producenten van fonogrammen en omroeporganisaties wel eens het kind van de rekening zouden kunnen worden #

De in artikel 32 [oud 31] geformuleerde criteria vormen een uitwerking van de in het Verdrag van Rome geformuleerde voorwaarden op grond waarvan nationale behandeling moet worden toegekend aan de in dit Verdrag genoemde drie categorieen rechthebbenden Daarnaast zijn in artikel 32 [oud 31] de voorbehouden uitgewerkt die Nederland zal maken bij de toetreding tot het Verdrag (leden 4 en 5) Deze voorbehouden die geformuleerd zijn in artikel 16, eerste lid, onder a, iii en iv, en die door vele Staten die partij zijn bij het Verdrag zijn gemaakt, zijn naar onze mening, gelet op de inhoud van artikel 16 van het Verdrag op correcte wijze geimplementeerd in de in artikel 32 [oud 31] opgenomen toepassingscriteria De bewoordingen van artikel 16 van het Verdrag zijn naar onze mening moeilijk te verenigen met een andere uitwerking van de voorbehouden

De leden van de VVD-fractie verwezen naar de Franse regeling, waarin een onderscheid is gemaakt tussen de verplichting om een vergoeding te betalen vanwege naburige rechten en identificatie van de rechthebbende Een en ander betekent naar de mening van deze leden dat, ongeacht waar een creatie is opgenomen, een vergoedingsverplichting geldt De identificatie van de rechthebbende kan dan samenvallen met het gekozen reciprociteitsbeginsel en het zou daarheen geleid kunnen worden dat de hiervoor verkregen inkomsten in een fonds worden gestort De gelden van dat fonds zouden voor nader te bepalen culturele doeleinden gebruikt kunnen worden De leden van de VVD-fractie waren van mening dat een dergelijke regeling nog een bijkomend voordeel in zich draagt Het is naar hun mening slechts ten koste van zeer hoge perceptie-kosten mogelijk na te gaan of bijvoorbeeld discotheken, wanneer deze meiden slechts opnames van voor 1964 en creaties uit landen die de Conventie niet hebben geratificeerd, ook daadwerkelijk zo handelen

Frankrijk heeft bij gelegenheid van de ratificatie van het Verdrag van Rome de volgende voorbehouden gemaakt met betrekking tot artikel 12 van dat Verdrag Artikel 12 van het Verdrag wordt niet toegepast ten aanzien van fonogrammen waarvan de producent geen onderdaan is van een Staat die partij is bij het Verdrag (artikel 16, eerste lid, onder a, iii) Voorts heeft Frankrijk het in artikel 16, eerste lid, onder a, iv, geformuleerde voorbehoud gemaakt, dat inhoudt dat in het kader van artikel 12 van het Verdrag fonogrammen, waarvan de producent onderdaan is van een staat die partij is bij het Verdrag van Rome, slechts beschermd zullen worden in de mate waarin in het land van herkomst bescherming wordt toegekend

Het secundaire gebruik van voor commerciele doeleinden uitgebrachte fonogrammen leidt tot een vergoedingsverplichting ongeacht de plaats van vastlegging van deze fonogrammen (artikel 22 van de Franse wet van 3 juli 1985) Ten aanzien van het recht op vergoeding voor het zogenaamde secundair gebruik van voor commerciele doeleinden uitgebrachte fonogrammen en voor het prive-kopieren bepaalt artikel 28 van de Franse wet daarentegen dat met inachtneming van de internationale verdragen, deze vergoedingsrechten zullen worden verdeeld tussen auteurs, uitvoerende kunstenaars en producenten van video- en fonogrammen die voor het eerst in Frankrijk zijn vastgelegd

De reikwijdte van artikel 28 dient naar onze mening beoordeeld te worden op basis van de hiervoor beschreven voorbehouden die door de Franse regering terzake van artikel 12 van het Verdrag van Rome zijn gemaakt Voorts moeten in aanmerking worden genomen de artikelen 4 en 5 van dit Verdrag waarin de criteria voor nationale behandeling van uitvoerende kunstenaars en fonogrammenproducenten zijn geformuleerd Op grond van het vorenstaande gaan wij ervan uit dat voor buitenlandse rechthebbenden in Frankrijk dezelfde criteria gelden voor wat betreft het recht op vergoeding voor secundair gebruik van fonogrammen als in Nederland onder vigueur van de voorgestelde regeling

Het creeren van een vergoedingsverplichting, ongeacht de plaats van eerste vastlegging, is naar

onze mening niet te verenigen met de voorbehouden die door Nederland in het kader van artikel 12 van het Verdrag van Rome worden gemaakt en die juist gebaseerd zijn op reciprociteit Wij zijn ons ervan bewust dat de criteria die in artikel 32 [oud 31] zijn uitgewerkt en die ontleend zijn aan het Verdrag van Rome, de incasso en de repartitie van de op grond van deze wet verschuldigde vergoedingen kunnen compliceren Het is ons echter niet gebleken dat in andere landen, die eveneens deze voorbehouden hebben gemaakt, dit tot grote problemen aanleiding heeft gegeven Overigens blijft ook, indien de in artikel 32 [oud 31], vierde en vijfde lid, gestelde beperkingen niet zouden gelden, de beoordeling of aan de overige in dit artikel gestelde criteria wordt voldaan, onverlet

[Algemeen] Vooropgesteld dient te worden dat de vraag of een uitvoerende kunstenaar of een fonogrammenproducent van Amerikaanse nationaliteit bescherming kan ontlenen aan het onderhavige wetsvoorstel beantwoord dient te worden aan de hand van de in artikel 31 geformuleerde criteria Daarbij dient onderscheid gemaakt te worden tussen enerzijds het recht op een billijke vergoeding bedoeld in artikel 7 [oud 6] van het onderhavige wetsvoorstel, ten aanzien waarvan in het vierde en vijfde lid van artikel 32 [oud 31] nadere criteria zijn geformuleerd en anderzijds de overige in het wetsvoorstel geformuleerde rechten, ten aanzien waarvan het eerste en tweede lid van artikel 32 [oud 31] criteria bevatten

Het vijfde lid van artikel 32 [oud 31] bepaalt dat het recht op een billijke vergoeding voor secundair gebruik van fonogrammen alleen geldt voor fonogrammen waarvan de producent onderdaan is van of rechtspersoon is naar het recht van een Staat die partij is bij het Verdrag van Rome De uitvoerende kunstenaar van Amerikaanse nationaliteit kan derhalve het recht op een billijke vergoeding niet geldend maken indien de producent die zijn uitvoering op een fonogram heeft vastgelegd geen onderdaan is van noch rechtspersoon is naar het recht van een Staat die partij is bij het Verdrag van Rome Hiervan is bijvoorbeeld sprake indien de producent een rechtspersoon naar Amerikaans recht is

De uitvoerende kunstenaar van Amerikaanse nationaliteit komt, indien zijn uitvoering op een fonogram is opgenomen, voor bescherming op grond van artikel 2 van het wetsvoorstel in aanmerking indien het fonogram voor de eerste maal of binnen dertig dagen na de eerste uitgave in een ander land in Nederland is uitgegeven dan wel in een staat die partij is bij het Verdrag van Rome Het vorenstaande betekent dat de Amerikaanse uitvoerende kunstenaar (in rechte) kan optreden tegen bijvoorbeeld het reproduceren van een opname van zijn uitvoering zonder zijn toestemming, indien wordt voldaan aan het hiervoor genoemde criterium De fonogrammenproducent van Amerikaanse origine kan zich op de in artikel 6 [oud 5] geformuleerde rechten beroepen op grond van het bepaalde in artikel 32 [oud 31], tweede lid, onder a, waarin bescherming op grond van dit wetsvoorstel onder meer wordt toegekend aan de fonogrammenproducent die onderdaan is van dan wel rechtspersoon is naar het recht van een Staat die partij is bij de Overeenkomst ter bescherming van producenten van fonogrammen tegen het niet geoorloofd kopieren van hun fonogrammen Bij dit Verdrag zijn de Verenigde Staten van Amerika partij De Amerikaanse fonogrammenproducent kan mitsdien optreden tegen het reproduceren zonder zijn toestemming van een door hem vervaardigd fonogram

Het vorenstaande leidt tot de conclusie dat onder bepaalde - in artikel 32 [oud 31] geformuleerde - omstandigheden de Amerikaanse uitvoerende kunstenaar en producent wel voor bescherming op grond van dit wetsvoorstel in aanmerking kunnen komen

De vraag of een Amerikaanse uitvoerende kunstenaar, die wegens het niet-voldoen aan de in artikel 32 [oud 31] geformuleerde criteria niet voor bescherming op grond van het onderhavige wetsvoorstel in aanmerking komt, nog via de weg van artikel 1401 BW kan optreden tegen het zonder zijn toestemming overnemen van opnamen, wordt niet in dit wetsvoorstel beantwoord maar zal in de jurisprudentie getoetst moeten worden

[Artikelgewijs] # De leden van de CDA fractie wilden bij dit artikel nader geïnformeerd worden over de in bijvoorbeeld Franse en Duitse wetgeving gekozen gedragslijn inzake de reciprociteit van rechten Zagen zij het goed, dan hadden deze landen gekozen voor een onderscheid in vergoedingsplicht en vergoedingsaanspraak van rechthebbenden Is dit onderscheid ook door de regering bedoeld? Zij vonden de toelichting op dit punt niet helder Enerzijds werd op blz 3 van de MvT [zie hierboven p 21] gesuggereerd, dat buitenlandse rechthebbenden aanspraak zouden kunnen maken op het hen toekomende deel van de vergoeding, anderzijds lazen zij op blz 29 en 30 [zie hierboven pp 208-209] impliciet, dat dit niet het geval was Ook was het hen onduidelijk of het al dan niet bestaan van een vergoedingsregeling in een ander verdragsland van invloed is op de wederkerigheid Gaarne vernamen zij derhalve een verhelderende toelichting, waarbij zij tevens aandacht vroegen voor de praktische uitvoerbaarheid van dit artikel in combinatie met artikel 7 [oud 6] Ook zouden deze leden graag geïnformeerd worden over de gevolgen die het Luxemburgse voorbehoud ten aanzien van artikel 13 inzake de rechten van omroeporganisaties heeft voor de Nederlandse situatie

Ook de leden van de fractie van de PvdA wezen er op dat in Frankrijk en West-Duitsland een onderscheid is aangebracht tussen vergoedingsplicht en aanspraak Zij vroegen zich, in navolging van onder andere de kunstenbond FNV, af of een dergelijk onderscheid niet ook in de onderhavige wet zou moeten worden gemaakt? #

Opgemerkt zij dat Frankrijk evenals Nederland met betrekking tot artikel 12 van het Verdrag de in artikel 16, eerste lid, onder a, iii en iv geformuleerde voorbehouden heeft gemaakt Met andere woorden artikel 12 is niet van toepassing indien de fonogrammenproducent geen onderdaan is van een land dat partij is bij het Verdrag en een fonogrammenproducent die wel aan deze voorwaarde voldoet wordt in dezelfde mate beschermd als waarin het land waarvan hij onderdaan is Franse fonogrammenproducenten beschermt De Bondsrepubliek Duitsland heeft gebruik gemaakt van het in artikel 16, eerste lid, onder a, iv, geformuleerde voorbehoud

Op grond van artikel 22 van de Franse wet van 3 juli 1985 hebben uitvoerende kunstenaars en fonogrammenproducenten recht op een billijke vergoeding voor het in dat artikel omschreven secundair gebruik van voor commerciele doeleinden uitgebrachte fonogrammen ongeacht de plaats van vastlegging van het fonogram Ingevolge artikel 28 van de Franse wet dient - met inachtneming van de internationale verdragen de in artikel 22 voorziene vergoeding verdeeld te worden tussen auteurs, uitvoerende kunstenaars, producenten van fonogrammen en videogrammen die voor de eerste keer in Frankrijk zijn vervaardigd

Het door de Franse wetgeving gehanteerde systeem leidt er toe dat voor een deel van de gemde vergoedingen geen rechthebbenden zijn aan te wijzen 50% van de onverdeelbare vergoedingopbrengst dient volgens artikel 38 voor algemene in dat artikel aangegeven doeleinden gebruikt te worden

De Duitse wet van 15 september 1965 maakt niet het onderscheid, zoals voorzien in de recente Franse regelgeving Het is ons niet bekend dat in de Duitse praktijk een dergelijk onderscheid wordt gemaakt

In het onderhavige wetsvoorstel is dit onderscheid evenmin gemaakt Het recht op een billijke vergoeding, als bedoeld in artikel 7 [oud 6], geldt volgens artikel 32 [oud 31], vijfde lid, niet voor fonogrammen waarvan de producent geen onderdaan is van noch rechtspersoon is naar het recht van een staat die partij is bij het Verdrag van Rome Voor het secundair gebruik van fonogrammen die voldoen aan het in artikel 32 [oud 31], vijfde lid, in negatieve zin geformuleerde criterium, bestaat derhalve niet de verplichting tot betaling van een billijke vergoeding

Uit het vierde lid van artikel 32 [oud 31], dat een uitwerking vormt van artikel 16, eerste lid, onder a, iv, volgt dat fonogrammen in het kader van artikel 7 [oud 6] van het wetsvoorstel op basis van reciprociteit worden beschermd Dit betekent onder meer dat de verplichting tot betaling van een billijke vergoeding voor het secundair gebruik van een fonogram waarvan de pro-

ducent onderdaan is van een lid-staat bij het Verdrag van Rome, hier te lande alleen bestaat indien en in de mate waarin in het land van herkomst deze verplichting geldt Het zou naar onze mening in strijd zijn met de overwegingen die ten grondslag liggen aan de door Nederland bij gelegenheid van de toetreding te maken voorbehouden, waarvan het vierde en vijfde lid van artikel 32 [oud 31] de uitwerking vormen, indien de in artikel 7 [oud 6] voorgestelde vergoedingsverplichting zou bestaan ten aanzien van alle fonogrammen ongeacht of de producent onderdaan is van een land dat partij is bij het Verdrag van Rome Deze voorbehouden worden immers gemaakt om de financiele gevolgen van de toetreding van Nederland tot het Verdrag van Rome te beperken en te voorkomen dat vergoedingen dienen te worden betaald aan onderdanen van landen die zelf een dergelijk recht niet kennen

Bij de praktische uitvoering van de onderhavige regeling in het bijzonder de vaststelling van de hoogte van de tarieven zullen de in het wetsvoorstel voorziene beperkingen in aanmerking moeten worden genomen Het is ons niet bekend dat in andere landen die dezelfde voorbehouden hebben gemaakt, praktische problemen zich voordoen bij de toepassing daarvan

Luxemburg heeft gebruik gemaakt van het in artikel 16, eerste lid, onder b, van het Verdrag geformuleerde voorbehoud op grond waarvan artikel 13, onder d, buiten toepassing blijft Dit leidt ertoe dat in Luxemburg omroeporganisaties (waaronder Nederlandse) niet het recht hebben zich te verzetten tegen de openbaarmaking van hun televisieuitzendingen in voor het publiek toegankelijke plaatsen tegen betaling van entreegeld

De fractieleden van D66 merkten op dat dit artikel aanknopingspunten geeft voor de toepasselijkheid van de wet Van primair belang zijn hier voor de rechthebbende de Nederlandse nationaliteit of de nationaliteit van een ander verdragsland Hiermee worden dus buitenlanders, nietonderdanen van verdragstaten, buiten de deur gehouden Dit kunnen zijn Belgen, Spanjaarden, Portugezen, Grieken Hebben dezen dan geen beroep op het EEG-verdrag dat discriminatie verbiedt?

De in artikel 32 [oud 31] genoemde toepassingscriteria hebben niet alleen betrekking op de nationaliteit Zo wordt in onderdeel a van de leden 1 en 2 van artikel 32 [oud 31] ook de gewone verblijfplaats in Nederland als een aanknopingspunt voor bescherming genoemd Derhalve kan niet gesteld worden dat buitenlanders, die geen onderdaan zijn van een staat die partij is bij het Verdrag, nimmer voor bescherming op grond van dit wetsvoorstel in aanmerking kunnen komen Met betrekking tot de vraag of op grond van het EEG-recht de thans in artikel 32 [oud 31], eerste lid, onder a, genoemde nationaliteitseis moet worden uitgebreid tot onderdanen van lid-staten van de Europese Economische Gemeenschap, zullen wij het advies inwinnen van de Commissie van de Europese Gemeenschappen Deze vraag heeft overigens ook betrekking op onderdeel a van het tweede en zesde lid van artikel 32 [oud 31]

Hierbij maken wij de volgende kanttekeningen Vooropgesteld dient te worden dat het op basis van EEG-jurisprudentie bepaald niet is uitgesloten dat de huidige formulering van de voornoemde artikelonderdelen discriminatie op grond van nationaliteit in de zin van het EEG-verdrag oplevert Echter dient niet uit het oog te worden verloren dat artikel 32 [oud 31] van het wetsvoorstel een uitwerking vormt van de artikelen 4, 5 en 6 van het Verdrag van Rome alsmede van de in artikel 16 van het Verdrag voorziene voorbehouden De in deze artikelen geformuleerde aanknopingspunten voor de bescherming zijn er op gericht om landen te stimuleren toe te treden tot dit Verdrag en aldus te profiteren van het daarin gecreeerde internationale beschermingsniveau Deze stimulans ontbreekt geheel indien onderdanen uit EEG-landen, die niet zijn aangesloten bij de Conventie, niettemin toch deze bescherming zouden kunnen genieten Het ontbreken van harmonisatie op het terrein van deze zogenaamde naburige rechten in de kring van EEG-landen leidt tot dit verschil in behandeling tussen enerzijds onderdanen uit EEG-lidstaten die wel partij zijn bij het Verdrag van Rome inzake de naburige rechten en onderdanen van EEG-lidstaten die niet tot deze groep van landen behoren

Op grond hiervan achten wij het raadzaam om, teneinde de door de fractie van D66 gestelde vraag zo goed mogelijk te beantwoorden en mitsdien elke onduidelijkheid in dit opzicht te voorkomen, aan de Commissie van de Europese Gemeenschappen de vraag voor te leggen of de beginselen van het Verdrag van Rome inzake de naburige rechten verenigbaar zijn met het communautaire recht Het antwoord van de Commissie zal tezijnertijd aan de Kamer worden meegedeeld

EV Eindverslag

[Algemeen] Ook de leden behorende tot de PvdA-fractie verwonderden zich over de mededeling dat de regering, om te kunnen antwoorden op vragen van de fractie van D66, zich wil wenden tot de Europese Commissie om een mogelijk punt van strijd met het EEG-recht te klaren Niet is in te zien waarom het standpunt van de EG-commissie terzake gezaghebbender zou zijn dan dat van de regering Het kwam deze leden voor dat de regering in staat moet zijn over haar eigen interpretatie van dit punt met de Kamer van gedachten te wisselen Zij nodigden de regering daartoe alsnog uit

[Artikelgewijs] De leden van de CDA-fractie zouden nader verduidelijkt willen zien waarom het volgen van de Franse regeling niet mogelijk zou kunnen zijn Zagen zij het goed dan waren de Franse voorbehouden bij het verdrag gelijk aan de Nederlandse Zij zouden het op prijs stellen tevens een reactie van de regering te vernemen op de kanttekeningen van de Kunstenaarsbond FNV naar aanleiding van de memorie De leden van de CDA-fractie hadden met verbazing kennis genomen van het antwoord op een vraag van de D66-fractie inzake de mogelijkheden voor rechthebbenden, die onderdaan zijn van of verblijfplaats hebben in landen die niet bij het Verdrag zijn aangesloten, maar wel bij het EEG-verdrag De aan het woord zijnde leden constateerden, dat de regering ondanks de in de memorie gegeven verdediging kennelijk is gaan twijfelen aan de houdbaarheid van het onderhavige artikel in relatie met artikel 7 van het EEG-verdrag Zij achtten deze twijfel merkwaardig, omdat ook andere EG-landen regelingen als de voorgestelde hebben, waarvan niet is gebleken, dat deze als strijdig met het EG-verdrag worden ervaren Had de regering dit niet in de beantwoording kunnen betrekken? Bovendien hadden de leden van de CDA-fractie uit de rapportage van de Vereniging voor Auteursrecht de indruk gekregen, dat er op basis van de uitspraak van het Europese Hof inzake EMI/Patricia (HvJ zaak 341/87) minder reden voor twijfel zou kunnen zijn Deze leden vonden het al met al wel zeer vergaand om in dit stadium van de wetsbehandeling aan de Commissie een wel zeer algemene vraag voor te leggen, namelijk of de beginselen van het Verdrag van Rome inzake de naburige rechten verenigbaar zijn met het communautaire recht Het was hen uit de MvA overigens niet duidelijk geworden hoe de regering zich de verdere voortgang van de behandeling van het wetsvoorstel voorstelde Zij werden hierover gaarne geïnformeerd

Ten aanzien van het vraagstuk van de wederkerigheid had de argumentatie van de regering op blz 31/32 van de MvA [zie hierboven op 213-214] de leden behorende tot de PvdA-fractie niet bevredigd Zo vroegen zij waarom "de overwegingen die ten grondslag liggen aan de door Nederland te maken voorbehouden" zouden beletten dat een onderscheid wordt gemaakt tussen de vergoedingsplicht bij secundair gebruik ex artikel 12 van het Verdrag, en de vergoedingsaanpak van rechthebbenden Dit onderscheid kent immers sinds 1985 de Franse wet wel, terwijl Frankrijk dezelfde voorbehouden heeft gemaakt als Nederland zich voorstelt te doen, te weten alleen vergoedingsaanspraak op basis van reciprociteit Het maken van genoemde voorbehouden leidt kennelijk niet dwingend tot de conclusie die de regering trekt, namelijk dat het Franse stelsel bij ons niet moet worden ingevoerd Wil de regering nader ingaan, zo vroegen deze leden, op

de afweging die zij heeft gepleegd tussen de ontegenzeglijk hogere totale som van vergoedingen die in het Franse stelsel door gebruikers zal moeten worden betaald enerzijds, en de voordelen anderzijds van, ten eerste, een duidelijke regeling zowel voor gebruikers als voor incasso-organisaties (gebruik van al het buitenlands materiaal is vergoedingsplichtig, niet alleen dat van landen die tot het Verdrag zijn toegetreden) En, ten tweede, de mogelijkheid om niet voor repartitie in aanmerking komende gelden (zulks omdat de aanspraken van rechthebbenden niet worden erkend zolang hun land geen verdragspartij is) te besteden voor een algemeen belang, zoals vergoeding van de kosten van incasso- en repartitieorganisaties Het kwam genoemde leden voorshands voor dat hier de juridische dogmatiek in het voorstel het gewonnen had van overwegingen van heldere regelgeving en algemeen belang Deze leden vroegen voorts waarom in artikel 32 [oud 31], eerste lid sub a en tweede lid sub a wel nationaliteit en ingezetenschap geldt ten aanzien van Nederland, maar ten aanzien van andere verdragsstaten alleen de nationaliteit

In het voorlopig verslag is van de zijde van de VVD-fractie gewezen op de onbedoelde nadelige gevolgen voor producenten en uitvoerende kunstenaars in Nederland Gebruikers zouden immers gestimuleerd kunnen worden om onbeschermde produkties te gaan gebruiken Als mogelijke oplossing hebben zij gewezen naar de Franse aanpak In feite komt het antwoord van de regering op blz 9 [zie hierboven p 211] er op neer, dat de Franse oplossing niet in overeenstemming zou zijn met het verdrag Daar zetten deze leden vraagtekens bij Het verdrag vraagt van de Staten, dat zij vreemdelingen een nationale behandeling toekennen, welke aan de in het Verdrag genoemde minimum-eisen moet voldoen Vergoedingsplicht voor secundair gebruik van commercieel verhandelde fonogrammen is volgens artikel 22 van de Franse wet algemeen er wordt niet gelet op de nationaliteit van de plaat, derhalve wordt voldaan aan artikel 12 van het verdrag Door koppeling aan de mogelijkheid die artikel 16 van het verdrag biedt, wordt op adequate wijze ingespeeld op de reciprociteit Vertegenwoordiging bij een optieden door meerdere kunstenaars
[Deze laatste zin hoort hier (vermoedelijk) niet thuis, *Bew*]

Op blz 13 van het VV [zie hierboven p 214] hadden de fractieleden van D66 opgemerkt dat artikel 32 [oud 31] van het wetsvoorstel aanknopingspunten geeft voor de toepasselijkheid van de wet Van primair belang is voor de rechthebbende de Nederlandse nationaliteit of de nationaliteit van een ander land aangesloten bij de Conventie van Rome De bedoeling hiervan is buitenlanders, niet-onderdanen van verdragstaten, buiten de deur te houden Dit kunnen dan onder meer zijn Belgen, Spanjaarden, Portugezen en Grieken De D66-fractie vroeg "Hebben dezen dan geen beroep op het EEG-verdrag dat discriminatie verbiedt?"

De regering merkt in haar antwoord op "dat artikel 32 [oud 31] van het wetsvoorstel een uitwerking vormt van de artikelen 4, 5 en 6 van het Verdrag van Rome alsmede van de in artikel 16 van het Verdrag voorziene voorbehouden De in deze artikelen geformuleerde aanknopingspunten voor de bescherming zijn er op gericht om landen te stimuleren toe te treden tot dit verdrag en aldus te profiteren van het daarin gecreeerde internationale beschermingsniveau Deze stimulans ontbreekt geheel indien onderdanen uit EEG-landen die niet zijn aangesloten bij de Conventie, niettemin toch deze bescherming zouden kunnen genieten Het ontbreken van harmonisatie op het terrein van deze zogenaamde naburige rechten in de kring van de EEG-landen leidt dit tot [lees tot dit, *Bew*] verschil in behandeling tussen enerzijds onderdanen uit EEG-lidstaten die wel partij zijn bij het Verdrag van Rome inzake de naburige rechten en onderdanen van de EEG-lidstaten die niet tot deze groep van landen behoren"

Dit leek de D66-fractie een klip en klaar antwoord, een verdediging van het stelsel in artikel 32 [oud 31], zoals die te zijner tijd in ieder geval met ere gevoerd zal kunnen worden voor de enige instantie die hierover het laatste woord heeft, het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen, gesteld dan al dat hierover ooit een procedure voor het Hof gevoerd zou worden met

artikel 32 [oud 31] van de Nederlandse of bijvoorbeeld de paragrafen 125-127 van de Duitse regeling als inzet Des te verbaasder waren de D66-fractieleden door de verdere mededeling van de regering dat zij het "op grond hiervan" (?) raadzaam heeft geacht om "teneinde de door de fractie van D66 gestelde vraag zo goed mogelijk te beantwoorden en mitsdien elke onduidelijkheid in dit opzicht te voorkomen, aan de Commissie van de Europese Gemeenschappen de vraag voor te leggen of de beginselen van het Verdrag van Rome inzake de naburige rechten verenigbaar zijn met het communautaire recht" De D66-fractie vreest dat hiermee de verdere behandeling van het wetsvoorstel grote vertraging zal kunnen ondervinden Zij twijfelt uiteraard niet aan de expertise en toewijding waarmee de Commissie op de gestelde vraag zal antwoorden Wel zou de Commissie eigen institutionele belangen kunnen hebben bij een bepaald antwoord, belangen van het soort waarvoor de Commissie zich ook in het nabije verleden wel gevoelig heeft betoond verg Informatierecht/AMI 1989/6, p 135 e v In ieder geval wordt hier een kwestie met wijde strekking aangeroerd over onderlinge voorrang van internationaal dan wel communautair recht Alleen het Europese Hof van Justitie heeft hierover het eindoordeel Tot dit Hof gesproken heeft dient de Nederlandse wetgever - zo goed mogelijk voorgelicht - zijn eigen verantwoordelijkheid te nemen

NEV Nota naar aanleiding van het eindverslag

De leden van de CDA-, PvdA- en D66-fractie verwonderden zich erover dat de regering zich tot de Europese Commissie heeft gewend om een mogelijk punt van strijd met het EEG-recht te klaren Niet is in te zien - aldus de leden van de PvdA-fractie - waarom het standpunt van de EG-Commissie terzake gezaghebbender zou zijn dan dat van de regering

De leden van de CDA-fractie achtten de twijfel aan de houdbaarheid van artikel 32 [oud 31] in relatie met artikel 7 van het EEG-verdrag merkwaardig en wezen in dit verband op gelijksoortige regelingen in andere landen waarvan niet is gebleken dat deze als strijdig met het EG-verdrag worden ervaren Ook noemden zij het arrest van het Europese Hof inzake EMI/Patricia (Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen 341/87) Zij vonden het wel zeer vergaand om in dit stadium van de wetsbehandeling een algemene vraag aan de Commissie voor te leggen

Voor wat betreft de laatste opmerking van de CDA-fractie zij erop gewezen dat in de aan de Vice-Voorzitter van de Commissie der Europese Gemeenschappen, de heer M Bangemann, gerichte brief zeer concreet wordt aangegeven welke vragen zijn gerezen bij de parlementaire behandeling van het onderhavige wetsvoorstel In het bijzonder wordt in deze brief aandacht gevraagd voor enerzijds de in artikel 32 [oud 31] van het wetsvoorstel genoemde criteria, die zijn ontleend aan de artikelen 4, 5 en 6 van het Verdrag van Rome, en de eveneens in dat artikel uitgewerkte voorbehouden en anderzijds het in artikel 7 van het EG-verdrag voorziene verbod van discriminatie op grond van nationaliteit

Wij achten het met het oog op zorgvuldige en deugdelijke regelgeving aangewezen om over deze kwestie in dit stadium van voorbereiding de mening van de Commissie te vernemen In de MvA (blz 32 en 33) [zie hierboven pp 214-215] zijn wij uitvoerig ingegaan op de achtergronden van de in het Verdrag van Rome inzake naburige rechten uitgewerkte toepassingscriteria (artikelen 4, 5 en 6) en de in artikel 16 geformuleerde voorbehouden Voorts hebben wij gewezen op het eveneens toepasselijke EEG-recht, in het bijzonder het verbod van discriminatie op grond van nationaliteit Deze overwegingen zijn ook weergegeven in voornoemde brief aan de vice-voorzitter van de Commissie van de Europese Gemeenschappen Het leek ons raadzaam om over de in de MvA gesignaleerde mogelijke strijdigheid van bepaalde onderdelen van artikel 32 [oud 31] met het EG-recht de mening te vernemen van de Europese Commissie Uit het vorenstaande moge duidelijk zijn dat wij ook zelf een standpunt terzake hebben, waarover naar onze mening een gedachtenwisseling met de Commissie zeer waardevol kan zijn teneinde de totstandkoming

van met het EEG-verdrag verenigbare regelgeving te bevorderen

In dit verband dient ook gewezen te worden op de taak die de Commissie op grond van het EEG-verdrag heeft en die onder meer inhoudt toezicht op de nakoming van de Verdragsbepalingen door de lid-staten (artikel 155 EEG-verdrag) Voorts is de Commissie bevoegd indien hij van oordeel is dat een lid-staat zijn verplichtingen niet nakomt terzake een advies uit te brengen Volgt de betrokken Staat dit advies niet op dan kan de Commissie de zaak aanhangig maken bij het Hof van Justitie (artikel 169 EEG-verdrag)

Op ambtelijk niveau heeft er overleg plaatsgevonden met ambtenaren van de Commissie, waarbij de in de MvA geuite twijfel over verenigbaarheid van artikel 32 [oud 31] met het Gemeenschapsrecht - het verbod van discriminatie op grond van nationaliteit zoals geformuleerd in het direct toepasselijke artikel 7 van het EEG-Verdrag - werd bevestigd Een afschrift van het antwoord van de vice-voorzitter van de Commissie is als bijlage bij deze nota gevoegd [2]

De discriminatoire elementen, die in de huidige formulering van artikel 32 [oud 31] zijn te onderscheiden, worden bij nota van wijziging aangepast, teneinde strijdigheid met het EEG-recht, waarop in rechte een beroep zou kunnen worden gedaan, te voorkomen

Wij hebben in dit verband ook kennis genomen van het arrest van het Europese Hof in de zaak EMI Electrola/Patricia (24 januari 1989, zaak 341/87) Het betrof hier de fabricage in Duitsland van geluidsdragers met opnamen van Cliff Richard door de firma Patricia en Lune-ton in opdracht van een Deense onderneming Deze geluidsdragers werden in Denemarken aan de opdrachtgever afgeleverd en vervolgens werd een deel weer aan de Duitse producent verkocht en naar Duitsland geexporteerd

De Deense opdrachtgever was niet de onderneming aan wie de rechthebbende EMI Records de verveelvoudigings- en verkooprechten in Denemarken had gelicentieerd

De Duitse producenten stelden dat de geluidsdragers rechtmatig waren vervaardigd en door een Deens bedrijf in Denemarken in de handel waren gebracht en dat zij op grond van de bepalingen van het EEG-verdrag betreffende het vrije verkeer van goederen bevoegd waren de geluidsdragers in Duitsland in te voeren en te verkopen Zij voerden daarbij aan dat de beschermingstermijn was verstreken aangezien de in de Deense auteurswet gestelde termijn van 25 jaar ingaat op het tijdstip van eerste openbaarmaking van de betrokken opname Dit betekent dat de rechten op de opnamen ten tijde van de vervaardiging van de betreffende geluidsdragers niet meer beschermd waren in Denemarken

In het kader van een verzoek om een prejudiciele beslissing werd aan het Hof de vraag voorgelegd of de artikelen 30 en 36 van het EEG-verdrag zich niet verzetten tegen de toepassing van nationaal recht

Het Hof oordeelde dat de artikelen 30 en 36 EEG-verdrag aldus moeten worden uitgelegd, dat zij zich niet verzetten tegen de toepassing van een wettelijke regeling van een Lid-Staat, op grond waarvan een producent van geluidsdragers in die Lid-Staat met een beroep op het hem aldaar toekomende exclusieve recht om bepaalde muziekwerken te verveelvoudigen en te verspreiden, de verkoop in die Lid-Staat van geluidsdragers met dezelfde muziekwerken kan doen verbieden, wanneer deze geluidsdragers zijn ingevoerd uit een andere Lid-Staat waar zij zonder toestemming van de exclusief gerechtigde of diens licentienemer rechtmatig in de handel zijn gebracht en waar een beschermingstermijn voor de producent van die geluidsdrager wel heeft bestaan, doch inmiddels is verstreken

Naar onze mening heeft het hierboven kort weergegeven arrest van het Europese Hof betrekking op een ander probleem dan aan de orde is in het kader van artikel 32 van het wetsvoorstel Het gaat in deze procedure om enerzijds de bescherming van intellectuele eigendomsrechten en anderzijds het in het EEG-verdrag verankerde beginsel van het vrije verkeer van goederen Het aan de orde gestelde probleem vloeide voort uit het verschil tussen de nationale wettelijke rege-

2 Zie bijlage 2, p 407 *Bew*

lingen met betrekking tot de termijnen van de door het auteursrecht en de naburige rechten geboden bescherming, welk verschil aldus het Hof zowel de duur van de bescherming zelf betreft als de modaliteiten daarvan, zoals het tijdstip waarop de beschermingstermijn aanvangt De bij artikel 32 [oud 31] centraal staande vraag is of het bij de formulering van de toepassingscriteria is toegestaan eisen te stellen ten aanzien van de nationaliteit

Deze laatste vraag moet gelet op het direct toepasselijke artikel 7 van het EEG-Verdrag negatief worden beantwoord In verband hiermee wordt artikel 32 [oud 31] aangepast Tevens wordt voor zover nodig dit artikel in overeenstemming gebracht met de terminologie van de Mediawet

De leden van de PvdA-fractie waren ten aanzien van het vraagstuk van de wederkerigheid niet tevreden met de in de MvA (blz 31/32) [zie hierboven pp 213-214] gegeven argumentatie Zij vroegen waarom de overwegingen die ten grondslag liggen aan de door Nederland te maken voorbehouden zouden beletten dat een onderscheid wordt gemaakt tussen de vergoedingsplicht bij secundair gebruik en de vergoedingsaanspraak van rechthebbenden Zij verwezen in dit verband naar de Franse wet die een dergelijk onderscheid wel kent Zij vroegen nadere in te gaan op de gemaakte afweging tussen de hogere totale som van vergoedingen die in het Franse stelsel door gebruikers wordt betaald enerzijds en de voordelen anderzijds van een zowel voor gebruikers als de incasso-organisatie duidelijke regeling en de mogelijkheid om niet voor repartitie in aanmerking komende gelden te besteden voor een algemeen belang, zoals vergoeding van de kosten van incasso- en repartitieorganisaties Ook de leden van de CDA-fractie wilden nader verduidelijkt zien waarom het volgen van de Franse regeling niet mogelijk zou zijn De Franse voorbehouden waren gelijk aan de Nederlandse, zo stelden deze leden

De leden van de VVD-fractie plaatsten vraagtekens bij het gestelde op blz 9 van de MvA [zie hierboven p 211] terzake van de wederkerigheid en verwezen eveneens naar de Franse regeling op dit terrein

Vooropgesteld dient te worden dat aan het Verdrag van Rome, evenals andere internationale regelingen op het terrein van de intellectuele eigendom, de gedachte ten grondslag ligt dat uit dit vermogensrecht voortvloeiende vergoedingen dienen toe te komen aan de houders van die rechten en niet besteed dienen te worden aan algemene culturele doeleinden, tenzij dit geschiedt met instemming van de desbetreffende rechthebbenden Een constructie als gevolgd in de Franse wet (algemene vergoedingsverplichting/beperkte vergoedingsaanspraak) geeft aan de vergoedingsregeling een ander karakter (het wordt als het ware een subsidieregeling) die haaks staat op het hiervoor weergegeven uitgangspunt van het Verdrag van Rome In een dergelijke opzet van de vergoedingsregeling wordt de verplichting tot betaling van de vergoeding als het ware losgekoppeld van het recht op vergoeding van de houder van het naburige recht, daarmee verliest deze vergoedingsverplichting c q -aanspraak zijn vermogensrechtelijke aard

Gelet op het vorenstaande ligt het niet in de lijn van de in artikel 16 van het Verdrag voorziene, relevante voorbehouden - Frankrijk heeft dezelfde voorbehouden gemaakt als Nederland - dat ondanks het feit dat door een voorbehoud onder bepaalde omstandigheden artikel 12 van het Verdrag buiten toepassing blijft en mitsdien de aanspraak op een billijke vergoeding ontbreekt, er niettemin toch een betalingsverplichting bestaat voor secundair gebruik Een dergelijke betalingsverplichting kan dan niet geacht worden gegrond te zijn op het naburige recht, zoals omschreven in artikel 12 van het Verdrag Vorenstaande overwegingen in aanmerking nemende zijn wij dan ook van mening dat het Franse stelsel, hoewel daar vanuit cultuurbeleid iets voor te zeggen valt, niet voor navolging in aanmerking kan komen Daarbij komen dan nog de financiele consequenties van een algemene betalingsverplichting voor de gebruikers De door de leden van de PvdA-fractie gestelde voordelen van een algemene betalingsverplichting wegen naar onze mening dan ook niet op tegen de hiervoor geschetste bezwaren van juridische en financiele aard Wij zijn ons er overigens van bewust dat de regeling als geformuleerd in het onderhavige wetsvoorstel meer gecompliceerd is, maar daarom nog niet onduidelijk is

Zoals hiervoor reeds uiteengezet, is uitgangspunt van de onderhavige regeling dat uitsluitend

rechthebbenden zeggenschap hebben over de verdeling en besteding van aan hen toekomende vergoedingen Het is dan ook aan hen voorbehouden om te bepalen of deze vergoedingen besteed worden aan een algemeen belang Met betrekking tot het door de PvdA-fractie in dit verband genoemde voorbeeld merken wij op dat de kosten van incasso en repartitie in de praktijk voor rekening komen van de rechthebbenden

De CDA-fractie vroeg waarom in artikel 32 [oud 31], eerste lid en tweede lid, beide sub a, wel nationaliteit en ingezetenschap geldt ten aanzien van Nederland, maar ten aanzien van andere verdragsstaten alleen de nationaliteit Er zij op gewezen dat dit laatste criterium is ontleend aan het Verdrag van Rome Het criterium "ingezetenschap" wordt in dit verdrag niet gehanteerd Uitbreiding tot ingezetenen van verdragsstaten zou de reikwijdte van de onderhavige regeling zeer vergroten Uitsluiting van personen die in Nederland hun gewone verblijfplaats hebben is naar onze mening niet aangewezen, gelet ook op artikel 1 van de Grondwet

NvW2 Tweede nota van wijziging

In artikel 32 [oud 31] worden de volgende wijzigingen aangebracht

1 Onderdeel a van het eerste lid wordt vervangen door

a hij onderdaan is van een van de lid-staten van de Europese Economische Gemeenschap of zijn gewone verblijfplaats in Nederland heeft dan wel onderdaan is van een Staat die partij is bij het Verdrag van Rome inzake de bescherming van uitvoerende kunstenaars, producenten van fonogrammen en omroeporganisaties, of

2 In het eerste lid, onder d, worden de woorden "een uitzending" vervangen door een programma

3 Het tweede lid wordt vervangen door

2 De voorgaande artikelen zijn op de producent van fonogrammen van toepassing ingeval
a hij onderdaan is van of rechtspersoon is opgericht naar het recht van een van de lid-staten van de Europese Economische Gemeenschap dan wel in Nederland zijn zetel of gewone verblijfplaats heeft of onderdaan is van dan wel rechtspersoon is opgericht naar het recht van een Staat die partij is bij het in het eerste lid, onder a, bedoelde Verdrag of bij de Overeenkomst ter bescherming van producenten van fonogrammen tegen het ongeoorloofd kopieren van hun fonogrammen, of
b het opnemen in Nederland plaats had dan wel in een Staat die partij is bij het in het eerste lid, onder a, bedoelde Verdrag of bij de Overeenkomst ter bescherming van producenten van fonogrammen tegen het ongeoorloofd kopieren van hun fonogrammen, of
c het fonogram voor de eerste maal, of binnen dertig dagen na de eerste uitgave in een ander land, in het verkeer is gebracht in Nederland dan wel in een Staat die partij is bij het in het eerste lid, onder a, bedoelde Verdrag of bij de Overeenkomst ter bescherming van producenten van fonogrammen tegen het ongeoorloofd kopieren van hun fonogrammen

4 In het vierde lid wordt na de zinsnede "rechtspersoon is" toegevoegd het woord opgericht

5 In het vijfde lid wordt na de zinsnede "rechtspersoon is" toegevoegd het woord opgericht

6 Het zesde lid wordt vervangen door

6 De vooigaande artikelen zijn op omroepoiganisaties van toepassing ingeval
a het hoofdkantoor van de omroeporganisatie is gevestigd in een van de lid-staten van de Europese Economische Gemeenschap dan wel in een Staat die partij is bij het in het eerste lid, onder a, bedoelde Verdrag, of
b de uitzending van het programma heeft plaatsgevonden in Nederland dan wel in een staat die partij is bij het in het eerste lid, onder a, bedoelde Verdrag

7 Aan artikel 32 [oud 31] wordt een nieuw zevende lid toegevoegd, luidende

7 Het bepaalde in het vierde en vijfde lid van dit artikel is niet van toepassing op fonogrammen waarvan de producent onderdaan is van of rechtspeisoon is opgericht naar het recht van een van de lidstaten van de Euiopese Economische Gemeenschap

MO Mondeling overleg

De heer **Jurgens** was van mening dat de regering zich te snel neerlegt bij de uitleg die de Europees Commissaris, de heer Bangemann, geeft aan artikel 7 van het Europees Verdrag, door in tweede instantie zonder meer de reciprociteitsregel in artikel 32 [oud 31] uit te breiden Hij maakte er bezwaar tegen dat deze uitleg van de tekst van het Europees Verdrag (Nederland mag geen verdrag sluiten waarin niet automatisch reciprociteit wordt toegekend aan alle lidstaten van de Gemeenschap) nu al in de wetstekst wordt opgenomen Deze uitleg botst met de bepalingen dienaangaande in Duitsland Vanuit het Landesgericht Munchen is thans een proces gaande bij het Europese Hof op basis van artikel 177 van het Europees Verdrag met de vraag of die reciprociteit mag worden geeist De Nederlandse regering loopt op de uitspraak van het Hof vooruit en geeft daarmee impliciet te kennen dat zij meent dat de Duitse regeling ongelijk heeft De heer Jurgens vond dit te meer bezwaarlijk, omdat hij van mening is dat de Duitse regeling gelijk heeft Hij drong erop aan dat de Nederlandse regering van haar recht gebruik maakt om in het proces tussenbeide te komen en dan het standpunt te verdedigen dat reciprociteit wel degelijk mogelijk is en niet in strijd met het Europees Verdrag Welke maatregelen zouden moeten worden getroffen indien een meerderheid van de Kamer deze mening is toegedaan? Welke wetstechnische veranderingen zijn nodig in artikel 32 [oud 31] om dit mogelijk te maken?

De heer Jurgens ging vervolgens in op het vraagstuk van de wederkerigheid In de nota naar aanleiding van het eindverslag stelt de regering van mening te zijn dat het niet in de lijn ligt van de in artikel 16 van het Verdrag voorziene, relevante voorbehouden, dat ondanks het feit dat door een voorbehoud onder bepaalde omstandigheden artikel 12 van het Verdrag buiten toepassing blijft en mitsdien de aanspraak op een billijke vergoeding ontbreekt, er niettemin toch een betalingsverplichting bestaat voor secundair gebruik De regeling gaat er dus vanuit dat er alleen een vergoeding voor secundair gebruik kan worden opgelegd als daar een naburig recht tegenover staat Als de heffing wordt gebaseerd op de Wet naburige rechten moet daar natuurlijk een ontvanger tegenover staan die recht heeft op de vergoeding via de daartoe aangewezen repartitie-instantie Die heffing kan echter ook een tweeledig doel dienen enerzijds om de rechten aan de naburigrechthebbende uit te keren en daarnaast een ander doel De heer Jurgens wees in dit verband naar het onlangs aan de Auteurswet toegevoegde artikel 16c op basis waarvan een heffing op onbespeelde audiocassettes is verschuldigd, die echter niet ten goede komt aan enige auteursrechthebbende Hij vroeg de staatssecretaris de afwijzing van de regering van het Franse stelsel beter te onderbouwen, in plaats van de puur doctrinaire benadering die is gekozen in de nota naar aanleiding van het eindverslag

De heer **Koetje** vroeg naar de stand van zaken bij de harmonisatie van de EG-Richtlijn naburige rechten De tekst van die Richtlijn lijkt nagenoeg te zijn vastgesteld Naar verwachting wordt met deze Richtlijn een aanpassing van het onderhavige wetsvoorstel betrekkelijk

De heer **Wolffensperger** meende dat de regering, wanneer zij ziet aankomen dat zij een zeker risico neemt door in de wetgeving een bepaling op te nemen die potentieel in strijd is met het Europese recht, er verstandig aandoet van die bepaling af te zien De vraag is echter hoe lang dit probleem nog actueel is Immers, het overleg in de Raad van Ministers duidt erop dat alle lidstaten zullen toetreden tot het Verdrag van Rome, waarmee het probleem zich geleidelijk aan ecarteert

AA **Amendement** (nr 21) Koetje Jurgens, ontvangen 3 september 1992, **aangenomen**

In artikel 32 [oud 31], vierde lid, wordt de zinsnede "wordt slechts bescherming verleend in de mate waarin" vervangen door is artikel 6 slechts van toepassing in de mate waarin en voor de duur waarvoor

Toelichting: Het amendement strekt er toe de redactie te verhelderen

Koetje Jurgens

AA **Amendement** (nr 23) Jurgens c s , ontvangen 3 september 1992, **aangenomen**

Artikel 32 [oud 31] wordt als volgt gewijzigd

I In het eerste lid wordt onderdeel a vervangen door
a hij Nederlander is of zijn gewone verblijfplaats in Nederland heeft dan wel onderdaan is van een Staat die partij is bij het Verdrag van Rome inzake de bescherming van uitvoerende kunstenaars, producenten van fonogrammen en omroeporganisaties, of

II In het tweede lid wordt onderdeel a vervangen door
a hij Nederlander is dan wel in Nederland zijn zetel of gewone verblijfplaats heeft of onderdaan is van dan wel rechtspersoon is opgericht naar het recht van een Staat die partij is bij het in het eerste lid, onder a, bedoelde Verdrag of bij de Overeenkomst ter bescherming van producenten van fonogrammen tegen het niet geoorloofd kopieren van hun fonogrammen, of

III Het zesde lid wordt vervangen door
6 De voorgaande artikelen zijn op omroeporganisaties van toepassing ingeval
a het hoofdkantoor van de omroeporganisatie is gevestigd in Nederland dan wel in een Staat als bedoeld in het eerste lid, onder a,
b de uitzending heeft plaatsgevonden in Nederland dan wel in een Staat als bedoeld in het eerste lid onder a
IV Het zevende lid vervalt

Toelichting: Deze amendementen redresseren een deel van de wijzigingen, in het oorspronkelijk ontwerp aangebracht door onderdeel J van de nota van wijziging van 9 maart 1992 (21244, nr 11) De amendementen strekken er toe om de begunstigende behandeling te beperken tot staten

die het Verdrag van 1961 (inzake de naburige rechten) hebben geratificeerd, en die behandeling dus niet uit te strekken tot alle lid-staten van de Europese Gemeenschappen Voorstellers beogen met deze amendementen dat deze Nederlandse wetgeving niet vooruitloopt op te verwachten uitspraken van het Hof van Justitie van de EG, en op harmonisatie van wetgeving binnen de EG op grond van een te verwachten Richtlijn, waarvan de inhoud nog niet vaststaat

Jurgens Koetje Schutte

AV Amendement (nr 24) Jurgens, ontvangen 3 september 1992, **verworpen**

De ondergetekende stelt de volgende amendementen voor

Artikel 32 [oud 31] wordt als volgt gewijzigd

I Het vierde lid wordt vervangen door
4 De verplichting tot betaling van een billijke vergoeding als bedoeld in artikel 7 (oud 6) geldt voor gebruik van ieder fonogram, ongeacht de herkomst van de producent

II Het vijfde lid wordt vervangen door
5 Het recht op een billijke vergoeding, als bedoeld in artikel 7 [oud 6], geldt voor fonogrammen waarvan de producent onderdaan is van of rechtspersoon is opgericht naar het recht van een Staat die partij is bij het in het eerste lid, onder a, bedoelde Verdrag

III Na het vijfde lid wordt een nieuw lid ingevoegd, luidende
6 Met betrekking tot fonogrammen, waarvan de producent onderdaan is van dan wel rechtspersoon is opgericht naar het recht van een Staat die partij is bij het in het eerste lid, onder a, bedoelde Verdrag geldt het recht op een billijke vergoeding slechts in de mate waarin en de duur waarvoor deze Staat bescherming verleent ten aanzien van fonogrammen waarvan de producent Nederlander is dan wel zijn zetel heeft in Nederland

IV In het zevende lid wordt de zinsnede "het vierde en vijfde lid" vervangen door het vijfde en zesde lid

Toelichting Het vierde lid vestigt een vergoedingsverplichting voor elk secundair gebruik van fonogrammen als bedoeld in artikel 7 [oud 6]
Het vijfde lid beperkt het recht op vergoeding tot producenten uit staten die partij zijn bij het Verdrag van Rome 1961 inzake de naburige rechten
Het zesde lid beperkt de toekenning van de omvang en de werkingsduur van het recht op vergoeding tot de mate waarin deze ook aan Nederlandse producenten wordt toegekend (dit komt overeen met lid 4 van artikel 32 [oud 31] van het wetsvoorstel)

Jurgens

H Handelingen Tweede Kamer 1991-1992, 3 september 1992, p. 6286:

De heer Koetje (CDA) Dat de staatssecretaris tijdens de schriftelijke voorbereiding de Europese Commissie heeft geraadpleegd, heeft de CDA-fractie verbaasd, omdat verwacht wordt dat zoiets gebeurt voordat een wetsvoorstel wordt ingediend Foutje, maar niet bedankt, want hierdoor ontstond toch weer vertraging naar mijn smaak Het verdrag bepaalt de wederkerigheid van rechten

van onderdanen van landen die bij het verdrag zijn aangesloten Na beraad is dit nu uitgebreid naar onderdanen van niet aangesloten EG landen vanwege het EG-verdrag In het licht van de vraag wat voorgaat, het internationale verdrag of het EG-recht is de richtlijn zeer welkom Het verdampt de vraag of de wijziging die na de interventie in Brussel is opgenomen, weer moet worden geschrapt In de praktijk is mij overigens nog niet gebleken dat wetgeving in andere landen de toets van Europa niet zou kunnen doorstaan Als de landen die nog geen uitwerking hebben gegeven aan het verdrag dat tijdig wel doen, hoeft schrappen mijns inziens geen bezwaar te zijn Met een beetje goede wil zou dan zelfs aan schrappen nog een stimulerende werking toegedacht kunnen worden De CDA-fractie heeft al met al een lichte voorkeur om terug te keren naar het oorspronkelijke voorstel Ik ben dan ook voornemens, op dit punt een amendement in te dienen, al dan niet met mijn collega van de PvdA

pp. 6286-6287:

De heer Koetje (CDA) Voorzitter! Voor het gebruik van CD's is een vergoeding heel deftig heet dat het "secundaire gebruik" gebruikelijk voor uitvoerende kunstenaars en de producent, anders mag er niet gedraaid worden Daar komt het kort gezegd op neer Dit staat in artikel 7 [oud 6] Het wetsvoorstel geeft een vergoedingsverplichting voor het materiaal dat afkomstig is uit landen die zijn aangesloten bij het verdrag In discussie is nog het zogenaamde Franse stelsel Daarin geldt een vergoedingsverplichting voor al het gebruikte materiaal, maar worden de aanspraken op die vergoeding niet erkend zolang het desbetreffende land niet is toegetreden tot het verdrag Met andere woorden voor het draaien van Michael Jackson of Neil Diamond moet wel betaald worden, maar Michael Jackson en Neil Diamond zien daar niets van terug Op het eerste gezicht lijkt dat niet eerlijk, hoewel ik de inkomenspositie van de twee heren niet onderschat

Tijdens de schriftelijke voorbereiding hebben wij ons informerend opgesteld over dit systeem Er zijn voor- en nadelen De CDA-fractie is van mening dat er bepaald voordelen aan het Franse systeem zitten, in het bijzonder omdat daardoor het wetsvoorstel zonder al te veel rompslomp uitgevoerd zou kunnen worden Een voordeel is ook dat er een stimulans van uit kan gaan om geen toevlucht te nemen tot nog meer gebruik van Amerikaans materiaal Het gebruik van Europese produkten heeft toch ook in Europa de belangstelling, zie ook hetgeen sommige mediarichtlijnen op dit punt voorschrijven Een nadeel is dat het financiele gevolg van het Franse stelsel, hoewel door niemand te kwantificeren, toch in zekere zin speelt In het Franse stelsel wordt het deel dat niet kan worden uitgekeerd voor cultuurpolitieke doelen gebruikt Dat is vergelijkbaar met de heffing die nu van de consument gevraagd wordt op cassette- en videobanden Dit zou ook voor Nederland natuurlijk aantrekkelijke kanten kunnen hebben De situatie in vergelijking met de thuiskopie de heffing op cassette- en videobanden is echter in zoverre verschillend dat toen vooraf voor betrokkenen helderheid bestond over het doel van de bestemming 15% van de opbrengst ging naar een algemeen cultuurpolitiek doel Ik ben overigens nog in blijde afwachting van de eerste resultaten van die bestemming In de reactie van de Kunstenbond van de FNV behoort ook de bestemming voor sociaal culturele doeleinden binnen de beroepsgroep tot de mogelijkheden Dat spreekt mijn fractie niet zo aan

Er is nog een punt waarop ik graag de reactie van de staatssecretaris verneem Hoe moeten wij de verhouding zien tussen de thuiskopie en het al dan niet overnemen van het Franse stelsel, met name het niet overnemen van het Franse stelsel? Nu de vergoeding voor uitvoerende kunstenaars ook gelegd wordt op de heffing op blanco banden doet zich de volgende merkwaardige situatie voor Een scholier die een bandje koopt en Michael Jackson opneemt en dus een bijdrage levert aan de collectieve heffing en de bestemming van die 15%, doet dat voor de uitvoerende Michael Jackson Volgens het huidige wetsvoorstel is dat niet mogelijk Ik begrijp dat niet goed Is dat misschien een argument om toch voor het Franse stelsel te kiezen? Ik heb problemen met die verhouding

Over de juridische kant van het verdrag wil ik het volgende opmerken De CDA-fractie nodigt de staatssecretaris uit, de juridische bezwaren tegen het Franse stelsel nader uit te leggen Na lezing van de nota naar aanleiding van het eindverslag heb ik daaraan behoefte Ik vond de argumentatie in de nota niet echt sterk Het is mij nog steeds niet duidelijk waarom Frankrijk wel op basis van het verdrag zo kan werken en Nederland niet Het is misschien ook interessant te vernemen wat de modelwet op dit punt zegt

Al met al heeft de CDA-fractie best sympathie voor de Franse regeling Afhankelijk van de discussie zal ik mijn fractie adviseren over eventuele steun aan eventueel in te dienen amendementen

pp. 6289-6290:

De heer Jurgens (PvdA) De regering heeft er in eerste instantie in artikel 32 welbewust van afgezien, de werking van het verdrag automatisch uit te breiden tot alle leden van de Europese Gemeenschap In het voorlopig verslag stonden kritische vragen of dit wel in het Europese recht paste Die waren er natuurlijk van uitgegaan dat de regering dit al van tevoren onderzocht had en dat zij tot de conclusie was gekomen dat het kon Maar door deze opmerkingen in het voorlopig verslag heeft de regering alsnog keurig een brief aan de Europese Commissie gestuurd Namens haar heeft de heer Bangemann geantwoord dat hij het voorstel van de regering - ik zeg het even heel simpel - in strijd met het Europese recht acht Het is zijn goed recht daar een mening over te hebben, maar ik houd overeind dat zijn mening niet meer waard is dan die van de Nederlandse regering of zelfs mijn mening, tot het moment dat het Europese Hof van Justitie heeft aangegeven wat de juiste interpretatie van de wet is dan wel tot de Europese wetgever een keuze heeft gemaakt

Wat gebeurde er nu na de nota naar aanleiding van het eindverslag? Per nota van wijziging gaat de regering alsnog door de knieen voor Bangemann zij wijzigt het ontwerp, zodat het niet alleen geldt voor de lidstaten die partij zijn bij dit verdrag, maar voor alle leden van de Gemeenschap Dat scheelt drie staten Ik heb het idee dat daarmee vooruitgelopen wordt op mogelijke harmonisatie van wetgeving De heer Koetje noemt die harmonisatie zelfs waarschijnlijk en ik denk dat hij gelijk heeft Er zal over enige jaren harmonisatie plaatsvinden, dan doet de werkgever zijn taak Maar nu al vooruitlopen op die harmonisatie is niet noodzakelijk Dat is een politieke beslissing Het doen voorkomen alsof het zou moeten vanwege het Europese recht is naar mijn gevoel opnieuw een voorbeeld van abdicatie van de wetgever Men kan welbewust beslissen dat het zo moet en dat overeenkomstig het Europese recht is Dat is prima, maar de uitleg van het Europese recht is niet voorbehouden aan de Europese Commissie Deze Kamer, deze wetgever mag daar een eigen opinie over hebben tot het moment dat een er een authentieke exegese door Luxemburg wordt verschaft

De heer Wolffensperger (D66) Ik heb daar een andere mening over en die zal ik straks explciteren, maar een element daarvan zou ik nu al aan de heer Jurgens willen voorleggen Hij heeft in mijn herinnering ook een vrij uitvoerige ervaring met het mediarecht En juist dat mediarecht heeft ons geleerd dat wij niet te gemakkelijk signalen naast ons neer moeten leggen die erop wijzen dat Nederlandse wetgeving in strijd zou komen met Europese regelgeving Juist op deze nieuwe terreinen blijkt dat wij vaak wat kortzichtig zijn als wij niet anticiperen op Europese regelgeving

De heer Jurgens (PvdA) Nogmaals, u gaat er dan wel van uit dat er een vastliggende uitleg is van het Europese recht waar wij ons al dan niet aan zouden conformeren, terwijl hier juist Europees recht in ontwikkeling is Mijn stelling is dat wij als wetgever de weg van harmonisatie van wetgeving moeten prefereren Dat betekent dus dat de Raad van ministers van de EG in een richtlijn

op dit punt bepaalt dat alle leden van de Gemeenschap partij behoren te zijn bij dit nieuwe verdrag over naburige rechten Je bewandelt dan de weg van de wetgeving Op dat moment moeten alle lidstaten dat doen Maar het gaat mij te ver, nu reeds te anticiperen op de verwachting dat de Europese rechter een bepaalde uitleg zal geven aan artikel 59 van het EG-verdrag en dat hij dat artikel over de vrijheid van dienstverlening analoog zal toepassen op de naburige rechten, waarmee het Europees recht zou zijn

De heer Jurgens (PvdA) Voorzitter! Mede namens de heer Koetje zal ik een amendement indienen om de verwijzing naar de Europese Gemeenschap te verwijderen en de harmonisatie op dit punt af te wachten, opdat de wetgever zijn eigen taak versta Misschien krijgen de heer Wolffensperger en ik straks beiden gelijk als er harmonisatie heeft plaatsgevonden Daar zou ik voor zijn Maar het is ook mogelijk dat het Hof van Justitie eerder een uitspraak doet Op dit moment is in Luxemburg de prejudiciele vraag van het Landgericht Munchen van 4 maart 1992 in behandeling of het Duitse systeem al of niet in strijd is met het verdrag Dat systeem komt overeen met hetgeen ik voorsta, namelijk het nog niet uitbreiden tot alle EG-staten Mocht op enig moment het hof tot de conclusie komen dat het gestelde inderdaad niet mag, dan krijgt de heer Wolffensperger gelijk Het is echter evengoed mogelijk dat het hof tot de conclusie komt dat zulks wel mag Met mijn amendement wil ik zorgen dat we op die conclusie niet vooruitlopen Voorzitter! Dit zijn twee voorbeelden van abdicatie van de wetgevende taak Wij moeten in dezen oppassen

p. 6291:

De heer Jurgens (PvdA) Dit is een wezenlijk punt, het gaat over de kwestie die zojuist door de heer Koetje is omschreven als het Franse stelsel Daarbij gaat het om de vraag of al dan niet een splitsing kan worden aangebracht tussen de algemene verplichting tot vergoeding voor secundair gebruik, dus het openbaar ten gehore brengen van de grammofoonplaten, aan de ene kant, en de rechten ten aanzien van de verdeling van de vergoeding aan de andere kant De vergoedingsplichten kunnen dus ruimer zijn dan de vergoedingsaanspraken die er tegenover staan In Frankrijk is om een aantal politieke redenen zulks gebeurd Daarmee wordt pressie uitgeoefend op landen die het verdrag niet willen ondertekenen Zij zouden dat wel moeten doen Op het moment dat zij dat doen, zouden hun onderdanen ook kunnen profiteren van de vergoedingen Inderdaad moet, zoals de heer Koetje al zei, voorkomen worden dat er een premie staat op het gebruik van niet-beschermde werken Die zijn goedkoper want daar is geen heffing op Het heeft, wat de exploitatie betreft, het grote praktische nut dat je in feite alles kunt draaien Je betaalt immers een heffing voor alles Pas bij de repartitie, bij de verdeling van de opbrengsten, moet nauwkeurig bezien worden waar een en ander heen moet Zowel bij de repartitie als bij het toezicht in het veld wordt het wat gemakkelijker Als er openbaar muziek ten gehore wordt gebracht van fonogrammen, kan men er van uitgaan dat daar een heffing op verschuldigd is

Een ander, ook aantrekkelijk alternatief is dat ei daardoor een gedeelte overblijft dat nog niet kan worden uitgekeerd, omdat het andere land nog geen verdragsland is Dat zou voor culturele doeleinden kunnen worden gebruikt, in het kader van dit wetsontwerp Kortom, voorzitter, het is een aantrekkelijke propositie Ik bedoel het niet onvriendelijk maar ik lees in de stukken argumenten die aan de juridische dogmatiek ontleend zijn Die gaan er met name van uit dat het hier gaat om een vermogensrechtelijke aanspraak die niet zomaar via een heffing geregeld kan worden Er wordt toch iets te weinig met de maatschappelijke werkelijkheid rekening gehouden Dat blijkt trouwens uit de Franse praktijk Daarom zal ik straks in de pauze een amendement tot wijziging van artikel 32 indienen Daarin staat duidelijk dat die vergoeding verplicht is voor ieder openbaar ten gehore brengen van fonogrammen De vergoedingsaanspraak zal beperkt zijn tot de lidstaten die partij in dit verdrag zijn Ten slotte zal er ook sprake van reciprociteit zijn Aan

andere landen moet op dezelfde manier waarop zij ook bescherming bieden aan Nederlandse produkten, bescherming worden geboden Dat staat trouwens nu ook al in de wet

p. 6293:

De heer Schutte (GPV) Er is nog een onderdeel van de reikwijdte van het wetsvoorstel waarop de regering een merkwaardige zwenking heeft gemaakt Ik denk aan de regeling van de wederkerigheid in artikel 32 [oud 31] Waar het gaat om de uitvoering van het Verdrag van Rome, lijkt het mij redelijk om de rechten op grond van de wet alleen toe te kennen aan ingezetenen van landen die het verdrag hebben geratificeerd De regering vond dat kennelijk ook, totdat de fractie van D66 de vraag stelde of dit zich wel zou verdragen met het EG-recht Over zulke moeilijke vragen heeft Den Haag kennelijk geen oordeel meer en dus luidde de conclusie Brussel bellen Commissaris Bangemann wist het precies artikel 31 was in strijd met artikel 7 van een ander Verdrag van Rome Discriminatie op basis van nationaliteit erger is nauwelijks denkbaar Dus werd de tekst van het wetsvoorstel aangepast Op de integrerende vraag van de fractie van de PvdA waarom het standpunt van de EG-commissie tei zake gezaghebbender zou zijn dan dat van de regering, kwam geen antwoord Er werd gewezen op de toezichthoudende taak van de Commissie en gezegd dat een gedachtenwisseling met de Commissie zeer waardevol kan zijn Zo'n redenering houdt alleen iemand die twijfelt aan zichzelf Wie zelf over een zaak heeft nagedacht, zal de reactie van de toezichthoudende instantie toch vol vertrouwen afwachten

Ik heb op dit punt nog een vraag Heeft de regering al een opvatting over de vraag of het Verdrag van Maastricht van invloed zal zijn op de plannen van de Europese Commissie om alle lidstaten van de Gemeenschap te verplichten om toe te treden tot de conventie van Rome? Gelet op alle discussies over subsidiariteit zou ik mij kunnen voorstellen dat dit soort cultuurpolitieke vragen in het vervolg door de nationale overheden zullen worden beslist Mocht de staatssecretaris hier nog geen afgerond oordeel over hebben, dan vind ik het geen bezwaar als dat volgt na het Franse referendum

pp. 6295-6296:

De heer Wolffensperger (D66) Met betrekking tot artikel 32 [oud 31] hebben wij in het voorlopig verslag - ik heb al gezegd dat ik ben geschrokken van waar het allemaal toe geleid heeft - de vraag gesteld of het systeem van die reciprociteit wel in overeenstemming is met het non-discriminatiebeginsel van artikel 7 van het Europees verdrag Welnu, ik heb in het mondeling overleg al gezegd dat het, als dit aan Bangemann gevraagd wordt, natuurlijk wel daarmee in strijd is Dat weet je van tevoren Zoals ik tijdens het interruptiedebat met de heer Jurgens al heb gezegd, staat voor mij desalniettemin ook op de achtergrond de ervaring op het gebied van media- en telecommunicatierecht Het lijkt mij als wetgever dan ook verstandig om met het oordeel van een Europese Commissie toch maar terdege rekening te houden Ik zeg daar echter meteen bij dat het eigenlijk een "non-probleem" lijkt te worden De kans is immers groot dat de harmonisatie van het auteursrecht voor de drie landen die de heer Jurgens noemde al eerder zal plaatsvinden dan een uitspraak van het Europese Hof Eerlijk gezegd, maakt het mij niet meer zoveel uit ik heb een lichte voorkeur voor de formulering van de staatssecretaris

Ik wil nog iets zeggen over "het Franse systeem" Door sommigen, onder andere door de heer Jurgens, is het Franse systeem verdedigd bij secundair gebruik volgt er wel een heffing, maar geen afdracht aan enige rechthebbende Mijn fractie neigt naar het standpunt van het kabinet
De heer Jurgens (PvdA) Voorzitter! De heer Wolffensperger maakt het wel heel erg Hij zegt wel een heffing, maar geen enkele afdracht Het gaat om een beperkte afdracht

De heer Wolffensperger (D66) Er volgt een afdracht aan het fonds, maar niet aan de rechthebbende zoals dat bij een binnenlandse rechthebbende gaat

De heer Jurgens (PvdA) Er is sprake van een beperking tot de lidstaten van het verdrag

De heer Wolffensperger (D66) Het Franse systeem houdt naar mijn gevoel in dat voor degenen die geen recht op vergoeding kunnen ontlenen aan de wet, die vergoeding niet wordt uitgekeerd, maar dat de heffing met betrekking tot het secundaire gebruik van hun platen wel plaatsvindt Het bedrag dat uit die heffing wordt verkregen, vloeit in een fonds en komt niet ten goede aan de "rechthebbende"

De heer Jurgens (PvdA) De Fransen zijn handig geweest In artikel 28 van de Auteurswet hebben zij gezet onder voorbehoud van internationale verplichtingen Tot die internationale verplichtingen behoort dit verdrag Aan de tot de verdragstaten behorende staten van dit verdrag moet wel een uitkering worden gedaan

De heer Wolffensperger (D66) Wat is er nu in strijd met hetgeen ik zeg? De kern van het Franse stelsel is dat je ook daar een heffing bij secundair gebruik laat plaatsvinden waarbij je niet verplicht bent tot afdracht op grond van internationale overeenkomsten

De heer Jurgens (PvdA) Je bent niet verplicht alles af te dragen De heer Wolffensperger stelt dat er geen verplichting meer is tot afdracht Dat gaat vrij ver

De heer Wolffensperger (D66) Wat bedoelt de heer Jurgens met "niet alles"? Op het gebied van naburige rechten zul je als je buiten de toepassingscriteria van dit wetsvoorstel komt in het geheel niet tot afdracht verplicht zijn

De heer Jurgens (PvdA) Ik viel de eerste formulering van de heer Wolffensperger aan, namelijk wel een heffing, maar geen afdracht De juiste formulering is wel een heffing, maar een beperkte afdracht, namelijk tot de verdragstaten

De heer Wolffensperger (D66) Dat is een woordenspel Wij begrijpen exact wat wij beiden bedoelen Ik wil het nog een keer zeer kort formuleren Als iemand krachtens deze wet door de toepassingscriteria geen recht heeft op vergoeding van naburige rechten, zal in die gevallen voor secundair gebruik van bijvoorbeeld grammofoonplaten toch een heffing plaatsvinden Van die heffing krijgt niet de auteur de centen, maar de centen gaan in een fonds Is deze samenvatting correct?

De heer Jurgens (PvdA) Inderdaad

De heer Wolffensperger (D66) In dat geval is het standpunt van mijn fractie dat de basis van het wetsvoorstel niet de heffing is, maar de vergoeding Het uitgangspunt is dat voor naburige rechten voor uitvoerende kunstenaars een redelijke vergoeding voor hun geleverde artistieke prestatie moet worden gegeven Als je die vergoeding als uitgangspunt neemt, is de conclusie dat, wanneer die vergoeding op grond van de toepassingscriteria wegvalt, daarmee de legitimatie van de heffing wegvalt De legitimatie van de heffing dreigt dan een andere te worden, namelijk het genereren van geld voor bepaalde, misschien wenselijke, cultuurpolitieke doelstellingen

Dat standpunt is uit de mond van mijn fractie onverdacht, omdat wij immers hetzelfde standpunt hebben ingenomen bij de heffing op blanco beeld- en geluidsdragers Ik heb toen ook namens mijn fractie gezegd dat ik eigenlijk niet goed de rechtsgrond kon inzien van het doorslui-

zen van een gedeelte van die heffing naar een fonds voor goede doelen

De heer Koetje (CDA) Voorzitter! Als ik mij goed herinner, heeft de fractie van D66 niet tegen het wetsvoorstel gestemd

De heer Wolffensperger (D66) Nee, wij hebben niet tegen het wetsvoorstel gestemd

De heer Koetje (CDA) U hebt dus met een wettelijke regeling ingestemd?

De heer Wolffensperger (D66) Mijnheer Koetje, overkomt het u nooit dat u bij een wetsvoorstel zegt het liever anders te willen, daar woorden aan wijdt, maar uiteindelijk als regeringspartij niet alles afstemt waarmee u het niet voor 100% eens bent?

De heer Koetje (CDA) Ook wij lossen weleens iets pragmatisch op Dat zal bij dit wetsvoorstel ook wel gebeuren Bij de heffing op blanco beeld- en geluidsdragers was het vooraf duidelijk welk deel zou worden afgedragen en hoe dat geregeld zou worden

De heer Wolffensperger (D66) Ik begrijp de redenering van de heer Koetje en ook van de heer Jurgens volkomen Dat is een heldere redenering Ik vind het echter geen schande om in die afweging te zeggen ik voel iets meer voor het standpunt van het kabinet dat er immers kort gezegd op neerkomt dat, als er op grond van toepassingscriteria geen aanleiding is voor een vergoeding, ook de rechtsgrond van de heffing niet aanwezig is Aangezien ik de bescherming van naburige rechten wil vastpinnen aan het uitgangspunt, namelijk de bescherming van diegenen die als uitvoerend kunstenaar een artistieke prestatie leveren, neig ik dus op dit punt tot de beperking die ook het kabinet aanlegt en accepteer dan, voor zover dat mij zou kunnen worden tegengewor pen, dat daarvan een iets ingewikkelder perceptieproblematiek het gevolg zou kunnen zijn

De heer Jurgens (PvdA) Ik wil proberen de heer Wolffensperger tot een nog verfijndere definiering te laten komen Er is altijd een rechtsgrond voor als het in de wet is vastgelegd Ik neem dan ook aan dat de heer Wolffensperger in het verdrag geen rechtsgrond aanwezig acht

De heer Wolffensperger (D66) Dit is het verschil tussen formeel en materieel Ik zou de heer Jurgens kunnen tegenwerpen dat, louter gelet op het standpunt dat de Franse regering heeft ingenomen ten aanzien van het verdrag, een standpunt dat bij mijn weten niet in rechte is aangevochten, ook die materiele uitleg van het Verdrag van Rome dus kennelijk aanvaardbaar is Nu pleit ik dus voor het standpunt van de heer Jurgens Ik zeg daarmee dat ik niet beweer dat het Franse stelsel formeel niet kan

De heer Jurgens (PvdA) Er is dus geen rechtsgrond voor

De heer Wolffensperger (D66) Ja, maar dat is een materiele beoordeling en geen formele Mijn materiele beoordeling is dat ik meen dat de legitimatie van een heffing in het stelsel van de naburige rechten vermindert of niet aanwezig is waar van een vergoeding aan rechthebbenden geen sprake is op grond van de beperkende toepassingscriteria Ik wil het wel eens heel mooi op papier zetten, mijnheer Jurgens, maar ik denk dat wij elkaar erg goed begrijpen

De heer Jurgens (PvdA) U bent nu zo helder dat zelfs ik het begrijp

De heer Wolffensperger (D66) Dat is dan wel heel helder
p. 6302:

De heer Korthals (VVD) Met betrekking tot de vraag of er ten aanzien van de onderdanen van EG-landen strijd is met het EG-verdrag, lijkt het mij niet juist dat de regering een brief van de Europese commissaris, waarin hij schrijft dat er wellicht strijd is, klakkeloos overneemt Zo'n brief mag desnoods wel een adviserende rol spelen, maar hier ligt een heel duidelijke verantwoordelijkheid voor de regering zelf

pp. 6334-6335:

Staatssecretaris Kosto Mijnheer de voorzitter! Verschillende leden van de Kamer stelden vragen over de reciprociteit en de consultatie van de Europese Commissie, de wederkerigheidsvraag dus en het raadplegen Ik merk hierover het volgende op Het ging om deugdelijke wetgeving, zoals het altijd om deugdelijke wetgeving moet gaan Dat is de reden geweest om de Europese Commissie te raadplegen Dat is op zichzelf niet ongebruikelijk Artikel 7 van het EG-verdrag verbiedt discriminatie op grond van nationaliteit Onder de oorspronkelijke tekst van artikel 32 [oud 31] was daarvan sprake Nu heeft de Commissie niet het laatste woord over de interpretatie van het EG-verdrag, maar zij houdt wel toezicht op de nakoming van de verdragsbepalingen Ook Nederland moet zich bewust zijn van de gevolgen van ondeugdelijke wetgeving Het is bijna onnodig om dat hier nog eens te zeggen, maar ik doe het toch De heer Wolffensperger zei vanochtend dat het tot stand komen van het wetsvoorstel zo lang geduurd heeft omdat het gewoon te duur was Hij typeerde dat als typisch Nederlands Ik waag het toch, te zeggen dat het hier ook gaat om de mogelijkheid van een schadevergoedingsactie tegen de Nederlandse Staat, in het licht van het Francovich-arrest

De harmonisatie op het terrein van de naburige rechten is gerealiseerd volgens de leen- en verhuurrichtlijn op 1 juli 1994 Het amendement dat de heer Jurgens heeft ingediend dwingt tot een wetswijziging, die in dat opzicht weinig zinvol is Daarom ben ik niet enthousiast over dat amendement De heer Jurgens zal mijn standpunt begrijpen Het probleem neigt ter kimme

De heer Wolffensperger (D66) Voorzitter! Mag ik een verduidelijking vragen? Kan de staatssecretaris aangeven waar de schadevergoedingsactie vandaan komt? Ik kon dat in de snelheid van zijn betoog niet helemaal volgen

Staatssecretaris Kosto Ik zal geven wat ik heb De overweging is dat Nederland zich bewust moet zijn van de gevolgen van ondeugdelijke wetgeving, omdat dit in het licht van het Francovich-arrest, dat ik niet bij mij heb, kan leiden tot schadevergoedingsacties tegen de Nederlandse Staat Daar moeten wij voor oppassen

De heer Jurgens (PvdA) Ik zal de staatssecretaris hierover niet doorzagen, maar ik denk dat hij daarmee een zwakke stelling heeft Het Francovich-arrest gaat ervan uit dat wij daarbij Europese wetgeving niet volgen waar duidelijk is dat wij die wel hadden moeten volgen Hier is echter aan de orde, dat absoluut niet duidelijk is wat het Europese recht is Ik heb daar een andere opvatting over dan bijvoorbeeld mijnheer Bangemann of misschien nog iemand anders Dat mag ook, want geen instantie heeft daar het laatste woord over gesproken Naar mijn gevoel is op dit moment geen sprake van Francovich, noch van andere "vichen"

Staatssecretaris Kosto Van die opvatting van de geachte afgevaardigde de heer Jurgens neem ik kennis! Dat is een belangrijke opvatting, zeker zo belangrijk als die van de heer Bangemann

Verschillende leden van de Kamer hebben ervoor gepleit, dat de regeling inzake de vergoeding voor het secundair gebruik van fonogrammen meer wordt afgestemd op de Franse regeling Dat hebben niet alle leden van de Kamer gedaan, maar sommige Kort gezegd komt het Franse stelsel

erop neer, dat het secundair gebruik van fonogrammen tot een vergoedingsverplichting voor de gebruiker leidt, ongeacht de herkomst van dat produkt Daarentegen wordt de opbrengst van de vergoeding verdeeld tussen de uitvoerende kunstenaars, auteurs en producenten van fonogrammen die voor het eerst in Frankrijk zijn vastgelegd Overigens is in de vakliteratuur het Franse stelsel bekritiseerd Verwezen zij naar het artikel La loi du 3 juillet mille neuf cents quatre-vingt-cinq et la protection des etrangers in de Revue internationale du droit d'auteur, juillet mille neuf cents quatre-vingt-sept, page - en dan zeg ik het in rond Nederlands - 24 en volgende

De heer Jurgens heeft een amendement geformuleerd met de volgende strekking Ten eerste komt er een algemene verplichting tot betaling van een billijke vergoeding voor het secundair gebruik van fonogrammen, ongeacht of de producent onderdaan is van een "Rome-land" of niet Ten tweede komt het recht op een billijke vergoeding alleen toe aan producenten dan wel aan uitvoerende kunstenaars die onderdaan zijn van een "Rome-land" De door Nederland voorgenomen voorbehouden worden dus nageleefd voor zover het gaat om de aanspraak op een billijke vergoeding, maar niet als het gaat om de verplichting tot betaling van die vergoeding

Ik heb om de volgende redenen de grootste moeite met dit amendement Nederland heeft, net als Frankrijk, de in artikel 16, eerste lid onder a III en a IV geformuleerde voorbehouden gemaakt Het parlement heeft deze voorbehouden goedgekeurd Ze zijn uitgewerkt in artikel 32 [oud 31], vierde en vijfde lid, en ze houden in dat het recht op een billijke vergoeding voor het secundair gebruik van fonogrammen niet toekomt aan een producent die onderdaan is van een staat die geen partij is bij het Verdrag van Rome Is een fonogrammenproducent wèl onderdaan van zo'n land, dan is het recht op een billijke vergoeding voor secundair gebruik beperkt tot de mate waarin en de duur waarvoor het in het land van oorsprong wordt toegekend Dit wordt "materiele reciprociteit" genoemd Deze voorbehouden strekken ertoe, landen te stimuleren een vergoedingsverplichting te introduceren voor het secundair gebruik van fonogrammen Anderzijds wordt hiermee tegemoet gekomen aan de bezorgdheid van landen die een dergelijke verplichting op nationaal niveau introduceren, dat gelden naar het buitenland wegvloeien zonder dat daar iets tegenover staat

In het amendement krijgt de vergoeding het karakter van een heffing sui generis Daartegen kan men de bedenking aanvoeren dat dit wetsvoorstel, dat een regeling van naburige rechten bevat, daarvoor zeker niet het geschikte juridische kader is en dat het bovendien uitermate kwestieus is of het ratificeren van het Verdrag van Rome nog wel ruimte laat voor heffingen waarvan de opbrengsten niet rechtstreeks ten goede komen aan uitvoerende kunstenaars en producenten van fonogrammen, Voorts leidt het amendement tot grotere financiele verplichtingen voor de gebruikers Zij moeten immers voor elk secundair gebruik betalen, ongeacht het land van herkomst van het fonogram De horeca, het grootwinkelbedrijf en de NOS zullen hier niet gelukkig mee zijn

Van de kant van rechthebbenden is opgemerkt dat de incasso makkelijker en minder kostbaar is, aangezien men niet hoeft na te gaan welke fonogrammen secundair gebruikt worden Het is echter de vraag of dit praktische argument voldoende gewicht heeft om een onjuiste uitwerking van de voorbehouden te rechtvaardigen Ook onder het regime van het amendement zal de repartitie moeten geschieden op basis van feitelijke informatie, waarbij ook inlichtingen van de gebruikers relevant zijn Er zal dus recherche gepleegd moeten worden naar wat er wordt gebruikt

In de discussie is ook verwezen naar de regeling inzake de vergoeding voor privé-kopieren Deze regeling is, anders dan de bepleite Franse regeling, gebaseerd op het auteursrecht dan wel op het naburig recht Dat privepersonen met de bandjes waarop de heffing rust ook niet-auteursrechtelijk beschermd werk kopieren, verandert niet het auteursrechtelijke karakter van deze regeling, maar het is een inherent gevolg van de in deze regeling gekozen systematiek De bestemming van een bepaald percentage van de opbrengst van deze heffing berust op afspraken die door de rechthebbenden gemaakt zijn Dat is dus niet zonder meer door de wetgever opgelegd

Mijnheer de voorzitter! Ik kom toe aan een reactie op een opmerking van de heer Koetje Hij vroeg zich af of artikel 3 [oud 2a] nog nodig was

De heer Koetje (CDA) Voorzitter! Ik ben zeer geïnteresseerd in een antwoord op die vraag, maar ik krijg graag eerst nog een reactie op een vraag met betrekking tot de thuiskopie Ik had mijn vraag daarover met voorbeelden gelardeerd Ik herinner mij dat de opbrengst van de heffing ook aan uitvoerende kunstenaars ten goede zou komen Er komt nog iets bij Er is een heffing vastgesteld die de auteursrechtelijke kant betreft en als dit wetsvoorstel zal worden aangenomen, komt er een, naar ik hoop wat lager, bedrag bij dan nu is vastgesteld Dan doet zich toch een probleem voor Met die heffing betaalt de consument wel voor de uitvoerende kunstenaar De staatssecretaris zegt nu dat dit op basis van het Franse stelsel niet zou moeten Dan is er toch sprake van een verschil tussen het een en het ander Ik heb de staatssecretaris in zijn beantwoording geen verklaring horen geven voor dit verschil Ik weet ook niet of dat te verdedigen is Dat lijkt mij belangrijker

Staatssecretaris Kosto U komt hiermee terug op de discussie die wij in een ander vertrek voerden over de thuiskopie Ik meen dat belangrijke bedragen ten goede komen aan culturele doelen Daarin ligt ook de kern van het antwoord op uw vraag besloten

De heer Koetje (CDA) Voorzitter! Ik ben het volstrekt met de staatssecretaris eens dat destijds vooraf duidelijk was dat 15% van de opbrengst van de heffing een culturele bestemming kreeg Daarmee heeft ook mijn bezwaar te maken tegen het nu introduceren van een Franse regeling Dat heb ik ook in eerste termijn gezegd Het zal onzeker zijn voor welke bestemming wordt gekozen Het gaat mij nu om het feit dat de consument toch betaalt voor de uitvoerende kunstenaar, met dit bedrag ook voor de niet beschermde Volgens de staatssecretaris is hier eigenlijk afgesproken dat een deel van de opbrengst wel een culturele bestemming zou kunnen krijgen Dat hoeft ook niet naar de uitvoerende kunstenaar te gaan

Staatssecretaris Kosto Voorzitter! Wat heb ik zowel toen als nu proberen duidelijk te maken? Dat is dat wij hier ten aanzien van de heffing op de bandjes met een hoge mate van pragmatisme moesten werken De heer Jurgens heeft al gezegd dat hij hetgeen hij opgenomen heeft weer in zijn eigen kamer afspeelt Hij gebruikt een bandje nimmer voor iets anders Verder doet hij er dus niets mee Destijds lag aan de discussie een praktische overweging ten grondslag wij moesten het zo aanpakken anders bleven de auteurs geheel verstoken van hun rechten Het is eigenlijk de techniek die op een goed moment een loepzuivere oplossing in de weg staat Er is inderdaad hier sprake van een element van pragmatiek Dat zal ik niet ontkennen Op dit punt wil ik straks terugkomen Met deze opmerkingen is echter in zekere zin al antwoord gegeven

p. 6340:

Staatssecretaris Kosto Evenmin doe ik dat [i e het amendement afwijzen] waar zij [Koetje en Jurgens] samenkomen op stuk nr 21, waarmee in artikel 31, vierde lid, de zinsnede "wordt slechts beschermingverleend in de mate waarin", vervangen wordt door "is artikel 6 slechts van toepassing in de mate waarin en voor de duur waarvoor" Dit verheldert naar mijn opvatting inderdaad de redactie

[ ]

Staatssecretaris Kosto Mijnheer de voorzitter! Hoezeer het mij ook spijt, ook het amendement op stuk nr 24 kan ik niet volgen

p. 6341:

De heer Koetje (CDA) Er is gesproken over de EG Men was niet enthousiast Een arrest kwam ter sprake Ik was toen helemaal overdonderd, want schermen met een arrest dat je niet kent, klinkt heel gewichtig Gelukkig zijn er collega's die dat arrest wel kennen, zoals de heer Jurgens Dat arrest lijkt mij daarom niet het argument om de voorstellen van Bangemann nog terug te draaien

Vervolgens wil ik nog iets zeggen over de Franse regeling Ik heb daar zeer veel moeite mee Ik heb gevraagd om een uitleg van het verdrag, van de voorbehouden en om een vertaling naar dit wetsvoorstel Ik dank de staatssecretaris voor zijn uitleg Dat Franse artikel kan ik misschien in het weekend opzoeken, maar dat brengt mij niet veel verder, omdat mijn Frans niet goed genoeg is, vrees ik

Het is aardig dat de staatssecretaris de juridische invalshoek zo benadrukte en de cultuurpolitieke elementen ook in relatie met de thuiskopie van een andere orde verklaarde Op zichzelf ben ik dat met hem eens Ik heb begrepen dat dit neerkomt op het behoorlijk afraden van het amendement

p. 6343-6344:

De heer Jurgens (PvdA) Dan de kwestie van Europa Daarbij kwamen wij het vermaarde Francovich-arrest tegen, genoemd naar de koning van Frankenland, zoals men zal begrijpen De staatssecretaris heeft beloofd, hierop in tweede termijn nader terug te komen Ik wacht daar met vreugde op, maar tot dat moment blijft het de vraag, of de Europese wetgever de koninklijke weg wil bewandelen door zelf vast te stellen of de twaalf lidstaten zich behoren aan te sluiten bij de conventie van Rome uit 1961 Op dat moment zijn wij allen gehouden, die uitspraak van de Europese wetgever uit te voeren Ik zal mij daar dan ook niet tegen verzetten, integendeel Maar het gaat mij te ver om nu al in onze wetgeving een veronderstelde uitleg van het verdrag toe te passen Laat de wetgever eerst spreken, zo is mijn stelling Ik volg dus opnieuw een staatsrechtelijke benadering laat je niet alleen leiden door de - in dit geval Europese - rechter, die zich ter zake nog niet heeft uitgesproken, maar neem zelf een Europese beslissing

Dat brengt mij op het door mij ingediende amendement over het Franse stelsel Ter verdediging daarvan heb ik een voortreffelijk citaat gevonden uit het Bulletin annuel de la Societé mutuelle d'arroseurs arroses uit 1988, geschreven door monsieur Hulot Ten behoeve van onze voortreffelijke schrijvers van de Handelingen zal ik dit even vertalen, het gaat om het jaarboek van de onderlinge vereniging van zichzelf bespuitende spuiters Het zal u niet verbazen, voorzitter, dat dit citaat mijn stelling geheel ondersteunt! Ik hoop dan ook dat de adviseurs van de staatssecretaris dit voortreffelijke jaarboek zullen weten te ontdekken

Maar overigens zijn er ook inhoudelijke argumenten voor het amendement dat ik heb ingediend Het punt waarom het gaat is of het door mij voorgestelde amendement, waarin het vergoedingsrecht en de vergoedingsplicht uit elkaar worden gehaald, inderdaad in strijd is met de strekking van het verdrag De staatssecretaris heeft net klaar en helder uiteengezet dat het wèl in strijd is met het verdrag Wij kunnen daarover redelijk van mening verschillen Ik heb ook bij geleerde - zij het nog geen hooggeleerde - auteurs aanwijzingen gevonden dat ook in de voorbehandeling van de totstandkoming van dit verdrag aanwijzingen te vinden zijn dat een dergelijke oplossing niet in strijd zou zijn met het verdrag De zeer voor de hand liggende vraag is natuurlijk, hoezeer dit in strijd is met het verdrag, als de Fransen het al geruime tijd doen Kortom, moeten wij niet iets meer naar de maatschappelijke werkelijkheid kijken in plaats van alleen maar met juridische hoogstandjes en redeneringen te werken? Moeten wij niet meer inductief in plaats van deductief werken? Wij zien hier een maatschappelijke werkelijkheid die zich afspeelt in een van de Europese landen De praktijk van de repartitie in verschillende andere landen beantwoordt er overigens ook aan Is dit dan zo'n vreselijke hoofdzonde tegen de grondslagen van het verdrag?

De heer Koetje (CDA) Ik zou nog een vraag willen stellen over de bestemming van de gelden die, ingevolge uw amendement, niet kunnen worden uitgekeerd Hoe ziet u die bestemming? De Kunstenbond FNV heeft daar twee alternatieven voor gegeven waarvan de strekking is dat men het aan de rechthebbende overlaat Dat is een wezenlijk andere situatie - dat was ik met de staatssecretaris eens - dan wij hier aantroffen bij het debat over het vergoeden van thuiskopieren Wat is uw positie als het om die bestemming gaat?

De heer Jurgens (PvdA) Ik ben van mening dat die ten goede moet komen aan de rechthebbenden Het is duidelijk dat met betrekking tot een deel van de openbaar gemaakte, secundair gebruikte, muziek geen rechthebbenden zijn aan te wijzen Die hebben zich namelijk in het kader van de reciprociteit niet naar het verdrag gevoegd Er blijft dus een hoeveelheid geld over en de repartitie daarvan zal in goed overleg tussen de organisaties die verenigd zijn in de repartitieorganisatie moeten gebeuren Ik neem aan dat de regeringscommissaris daar een goede kijk op zal hebben Overigens wil ik de verschillende zaken niet door elkaar halen Zo gauw als je namelijk gaat praten over de verdeling van de opbrengst van gelden, komen al snel geheel andere overwegingen van staatsbeleid aan de orde Ik denk in dit verband aan de wijze waarop is gehandeld bij de stichting Thuiskopie Dat is een goed voorbeeld voor het bepalen van een nadere uitwerking bij deze zaak Hier wordt het wettelijke principe vastgelegd Als straks blijkt dat een niet te reparteren deel van de gemde heffingen overblijft, hetgeen valt te verwachten, zal dat moeten worden besteed op de wijze waarop de stichting Thuiskopie dat ook heeft gedaan

Naar de mening van de staatssecretaris was in dezen sprake van een sui generieke heffing Ik geef toe dat hiervoor een goede redenering op te bouwen is De staatssecretaris bedoelde overigens een heffing sui generis, anders zou men moeten spreken van een sui-generieke heffing Dan is men namelijk consequent De indruk bestaat dat die heffing sui generis er is Houdt men echter consequent vol dat er sprake is van een algemene heffing en dat vervolgens de opbrengst aan diegenen wordt gereparteerd die kunnen aantonen rechthebbenden te zien, dan blijft men geheel in de sfeer van het verdrag en van deze wet Als zou vaststaan dat een zeer groot percentage niet te reparteren zou zijn, zou er een probleem kunnen zijn Dat verwacht ik niet, omdat elke verstandige fonogramproducent ervoor zorgt dat zijn fonogram binnen het kader van één van de staten die tot het verdrag zijn toegetreden wordt gemaakt Daarmee komt hij dus vanzelf onder die bescherming te vallen Als een zeer groot percentage niet te reparteren zou zijn, dan zouden, zoals gezegd, problemen kunnen ontstaan Dan zou de heffing meer op een algemene heffing kunnen gaan lijken dan eigenlijk verstandig zou zijn Ik verwacht dat dus niet Datgene wat de staatssecretaris in zijn betoog veronderstelt, bestrijd ik

Bovendien zegt de staatssecretaris dat het gestelde grotere financiele offers gaat vergen van de gebruikers Dat is echter afhankelijke van de omstandigheden Het totale volume van waarop geheven wordt behoeft niet bijzonder te stijgen Evengoed als bij de thuiskopieen kun je, doordat er een veel groter debiet is voor de heffing, de heffing per eenheid lager maken Het gaat er dus om hoe je de hoogte van de heffing vaststelt Dat is altijd een kwestie van onderhandelen Of het gestelde er dus toe zal leiden dat er veel grotere financiele offers worden gevraagd door de belanghebbende organisaties, durf ik te betwijfelen Het zou mij iets doen als ook de NOS meer zou moeten betalen Het verheugt mij echter buitengewoon dat dan ook piratenzenders en andere commerciele organisaties dat ook zouden moeten doen Dat staat er dan weer tegenover Kortom, ik laat mij door deze vuige gedachten niet van mijn voornemen afbrengen

Ik kom vervolgens te spreken over de argumentatie dat incasso niet gemakkelijker zou zijn en dat repartitie niet eenvoudiger zou zijn Naar mijn mening gaat het daarbij om een welles-nietesspelletje Het lijkt mij voor de hand liggen dat als je een uniforme heffing hebt, het voor alle gebruikers eenvoudig is om vast te stellen of zij al of niet enige vorm van heffing verschuldigd zijn Bij de repartitie kan dan blijken in hoeverre en aan wie rechten moeten worden uitbetaald

p. 6344:

De heer Wolffensperger (D66) Voorzitter! Ik zal niet uitweiden over de reciprociteit en het Franse stelsel Ik zal volstaan met te zeggen dat ik het al eens was met de staatssecretaris, doch na het Francovich-arrest was ik geheel verpletterd en overtuigd van zijn gelijk

9 september 1992, pp. 6437-6438:

Staatssecretaris Kosto Mijnheer de voorzitter! Wij hebben het onderwerp van de negatieve reflexwerking zojuist afgesloten, maar er zijn nog meer boeiende onderwerpen die ons bezighouden, bijvoorbeeld het onderwerp "reciprociteit", in rond Nederlands gezegd "wederkerigheid"

De heer Koetje heeft opgemerkt dat hij vindt dat het Francovich-arrest geen argument bevat voor handhaving van de huidige tekst van artikel 32 [oud 31] De heer Jurgens gaf de aanspoiing om de wetgever zelf een Europese beslissing te laten nemen U vond elkaar in artikel 32 [oud 31], samen onderhoudt u dat

Voorzitter! Ik ben een andere mening toegedaan De Nederlandse wetgever dient ei voor te zorgen dat de wetgeving in overeenstemming is met het EG-recht Infractieprocedures dienen, voor zover maar mogelijk is, te worden voorkomen In dit verband acht ik het passend dat de wetgevei tijdig te rade gaat bij degene, zoals bijvoorbeeld de Europese Commissie gestalte krijgend in de heer Bangemann, die hierover een deskundig oordeel kan geven Ik heb in dit verband ook gewezen op het risico van eventuele schadevergoedingsacties jegens de Nederlandse Staat in geval van een met het EG-recht strijdige wetgeving, de mogelijke consequentie van het Francovich-arrest In dit specifieke geval acht ik dat bepaald niet uitgesloten, nu eventueel herinvoering van de reciprociteitseis - zoals door de heer Jurgens, niet door mij, wordt voorgestaan - ertoe leidt dat EG-onderdanen die niet behoren tot een "Rome-land", van bescherming worden uitgesloten

Het verheugt mij dat de heer Wolffensperger in zijn termijn begrip heeft getoond voor dit aspect Ik wil er in dit verband op wijzen dat, nu de EG-richtlijn die voor de harmonisatie op dit terrein zal zorgen, in een zo ver gevorderd stadium van voorbereiding is, Nederland gehouden is op basis van artikel 5 van het EG-verdrag, ook met deze regelgeving rekening te houden

De heer Jurgens (PvdA) Dat is een voorbeeld van anticiperende interpretatie op Europees niveau, begrijp ik Er is immers geen richtlijn en het Francovich-arrest gaat over het niet nakomen door een nationale staat van een richtlijn van de EG Hier is nog altijd redelijk verschil van mening mogelijk over wat het EG-recht is ter zake Zolang dit niet vaststaat, staat het Nederland vrij om een eigen interpretatie van de desbetreffende bepalingen van het EG-verdrag te geven

Staatssecretaris Kosto Mijnheer de voorzitter! Naar mijn inschatting is de betekenis van het Francovich-arrest een bijzondere vorm van de onrechtmatige overheidsdaad Door het EG-recht te schenden ontstaat voor een burger schade en de gelaedeerde mag de schendende staat aanspreken, omdat deze het EG-recht heeft geschonden

De heer Jurgens (PvdA) Wij verschillen niet van mening over het feit dat dit een mogelijke consequentie zou kunnen zijn van een schending van het EG-recht De staatssecretaris gaat wel voortdurend voorbij aan mijn stelling dat geenszins vaststaat hoe het EG-recht luidt En als niet vaststaat hoe het luidt, kan het ook niet geschonden worden

Staatssecretaris Kosto Mijnheer de voorzitter! De heer Jurgens gebruikte het woord "anticiperen" en ik zette artikel 5 van het EG-verdrag in het licht Als ik dat artikel tot mij door laat dringen, is het wel degelijk zo dat men uit de pas kan gaan lopen met de verplichtingen jegens de EG, ook als men evident komende regelgeving negeert Misschien is het niet slecht voor de discussie

- die nu even een dialoog wordt tussen de heer Jurgens en mij - om dit artikel 5 nog eens door te nemen De lidstaten treffen algemene of bijzondere maatregelen welke geschikt zijn om de nakoming van uit dit verdrag of uit handelingen van de instelling der Gemeenschap voortvloeiende verplichtingen te verzekeren Zij vergemakkelijken de vervulling van haar taak Zij onthouden zich van alle maatregelen welke de verwezenlijking van de doelstellingen van dit verdrag in gevaar kunnen brengen De heer Jurgens kan wel zeggen dat wat er niet is, niet is, maar als iets er evident aankomt en men zou dat negeren, komt men in de buurt van schending van de plicht die in dit artikel ligt opgesloten

De heer Jurgens (PvdA) Voorzitter! Uit de opmerking van de staatssecretaris maak ik dezelfde mentaliteit op die ook uit de stukken op dit punt bleek

Staatssecretaris Kosto Dat is dan maar gelukkig

De heer Jurgens (PvdA) Die mentaliteit kwam erop neer dat het was alsof er ergens in Brussel EG-recht wordt gemaakt en wij dat maar hebben te volgen Maar het is anders Dit land stelt het EG-recht mede zelf vast

Staatssecretaris Kosto Precies

De heer Jurgens (PvdA) Kortom, zolang wij niet hebben medegewerkt aan enige vorm van EG-recht, is er nog geen EG-recht en stellen wij ons eigen recht vast En zo moeten wij het houden

Staatssecretaris Kosto Wat de heer Jurgens zegt, is formeel absoluut juist Alleen vindt de voorbereiding - en dan kom ik met zijn eigen argument - ook plaats in samenwerking met vertegenwoordigers van de Nederlandse overheid, die dus wel degelijk met de voorbereiding bezig zijn en daarbinnen ook hun verantwoordelijkheid dragen

De heer Jurgens (PvdA) Daar heeft de Kamer gewoon niets mee te maken

Staatssecretaris Kosto Neen, maar ik wel

pp. 6439-6440:

Staatssecretaris Kosto De heer Koetje heeft in dit verband ook gewezen op het Franse stelsel, een leerstuk dat de aandacht gevangen heeft gehouden Ik betwijfel ten zeerste - ik heb dat niet onder stoelen of banken gestoken - of dit stelsel past bij de geest van het Verdrag van Rome dat wij hier vandaag bespreken en de daarin voorziene voorbehouden Dit Franse stelsel leidt tot een heffing sui generis Ik zal proberen het begrip "sui generieke heffing" te vermijden, omdat ik weet dat ik de heer Jurgens daarmee prikkel en dat wil ik liever niet

De heer Koetje (CDA) Waarom acht de staatssecretaris de inhoud van artikel 3 [oud 2a] wel overeenkomstig de geest van het verdrag?
Staatssecretaris Kosto Ik zou graag eerst mijn betoog over het Franse stelsel afronden, alvorens op deze vraag in te gaan
Het Franse stelsel leidt tot een heffing sui generis, die los staat van de regeling van het naburige recht Het gaat bij het Franse stelsel om een betalingsverplichting die algemeen van aard is en tot gevolg heeft dat er een niet te verdelen som gelds ontstaat De heer Koetje heeft daarop in een eerdere interruptie al gewezen De heer Jurgens heeft gevraagd of het Franse stelsel in werkelijkheid wel echt in strijd is met de grondslagen van het Verdrag van Rome op de naburige rechten

Ik beantwoord die vraag bevestigend dat is in strijd De omstandigheid dat de Franse regering dit stelsel wel heeft ingevoerd sedert juli 1985 is voor mij geen reden er anders over te denken De Nederlandse wetgever heeft een eigen verantwoordelijkheid voor deugdelijke wetgeving De heer Jurgens heeft dat vandaag al een paar keer benadrukt Verleden week is in deze Kamer betoogd, hetgeen een betoog van alle tijden behoort te zijn, dat ook een deugdelijke wetgeving ten aanzien van de materie van de naburige rechten in verband met het Europese recht tot die verantwoordelijkheden behoort

Het Franse stelsel sluit niet aan op de voorbehouden die door Nederland op basis van het verdrag zijn gemaakt De met de voorbehouden beoogde beperking van de betalingsverplichting wordt immers niet gerealiseerd Er wordt voor elk secundair gebruik betaald, ongeacht de herkomst van het fonogram Er wordt betaald voor secundair gebruik, zonder dat daar een vermogensrechtelijke, aan het naburige recht ontleende vergoedingsaanspraak tegenover staat Om die reden moet worden gesproken van een heffing sui generis, die geheel los staat van het naburige recht en mitsdien geheel los staat van het Verdrag van Rome Dit verdrag gaat uit van vermogensrechten waarvan de vergoeding voor het secundair gebruik van fonogrammen een afgeleide is Hiervan is in het Franse stelsel - dat geldt in ieder geval voor de gelden die niet gereparteerd kunnen worden - geen sprake

Aan de door de heer Jurgens genoemde maatschappelijke werkelijkheid is bij het formuleren van de voorbehouden bepaald niet voorbijgegaan De regering heeft de betalingsverplichting willen beperken tot situaties, waarin ook uit andere landen gelden zijn te verwachten Ik acht dit - beide Kamers der Staten Generaal hebben de regering daarin gesteund - een verantwoord en door het verdrag gesteund uitgangspunt Bovendien achten de minister van WVC en ik zelf het niet verantwoord, dat door het door de heer Jurgens voorgestane systeem de kosten van de omroep die voor het secundair gebruik van meer fonogrammen zou moeten gaan betalen, aanmerkelijk zouden stijgen Zo Hollands is dat, zoals iemand eens opmerkte

Ik ben het niet eens met de stelling van de heer Jurgens, dat de door hem voorgestelde regeling meer in de sfeer van het verdrag komt, als slechts een klein gedeelte van de opbrengst niet verdeeld kan worden Daarmee verliest die regeling nog niet haar karakter van heffing sui generis Overigens vraag ik mij af, of dit een reele veronderstelling is, nu een belangrijk land van herkomst van fonogrammen, namelijk de Verenigde Staten van Noord-Amerika, geen partij is bij het Verdrag van Rome Ook van de door de heer Jurgens gestelde vermindering van de administratieve lasten ben ik niet overtuigd

De heer Wolffensperger (D66) De staatssecretaris zei iets, wat mij intrigeert Hij heeft gelijk, als hij zegt, dat het waarschijnlijk niet een klein deel van de te innen gelden is Heeft hij enige indruk, hoe groot dat deel zou zijn, dat niet aan rechthebbenden kan worden doorgegeven? Mij komt het voor, dat het wel tot 40% a 50% kan oplopen

Staatssecretaris Kosto Ik heb dat gegeven niet paraat Wellicht heeft de heer Jurgens nog zoveel beroepsherinnering, dat hij het antwoord kan geven Ik wil het antwoord wel schriftelijk geven Ik twijfel er niet aan, dat het veel is

De heer Jurgens (PvdA) Er zijn geen harde gegevens De werkelijkheid is, dat platenmaatschappijen die willen profiteren van de mogelijkheid van het ontvangen van gelden wegens secundair gebruik er wel voor zullen zorgen, dat hun fonogram is geproduceerd in een van de lidstaten Van Amerikaanse herkomst zijnde fonogrammen zullen voor een groot deel in een van de lidstaten worden geproduceerd De heer Wolffensperger gaat uit van de totale hoeveelheid Amerikaans materiaal, dat wordt uitgezonden Een zeer belangrijk deel daarvan is geproduceerd in Europa

Staatssecretaris Kosto Ik ben de heer Jurgens erkentelijk voor dit gegeven Ik neem aan, dat de heer Wolffensperger nu meer weet dan hij net wist Ik zal proberen het gegeven alsnog te verstrekken

Ik zei zoeven, dat ik niet overtuigd was van de door de heer Jurgens gestelde vermindering van de administratieve lasten Aan de incassokant zal de algehele betalingsverplichting tot een lastenvermindering kunnen leiden Voor de verdeling zal beschikt moeten worden over de concrete gegevens omtrent het gebruik en de herkomst van de gebruikte fonogrammen, indien men in ieder geval de gemaakte voorbehouden door Nederland correct wil toepassen Hiertoe is dan vanzelfsprekend de incasso-organisatie verplicht Ik ga ervan uit, dat de gebruikers een belangrijke bron van informatie zullen zijn Ik wil hiermee aangeven, dat ook onder een Frans regime - indien men de voorbehouden correct wil uitvoeren - zich administratieve lasten zullen voordoen, weliswaar niet op het moment van de vaststelling van de omvang van de betalingsverplichting, maar ten tijde van de repartitie Ook om deze reden handhaaf ik onverkort mijn bezwaren tegen het amendement van de heer Jurgens

pp. 6442-6443:

De heer Jurgens (PvdA) Voorzitter! De reden om in derde termijn te spreken is daarin gelegen dat de staatssecretaris van een bepaald punt zei daarover in zijn tweede beantwoording te zullen spreken In mijn tweede termijn had ik niet de mogelijkheid op dat punt in te gaan Op dat moment was dat heel begrijpelijk Ik wil nu nog even terugkomen op de kwestie van het Franse stelsel Hierover wil ik de staatssecretaris nog een vraag voorleggen Het gaat mij hierbij om het amendement op stuk nr 24 Heeft de staatssecretaris over dit amendement overleg gevoerd met zijn collega van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur? Hoe wordt in die kring over dit amendement gedacht?

Het antwoord van de staatssecretaris was immers sterk gebaseerd op een juridische benadering van de inhoud van het verdrag Met name gold voor hem de overweging dat de algemene heffing niet uit het verdrag kan worden afgeleid Daarom zou de desbetreffende bepaling ook niet in het wetsontwerp thuishoren Het is zeer de vraag of, wanneer je in een wet een verdrag nader uitwerkt, in die wet uitsluitend dingen mag zeggen die uit dat verdrag voortvloeien Zou je niet tevens, omdat je toch een bepaald onderwerp aan het regelen bent, iets anders in die wet mogen vastleggen? Het lijkt mij zeer voor de hand te liggen, dat dit kan, mits het gestelde duidelijk samenhangt met de problematiek die aan de orde wordt gesteld Dat hier op grond van het verdrag het heffen van een vergoeding aan de orde is, moge duidelijk zijn

Kortom, tegenover het eigenlijke bezwaar van de staatssecretaris tegen het amendement op stuk nr 24, namelijk dat de heffing een eigensoortige heffing is die niet past in het kader van dit verdrag, wil ik stellen dat dit een puristische uitleg van het verdrag en de wetgeving is Het staat mijns inziens de wetgever vrij om in het kader van een dergelijke wet ook iets te bepalen dat in zekere zin een eigen werking heeft Dat is hierbij het geval

Overigens komen wij iets dergelijks ook elders in het wetsontwerp tegen Niet ten onrechte is door de heer Koetje in dit verband gewezen op artikel 3 [oud 2a]

p. 6443:

De heer Jurgens (PvdA) Voorzitter! Ik wil er nog op wijzen dat de staatssecretaris niet is ingegaan op mijn opmerking dat de druk op andere staten om in dit verdrag partij te worden versterkt wordt op het moment dat niet alleen reciprociteit wordt geeist, maar ook wordt bepaald dat geen vergoedingen worden uitgekeerd dan aan verdragstaten, terwijl voor die vergoeding wel geind wordt Als men weet dat de inning wel plaatsvindt, maar men er geen vat op kan krijgen, zal dat een reden zijn om of toe te treden tot het verdrag of ervoor te zorgen, dat de producent produceert

in een van de lidstaten en daardoor aanspraak kan maken op de in Nederland geheven gelden

Voorzitter! Tot slot wil ik iets zeggen over de duidelijke bevoordeling van niet beschermd materiaal Als men voor materiaal afkomstig van een van de lidstaten een heffing moet betalen, maar voor materiaal niet afkomstig van de lidstaten of voor materiaal van 50 jaar oud of ouder niet, zou dat tot gevolg kunnen hebben dat juist niet beschermd materiaal meer gebruikt zal worden dan beschermd materiaal Dit kan ook een reden zijn voor het in het amendement gestelde Ook op dit argument heeft de staatssecretaris niet gereageerd

Staatssecretaris Kosto Mijnheer de voorzitter! De heer Jurgens vraagt heel concreet en bijna bestraffend heeft de staatssecretaris wel contact gehad met de collega van WVC over het Franse stelsel en mijn amendement? Wis en zeker, voorzitter, de minister van WVC heeft het wetsvoorstel medeondertekend

De minister van WVC heeft gedacht aan de omroep en aan het daarbij behorende onkostenpatroon Zij heeft de woorden die ik hier uitsprak al bij voorbaat voor haar rekening genomen Het antwoord op die vraag is dus bevestigend

pp. 6443-6444:

Staatssecretaris Kosto Daar de heer Koetje geen antwoord vraagt [De heer Koetje maakte een opmerking over artikel 3, zie aldaar *Bew*], voorzitter, kan ik doorgaan met beantwoording van de vragen van de heer Jurgens die naar mijn gevoelen geheel voorbijgaat aan de voorbehouden die Nederland niet voor niets heeft gemaakt Het gaat om een zeer pragmatisch argument van beperking van de financiele gevolgen Ik zei zojuist al iets over de omroep en de kosten Dat voorbehoud is niet voor niets gemaakt Wie de geschiedenis van Nederland en het Verdrag van Rome van 1961 kent en wie gezien heeft hoe lang het heeft geduurd voordat daar de beslissing viel dat wij het verdrag zouden aanvaarden en de inhoud in onze wet zouden implementeren, ziet hoe grondig en hoe lang daarover is nagedacht In zover niet verdeelbaar gaan de gemde gelden onder het Franse stelsel naar algemene doeleinden

Handelingen Tweede Kamer 1992-1993, 16 september 1992, p. 14:

In stemming komt het amendement-Jurgens c s (stuk nr 23,I)

De voorzitter Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fracties van de PvdA, Groen Links, de SGP, het GPV, de RPF, de VVD en het CDA voor het amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het amendement is aangenomen

Ik stel vast, dat door de aannemening van het amendement de overige op stuk nr 23 voorkomende amendementen als aangenomen kunnen worden beschouwd

Artikel 32 [oud 31], eerste lid, zoals het is gewijzigd door de aanneming van het amendement-Jurgens c s (stuk nr 23,I), wordt zonder stemming aangenomen
Het tweede lid, zoals het is gewijzigd door de aanneming van het amendement-Jurgens c s (stuk nr 23,II), wordt zonder stemming aangenomen

Het derde lid wordt zonder stemmirg aangenomen
In stemming komt het amendement-Jurgens (stuk nr 24,I)

De voorzitter Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fracties van de PvdA en van Groen Links voor het amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen

Ik stel vast, dat door de verwerping van het amendement de overige op stuk nr 24 voorkomende amendementen als verworpen kunnen worden beschouwd

In stemming komt het amendement-Koetje/Jurgens (stuk nr 21)

De voorzitter Ik constateer, dat het amendement met algemene stemmen is aangenomen

Het vierde lid, zoals het is gewijzigd door de aanneming van het amendement-Koetje/Jurgens (stuk nr 21), wordt zonder stemming aangenomen

Het vijfde lid wordt zonder stemming aangenomen

Het zesde lid, zoals het is gewijzigd door de aanneming van het amendement-Jurgens c s (stuk nr 23,III), wordt zonder stemming aangenomen

De voorzitter Ik merk op dat het zevende lid door de aanneming van het amendement-Jurgens c s (stuk nr 23,IV) is vervallen

Het gewijzigde artikel 32 [oud 31] wordt zonder stemming aangenomen

VVI Voorlopig verslag Eerste Kamer

[VVD] De door de regering gemaakte keuze is de juiste, de rechten van de uitvoerende kunstenaars c s worden beschermd en de repartities zullen niet een heffing zijn ter ondersteuning van de Nederlandse cultuurpolitiek, hoezeer de onderwerpelijke leden het belang van de instandhouding van de Nederlandse cultuur ook onderschreven Wel rees bij deze leden de vraag of de regering nauwgezet wil volgen of in de praktijk een vlucht zal ontstaan naar de reproduktie van niet-beschermde werken Mocht zulks het geval blijken, dan zal de regering daarin dan wellicht aanleiding tot herstel van de concurrentieverhoudingen tussen beschermde en niet-beschermde werken een gelijke heffing te (doen) leggen op onbeschermde werken, zulks ten behoeve van een fonds

MvAI Memorie van antwoord Eerste Kamer

De leden van de VVD-fractie vroegen of de regering nauwgezet wil volgen of in de praktijk een vlucht zal ontstaan naar de reproduktie van niet-beschermde werken Zij suggereerden de invoering van een heffing op onbeschermde werken, ten behoeve van een fonds

Wij wijzen erop dat de toepassingscriteria ten aanzien van de fonogrammenproducent ruim zijn geformuleerd in artikel 32, lid 2 Zo komen producenten van fonogrammen onder meer voor bescherming in aanmerking indien zij onderdaan zijn van een land dat partij is bij de Overeenkomst van Geneve ter bescherming van producenten van fonogrammen tegen het ongeoorloofd kopieren van hun fonogrammen Bij dit Verdrag is ook de Verenigde Staten van Amerika partij In dit verband moet niet uit het oog worden verloren dat het voor de bescherming van de fonogrammenproducent irrelevant is of het opgenomen werk al dan niet auteursrechtelijk beschermd is

Wij zijn in het algemeen zeer geinteresseerd in de ontwikkelingen die zich in de praktijk zullen voordoen nadat het onderhavige wetsvoorstel kracht van wet heeft gekregen Wij gaan ervan uit dat de betrokken beroepsgroepen ons zullen informeren over eventuele bijzondere ontwikkelin-

gen Zo deze worden gesignaleerd, zal worden bezien of er aanleiding bestaat voor nadere regelgeving In dit verband wijzen wij erop dat een evaluatie na een periode van 3 jaar is toegezegd in de nota naar aanleiding van het EV Tweede Kamer (TK 1991/92, 21 244, nr 10, blz 7)

Wv 22.600: nieuwe voorgestelde Nota van wijziging (nr 7)

Ontvangen 28 januari 1993

Indien het bij koninklijke boodschap van 5 augustus 1989 ingediende voorstel van wet houdende regelen inzake de bescherming van uitvoerende kunstenaars, producenten van fonogrammen en omroeporganisaties en wijziging van de Auteurswet 1912 (Wet op de naburige rechten) tot wet wordt verheven, wordt deze als volgt gewijzigd

Artikel 32 komt te luiden

Artikel 32

1 De voorgaande artikelen zijn op de uitvoerende kunstenaar van toepassing ingeval

a hij onderdaan is van een van de Lid-Staten van de Europese Economische Gemeenschap of zijn gewone verblijfplaats in Nederland heeft dan wel onderdaan is van een Staat die partij is bij het Verdrag van Rome inzake de bescherming van uitvoerende kunstenaars, producenten van fonogrammen en omroeporganisaties, of

b zijn uitvoering in Nederland plaats had dan wel in een Staat die partij is bij het Verdrag van Rome inzake de bescherming van uitvoerende kunstenaars, producenten van fonogrammen en omroeporganisaties, of

c zijn uitvoering is opgenomen op een fonogram als bedoeld in het tweede lid van dit artikel, of

d zijn uitvoering, die niet is opgenomen op een fonogram, is openbaar gemaakt door middel van een programma van een omroeporganisatie als bedoeld in het zesde lid van dit artikel

2 De voorgaande artikelen zijn op de producenten van fonogrammen van toepassing ingeval

a hij onderdaan is van of rechtspersoon is opgericht naar het recht van een van de Lid-Staten van de Europese Economische Gemeenschap dan wel in Nederland zijn zetel of gewone verblijfplaats heeft of onderdaan is van dan wel rechtspersoon is opgericht naar het recht van een Staat die partij is bij het in het eerste lid, onder a, bedoelde Verdrag of bij de Overeenkomst ter bescherming van producenten tegen het ongeoorloofd kopieren van fonogrammen, of

b het opnemen in Nederland plaats had dan wel in een Staat die partij is bij het in het eerste lid, onder a, bedoelde Verdrag of bij de Overeenkomst ter bescherming van producenten van fonogrammen tegen het ongeoorloofd kopieren van hun fonogrammen, of

c het fonogram voor de eerste maal, of binnen dertig dagen na de eerste uitgave in en ander land, in het verkeer is gebracht in Nederland dan wel in een Staat die partij is bij het in het eerste lid, onder a, bedoelde Verdrag of bij de Overeenkomst ter bescherming van producenten van fonogrammen tegen het ongeoorloofd kopieren van hun fonogrammen

3 Van in het verkeer brengen als bedoeld in het tweede lid is sprake, wanneer van op rechtmatige wijze vervaardigde reproducties van een fonogram een zodanig aanbod van exemplaren daarvan heeft plaatsgevonden dat daardoor wordt voorzien in de redelijke behoefte van het publiek

4 Met betrekking tot fonogrammen, waarvan de producent onderdaan is van dan wel rechtspersoon is opgericht naar het recht van een Staat die partij is bij het in het eerste lid, onder a, bedoelde Verdrag is artikel 7 slechts van toepassing in de mate waarin en voor de duur waarvoor deze Staat bescherming verleent ten aanzien van fonogrammen waarvan de producent

Nederlander is dan wel zijn zetel heeft in Nederland

5 Het recht op een billijke vergoeding, als bedoeld in artikel 7, geldt niet voor fonogrammen waarvan de producent geen onderdaan is van noch rechtspersoon is opgericht naar het recht van een Staat die partij is bij het in het eerste lid, onder a, bedoelde Verdrag

6 De voorgaande artikelen zijn op omroeporganisaties van toepassing ingeval

a het hoofdkantoor van de omroeporganisatie is gevestigd in een van de Lid-Staten van de Europese Economische Gemeenschap dan wel in een Staat die partij is bij het in het eerste lid, onder a, bedoelde Verdrag, of

b de uitzending van het programma heeft plaatsgevonden in Nederland dan wel in een Staat die partij is bij het in het eerste lid, onder a, bedoelde Verdrag

7 Het bepaalde in het vierde en vijfde lid van dit artikel is niet van toepassing op fonogrammen waarvan de producent onderdaan is van of rechtspersoon is opgericht naar het recht van een van de Lid-Staten van de Europese Economische Gemeenschap

Toelichting

De voorgestelde wijziging van artikel 32 van het voorstel van wet op de naburige rechten strekt ertoe strijdigheid met artikel 7 van het EEG-verdrag weg te nemen In dit verband wijs ik erop dat de richtlijn van de Raad betreffende het verhuurrecht, het uitleenrecht en bepaalde naburige rechten op het gebied van intellectuele eigendom op 19 november 1992 is aangenomen Dit dwingt Nederland ertoe het wetsvoorstel op de naburige rechten aan te passen aldus wordt een te verwachten infractieprocedure voorkomen

Wv 22.600 Eindverslag (nr. 8)

De leden van de CDA-fractie waren verbaasd, dat de nota van wijziging ook een correctie van de Wet op de naburige rechten bevatte Deze leden zouden het op prijs stellen een betere toelichting te krijgen over de aard van de strijdigheid tussen artikel 32 en artikel 7 van EEG-verdrag, mede in relatie tot de aangehaalde richtlijn Tevens vroegen zij de regering te motiveren, waarom - teneinde de infractieprocedure te voorkomen - niet de weg van een novelle was gekozen Tenslotte wilden deze leden vernemen welke de gevolgen zijn voor het tijdstip van inwerkingtreding van de Wet op de naburige rechten nu het wetsvoorstel inmiddels door de Eerste Kamer is aanvaard Teneinde verdere vertraging te voorkomen drongen deze leden er op aan het onderhavige eindverslag zo spoedig mogelijk van regeringszijde te beantwoorden

In verband met het bij nota van wijziging bij dit wetsvoorstel nieuw voorgestelde artikel 17, vierde lid, van het wetsvoorstel van wet op de naburige rechten, vroegen de leden van de VVD-fractie waarom die voorziening is opgenomen in dit wetsvoorstel en niet in het voorstel van wet op de naburige rechten Deze leden stelden dezelfde vraag met betrekking tot artikel 32 van het voorstel van wet op de naburige rechten

De leden van de D66-fractie waren enigszins verrast door artikel II van de nota van wijziging, behelzende wijzigingen in een geheel andere wet, de Wet op de naburige rechten, die met het onderwerp reprografie niets te maken heeft Materieel konden deze leden echter geheel instemmen met de nu gedane voorstellen Met name de reparatie van het nog voorliggende artikel 32 van de Wet op de naburige rechten vormt een dringende aangelegenheid Toch zouden de leden van de D66 fractie nog gaarne van de regering vernemen waarom dit onderwerp dringender is dan de overige wetswijzigingen die nog zullen voortvloeien uit de EG-richtlijn Verhuur en Uitleenrechten Met andere woorden, waarom wordt dit niet meegenomen in de implementatiewet terzake

Wv 22.600 Nota naar aanleiding van het eindverslag (nr 9)

De leden van de CDA-fractie vroegen om een nadere toelichting over de aard van de strijdigheid tussen artikel 32 van de Wet op de naburige rechten en artikel 7 van het EEG-verdrag, mede in relatie tot de in de toelichting bij de nota van wijziging genoemde EEG-richtlijn van 19 november 1992

Het huidige artikel 32 van de Wet op de naburige rechten, zoals bij amendement van het lid Jurgens c s gewijzigd (Tweede Kamer, vergaderjaar 1991/92, 21244, nr 23) maakt een onderscheid tussen onderdanen van EEG-lid-staten, die al dan niet partij zijn bij het Verdrag van Rome inzake de bescherming van uitvoerende kunstenaars, producenten van fonogrammen en omroeporganisaties Dit onderscheid vormt een inbreuk op artikel 7 van het EEG-verdrag, welk artikel discriminatie tussen de onderdanen van de lid-staten op basis van nationaliteit verbiedt In een brief van 15 maart 1991 komt de heer Bangemann, de toenmalige vice-president van de Commissie, tot dezelfde conclusie

In de op 19 novembei 1992 tot stand gekomen richtlijn van de Raad betreffende het verhuurrecht, het uitleenrecht en bepaalde naburige rechten op het gebied van de intellectuele eigendom is, zoals de titel al aangeeft, een hoofdstuk naburige rechten opgenomen Met ingang van 1 juli 1994 zullen de lid-staten de richtlijn op nationaal niveau geimplementeerd dienen te hebben In de lid-staten is met deze richtlijn de wetgeving terzake van naburige rechten geharmoniseerd Het zou in strijd zijn met artikel 5 van het EEG-verdrag indien in Nederland wetgeving zou worden geintroduceerd die in strijd zou zijn met de verplichtingen die uit de bovengenoemde richtlijn voortvloeien

Daarbij mag ook niet uit het oog worden verloren dat - daargelaten de inhoud van de eerdergenoemde EEG-richtlijn - de Commissie van mening is dat artikel 32 in strijd is met artikel 7 van het EEG-verdrag en op ambtelijk niveau te kennen heeft gegeven dat gebruik zal worden gemaakt van de in artikel 169 van het EEG-verdrag aan de Commissie toegekende bevoegdheid indien de strijdigheden met het EEG-verdrag in artikel 32 niet worden weggenomen Ingevolge artikel 169 van het EEG-verdrag brengt de Commissie een met redenen omkleed advies uit indien hij van oordeel is dat een lid-staat een van de krachtens dit Verdrag op hem rustende verplichtingen niet is nagekomen

Teneinde de wijziging van artikel 32 van de Wet op de naburige rechten zo snel mogelijk te realiseren, is deze materie in de nota van wijziging bij het onderhavige wetsvoorstel, waarvan de parlementaire behandeling in een vergevorderd stadium is, opgenomen Deze wijziging kan, zoals de leden van de D66-fractie vroegen, niet wachten op het wetsvoorstel dat tot uitvoering van de EEG-richtlijn zal strekken en dat in april j l aan de Raad van State voor advies is voorgelegd

De wijziging van artikel 17, vierde lid, van de Wet op de naburige rechten kon, zoals de leden van de VVD-fractie vroegen, niet in het kader van dat wetsvoorstel worden gerealiseerd, aangezien het hier een omissie betreft die is geconstateerd nadat dit wetsvoorstel door de Tweede Kamer was aangenomen

De wijziging van artikel 32 kon evenmin in dat kader geschieden aangezien, zoals ik hiervoor heb uiteengezet, de huidige tekst van artikel 32 het resultaat is van een door de Tweede Kamer aangenomen amendement

L Voorstel tot Wet op het verhuur- en leenrecht

Aan artikel 32, zoals het zal luiden indien het bij koninklijke boodschap van 11 mei 1992 ingediende voorstel van wet houdende wijziging van de Auteurswet 1912 inzake het reprografisch verveelvoudigen van geschriften tot wet wordt verheven, wordt een nieuw achtste lid toegevoegd, luidende

8 De voorgaande artikelen zijn op de producenten van de eerste vastleggingen van films van toepassing ingeval

a hij onderdaan is van of rechtspersoon is opgericht naar het recht van een van de Lid-Staten van de Europese Economische Gemeenschap dan wel in Nederland zijn zetel of gewone verblijfplaats heeft, of

b de vastlegging in Nederland plaats had, of

c de vastlegging voor de eerste maal, of binnen dertig dagen na de eerste uitgave in een ander land, in het verkeer is gebracht in Nederland Lid 3 is van overeenkomstige toepassing

MvTL Memorie van toelichting Wet op het verhuur- en leenrecht

Aan het huidige artikel 32, zoals dit wordt gewijzigd in het thans bij de Tweede Kamer aanhangige wetsvoorstel houdende wijziging van de Auteurswet 1912 inzake het reprografisch verveelvoudigen van geschriften (Kamerstukken II, 1992/93, 22 600), wordt een nieuw achtste lid toegevoegd waarin de criteria worden geformuleerd op basis waarvan de producent van de eerste vastleggingen van films voor bescherming in aanmerking komt In het achtste lid worden 3 aanknopingspunten geformuleerd

Ingevolge onderdeel a is het onderhavige wetsvoorstel van toepassing indien de producent onderdaan is van of rechtspersoon is opgericht naar het recht van een van de lid-staten van de Europese Economische Gemeenschap dan wel in Nederland zijn zetel (in geval van een rechtspersoon) of gewone verblijfplaats (voor natuurlijke personen) heeft

Voorts is het onderhavige beschermingsregime van toepassing indien de vastlegging in Nederland heeft plaats gevonden of deze voor de eerste maal, of binnen dertig dagen na de eerste uitgave in een ander land, in het verkeer is gebracht in Nederland Het derde lid van artikel 32 waarin het begrip "in het verkeer brengen" nader wordt omschreven, wordt van overeenkomstige toepassing verklaard Deze criteria zijn geinspireerd door het bepaalde in het tweede lid van artikel 32

Artikel 33 [Temporele werkingssfeer]

W Wettekst

Ten aanzien van uitvoeringen, fonogrammen of programma's, die voor het tijdstip van in werking treden van deze wet hebben plaatsgevonden, zijn vervaardigd onderscheidenlijk zijn uitgezonden, zijn de door deze wet verleende rechten van toepassing voor zover het gedragingen betreft die plaatsvinden na het tijdstip van in werking treden van deze wet

OV *Oorspronkelijk voorstel* [oud art 32]

Ten aanzien van uitvoeringen, fonogrammen of uitzendingen, die voor het tijdstip van in werking treden van deze wet, maar na 1 januari 1964, hebben plaatsgevonden onderscheidenlijk zijn vervaardigd, zijn de door deze wet verleende rechten van toepassing voor zover het gedragingen betreft die plaatsvinden na het tijdstip van in werking treden van deze wet

MvT Memorie van toelichting

Artikel 33 [oud 32] geeft de werkingssfeer van de onderhavige regeling aan Het wetsvoorstel is niet alleen van toepassing op uitvoeringen, fonogrammen of uitzendingen die na het tijdstip van inwerkingtreding van deze wettelijke regeling plaatsvinden, maar ook op prestaties die voor dat tijdstip hebben plaatsgevonden

Het wetsvoorstel stelt voor deze laatstgenoemde prestaties echter een grens en wel 1 januari 1964 Prestaties die voor dat tijdstip hebben plaatsgevonden komen niet voor bescherming op grond van dit wetsvoorstel in aanmerking De grens is gesteld op 1 januari 1964 aangezien in dat jaar het Verdrag van Rome in werking is getreden Het ontbreken van elke beperking in de tijd is niet wenselijk vanwege de daaraan verbonden financiele gevolgen voor de gebruikers

Beperking van de toepasselijkheid van de regeling inzake naburige rechten tot prestaties, die na de datum van inwerkingtreding zijn tot stand gekomen, zou echter betekenen dat het onderhavige beschermingsregime eerst na lange tijd tot volle wasdom zou kunnen komen aangezien een groot aantal - in beginsel - beschermingswaardige prestaties niet onder de werkingssfeer van deze regeling zouden vallen vanwege het tijdstip van hun totstandkoming Dit onderscheid is naar onze mening niet te rechtvaardigen

Beperking van de werkingssfeer van de onderhavige regeling tot prestaties, die na de datum van inwerkingtreding zijn tot stand gekomen, betekent een miskenning van de beschermingswaardigheid van prestaties die voor dat tijdstip zijn verricht De praktijk laat zien dat vele van deze prestaties (bijvoorbeeld grammofoonplaten van popgroepen uit de jaren zeventig) thans nog op een grote populariteit kunnen rekenen Uitsluiting van in het verleden tot stand gekomen prestaties leidt er bovendien toe dat deze in het vrije domein terechtkomen hetgeen een legalisatie van de piraterij van deze prestaties zou betekenen Dit zou zeer nadelig zijn voor de belangen van uitvoerende kunstenaars, fonogrammenproducenten en omroeporganisaties

Benadrukt zij dat prestaties die vallen onder het bereik van het voorliggende wetsvoorstel, maar voor de inwerkingtreding daarvan hebben plaatsgevonden, bescherming genieten vanaf het moment van inwerkingtreding Vanaf dat tijdstip is voor handelingen die vallen onder het exclusieve recht van de rechthebbende diens toestemming vereist Het in artikel 33 [oud 32] gebruikte begrip gedragingen dient ruim opgevat te worden en omvat zowel handelingen als hiervoor bedoeld als inbreuken op het exclusieve recht De rechthebbenden kunnen tegen inbreukmakende

handelingen alleen optreden voorzover die na het tijdstip van in werking treden zijn verricht Ook de in artikel 7 [oud 6] van dit wetsvoorstel voorziene vergoedingsaanspraak kan uitsluitend geldend worden gemaakt ten aanzien van handelingen die na het tijdstip van inwerkingtreding zijn geschied

VV Voorlopig verslag

[Zie passages tussen # # in MvA]

MvA Memorie van antwoord

[Algemeen] Met betrekking tot fonogrammen die voor 1 januari 1964 zijn vervaardigd, zij opgemerkt dat zij ingevolge artikel 33 [oud 32] niet onder het bereik van het onderhavige wetsvoorstel vallen Het in dit wetsvoorstel gecreeerde beschermingsregime is niet van toepassing op deze fonogrammen In het Elvis Presley-arrest (Hoge Raad 24 februari 1989, Rechtspraak van de Week 1989, nr 73) wordt deze beperking in de tijd niet gemaakt Overigens zijn wij van mening dat de bescherming op grond van artikel 1401 BW en de bescherming op basis van de in dit wetsvoorstel voorziene specifieke regime niet met elkaar vergeleken kunnen worden In het onderhavige wetsvoorstel wordt aan de uitvoerende kunstenaar een exclusief recht toegekend met betrekking tot zijn prestatie De inhoud van dit recht en eventuele beperkingen daarop worden in de voorgestelde regeling geheel uitgewerkt In de Elvis Presley-zaak wordt de bescherming gezocht via een actie uit onrechtmatige daad, hetgeen op dat tijdstip de enige mogelijkheid vormde In dit arrest wordt het overnemen op eigen geluidsdragers van door een ander vervaardigde geluidsopnamen - zonder diens toestemming - en het in de handel brengen van de aldus opgenomen geluidsopnamen onrechtmatig geoordeeld In het kader van een actie op grond van artikel 1401 BW zal in elk concreet geval aan de hand van de feitelijke omstandigheden moeten worden beoordeeld of er sprake is van een onrechtmatig handelen Daarentegen bepalen artikel 2, eerste lid, onder b en c, respectievelijk artikel 6 [oud 5], eerste lid, onder a en b, uitdrukkelijk dat de uitvoerende kunstenaar en de producent van fonogrammen het uitsluitend recht hebben om toestemming te verlenen voor het reproduceren c q het in het verkeer brengen van een opname van een uitvoering onderscheidenlijk een fonogram Meer dan de - noodzakelijkerwijs - casuistische beoordeling die in het kader van een actie uit onrechtmatige daad plaatsvindt, bevordert het onderhavige beschermingsregime, dat een exclusief recht creeert, de rechtszekerheid en de duidelijkheid

De leden van de CDA-fractie vroegen of betrokkenen geraadpleegd zijn over het voorliggende wetsvoorstel en zo ja, welke hun reacties waren In de verschillende fasen van voorbereiding van het wetsvoorstel is overleg gepleegd met vertegenwoordigers van belanghebbende organisaties In grote lijnen kan men zich met de voorstellen verenigen, zij het dat op bepaalde punten in het bijzonder de kwestie van de werkingssfeer van het wetsvoorstel (artikel 33 [oud 32]) andere oplossingen zien bepleit

Het was de leden van de VVD-fractie ontgaan wat nu de daadwerkelijke motivering van de termijn van terugwerkende kracht van 25 jaar is Zij konden zich niet aan de indruk onttrekken dat - gelet op de tegenstelling tussen de Minister van Justitie en de bewindslieden van Economische Zaken - gekozen was voor een halvering van de internationaal gebruikelijke terugwerkingstermijn van 50 jaar Zeker in het licht van de moderne ontwikkelingen op het gebied van overbrenging van muziek en beeld dient rekening te worden gehouden, zo meenden deze leden, met het

effect van de beperking van de terugwerkingskracht Het is immers mogelijk met de moderne technologische vindingen (zeer) oude opnames op moderne wijze opnieuw uit te brengen met de daarbij optredende kwaliteitsverbetering In het opzicht van de terugwerkende kracht laat de Conventie de nationale wetgever vrij (artikel 20, tweede lid) Deze leden konden slechts in de inwerkingtreding van de Conventie van Rome (1964) de fundering zien voor de gekozen terugwerkende-krachttijd

De beperking in de terugwerkende kracht, zo betoogden deze leden, is zodanig geformuleerd dat de daaruit volgende vrijstelling voor oudere creaties (dan 1964), niet alleen geldt voor de vergoedingsverplichting op grond van secundair gebruik, maar geheel algemeen gesteld als ze is, evenzeer voor het zonder toestemming overspelen Dat riekt zo meenden de VVD-leden, naar een even simpele als ook radicale witwassing van piraterij Deze leden drongen er op aan om de terugwerkende kracht de termijn van 50 jaar te laten zijn met ingang van de inwerkingtreding van de onderhavige wet De leden van de GPV-fractie vroegen eveneens waarom de werkingssfeer van de regeling wordt beperkt tot prestaties die na 1 januari 1964 hebben plaatsgevonden #

De werkingssfeer van het onderhavige wetsvoorstel is beperkt tot uitvoeringen, fonogrammen of uitzendingen die na 1 januari 1964 hebben plaatsgevonden onderscheidenlijk zijn vervaardigd Dit tijdstip hangt samen met de datum van inwerkingtreding van het Verdrag van Rome die eveneens in dat jaar ligt Zoals in de MvT (blz 30) [zie hierboven p 245] is opgemerkt, wordt een zekere beperking in de tijd wenselijk geacht in verband met de financiele gevolgen voor de gebruikers De in artikel 32 gestelde termijn geldt zowel voor handelingen die onderworpen zijn aan het exclusieve recht als voor handelingen ten aanzien waarvan een recht op vergoeding is voorzien (bijv artikel 7 [oud 6]) Deze grens betekent dat prestaties die voor 1 januari 1964 hebben plaatsgevonden niet vallen onder het bereik van het onderhavige beschermingsregime Het tijdstip van 1 januari 1964 is naar onze mening redelijk aangezien in dat jaar het Verdrag van Rome in werking is getreden en toetreding van Nederland tot dit Verdrag en daarmee de invoering van een nationaal beschermingsregime mogelijk werd Het stellen van deze termijn leidt ertoe dat prestaties, die voor dat tijdstip hebben plaatsgevonden, in het publiek domein vallen en mitsdien niet onderworpen zijn aan het absolute recht noch aan een vergoedingsaanspraak Dit gevolg is inherent aan de in artikel 33 [oud 32] gemaakte keuze

Overigens zij erop gewezen dat - strikt genomen - in de context van artikel 33 [oud 32] niet gesproken kan worden van terugwerkende kracht, aangezien het wetsvoorstel geen gevolgen heeft voor handelingen die voor de datum van inwerkingtreding hebben plaatsgevonden

Het is - zoals de leden van de GPV-fractie opmerkten - niet uitgesloten dat sommige gebruikers zullen stellen geluidsopnamen van voor 1 januari 1964 ten gehore te brengen Of het werkelijk haalbaar zal zijn volledig rechtenvrije opnamen te gebruiken betwijfelen wij aangezien ook rekening moet worden gehouden met auteursrechtelijke aanspraken ten aanzien van deze opnamen

[Artikelgewijs, art 12 [oud 11]] Met betrekking tot de door de leden van de PvdA-fractie genoemde brief van de Kunstenbond I NV van 23 oktober 1989 zij het volgende opgemerkt Onderscheid moet worden gemaakt tussen enerzijds artikel 12 [oud 11] van het wetsvoorstel dat de beschermingstermijn regelt en artikel 33 [oud 32] dat de werkingssfeer van het wetsvoorstel afbakent en dat het wetsvoorstel van toepassing verklaart op uitvoeringen, fonogrammen of uitzendingen die na 1 januari 1964 zijn tot stand gekomen Voor prestaties die voor het tijdstip van inwerking treden van het wetsvoorstel zijn tot stand gekomen is er derhalve een beperking in de tijd gesteld

1 januari 1964 is als tijdstip gekozen omdat in dat jaar het Verdrag van Rome in werking is getreden en de in dit Verdrag beschermde categorieen rechthebbenden - althans theoretisch - rekening konden houden met de mogelijkheid dat Nederland tot het Verdrag zou toetreden en

mitsdien een nationaal beschermingsregime gecreeerd zou moeten worden Dat de rechtspraktijk reeds vooruit is gelopen op de invoering van een nationale regeling inzake naburige rechten blijkt uit het feit dat reeds jaren afspraken bestaan tussen de omroeporganisaties en fonogrammenproducenten, waarin voor het gebruik van fonogrammen voor omroepuitzendingen een vergoeding is overeengekomen

Het ontbreken van enige beperking in de tijd, hetgeen zou betekenen dat ook prestaties die voor de inwerkingtreding van het Verdrag hebben plaatsgevonden onder de regeling zouden vallen, zou de financiele gevolgen van de invoering van de onderhavige regeling voor de gebruikers nog meer doen toenemen, aangezien een grotere categorie rechthebbenden een beroep zou kunnen doen op het wetsvoorstel Redelijkerwijs mag ervan worden uitgegaan dat het ontbreken van een tijdslimiet van invloed zal zijn op de onderhandelingen over de verschuldigde vergoedingen

In de brief van de Kunstenbond FNV wordt de indruk gewekt dat door het stellen van een termijn rechten zouden worden ontnomen Het spreekt voor zich dat hiervan geen sprake is, voor deze categorieen ontstaan op het tijdstip van inwerkingtreding van de wet geen exclusieve rechten, noch bestonden er voor dat tijdstip voor die categorieen exclusieve rechten

Een gevolg van het stellen van een termijn is dat prestaties die voor dat tijdstip zijn tot stand gekomen vrijelijk door derden kunnen worden verveelvoudigd, althans voor zover dit niet uit andere hoofde bijvoorbeeld het auteursrecht, verboden kan worden Dit gevolg zou zich echter ook hebben voorgedaan indien in artikel 33 [oud 32] geen termijn zou zijn gesteld De in artikel 12 [oud 11] gestelde beschermingstermijn van 50 jaar zou dan als grens hebben gegolden

Wij vragen ons overigens af of het ten gevolge van artikel 33 [oud 32] "onbeschermde" repertoire zodanig van omvang en populariteit is dat het aantrekkelijk is voor gebruikers om alleen deze fonogrammen ten gehore te brengen Voorts mag niet uit het oog worden verloren dat bepaald niet alle fonogrammen van voor 1 januari 1964 geheel vrij van auteursrechten zullen zijn

Het is in het kader van het secundair gebruik van fonogrammen in eerste instantie aan de incasso-organisatie om te bewijzen dat een gebruiker fonogrammen ten gehore brengt die vallen onder de werkingssfeer van de wet De rechter heeft echter de mogelijkheid om vanwege eisen van redelijkheid en billijkheid een andere verdeling van de bewijslast op te leggen Een dergelijke omkering is niet ondenkbaar indien de gebruiker, die zich erop beroept onbeschermd repertoire ten gehore te brengen, beschikt over gegevens terzake

[Art 33 [oud 32]] # De leden van de CDA-fractie constateerden, dat werd voorgesteld het wetsvoorstel ook betrekking te laten hebben op prestaties, die vanaf 1 januari 1964 waren verricht Enige logica kon deze datum niet ontzegd worden, gelet op de totstandkoming van het Verdrag zelf Het ontbreken van een beperking in de tijd achtte de regering niet wenselijk vanwege de daaraan verbonden financiele gevolgen voor de gebruikers In welke orde van grootte moeten deze gedacht worden, het staatje op blz 3 [MvT, zie hierboven p 21] in aanmerking nemend Is overigens bij de daar gehanteerde schatting van de voorgestelde termijn uitgegaan, zo vroegen deze leden

Terecht merkte de regering naar het oordeel van de CDA-fractie op, dat de praktijk laat zien dat bijvoorbeeld grammofoonplaten uit het begin zestiger jaren thans nog veelvuldig worden gespeeld Maar was de muziekpraktijk hedentendage ook niet in toenemende mate, dat gebruik werd gemaakt van materiaal uit de jaren vijftig? Kortom, ondergroef de regering niet zelf de redenering om voor 1964 te kiezen? #

De argumenten op grond waarvan wordt voorgesteld de werking van het voorstel te koppelen aan het tijdstip 1 januari 1964 zijn uiteengezet in ons antwoord op overeenkomstige vragen van de VVD-fractie De omvang van de financiele gevolgen van het eventuele ontbreken van een tijdsli-

niet in dit wetsvoorstel is niet aan te geven Redelijkerwijs mag echter worden aangenomen dat een in de tijd niet beperkte werking van de regeling tot een aanmerkelijke toename van de financiele gevolgen zal leiden Het aantal rechthebbenden dat bijvoorbeeld een vergoedingsaanspraak op grond van artikel 6 zal hebben, zal toenemen Zoals ook in de MvT is opgemerkt, zijn de door organisaties van rechthebbenden genoemde bedragen niet meer dan schattingen, waarbij in het bijzonder is uitgegaan van de verschillende vormen van gebruik van door het Verdrag van Rome beschermde prestaties Rechthebbenden hebben daarbij ook in aanmerking genomen de bedragen die in andere, met Nederland vergelijkbare - muziekimporterende - landen zijn gemoeid met de uitvoering van deze regeling Het enige concrete aanknopingspunt vormt het bedrag dat in de overeenkomst tussen de NOS en de NVPI is afgesproken

Ons is niet gebleken dat rechthebbenden bij het begroten van de financiele gevolgen rekening hebben gehouden met een eventuele beperking van de werkingssfeer of met de voorbehouden die bij de toetreding zullen worden gemaakt Niet uit het oog mag worden verloren dat deze schattingen zijn gemaakt in een zeer vroeg stadium van voorbereiding van het wetsvoorstel, toen de exacte inhoud van de regeling nog niet vaststond

De door de CDA-fractie gesignaleerde omstandigheid dat in de praktijk ook opnamen uit de vijftiger jaren wordt gebruikt behoeft naar onze mening niet zonder meer er toe te leiden dat de werkingssfeer van het wetsvoorstel dient te worden uitgebreid tot dat decennium De opmerking in de MvT (blz 31) [zie hierboven p 245] dat vele prestaties (bijvoorbeeld grammofoonplaten uit de jaren zeventig) thans nog op een grote populariteit kunnen rekenen, strekt tot nadere ondersteuning van het in het wetsvoorstel gekozen tijdstip van 1 januari 1964, welke keuze is ingegeven door de datum van inwerkingtreding van het Verdrag Vanaf dat tijdstip bestond - althans theoretisch - de mogelijkheid voor Nederland om toe te treden tot een internationaal beschermingsregime en dit op nationaal niveau te implementeren Het laten vervallen van een beperking in de tijd is, afgezien van de financiele consequenties, naar onze mening ook niet aangewezen aangezien het traceren van de rechthebbenden, wier toestemming voor bepaalde handelingen vereist is, moeilijker zal worden naarmate de desbetreffende prestatie verder terug in de tijd heeft plaatsgevonden De door de leden van de CDA-fractie gestelde vraag of tegen handelingen, die na 1 januari 1964 maar voor de datum van inwerkingtreding van het wetsvoorstel zijn verricht en die onder vigeur van deze wet een inbreuk vormen op het absolute recht, nog kan worden opgetreden, dient negatief beantwoord te worden Deze handelingen vormen immers - bij gebreke van een wettelijke regeling toen zij plaats vonden - geen inbreuk Van een absoluut recht was toen immers nog geen sprake Wel kan involge artikel 33 [oud 32] worden opgetreden tegen inbreukmakende handelingen die ná de datum van inwerkingtreding plaatsvinden ten opzichte van prestaties die na 1 januari 1964 en voor de datum van inwerkingtreding zijn verricht

De door de leden van de SGP-fractie en de D66-fractie gestelde vraag of een gevolg van het voorgestelde artikel is dat alle uitvoeringen, fonogrammen en uitzendingen die vóór 1 januari 1964 tot stand zijn gekomen vrijelijk kunnen worden overgenomen, kan bevestigend worden beantwoord Deze prestaties vallen op grond van artikel 33 [oud 32] buiten het onderhavige beschermingsregime Het jaar van inwerkingtreding van het Verdrag van Rome is als ondergrens gekozen aangezien - zoals wij hierboven reeds hebben opgemerkt - vanaf dat tijdstip een internationaal beschermingsregime bestond waarbij Nederland zich kon uitsluiten Rechthebbenden konden - althans theoretisch - rekening houden met de mogelijkheid dat Nederland zou treden tot het Verdrag en dat een nationale regeling terzake zou worden gentroduceerd

Met dit tijdstip menen wij een evenwicht gecreeerd te hebben tussen enerzijds de belangen van rechthebbenden wier prestaties voor de datum van inwerkingtreding van de wet hebben plaatsgevonden en anderzijds de financiele gevolgen van deze regeling

In antwoord op de door deze leden gestelde vraag of ongeautoriseerde opnamen die zijn vervaardigd in de periode 1964 tot de datum van inwerkingtreding niet zijn te beschouwen als illegaal, wijzen wij erop dat de onderhavige regeling niet op deze opnamen van toepassing is zodat de toestemming van de uitvoerende kunstenaar niet vereist is voor handelingen die in deze periode zijn verricht met betrekking tot deze prestaties Van illegale opnamen kan bij gebreke van een absoluut recht niet gesproken worden Dit geldt overigens ook voor opnamen van uitvoeringen die voor 1 januari 1964 hebben plaatsgevonden

EV Eindverslag

[Algemeen] Ook afgezien van de problemen rond de handhaving waren de leden van de GPV-fractie ook niet onder de indruk van de inhoudelijke argumenten voor beperking van de werkingssfeer van de wet tot uitvoeringen, fonogrammen of uitzendingen die na 1 januari 1964 hebben plaatsgevonden onderscheidenlijk zijn vervaardigd Dat in dat jaar ook het Verdrag van Rome in werking trad is een feit, maar nauwelijks een argument Ook voordien was de Nederlandse wetgever bevoegd ter zake wettelijke regels te stellen, terwijl na 1 januari 1964 nog geruime tijd verstreek voordat een substantieel aantal landen wetgeving ter uitvoering van het verdrag uitvaardigde

[Artikelgewijs] Tenslotte gingen de leden van de CDA-fractie in op de werkingssfeer van het wetsvoorstel in de tijd De toelichting op en de argumenten om de rechten te doen gelden voor fonogrammen c a vanaf 1964 in afwijking van de elders gebruikelijke termijn van 50 jaar vonden zij niet overtuigend Enerzijds gaf de regering aan, dat financiele redenen aan de keuze ten grondslag liggen, doch deze kunnen niet gekwantificeerd worden Anderzijds werd overigens gesteld dat geen uitspraak over de vergoedingen gedaan konden worden, omdat de hoogte daarvan een kwestie van onderhandelen tussen betrokkenen is Ook troffen zij de verwachting aan, dat de omvang van het repertoire niet zodanig is, dat het aantrekkelijk is om alleen fonogrammen van voor 1964 ten gehore te brengen Hieruit zou dan ook de verwachting kunnen volgen, dat in het gehele repertoire dat ten gehore wordt gebracht fonogrammen voor 1964 dan ook niet zo'n grote plaats zullen innemen en derhalve de financiele gevolgen navenant zijn Dat de rechtspraktijk reeds gedeeltelijk vooruit gelopen is op de invoering van een nationale regeling was een andere reden om de financiele redengeving te relativeren Al met al is de redengeving voor de gemaakte keuze zwak, omdat deze leden geen redenen hadden aangetroffen die af te leiden zijn uit het Verdrag zelf of uit onderdelen van het wetsvoorstel Redenerend vanuit het verdrag en het wetsvoorstel zelf vonden de leden van de CDA-fractie het feit, dat op behoorlijk grote schaal "oud materiaal" opnieuw wordt uitgebracht op compact disc reden de volledige bescherming die voortvloeit uit artikel 12 [oud 11] te bieden Het argument dat het dan moeilijker zal worden de rechthebbenden te traceren sprak hen niet aan Naar hun oordeel kan tegengeworpen worden, dat bij een geschil op dit punt de rechter zal toetsen aan de billijkheid Naar hun mening zal aanpassing tevens een grote bijdrage leveren aan het bestrijden van piraterij

De leden behorende tot de PvdA-fractie hadden vastgesteld dat de regering de beperking die artikel 33 [oud 32] inhoudt op de terugwerkende kracht van de termijn van vijftig jaar genoemd in artikel 12 [oud 11] op blz 34 [zie hierboven p 249] van de MvA onderbouwt met twee argumenten de financiele gevolgen voor de gebruikers en de moeilijkheid van het traceren van vroegere rechthebbenden Dit tweede argument kwam deze leden minder sterk voor, daar - naarmate de tijd sinds 1964 verstrijkt - de termijn steeds meer het maximum van 50 jaar zal benaderen, en die traceerproblemen zich dan ook zullen voordoen Zou in dat geval een termijn van, zeg, 27 jaar in artikel 12 [oud 11] niet logischer zijn, een termijn waarvoor deze leden overigens niet

wilden worden geacht te pleiten? Genoemde leden wilden voorts een reactie van de regering vernemen op het commentaar terzake van de Kunstenbond FNV (brief van 20 augustus 1990), met name ook op drie punten de vrijbrief die in het wetsvoorstel wordt gegeven aan heruitgave van opnamen van voor 1964, de gesignaleerde extra problemen voor gebruikers, alsmede bij perceptie en incasso en de "premie" die wordt verstrekt op het niet gebruiken van recentere vastleggingen

De leden van de VVD-fractie constateerden in de MvA dat de regering op het standpunt blijft staan, dat een zekere beperking gewenst is in verband met de financiele gevolgen voor gebruikers Daarnaast zou redelijkerwijs mogen worden aangenomen dat - indien de voorgestelde beperking er op 1 januari 1964 niet zou zijn -, die gevolgen aanmerkelijk zouden toenemen Dat kan nooit een reden zijn om rechten niet te erkennen Bovendien wordt als argument aangevoerd, dat 1 januari 1964 de datum van inwerkingtreding van de Conventie van Rome is en het argument dat rechthebbenden bij oudere opnamen soms moeilijk traceerbaar zijn De leden van de VVD-fractie meenden, dat het toch niet de bedoeling van het voorliggende wetsvoorstel kan zijn die groep te begunstigen die de prestaties van uitvoerende kunstenaars exploiteren door bijvoorbeeld heruitgaven te verzorgen van eerdere opnamen Het argument, dat de leden van de VVD-fractie reeds in het voorlopig verslag naar voren brachten met betrekking tot het argument van gebruikers, dat indien opnamen voor 1964 worden gespeeld deze derhalve niet onder de werkingssfeer van deze wet zouden vallen, achtten deze leden in de MvA volstrekt onvoldoende weerlegd Het argument, dat het traceren van medewerkenden aan oudere opnamen dan 1964 niet eenvoudig is, onderschreven deze leden Echter, naar de mening van de VVD-fractieleden is het feit dat het vinden van de muzikanten op een plaat uit 1958 per definitie moeilijker zou zijn dan het opsporen van de vertolkers van een produktie uit 1985 niet evident Het argument, dat de terugwerkende kracht gekoppeld aan de toetreding van Nederland in 1964 heeft deze leden vooralsnog niet overtuigd Het feit dat Nederland zo laat is met ratificering lijkt hen niet ten koste van de rechthebbenden te mogen gaan

NEV Nota naar aanleiding van het eindverslag

De leden van de CDA-fractie vonden de toelichting op en de argumenten voor een beperking van de werkingssfeer van het wetsvoorstel in de tijd niet overtuigend

Deze leden hadden terzake geen redenen aangetroffen die af te leiden zijn uit het Verdrag zelf of uit onderdelen van het wetsvoorstel,

Zij meenden dat het feit dat op grote schaal "oud materiaal" opnieuw wordt uitgebracht op compact disc reden is om de volledige bescherming die voortvloeit uit artikel 12 [oud 11] te bieden Het argument dat rechthebbenden moeilijker te traceren zijn, sprak hen niet aan Naar hun oordeel kan worden tegengeworpen dat de rechter bij een geschil op dit punt zal toetsen aan de billijkheid Voorts waren zij van mening dat aanpassing tevens een grote bijdrage zal leveren aan het bestrijden van de piraterij

Zoals in de MvT (blz 30) [zie hierboven p 245] en in de MvA (blz 8, 33) [zie hierboven pp 247-248] is aangegeven, hebben financiele overwegingen een belangrijke rol gespeeld bij zowel de vraag of toetreding van Nederland tot het Verdrag van Rome opportuun is als bij de vaststelling van de inhoud van het beschermingsregime Voor deze realiteit kan men de ogen niet sluiten Naast het belang van de rechthebbenden bij een deugdelijke bescherming van hun prestaties dient ook het belang van gebruikers die met een lastenverzwaring worden geconfronteerd in aanmerking te worden genomen Het als een compromis te beschouwen tijdstip van 1 januari 1964 vormt naar onze mening een evenwichtige oplossing Wij zijn ons er terdege van bewust dat het laten vallen van deze beperking voor rechthebbenden tot een optimaal beschermingsregime zou

leiden, dit is echter vanwege in het bijzonder de financiele consequenties niet haalbaar Een ander alternatief zou zijn dat de wettelijke regeling alleen zou gelden voor prestaties die na het tijdstip van inwerkingtreding hebben plaatsgevonden Dit alternatief, dat bij de voorbereiding van het wetsvoorstel ook is overwogen, hebben wij evenzeer afgewezen aangezien dit zou betekenen dat alle prestaties daterend van voor de inwerkingtreding in het vrije domein zouden komen, hetgeen de positie van uitvoerende kunstenaars, fonogrammenproducenten en omroeporganisaties geheel zou uithollen

Een ander bijkomend argument van praktische aard is de omstandigheid dat naarmate de prestaties ouder zijn de rechthebbenden moeilijker zijn op te sporen hetgeen de effectuering van het verbodsrecht bemoeilijkt Een onvermijdelijke consequentie van de voorgestelde beperking van de werkingssfeer is dat prestaties die voor de gestelde datum hebben plaatsgevonden niet vallen onder het beschermingsregime Van "piraterij" kan ten aanzien van deze prestaties strikt genomen niet gesproken worden aangezien het exclusieve recht niet van toepassing is

De leden van de PvdA-fractie vroegen of een termijn van 27 jaar in artikel 12 [oud 11] niet logischer zou zijn

De termijn van 50 jaren is gekozen aangezien deze aansluit bij de internationale tendens terzake Voorts zou een termijn van 27 jaar betekenen dat naarmate het wetsvoorstel later in werking treedt minder prestaties die na 1 januari 1964 zijn tot stand gekomen nog voor bescherming in aanmerking zouden komen omdat de beschermingstermijn inmiddels is verstreken

De leden van de PvdA-fractie wilden voorts een reactie op in het bijzonder 3 punten uit de brief van de Kunstenbond FNV van 20 augustus 1990

Het eerste punt betrof de door het wetsvoorstel gecreeerde mogelijkheid om zonder toestemming van betrokkenen opnamen van voor 1964 opnieuw uit te geven Het stellen van een tijdslimiet op 1 januari 1964 leidt er toe dat prestaties die voor dat tijdstip hebben plaatsgevonden niet onder de werkingssfeer van het wetsvoorstel vallen Dit is een aan de in artikel 33 [oud 32] voorziene regeling inhaerent gevolg Overigens moet niet uit het oog worden verloren dat er op opnamen van voor 1964 nog auteursrecht kan rusten, bijvoorbeeld van de tekstschrijver of componist Zonder hun toestemming is een heruitgave niet mogelijk

Het tweede punt betreft de door de Kunstenbond FNV gesignaleerde extra problemen voor gebruikers zowel bij de perceptie als de incasso

Bij de onderhandelingen tussen (overkoepelende organisaties van) gebruikers en de incassoorganisatie zal op basis van de artikelen 32 [oud 31] en 33 [oud 32] moeten worden beoordeeld of en zo ja hoe groot de betalingsverplichting is Steekproeven zullen - naar wij aannemen - daarbij een belangrijk instrument vormen Wij zijn ons ervan bewust dat de in voornoemde artikelen geformuleerde criteria de uitvoering van de vergoedingsregeling voor het secundair gebruik kunnen compliceren, maar niet zodanig dat een efficiente uitvoering van deze regeling onmogelijk wordt

Overigens is hier geen sprake van een volstrekt nieuw, onontgonnen werkterrein, aangezien de gebruikers thans reeds voor het zgn secundair gebruik met de vereniging BUMA moeten contracteren voor de auteursrechtelijke toestemming en de daaraan gekoppelde vergoeding

Een derde punt betreft "de premie" die wordt verstrekt op het niet gebruiken van recentere vastleggingen Ook dit betreft een aan de in het wetsvoorstel gemaakte keuze inhaerent gevolg Het in het wetsvoorstel gekozen tijdstip brengt met zich mee dat het secundair gebruik van voor 1 januari 1964 vervaardigde fonogrammen niet leidt tot een vergoedingsverplichting zoals omschreven in artikel 7 [oud 6] van het wetsvoorstel

De vraag of voor dit gebruik de toestemming van eventuele auteursrechthebbenden nodig is, blijft echter onverlet

De gebruiker, die stelt dat hij alleen fonogrammen openbaar maakt die vallen buiten de werkingssfeer van de onderhavige regeling, zal dit aan de incasso-organisatie moeten bewijzen

De leden van de VVD-fractie hadden eveneens vragen met betrekking tot de voorgestelde beperking van de werkingssfeer Naar hun mening kan beperking van de financiele gevolgen nooit een reden zijn om rechten niet te erkennen

Deze stelling van de VVD-fractie onderschrijven wij niet Zoals hiervoor is uiteengezet, is artikel 33 [oud 32] het resultaat van een afweging tussen enerzijds een adequaat beschermingsregime voor rechthebbenden en anderzijds de (financiele) belangen van gebruikers Daarbij is ook in aanmerking genomen de gevolgen van het hanteren van een tijdslimiet voor prestaties die voor dat tijdstip zijn verricht Deze gevolgen hebben zowel betrekking op het in artikel 7 [oud 6] geregelde secundair gebruik van fonogrammen als op het op andere dragers vastleggen van oude opnamen

De leden van de VVD-fractie onderschreven het argument dat het traceren van medewerkenden aan oudere opnamen dan 1964 niet eenvoudig is Zij waren evenwel van mening dat het feit dat het vinden van muzikanten op een plaat uit 1958 moeilijker zou zijn dan het opsporen van de vertolkers uit 1985 niet evident is

Het ligt naar onze mening in de rede dat het opsporen van rechthebbenden door het simpele verloop van de tijd en de omstandigheden die in die tijd zijn gewijzigd (men denke bijvoorbeeld aan overlijden, verhuizing, andere samenstelling van een groep) moeilijker zal worden Het betreft hier een louter praktisch argument dat bij de in artikel 33 [oud 32] gemaakte keuze is meegewogen

De leden van de VVD-fractie waren voorts van mening dat het feit dat Nederland zo laat is met ratificering niet ten koste van rechthebbenden mag gaan

Er zij op gewezen dat de omstandigheid dat Nederland eerst nu tot het Verdrag van Rome zal toetreden los staat van het in artikel 33 [oud 32] gekozen tijdstip Ook indien eerder toetreding tot het verdrag mogelijk zou zijn geweest, zou de vraag aan de orde zijn gekomen hoever de werkingssfeer van de nationale regeling - gelet op de financiele implicaties - zou moeten reiken

NvW2 Tweede nota van wijziging

In artikel 33 [oud 32] worden de volgende wijzigingen aangebracht
1 het woord "uitzendingen" wordt vervangen door programma's
2 De zinsnede "onderscheidenlijk zijn vervaardigd" wordt vervangen door , zijn vervaardigd onderscheidenlijk zijn uitgezonden

MO Mondeling overleg

De heer **Jurgens** vroeg ter toelichting of het juist is dat met de thans voorliggende tekst een grote groep potentiele rechthebbenden wordt uitgesloten, namelijk diegenen die geen Verdragspartner zijn en zij wiens uitvoeringen hebben plaatsgevonden voor 1964 Kunnen deze rechthebbenden nog een beroep doen op artikel 162, Boek 6 BW?

De heer **Lukàcs** wees erop dat de Verdragswetgever destijds een duidelijke afbakening heeft gegeven ten aanzien van diegenen die de rechten die uit het Verdrag voortvloeien, kunnen genieten Daarvoor zijn bepaalde categorieen aangewezen en zijn toepassingscriteria aangegeven Het ministerie van Justitie heeft gemeend hieruit bepaalde consequenties te moeten trekken Wanneer nu zou worden verklaard dat ook in alle andere gevallen bescherming mogelijk is, zal er een uiterst diffuus systeem ontstaan dat de rechtszekerheid niet ten goede zal komen Bovendien speelden de financiele consequenties een belangrijke rol bij de totstandkoming van het Verdrag en van dit wetsvoorstel De vrees lijkt gerechtvaardigd dat die financiele consequenties bij uit-

breiding van de categorieen en toepassingscriteria nog moeilijker kunnen worden overzien dan nu al het geval is

De heer **Jurgens** meende dat deze argumentatie ook in de stukken naar voren had moeten komen In de stukken zegt de regering dat de wetgever zich niet kan uitspreken over de negatieve reflexwerking Nu zegt de heer Lukacs namens de regering dat het juist wel goed is als de wetgever duidelijk maakt dat er een negatieve reflexwerking is, namelijk door de bescherming te beperken tot dit onderwerp Die beperking van de bescherming is een politieke beslissing Afgezien van de vraag hoe dit wetstechnisch gestalte kan krijgen, is een bepaling in de wet dat dit juist wel of juist niet de bedoeling is, bindend voor de rechter

De heer **Lukàcs** merkte op dat de onrechtmatige-daadsregeling altijd een soort sluitstuk is waarop kan worden teruggegrepen als zich zeer bijzondere omstandigheden voordoen Dit beginsel is hier opengelaten

Ook na gesprekken met alle praktijkorganisaties is onvoldoende duidelijk in welke gevallen eventueel toch nog een bescherming noodzakelijk is Daarom bestaat de vrees dat als de wetgever die weg openlaat, hij dan een volkomen onduidelijke indicatie geeft, ook aan de rechter

De heer **Wolffensperger** stelde vast dat er een grotere potentiele, financiele dreiging ontstaat als die beperking wordt weggenomen Hij wees erop dat hij twee maatregelen heeft voorgesteld het schrappen van de datum en de nadrukkelijke introductie van artikel 162, Boek 6, B W Aan de laatste maatregel kleven mogelijk financiele risico's, aan de eerste maatregel echter niet Overigens was hij van mening dat er legio casusposities denkbaar zijn, bijvoorbeeld een producent die zonder toestemming een verzamel-c d uitbrengt met opname's uit de periode voor 1 januari 1964

De **staatssecretaris** merkte op dat de EG-Richtlijn leenrecht naar verwachting in oktober aanstaande wordt vastgesteld Daarmee is het vraagstuk van de reciprociteit inhoudelijk opgelost Naar verwachting vervalt met deze Richtlijn tevens de tijdsgrens die nu nog wordt genoemd in het wetsvoorstel Overigens is verschil van mening over de interpretatie van de Richtlijn niet uitgesloten De regering voert hierover nog intern beraad

Mevrouw **Meijer** wees erop dat de Richtlijn leenrecht een hoofdstuk naburige rechten bevat Alle EG-lidstaten zijn met de aanvaarding van die Richtlijn verplicht de naburige rechten inhoudelijk materieel te introduceren De kwestie van reciprociteit is dan minder relevant

Het regiem dat in deze Richtlijn wordt geintroduceerd betekent bovendien dat de bodemgrens van 1 januari 1964 niet langer kan worden gehanteerd in de wetgeving Hierover vindt nog interdepartementaal overleg plaats

De heer **Koetje** citeerde de Raad voor het filiaal- en grootwinkelbedrijf die in een brief van 4 juni 1992 stelt volledig onverwacht te hebben vernomen dat de ministeries van Justitie en WVC van mening zijn dat op grond van artikel 15 van het Verdrag van Rome en de Richtlijn, de datum van 1 januari 1964 uit de wetstekst moet worden geschrapt

De heer **Wolffensperger** vroeg welk standpunt de Nederlandse regering heeft ingenomen in de onderhandelingen over de harmonisatie van de Richtlijn op het punt van de vermelding van een datum

De **staatssecretaris** zegde toe dit na te gaan en op dit onderwerp terug te komen

De heer **Wolffensperger** vroeg of hij uit het antwoord van de staatssecretaris mag afleiden dat het schrappen van de datum ook voor de regering aanvaardbaar is

De **staatssecretaris** wees erop dat over dit vraagstuk nog interdepartementale gesprekken gaande zijn

NvW3 Derde nota van wijziging

In artikel 33 [oud 32] vervalt de zinsnede , maar na 1 januari 1964,

Toelichting:

De in artikel 33 [oud 32] van het wetsvoorstel op de naburige rechten voorgestelde termijn wordt geschrapt aangezien deze niet in de lijn ligt van de concept-richtlijn van de EEG betreffende het verhuurrecht, het uitleenrecht en bepaalde naburige rechten op het gebied van intellectuele eigendom, welke richtlijn naar mag worden aangenomen zeer binnenkort tot stand zal komen

H Handelingen Tweede Kamer 1991-1992, 3 september 1992, p. 6287:

De heer Koetje (CDA) Voorzitter! Ik kom nu aan enkele losse opmerkingen De CDA-fractie heeft in het eindverslag de terugwerkende kracht van de werkingssfeer voor fonogrammen vanaf 1964 niet overtuigend genoemd Wij vonden de redengeving zwak Eigenlijk werden in de nota de motieven herhaald Ik was voornemens op dit punt met een wijzigingsvoorstel te komen Gelukkig deelde de staatssecretaris tijdens het mondelinge overleg mee dat de nieuwe EG-richtlijn ook tot wijziging zou moeten leiden Inmiddels heb ik kunnen constateren dat de regering het jaartal wil schrappen Ik maak dat althans op uit de nota van wijziging Wij stemmen daarmee in Het lijkt mij zowel voor de Handelingen als voor belangstellenden goed als de staatssecretaris tijdens dit debat iets meer toelicht wat de redenering is geweest om tot het schrappen van het jaartal over te gaan Om welke richtlijn gaat het precies? Die ene zin in het verslag is weliswaar helder voor insiders, maar een iets ruimere uiteenzetting lijkt mij wenselijk

Ik vraag dit ook omdat deze wijziging financiele gevolgen heeft

p. 6293:

De heer Schutte (GPV) Mijnheer de voorzitter! Veel bekritiseerd is het lang volgehouden voorstel de werkingssfeer van de wet niet verder te laten terugwerken dan tot 1964 Het ligt voor de hand dat organisaties van belanghebbenden hiertegen bezwaar maken Elke begrenzing in de tijd beperkt de exclusieve rechten van hun leden Toch kunnen deze rechten niet het enige criterium zijn als het gaat om het verbinden van gevolgen en activiteiten uit het verleden De positie van de huidige gebruikers behoort in de beschouwingen te worden betrokken Daarom zijn de financiele gevolgen toch niet zonder belang Nu het jaartal alsnog is vervallen, rijst de vraag hoe de gevolgen voor de gebruikers nu worden ingeschat Positief lijkt mij in ieder geval dat door het vervallen van de termijn een mogelijke hinderpaal op de weg naar samenwerking tussen toekomstige incasso-organisaties van artiesten en producenten en Buma/Stemra is weggenomen

p. 6302:

De heer Korthals (VVD) De terugwerkende kracht is een ander belangrijk punt in dit wetsvoor-

stel Die terugwerkende kracht was aanvankelijk beperkt tot 1964 De VVD-fractie heeft bij de schriftelijke voorbereiding voortdurend gevraagd of die grens wel gehandhaafd zou moeten worden Gelukkig is zij thans niet meer aanwezig

p. 6303:

De heer Leerling (RPF) Voorts sta ik uiteraard stil bij het artikel met betrekking tot de datum van 1 januari 1964, waarin de terugwerkende kracht wordt geregeld Buitengewoon opvallend is, dat na eerder vasthoudend verzet van de zijde van het kabinet, de staatssecretaris nu bereid is - blijkens de derde nota van wijziging - deze regeling te laten vervallen met het oog op de conceptrichtlijn van de Europese Gemeenschap betreffende het verhuurrecht, het uitleenrecht en de naburige rechten op het gebied van intellectueel eigendom Mijn opvatting dienaangaande is gemengd Systematisch gezien is het uiteraard beter, niet over te gaan tot regeling met terugwerkende kracht per deze datum Echter, met het oog op de huidige situatie, waarin een bepaalde praktijk is ontstaan en bepaalde verwachtingen zijn gewekt, is het een ommezwaai met onverhoeds nadelige financiele effecten Daar heeft men tot dusverre rekening mee willen houden Nu spreken wij nog van een concept-richtlijn Welke positie heeft Nederland bij de besprekingen over die richtlijn ingenomen? Graag krijg ik op dit punt een nadere verduidelijking, met name ten aanzien van de vraag hoe te handelen met de zogenoemde betalenden

p. 6337:

Staatssecretaris Kosto De heer Koetje sprak over de schrapping van de termijn in artikel 33 [oud 32] Ik stel voor de termijn in artikel 33 [oud 32] te schrappen, aangezien er in Brussel legislatieve ontwikkelingen gaande zijn, te weten de verhuur- en leenrichtlijn en de richtlijn harmonisatie beschermingsduur, die Nederland ertoe zullen dwingen deze termijn te laten vallen In het licht daarvan acht ik het aangewezen dat nu te doen

p. 6338:

Staatssecretaris Kosto De heer Leerling vroeg ook naar het Nederlandse standpunt in de Brusselse discussie over de richtlijn voor het leenrecht in verband met de termijn van 1 januari 1964 De Nederlandse delegatie heeft in de raadswerkgroep gewezen op deze specifieke regeling Er was evenwel geen steun van de andere landen voor deze oplossing

HI Handelingen Eerste Kamer 1992-1993, 16 maart 1993, p. 946:

De heer Korthals Altes (VVD) De lange duur van voorbereiding maakte het destijds voor de ministers van WVC en Justitie aanvaardbaar, vooral op aandrang van degenen die de heffing zouden moeten gaan betalen en van de toenmalige staatssecretaris van Economische Zaken, die voor deze groepering als spreekbuis optrad, dat de duur werd beperkt waarvoor in de aanvang bescherming zou worden verleend De vijftigjarige periode van bescherming zou niet verder teruggerekend worden dan tot 1964 Dat was een compromis Dit compromis is echter in het laatste stadium van de behandeling in de Tweede Kamer, bij de derde nota van wijziging, uit het wetsvoorstel verdwenen, Aanvankelijk stond die bepaling in artikel 32, later vernummerd tot 33 Tegelijk met die vernummering, in de derde nota van wijziging, verdwijnt die beperking

Het Overlegplatform auteursrecht en naburige rechten heeft zich hierover in een brief van 4 november jongstleden aan mij beklaagd Ik begrijp die klacht tot op zekere hoogte wel Als er een compromis is gesloten ten behoeve van een bepaalde groep belanghebbenden dan moet die

groep belanghebbenden, ook al is zij niet rechtstreeks partij bij het compromis, erop kunnen vertrouwen dat het compromis in stand blijft In dit geval is het bij nota van wijziging ongedaan gemaakt, zoals ik al zei

Begrijp ik het echter goed, wanneer ik uit de toelichting bij de desbetreffende nota van wijziging opmaak dat de wijziging het gevolg is van een toen aanhangige conceptrichtlijn van de EG, betreffende het verhuurrecht, het uitleenrecht en bepaalde naburige rechten, zodat gezegd kan worden dat het compromis door Brussel zou worden overruled? Dan zijn de bewindslieden niet uit eigen beweging of onder druk van de Tweede Kamer gezwicht, maar wilden zij inspelen op te verwachten Europese regelgeving Mijn vraag is hoe het met deze richtlijn staat Als deze intussen is vastgesteld, dan was de klacht van het overlegplatform bij leden van deze Kamer eigenlijk aan het verkeerde adres en is het juist dat deze verandering in de derde nota van wijziging is aangebracht

p. 948:

Staatssecretaris Kosto De heer Korthals heeft ook gevraagd naar de Europese regelgeving Voorzitter Het compromis dat ter sprake is gekomen, kon inderdaad niet worden gehandhaafd vanwege de EG-richtlijn inzake het leenrecht, naburige rechten, verhuur enz Deze richtlijn is op 19 november 1992 tot stand gekomen en zal op 1 juli 1994 in werking treden De tekst van deze richtlijn treft men desgewenst in deze Kamer aan, het stuk is op de gebruikelijke plaats gedeponeerd

Artikel 34 [Aanvullende werking art. 6:162 BW]

W Wettekst

De voorgaande artikelen van deze wet laten een beroep op artikel 162 van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek onverlet

OV Oorspronkelijk voorstel

[Artikel 34 kwam in het oorspronkelijk voorstel niet voor]

VV Voorlopig verslag

[Algemeen] Alvorens op enkele onderdelen van het wetsvoorstel meer in bijzonder in te gaan, wilden de leden van de CDA-fractie ingaan op de verhouding tussen dit wetsvoorstel en de bescherming van de rechten van uitvoerenden op grond van artikel 1401 BW Na het arrest van de Hoge Raad van 24 februari 1989 in het zogenaamde Elvis Presley-geding is de problematiek van de naburige rechten in een stroomversnelling geraakt Prof Cohen Jehoram suggereert zelfs, dat Nederland zonder uitvoeringswetgeving al tot het Verdrag van Geneve zou kunnen toetreden (zie AMI, juni 1989) Anderzijds wierp hij vragen op over de verschillen in rechtsbescherming op grond van dit wetsvoorstel en ex artikel 1401 BW De aan het woord zijnde leden vroegen de regering de vraag te beantwoorden of Amerikaanse uitvoerende kunstenaars - bijvoorbeeld popmuzikanten - geen bescherming zullen genieten op grond van dit wetsvoorstel, maar wel een beroep kunnen doen op artikel 1401 BW Hoe moesten zij in dit verband de gevolgen zien voor de vergoedingsregeling op basis van artikel 7 [oud 6]?

[Zie voorts passage tussen # # in MvA]

MvA Memorie van antwoord

[Algemeen] De leden van de CDA-fractie gingen in op de verhouding tussen dit wetsvoorstel en de bescherming van rechten van uitvoerenden op grond van artikel 1401 B W Zij wezen erop dat na het arrest van de Hoge Raad van 24 februari 1989 in het Elvis Presley-geding de problematiek van de naburige rechten in een stroomversnelling is geraakt Verwezen werd naar het artikel van prof Cohen Jehoram in Informatierecht, AMI, juni 1989 De leden van de CDA-fractie vroegen of Amerikaanse uitvoerende kunstenaars - bijvoorbeeld popmuzikanten - geen bescherming zullen genieten op grond van dit wetsvoorstel, maar wel een beroep kunnen doen op artikel 1401 B W Zij vroegen voorts hoe zij in dit verband de gevolgen moeten zien voor de vergoedingsregeling op basis van artikel 7 [oud 6] Tevens vroegen deze leden of de bescherming van opnamen van voor 1964 in het Elvis Presley-arrest ruimer is dan in het wetsvoorstel Kortom, deelde de regering de mening van voornoemde schrijver dat in vergelijking met de uitspraak van de Hoge Raad het wetsvoorstel een aantal gevoelige verslechteringen in de rechtsbescherming brengt, zo vroegen deze leden

In artikel 32 [oud 31] van het onderhavige wetsvoorstel zijn de criteria geformuleerd op grond waarvan aan het voorgestelde beschermingsregime toepassing kan worden gegeven Voorts zijn in dit artikel de voorbehouden uitgewerkt die bij de toetreding tot het Verdrag van Rome inzake

de bescherming van uitvoerende kunstenaars, producenten van fonogrammen en omroeporganisaties worden gemaakt

Met betrekking tot fonogrammen die voor 1 januari 1964 zijn vervaardigd, zij opgemerkt dat zij ingevolge artikel 33 [oud 32] niet onder het bereik van het onderhavige wetsvoorstel vallen Het in dit wetsvoorstel gecreeerde beschermingsregime is niet van toepassing op deze fonogrammen In het Elvis Presley-arrest (Hoge Raad 24 februari 1989, RvdW 1989, nr 73) [zie bijlage 5] wordt deze beperking in de tijd niet gemaakt Overigens zijn wij van mening dat de bescherming op grond van artikel 1401 BW en de bescherming op basis van de in dit wetsvoorstel voorziene specifieke regime niet met elkaar vergeleken kunnen worden In het onderhavige wetsvoorstel wordt aan de uitvoerende kunstenaar een exclusief recht toegekend met betrekking tot zijn prestatie De inhoud van dit recht en eventuele beperkingen daarop worden in de voorgestelde regeling geheel uitgewerkt In de Elvis Presley-zaak wordt de bescherming gezocht via een actie uit onrechtmatige daad, hetgeen op dat tijdstip de enige mogelijkheid vormde In dit arrest wordt het overnemen op eigen geluidsdragers van door een ander vervaardigde geluidsopnamen - zonder diens toestemming - en het in de handel brengen van de aldus opgenomen geluidsopnamen onrechtmatig geoordeeld In het kader van een actie op grond van artikel 1401 BW zal in elk concreet geval aan de hand van de feitelijke omstandigheden moeten worden beoordeeld of er sprake is van een onrechtmatig handelen Daarentegen bepalen artikel 2, eerste lid, onder b en c, respectievelijk artikel 6 [oud 5], eerste lid, onder a en b, uitdrukkelijk dat de uitvoerende kunstenaar en de producent van fonogrammen het uitsluitend recht hebben om toestemming te verlenen voor het reproduceren c q het in het verkeer brengen van een opname van een uitvoering onderscheidenlijk een fonogram Meer dan de - noodzakelijkerwijs - casuistische beoordeling die in het kader van een actie uit onrechtmatige daad plaatsvindt, bevordert het onderhavige beschermingsregime, dat een exclusief recht creeert, de rechtszekerheid en de duidelijkheid

De leden van de D66-fractie wezen erop dat op blz 4 van de MvT [zie hierboven p 22] wordt opgemerkt dat een bescherming in de vorm van een uitsluitend recht meer rechtszekerheid en waarborgen biedt aan de betrokkenen dan een actie uit onrechtmatige daad De hier aan het woord zijnde leden wilden deze mededeling in haar algemeenheid niet bestrijden Toch waren bij hen in dit verband enige vragen gerezen De Hoge Raad heeft in zijn geruchtmakende Elvis Presley-arrest van 24 februari 1989 (Informatierecht/AMI 1989/3, p 70 en Ars Aequi 1989, p 675) bescherming tegen platenpiraterij verleend op basis van artikel 1401 BW, en wel aan de Amerikaanse zanger en diens Amerikaanse platenmaatschappij Hoe zal de situatie zijn na de inwerkingtreding van de onderhavige wet, zo vroegen deze leden Volgens artikel 32 [oud 31] van het ontwerp kunnen Amerikaanse uitvoerende kunstenaars geen beroep doen op de artikelen ervan, aangezien de Verenigde Staten geen partij zijn bij het Verdrag van Rome Blijven de Amerikaanse kunstenaars dan wel een beroep houden op de actie uit onrechtmatige daad volgens het Elvis Presley-criterium? Of moet worden aangenomen dat de onderhavige wet op de naburige rechten een negatieve reflexwerking zal hebben en dat ook de artikel 1401 BW-actie voortaan uitgesloten zal zijn voor Amerikaanse kunstenaars? Zal aldus de onderhavige wet voor hen een verslechtering brengen? In het Elvis Presley-geding werd bescherming verleend aan oude opnamen, gedeeltelijk daterend van voor 1 januari 1964, de uiterste grens voor bescherming van prestaties die artikel 33 (oud 32) van de nieuwe wet zal kennen Worden die oudere opnamen van Elvis Presley alsnog vogelvrij na inwerkingtreding van de nieuwe wet, op basis van de negatieve reflexwerking van artikel 32, zo vroegen deze leden Hier zou dan sprake zijn - aldus deze leden - van een verslechtering van de rechtspositie van uitvoerende kunstenaar en platenproducent Zij verwezen in dit verband naar Informatierecht/AMI 1989/3, pp 69-70

De vraag of een Amerikaanse uitvoerende kunstenaar, die wegens het niet-voldoen aan de in artikel 32 [oud 31] geformuleerde criteria niet voor bescherming op grond van het onderhavige

wetsvoorstel in aanmerking komt, nog via de weg van artikel 1401 BW kan optreden tegen het zonder zijn toestemming overnemen van opnamen, wordt niet in dit wetsvoorstel beantwoord maar zal in de jurisprudentie getoetst moeten worden

Gelet op de jurisprudentie van de Hoge Raad, waarnaar in het door de leden van de D66-fractie genoemde artikel in Informatierecht wordt verwezen, is het bepaald niet uit te sluiten dat de introductie van een specifiek beschermingsregime, dat in het onderhavige wetsvoorstel wordt gecreeerd, negatief van invloed kan zijn op een eventueel beroep op artikel 1401 BW door een van bescherming op grond van dit wetsvoorstel in aanmerking komen

EV Eindverslag

De leden behorende tot de PvdA-fractie hadden zich tevens afgevraagd waarom de regering in de MvA in een tweetal zaken als mede-wetgever lijkt te willen abdiceren Het eerste betreft de blz 2 (einde eerste volle alinea) [zie hierboven p 259] en 12 (derde alinea) [zie hierboven, p 212] In beide gevallen blijkt de regering geen opvatting te willen geven, en de verdere ontwikkeling aan de jurisprudentie te willen overlaten Het betreft de relatie tussen artikel 1401 BW en bepalingen van het onderhavige voorstel van wet Het kwam genoemde leden voor dat het de wetgever is die behoort aan te geven in welke mate de ene bepaling van zijn eigen wetgeving behoort te derogeren aan de andere In casu behoort de wetgever te bepalen in welke mate artikel 1401 nog, terzake van het onderwerp geregeld in dit wetsvoorstel, van toepassing is De vaststelling dat onzeker is hoe de jurisprudentie terzake zich zal ontwikkelen, is een verwijzing naar eigen tekortschieten, zo kwam het deze leden voor

Minder voldaan waren de leden van de D66-fractie over het antwoord op een vraag die zowel door henzelf als door de CDA-fractie was gesteld en die geinspireerd was door het geruchtmakende Elvis Presley-arrest van de Hoge Raad van 24 februari 1989 (Informatierecht/AMI 1989/3, p 70 en Ars Aequi 1989, p 675) en het hieraan gewijde artikel in Informatierecht/AMI 1989/3, p 69 De Hoge Raad heeft hier op basis van het algemene onrechtmatige daad artikel 1401 BW bescherming verleend tegen piraterij en wel aan de Amerikaanse zanger en diens Amerikaanse platenmaatschappij, en ook voor opnamen voor 1 januari 1964 Krachtens de artikelen 32 [oud 31] en 33 [oud 32] van het onderhavige wetsvoorstel komen de in het voorstel geregelde exclusieve rechten in het algemeen niet toe aan Amerikanen en zijn ook de door deze wet verleende rechten niet van toepassing ten aanzien van uitvoeringen of fonogrammen die dateren van voor 1 januari 1964 De vraag was nu of van de onderhavige wet op de naburige rechten in de toekomst een negatieve reflexwerking zal uitgaan in die zin dat ook de zojuist in het Elvis Presley-arrest toegewezen algemene 1401 BW-actie voortaan in het algemeen uitgesloten zal zijn voor Amerikanen en in ieder geval voor platen van voor 1 januari 1964 Hier zou dan sprake zijn - zo meenden de leden van de D66-fractie - van een verslechtering van de rechtspositie van uitvoerende kunstenaars en platenproducenten

De regering beperkt zich in de MvA blz 12 (vergelijk blz 2-3) [zie hierboven, p 212] tot de opmerking dat deze vraag niet in dit wetsvoorstel beantwoord wordt maar in de jurisprudentie getoetst zal moeten worden De door de D66-fractieleden gevreesde negatieve invloed van de onderhavige wet acht de regering bepaald niet uit te sluiten

De fractieleden van D66 begrepen deze passiviteit van de regering in het geheel niet De negatieve reflexwerking van een regering berust niet op een natuurwet Als een dergelijke negatieve reflexwerking de wetgever niet aanstaat, kan hij deze uitdrukkelijk uitsluiten Iets dergelijks is bijvoorbeeld ook geschied in de Eenvormige Beneluxwetten op de merken en inzake tekeningen en modellen, die uitdrukkelijk bepaalde cumulaties van rechtsmiddelen toelaten De leden van de D66-fractie zouden ook hier op een regering in deze zin willen aandringen Hiermee zou ook voor wat betreft de platenpiraterij het bezwaar ondervangen zijn dat enkele fracties hebben inge-

bracht tegen de tijdslimiet in artikel 33 [oud 32] van het wetsvoorstel

NEV Nota naar aanleiding van het eindverslag

Zowel de fractie van de PvdA als van D66 zijn nader ingegaan op het antwoord inzake de verhouding tussen het onderhavige wetsvoorstel en artikel 1401 BW, in het bijzonder indien het betreft prestaties van personen die op grond van hun nationaliteit van bescherming zijn uitgesloten en prestaties die voor 1 januari 1964 hebben plaatsgevonden In het bijzonder wezen deze leden op de mogelijke negatieve reflexwerking die van het onderhavige wetsvoorstel kan uitgaan Zij waren van mening dat de wetgever dient aan te geven in welke mate artikel 1401 BW nog van toepassing is

Vooropgesteld dient te worden dat in de door de leden van de PvdA-fractie aangegeven passage in de MvA beoogd wordt een antwoord te geven op de door de leden van de CDA-fractie gestelde vraag of Amerikaanse uitvoerende kunstenaars bescherming zullen genieten op grond van dit wetsvoorstel of een beroep kunnen doen op artikel 162 Boek 6 BW (oud artikel 1401 BW) De op blz 2 van de MvA [zie hierboven p 259] gegeven reactie is - gelet op de inhoud van de gestelde vraag - naar onze mening adequaat De wetgever is immers niet in staat noch competent om een algemene uitspraak te doen over de vraag hoe de jurisprudentie terzake van artikel 162 Boek 6 BW (oud artikel 1401 BW) zich zal ontwikkelen nadat dit specifieke beschermingsregime in werking is getreden

Verwezen zij in dit verband naar het arrest van de Hoge Raad van 5 april 1991, nr 14436 (RvdW 1991, nr 94) in de zogenoemde Elvis Presley-zaak, welk arrest een vervolg is van het arrest van de Hoge Raad van 24 februari 1989 (NJ 1989, 701) In deze zaak hebben eisers tot cassatie een beroep gedaan op artikel 33 [oud 32] van het onderhavige wetsvoorstel en betogen zij dat nu de uitvoeringen waarvan de desbetreffende opnamen zijn gemaakt plaatsvonden in de vijftiger jaren, derhalve voor 1 januari 1964, de overname van deze opnamen niet onrechtmatig is Dit betoog gaat volgens de Hoge Raad niet op, aangezien het miskent dat de uitspraak van de Hoge Raad waarbij de overname van de onderhavige geluidsopnamen onrechtmatig is geoordeeld, niet uitgaat van het systeem van het onderhavige wetsvoorstel dat aan de uitvoerende kunstenaar en de fonogrammenproducent uitsluitende rechten toekent, doch gebaseerd is op onrechtmatige daad De aan deze uitsluitende rechten in de wet te geven omvang en beperkingen - zoals de in de Tweede Kamer vooralsnog omstreden bepalingen van overgangsrecht van artikel 33 [oud 32] - zijn derhalve voor de beslissing in de onderhavige zaak niet relevant, aldus de Hoge Raad

Met betrekking tot de door de leden van de fractie van D66 gememoreerde oplossingen in de Eenvormige Beneluxwet inzake tekeningen of modellen en de Eenvormige Beneluxwet op de merken, merken wij het volgende op Voor wat betreft de Beneluxwet inzake tekeningen of modellen (BTMW) is artikel 25 van deze wet relevant De Benelux-wetgever heeft in dit artikel een regeling getroffen voor de handhaving van de in een der Benelux-landen voor het in werking treden van de eenvormige wet verworven modelrechten, ten aanzien waarvan in de drie landen verschillende beschermingsmogelijkheden bestonden Volgens dit artikel genieten tekeningen of modellen, die voor het in werking treden van deze wet in een der Benelux-landen krachtens de nationale wetgeving worden beschermd, ook na de inwerkingtreding van de BTMW in dat land deze bescherming

De met artikel 25 beoogde instandhouding van verkregen nationale bescherming was van belang aangezien voortbrengsels die voor de inwerkingtreding van de eenvormige wet reeds bekend waren vanwege het in artikel 4, lid 1, geformuleerde nieuwheidscriterium van bescherming door de eenvormige wet waren uitgesloten

In de Beneluxwet op de merken (BMW) heeft de wetgever een andere oplossing gekozen voor

de inpassing van onder de nationale regelingen verkregen rechten in de bescherming van de eenvormige wet en wel in die zin dat de verkregen nationale rechten zijn gehandhaafd echter op straffe van hun verval indien geen handhavingsdepot onder de eenvormige wet wordt verricht Met andere woorden, de eenvormige wet laat verworven rechten zonder Benelux-inschrijving niet voortbestaan (artikelen 29 en 30)

Gelet op de hiervoor geschetste inhoud en achtergrond van de in de BTMW en BMW voorziene overgangsregelingen, menen wij dat deze niet in het onderhavige wetsvoorstel kunnen worden overgenomen Van verkregen rechten, zoals in artikel 29 BMW, is in de onderhavige materie geen sprake

MO Mondeling overleg

De heer **Jurgens** (PvdA) wees er allereerst op dat de opmerkingen van de regering in de schriftelijke voorbereiding over een mogelijk negatieve reflexwerking van dit wetsvoorstel een zekere inconsistentie vertonen met de uitspraken van de minister van Justitie in het debat over computercriminaliteit In dit debat kwam eveneens de vraag aan de orde of het mogelijk is bij het maken van nieuwe wetgeving een dwingende uitleg te geven van andere, reeds bestaande wetsbepalingen In dit geval spitst de vraag zich toe op de verhouding tussen de bepalingen van dit wetsvoorstel en artikel 162 Boek 6 BW (oud artikel 1401 BW) De regering is van mening dat de wetgever geen uitspraken kan doen die de rechter zouden kunnen binden De minister van Justitie heeft in het debat over computercriminaliteit desgevraagd echter toegegeven dat de rechter de uitleg van de wetgever zal moeten volgen indien deze aangeeft dat de wet op bepaalde wijze moet worden gelezen De heer Jurgens vroeg of de uitlatingen van de minister van Justitie alsnog aanleiding zijn voor wijziging van het wetsvoorstel op dit punt

De heer **Wolffensperger** stelde vervolgens vast dat de negatieve reflexwerking een van de andere grote discussiepunten is Hij zei geneigd te zijn te kiezen voor een optie waarin die negatieve reflexwerking door de wetgever expliciet en nadrukkelijk wordt uitgesloten Daartoe zijn twee wijzigingen nodig In de eerste plaats zou in artikel 33 [oud 32] de datum van 1 januari 1964 moeten worden geschrapt In de tweede plaats zou in de wet een bepaling moeten worden opgenomen die expliciteert dat naast een beroep op deze Wet, geen enkel beroep op artikel 162, Boek 6 BW wordt afgesneden Aas daaraan in de toelichting bij de Wet wordt toegevoegd dat dit uitdrukkelijk is bedoeld om een negatieve reflexwerking te voorkomen, kan daarmee worden bereikt dat de onrechtmatige-daadsactie aanvullend blijft werken daar waar de Wet op de naburige rechten het exclusieve recht niet toekent

De heer **Koetje** stelde vast dat de wetgever ook kan kiezen voor de andere weg, dat wil zeggen afwachten wat de jurisprudentie oplevert In de Benelux-merkenwet wordt voor deze weg gekozen, maar in de Modellenwet weer niet Blijkbaar is de wetgever in dezen niet consequent Waarom niet?

De **staatssecretaris** ging ervan uit dat een deel van de vragen en opmerkingen over deze artikelen opnieuw aan de orde zullen komen tijdens de plenaire behandeling van het wetsvoorstel

Hij ontkende dat een brief van de Europese Commissaris voor de regering zonder meer aanleiding is om haar voornemens te wijzigen De brief van de heer Bangemann heeft in het proces van zorgvuldige afweging echter een bijdrage geleverd aan de uiteindelijke beslissing

De staatssecretaris zei zich af te vragen in welke gevallen artikel 162, Boek 6 BW in het geding zal worden gebracht Wellicht kan dit probleem worden opgelost door aan dit artikel toe

te voegen dat deze Wet een beroep op artikel 162, Boek 6 BW onverlet laat

De heer **Wolffensperger** bracht hier tegen in dat dit altijd mogelijk is Waar het om gaat, is welke interpretatie van die toevoeging in de wetsgeschiedenis wordt gegeven Daarom moet ook overeenstemming worden bereikt over het feit dat het opnemen van deze toevoeging uitdrukkelijk is bedoeld om de negatieve reflexwerking uit te sluiten

De **staatssecretaris** zei bereid te zijn deze toevoeging op te nemen als de Kamer dat wenst, maar was overigens van mening dat het voorgestelde stelsel toereikend is

De heer **Wolffensperger** vroeg of de staatssecretaris met hem van mening is dat een negatieve reflexwerking van dit wetsvoorstel moet worden voorkomen

De **staatssecretaris** antwoordde dat hij op dit onderwerp in de plenaire vergadering zal terugkomen

De heer **Jurgens** vroeg ter toelichting of het juist is dat met de thans voorliggende tekst een grote groep potentiele rechthebbenden wordt uitgesloten, namelijk diegenen die geen Verdragspartner zijn en zij wiens uitvoeringen hebben plaatsgevonden voor 1964 Kunnen deze rechthebbenden nog een beroep doen op artikel 162, Boek 6 BW?

De heer **Lukàcs** wees erop dat de Verdragswetgever destijds een duidelijke afbakening heeft gegeven ten aanzien van diegenen die de rechten die uit het Verdrag voortvloeien, kunnen genieten Daarvoor zijn bepaalde categorieen aangewezen en zijn toepassingscriteria aangegeven Het ministerie van Justitie heeft gemeend hieruit bepaalde consequenties te moeten trekken Wanneer nu zou worden verklaard dat ook in alle andere gevallen bescherming mogelijk is, zal er een uiterst diffuus systeem ontstaan dat de rechtszekerheid niet ten goede zal komen Bovendien speelden de financiele consequenties een belangrijke rol bij de totstandkoming van het Verdrag en van dit wetsvoorstel De vrees lijkt gerechtvaardigd dat die financiele consequenties bij uitbreiding van de categorieen en toepassingscriteria nog moeilijker kunnen worden overzien dan nu al het geval is

De heer **Jurgens** meende dat deze argumentatie ook in de stukken naar voren had moeten komen In de stukken zegt de regering dat de wetgever zich niet kan uitspreken over de negatieve reflexwerking Nu zegt de heer Lukacs namens de regering dat het juist wel goed is als de wetgever duidelijk maakt dat er een negatieve reflexwerking is, namelijk door de bescherming te beperken tot dit onderwerp Die beperking van de bescherming is een politieke beslissing Afgezien van de vraag hoe dit wetstechnisch gestalte kan krijgen, is een bepaling in de wet dat dit juist wel of juist niet de bedoeling is, bindend voor de rechter

De heer **Lukàcs** merkte op dat de onrechtmatige-daadsregeling altijd een soort sluitstuk is waarop kan worden teruggegrepen als zich zeer bijzondere omstandigheden voordoen Dit beginsel is hier opengelaten

Ook na gesprekken met alle praktijkorganisaties is onvoldoende duidelijk in welke gevallen eventueel toch nog een bescherming noodzakelijk is Daarom bestaat de vrees dat als de wetgever die weg openlaat, hij dan een volkomen onduidelijke indicatie geeft, ook aan de rechter

De heer **Wolffensperger** stelde vast dat er een grotere potentiele, financiele dreiging ontstaat als die beperking wordt weggenomen Hij wees erop dat hij twee maatregelen heeft voorgesteld het schrappen van de datum en de nadrukkelijke introductie van artikel 162, Boek 6, BW Aan de

laatste maatregel kleven mogelijk financiele risico's, aan de eerste maatregel echter niet Overigens was hij van mening dat er legio casusposities denkbaar zijn, bijvoorbeeld een producent die zonder toestemming een verzamel-c d uitbrengt met opname's uit de periode voor 1 januari 1964

AI **Amendement** (nr 18) Wolffensperger, ontvangen 3 september 1992, **ingetrokken en vervangen**

Na artikel 20 [oud 19] wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende

Artikel 19a

Uitvoerende kunstenaars, producenten van fonogrammen en omroeporganisaties kunnen tegelijkertijd een beroep doen op deze wet en op artikel 162 van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek, indien aan de in deze beide wettelijke regelingen gestelde voorwaarden is voldaan

Toelichting: Dit amendement beoogt mogelijke negatieve reflexwerking uit te sluiten Na het schrappen van de datum in artikel 33 [oud 32] maakt dit hoofdzakelijk voor uitvoerende kunstenaars nog verschil

Wolffensperger

AA **Amendement** (nr 26) Wolffensperger c s , ontvangen 3 september 1992, ter vervanging van nr 18, **aangenomen**

Na artikel 33 [oud 32] wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende

Artikel 34 [oud: 32a]

De voorgaande artikelen van deze wet laten een beroep op artikel 162 van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek onverlet

Toelichting Dit amendement beoogt mogelijke negatieve reflexwerking uit te sluiten Na het schrappen van de datum in artikel 32 maakt dit hoofdzakelijk voor uitvoerende kunstenaars nog verschil

Wolffensperger Koetje Jurgens

H **Handelingen Tweede Kamer 1991-1992, 3 september 1992, p. 6286:**

De heer Koetje (CDA) Het volgende punt betreft de vraag wat wij met de drie groepen moeten - uitvoerende kunstenaars, producenten en omroepen - voor zover die komen uit landen die zich niet bij het verdrag hebben aangesloten Het betreft de discussie over de zogenaamde reflexwerking Geldt alleen de wet inzake naburige rechten, of kunnen bijvoorbeeld rechthebbenden van Elvis Presley bij misbruik van zijn werk nog een beroep doen op het Burgerlijk Wetboek? Het gaat om het vraagstuk van de onrechtmatige daad De bescherming gaat dan veel minder ver dan het onderhavige wetsvoorstel, maar men is niet geheel vogelvrij Laat er geen misverstand over bestaan dat mijn fractie ei natuurlijk verre de voorkeur aan geeft als bijvoorbeeld een land als Amerika zich ook bij het verdrag zou aansluiten De nota naar aanleiding van het eindverslag laat

het vraagstuk dat ik aangaf, geheel over aan de jurisprudentie Het is, alles afwegende, naar onze smaak ook aan de wetgever om aan de rechter enig houvast te geven Ook elders in de Nederlandse wetgeving is dit niet ongebruikelijk Zie bijvoorbeeld de Merkenwet voor de Benelux Bovendien bevat de Modelwet van UNESCO uit 1974 een bepaling die erin voorziet dat geen afbreuk wordt gedaan aan rechtsbescherming die krachtens het gemene recht geldt Ook op dit punt was ik voornemens, een amendement in te dienen Ik zag echter dat collega Wolffensperger ter zake ook al een amendement had ingediend Wellicht kunnen wij tot een gezamenlijke gedragslijn komen

p. 6289:

De heer Jurgens (PvdA) Ik constateer in dit wetsvoorstel nog altijd wat mijn fractie in het eindverslag een abdicatie van de wetgever heeft genoemd Dat is de neiging van de wetgever, te zeggen dat hij iets niet kan en dat dit eerst elders moet worden gedaan Die kan in tweeen worden verdeeld Beide punten zijn al door collega Koetje aangestipt

Het eerste punt is dat van de negatieve reflexwerking In de teksten stonden twee hoogst merkwaardige dingen Het eerste was of als wij voor de omroeporganisaties, uitvoerende kunstenaars en fonogramproducenten een speciaal beschermingsregime ontwerpen die organisaties ook nog op grond van andere onderdelen van het recht vorderingen kunnen instellen die hiermee verwant zijn Is er in de rest van het recht nog een restant van mogelijkheden om te procederen? Negatieve reflexwerking betekent dan dat dit niet meer mogelijk zou zijn als dit wetsvoorstel was aangenomen

Ik meen dat die vraag in eerste instantie door de fractie van D66 werd gesteld De Kamer kreeg als antwoord dat het onmogelijk is, in algemene zin een uitspraak te doen hoe de jurisprudentie zich zal ontwikkelen In het eindverslag reageerden wij daarop dat dit een merkwaardige stelling is, omdat wij de wetgever zijn Hoe de jurisprudentie zich zal ontwikkelen is toch in belangrijke mate in handen van de wetgever Als hij een uitdrukkelijke richtlijn vaststelt, zal de rechter zich daar toch aan houden Toen werd herhaald, in de nota naar aanleiding van het eindverslag, dat de wetgever niet in staat noch competent is om een algemene uitspraak te doen Ik zou willen volhouden dat de wetgever dat bij uitstek wel is Men herinnert zich wellicht een discussie met de minister van Justitie op deze plek, voor het reces, over de wet inzake computercriminaliteit Exact dezelfde vraag deed zich voor Als voor computercriminaliteit een bepaalde strafrechtelijke bevoegdheid wordt toegekend, doet dat af of toe aan reeds in het Wetboek van Strafvordering bestaande bevoegdheden De wetgever hoeft daarover geen uitspraak te doen of politieke beslissing te nemen, maar hij kan het wel Als hij dat wenst te doen, kan hij de rechter aangeven of al of niet sprake kan zijn van enige reflexwerking Ik heb begrepen dat de heer Wolffensperger op dit punt reeds een amendement heeft ingediend en dat de heer Koetje dit overweegt Ik zal dat gaarne ondersteunen Ik denk dat wij verstandig moeten zijn en, in zelfbewustheid, als regering en Staten-Generaal, de wetgever, niet moeten abdiceren

p. 6294:

De heer Wolffensperger (D66) Nadat de Hoge Raad in twee Elvis Presley-arresten bescherming aan naburige rechten had toegekend, rees de vraag of de beperking die door de toepassingscriteria in deze wet wordt gesteld nu in feite een verslechtering van de positie van bepaalde rechthebbenden met zich bracht ten opzichte van de situatie waarin zij door een onrechtmatige-daadactie beschermd zouden zijn Dat duidt men als de vraag naar de negatieve reflexwerking

Nu moet ik, voordat ik aan die vraag toekom, met nadruk stellen - ik heb mij daar met name vannacht nog uitvoerig het hoofd over gebroken - dat het probleem natuurlijk aanzienlijk is veranderd na het verschijnen van de derde nota van wijziging Sinds in artikel 33 [oud 32] de datum

van 1 januari 1964 is geschrapt, is de problematiek van de negatieve reflexwerking enorm ingeperkt Met name de casuspositie van de Elvis Presley-arresten valt er nu buiten Waar praten wij dan eigenlijk nog over? Waar doet die negatieve reflexwerking zich nu eigenlijk nog voor? Als je over die vraag doordenkt, is de conclusie dat platenproducenten afdoende zijn beschermd Zij zijn beschermd doordat de datum van 1 januari 1964 uit artikel 33 [oud 32] is geschrapt en zij zijn ook afdoende beschermd - ook de Amerikaanse platenproducent - omdat immers in lid 2 van artikel 32 [oud 31] het verdrag tot bestrijding van piraterij uitdrukkelijk is opgenomen als criterium Het komt mij voor dat als je nu vraagt naar het belang van die negatieve reflexwerking, je alleen nog praat over de uitvoerende kunstenaars Dat geeft mij de aansporing om nog even op die lijn door te gaan, want die uitvoerende kunstenaars zijn, vergeleken met platenproducenten en omroeporganisaties, de zwakste van de drie beschermde partijen Zij kunnen het minste een vuist maken in organisaties Zij zijn dan ook niet beschermd door bijvoorbeeld verdragen waar de VS wel partij in zijn, zoals het beroemde verdrag tegen piraterij

Voorzitter! Ik vind ook dat - ik schaar mij aan de zijde van de heer Jurgens - als er nog een probleem rest op het gebied van de negatieve reflexwerking, de wetgever dan een uitspraak moet doen De wetgever moet dan niet zeggen Wat de Hoge Raad er straks van vindt, kunnen wij niet voorspellen Wij kunnen het natuurlijk niet voorspellen, maar wij kunnen het wel bepalen Nu het onderwerp hier ten principale bij de wetgever ligt en nu wij - dit terzijde - zo vaak de klacht krijgen dat de wetgever zaken afschuift naar de rechter, moeten wij de knoop maar doorhakken En zelfs daar, voorzitter, is de oplossing nog niet mee gegeven, want je kunt de knoop nog twee kanten op doorhakken

Je kunt zeggen sluit de negatieve reflexwerking uitdrukkelijk uit door te bepalen dat een onrechtmatigedaadactie ten dienste blijft staan aan al degenen die ook de acties uit deze wet hebben Je kunt ook het omgekeerde doen en de uitdrukkelijke exclusieve werking van deze wet stipuleren Je kunt zeggen wie op deze wet een beroep kan doen, heeft geen onrechtmatige-daadactie meer

Deze twee mogelijkheden houd je uiteindelijk over Na afweging kies ik ervoor om het eerste te doen Ik denk dat de uitvoerende kunstenaars - voor alle duidelijkheid de Amerikaanse uitvoerende kunstenaars - de enigen zijn die in dit complex van factoren nog niet afdoende zijn beschermd, omdat immers hun belangen niet in een verdrag tot bestrijding van piraterij zijn beschermd Mijn uiteindelijke afweging is dat ik vind dat een Amerikaanse uitvoerende kunstenaar er door het tot stand komen van deze wet niet op achteruit zou moeten gaan en dat ik desalniettemin reden zie om toch de negatieve reflexwerking op de onrechtmatige-daadactie expliciet uit te sluiten Nogmaals, het betreft de drie beschermde partijen, met name de uitvoerende kunstenaar Ik plaats er de uitdrukkelijke kanttekening bij dat ik mij ook wel realiseer dat na het schrappen van de datum uit artikel 33 [oud 32] de reikwijdte van het nu nog door mij ingediende amendement aanzienlijk kleiner is geworden dan het zonder die schrapping zou zijn geweest Voorzitter! Tot zover wat de negatieve reflexwerking en het uiteindelijk hiertoe door mij ingediende amendement betreft

pp. 6301-6302:

De heer Korthals (VVD) Er blijft nog een belangrijk principieel punt over Collega Jurgens noemde dat wat deftig de abdicatie van wetgeving Dat heeft te maken met de negatieve reflexwerking ten opzichte van artikel 1401 en met een eventuele strijdigheid met het EG-verdrag In beginsel is de opvatting van de VVD dat de regering er is om te regeren en niet om zaken over te laten aan de rechter Amendementen met die strekking zullen dan ook door de VVD worden ondersteund Ik meen dat zowel de heer Koetje als de heer Wolffensperger een amendement van die strekking heeft ingediend De rechter moet niet te veel op de stoel van de wetgever gaan zitten Als wij echter bepaalde normstellingen niet in de wet vastleggen, is de rechter daartoe onge twijfeld verplicht

p. 6302:

De heer Korthals (VVD) De heer Wolffensperger heeft gezegd dat de negatieve reflexwerking van artikel 1401 met name de groep van de uitvoerende kunstenaars zelf betreft Daar geldt het voor en dat is de groep die zeer sterk moet worden gesteund Dat zal voor de VVD-fractie dan ook reden zijn om een amendement met die strekking te steunen

pp. 6332-6334:

Staatssecretaris Kosto Verschillende afgevaardigden hebben vragen gesteld over de verhouding tussen het wetsvoorstel op de naburige rechten en de actie uit onrechtmatige daad Het is nog even wennen Ik meende de heer Korthals nog te horen spreken over 1401 Dat moet zijn 6 162 Vanaf 1 januari van dit jaar zijn dat de sleutelgetallen van de onrechtmatige daad Het is, zoals gezegd, nog even wennen, voor mij evenzeer als voor vele anderen

De heer Jurgens heeft gevraagd waarom in het wetsvoorstel geen duidelijkheid wordt gegeven over de relatie tussen het onderhavige beschermingsregime en de actie uit onrechtmatige daad Bepleit is de mogelijke negatieve reflexwerking die van het onderhavige wetsvoorstel kan uitgaan, uit te sluiten door in het wetsvoorstel te bepalen dat de actie uit onrechtmatige daad onverlet blijft In de huidige tekst wordt deze kwestie opengelaten Daar is uiteraard een reden voor De strekking van het wetsvoorstel is om op basis van het Verdrag van Rome een sluitend beschermingsregime te creeren De in overeenstemming met dit verdrag en de op basis daarvan gemaakte voorbehouden geformuleerde toepassingscriteria leiden ertoe dat onder omstandigheden geen beroep kan worden gedaan op dit beschermingsregime Deze situatie doet zich ook voor indien de beschermingstermijn is verstreken

Deze consequenties vloeien voort uit het Verdrag van Rome De vraag rijst of de wetgever de bescherming moet uitbreiden door expliciet te bepalen dat een actie uit onrechtmatige daad mogelijk blijft Het is zeer de vraag of dit strookt met de bepeikte werking van het beschermingsregime Moeten prestaties die in het publieke domein vallen nog via actie uit onrechtmatige daad worden beschermd? Gebleken is dat de rechter ter zake zeer terughoudend is Er zij op gewezen dat de Benelux Merkenwet en de Benelux Tekeningen- en modellenwet uitgaan van de gedachte dat, indien deze beschermingsregimes geen toepassing vinden of geen toepassing meer vinden, een actie uit onrechtmatige daad alleen nog mogelijk is, indien de inbreukmakende handelingen vergezeld gaan van andere bijkomende onrechtmatige handelingen Het is echter niet mogelijk voor feiten, die slechts inbreukmakende handelingen vormen, een vordering uit onrechtmatige daad in te stellen

Overigens kan de vraag gesteld worden of zoveel potentiele rechthebbenden buiten de boot vallen, omdat zij onderdaan zijn van een land dat geen partij is bij het Verdrag van Rome De toepassingscriteria zijn zeer ruim geformuleerd in artikel 32 [oud 31] De vaak genoemde Amerikaans fonogrammenproducent komt volgens lid 2 onder a van artikel 32 [oud 31] voor bescherming in aanmerking, omdat zijn land partij is bij de fonogrammenovereenkomst van Geneve Met andere woorden tegen illegale kopieen kan deze producent optreden Wat hij eventueel moet ontberen, is de billijke vergoeding voor secundair gebruik, aangezien de Verenigde Staten van Amerika geen partij zijn bij het Verdrag van Rome Ook de Amerikaanse uitvoerende kunstenaar is niet van elke bescherming ontbloot Op hem zijn de in het eerste lid van artikel 32 [oud 31] genoemde criteria van toepassing

Welke prestaties blijven nog over, die nog via artikel 162 in aanmerking zouden kunnen komen voor bescherming? Het gaat daarbij om prestaties, ouder dan 50 jaar of prestaties die op basis van de toepassingscriteria buiten het bereik van het wetsvoorstel vallen Het wetsvoorstel zoals het op dit moment luidt, sluit een actie uit onrechtmatige daad voor deze laatstgenoemde prestaties niet uit, maar laat het aan de rechter over om te beoordelen of er sprake is van onrecht-

matig handelen Te verwachten is dat in de jurisprudentie grote terughoudendheid zal worden betracht Het is immers de bedoeling van het verdrag om het daarin voorziene beschermingsregime toepasselijk te laten zijn voor zover voldaan wordt aan bepaalde in het verdrag omschreven criteria Nu zou langs een oneigenlijke omweg de voorziene bescherming alsnog worden verkregen

Voorzitter! Ik zie dat ik gelegenheid krijg om een glaasje water te nemen

De heer Wolffensperger (D66) Dan kan ik intussen een vraag stellen waarover de staatssecretaris even kan nadenken Ik begrijp de conclusie van zijn redenering niet geheel Hij geeft met zoveel woorden aan dat het niet verstandig is om ook naast de bescherming die deze wet biedt, een uitbreiding te realiseren door het expliciet van toepassing verklaren van de onrechtmatigedaadactie Het maakt overigens niet zoveel uit want het gebied dat door deze wet niet wordt bestreken, is niet zo groot Waarom heeft de staatssecretaris niet voor de andere mogelijkheid gekozen, namelijk die waarbij in het wetsvoorstel het beroep op een onrechtmatige daad expliciet wordt uitgesloten? Verschillende woordvoerders in deze zaal hebben gesteld dat de wetgever nu deze kwestie niet aan de rechter moet overlaten Vervolgens kan men op twee manieren handelen Men kan, zoals het desbetreffende amendement aangeeft, stellen dat het beroep op de onrechtmatigedaadactie mogelijk is Men zou ook - en die richting lijkt de staatssecretaris te kiezen - in de wet kunnen opnemen dat dit expliciet niet mogelijk is Waarom heeft de staatssecretaris dit niet gedaan?

Staatssecretaris Kosto Zou dat u hebben behaagd? Ik denk het niet

De heer Wolffensperger (D66) Het zou een betere oplossing zijn dan de situatie die u steeds aangeeft met ik heb het opengelaten De Kamer heeft als het ware een tweestapsredenering gevolgd In de eerste plaats is gesteld dat het niet open moet worden gelaten omdat de wetgever nu aan het woord is In de tweede plaats kiest, als het niet open wordt gelaten, een meerderheid van de woordvoerders voor het uitsluiten van de negatieve reflexwerking Nogmaals, u zou ook kunnen stellen ik kom tot een andere conclusie Uw betoog gaat enigszins die richting uit

De heer Jurgens (PvdA) Het is mogelijk, voorzitter, dat de staatssecretaris de door de heer Wolffensperger aangegeven mogelijkheid niet volgt omdat bij de schriftelijke gedachtenwisseling is gesteld dat dit onmogelijk is Met andere woorden de vraag die de heer Wolffensperger terecht stelt - waarom kiest u niet? is bij de schriftelijke gedachtenwisseling ontlopen doordat is gesteld dat de wetgever hierover geen zeggenschap heeft Ik begrijp nu dat de staatssecretaris op dit standpunt terugkomt

Staatssecretaris Kosto De staatssecretaris heeft gezegd wat hij zojuist heeft gezegd en dat is de meest actuele informatie die voorhanden is, namelijk dat hier op een goed moment de rechter kan oordelen Het uitsluiten, zoals gesuggereerd door de heer Wolffensperger, doe ik niet De bedoeling van het beschermingsregime van het Verdrag van Rome is zojuist door mij uiteengezet De opvattingen van de Kamer zijn gehoord, de mijne evenzeer Als er op een goed moment ruimte wordt gevonden zodat de rechter op grond van boek 6, artikel 162, kan oordelen dat er een basis is voor interventie, dan zal dat wel blijken Ik kies in elk geval niet voor uitsluiting

De heer Jurgens (PvdA) Ik persisteer in deze kwestie omdat dit aspect in de schriftelijke gedachtenwisseling zo pregnant naar voren is gekomen De heer Wolffensperger stelt terecht dat er nu een keuze moet worden gemaakt en dat de wetgever moet aangeven wat hij wil De wetgever kan het ook in het midden laten - dat is dan een derde mogelijkheid - maar in de stukken is steeds gesteld dat de wetgever hierover niets te zeggen heeft Ik zou nu graag van de staatssecretaris

horen dat dit standpunt voorzichtig wordt teruggenomen

Staatssecretaris Kosto Nu de heer Jurgens zo persisteert, geef ik er de voorkeur aan om hierop in tweede termijn terug te komen Ik denk dat ik deze zaak hiermee meer recht doe dan wanneer ik er nu verder op inga

De heer Wolffensperger (D66) Ik ben het daar graag mee eens en verzoek u bij uw afweging te betrekken de vraag wat vanuit uw zojuist geformuleerde gezichtspunt de beste optie is, het openlaten dat u eerder bepleitte of het expliciet uitsluiten van een beroep op de onrechtmatige-daadactie Op die manier kan er helderheid worden geboden

Staatssecretaris Kosto Zoals beloofd, kom ik hier later op terug

De heer Korthals (VVD) Als ik de staatssecretaris goed heb begrepen, is hij van oordeel dat er sprake is van een sluitend regime Alleen wanneer er bijkomende omstandigheden zouden zijn, zou er gebruik kunnen worden gemaakt van Boek 6, artikel 162 Bovendien is het mogelijk, dit artikel te gebruiken voor vorderingen die ouder zijn dan 50 jaar Is deze zienswijze juist?

Staatssecretaris Kosto Voorzitter! Ik herhaal wat ik zojuist heb gezegd Als het gaat om prestaties die ouder zijn dan 50 jaar of om prestaties die op basis van de toepassingscriteria buiten het bereik van het wetsvoorstel vallen, wordt - zoals een en ander nu luidt - een actie in verband met onrechtmatige daad niet uitgesloten Echter, het woordt aan de rechter overgelaten om te oordelen Dat is nu de situatie, De meer toegespitste abdicatieviagen - dat woord is nu niet gevallen maar dat gebeurde wel in eerste termijn - zal ik later apart en uitvoerig beantwoorden

pp. 6340-6341:

De heer Koetje (CDA) De heren Wolffensperger en Jurgens hebben reeds over de onrechtmatige daad gesproken Zij hebben een en ander waarschijnlijk wat mooier theoretisch juridisch ingekaderd, maar ik wil mij wat meer op de praktijk richten Wij zullen met deze wet in de praktijk moeten werken Ik vraag mij dan ook af of het kwaad kan om ter bescherming van uitvoerende kunstenaars de negatieve reflexwerking uit te sluiten Naar mijn mening is dat niet het geval De heer Wolffensperger ging mij wat te ver toen hij zei dat de negatieve reflexwerking eigenlijk niets meer voorstelt Het is niet mijn bedoeling zijn amendement betreffende de piraten te steunen Ik veronderstel dat een piraat een beroep zou kunnen doen op de onrechtmatige daad bij een bepaald soort programma Ik kan mij daarbij een soort artistieke prestatie voorstellen Die kanttekening wilde ik nog wel maken

De heer Wolffensperger (D66) Ik onderkende dat probleem ook In het door mij voorgestelde amendement doet zich dat probleem niet voor

De heer Koetje (CDA) Inderdaad

De heer Wolffensperger (D66) Ik had dus gelijk toen ik stelde dat door het schrappen van de datum de reikwijdte van het probleem wordt teruggebracht

De heer Koetje (CDA) De piraat zou gebruik kunnen maken van de onrechtmatige-daadactie Ik ga er daarbij van uit dat het amendement van de heer Wolffensperger met betrekking tot de piraten niet wordt aangenomen

De heer Wolffensperger (D66) Daarom zou u mijn amendement moeten steunen

De heer Koetje (CDA) Voorts kan ik mij voorstellen dat bij verdergaande exegese van het begrip 'uitvoerend kunstenaar' zich een nadere afbakening voordoet Ik ben blij met de interpretatie van de staatssecretaris Het kan ook een overweging zijn om de onrechtmatige-daadactie nog te stuiten Dat is het geval als je net buiten de omschrijving valt die daaraan binnen deze wet wordt gegeven Kortom, ik ben er niet van overtuigd dat het goed zou zijn, de negatieve reflexwerking uit te sluiten

pp. 6342-6343:

De heer Jurgens (PvdA) In de eerste ronde heb ik de kwestie van de abdicatie van de wetgever aangekaart Die is naar de inhoud van de twee voorbeelden die ik noemde wel door de staatssecretaris beantwoord, maar ik heb bij hem blijkbaar niet die diepe en sonore gevoelens voor de waarde van ons staatsrecht wakker weten te roepen die ik destijds bij de student Kosto wel kon vaststellen Het is belangrijk dat de wetgever voor zijn positie opkomt In het korte debatje dat ik zojuist met hem had heb ik geciteerd uit de MvA en uit het eindverslag Uitdrukkelijk werd gezegd, dat de wetgever zich niet kan uitspreken over de wijze waarop de rechter een bepaald ander artikel moet worden uitgelegd in het kader van deze wetgeving In dit geval ging het om wat vroeger onder juristen "1401" heette en door de jonge generatie is verknold De stelling van de regering was dat dit niet kan, maar de heer Wolffensperger en ik hebben verdedigd dat het wel kan, al hoeft het misschien helemaal niet Dat is dan een politieke beslissing Je kunt het openlaten Je kunt in dit geval de negatieve reflexwerking toekennen of ontkennen, maar de wetgever heeft dit ten principale in de hand Nadat ik het voor het reces al gehoord had van de minister van Justitie, wilde ik zo graag ook bij de staatssecretaris de ruime erkenning ervaren, dat de wetgever bevoegd en in staat is, ook over wetgeving die op een bepaald moment niet aan de orde is te stellen hoe die zich verhoudt tot wetgeving die dan wel aan de orde is De wetgever moet wel zelf proberen dat in de wetgeving te regelen

De heer Wolffensperger heeft terecht gezegd, dat de volgende vraag is hoe dat wordt geregeld Daarover ligt een motie [lees amendement, *Bew*] voor, om in dit geval de negatieve reflexwerking, hoe bescheiden die werking dan ook zou zijn, uit te sluiten

p. 6344:

De heer Wolffensperger (D66) Allereerst het door iedereen besproken thema, de kwestie van naburige rechten versus een actie uit onrechtmatige daad Ik heb inderdaad het gevoel dat de staatssecretaris het niet eens is met de indieners van het amendement Dat is zijn goed recht Desondanks loopt in zijn verdediging, maar ook in die van de andere kant de zaak iets langs elkaar heen Ik heb al gezegd dat de indieners van het amendement in twee stappen redeneren Ik heb ze allemaal horen zeggen dat nu de wetgever aan het woord is, zij menen dat niet gezegd moet worden wij kunnen niet voorspellen wat de rechter zal doen en wij kunnen op dit moment beslissen hoe wij het willen Vers twee is dan hoe je dit wel wilt beslissen Wil je straks zeggen dat er geen onrechtmatige-daadactie meer is omdat wij die uitsluiten of wil je zeggen dat de onrechtmatigedaadactie uitdrukkelijk ook mogelijk is? Het betoog van de staatssecretaris tegen het ook nog toekennen van de onrechtmatige-daadactie was in feite zo fel dat het de vraag oproep waarom die dan niet wordt uitgesloten Moeten wij nu over deze twee stappen beslissen, voorzitter en, zo ja, welke beslissing neem je dan? Graag ontvang ik hierop een nadere toelichting Ik stel uitdrukkelijk dat ik hiervoor uiteindelijk heb gekozen, omdat ik denk dat in het gebied waar het wetsvoorstel de naburige rechten nu nog net niet beschermt vooral de uitvoerende kunste-

naars zitten die door de toepassingscriteria bescherming onthouden wordt die zij eventueel wel op grond van een onrechtmatige daad zouden kunnen krijgen Dat doet mij doorslaan naar de oplossing van het wel toekennen van de onrechtmatige-daadactie Die is in het amendement van een aantal sprekers neergelegd

9 september 1992, pp. 6435-6437:

Staatssecretaris Kosto Mijnheer de voorzitter! Met uw goedvinden ga ik over naar een onderwerp dat ruimschoots de belangstelling heeft gehad de negatieve reflexwerking De heer Koetje en de heer Jurgens hebben daar het woord over gevoerd De heer Koetje vroeg of het kwaad kon om de negatieve reflexwerking uit te sluiten Het uitsluiten van de negatieve reflexwerking leidt ertoe dat prestaties die niet of die niet meer beschermd worden door het exclusieve beschermingsregime van het wetsvoorstel inzake naburige rechten niettemin een zekere bescherming zouden kunnen ontlenen aan artikel 162, Boek 6, Burgerlijk Wetboek, de huidige epifanie van wat vroeger artikel 1401 was Ik heb al eerder opgemerkt dat dit naar mijn overtuiging niet in overeenstemming is met de achtergrond van het onderhavige wettelijk stelsel Centraal daarbij staat dat er voor een bepaalde tijdsduur een exclusieve bescherming wordt bewerkstelligd voor prestaties die aan bepaalde criteria voldoen Is deze beschermingsduur verstreken of kan om andere redenen geen beroep worden gedaan op het wettelijk stelsel, dan vallen de betreffende prestaties in het publieke domein en kan een ieder daar vrijelijk gebruik van maken, wat men als winst voor de samenleving zou kunnen zien vanuit een bepaalde optiek op dat moment Dit uitgangspunt ligt ook ten grondslag aan andere intellectuele eigendomsrechten Het is helemaal niet nieuw Het uitsluiten van de negatieve reflexwerking staat nu haaks op dit uitgangspunt

Eerder in dit debat heb ik mij afgevraagd voor welke gevallen een actie uit onrechtmatige daad dan nog wel aangewezen zou zijn Ik ben tot de conclusie gekomen dat met de schrapping van de termijn in artikel 33 [oud 32] eigenlijk de betekenis aan die vraag is ontvallen Om deze reden blijf ik dan ook grote twijfels houden met betrekking tot de opportuniteit van het gewijzigd amendement-Wolffensperger en de zijnen Daarbij teken ik aan dat de aan dit amendement gegeven motivering, dat dit voorstel alleen nog van betekenis kan zijn voor uitvoerende kunstenaars, mij niet overtuigt Ook de veel genoemde Amerikaanse uitvoerende kunstenaar kan onder omstandigheden een beroep op bescherming doen, indien een van de in artikel 32 [oud 31] genoemde toepassingscriteria zich voordoet Bijvoorbeeld is dit het geval indien die Amerikaan in Nederland woont of zijn uitvoering heeft plaatsgehad in Nederland of in een andere staat die partij is bij het Verdrag van Rome, van welk wij de inhoud op dit moment trachten te implementeren

De heer Wolffensperger (D66) Ik denk dat wij niet zo heel ver van elkaar af staan U zult zich herinneren dat ook ik in mijn tweede termijn uitdrukkelijk heb gezegd met de schrapping van die datum wordt het probleem kleiner Maar ik neem aan dat de staatssecretaris niet zal ontkennen dat de vraag van de negatieve reflexwerking dan niet zozeer meer resteert voor de platenproducenten, die zich langs andere weg, ook verdragsrechtelijk, wel hebben beschermd, maar dat vooral de uitvoerende kunstenaars relatief nog het meest geconfronteerd zullen worden met dat probleem Dat heb ik bedoeld te zeggen

Staatssecretaris Kosto Ik denk dat het uitermate betrekkelijk is Wij zitten wellicht dicht bij elkaar, maar de gedachte om expliciet in de wet op te nemen, zoals de heer Jurgens wel gesuggereerd heeft, dat de onrechtmatige-daadactie uitgesloten moet zijn, acht ik niet gewenst en ook het tegenovergestelde niet Ik kom daar later in mijn betoog nog op terug, omdat ik het daar in een wat andere context zie, als ik in dialoog ga met de heer Jurgens

De heer Koetje (CDA) Komt de staatssecretaris nog op de vraag, waarom de reflexwerking, in

andere zin dan de staatssecretaris voor ogen staat, wel in de modelwet van de UNESCO staat vermeld? Nu hij een juridische aanloop neemt, blijft dat namelijk een interessante vraag

Staatssecretaris Kosto Het is, zoals vaker het geval is, misschien beter dat ik eerst even de lijn van mijn betoog vervolg Dan kan de heer Koetje achteraf, als ik bij een ander onderwerp ben, bezien of er nog iets op de zeef ligt, die overigens dan, naar ik aanneem, toch teidege is geschud Ik was juist aan het betoog van de heer Koetje toe, door zijn in tweede termijn in dit verband genoemde voorbeelden op te voeren Het ging daarbij om de afbakening van het begrip "uitvoeienide kunstenaar" en de illegale omroeporganisatie Ik acht die voorbeelden niet duidelijk Ook die vormen voor mij geen aanleiding om het amendement, waarover ik zojuist sprak, positief te beoordelen Ik zie namelijk geen reden om illegale omroeporganisaties via de weg van artikel 162, Boek 6, te beschermen, want dat zou gebeuren Wat betreft de exegese van het begrip "uitvoerende kunstenaar' acht ik uitsluiting van de negatieve reflexwerking evenmin aangewezen, nog daar gelaten het feit dat het wel een heel oneigenlijke wijze van exegese zou zijn De wetgever stelt een duidelijk afgebakende omschrijving van deze term voor Een extensieve uitleg van dit begrip strookt niet met de opzet van de regeling waarover wij ons vandaag buigen

De heer Jurgens heeft een paar maal verwezen naar passages in de stukken van de regering, waarin wordt opgemerkt dat de wetgever geen uitspraak kan doen over de vraag, hoe de jurisprudentie ter zake van artikel 162, Boek 6, zich zal ontwikkelen, nadat dit specifieke beschermingsregime in werking is getreden De heer Jurgens herinnert zich dat heel levendig Uit deze opmerkingen mag niet worden afgeleid, dat ik van mening zou zijn dat de wetgever niet bij machte is, de relatie tussen het onderhavige wetsvoorstel en de actie uit onrechtmatige daad positief of negatief af te bakenen De heer Jurgens gebruikte in dit verband de term "abdicatie van de wetgever" Ik vind dat niet terecht, want de aangehaalde passages beogen alleen maar aan te geven hoe de beoogde jurisprudentie zich ter zake zal ontwikkelen, met andere woiden, onder welke omstandigheden er sprake zal zijn van onrechtmatig handelen Ik wijs er in dit veiband op, dat de regeling betreffende de onrechtmatige daad altijd een soort complementair sluitstuk is Men kan nooit en te nimmer a priori voorzien onder welke omstandigheden wellicht met vrucht een beroep op een actie uit onrechtmatige daad zou kunnen worden gedaan Dat heb ik willen aangeven Dat geldt in het algemeen Dat is de ieden waarom je dat niet expressis verbis nog eens hoeft te zeggen Uitsluiting van de actie uit onrechtmatige daad gaat dan ook te ver om de redenen die ik aangaf Het is niet zo dat de wetgever niet zou kunnen afbakenen, maar de wetgever weet dat ooit een onafhankelijke rechter in onvoorzienbare omstandigheden tot de conclusie zou kunnen komen dat het artikel terecht wordt aangevoerd Dat is niet te voorzien, want de regeling is complementair Dat is mijn antwoord op de belangwekkende beschouwing van de heer Jurgens

De heei Jurgens (PvdA) De staatssecretaris is nu bij de slaperdijk aangekomen De eerste dijk is bezweken door de stelling, dat de wetgever zich daar niet mee zou kunnen bezighouden, noch ten nadele noch ten voordele De twee mogelijkheden zijn je sluit iets uit, zoals in de motie-Wolffensperger [lees in het amendement-Wolffensperger, *Bew*] staat, of het blijft uitdrukkelijk van kracht De staatssecretaris ziet daar van af, want - dat is een mooie redenering - artikel 162, Boek 6, waar het gaat over de onrechtmatige daad, is altijd complementair Daarmee onderschrijft de staatssecretaris de motie-Wolffensperger eigenlijk Maar als het via een amendement in de wet is vastgelegd, hoeft de rechter niet meer te twijfelen De staatssecretaris meent dat uitsluitend op grond van jurisprudentie verondersteld kan worden dat zich altijd een situatie kan voordoen waarop artikel 162, Boek 6, van toepassing is De heer Wolffenspergei beoogde nu juist met zijn amendement, dit uitdrukkelijk te omschrijven, zodat men niet afhankelijk is van de mening van de rechter Wat dat betreft verschilt hij van mening met de staatssecretaris

Staatssecretaris Kosto Ik begrijp wel wat de heer Jurgens bedoelt de heer Wolffensperger

onderstreepte dat - maar ik zie het dwingende aspect van zijn redenering niet Los van jurisprudentie bestaat het algemene inzicht dat artikel 162, Boek 6 - natuurlijk voortbouwend op de jurisprudentie van artikel 1401 - een complementair artikel is Dat is bekend bij iedere jurist en bij iedere rechter in Nederland Dan is het toch onnodig, dat expressis verbis nog eens in de wet vast te leggen? Er wordt in deze Kamer ook wel eens gesproken over deregulering Naar mijn inschatting zou hier een regel ingevoerd worden die achterwege kan blijven, omdat hij overbodig is

De heer Jurgens (PvdA) Dan vindt u dit amendement overbodig

Staatssecretaris Kosto Ja

De heer Jurgens (PvdA) Als ik het goed begrijp, bent u het eens met de strekking, maar acht u de tekst overbodig, omdat reeds in de algemene werking van artikel 162, Boek 6 (van artikel 1401 oude stijl) besloten ligt wat met het bedoelde amendement wordt beoogd Concluderend stel ik u bent het eens met het amendement, u vindt het alleen niet nodig om het in wetsvorm vast te leggen

Staatssecretaris Kosto Ja, die conclusie kunt u trekken Mijn redenering maakt het amendement overbodig Daar kan nog een negatieve annotatie bijgemaakt worden het gaat niet aan, in de wet een overbodige regel op te nemen De gedachte dat artikel 162, Boek 6, altijd complementair is op een specifieke regeling, voor een onvoorzien geval in de toekomst, is zo vanzelfsprekend, dat zij niet vastgelegd behoeft te worden

De heer Wolffensperger (D66) Voorzitter! Het verbaast mij enigszins dat de staatssecretaris pas nu met dat tegenargument komt, want ik had het al veel eerder verwacht Zijn redenering is aardig, simpel, maar onjuist Het gaat erom dat deze Kamer een uitspraak poogt te doen over de vraag of zij bij het vaststellen van deze wet wel of niet een negatieve reflexwerking ten aanzien van de onrechtmatige-daadactie wil introduceren Nu zou de staatssecretaris mij hoogstens kunnen verwijten dat het amendement dit niet zo scherp onder woorden brengt Je kunt moeilijk in de wet zetten deze wet heeft geen negatieve reflexwerking ten opzichte van de onrechtmatige-daadactie Wel zou je kunnen kiezen voor een formulering die daar uit een oogpunt van wetgeving het meest dichtbij komt Die formulering moet ook duidelijk zijn tegen de achtergrond van de wetshistorie Het gaat mij erom dat een interpreterende rechter in de toekomst in zijn overwegingen betrekt wat de Kamer heeft bedoeld met de toevoeging dat de onrechtmatige-daadactie haar kracht behoudt Daar zal de rechter de bedoeling uithalen en die is dat de Kamer om een aantal redenen tegen de negatieve reflexwerking is

Staatssecretaris Kosto Mijnheer de voorzitter! Als de rechter straks de bron van de rechtsgeschiedenis nodig heeft om uit te putten, dan zal hij haar rijk gevuld aantreffen in dit wetsvoorstel Daarover geen misverstand! Wij hebben het punt bereikt waarop wij moeten zeggen laten wij het eens zijn over het feit dat wij het niet eens zijn met elkaar Ik heb willen betogen dat deze specifieke beschermingsconstructie een gegeven is waar de onrechtmatige-daadactie als zodanig haaks op staat Ik heb aan de andere kant gezegd dat het absoluut niet uitgesloten is, dat ooit in de toekomst - ik bracht het ook in verband met het verwijt van abdicatie van de wetgever - een rechter in een concreet geval, onder nu niet te voorziene omstandigheden, tot de conclusie komt dat artikel 162, Boek 6, bruikbaar is Dat is een veronderstelling Ik denk dat met deze uitspraak in de wetsgeschiedenis het gegeven daar is en ik acht dan het amendement overbodig Als de heer Wolffensperger echter zijn amendement niet intrekt en de Kamer stemt daarover, zal dat tegen mijn zin zijn, maar dan heb ik natuurlijk te maken met het soevereine recht van de Kamer waar ik voor zwichten zal Ik zal om die reden het wetsvoorstel niet terugnemen, maar ik heb het liever niet

De heer Wolffensperger (D66) Dat is begrijpelijk Ik ben hiermee geheel akkoord Ik denk echter dat, na wat ik u straks antwoordde, het woord "overbodig" iets te simpel is Ik denk dat u zou moeten zeggen dat u enige bezwaren heeft tegen het amendement Eerlijk gezegd lijkt mij na mijn uitleg van zonet de redenering "dat het volstrekt niets toevoegt en overbodig is" niet vol te houden

Staatssecretaris Kosto Mijnheer de voorzitter! Als de heer Wolffensperger mijn "ik heb bezwaar tegen het wetsvoorstel" deelt, heeft hij er dus ook bezwaar tegen Ik neem aan dat hij het dan zal intrekken

De heer Wolffensperger (D66) Ik begrijp u niet

Staatssecretaris Kosto U zou liever hebben dat ik over het amendement sprak in termen van "ik heb er bezwaar tegen" Daar had u begrip voor Ik zei toen als u mijn bezwaar dus deelt, heeft u er ook bezwaar tegen en dan zou u het dus kunnen intrekken

De heer Wolffensperger (D66) Voorzitter! Ik leef mij zozeer in in de overigens niet juiste gedachtengang van de staatssecretaris, dat ik hem aangeef wat hij zou moeten zeggen in antwoord op mij Als ik zijn gedachtengang volg, kan hij naar mijn redenering niet meer zeggen dat het amendement volstrekt overbodig is Hij zou dan moeten zeggen nee, Wolffensperger, wij verschillen hierover enigszins - zij het niet dramatisch - van mening Ik acht het amendement dus niet verstandig

Staatssecretaris Kosto Ik heb zojuist reeds gezegd dat ik van mening ben dat het punt bereikt is dat wij moeten vaststellen dat wij van mening verschillen Ik begrijp aan de andere kant ook wel weer dat de heer Wolffensperger hier wat oefent

Handelingen Tweede Kamer 1992-1993, 16 september 1992, p. 14:

In stemming komt het gewijzigde amendement-Wolffensperger c s (stuk nr 26) tot invoeging van een art 32a [later vernummerd tot art 34 *Bew*]

De voorzitter Ik constateer, dat de aanwezige leden van alle fracties, met uitzondering van die van de Centrumdemocraten, voor het gewijzigde amendement hebben gestemd, zodat het is aangenomen

VVI Voorlopig verslag Eerste Kamer

[D66] De strekking van een aantal van de ingediende amendementen is de werking van deze wet uit te breiden voor een aantal groepen, die niet rechtstreeks vallen onder het begrip "uitvoerend kunstenaar" langs de weg van de onrechtmatige-daadsactie Is het waar dat bijvoorbeeld fotomodellen of mannequins van haute couture onder bepaalde omstandigheden via de rechter een beroep kunnen doen op de werking en bescherming van deze wet langs de omweg via de o d - actie en de interpretatie van de amendementen?

De leden van de SGP-fractie stelden met betrekking tot de verhouding tussen het wetsvoorstel en het Elvis Presley-arrest (HR 24 februari 1989, NJ 1989, 701) de vraag of de mogelijkheid bestaat dat er uitvoerende kunstenaars tussen wal en schip raken, doordat zij geen bescherming aan het wetsvoorstel kunnen ontlenen, terwijl dit met het Presley-arrest wel mogelijk zou zijn Indien deze situatie zich voor zou kunnen doen, vroegen deze leden of deze artiesten (en producenten) alsdan een actie uit onrechtmatige daad zouden kunnen instellen

MvAI Memorie van antwoord Eerste Kamer

De leden van de D66-fractie wezen erop dat een aantal amendementen er toe strekt de werking van het wetsvoorstel uit te breiden voor een aantal groepen die niet rechtstreeks vallen onder het begrip "uitvoerend kunstenaar" langs de weg van de onrechtmatige daadsactie Zij vroegen of fotomodellen of mannequins onder bepaalde omstandigheden een beroep kunnen doen op de werking en de bescherming van deze wet langs de omweg via de onrechtmatige daadsactie

Wij gaan er vanuit dat deze leden het oog hebben op het nieuwe artikel 34 van het wetsvoorstel, dat bij amendement daarin is opgenomen en dat bepaalt dat de voorgaande artikelen van de wet een beroep op artikel 162 van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek onverlet laten Dit amendement (stuk nr 26) strekte ertoe volgens de toelichting de mogelijke negatieve reflexwerking van het onderhavige wetsvoorstel uit te sluiten Na het schrappen van de datum in artikel 33 [oud 32] maakt dit hoofdzakelijk voor uitvoerende kunstenaars nog verschil, aldus de indieners van dit amendement Het amendement strekt ertoe te bewerkstelligen dat voor potentiele rechthebbenden die echter op grond van de in artikel 32 geformuleerde toepassingscriteria niet voor bescherming op grond van het onderhavige wetsvoorstel in aanmerking komen, de actie uit onrechtmatige daad nog mogelijk blijft

Artikel 34 beoogt - gelet op de hiervoor beschreven historie van voornoemd amendement - niet de kring van rechthebbenden uit te breiden in die zin dat personen die niet voldoen aan de in artikel 1, onder a, gegeven definitie van uitvoerend kunstenaar een beroep op het bepaalde in artikel 34 kunnen doen

De leden van de SGP-fractie vroegen of de mogelijkheid bestaat dat uitvoerende kunstenaars geen bescherming kunnen ontlenen aan het wetsvoorstel Zij vroegen of deze uitvoerende kunstenaars (en producenten) een actie uit onrechtmatige daad zouden kunnen instellen

Het is inderdaad mogelijk dat uitvoerende kunstenaars of producenten van fonogrammen in bepaalde gevallen geen beroep kunnen doen op het onderhavige beschermingsregime Deze situatie kan zich voordoen indien bij voorbeeld niet wordt voldaan aan de in artikel 32 geformuleerde toepassingscriteria In dergelijke gevallen is artikel 34 van het wetsvoorstel van toepassing dat de mogelijkheid van een actie uit onrechtmatige daad onverlet laat

H Handelingen Eerste Kamer 1992-1993, 16 maart 1993, pp. 945-946:

Mevrouw Vrisekoop (D66) Na deze korte inleiding wil ik namens mijn fractie nog een enkele kanttekening maken bij de problemen van de negatieve reflexwerking, zoals aan de orde gesteld op pagina 3 van de MvA van de Eerste Kamer onder stuk nr 15b [zie hierboven p 000] In de schriftelijke behandeling naar aanleiding van de door mijn fractie aldaar gestelde vraag of fotomodellen en mannequins via de weg van de onrechtmatige-daadsactie alsnog aan hun recht als uitvoerend kunstenaar zouden kunnen komen, antwoordt de staatssecretaris dat artikel 34, dat de mogelijkheid van een onrechtmatige-daadsactie openlaat, alleen het oog heeft op potentiele rechthebbenden die op grond van artikel 32 achter het net vissen Voor het overige, zo lijkt het antwoord te suggereren, moet aan personen die buiten de wet vallen ook geen bescherming worden gegund

Mijnheer de voorzitter! Als het antwoord van de staatssecretaris inderdaad zo moet worden uitgelegd, bestaat naar mijn idee reden om nog eens te bezien of een zo strikte houding wel wenselijk is en of het niet beter is, de beslissing over de reflexwerking aan de rechter over te laten, dit alleen al vanwege de diversiteit van de gevallen die zich kan voordoen Zo kan ik mij heel goed voorstellen dat de staatssecretaris niet zoveel voelt voor de bescherming van fotomodellen of mannequins Het is trouwens ook aannemelijk dat de rechter er niet anders over zal denken De

staatssecretaris kan voorts hebben gedacht aan een dreigende bescherming van sportlieden, die men nu juist niet gewild heeft Het arrest van de KNVB tegen de NOS van 23 oktober 1987, NJ 1988, 310, toont aan dat de rechter er ook geen al te willig oor voor heeft om die te beschermen, terwijl de Hoge Raad in het Elvis Presley-arrest van 1989 er geen been in zag om aan uitvoerenden c q producenten in eigenlijke zin wel de bescherming op grond van 1401 oud-BW toe te kennen Anderzijds denk ik echter aan een geval als de Staat tegen Den Ouden, waarin de Hoge Raad een uitspraak deed op 20 november 1987, NJ 1988, 311, over de bescherming van drukkers en uitgevers Beschermd werd de Staatsuitgeverij in deze uitspraak niet, maar daarbij speelden andere bijzondere omstandigheden een rol En als het een particuliere uitgever met een normaal uitgeefprodukt was geweest, dan had die uitspraak mijns inziens wel anders kunnen zijn In ieder geval zou die ruimte voor de rechter open moeten blijven Maar wat nu, als de rechter moet vaststellen dat de uitgever, anders dan de fonogrammenproducent, buiten de Wet op de naburige rechten valt en derhalve moet worden aangenomen dat de door de staatssecretaris verdedigde sterke reflexwerking van de wet de uitgever van iedere andere bescherming eveneens uitsluit? Het lijkt verstandig, de rechter hier een zo vrij mogelijk speelveld te laten Ik zie graag de visie van de staatssecretaris op dit punt tegemoet

p. 947:

Staatssecretaris Kosto Mevrouw Vrisekoop sprak ook over artikel 34 Dit artikel is in de wet gekomen bij amendement Mevrouw Vrisekoop vraagt hoe het zit met de vrijheid van de rechter als zich in zijn rechtszaal mannequins zouden begeven die daar wat te vragen hebben Het betreft een amendement Ik moet dus spreken in de geest van de bedoelingen van de indieners van het amendement Ik breng aan deze Kamer over dat het amendement er vooral toe strekt, uitvoerende kunstenaars die op grond van artikel 32 niet voor bescherming op grond van dit wetsvoorstel in aanmerking zouden komen, onder sommige door de rechter vast te stellen omstandigheden bescherming kunnen krijgen Ik voeg daar echter aan toe dat de beslissing over de reflexwerking inderdaad geheel aan de rechter moet worden overgelaten

Hoofdstuk 6. Wijziging van de Auteurswet 1912 (Stb. 308)

Artikel 35

W Wettekst

De Auteurswet 1912 wordt als volgt gewijzigd

A Artikel 12, vierde lid, wordt vervangen door

4 Als afzonderlijke openbaarmaking wordt niet beschouwd de gelijktijdige uitzending van een in een radio- of televisieprogramma opgenomen werk door hetzelfde organisme dat dat programma oorspronkelijk uitzendt

B In artikel 15 worden de volgende wijzigingen aangebracht

1 In de aanhef wordt de zinsnede "die door radio of televisie zijn uitgezonden of zijn overgebracht per kabel door een draadomroepinrichting als bedoeld in de Wet op de telecommunicatievoorzieningen (Stb 1988, 520)" vervangen door die zijn opgenomen in een uitgezonden radio- of televisieprogramma

2 In het eerste lid, onder 1°, wordt de zinsnede "in een radio- of televisie-uitzending, of door middel van overbrenging per kabel aan het publiek door een draadomroepinrichting als bedoeld in de Wet op de telecommunicatievoorzieningen (Stb 1988, 520)" vervangen door in een uitzending van een radio- of televisieprogramma

C In artikel 16, eerste lid, onder b, wordt de zinsnede "een radio- of televisie-uitzending of door middel van overbrenging per kabel door een draadomroepinrichting als bedoeld in de Wet op de telecommunicatievoorzieningen (Stb 1988, 520)" vervangen door uitzending van een radio- of televisieprogramma

D In artikel 17a, eerste lid, worden de volgende wijzigingen aangebracht

1 De zinsnede "door radio- of televisie-uitzending van tekens, geluid of beelden, alsmede met betrekking tot de verdere verspreiding, al of niet per draad, van het aldus openbaar gemaakte werk" wordt vervangen door door uitzending van een radio- of televisieprogramma

2 De zinsnede "of verder verspreid" vervalt

3 De zinsnede "of verder te verspreiden" vervalt

E In artikel 17b worden de volgende wijzigingen aangebracht

1 In het eerste lid wordt de zinsnede "door radio- of televisie-uitzending" vervangen door door uitzending van een radio- of televisieprogramma

2 In het tweede lid wordt de zinsnede "haar eigen radio- of televisie-uitzendingen" vervangen door uitzending van haar eigen radio- of televisieprogramma's

In het tweede lid wordt de zinsnede "radio-of televisie-uitzending en in ieder geval binnen een half jaar na de vervaardiging" vervangen door uitzending van een radio- of televisieprogramma en in ieder geval binnen een half jaar na de vervaardiging

F In artikel 30a, tweede en derde lid, wordt de zinsnede "de radio-of televisie-uitzending" telkens vervangen door de uitzending in een radio- of televisieprogramma

G In artikel 45a, eerste lid, vervalt het woord "bewegende"

H Aan artikel 45d wordt een nieuwe derde zin toegevoegd, luidende
De producent is aan de makers of hun rechtverkrijgenden een billijke vergoeding verschuldigd voor iedere vorm van exploitatie van het filmwerk

De huidige derde zin van artikel 45d wordt gelezen De producent is eveneens aan de makers of hun rechtverkrijgenden een billijke vergoeding verschuldigd indien hij overgaat tot exploitatie in een vorm die ten tijde van het in artikel 45c bedoelde tijdstip nog niet bestond of niet redelijkerwijs voorzienbaar was of indien hij aan een derde het recht verleent tot zo'n exploitatie over te gaan

I Aan artikel 45d wordt een nieuwe vijfde zin toegevoegd, luidende
De in dit artikel bedoelde vergoedingen worden schriftelijk overeengekomen

J In artikel 47, vierde lid, wordt de zinsnede "de radio- of televisie-uitzending" vervangen door de uitzending in een radio- of televisieprogramma

OV **Oorspronkelijk voorstel** [oud art 33]

De Auteurswet 1912 wordt als volgt gewijzigd

A [Als hierboven W sub G]

B [Als hierboven W sub H]

C [Als hierboven W sub I]

MvT **Memorie van toelichting**

[Algemeen] Zoals in de MvT bij artikel 45a Auteurswet 1912 is opgemerkt, heeft het woord filmwerk zowel betrekking op de "traditionele" film als op de televisiefilm en andere audiovisuele werken, zoals het videogram Voorgesteld wordt in de omschrijving van filmwerk, zoals geformuleerd in artikel 45a van de Auteurswet 1912, niet meer te spreken van bewegende beelden Het adjectief "bewegende" sluit uit dat werken, die bestaan uit niet-bewegende beelden (bijv filmwerken waarin gebruik wordt gemaakt van dia's of foto's), onder de regeling van het filmwerk vallen Dit is naar onze mening een onwenselijke beperking

Voorts wordt in artikel 45d uitdrukkelijk bepaald dat de producent, aan wie de makers behoudens andersluidend beding geacht worden de in de eerste zin van dit artikel opgesomde exploitatierechten te hebben overgedragen, een billijke vergoeding verschuldigd is voor iedere vorm van exploitatie van het filmwerk Hoewel in de praktijk in de contracten betreffende de medewerking van auteurs en uitvoerende kunstenaars aan films ook financiele afspraken ten aanzien van de verdere exploitatie van het filmwerk worden gemaakt, is het naar onze mening aangewezen om in de Auteurswet 1912 uitdrukkelijk aan de filmproducent een verplichting tot betaling van een billijke vergoeding op te leggen voor de uiteenlopende vormen waarin exploitatie van het filmwerk

kan plaatsvinden Een dergelijke wettelijke verplichting komt ten goede aan de in de praktijk niet altijd even sterke positie van de maker en de uitvoerende kunstenaar bij de onderhandelingen over filmcontracten

[Artikelgewijs] In onderdeel A van artikel 35 [oud 33] wordt voorgesteld het woord "bewegende" in artikel 45a van de Auteurswet 1912 te schrappen Met deze schrapping wordt bereikt dat ook filmwerken die bestaan uit een reeks niet bewegende beelden onder de werkingssfeer van Hoofdstuk V van deze wet komen

Er bestaat geen aanleiding om deze filmwerken buiten het beschermingsregime van Hoofdstuk V te houden

In onderdeel B wordt voorgesteld in het huidige artikel 45d uitdrukkelijk te bepalen dat de producent, aan wie de makers in beginsel geacht worden hun rechten, zoals omschreven in de eerste zin van dit artikel, te hebben overgedragen, aan hen of hun rechtverkrijgenden een billijke vergoeding moet betalen voor iedere vorm van exploitatie van het desbetreffende filmwerk

Dit uitgangspunt ligt in het huidige artikel 45d impliciet besloten Teneinde evenwel iedere onduidelijkheid te voorkomen wordt voorgesteld deze regel uitdrukkelijk in artikel 45d op te nemen Ingevolge artikel 4 [oud 3] van het wetsvoorstel is het onderhavige artikel 45d ook van overeenkomstige toepassing op de uitvoerende kunstenaar die een bijdrage heeft geleverd aan de totstandkoming van een filmwerk

In de praktijk zullen veelal in de contracten, waarin de medewerking van de makers/de uitvoerende kunstenaars aan de totstandkoming van het filmwerk wordt geregeld, afspraken worden gemaakt over de exploitatie van het filmwerk en de aan de makers/de uitvoerende kunstenaars toekomende vergoeding

Met een expliciete verplichting van de producent tot betaling van een billijke vergoeding, wordt beoogd de rechtspositie van de maker/uitvoerende kunstenaar bij eventuele contractuele onderhandelingen te versterken Met het oog hierop wordt in artikel 45d bepaald dat de op grond van dit artikel verschuldigde vergoedingen schriftelijk moeten worden overeengekomen

VV Voorlopig verslag

[Zie passages tussen # # in MvA]

MvA Memorie van antwoord

De leden van de CDA-fractie constateerden, dat het argument om tot wijziging van artikel 45d van de Auteurswet 1912 over te gaan kennelijk was gelegen in onduidelijkheid van het desbetreffende artikel Zij hadden hiervoor geen aanwijzingen vanuit de praktijk ontvangen De billijke vergoeding zal toch bij het sluiten van een overeenkomst in het honorarium vervat kunnen worden? Of is bedoeld, dat het voor een filmexploitant niet meer mogelijk of bijna onmogelijk moet worden een filmwerk rechtenvrij aan derden te leveren Het leek de leden van de fractie van de PvdA een te grote belasting te zijn om iedere vorm van exploitatie van het filmwerk opnieuw te vergoeden Zij vroegen of artikel 35 [oud 33] onder B in dit licht geherformuleerd zou moeten worden

Ingevolge artikel 4 [oud 3] van het wetsvoorstel zijn de artikelen 45a tot en met g van de Auteurswet 1912 van overeenkomstige toepassing op de als bijdrage voor de totstandkoming van een film bestemde prestatie van de uitvoerende kunstenaar De uitvoerende kunstenaar en de maker in de zin van de Auteurswet genieten in dit opzicht dezelfde bescherming

Het thans geldende artikel 45d van de Auteurswet legt de verplichting tot betaling van een billijke vergoeding expliciet op de producent, voor zover er sprake is van exploitatievormen die zich voordoen nadat het filmwerk is gemaakt en die eerder nog niet bestonden of te voorzien waren Voor andere dan de hier bedoelde exploitatievormen volgt impliciet de verplichting tot betaling van een billijke vergoeding uit artikel 45d Immers de makers zullen hun medewerking aan de totstandkoming van het filmwerk niet verlenen indien van te voren geen afspraken worden gemaakt over de exploitatie en de aan hun toekomende vergoedingen Teneinde iedere onduidelijkheid uit te sluiten en in het bijzonder te voorkomen dat uit de thans geldende formulering van artikel 45d zou worden afgeleid dat de producent tegen een all-in vergoeding over de exploitatie van het filmwerk zou kunnen beschikken, wordt voorgesteld in artikel 45d te expliciteren dat de producent een billijke vergoeding verschuldigd is voor iedere vorm van exploitatie van het filmwerk Van de zijde van rechthebbenden is benadrukt dat daarmee de positie van uitvoerende kunstenaars en makers wordt verbeterd in contractuele onderhandelingen Het aan de bijzondere bepalingen betreffende filmwerken ten grondslag liggende uitgangspunt, te weten het toekennen aan de producent van het voor de onbelemmerde circulatie van films noodzakelijke exploitatierecht, blijft ook in de thans voorgestelde formulering onverlet Wel wordt nu uitdrukkelijk bepaald dat de producent voor elke vorm van exploitatie een vergoeding verschuldigd is aan de makers en derhalve ook op grond van artikel 4 [oud 3] van het wetsvoorstel aan de uitvoerende kunstenaars Gelet op de overwegingen die ten grondslag liggen aan dit wijzigingsvoorstel, die neerkomen op een uitdrukkelijke regeling van wat thans impliciet in artikel 45d besloten ligt, is naar onze mening herformulering van dit artikel niet aangewezen

De fractieleden van D66 waren ingenomen met de voorgestelde versterking van de positie van de filmmakers Zij vroegen echter wat het gevolg zou zijn van het niet schriftelijk overeenkomen van de vergoedingen, als voorzien in onderdeel C Hoe moet de schriftelijke overeenkomst er uit zien ten aanzien van vergoedingen voor exploitaties die nog niet bestaan op het moment van contracteren?

De eis van een schriftelijke overeenkomst wordt gesteld ter bescherming van de auteur c q uitvoerende kunstenaar Wordt aan deze eis niet voldaan, dan kan deze zich op de nietigheid beroepen Dit laat overigens de verschuldigdheid van de billijke vergoeding onverlet

Ten aanzien van exploitatievormen die nog niet bestonden of te voorzien waren op het tijdstip waarop het filmwerk vertoningsgereed is en waarover mitsdien geen afspraken konden worden gemaakt in de overeenkomsten waarin de medewerking van auteurs/uitvoerende kunstenaars aan de totstandkoming van het filmwerk wordt geregeld, zullen afzonderlijke schriftelijke afspraken moeten worden gemaakt tussen de producent en de makers/uitvoerende kunstenaars De hoogte van de vergoeding kan dan worden afgestemd op deze nieuwe of niet voorzienbare exploitatievorm De producent is immers aansprakelijk voor de betaling van de voor deze nieuwe of niet voorzienbare exploitatievormen verschuldigde vergoeding

EV Eindverslag

[Zie passage tussen # # in NEV]

NEV Nota naar aanleiding van het eindverslag

Moet, zo vroegen de leden van de PvdA-fractie, de gewijzigde tekst van artikel 45d Auteurswet zo worden gelezen, dat de filmproducent de billijke vergoeding telkens schriftelijk moet overeenkomen alvorens hij in onderhandeling treedt met derden over exploitatie van het filmwerk? Of moet deze wijziging zo worden gelezen, dat de omvang van de vergoeding afhankelijk is van de

opbrengst die de producent weet te bedingen, en tevoren slechts het aan rechthebbenden toekomende percentage van die opbrengst - in het algemeen of ad hoc - schriftelijk moet zijn overeengekomen? Als de eerste uitleg bedoeld is, zo vroegen deze leden, zou die een belemmering kunnen vormen voor de exploitatie van het filmwerk, welke belemmeringen artikel 45d juist in het algemeen poogt weg te nemen #

Opgemerkt zij dat in het gewijzigde artikel 45d twee van elkaar te onderscheiden situaties worden geregeld In de nieuwe derde zin wordt uitdrukkelijk bepaald dat de producent aan de makers of hun rechtverkrijgenden een billijke vergoeding moet betalen voor iedere vorm van exploitatie van het filmwerk Voorts wordt in dit artikel bedongen dat de producent een billijke vergoeding verschuldigd is voor exploitatievormen die ten tijde van het vertoningsgereed zijn van de film nog niet bestonden of niet redelijkerwijs voorzienbaar zijn Deze laatste vergoedingsverplichting is ook al voorzien in de huidige tekst van artikel 45d In de contracten waarin de medewerking van de uitvoerende kunstenaar aan de totstandkoming van het filmwerk wordt geregeld, zullen terzake van de exploitatie en de aan de uitvoerende kunstenaar toekomende vergoeding afspraken worden gemaakt Voor wat betreft dit laatste aspect kan gedacht worden aan een percentage van de opbrengst

Voorzover er sprake is van nieuwe ten tijde van het gereed komen van het filmwerk niet bestaande of niet voorzienbare exploitatievormen zullen nieuwe financiele afspraken moeten worden gemaakt De voorgestelde regeling belet de producent niet om met derden te onderhandelen over de exploitatie van het filmwerk, voordat hij met de uitvoerende kunstenaar en ander rechthebbenden overeenstemming heeft bereikt over de hoogte van de billijke vergoeding

NVW2 Tweede nota van wijziging

Artikel 35 [oud 33] wordt vervangen door

Artikel 35 [oud 33]

De Auteurswet 1912 wordt als volgt gewijzigd

A Artikel 12, vierde lid, wordt vervangen door

Als afzonderlijke openbaarmaking wordt niet beschouwd de gelijktijdige uitzending van een in een radio- of televisieprogramma opgenomen werk door een instelling die behoort tot hetzelfde organisme als de instelling die dat programma oorspronkelijk uitzendt

B In artikel 15 worden de volgende wijzigingen aangebracht

1 In de aanhef wordt de zinsnede "die door radio of televisie uitgezonden of zijn overgebracht per kabel door een draadomroepinrichting als bedoeld in de Wet op de telecommunicatievoorzieningen (Stb 1988, 520)" vervangen door die zijn opgenomen in een uitgezonden radio- of televisieprogramma

2 In het eerste lid, onder 1°, wordt de zinsnede "in een radio- of televisie-uitzending, of door middel van overbrenging per kabel aan het publiek door een draadomroepinrichting als bedoeld in de Wet op de telecommunicatievoorzieningen (Stb 1988, 520)" vervangen door in een uitzending van een radio- of televisieprogramma

C In artikel 16, eerste lid, onder b, wordt de zinsnede "een radio- of televisie-uitzending of door middel van overbrenging per kabel door een draadomroepinrichting als bedoeld in de Wet op de telecommunicatievoorzieningen (Stb 1988, 520)" vervangen door uitzending van een radio- of televisieprogramma

D In artikel 17a, eerste lid, worden de volgende wijzigingen aangebracht
1 De zinsnede "door radio- of televisie-uitzending van tekens, geluid of beelden, alsmede met betrekking tot de verdere verspreiding, al of niet per draad, van het aldus openbaar gemaakte werk" wordt vervangen door door uitzending van een radio- of televisieprogramma
2 De zinsnede "of verder verspreid" vervalt
3 De zinsnede "of verder te verspreiden" vervalt

E In artikel 17b worden de volgende wijzigingen aangebracht
1 In het eerste lid wordt de zinsnede "door radio- of televisie-uitzending" vervangen door door uitzending van een radio- of televisieprogramma
2 In het tweede lid wordt de zinsnede "haar eigen radio- of televisie-uitzendingen" vervangen door uitzending van haar eigen radio- of televisieprogramma's
In het tweede lid wordt de zinsnede "radio- of televisie-uitzending en in ieder geval binnen een half jaar na de vervaardiging" vervangen door uitzending van een radio- of televisieprogramma en in ieder geval binnen een half jaar na de vervaardiging

F In artikel 30a, tweede en derde lid, wordt de zinsnede "de radio- of televisie-uitzending" telkens vervangen door de uitzending in een radio- of televisieprogramma

G In artikel 45a, eerste lid, vervalt het woord "bewegende"

H Aan artikel 45d wordt een nieuwe derde zin toegevoegd, luidende
De producent is aan de makers of hun rechtverkrijgenden een billijke vergoeding verschuldigd voor iedere vorm van exploitatie van het filmwerk

De huidige derde zin van artikel 45d wordt gelezen De producent is eveneens aan de makers of hun rechtverkrijgenden een billijk vergoeding verschuldigd indien hij overgaat tot exploitatie in een vorm die ten tijde van het in artikel 45c bedoelde tijdstip nog niet bestond of niet redelijkerwijs voorzienbaar was of indien hij aan een derde het recht verleent tot zo'n exploitatie over te gaan

I Aan artikel 45d wordt een nieuwe vijfde zin toegevoegd, luidende
De in dit artikel bedoelde vergoedingen worden schriftelijk overeengekomen

J In artikel 47, vierde lid, wordt de zinsnede "de radio- of televisie-uitzending" vervangen door de uitzending in een radio- of televisieprogramma

MO Mondeling Overleg

De heer **Jurgens** merkte in het algemeen op dat de verwijzing naar een andere wet zoals ook hier gebeurt, uit oogpunt van goede wetgevingstechniek niet altijd gelukkig is Soms is het beter de tekst voluit over te nemen Hij verwees in het bijzonder naar artikel 45d over de kwestie van een billijke vergoeding Wordt hiermee bedoeld dat de producent een eenmalige afspraak kan maken met betrokkenen of moet hij steeds opnieuw een billijke vergoeding betalen? In het eerste geval zou het goed zijn dit uitdrukkelijk vast te leggen, opdat daarover geen twijfel kan ontstaan
Deze wetgeving heeft ook gevolgen voor de aftiteling van films Zou het geen aanbeveling verdienen ook hier een redelijkheidseis op te nemen?

De heer **Koetje** had vernomen dat in het overleg tussen de betrokken ministeries en de

Vereniging van onafhankelijke televisieproducenten inmiddels overeenstemming is bereikt over de interpretatie van artikel 45d in die zin dat een eenmalige vergoeding van de producent aan makers mogelijk blijft zolang in de contracten expliciet wordt opgenomen voor welke vormen van exploitatie de vergoeding is bedoeld Is dit een correcte uitleg van de onderdelen H en I van artikel 35 [oud 33] ?

De **staatssecretaris** antwoordde dat dit inderdaad de juiste uitleg is

De heer **Jurgens** wees erop de omvang van de verplichtingen al eerder ter discussie is gesteld in de sector De vraag is of hier op enigerlei wijze een redelijkheidseis aan kan worden verbonden Hij drong erop aan dat de absolute verplichting die voortvloeit uit artikel 4 [oud 3], juncto artikel 45e Auteurswet wordt gerelativeerd tot een redelijkheidseis

Mevrouw **Meijer** wees erop dat in het auteursrecht geen redelijkheidstoets voorkomt Bovendien lijkt dit in de praktijk moeilijk uitvoerbaar Er bestaan ook geen dwingende reden om voor een uitvoerend kunstenaar wat dit betreft een andere regeling te introduceren Van die rechten kan echter altijd afstand worden gedaan in contractuele afspraken De opzet van deze regeling is toch dat uitvoerend kunstenaars en auteurs op dezelfde voet worden behandeld Haars inziens moet dit principe ook bij dit onderwerp prevaleren Overigens is niet gebleken dat zich hier praktische problemen voordoen Voor de auteurs is de introductie van een dergelijke redelijkheidstoets niet mogelijk gezien de Berner Conventie

De heer **Jurgens** meende dat het aantal auteurs van een televisie- of filmproduktie over het algemeen gering zal zijn, terwijl het aantal uitvoerende kunstenaars heel groot kan zijn Praktisch gesproken kan het dan een probleem zijn om alle uitvoerenden in de aftiteling te vermelden

Mevrouw **Meijer** herhaalde dat van het recht op naamsvermelding contractueel kan worden afgeweken Als een producent de vermelding bezwaarlijk vindt, zal hij daarover in overleg moeten treden met betrokkenen

Zij stelde vast dat er in de literatuur terecht op wordt gewezen dat de uitbreiding van artikel 45d niets toevoegt aan de inhoud van het artikel zoals het nu luidt De uitbreiding is bedoeld als een verduidelijking en explicitering van wat nu al in het artikel gelezen moet worden Makers en uitvoerende kunstenaars die een bijdrage leveren aan een filmwerk wensen graag gehonoreerd worden voor de exploitatie van dat werk Het wetsvoorstel zoals het nu luidt, laat in het midden op welke wijze die billijke vergoeding wordt uitgekeerd, als een bedrag ineens of in termijn Producenten en rechthebbenden moeten daarover afspraken maken

De heer **Jurgens** zei dat het hier vooral gaat om de vraag wat er gebeurt als een produktie nogmaals wordt gebruikt Kan de producent de rechten in een keer afkopen en vervolgens rechtenvrij het produkt verhandelen?

Mevrouw **Meijer** antwoordde dat de Wet die mogelijkheid onverlet laat

NvW3 Derde nota van wijziging

Artikel 35 [oud 33], onderdeel A, wordt vervangen door

4 Als afzonderlijke openbaarmaking wordt niet beschouwd de gelijktijdige uitzending van een in een radio- of televisieprogramma opgenomen werk door hetzelfde organisme dat dat programma oorspronkelijk uitzendt

Toelichting:

Met betrekking tot de in de derde [lees tweede, *Bew*] nota van wijziging (stuk nr 11) in de artikelen 2, vijfde lid, van het wetsvoorstel op de naburige rechten en in artikel 12, vierde lid, van de Auteurswet 1912 aangebrachte wijzigingen is door verschillende organisaties van belanghebbenden opgemerkt dat deze technische wijziging ook als een inhoudelijke wijziging kan worden uitgelegd

Aangezien dit laatste niet wordt beoogd, worden met behoud van de aanpassingen aan de Mediawet de oorspronkelijke bewoordingen gekozen

AV **Amendement** (nr 19) Wolfensperger, ontvangen 3 september 1992, **verworpen**

Artikel 35 [oud 33], onderdeel G, vervalt

Toelichting: Er is geen enkele goede reden om het woord "bewegende" te schrappen in de definitie die artikel 45 van de Auteurswet 1912 geeft van filmwerken, ter inleiding van het in de daarop volgende artikelen neergelegde aparte auteursrechtelijke regime voor filmwerken Dit voor auteurs ongunstige regime is alleen gerechtvaardigd voor de nu in de wet genoemde "zaaksbewegende beelden", de eigenlijke filmwerken Diashows behoeven niet onder deze term en dit regime gebracht te worden

Wolffensperger

H **Handelingen Tweede Kamer 1991-1992, 3 september 1992, p. 6287:**

De heer Koetje (CDA) Voorzitter! Ten slotte wil ik nog ingaan op twee punten die de omroep betreffen Het eerste betreft de kwestie van de naamsvermelding Ik heb in het mondeling overleg daarover al gesproken Alles nog eens afwegende, zeg ik de opmerking van de NOS inzake een redelijkheidstoets blijft mij nog steeds zinnig lijken als het gaat om de uitzending van programma's Ik vind dat daarbij volstrekt helder moet zijn wie de uitvoerenden zijn Als dat ergens op een andere manier geregistreerd wordt, moet het naar mijn smaak kunnen Zou dit echt op basis van dit wetsvoorstel niet mogelijk zijn?

p. 6291:

De heer Jurgens (PvdA) Ik kan afsluiten met een kanttekening bij de wijziging van de Auteurswet Ik doel op de artikelen 45a en volgende over het filmwerk in de Auteurswet Daarover zijn door exploitanten, die anders problemen vrezen, opmerkingen gemaakt De heer Koetje noemde er al een, namelijk de redelijkheidstoetsing Velen van ons konden zich reeds ergeren aan een stuk op de televisie dat een kwartier duurde waarna een aftiteling van vijf minuten plaatsvond Ik overdrijf nu lichtelijk Die extremen zou men echter wel kunnen krijgen Dat is natuurlijk niet nodig Je hoeft immers niet de gehele aftiteling te laten zien, mits die maar bestaat, opdat na te gaan is wie rechten hebben Met dit reele punt ben ik het geheel met de heer Koetje eens Kan de staatssecretaris bevestigen dat een dergelijke redelijkheidstoetsing niet in strijd is met de formulering van artikel 45e? Er wordt in artikel 3 van dit wetsontwerp ook naar artikel 45e Auteurswet verwezen

Hetzelfde geldt voor de vraag of de in artikel 45d van de Auteurswet verplichte vergoeding niet telkens betaald hoeft te worden Die zou ook een keer afgesproken kunnen worden De

staatssecretaris heeft dat ook bevestigd in het mondeling overleg Wil hij dat hier nog eens bevestigen?

In artikel 45d is de verplichting tot schriftelijke overeenkomst opgenomen Dat betekent dat er telkens apart een schriftelijke overeenkomst gemaakt moet worden Zou deze, bijvoorbeeld in het kader van de arbeidsovereenkomst, ook voor een groot aantal gevallen kunnen gelden? Ik vermoed dat dit kan, maar het is goed, dit wel vast te leggen Ook dat is immers van belang voor de exploitatie

p. 6298:

De heer Wolffensperger (D66) Voorzitter! Ik richt mij nu op het amendement, voorkomend op stuk nr 19 In artikel 35 [oud 33] van het wetsvoorstel wordt voorgesteld om met betrekking tot de definitie van "filmwerk" in de Auteurswet de term "bewegende" te schrappen Mijn amendement strekt ertoe, dit niet te doen De conclusie van wat ik hierover ter toelichting zal zeggen, is staatssecretaris, wilt u dit nog eens precies uitleggen? De Auteurswet kent met betrekking tot filmwerken een speciaal en uitzonderlijk regime Omdat bij die werken zeer veel medewerkers betrokken zijn en zeer grote economische belangen op het spel staan, worden de rechten overgeheveld van de medewerkers naar de producent Het komt mij voor dat, gelet op het uitzonderlijke karakter van deze bepaling, een extensieve interpretatie niet op haar plaats is Die interpretatie zal *toch tot restrictief tot "filmwerk" beperkt moeten blijven Mijn vrees is dat het schrappen van het* woord "bewegende" ertoe kan leiden dat een diashow of vergelijkbare zaken onder de bescherming van het regime van artikel 45d van de Auteurswet zouden gaan vallen Ik geloof niet dat dit de bedoeling is, vandaar het amendement Uiteraard wacht ik de toelichting van de staatssecretaris af

p. 6337

Staatssecretaris Kosto De heer Jurgens vroeg of de billijke vergoeding, waarvan in artikel 45e melding wordt gemaakt, ook uit een eenmalige vergoeding kan bestaan Het voorstel laat deze mogelijkheid open Er moet dan wel sprake zijn van een billijke vergoeding De heer Jurgens heeft ook gevraagd of de verplichting in artikel 45e om de afspraken schriftelijk vast te leggen, ook in een schriftelijke arbeidsovereenkomst gerealiseerd kan worden Hierop geef ik een bevestigend antwoord Het voorstel laat open in welk schriftelijk kader de afspraken worden vastgelegd

p. 6338:

Staatssecretaris Kosto De heer Wolffensperger stelde ook voor om in artikel 45a het woord "bewegende" weer op te nemen Deze term is op verzoek van geïnteresseerde kringen weggelaten Men vond de beperking tot bewegende beelden niet wenselijk Ik heb dus geen behoefte aan dit amendement

De heer Wolffensperger (D66) De staatssecretaris zegt nu ik wil het niet, want anders had ik het wel voorgesteld Kan hij even ingaan op de vraag of hieronder ook een diashow valt? Wordt die tot onderwerp van de bescherming van artikel 45d gemaakt? Is dat ook de uitdrukkelijke bedoeling van de staatssecretaris? Dat is immers het onderwerp dat de steen des aanstoots was

Staatssecretaris Kosto De diashow valt er niet onder

De heer Wolffensperger (D66) Waarom niet?

Staatssecretaris Kosto Daarop zal ik de heer Wolffensperger in tweede termijn zeer gedegen antwoorden

pp. 6339-6340:

Staatssecretaris Kosto Ik kom bij de diaserie van de heer Wolffensperger Het gaat om filmwerken, een werk dat bestaat uit een reeks beelden Een vertoning van dia's valt hier niet onder Die vraag is ook al negatief beantwoord bij de parlementaire behandeling van het filmrecht

De heer Wolffensperger (D66) Dat kan wel zo zijn, maar sinds de parlementaire behandeling van het filmrecht hebben wij - nu word ik even technisch, voorzitter - dingen uitgevonden als de band-diaprojectie De staatssecretaris kan nu wel zegen dat het om een filmwerk moet gaan, maar artikel 45 [lees 45a, *Bew*] van de Auteurswet definieert nu juist het filmrecht [lees filmwerk, *Bew*] en kent hier een zeer specifieke regeling van de exploitatie door de producent aan toe Bij een band-diaprojectie zoals ik die ken, is er een dwingende samenhang tussen een reeks dia's die door middel van een computerprogramma worden gestuurd in een bepaalde volgorde Ik kan niet anders dan constateren dat zoiets onder de definitie in artikel 45a valt, als u het woord "bewegende" laat vallen Daar ben ik dus bevreesd voor

Staatssecretaris Kosto De heer Wolffensperger heeft het over de behandeling van het filmrecht en de MvA aan de Tweede Kamer, waar dit in staat Dit ligt al weer achter ons en intussen gaat de techniek verder Dat ben ik van harte met hem eens Daardoor krijg je soms zeer wonderlijke wetten met veel lettertjes achter artikelen Dat is zeker waar Maar er is uit de praktijk ook geen contra-indicatie voor mijn standpunt gekomen Nu weet ik wel dat dit ook niet alleszaligmakend is Waar er echter zo geexerceerd is en er zoveel deskundigen zijn geraadpleegd en er geen enkele indicatie is dat wij hier inmiddels anders over zouden moeten denken dan toen het om het filmrecht ging, stel ik voor dat nu ook niet te doen, tenzij de heer Wolffensperger mij nu verzekeren kan dat hij een reeks deskundigen geraadpleegd heeft, wier gedachtengoed wij hier dan tot het onze zouden kunnen maken

De heer Wolffensperger (D66) Dat laatste is ongetwijfeld juist, voorzitter Ik heb een reeks deskundigen geraadpleegd

Staatssecretaris Kosto Zonder twijfel Maar ging dat hierover, mijnheer de voorzitter, vraag ik de heer Wolffensperger? Komt hij hier met de contra-indicatie aan van de praktijk? Of is het een overweging die bij hem opkwam?

De heer Wolffensperger (D66) Ik wil er best in tweede termijn op terugkomen Het gaat mij erom dat ik de argumenten die pleiten voor de schrapping niet zo goed begrijp Ik heb deze ook niet echt overtuigend uit de stukken kunnen halen Als de staatssecretaris niet echt steekhoudende argumenten kan geven die pleiten voor de schrapping en als ik hem dan een steekhoudend argument geef tegen de schrapping, dan komt het mij voor dat het 1 - 0 voor mijn amendement is

Staatssecretaris Kosto Ik herken de lust tot scoren, maar of hij zit, zal nog moeten blijken De suggestie om daarop terug te komen, volg ik graag

[ ]

Staatssecretaris Kosto Het amendement op stuk nr 19 wijs ik met wat minder klem af, maar daar komen wij nog op terug

p. 6344:

De heer Jurgens (PvdA) Ik heb de staatssecretaris om een nadere bevestiging gevraagd van mijn uitleg van een drietal punten bij de artikelen 45d en e van de Auteurswet Tot mijn genoegen heeft hij mijn uitleg bevestigd, maar ik zal dat gedeelte van het verslag er nog op na lezen Dit is echter voor de wetsuitleg van enige betekenis Als het anders is, heb ik niet goed naar de staatssecretaris geluisterd Misschien wil de staatssecretaris in zijn volgende termijn dan zijn woorden herhalen Als de staatssecretaris straks mijn uitleg bevestigt, heb ik geen problemen meer

p. 6345:

De heer Wolffensperger (D66) Ik was bij de bewegende beelden, de diashow Ik hoorde van collega Jurgens dat die wijziging, punt g van artikel 35 [oud 33], pas bij tweede nota van wijziging in het wetsvoorstel is ingevoerd [onjuist, *Bew*.] Dat verklaart ook waarom ik eigenlijk nergens een uitgebreide motivering en toelichting heb kunnen vinden voor de schrapping van het woordje "bewegende" uit artikel 45a van de Auteurswet Misschien heb ik er overheen gelezen, maar ik heb dat niet goed onderbouwd gezien Dat doet mij persisteren bij mijn opmerking dat ik in ieder geval een argument heb gegeven waarom dat niet geschrapt zou moeten worden, namelijk omdat ik mij bepaalde vormen van bijvoorbeeld diaprojecties kan voorstellen die naar de letter onder deze gewijzigde definitie zouden moeten vallen, waarvan ik en naar ik aanneem ook de staatssecretaris menen dat dit niet moet geschieden Het vrij vergaande beschermingsregime dat aan de producent de rechten toekent van medewerkers, etcetera, dat voor films geldt behoort niet extensief geinterpreteerd te worden, zodat het zich niet ook gaat uitstrekken over andere werken die wij in de wandeling niet als filmwerken aanduiden Ik wens dit restrictief te interpreteren en begrijp het argument om het woordje "bewegend" te schrappen dus niet

9 september 1992, p. 6442:

Staatssecretaris Kosto In het amendement op stuk nr 19 stelt de heer Wolffensperger voor het woord "bewegende" te handhaven in de definitie van filmwerken in artikel 45a van de Auteurswet 1912 Voor de duidelijkheid wijs ik erop, dat dit voorstel vanaf het begin in dit wetsvoorstel is opgenomen Op bladzijde 31 van de MvT [zie hierboven p 279] wordt dit voorstel kort toegelicht Hierover bestond bij enkele afgevaardigden onzekerheid Ik ben van mening dat het hier niet om een ingrijpende wijziging gaat, aangezien niet-bewegende filmwerken niet het belangrijkste onderdeel van deze sector vormen Hoewel ik niet inzie waarom een volautomatische diaprojectie met overvloeiende beelden niet onder de filmrechtregeling zou kunnen worden gebracht, heb ik toch geen overwegende bezwaren tegen het amendement van de heer Wolffensperger De heer Wolffensperger oogst, mijnheer de voorzitter, en dit lijkt mij een passend moment om mijn bijdrage in tweede termijn af te sluiten

Handelingen Tweede Kamer 1992-1933, 16 september 1992, p. 14:

In stemming komt het amendement-Wolffensperger (stuk nr 19)
De voorzitter Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fracties van D66 en Groen Links voor het amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het amendement is verworpen
Artikel 35 [oud 33] wordt zonder stemming aangenomen

VVI Voorlopig verslag Eerste kamer

Is het waar dat de filmregeling, zoals gewijzigd door artikel 35 onder h [art 45d, *Bew*.] van het huidige wetsvoorstel zo moet worden begrepen, dat de bijzondere vergoedingsrechten voor auteurs en uitvoerende kunstenaars zoals neergelegd in de Wet op de Thuiskopie en de bijzonde-

re vergoedingsrechten van uitvoerend kunstenaars en fonogrammenproducenten zoals neergelegd in artikel 7 van het onderhavige wetsvoorstel, buiten de fictieve overdracht van rechten aan de filmproducenten vallen?

Kan m a w de met inning en repartitie belaste organisatie (Stichting Thuiskopie resp de onlangs opgerichte Stichting Sena) de geincasseerde gelden zonder meer naar uitvoerend kunstenaars en auteurs etc overmaken zonder dat deze verdeling gefrustreerd wordt door een fictieve overdracht van rechten?

MvAI Memorie van antwoord Eerste kamer

De leden van de fractie D66 vroegen of de filmregeling zo moet worden begrepen dat de bijzondere vergoedingsrechten voor auteurs en uitvoerende kunstenaars, zoals voor prive-kopieren en zoals voorzien in artikel 7 van het onderhavige wetsvoorstel buiten de fictieve overdracht aan de filmproducenten vallen Deze leden vroegen of de met inning en repartitie belaste organisatie de geincasseerde gelden zonder meer naar de uitvoerende kunstenaars en auteurs kan overmaken zonder dat deze verdeling gefrustreerd wordt door een fictieve overdracht van rechten

Vooropgesteld moet worden dat de in onderdeel h van artikel 35 vooropgestelde nieuwe derde zin van artikel 45d uitsluitend beoogt vast te leggen wat impliciet reeds besloten is in laatstgenoemd artikel, namelijk dat de producent aan de makers of hun rechtverkrijgenden, die geacht worden aan hem de in artikel 45d omschreven rechten te hebben overgedragen, een billijke vergoeding moet betalen voor iedere vorm van exploitatie van het desbetreffende filmwerk Deze exploitatievormen zijn uitdrukkelijk in artikel 45d opgesomd, te weten het openbaar maken, het verveelvoudigen in de zin van artikel 14, het aanbrengen van ondertitels en het nasynchroniseren Het betreft hier exclusieve rechten, ten aanzien waarvan een wettelijk vermoeden van overdracht is voorzien om de onbelemmerde circulatie van de film te garanderen Dit is - kort weergegeven - de achtergrond van de filmregeling en van artikel 45d in het bijzonder Ik verwijs in dit verband naar de parlementaire geschiedenis van het filmrecht (T K 1980/81, 16 740, nr 3, blz 9, bijlage blz 30)

De door de leden van de fractie van D66 gestelde vraag betreft een vraag van interpretatie van de reikwijdte van artikel 45d

De in artikel 16c Auteurswet 1912 voorziene vergoeding voor het zogeheten thuiskopieren is gekoppeld aan de in artikel 16b geformuleerde uitzondering op het exclusieve verveelvoudigingsrecht voor verveelvoudigingen voor eigen oefening, studie of gebruik Voor deze verveelvoudigingen is de toestemming van de rechthebbende geen vereiste Gesteld kan worden dat deze bijzondere regeling geheel losstaat van de met artikel 45d beoogde onbelemmerde circulatie, met het oog waarop het exclusieve verveelvoudigingsrecht in de zin van artikel 14 Auteurswet geacht wordt te zijn overgedragen Benadrukt zij in dit verband dat het verveelvoudigingsrecht in artikel 45d beperkt is tot het vervaardigen van exemplaren Gelet op deze bijzondere achtergrond van artikel 45d kan gesteld worden dat de in artikel 16c voorziene vergoeding niet valt onder het wettelijk vermoeden van overdracht zoals geformuleerd in artikel 45d Auteurswet 1912

Hetzelfde geldt voor artikel 7 van het onderhavige wetsvoorstel De materie die in dit artikel wordt geregeld - het recht op een billijke vergoeding voor het openbaar maken van voor commerciele doeleinden uitgebrachte fonogrammen staat los van artikel 4, in welk artikel de filmrechtregeling, zoals opgenomen in de artikelen 45a 45g Auteurswet 1912, van overeenkomstige toepassing wordt verklaard op de uitvoering van uitvoerende kunstenaar Indien de uitvoering van bij een film behorende muziek op een commercieel fonogram wordt vastgelegd, komt de billijke vergoeding voor de in artikel 7 omschreven openbaarmakingshandeling toe aan uitvoerende kunstenaars en fonogrammenproducenten of hun rechtverkrijgenden

Hoofdstuk 7 Slotbepalingen.

Artikel 36 [Inwerkingtreding]

W Wettekst

Deze wet treedt in werking op een bij koninklijk besluit [Stb 1993, 244] te bepalen tijdstip [1 juli 1993, *Bew*]

MvT Memorie van toelichting

In artikel 36 [oud 34] is een regeling opgenomen met betrekking tot de datum van inwerkingtreding Deze zal bij koninklijk besluit worden vastgesteld Deze wijze van inwerkingtreding is noodzakelijk vanwege het feit dat het onderhavige wetsvoorstel nog noopt tot uitvoeringsmaatregelen, zoals de aanwijzing van een incasso-organisatie, als bedoeld in artikel 15 [oud 14]

KB Stb. 1993, 244

Besluit van 29 april 1993, houdende vaststelling datum van inwerkingtreding van de Wet op de naburige rechten

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz enz enz

Op de voordracht van de Staatssecretaris van Justitie van 20 april 1993, stafafdeling Wetgeving Privaatrecht, nr 362949/93/6, gedaan mede namens Onze Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur,

Gelet op artikel 36 van de Wet van 18 maart 1993, houdende regelen inzake de bescherming van uitvoerende kunstenaars, producenten van fonogrammen en omroeporganisaties en wijziging van de Auteurswet 1912 (Wet op de naburige rechten),

Hebben goedgevonden en verstaan

De Wet van 18 maart 1993, houdende regelen inzake de bescherming van uitvoerende kunstenaars, producenten van fonogrammen en omroeporganisaties en wijziging van de Auteurswet 1912 (Wet op de naburige rechten) treedt in werking met ingang van 1 juli 1993

Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het Staatsblad zal worden geplaatst

's-Gravenhage, 29 april 1993
Beatrix

De Staatssecretaris van Justitie,

A Kosto

De Minister van Justitie,

E M H Hirsch Ballin

Uitgegeven de dertiende mei 1993

Artikel 37 [Citeertitel]

W Wettekst

Deze wet kan worden aangehaald als de Wet op de naburige rechten

MvT Memorie van toelichting

In artikel 37 [oud 35] wordt de citeertitel van het wetsvoorstel vastgesteld

Slotartikelen Wet op het verhuur- en leenrecht

Artikel III [Overgangsrecht verhuur- en leenrecht]

L Voorstel tot Wet op het verhuur- en leenrecht

1 Deze wet laat voor 1 juli 1994 verrichte exploitatiehandelingen onverlet

2 Voor het verhuren van een werk in de zin van de Auteurswet 1912 en van een prestatie in de zin van de Wet op de naburige rechten, waarvan de verhuurder aantoont dat hij daarover voor 1 juli 1994 op rechtmatige wijze de beschikking heeft gekregen, wordt de rechthebbende geacht toestemming te hebben gegeven, onverminderd het recht van de rechthebbende op een billijke vergoeding

3 Voor het uitlenen van een werk in de zin van de Auteurswet 1912 en van een prestatie in de zin van de Wet op de naburige rechten, waarvan de uitlener aantoont dat hij daarover voor 1 juli 1994 op rechtmatige wijze de beschikking heeft gekregen, wordt, indien op die datum de termijn van zes maanden bedoeld in artikel 15c, eerste lid, van de Auteurswet 1912 en in artikel 2, derde lid, artikel 6, derde lid, artikel 7a, derde lid, en artikel 8, derde lid, van de Wet op de naburige rechten nog niet is verstreken, de rechthebbende geacht toestemming te hebben gegeven, onverminderd het recht van de rechthebbende op een billijke vergoeding

4 Het recht op een billijke vergoeding bedoeld in artikel 12a, en artikel 45d, zesde zin, van de Auteurswet 1912 en in artikel 2a van de Wet op de naburige rechten, voortvloeiend uit een voor 1 juli 1994 gesloten overeenkomst, wordt uiterlijk op 31 december 1996 ingeroepen

MVTL Memorie van toelichting Wet op het verhuur- en leenrecht

Dit artikel bevat regels van overgangsrecht en vormt de uitwerking van artikel 13 van de richtlijn [zie bijlage 3 achterin deze uitgave, *Bew*.] In het oorspronkelijke Commissievoorstel was het overgangsrecht zeer summier opgezet, het voorstel bestond slechts uit het huidige eerste lid van artikel 13 van de richtlijn minus de slotzinsnede Tijdens de behandeling in de Raadswerkgroep en het Europees Parlement bleek dat er behoefte bestond aan specifieke regels van overgangsrecht ten aanzien van verkregen rechten in het algemeen en ten aanzien van bestaande contracten en bestaande voorraden in het bijzonder Een nadere uitwerking van het overgangsrecht was vooral met het oog op het verhuur- en leenrecht van node

Het eerste lid van artikel 13 van de richtlijn bevat de overgangsrechtelijke hoofdregel De richtlijn dekt niet alleen nieuwe maar ook bestaande werken en prestaties en heeft ter zake onmiddellijke werking De leden 2-9 van artikel 13 bevatten enige bijzondere bepalingen

Ingevolge het eerste lid van artikel 13 is de richtlijn van toepassing op alle op 1 juli 1994 auteursrechtelijk en nabuurrechtelijk beschermde werken c q prestaties Deze bescherming kan zijn gebaseerd op een nationale beschermingstermijn die langer is dan de in de richtlijn voorgeschreven minimumtermijn van 20 jaar Ten aanzien van al die werken en prestaties wordt derhalve een verhuur- en leenrecht in het leven geroepen Voorts geldt de richtlijn vanaf 1 juli 1994 met betrekking tot die werken of prestaties "die op die datum aan de beschermingscriteria van deze

richtlijn voldoen" Deze laatste zinsnede ziet primair op die landen waar op die datum nog niet het in 1961 te Rome gesloten Internationaal Verdrag inzake de bescherming van uitvoerende kunstenaars, producenten van fonogrammen en omroeporganisaties (Trb 1986, 182) in werking is getreden Daarnaast ziet die zinsnede op het nieuwe naburige recht dat de richtlijn de producent van de eerste vastleggingen van films biedt Ten aanzien van de krachtens genoemd verdrag en hoofdstuk II en III van de richtlijn beschermde prestaties ontstaat derhalve een verhuur- en leenrecht, zelfs als die prestaties naar nationaal recht nog niet beschermd zouden zijn Uiteraard dient dan de in de richtlijn genoemde beschermingstermijn van 20 jaar nog niet te zijn verstreken

Het eerste lid van artikel 13 van de richtlijn codificeert een overgangsregel die ook naar Nederlands recht de overgangsrechtelijke hoofdregel is, te weten onmiddellijke werking Verwezen zij naar nr 166 van de Aanwijzingen voor de regelgeving Dit lid behoeft dan ook geen uitwerking

Het eerste lid van artikel III stemt overeen met het tweede lid van artikel 13 van de richtlijn Het bevat een uitzondering op de hoofdregel van onmiddellijke werking Deze uitzondering vloeit voort uit de gedachte dat verkregen rechten dienen te worden geeerbiedigd Alle voor 1 juli 1994 verrichte exploitatiehandelingen blijven onverlet, de richtlijn eerbiedigt te dien aanzien het oude recht Onder "exploitatiehandelingen" worden feitelijke handelingen verstaan Hierbij kan worden gedacht aan verhuur en uitleen die voor 1 juli 1994 hebben plaatsgevonden Ook kan worden gedacht aan andere feitelijke handelingen (bijvoorbeeld verveelvoudigingen) ten aanzien van voor die datum nog niet beschermde prestaties Ter zake ontstaan derhalve geen rechten, de rechtsgevolgen ervan blijven beheerst door het oude recht

Op het uitlenen van publikaties in een openbare bibliotheek, waarvoor thans ingevolge de Welzijnswet een leenvergoeding wordt betaald, blijft tot 1 januari 1995 de Welzijnswet van toepassing Deze exploitatiehandelingen worden derhalve door de onderhavige wet langer onverlet gelaten Artikel 5 van de richtlijn biedt ruimte voor deze aanpak De voorgestelde regeling treedt voor deze uitleningen eerst op 1 januari 1995 in werking Een en ander wordt hierna bij artikel IV [lees artikel V, *Bew*] nader toegelicht

Het tweede lid en derde lid van artikel III verschaffen een regeling voor bij verhurende en uitlenende instellingen bestaande voorraden Aan deze regeling liggen de volgende overwegingen ten grondslag Enerzijds achten wij het ten opzichte van de rechthebbenden onbillijk en niet te verdedigen om bestaande voorraden geheel van de werking van de onderhavige richtlijn uit te sluiten Dit zou de rechthebbenden te kort doen Bovendien zou dit de onmiddellijke werking van de richtlijn op onaanvaardbare wijze doorkruisen en in de weg staan aan een volledige implementatie van de onderhavige regeling op korte termijn Voorts moet voor ontduiking van de wettelijke regeling worden gevreesd Anderzijds zou een onmiddellijke werking van de wettelijke regeling ook ten aanzien van bestaande voorraden de praktijk te zeer belasten Rechthebbenden zouden ten aanzien van alle bestaande voorraden hun exclusieve verhuurrecht en (voorzover van toepassing) hun in de tijd beperkte, exclusieve leenrecht kunnen uitoefenen Verhuurders en uitleners zouden hiervoor alsnog met rechthebbenden een regeling moeten treffen Deze overwegingen hebben geleid tot de thans voorgestelde regeling, waartoe het derde lid van artikel 13 van de richtlijn ruimte laat Ten aanzien van bestaande voorraden wordt de rechthebbende geacht toestemming tot verhuur en uitleen te hebben gegeven, onverminderd zijn recht op een billijke vergoeding Zijn exclusieve recht is met betrekking tot bestaande voorraden omgezet in een vergoedingsrecht De verhuurder of uitlener moet dan wel kunnen aantonen dat hij de desbetreffende werken voor 1 juli 1994 in voorraad had In het tweede lid van artikel III is dit uitgewerkt voor verhuur, in het derde lid van artikel III voor uitleen Dit betekent dat indien vanaf 1 juli 1994 door een videotheek uit zijn op dat tijdstip bestaande voorraad een beschermde videofilm wordt verhuurd, hij daarvoor aan de rechthebbende een billijke vergoeding verschuldigd is Hij heeft echter geen toestemming tot verhuur ven de rechthebbende nodig Indien zo'n videofilm binnen zes maanden nadat het werk in Nederland op de markt is gebracht wordt uitgeleend door, kort

gezegd, een openbare bibliotheek uit haar bestaande voorraad, is ook dat toegestaan, maar heeft ook daarvoor de rechthebbende recht op een billijke vergoeding Voor werken en prestaties die op of na 1 juli 1994 door de verhuurder of uitlener zijn verkregen is het exclusieve recht onverkort van kracht

Het vierde en vijfde lid van artikel 13 van de richtlijn bevatten facultatieve bepalingen, die ruimte laten voor een uitzondering op de onmiddellijke werking van artikel 2, lid 2, van de richtlijn De in artikel 2, tweede lid, van de richtlijn vervatte regeling, die het makerschap van een filmwerk betreft, biedt echter niets nieuws artikel 45a van de Auteurswet 1912 dekt dit reeds De leden 4 en 5 van artikel 13 van de richtlijn kunnen dan ook terzijde worden gelaten en hoeven niet te worden geïmplementeerd

Het zesde lid van artikel 13 van de richtlijn is niet overgenomen Voorzover bestaande contracten de onderhavige materie uitdrukkelijk regelen, wordt zulks, behoudens het in artikel III, leden 2-4 bepaalde, door de vooigestelde regeling niet doorkruist

De richtlijn opent in lid 7 van artikel 13 de mogelijkheid voor Lid-Staten om ten aanzien van op 1 juli 1994 bestaande exploitatiecontracten die geen regeling bevatten van de uit de onderhavige richtlijn voortvloeiende nieuwe rechten, te bepalen dat die rechten met ingang van de inwerkingtreding van de richtlijn zijn overgedragen Deze mogelijkheid gaat ons te ver Zij impliceert een overdracht van het verhuur- en leenrecht niet alleen in geval van overdracht van rechten (bijvoorbeeld aan de filmproducent) maar ook in geval van licentie (bijvoorbeeld aan de uitgever), ongeacht de omvang of strekking daarvan Zeker in geval van licentie zal dit veelal niet stroken met de bedoeling die de oorspronkelijk rechthebbende moet worden toegedacht Het is aan partijen om daar, waar bestaande contracten onduidelijk zijn of zwijgen over de door de richtlijn gecreeerde rechten, een nadere regeling te treffen Van de mogelijkheid die lid 7 van artikel 13 van de richtlijn biedt hebben wij dan ook geen gebruik gemaakt

Het achtste lid van artikel 13 van de richtlijn laat ruimte voor een uitgestelde werking van artikel 4 van de richtlijn, dat het niet voor afstand vatbaar recht op een billijke vergoeding voor de verhuur van een fonogram of film betreft Wij achten zo'n uitgestelde werking echter niet opportuun en zijn van mening dat ook de in artikel 4 van de richtlijn geregelde materie onmiddellijke werking dient te hebben Hierbij merken wij op dat het negende lid van artikel 13 van de richtlijn, uitgewerkt in het vierde lid van artikel III, het effect van deze onmiddellijke werking middels een verjaringstermijn matigt Het recht op bedoelde vergoeding, voortvloeiend uit een voor 1 juli 1994 gesloten overeenkomst, moet voor 1 januari 1997 worden geldend gemaakt

Artikel V [Inwerkingtreding verhuur- en leenrecht]

L Voorstel tot Wet op het verhuur- en leenrecht

Deze wet treedt in werking met ingang van 1 juli 1994 met uitzondering van artikel 15c, tweede lid, van de Auteurswet 1912 dat met ingang van 1 januari in werking treedt

MVTL Memorie van toelichting Wet op het verhuur- en leenrecht

In artikel V wordt het tijdstip van inwerkingtreding van het onderhavige wetsvoorstel geregeld Dit tijdstip is gekoppeld aan de datum van inwerkingtreding van de richtlijn Voor het uitlenen van geschriften door openbare bibliotheken, waarvoor thans nog de leenvergoedingsregeling uit de Welzijnswet geldt, wordt een aparte datum van inwerkingtreding voorgesteld, te weten 1 januari 1995 Dit tijdstip wordt voorgesteld met het oog op de afwikkeling van deze leenvergoedingsregeling Een gebroken jaar zou de uitvoering van deze regeling ernstig bemoeilijken Het vorenstaande betekent dat voor het hele jaar 1994 nog de welzijnswetregeling zal gelden Aansluitend zal met ingang van 1 januari 1995 de onderhavige regeling in werking treden

Parlementaire voorgeschiedenis van de Wet op de naburige rechten en de Goedkeuringswetten

1. Adviesaanvraag van de minister van justitie aan de Adviescommissie voor het Auteursrecht d.d. 11 februari 1972

[Stcrt 1981, 129]

Gaarne vraag ik de aandacht van de Adviescommissie voor het Auteursrecht voor het volgende

Het Verdrag inzake de bescherming van uitvoerende kunstenaars van producenten van fonogrammen en van omroeporganisaties (Rome, 26 oktober 1961) is, zoals bekend, bij de totstandkoming in 1961 niet door Nederland ondertekend en evenmin is Nederland later tot dit verdrag toegetreden Tot dusverre heeft de Nederlandse Regering zich echter van een definitief standpunt ten opzichte van de toetreding tot het verdrag onthouden Gelet op het feit dat er inmiddels ruim tien jaar verlopen zijn sedert de totstandkoming van het verdrag en bijna acht jaren sedert de inwerkingtreding ervan komt het mij gewenst voor dat thans nog eens een studie ondernomen wordt met betrekking tot de vraag of het verdrag voor Nederland al dan niet aanvaardbaar is Ik zal het op prijs hierover het advies van de Adviescommissie te ontvangen

Voorts wil ik de Adviescommissie voor het Auteursrecht verzoeken haar aandacht te richten op het Verdrag inzake de bescherming van producenten van fonogrammen tegen de niet toegestane verveelvoudiging van hun fonogrammen (Geneve, 29 oktober 1971) Gaarne zal ik, hetzij bij afzonderlijk advies hetzij in samenhang met het advies over het VvR, van de commissie vernemen of zij toetreding van Nederland tot het verdrag van 1971 wenselijk oordeelt

De Minister van Justitie, A A M van Agt, a i

2. Interim-advies van de Adviescommissie voor het Auteursrecht d.d. 28 juni 1977

[niet gepubliceerd]

Bij uw brief van 11 februari 1972, Stafafdeling Wetgeving Privaatrecht nr 54/672, verzocht u de Adviescommissie voor het Auteursrecht om een advies over de vraag of het VvR voor Nederland al dan niet aanvaardbaar is De Commissie heeft op uw verzoek eerst aan andere onderwerpen voorrang gegeven De bestudering van het VvR heeft zij daarna hervat

Binnen de Commissie heerst verdeeldheid over de waarde van dit Verdrag De Commissie telt principiele voorstanders en principiele tegenstanders, terwijl enkele leden een tussenstandpunt innemen Een complicerende factor is dat niet duidelijk is in hoeverre het "Arrangement europeen sur la protection des emissions de television" en het "Verdrag inzake de bescherming van producenten van fonogrammen tegen de niet toegestane verveelvoudiging van hun fonogrammen" het VvR gedeeltelijk overbodig gemaakt hebben De vraag of het VvR geratificeerd moet worden hangt samen met de vraag van de ratificatie van genoemde verdragen Verder voelen vele leden van de Commissie het als een gemis dat zij niet de beschikking hebben over prakti-

sche gegevens in verband met de toepassing van het VvR Dergelijke gegevens zijn echter wel binnen afzienbare tijd te verwachten

Op internationaal niveau wordt namelijk een discussie gevoerd rondom het VvR Het Comite Intergouvernemental van het VvR onderzoekt waarom de Conventie niet op ruimere schaal geratificeerd is, terwijl de Unesco een onderzoek verricht naar de maatschappelijke positie van de kunstenaar De rapporten van deze onderzoeken zullen binnen niet al te lange tijd gereed komen De International Federation of the Phonographic Industry heeft een onderzoek ingesteld naar de praktische toepassing van het VvR, voorzover het de grammofoonplatenindustrie betreft, het verslag van dit onderzoek zal binnenkort gepubliceerd worden

Op grond van een en ander komt het de commissie juist voor zich thans van een definitief antwoord op de vraag of het VvR voor Nederland aanvaardbaar is te onthouden totdat de hiervoor aangeduide praktische informatie beschikbaar is

Wel meent de commissie dat delen van de materie waarop het VvR betrekking heeft in Nederland niet langer ongeregeld mogen blijven De commissie denkt met name aan het reproduktierecht en de zogenaamde secundaire rechten van de uitvoerende kunstenaar en het reproduktierecht van de producenten van fonogrammen De commissie beveelt aan dat ten aanzien van deze onderwerpen in ieder geval een nationale regeling tot stand gebracht wordt, die ook als het VvR geratificeerd zou worden noodzakelijk zou zijn en die vooralsnog de optie hiertoe openlaat De commissie is bereid een daartoe strekkend wetsontwerp voor te bereiden

De voorzitter, E A van Nieuwenhoven Helbach

3. Antwoord van de minister van justitie op vragen van het lid Van Erp d.d. 6 november 1979

[Tweede Kamer 1979-1980 Aanhangsel nr 229]

a. Vragen (ingezonden 8 oktober 1979):

1 Zijn de berichten waar dat de piraterij in de grammofoonplaten- en cassetteindustrie (1,7 mld gulden vervalsingen) mede wordt veroorzaakt door het feit, dat Nederland nog steeds niet is toegetreden tot het VvR?

2 Waarom heeft toetreding nog niet plaatsgevonden? Indien het antwoord op vraag 1 bevestigend luidt, zijn de bewindslieden dan bereid deze zaak met spoed te behandelen?

b. Antwoord

1 De grammofoonplaten- en cassette-industrie stelt zich op het standpunt dat de platen- en cassette-piraterij in ons land mede wordt veroorzaakt door het feit dat het Koninkrijk nog geen partij is bij het VvR en de CvG Ook landen die partij zijn bij een van beide genoemde verdragen hebben echter met het probleem van de platen- en cassettepiraterij te kampen

2 De Adviescommissie voor het Auteursrecht heeft op 28 juni 1977 aan de minister van Justitie een interimadvies uitgebracht betreffende de vraag of het VvR voor Nederland al dan niet aanvaardbaar is Uit het advies blijkt dat deze commissie voorshands verdeeld is over de waarde van dit Verdrag De minister van Justitie heeft daarop, rekening houdend met het feit dat de Adviescommissie het standpunt innam dat bepaalde delen van de materie waarop het Verdrag betrekking heeft in Nederland in ieder geval wettelijk geregeld dienen te worden en ervan uitgaande dat in het bijzonder de positie van de uitvoerende kunstenaar de aandacht vraagt, aan deze commissie verzocht aan te vangen met een nadere studie van laatstgenoemd ontwerp en op basis

hiervan een concept-wetsontwerp op te stellen De voorbereiding hiervan, die onder meer is gebaseerd op een door de Adviescommissie op 5 april jongstleden gehouden "hearing" met belanghebbende organisaties, bevindt zich thans in een vergevorderd stadium, in dit kader wordt ook aandacht gegeven aan de positie van de grammofoonplatenindustrie De vraag of het wenselijk is partij te worden bij het VvR zal daarna opnieuw bezien worden Alleen partij te worden bij de CvG ligt niet in de rede, daar juist ook de bescherming van de uitvoerende kunstenaars aandacht verdient

Overigens zal over deze problematiek binnenkort overleg plaatsvinden tussen vertegenwoordigers van mijn departement, het openbaar ministerie en de producenten van geluidsdragers

4. Antwoord van de minister van justitie op vragen van het lid Nijhof d.d. 6 november 1979

[Tweede kamer 1979-1980, Aanhangsel nr 230]

a. Vragen (ingezonden 18 oktober 1979)

1 Zijn de berichten juist, dat Nederland - behalve het VvR 1961, welke bescherming verleent aan producenten van geluidsdragers en uitvoerende kunstenaars - ook de Conventie van Geneve 1971, de z g Fonogrammenconventie ter bestrijding van de piraterij op het gebied van de geluidsdragers niet heeft geratificeerd?

2 Indien de vorige vraag bevestigend wordt beantwoord, kunnen de bewindslieden dan aangeven wat hiervan de reden is en of zij bereid zijn, een zeer spoedige toetreding c q ratificatie te bevorderen?

b. Antwoord

1 Ja

2 Ik moge verwijzen naar mijn antwoord op de tweede vraag die het Tweede-Kamerlid van Erp in zijn brief van 8 oktober aan de ministers van Economische Zaken en van Buitenlandse Zaken gesteld heeft en welk antwoord ik bij brief heden toegezonden heb

5. Begroting justitie voor het jaar 1980

[Tweede Kamer 1979-1980, w v 15 800, VI]

a. Vraag van de Vaste commissie voor justitie in het verslag (w.v. 15.800, VI; nr 20 (6 november 1979))

[13] Moet uit de beperkt geformuleerde laatste alinea van onderwerp 16 (auteursrecht) afgeleid worden dat het wetsontwerp niet mede betrekking zal hebben op de positie van de fabrikanten van geluidsdragers en dat ook niet voorbereid wordt een ontwerp van wet tot goedkeuring van [het] op deze materie betrekking hebbende VvR?

Op welke termijn kan verwacht worden dat het ontwerp bij de Tweede Kamer zal worden ingediend?

b. Antwoord (w.v. 15.800, VI, nr 38 (7 december 1979))

[13] De adviescommissie voor het Auteursrecht heeft op 28 juni 1977 een interimadvies uitge-

bracht betreffende de vraag of het VvR voor Nederland al dan niet aanvaardbaar is Uit dit advies blijkt dat deze commissie voorshands verdeeld is over de waarde van dit verdrag Ik heb daarop, rekeninghoudend met het feit dat de adviescommissie het standpunt innam dat bepaalde delen van de materie waarop het verdrag betrekking heeft in Nederland in ieder geval wettelijk geregeld dienen te worden en ervan uitgaande dat in het bijzonder de positie van de uitvoerende kunstenaar de aandacht vraagt, aan deze commissie verzocht aan te vangen met een nadere studie van laatstgenoemd onderwerp en op basis hiervan een concept wetsontwerp op te stellen De voorbereiding hiervan, die onder meer is gebaseerd op een door de adviescommissie op 5 april jongstleden gehouden "hearing" met belanghebbende organisaties, bevindt zich thans in een vergevorderd stadium In dit kader wordt ook aandacht gegeven aan de positie van de fabrikanten van geluidsdragers

De vraag of het, onder meer in verband met de positie van de uitvoerende kunstenaar, voor Nederland wenselijk is om partij te worden bij het VvR zal daarna opnieuw bezien worden

Aangezien de Adviescommissie voor het Auteursrecht haar nadere studie als hierboven nog niet voltooid heeft, is het thans niet mogelijk mee te delen op welke termijn het betrokken wetsontwerp bij de Tweede Kamer zal worden ingediend

c. Handelingen Tweede Kamer 1979-1980, 6 februari 1980, pp. 2789-2790

De heer Nijhof (DS'70) Op 17 oktober jl zijn door mij vragen gesteld over de belangen van de platenindustrie met betrekking tot piraterij krachtens de CvG en het hele complex zogenaamde aanverwante rechten krachtens het VvR ten behoeve van de grammofoonplatenindustrie, uitvoerende kunstenaars en de omroepstations Voorts werden eerder door de heer Van Erp vragen gesteld over de bestrijding van de piraterij

Van Erp vroeg daarbij naar "Rome" doch zijn vraag had feitelijk betrekking op "Geneve" Dat was de reden dat ik "Genève" in mijn latere vraagstelling memoreerde Het was voor mij een merkwaardige ervaring te zien, dat de minister van Justitie mijn vragen beantwoorde via zijn antwoord aan de heer Van Erp Dit om twee redenen

- de heer Van Erp had zijn vragen niet gericht aan de minister van Justitie doch aan Economische Zaken en aan Buitenlandse Zaken en
- omdat de Minister daarbij ook antwoord gaf op een vraag die niet door hem maar door mij gesteld was

Van meer belang overigens dan de procedure is de principiele kant van de zaak Het antwoord van de minister is niet bevredigend Naar aanleiding van zijn antwoorden en zijn antwoord op vraag 13 naar aanleiding van het verslag zou ik het volgende willen opmerken Ik ben het met de minister eens, dat in vele landen, waar wel adequate wettelijke bescherming van kracht is, hier en daar ook piraterij voorkomt In die landen kan echter snel en effectief tegen piraten worden opgetreden, hetgeen in Nederland bij gebrek aan voldoende rechtsbescherming niet mogelijk is Nederland loopt gewoon op de ontwikkeling achter Meent de minister niet dat dit vanuit het oogpunt van rechtsbescherming een sterk onbevredigende situatie moet worden genoemd?

Ik ben het met de Minister eens, dat het niet in de rede ligt om alleen partij te worden bij de CvG, want dan zouden de uitvoerende kunstenaars buitenspel komen te staan

Het gaat om de rechtsbescherming van zowel de uitvoerende kunstenaars als de grammofoon- en cassette-industrie een ieder dient te ontvangen waarop hij krachtens wet en verdrag aanspraak kan doen gelden En geef ook de fiscus wat hem toekomt In de huidige situatie gebeurt dit niet Het is op zich een verheugend verschijnsel dat Nederlandse grammofoonopnamen veelvuldig in de VS en andere landen worden verspreid

Zonder toetreding tot "Genève" echter stuit de Nederlandse industrie op grote moeilijkheden om in de VS tegen de aldaar opererende piraten op te treden, indien Nederland "Geneve" onver-

hoopt niet zou ratificeren Ratificatie van "Geneve" dekt ook het belang van de uitvoerende kunstenaars wier gemeenschappelijke belangen inzake piraterij door de grammofoonplatenindustrie worden afgedekt, indien in het buitenland bescherming moet worden ingeroepen Vandaar mijn pleidooi voor ratificatie

De Minister geeft geen rechtstreeks antwoord op de vraag of zeer spoedige ratificatie kan worden tegemoet gezien Hij verschuilt zich enigszins achter de traagheid van een bepaalde adviescommissie

De vraag, welke daarbij rijst, is, waarom dan wel de Bondsrepubliek Duitsland, Oostenrijk en andere landen inmiddels hebben geratificeerd Is de problematiek daar dan geringer of wordt in Nederland trager gewerkt? Misschien kan de minister dat toelichten

Rechtsongelijkheid en rechtsonzekerheid door het uitblijven van nationale wetgeving en hiermede samenhangende ratificatie van de internationale verdragen creeren een spiraal of beter gezegd zwart-geldcircuit, waarin het piraten extra gemakkelijk wordt gemaakt hun desastreuze praktijken binnen Nederland voort te zetten en zelfs uit te breiden Dat in een arbeidsgevoelige branche als de muziek tevens de werkgelegenheid in het geding is, behoeft in het licht van het voorgaande geen nadere uitleg

Is de minister, gelet op het voorgaande, bereid thans spoedige ratificatie van zowel "Rome" als "Geneve" te bevorderen?

7 februari 1980, pp. 2821:

Minister de Ruiter De heer Nijhof sprak over het ook mij zeer verontrustende probleem van de piraterij in de wereld van het beeld en geluid Hij herinnerde aan Kamervragen Ik laat de technische beantwoording even achterwege, het gaat natuurlijk om de zaak zelf Ratificatie van de Verdragen van Geneve en Rome is ook genoemd Ik heb met klem aan de adviescommissie voor het auteursrecht de vraag voorgelegd of het inderdaad geen aanbeveling verdient het VvR te ratificeren Ik heb met name de verschijnselen waarop de heer Nijhof doelde, genoemd Ik weet dat de adviescommissie nu al bezig is met een wetsontwerp dat op mijn departement is voorbereid, te bespreken Ook CRM is in het geheel betrokken

Wanneer die stap is genomen, zal ik mij beraden over de noodzaak tot ratificatie van de CvG Er is ook aandacht voor de coordinatie en intensivering van het opsporingsonderzoek

pp. 2848-2849:

De heer Nijhof (DS'70) De beantwoording van de minister op mijn vraag inzake een snelle ratificatie van de conventies van Rome en Geneve was vooral procedureel Het vraagstuk van de piraterij heeft ernstige gevolgen voor zowel de uitvoerende kunstenaars als de fabrikanten van geluidsdragers Ik vraag de minister niet, de bestaande procedures te doorkruisen, doch dring wel aan op meer spoed In de huidige situatie ontgaan uitvoerende kunstenaars, componisten, tekstschrijvers, muziekuitgevers en de grammofoonplatenmaatschappijen vele, vele miljoenen omdat een adequate rechtsbescherming ontbreekt Hierover wil ik een motie indienen

d. Motie van het lid Nijhof c.s. (7 februari 1980, aangenomen op 26 februari 1980 met één stem [BP] tegen)

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende, dat door het uitblijven van ratificatie van de Conventie van Rome 1961 en de Conventie van Geneve 1972 [lees 1971, *Bew*.] de belangen van de uitvoerende kunstenaars

zowel als die der fabrikanten van geluidsdragers door het ontbreken van adequate rechtsbescherming ernstig worden geschaad,

overwegende, dat vele landen, binnen zowel als buiten Europa, Nederland ruimschoots zijn voorgegaan in ratificatie van deze verdragen,

nodigt de Minister uit, al datgene te doen wat spoedige ratificatie van de Conventie van Rome en de besluitvorming rond de Conventie van Genève kan bevorderen,

en gaat over tot de orde van de dag

Nijhof Nijpels Wessel-Tuinstra Beckers-de Bruijn

e. Handelingen Tweede Kamer 1979-1980, 6 februari 1980, p. 2854:

Minister de Ruiter Met zijn motie over de Conventies van Rome en Genève heb ik weinig moeite Mijn gedachtengang is deze eerst moet ik zekerheid hebben vanuit de adviescommissie, hoe men precies staat tegenover de Conventie van Rome om bij een positieve benadering daarvan vervolgens ook de ratificatie van de Conventie van Geneve in overweging te kunnen nemen

6. Begroting justitie voor het jaar 1981

[Tweede Kamer 1980-1981, w v 16 400, VI]

a. MvT (w.v. 16.400, VI; nr 2 (16 september 1980))

[17] Auteursrecht

Een wetsontwerp tot aanpassing van de Auteurswet 1912 aan de Akte van Parijs tot wijziging van de Berner Conventie op de grondslag van een voorontwerp van de Adviescommissie voor het Auteursrecht en een ontwerp van rijkswet tot goedkeuring van de op 24 juli 1971 te Parijs gesloten herziene Berner Conventie en herziene Universele Auteursrechtconventie zullen in de loop van dit zittingsjaar worden ingediend De Adviescommissie voor het Auteursrecht bespreekt thans een op het departement opgesteld wetsontwerp betreffende de positie van de uitvoerende kunstenaars en de grammofoonplatenindustrie, twee van de drie categorieen waarop het VvR betrekking heeft Aan voornoemde Adviescommissie is de vraag voorgelegd of het wenselijk is dat Nederland dit verdrag ratificeert De ter gelegenheid van de behandeling van de Justitiebegroting voor 1980 aangenomen motie Nijhof (15 800-VI, nr 62) [zie hierboven] heeft hierop betrekking In dit verband dient ook te worden vermeld dat met het Departement van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk overleg wordt gepleegd over de positie van de omroeporganisaties te dezen

b. Vragen van de Vaste commissie voor justitie in de lijst van vragen (w.v. 16.800, VI; nr 17 (12 oktober 1980))

[23] Kan de Minister meedelen wanneer de adviescommissie, die zich overigens al in een interimadvies van 28 juni 1977 verdeeld toonde met betrekking tot deze ratificatie, nu voornemens is haar advies uit te brengen?

[24] Kan de Minister tevens meedelen wat de uitkomst is van het vermelde overleg met het departement van CRM over de positie van de omroeporganisaties?

c. Antwoord (w.v. 16.400, VI, nr 18 (4 november 1980))

[23 en 24] Het is mij bekend dat de Adviescommissie voor het Auteursrecht thans bezig is een advies voor te bereiden ten aanzien van de door mij aan haar voorgelegde vraag of het aanbeveling verdient dat Nederland overgaat tot ratificatie van het VvR Verwacht mag worden dat dit advies in de eerste helft van het jaar 1981 zal worden uitgebracht Het in de vraag bedoelde overleg met het departement van CRM kan nog niet worden afgerond, aangezien dit departement in verband met de van ratificatie van het VvR te verwachten budgettaire gevolgen voor de overheid nadere financiele informatie tracht te verkrijgen

7. Advies van de Adviescommissie voor het Auteursrecht d.d. 19 mei 1981 [Stcrt 1981, 129]

Bij brief van 11 februari 1972, Stafafdeling Wetgeving Privaatrecht, nr 54/672, heeft de Minister van Justitie de Adviescommissie voor het Auteursrecht om advies gevraagd over de vraag of het VvR voor Nederland al dan niet aanvaardbaar is

De Commissie heeft bij brief van 28 juni 1977 een interim advies uitgebracht waaruit bleek dat de Commissie verdeeld was over de waarde van dit verdrag Zij achtte het voorts wenselijk eerst de beschikking te hebben over nadere gegevens in verband met de toepassing van het verdrag alvorens een definitief antwoord op de gestelde vraag te geven De Commissie stelde verder voor om in ieder geval ten aanzien van bepaalde onderwerpen waarop het VvR betrekking heeft, met name het reproduktierecht en de secundaire rechten van de uitvoerende kunstenaar en het reproduktierecht van de producenten van fonogrammen, een nationale regeling tot stand te brengen, de Commissie verklaarde zich bereid een daartoe strekkend wetsontwerp voor te bereiden

Bij brief van 12 januari 1978 verzocht de Minister van Justitie de Commissie een wetsontwerp voor te bereiden waarin de positie van de uitvoerende kunstenaars geregeld zou worden Deze regeling zou vooralsnog een nationaal karakter moeten hebben, maar op het VvR gebaseerd moeten zijn Wanneer dit wetsontwerp gereed was, zou bezien kunnen worden of een wettelijke regeling betreffende de bescherming van producenten van fonogrammen en van omroeporganisaties gewenst was

De Commissie heeft zich daarop aan de voorbereiding van een wetsontwerp gezet In het verband daarvan heeft zij onder meer, op 5 april 1979, een "hearing" van belanghebbende organisaties gehouden Bij deze "hearing" bleek onder andere dat de positie van de uitvoerende kunstenaar sterker zou zijn als de wettelijke regeling niet alleen aan de uitvoerend kunstenaar maar ook aan de producent van fonogrammen een eigen recht zou geven Om die reden en omdat de producent van fonogrammen ook een eigen beschermenswaardig belang in deze bezit, heeft de Commissie eigener beweging besloten haar concept voor een wetsontwerp uit te breiden met een voorstel voor een regeling van het reproduktierecht van de producent van fonogrammen Het lijkt haar echter, om in de bij het bedoelde wetsontwerp behorende memorie van toelichting nader uiteen te zetten redenen, niet juist indien ook de producent van fonogrammen rechten zou kunnen doen gelden ten aanzien van het zogenaamde secundaire gebruik Een wettelijke regeling als door de Commissie voorgestaan zou ook, zoals de wens van de Minister was, verenigbaar zijn met het VvR Intussen is bovendien gebleken dat een regeling, waaronder ook de derde categorie begrepen zou zijn waarop het VvR betrekking heeft, de omroeporganisaties, voor deze organisaties aanvaardbaar zou zijn De Commissie heeft, zich baserend op de regeling van voornoemd Verdrag, die op bovengenoemde categorieen betrekking heeft, tenslotte besloten in haar voorstel voor een wetsontwerp ook een eigen recht voor de omroeporganisaties op te nemen

Het overleg over de teksten voor dit wetsontwerp en de bijbehorende memorie van toelichting, welke teksten deel zullen uitmaken van het advies, hoopt de Commissie binnen enkele maanden af te ronden Zij meende echter, mede vanwege de aandrang die binnen en buiten het parlement

wordt uitgeoefend om tot het VvR toe te treden, niet langer te moeten wachten met het uitbrengen van een advies over de vraag of het Verdrag voor Nederland aanvaardbaar is, welke vraag de meerderheid van de Commissie bevestigend beantwoordt

De Commissie zou gaarne de aanbeveling willen uitbrengen dat Nederland tot het VvR toetreedt, daar naar haar mening de in het Verdrag voorziene rechten niet alleen nationale, maar ook internationale bescherming verdienen Bezwaren van juridische aard bestaan ook niet tegen deze toetreding Bij het Verdrag zijn intussen voor de belanghebbenden belangrijke landen als de Duitse Bondsrepubliek, het Verenigd Koninkrijk, Zweden, Noorwegen, Denemarken, Oostenrijk, Ierland, Luxemburg en Italie partij, ook de Belgische Adviescommissie voor het Auteursrecht heeft geadviseerd tot ratificatie door Belgie

De Commissie ontveinst zich niet dat aan toepassing van het Verdrag financiele gevolgen verbonden zijn In het bijzonder denkt de Commissie hierbij aan de lastenverzwaring voor met name de omroep, wier inkomsten voortkomen uit de door houders van radio- en televisietoestellen opgebrachte omroepbijdragen Ook het verdere openbare "gebruik" van muziek zal worden belast De Commissie heeft getracht zich hierover een beeld te vormen aan de hand van cijfers uit het buitenland over de financiele gevolgen aldaar van de in het Verdrag voorziene rechten De meerderheid van de Commissie is van oordeel dat het gewicht dier cijfers voor de financiele gevolgen in Nederland moeilijk is te beoordelen Vier leden van de Commissie kunnen zich niet verenigen met dit laatste gevoelen De uit het buitenland bekende financiele gevolgen zijn naar hun mening bescheiden te noemen Aangezien voorts die internationale bescherming van de hier bedoelde rechten op niet minder dringende rechtvaardigheidsgronden berust dan de nationale bescherming, zijn deze vier leden van de Commissie zonder financieel voorbehoud van oordeel dat het gewenst is dat Nederland toetreedt tot het VvR Een lid van de Commissie is van oordeel dat niet moet worden toegetreden tot dit Verdrag zolang niet vaststaat welke de financiele consequenties zijn, boven en behalve die verschuldigd uit hoofde van het auteursrecht, van toetreding van Nederland tot deze Conventie noch welk deel daarvan aan buitenlandse rechthebbenden zal moeten worden afgedragen Verder wijst dit lid erop dat genoemd Verdrag geen regeling heeft voor het overbrengen van programma's door middel van de kabel

De meerderheid van de Commissie spreekt de hoop en het vertrouwen uit dat de financiele gevolgen de toetreding tot het VvR niet in de weg zullen staan

In de bovengenoemde brief van 11 februari 1972 verzocht de Minister van Justitie van de Adviescommissie voor het Auteursrecht ook te mogen vernemen of de Commissie het wenselijk oordeelt dat Nederland toetreedt tot de CvG

De CvG geeft een regeling voor een onderwerp dat ook deel uitmaakt van het VvR, maar heeft toch betekenis naast dit Verdrag Het gaat op een, belangrijk, punt namelijk verder dan het VvR en wel in de bescherming die het de producent van fonogrammen biedt tegen de import van zonder zijn toestemming vervaardigde kopieen Deze bepaling kan betekenis hebben bij de bestrijding van de zogenaamde piraterij Ook voor de CvG, [die] overigens door meer landen aanvaard is dan het VvR, geldt dat het verdrag voor vele van de ons omringende landen van kracht is

De Commissie beveelt naast toetreding tot het VvR toetreding tot de CvG dan ook aan Het hierboven genoemde ontwerp van wet dat de Commissie voorbereidt, zal zodanig ingekleed zijn dat het niet alleen met het VvR, maar ook met de CvG in overeenstemming is

De secretaris, mw M Reinsma

8. Antwoord van de minister van justitie op vraag van de leden Nijpels en Hermans d.d. 30 juli 1981

[Tweede Kamer 1980-1981, Aanhangsel nr 182]

a. Vraag (19 maart 1981)

[7] Op welke wijze denken de bewindslieden op korte termijn de belanghebbende creatieve contribuanten aan geluids- en binnenkort ook beelddragers van adequate rechtsbescherming te voorzien welke, gezien het internationale karakter van de materie, internationale werking heeft en derhalve aansluiting vindt bij de internationale verdragen?

b. Antwoord

[7] Sinds enige tijd wordt een op het Departement van Justitie opgesteld wetsontwerp, dat betrekking heeft op de uitvoerende kunstenaars en de producenten van geluidsopnamen, door de Adviescommissie voor het Auteursrecht besproken Deze commissie heeft onlangs een - in Nederlandsche Staatscourant van 10 juli 1981 (nr 129) gepubliceerd - advies uitgebracht over de vraag of Nederland moet toetreden tot het VvR en de CvG

De commissie beveelt toetreding tot beide verdragen aan De beslissing over de vraag of Nederland tot het VvR zal toetreden hangt af van het overleg met mijn ambtgenoot van CRM over onder meer de positie van de omroeporganisaties in deze en de budgettaire gevolgen die aan toetreding tot het VvR verbonden zijn

Toetreding tot alleen de CvG ligt voorshands niet in de bedoeling, daar juist de bescherming van de uitvoerende kunstenaars van groot belang wordt geacht

9. Begroting justitie voor het jaar 1983

[Tweede Kamer 1982-1983, w v 17 600, VI]

a. MvT (w.v. 17.600, VI, nr 2 (21 september 1982))

[19] Auteursrecht

[ ] De Minister van CRM en ik hebben op 15 april 1982 besloten om de indiening van een wetsontwerp te bevorderen, waarin bepaalde rechten (z g 'Naburige rechten') zullen worden toegekend aan uitvoerende kunstenaars en aan platenproducenten Voorts is besloten om de toetreding te bevorderen tot de CvG Dit Verdrag voorziet onder meer in bescherming tegen import van geпrateerde platen (z g witte platen)

Vooralsnog is afgezien van ratificatie van het VvR

b. Vragen van de Vaste commissie voor justitie in de lijst van vragen (w.v. 17.600, VI, nr 8 (22 december 1982))

[64] Wat is de reden dat, zoals gesteld wordt op blz 22 (MvT) [zie hierboven], vooralsnog is afgezien van ratificatie van het VvR?

c. Antwoord (w.v. 17.600, nr 11 (20 januari 1983))

[64] De reden dat een ratificatie van dit Verdrag vooralsnog niet verantwoord wordt geacht door mijn ambtgenoot van WVC en mij, is dat daardoor ernstige financiele gevolgen voor het omroepbudget en in verband hiermee de hoogte van de omroepbijdrage zouden ontstaan

10. Antwoord van de minister van justitie op vragen van de leden Wilbers en Kohnstamm d.d. 1 februari 1983

[Tweede Kamer 1982-1983, Aanhangsel nr 478]

a. Vragen (10 mei 1982)

1 Wordt in het gezamenlijke persbericht van de ministers van 27 april jl , waarin zij mededelen van plan te zijn "over enige tijd" een wetsontwerp bij de ministerraad aanhangig te maken over de aan het auteursrecht verwante rechten van uitvoerende kunstenaars en platenproducenten, gedoeld op het wetsontwerp waarover de Adviescommissie voor het Auteursrecht in haar advies van 19 mei 1981 mededeelde dat zij het overleg "binnen enkele maanden" hoopte af te ronden?

2 Zo ja, welke activiteiten heeft de adviescommissie dan in het intussen verstreken jaar ontplooid?

3 Moet uit het onder 1 bedoelde persbericht, waarin uitsluitend mededelingen worden gedaan over een nationale wetgeving en toetreding tot de CvG van 1971, worden afgeleid dat de ministers hebben besloten dat Nederland niet zal toetreden tot het veel belangrijker VvR van 1961, dat niet alleen gericht is op de internationale bescherming van platenproducenten, maar ook op die van uitvoerende kunstenaars en omroeporganisaties?

4 Zo ja, hoe verhoudt dit besluit zich dan tot de motie Nijhof van februari 1980, waarin de minister van Justitie werd uitgenodigd "al datgene te doen wat spoedige ratificatie van het VvR en de besluitvorming rond de CvG kan bevorderen", door deze Kamer aangenomen met alleen de stem van het lid Koekoek tegen, een motie waarover de minister opmerkte dat hij er weinig moeite mee had, maar dat hij eerst van de Adviescommissie voor het Auteursrecht hierover zekerheid moest hebben?

5 Is deze zekerheid vervolgens verkregen toen de adviescommissie in haar meergenoemde advies van 19 mei 1981, in antwoord op een adviesaanvrage van 11 februari 1972 (1), inderdaad de aanbeveling uitbracht dat Nederland tot het VvR toetreedt en tot het antwoord op een Kamervraag van de minister van Justitie, mede namens zijn ambtgenoten van Economische Zaken, CRM en Buitenlandse Zaken, van 30 juli 1981 "Toetreding tot alleen de CvG ligt voorshands niet in de bedoeling, daar juist ook de bescherming van de uitvoerende kunstenaars van groot belang wordt geacht"?

6 Moet uit het persbericht dat alleen spreekt over de rechten van uitvoerende kunstenaars en platenproducenten worden opgemaakt, dat in het geheel niet beschermd zullen worden de rechten van de derde categorie belanghebbenden in dit verband, de omroeporganisaties, ondanks het feit dat ook een nationale regeling blijkens het advies van de adviescommissie intussen gebleken was voor deze organisaties aanvaardbaar te zijn, reden waarom deze adviescommissie al besloten had in het wetsontwerp ook een eigen recht voor de omroeporganisaties op te nemen?

7 Indien vraag 3 bevestigend moet worden beantwoord, moet dan het negatieve besluit ten aanzien van het VvR, mede gezien antwoorden op eerdere kamervragen, verklaard worden uit de uit ratificatie voortvloeiende budgettaire gevolgen, die ook de adviescommissie in haar positieve advies in haar beschouwingen had betrokken aan de hand van cijfers uit landen die reeds langer bij het VvR zijn aangesloten, zoals Duitsland, Engeland, Zweden, Noorwegen, Denemarken, Oostenrijk en Italie?

8 Zo ja, zijn de ministers dan bereid aan deze Kamer de beschikbare cijfers over te leggen, die volgens vier leden van de adviescommissie "bescheiden" te noemen waren?

9 Zijn de ministers van oordeel dat - al dan niet bescheiden te noemen financiele gevolgen beslissend moeten zijn bij het al dan niet toekennen van een internationale bescherming, die de uitvoerende kunstenaars en de twee andere groepen het loon voor hun werken moet garanderen?

b. Antwoord

1 Het aangekondigde wetsontwerp betreffende de rechten van uitvoerende kunstenaars en platenproducenten houdt inderdaad verband met de regeling, die besproken is in de Adviescommissie voor het Auteursrecht

2 De Adviescommissie voor het Auteursrecht is gedurende een bepaalde periode niet bijeengekomen, daar de betrokken bewindslieden over de hier aan de orde zijnde materie met elkaar overleg pleegden

3 Ja, met dien verstande dat besloten is toetreding tot het VvR niet te bevorderen

4, 5, 7 en 8 Het is in de praktijk gebleken dat vooral de uitvoerende kunstenaars en de platenproducenten gevraagd hebben om toekenning van de rechten waar het hier om gaat Op zich zelf komt deze wens ons niet onredelijk voor, maar ten aanzien van de vraag of de toekenning van dergelijke rechten door de Nederlandse wetgever ook een internationale dimensie zou moeten krijgen, hetgeen een onvermijdelijk gevolg zou zijn van ratificatie van het VvR, moet echter het volgende onder ogen worden gezien Naar de mening van ondergetekenden zouden uit de ratificatie van dit verdrag zodanig ernstige financiele gevolgen voor het omroepbudget en in verband hiermee de hoogte van de omroepbijdrage, mede in aanmerking genomen het reeds voorziene accres ten gevolge van het nieuwe financieringsregime voor de Wereldomroep, voortvloeien dat een dergelijke ratificatie vooralsnog niet verantwoord is

Over de omvang hiervan zijn uiteraard geen nauwkeurige schattingen te maken, aangezien de werking van het vrije marktmechanisme in dezen bepalend is Ondergetekenden hebben hun overwegingen ten aanzien van de te verwachten budgettaire gevolgen mede doen steunen op cijfermateriaal dat hun op vertrouwelijke basis door de NOS verstrekt is Uit deze cijfers is ondergetekenden gebleken dat in de landen die tot het VvR zijn toegetreden voor het gebruik van omroepdoeleinden van geluidsdragers aanmerkelijk hogere bedragen aan uitvoerende kunstenaars en platenproducenten worden uitgekeerd dan in de landen die het verdrag niet hebben geratificeerd De sommen die in landen van de eerstgenoemde categorie worden uitgekeerd belopen, gerekend in procenten van de desbetreffende omroepbudgetten, van land tot land verschillend, *het vijf- tot vijfentwintigvoudige* van de som die door de Nederlandse omroep voor het gebruik van grammofoonplaten aan de Nederlandse Vereniging van Producenten en Importeurs van Beeld- en Geluidsdragers op vrijwillige basis wordt betaald (over 1981 circa f 540 000 -)

Ter illustratie moge voorts dienen het bedrag dat over 1981 door de Nederlandse omroep voor muziekauteursrechten en mechanisch reproduktierecht (krachtens het BUMA/STEMRA-contract) verschuldigd was circa f 16 mln Overigens merken de ondergetekenden met betrekking tot het verzoek cijfers over te leggen op, dat zij van oordeel zijn dat het niet op hun weg ligt de interne stukken van een onafhankelijke adviescommissie, waarop vragenstellers kennelijk doelen, over te leggen

6 Ja Het is de ondergetekenden niet gebleken dat er bij de omroeporganisaties een duidelijke behoefte bestaat aan een hun toe te kennen specifieke bescherming Bovendien moet in aanmerking worden genomen dat de omroeporganisaties reeds op basis van bestaand recht veelal adequate bescherming genieten Zulks blijkt onder meer uit het recente arrest van het Gerechtshof Amsterdam d d 4 juni jl (rolnr 934/81 KG) in de zaak Antenne 2 France en NOS tegen A Koopmans Het is daarom onjuist om, zoals in deze vraag is gesteld, te concluderen dat de omroeporganisaties "in het geheel niet beschermd zullen worden"

9 De ondergetekenden stellen voorop dat, zeker in deze tijd van economische teruggang en de daarmee gepaard gaande grote budgettaire problemen voor onder meer de overheid, het niet aangaat de financiele gevolgen van een eventueel te entameren wettelijke regeling buiten beschouwing te laten Zij wijzen er voorts op dat met de thans in overweging zijnde regeling in voldoende mate wordt tegemoet gekomen aan de belangrijkste wensen van de twee categorieen die om bescherming hebben gevraagd In dit verband wordt overwogen om de volgende rechten toe te

kennen De uitvoerende kunstenaar zou de bevoegdheid krijgen zich er tegen te verzetten dat zijn prestatie zonder zijn toestemming wordt opgenomen, gereproduceerd en uitgezonden Het openbaar gebruik van een opname of reproduktie die op geoorloofde wijze is tot stand gekomen, namelijk met toestemming van de uitvoerende kunstenaar, zal alleen zijn toegelaten als daarvoor aan de kunstenaar een billijke vergoeding wordt betaald Aan de platenproducent zou het recht moeten toekomen zich er tegen te verzetten dat door hem vervaardigde platen zonder zijn toestemming worden gereproduceerd of dat die reprodukties zonder zijn toestemming worden verhandeld

11. Brief van de Nederlandse vereniging van producenten en importeurs van beeld- en geluidsdragers [NVPI] en de Kunstenbond FNV d.d. 8 maart 1983

Onderwerp toekenning van zgn 'droits voisins' aan daarvoor in aanmerking komende categorieen in het kader van een ratificatie van de Verdragen van Rome en Geneve, een en ander in het licht van de onlangs door de minister van justitie gegeven antwoorden op vragen van de Tweede Kamerleden Wilbers en Kohnstamm

Dames en Heren,

Bij deze reageren ondergetekenden op bovenbedoelde antwoorden

Daarin wordt er o m op gewezen dat uit ratificatie van het VvR zodanige ernstige financiele gevolgen voor het omroepbudget en in verband hiermede de hoogte van de omroepbijdrage voortvloeien, dat een dergelijke ratificatie vooralsnog niet verantwoord is

De Minister voert aan dat de vergoeding aan uitvoerende kunstenaars en producenten in landen die tot het VvR zijn toegetreden, hoger is dan in de landen die dit Verdrag nog niet hebben geratificeerd Hoewel door de Minister toegegeven wordt dat over de omvang van zulke vergoedingen in Nederland in het geval van ratificatie, uiteraard geen nauwkeurige schattingen zijn te maken, wekt hij toch een indruk omtrent de verschillen tussen wat wij gemakshalve "Rome" en "niet Rome-landen" noemen De kwantitatieve aanduidingen worden echter los van hun verband gegeven en moeten zo wel een verkeerd beeld opleveren

De terughoudendheid waarmee de gegevens worden besproken, verklaart de Minister door het vertrouwelijke karakter ervan Wij zijn van mening dat zulke geheimzinnigheid in dit verband misplaatst is, de volksvertegenwoordiging, tot oordelen geroepen over deze materie, moet toch tenminste de relevante cijfers kennen Een overzicht volgt hieronder

"Rome landen" per hoofd bevolking in £		"Niet Rome landen" per hoofd bevolking in £	
Oostenrijk	0 08	Belgie	0 01
Denemarken	0 17	Finland	0 07
Duitsland	0 10	Frankrijk	0 003
Ierland	0 01	Nederland	0 008
Italie	0 009	Spanje	0 02
Noorwegen	0 03	Zwitserland	0 02
Zweden	0 12	Griekenland	0 06
Ver Koninkrijk	0 09		
gemiddeld	0 07	gemiddeld	0 01

Gemiddeld is de verhouding in Europa dus 1 op 7 en niet zoals de Minister beweert 1 op 5 tot 25

Daarbij blijkt overigens dat Ierland (wel Rome) net zoveel betaalt als België (niet Rome), Italie (wel Rome) iets meer betaalt dan Nederland (niet Rome) en Oostenrijk (wel Rome) en Finland (niet Rome) ongeveer evenveel betalen Bestudering van deze cijfers leidt alvast tot twee conclusies

- het verschil tussen "Rome-" en "niet-Rome-" landen is aanzienlijk kleiner dan werd gesuggereerd Waarschijnlijk omdat bij de berekening de bevolkingsgrootte van de vergeleken landen buiten beschouwing is gelaten,

- niettemin blijkt er een verschil, dat is ook logisch want indien in een land de wet aan de vragende partijen hun recht onthoudt, wordt hun onderhandelingspositie natuurlijk zo zwak dat van een werking van het vrije marktmechanisme geen sprake is Dit hangt juist samen met de vraag naar de wettelijke bescherming

Moet dan inderdaad worden aangenomen dat toekenning van zulk recht aan de vragende partijen automatisch en onvermijdelijk leidt tot betaling van een exorbitant bedrag, dat in de huidige economische omstandigheden van de omroep niet zou kunnen worden gevergd?

Geenszins

Allereerst vergeet men dan dat bij het maken van een wettelijke regeling de overheid - zoals in zovele vergelijkbare situaties - zich vanzelfsprekend de mogelijkheid kan voorbehouden nadere regels (beperkingen) te stellen omtrent de hoogte en de betaling der vergoeding

Maar er wordt bovendien voorbijgegaan aan het door de NVPI herhaaldelijk, zowel schriftelijk als mondeling gedane aanbod aan de NOS om door middel van het sluiten van een langdurig contract (op dezelfde financiele voorwaarden als die thans gelden) te bewerkstelligen dat de omroep niet plotseling verrast zou worden door uit de hemel gevallen financiele eisen in het geval van een tussentijdse ratificatie van het VvR

De NOS heeft dit aanbod niet van de hand gewezen De beduchtheid voor plotselinge, excessieve betalingen is dus overdreven Deze omstandigheid lijkt ons essentieel voor een goed begrip van de situatie en wij brengen u ervan op de hoogte nu de Minister hierover zwijgt Rest nog over dit aspect te vermelden dat de door de Minister gemaakte vergelijking tussen wat thans op grond van overeenkomst aan producenten en kunstenaars wordt betaald (f 567 000,-) en wat door de omroep aan Buma/Stemra wordt betaald (f 16 miljoen) geheel mank gaat Die vergoedingsplicht jegens de laatste, waarvoor wel al een wettelijk kader voorhanden is, berust op het in de Auteurswet verankerde verbodsrecht

De auteur die met de omroep niet tot overeenstemming komt, kan deze verbieden van zijn werk gebruik te maken Dit verleent hem uiteraard een sterke onderhandelingspositie De categorieen die voor een "droit voisin" in aanmerking komen, vorderen slechts terzake een recht op een billijke vergoeding Het verschil is duidelijk en zal (alleen al daarom) in de hoogte van het bedrag tot uitdrukking komen

Overigens indien de vergoedingen aan auteurs hun grondslag hadden gevonden in een puur nationale wet, waren buitenlandse componisten en tekstdichters niet deelgerechtigd, en zou het thans door de Minister geciteerde bedrag beduidend lager zijn uitgevallen Toch is, voorzover wij weten, deze overweging nooit aanleiding geweest voor enige Nederlandse regering in het verleden om niet tot de Berner Conventie of de Universele Auteursrecht Conventie toe te treden, c q om deze verdragen op te zeggen

Wij nemen kennis van 's Ministers vaststelling dat er bij de omroeporganisaties geen duidelijke behoefte bestaat aan een hun toe te kennen specifieke bescherming

Het ligt natuurlijk niet op onze weg de omroeporganisaties voor te houden welk belang zij bij een dergelijke bescherming zouden hebben de vraag dient zich echter aan of wel vanuit alle verantwoordelijke instanties de behoefte daaraan voldoende is onderzocht

Tenslotte schetsen de bewindslieden kort waaruit de in overweging zijnde regeling bestaat, er op wijzende dat daarmee aan de belangrijkste wensen van de twee om bescherming vragende categorieen wordt tegemoet gekomen Wij delen die verwachting niet Weliswaar zal het de uitvoerende kunstenaars mogelijk zijn zich te verzetten tegen niet door hen toegestane vastlegging, reproduktie en uitzending van hun prestaties, evenzeer als het de producenten mogelijk zal zijn zich te verzetten tegen niet toegestane reproduktie en verhandeling van zulke exemplaren Maar er wordt slechts aan de uitvoerende kunstenaar de mogelijkheid gegeven voor het openbaar gebruik van zijn geoorloofd tot stand gekomen opname een billijke vergoeding te verlangen

De producent, die op dezelfde gronden eenzelfde recht vraagt wordt dit kennelijk onthouden, zonder dat daarop overigens nader wordt ingegaan

Hiertegen protesteren wij met klem Dat het gebruik van creatieve prestaties en het daaruit profijt trekken zonder de verschaffers van die prestaties in de baten te laten mededelen een onrechtmatige praktijk is, achten wij niet voor betwisting vatbaar De NVPI heeft dit standpunt ook altijd naar voren gebracht, ongeacht of het bij die verschaffers van creatieve prestaties nu componisten, uitvoerende kunstenaars of producenten betrof De uitsluiting van een der categorieen is onbillijk en onaanvaardbaar Dat het blijkbaar ook door gebruikers van opnamen als onbillijk wordt ervaren moge blijken uit de overeenkomsten die al geruime tijd terzake van zulk gebruik bestaan, waaronder het sinds lang van kracht zijnde contract tussen de NOS en de NVPI

Er bestaat thans inderdaad geen rechtstreekse wettelijke basis voor de bedoelde contractuele regelingen Dat die toch tot stand zijn gekomen valt te verklaren uit de bij partijen in meerdere of mindere mate levende verwachting dat de overheid, tot dusver zwijgend omtrent het uit 1961 daterende verdrag, toch mettertijd in die lacune zou voorzien Het van de thans in overweging zijnde regeling uitsluiten van de producenten betekent zodoende niet slechts een ongerechtvaardigde verzwakking van hun positie in de toekomst, maar zet ook het voortbestaan der huidige contractuele regelingen op het spel

Wij verzoeken u met klem al hetgeen mogelijk is aan te wenden om de regering alsnog met bovengenoemde argumenten rekening te doen houden

12. Antwoord van de minister van justitie op vragen van de leden Wessel-Tuinstra en Engwirda d.d. 12 augustus 1983

[Tweede Kamer 1982-1983, Aanhangsel, nr 1095]

a. Vragen (28 maart 1983)

1 Hebben de ministers kennis genomen van de brief van 8 maart jl van de Nederlandse Vereniging van Producenten en Importeurs van beeld- en geluidsdragers (NVPI) en de Kunstenbond FNV van 8 maart jl aan de fractievoorzitters in deze Kamer over de 1 februari jl door de Minister van Justitie (mede namens zijn ambtgenoot van WVC) gegeven antwoorden op vragen van de toenmalige leden Wilbers en Kohnstamm over het niet toetreden tot het VvR?

2 Wat is het oordeel van de ministers over de in deze brief geleverde kritiek op hun standpunt, dat het niet op hun weg ligt de door de Kamerleden gevraagde cijfers (die volgens de NVPI noodzakelijkerwijs aan de leden van de Staten-Generaal bekend moeten zijn om tot een gedegen oordeel over deze materie te kunnen komen) over te leggen, die de Adviescommissie voor het Auteursrecht had gebruikt voor zij in mei 1981 met de grootst mogelijke meerderheid de aanbeveling deed juist wel tot het VvR toe te treden?

3 Delen de ministers de mening, dat de nu door de briefschrijvers gegeven cijfermatige en ook overige informatie niet in overeenstemming is met de hierop betrekking hebbende antwoorden van de ministers van 1 februari jl , waardoor een en ander in een vreemd daglicht geplaatst wordt?

4 Is de in de brief van de NVPI geuite twijfel gerechtvaardigd, of door alle verantwoordelijke instanties de behoefte van de omroeporganisaties aan een hun toe te kennen specifieke bescherming voldoende is onderzocht?

5 Zijn de ministers bereid om de gehele problematiek van de toetreding tot het VvR alsnog in te brengen in het overleg, dat geopend zou worden tussen de ministers van Justitie en van Economische Zaken met betrekking tot een eventuele staatscommissie, die het terrein van de economisch meest schadelijke leemten in wetgeving en juridische praktijk met betrekking tot auteursrechten in kaart zou brengen en ter zake voorstellen zou doen, mede gelet op hetgeen o m de commissie-Wagner heeft opgemerkt?

6 Hoe staat het met die staatscommissie?

b. Antwoord

1 Ja

2 Ons destijds uitgesproken oordeel dat het niet op onze weg lag om de in deze vraag bedoelde cijfers over te leggen, berust op de overweging dat deze cijfers geen deel hebben uitgemaakt van het door de Adviescommissie over het VvR uitgebrachte eindadvies

3 Het is ons niet mogelijk een gefundeerd oordeel te geven over de in de brief van de NVPI vervatte cijfers, aangezien daarin op geen enkele wijze wordt aangegeven op welk bronnenmateriaal deze berekening steunt, noch welke criteria daarbij zijn gehanteerd Hiervan uitgaande komt een vergelijking tussen de door de NVPI gehanteerde cijfers en de gegevens waarvan sprake was in ons op 27 januari 1983 gegeven antwoord ons niet zinvol voor

4 Wij zijn er bij onze standpuntbepaling ter zake van uitgegaan dat het in eerste instantie een zaak van de omroeporganisaties zelf is om vast te stellen of er aan een hun toe te kennen specifieke bescherming momenteel een reele behoefte bestaat Dat zulks het geval zou zijn is ons tot op heden niet duidelijk gebleken

5 en 6 Wij hopen het beraad over de vraag op welke wijze de problemen betreffende de economische knelpunten in verband met het auteursrecht op de meest doelmatige wijze in kaart zouden kunnen worden gebracht ten einde na te gaan of en zo ja op welke wijze, beleidsvoorstellen kunnen worden gedaan, binnenkort af te sluiten Het is niet de bedoeling om bij deze materie ook de problematiek van de al of niet toetreding tot het VvR te betrekken aangezien in dit verband in hoofdzaak problemen van geheel andere aard zoals bij voorbeeld de hoogte van de omroepbijdrage, aan de orde komen Bovendien moet vermeden worden dat de voorbereiding van de wettelijke regeling betreffende de zogenaamde naburige rechten nodeloos vertraging zou ondervinden

13. Interimrapport interdepartementale werkgroep piraterij d.d. 28 augustus 1984 [Staatsuitgeverij 's-Gravenhage [1984], ISBN 90 12 047 285]

[Pp 28-29] Naburige rechten

Uitvoerende kunstenaars en producenten van beeld- en geluidsdragers ondervinden veel schade van de piraterij van hun prestaties Artikel 1401 BW is voor hen thans het enige juridische wapen tegen piraterij De rechtspositie van uitvoerende kunstenaars en producenten van geluidsdragers zou zeer worden versterkt indien hun zogenaamde droits voisins worden toegekend Het gaat hier om aan het auteursrecht grenzende rechten, op grond waarvan de prestaties van de rechthebbenden worden beschermd op een wijze die aansluit bij het auteursrecht Ook de Nederlandse Omroep Stichting (NOS) heeft in antwoord op de schriftelijke enquête van de werkgroep te kennen gegeven dat het voor de omroeporganisaties eveneens van groot belang is dergelijke rechten te hebben Dit klemt te meer - aldus de NOS - nu de omroeporganisaties op grond van de

Medianota 1983 ook merchandisingactiviteiten met hun programma's mogen ondernemen
De werkgroep is van mening dat het van belang is voor de hierboven genoemde categorieen (uitvoerende kunstenaars, producenten van geluisdragers en de omroeporganisaties) dat hun prestaties beschermd worden door deze zogenaamde naburige rechten De werkgroep laat hierbij in het midden welke naburige rechten aan de verschillende groepen dienen te worden toegekend Deze vraag wordt bestudeerd in het kader van de thans op het departement van Justitie in voorbereiding zijnde wettelijke regeling met betrekking tot de droits voisins, ten aanzien waarvan de werkgroep een spoedige totstandkoming bepleit

[P 48, Aanbeveling] Spoedige indiening van het thans op het departement van Justitie in voorbereiding zijnde wetsontwerp inzake de naburige rechten dient te worden bevorderd

14. Begroting justitie voor het jaar 1984

[Tweede Kamer 1983-1984, w v 18 100, VI]

a. MvT (w.v. 18.100, VI; nr 2 (20 september 1983))

[17] Auteursrecht
Tussen de Departementen van WVC en Justitie vindt thans nader overleg plaats over een ontwerp van wet waarin bepaalde rechten (z g "naburige rechten") worden toegekend aan uitvoerende kunstenaars en platenproducenten Tevens wordt de voorbereiding van de ratificatie van de CvG voortgezet

15. Behandeling van w.v. 16.739 (Goedkeuring van een deel van de herziene Berner Conventie voor de bescherming van werken van letterkunde en kunst en van de herziene Universele Auteursrechtconventie), voorzover betrekking hebbend op het VvR

a. Voorlopig verslag, nr. 5, 28 juli 1982

[D66] Op ratificatie van [het] belangrijke VvR en de CvG 1971, wordt in ons land al 10 jaar gestudeerd en ondanks een in februari 1980 met de grootst mogelijke meerderheid aangenomen motie [motie-Nijhof, zie hierboven 5 d, *Bew*] van de Tweede Kamer, die aandrong op spoedige ratificatie en ten slotte nog een positief advies van de Adviescommissie voor het Auteursrecht blijven verdere stappen uit Zij achtten het derhalve zeer wenselijk dat duidelijk wordt hoe deze uiterst trage gang van zaken is veroorzaakt, met name ten aanzien van de ratificatie van het VvR

b. Memorie van antwoord, nr. 7, 17 mei 1983

Deze [D66] leden verweten de Regering voorts grote traagheid, vooral ten aanzien van de ratificatie van het VvR van 1961, [ ] Wat het VvR betreft, hier is inderdaad een vertraging opgelopen Als oorzaken voor het langzame verloop kunnen genoemd worden de omstandigheid dat de Adviescommissie voor het Auteursrecht een vrij lange tijd nodig gehad heeft om tot de vaststelling van een advies te komen, terwijl voorts de financiele consequenties die aan de ratificatie van

het verdrag verbonden zijn gedurende geruime tijd voorwerp van bespreking gevormd hebben voor de betrokken departementen Overigens is intussen besloten vooralsnog van ratificatie van dit verdrag af te zien, omdat daardoor ernstige financiele gevolgen voor het omroepbudget en in verband hiermee de hoogte van de omroepbijdrage zouden ontstaan

c. Eindverslag, nr 8, 9 november 1983

[Zie passages tussen # # in NEV]

d. Nota naar aanleiding van het eindverslag, nr 9, 6 juni 1984

De leden van de fractie van de PvdA konden met het voorliggend ontwerp van wet tot goedkeuring instemmen, zoals zij dat ook reeds in het voorlopig verslag tot uitdrukking hebben gebracht Ten tijde van het leveren van hun inbreng ten behoeve van dit verslag leefden zij echter in de veronderstelling dat ratificatie van het VvR van 1961 - die met name de rechten van uitvoerende kunstenaars en producenten van fonogrammen bescherming zal bieden - een der direct volgende stappen in het kader van de regelgeving van het auteursrecht zou zijn, mede gezien het aannemen door de Tweede Kamer van de motie d d 7 februari 1980, waarin de minister van Justitie wordt uitgenodigd al datgene te doen wat spoedige ratificatie van het VvR kan bevorderen en de aanbeveling van de Adviescommissie voor het Auteursrecht, in 1981 gedaan, om tot het VvR toe te treden

De passages op blz 2 van de MvA, dat "overigens intussen besloten is vooralsnog van ratificatie van dit verdrag af te zien" heeft de leden van de fractie van de PvdA dan ook zeer onaangenaam getroffen Naar aanleiding hiervan zouden zij van de minister van justitie antwoord op de volgende vragen willen ontvangen

- Heeft de minister kennis genomen van de proeve van een wetsontwerp van de hand van een studiecommissie - bestaande uit deskundigen - vanuit de Vereniging voor Auteursrecht en zo ja, hoe heeft hij die gewaardeerd?
- wil de minister de beslissing het (positieve) advies van de Adviescommissie voor het Auteursrecht naast zich neer te leggen nader beargumenteren en daarbij de aanbevelingen uit dit advies zelf betrekken?
- welke zijn precies de door de minister veronderstelde ernstige financiele gevolgen voor het omroepbudget en voor de daarmee samenhangende hoogte van de omroepbijdrage?

De leden van de fractie van de PvdA achtten het bij het bepalen van die financiele gevolgen juist om in dit verband niet slechts van de huidige situatie - waar op basis van vrijwilligheid onderhandeld wordt - uit te gaan, maar tevens in de vergelijking te betrekken de situatie dat er sprake is van een recht (voor kunstenaar en producent) op onderhandeling met de omroeporganisaties, vastgelegd in nationale wetgeving en gebaseerd op het VvR, de opdracht tot het voorbereiden van een dergelijke regeling was reeds in 1978 aan de Adviescommissie voor het Auteursrecht gegeven

Wanneer denkt de minister wèl tot ratificatie over te willen gaan? Het woord "vooralsnog" mag immers verondersteld worden die intentie tot uitdrukking te brengen, aldus de leden van de PvdA-fractie #

Van deze proeve van een wetsontwerp heb ik inderdaad kennisgenomen Bij het opstellen van het concept-wetsontwerp inzake naburige rechten van uitvoerende kunstenaars en producenten van fonogrammen, is van bepaalde elementen uit het ontwerp van de Vereniging voor Auteursrecht gebruik gemaakt

Zoals reeds eerder in antwoord op Kamervragen (zie Tweede Kamer, zitting 1982-1983, Aanhangsel blz 947/948) [zie hierboven nr 10, *Bew*] is betoogd, zouden uit de ratificatie van het

VvR zodanige ernstige financiele gevolgen voor het omroepbudget en in verband daarmee de hoogte van de omroepbijdrage voortvloeien dat een dergelijke ratificatie niet verantwoord is

Aan de financiele gevolgen kan, zeker in deze tijd van economische teruggang en de daarmee gepaard gaande grote budgetproblemen voor de overheid, niet worden voorbijgegaan

Over de omvang van de financiele gevolgen voor de omroep van de ratificatie van het VvR zijn evenwel geen nauwkeurige schattingen te maken aangezien de werking van het vrije marktmechanisme in dezen bepalend is

Met de thans in voorbereiding zijnde regeling wordt overigens in voldoende mate tegemoet gekomen aan de belangrijkste wensen van de twee categorieen die om bescherming hebben gevraagd Ik acht voornoemde argumentatie nog steeds van beslissende betekenis Mijns inziens behoeven hieraan geen argumenten te worden toegevoegd Overigens is in de proeve van een wetsontwerp van de Vereniging voor Auteursrecht met de hierboven genoemde financiele overwegingen geen rekening gehouden Uit het voorgaande moge duidelijk zijn dat het bevorderen van ratificatie van het VvR niet in het voornemen van de regering ligt

e. Handelingen Tweede kamer 1984-1985, 20 september 1984, p. 70:

Mevrouw Groenman (D66) In het VV heeft mijn fractie kritiek geuit op het uitblijven van de Nederlandse toetreding tot onder andere [het] belangrijke VvR, ondanks een in februari 1980 met de grootst mogelijke meerderheid aangenomen motie van de Tweede Kamer, waarin werd aangedrongen op een spoedige ratificatie, en ondanks een positief advies van de Adviescommissie voor het Auteursrecht

Ook de Partij van de Arbeid was blijkens het eindverslag zeer onaangenaam getroffen over een nadere mededeling van de regering, dat "overigens intussen besloten is vooralsnog van ratificatie van dit verdrag af te zien" Hierop heeft de regering dan nog gereageerd met twee onderling strijdige opmerkingen in de nota naar aanleiding van het eindverslag Enerzijds werd opgemerkt dat uit ratificatie van het VvR zodanig ernstige financiele gevolgen voor het omroepbudget en in verband daarmee voor de hoogte van de omroepbijdrage voortvloeien, dat een dergelijke ratificatie niet verantwoord is

Anderzijds merkt de regering op over de omvang van de financiele gevolgen voor de omroep van de ratificatie van het VvR zijn evenwel geen nauwkeurige schattingen te maken, aangezien de werking van het vrije marktmechanisme in dezen bepalend is Dus het kost te veel, maar wij weten niet hoeveel het kost!

Minister Korthals Altes Net als bij de Oosterschelde!

Mevrouw Groenman (D66) Ja, maar daarover hebben wij het nu niet Je moet elke keer weer wijzen op dit soort zaken Het lijkt in ieder geval een onaanvaardbare wijze van beredeneren van een weigering, een kamermotie uit te voeren Overigens wordt natuurlijk ook in het geheel niet, zoals de regering schrijft, in voldoende mate tegemoet gekomen aan de belangrijkste wensen door de thans al zovele jaren in voorbereiding zijnde nationale regering van de materie

Deze regering onthoudt Nederlandse belanghebbenden immers nog altijd de financiele aanspraken in veel andere landen die het VvR wel geratificeerd hebben

Mijn fractie nodigt de regering uit, haar standpunt inzake het ratificeren van het VvR opnieuw in overweging te nemen en daarbij tevens te letten op de door een aantal leden van de Adviescommissie voor de Auteursrechten in 1981 bescheiden genoemde financiele gevolgen van ratificatie, zoals die uit andere landen bekend zijn

pp. 71-72:

De heer Kosto (PvdA) Weliswaar worden vandaag twee wetsvoorstellen behandeld, een tot goedkeuring van de herziening van een tweetal auteursrechtverdragen, waarbij ons land partij is, en een tot wijziging van de Auteurswet 1912, maar ratificatie van het VvR, - mevrouw Groenman sprak daarover ook al - zo belangrijk voor hen die mede scheppend bezig zijn in werken die op het witte doek of op het tv-scherm worden vertoond, ligt niet in het voornemen van de regering, terwijl de Kamer - ook dat zei mevrouw Groenman al - in februari 1980 bij motie om spoedige ratificatie vraagt en de Adviescommissie voor het Auteursrecht in 1981 ter zake positief adviseert

De NEV, die merkwaardig genoeg het eindverslag van de Kamer nog eens integraal bevat - ik wil geen auteursrechtelijke aanmerkingen maken, maar het valt mij op dat juist bij deze auteursrechtelijke materie dat ook in eerdere schriftelijke stukken wel eens gebeurde - draagt het antwoord op de vraag hoe verstrekkend het woord "vooralsnog" is bij het voornemen tot niet ratificeren van het VvR

De regering heeft simpelweg niet het voornemen de ratificatie te bevorderen De argumentatie is gelegen in "economische teruggang en het daarmee gepaard gaande grote budgetprobleem voor de overheid, alsmede ernstige financiele gevolgen voor het omroepbudget" Schattingen van de kosten blijkt de minister echter, althans bij de voorbereiding van dit wetsontwerp, niet te kunnen maken

Mijn fractie zou het niettemin op prijs stellen een ratificatie-voorstel in samenhang met een voorstel voor nationale wetgeving inzake naburige rechten van uitvoerende kunstenaars en producenten van fonogrammen te kunnen behandelen Ongetwijfeld zal naast een eigen rijp beraad, door raadpleging van belanghebbenden en deskundigen dan kunnen blijken waarover het eigenlijk gaat Bovendien zal dan wellicht meer helderheid bestaan over de positie van Nederlandse auteursrechthebbenden, gezien in het licht van het kabinetsbeleid om de export van Nederlandse software te stimuleren Wanneer kan intussen een voorstel van wet inzake naburige rechten, waaraan wel wordt gewerkt, tegemoet worden gezien?

Inzake de ratificatie van het VvR heb ik de eer een motie in te dienen, om te bezien of de Kamer, die een andere samenstelling heeft dan in februari 1980 en is geconfronteerd met de argumenten van een ander kabinet, nog steeds van mening is dat de conventie wel moet worden geratificeerd

f. Motie-Kosto, 16.740, nr 23, 20 september 1984
(verworpen d.d. 4 december 1984 (Handelingen, p. 2063) met tegenstemmen van de fracties van het CDA, de VVD, de SGP, de RPF en het GPV en het lid Janmaat)

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

van oordeel, dat het dringend gewenst is de rechten van uitvoerende kunstenaars wettelijk te beschermen,

kennis genomen hebbende van het feit, dat de minister van Justitie terzake voorstellen van wet in voorbereiding heeft,

wetende, dat de Conventie van Rome 1961 evenzeer handelt over de rechten van uitvoerende kunstenaars,

nodigt de regering uit, met spoed wetsvoorstellen tot bescherming van uitvoerende kunstenaars in te dienen in samenhang met een wetsvoorstel tot goedkeuring voor Nederland van de Conventie van Rome 1961,

en gaat over tot de orde van de dag

Kosto

g. Vervolg Handelingen Tweede kamer 1984-1985, 20 september 1984, p. 72:

De heer Kosto (PvdA) Mevrouw de Voorzitter! Het laat zich raden dat ik weet dat het VvR over meer gaat dan alleen uitvoerende kunstenaars, maar ik heb zo'n motie leesbaar willen houden Wat er dus staat, "uitvoerende kunstenaars", geldt als een pars pro toto Als vanzelfsprekend ga ik ervan uit dat de minister met een wetsvoorstel tot goedkeuring van het VvR van 1961 zal komen, als de motie die ik zojuist heb ingediend door de Kamer wordt aangenomen

pp. 77-78:

Minister Korthals Altes De heer Kosto heeft evenals verschillende andere sprekers nadrukkelijk geïnformeerd naar de stand van zaken met betrekking tot het VvR Ik bevind mij daarbij in een delicate positie Mij is namelijk opnieuw zeer duidelijk geworden hoe de wens van de Kamer bij een nieuwe uitspraak zou kunnen luiden

Bovendien is niet alleen mijn departement bij dit onderwerp betrokken, maar ook het departement van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur Ook daarom bevind ik mij in een delicate positie Voordat de Kamer zich geroepen zou voelen ter zake opnieuw een standpunt per motie duidelijk te maken, wil ik haar vragen eerst een nader, gezamenlijk standpunt van de minister van WVC en de minister van Justitie af te wachten

Het lijkt mij nuttig dat wij ons nogmaals beraden op de mogelijke omvang van de kosten Ik kan mij wel indenken dat het onbevredigend wordt geacht dat wordt geantwoord dat de kosten te hoog zijn, maar dat niet bekend is hoe hoog ze zijn Ik meen dat de Kamer er inderdaad recht op heeft op dat punt wat meer concreet te worden ingelicht

De heer Kosto (PvdA) Dat klinkt alleszins redelijk De minister is ook een redelijk man Ik moet er wel op wijzen dat de bewindslieden van Justitie en van WVC de wetsvoorstellen hebben ondertekend Het had derhalve in de rede gelegen dat de minister van WVC hier vandaag aanwezig was geweest Dan had hij meteen in dit beraad zijn rol kunnen spelen en was uitstel niet nodig geweest Zo nodig, mevrouw de Voorzitter, zal ik u te gelegener tijd verzoeken de motie aan te houden, opdat dat beraad kan plaatsvinden

De Voorzitter Mag ik de heer Kosto erop wijzen dat heel veel wetten zijn ondertekend door meer bewindslieden? Vooral de minister van Justitie heeft zeer vele wetten mede ondertekend, terwijl hij echt niet altijd hier aanwezig is Bovendien wijs ik erop dat de commissie dan de bewindslieden had moeten uitnodigen Dat is niet gebeurd

De heer Kosto (PvdA) Er is sprake van eigen inzicht van bewindslieden De minister van WVC had kunnen voorzien dat de kwestie van het VvR en de effecten daarvan op het omroepbudget vandaag in deze vergadering ter sprake zou komen Wij hoeven geen wakers te zijn voor de inzichten van de ministers Daar zijn zij zelf mans genoeg voor, althans zij worden geacht dat te zijn

De Voorzitter De Kamer moet wel opkomen voor haar eigen rechten als zij dat wenst Dan moet zij er ook voor zorgen dat de minister daartoe wordt uitgenodigd

Minister Korthals Altes Ik begrijp dat de heer Kosto zich op het standpunt stelt dat de minister van Welzijn er wel moet zijn Ik antwoord inderdaad mede namens hem De regering spreekt uit een mond Als de minister van WVC hier wel was, zou hij ook zo snel die berekening niet hebben kunnen maken Ik zeg namens de regering toe dat wij beiden opnieuw een standpunt zullen bepalen over de budgettaire mogelijkheden tot ondertekening van het VvR

De heer Kosto (PvdA) Ik kan mij voorstellen dat de motie die ik heb ingediend dan in stemming komt gelijk met de stemmingen over de begroting van Justitie Ik meen dat dat een redelijke termijn is waarbinnen de minister het overleg ter zake kan hebben gevoerd

Minister Korthals Altes Het is in elk geval een duidelijke termijn Wij zullen onze uiterste best doen om binnen die termijn de Kamer in te lichten

16. Brief van de minister van justitie d.d. 9 november 1984

[Tweede Kamer 1984-1985, 18 600 nr 16]

Ter gelegenheid van de op 20 september jl in de Tweede Kamer gehouden mondeling behandeling van onder meer wetsontwerp 16 740 [en 16 739, *Bew*], houdende aanpassing van de Auteurswet 1912 aan de Akte van Parijs van de Berner Conventie, werd door verschillende Kamerleden gevraagd naar de stand van zaken met betrekking tot het VvR In dit verband is tevens een motie (nr 23) van het lid Kosto voorgesteld, waarin de Regering wordt uitgenodigd "met spoed wetsvoorstellen tot bescherming van uitvoerende kunstenaars in te dienen in samenhang met een wetsvoorstel tot goedkeuring voor Nederland van het VvR 1961" (Handelingen Tweede Kamer, 20 september 1984, blz 71)

Ik heb de Kamer meegedeeld, na er onder meer op gewezen te hebben dat niet alleen mijn departement, maar ook het Ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur bij dit onderwerp is betrokken, dat het mij nuttig leek dat Minister Brinkman en ik ons nogmaals zouden beraden op de mogelijke omvang van de kosten, voortvloeiend uit een eventuele ratificatie van genoemde Conventie Voorts heb ik aan de Kamer toegezegd in overleg met voornoemde Minister een nader gezamenlijk standpunt aan de Kamer kenbaar te maken

Ik zou u in dit verband eraan willen herinneren dat de ambtsvoorgangers van Minister Brinkman en mij, de heren Van der Louw en De Ruiter, in 1982 het standpunt hebben ingenomen dat het VvR niet diende te worden geratificeerd, omdat van ratificatie ernstige financiele gevolgen voor het omroepbudget en in verband hiermee verhoging van de omroepbijdrage gevreesd moesten worden In verband met het voorgaande is het thans in bewerking zijnde wetsontwerp slechts beperkt tot een regeling waarin alleen op nationaal niveau bepaalde (naburige) rechten worden toegekend aan uitvoerende kunstenaars en platenproducenten Bovendien is nu tevens de vraag in studie of op gelijke wijze ook aan omroeporganisaties dergelijke rechten dienen te worden toegekend

Ter uitvoering van de hiervoor genoemde toezegging heb ik Minister Brinkman gevraagd of het mogelijk is om zo betrouwbaar mogelijk cijfermateriaal te verkrijgen met betrekking tot de budgettaire gevolgen voor de omroep van de eventuele ratificatie van het VvR Daarbij zij onmiddellijk aangetekend dat over de omvang hiervan geen definitieve en exacte cijfers kunnen worden verstrekt, aangezien de werking van het vrije-marktmechanisme in deze bepalend is De enige aanwijzing die in dit opzicht beschikbaar is, is de som die door de Nederlandse omroep voor het gebruik van grammofoonplaten aan de Nederlandse Vereniging van Producenten en Importeurs van Beeld- en Geluidsdragers op "vrijwillige" basis wordt betaald Dit bedrag zal thans op ongeveer f 600 000 gesteld kunnen worden Men dient echter wel te bedenken dat dit alleen betreft het gebruik van geluidsdragers voor directe omroepdoeleinden Naar verwachting gaat het hier evenwel om een deel van de kosten Voor bepaalde categorieen uitvoerende kunstenaars zullen door de omroep wellicht na onderhandelingen nadere contracten gesloten moeten worden De financiele consequenties hiervan alsmede van de aan de ratificatie van het VvR noodzakelijkerwijs verbonden uitbreiding tot buitenlandse rechthebbenden, kunnen op dit moment bij gebreke van voldoende verifieerbare gegevens niet worden begroot Het lijkt overigens een redelijke veronderstelling dat ratificatie van het Verdrag met zich brengt dat een belang-

rijk deel van de vergoedingen zal toekomen aan buitenlandse rechthebbenden Wellicht kunnen te zijner tijd nadere gegevens worden ontleend aan de thans door de European Broadcasting Union geentameerde enquête betreffende de kosten van auteursrechten voor de omroep in internationaal perspectief

Ik zou, alvorens een conclusie te trekken, in dit verband eerst nog op het volgende willen wijzen Zeer onlangs is bij contact tussen enkele medewerkers van Minister Brinkman en vertegenwoordigers van de Nederlandse Vereniging van Producenten en Importeurs van Beeld- en Geluidsdragers en de Kunstenbond FNV gebleken dat laatstgenoemde organisaties de totale kosten van ratificatie van het VvR voor de eerstkomende tien jaren ramen op f 12 000 000 per jaar Minister Brinkman en ik achten het van belang om deze gegevens aan een nader onderzoek te onderwerpen Binnen enkele maanden zou daarover nadere informatie beschikbaar kunnen komen

Gelet op het voorgaande achten wij het niet verantwoord om in dit stadium reeds af te wijken van het boven omschreven, door onze voorgangers ingenomen, standpunt Zodra beter inzicht is verkregen in de hierboven vermelde, zeer onlangs verkregen gegevens, zullen wij u een nader standpunt doen toekomen

De Minister van Justitie, F Korthals Altes

17. Brief van de ministers van justitie en van WVC d.d. 3 maart 1986

[Tweede Kamer 1985-1986, 19 435, nr 1]

Ter gelegenheid van de op 20 september 1984 in de Tweede Kamer gehouden mondelinge behandeling van onder meer wetsontwerp 16 740 [en 16 739, *Bew*], houdende aanpassing van de Auteurswet 1912 aan de Akte van Parijs van de Berner Conventie, werd door verschillende kamerleden geïnformeerd naar de stand van zaken met betrekking tot het VvR

Naar aanleiding hiervan heeft de eerste ondergetekende de Tweede Kamer meegedeeld, na er onder meer op gewezen te hebben dat niet alleen zijn ministerie maar ook het Ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur bij dit onderwerp is betrokken, dat het hem nuttig leek dat de betrokken ministers zich nogmaals zouden beraden op de mogelijke omvang van de kosten, voortvloeiende uit een eventuele toetreding tot genoemde Conventie Voorts heeft de eerste ondergetekende toen aan de Tweede Kamer toegezegd in overleg met voornoemde ambtgenoot een nader gezamenlijk standpunt aan de Tweede Kamer kenbaar te zullen maken

Op 9 november 1984 zond de eerste ondergetekende mede namens zijn medebetrokken ambtgenoot aan de Tweede Kamer de resultaten van een eerste onderzoek, op grond waarvan werd aangekondigd de verkregen gegevens nader te onderzoeken (Kamerstukken II, 18 600, VI, nr 16)

In het hiernavolgende doen de ondergetekenden, mede namens hun ambtgenoten van Buitenlandse Zaken en van Economische Zaken, verslag van het aangekondigde nader onderzoek Aan het slot van deze brief is ten slotte verwoord tot welk standpunt de regering is gekomen ten aanzien van een mogelijke toetreding tot het VvR

1 Korte beschrijving van [het] in 1961 tot stand gekomen VvR

De Conventie heeft betrekking op de zogenaamde naburige rechten Met deze term wordt aangegeven dat het gaat om rechten die grenzen aan de rechten van de auteur De Conventie houdt de ondubbelzinnige erkenning in dat het produkt van de inspanningen van uitvoerende kunstenaars en van fonogrammenproducenten voorwerp dient te zijn van het recht op exclusieve exploitatie Van de fonografische industrie, die zich omstreeks 1960 al geconfronteerd zag met een toene-

ming van het aantal ongeoorloofde verveelvoudigingen van fonogrammen, ging een krachtige stimulans uit tot een betere bescherming van haar produkten

De naburige rechten die aan de uitvoerende kunstenaars worden toegekend, bestaan in een verbodsrecht voor het geval dat hun prestaties zonder hun toestemming worden uitgezonden door de omroep of op een andere manier worden openbaar gemaakt, dan wel worden vastgelegd of verveelvoudigd De naburige rechten voor fonogrammenproducenten behelzen het recht verveelvoudiging van hun fonogrammen (te denken valt onder meer aan grammofoonplaten, muziekcassettes en compact discs), toe te staan of te verbieden De naburige rechten voor omroeporganisaties omvatten het recht ongeautoriseerde heruitzending, vastlegging, verveelvoudiging alsmede vertoning van hun uitzendingen tegen betaling te verbieden

Het recht in verband met secundair gebruik (hierna te noemen het secundaire recht) voor uitvoerende kunstenaars en/of fonogrammenproducenten houdt in dat de uitzending door de omroep en andere wijzen van openbaarmaking van in de handel gebrachte fonogrammen geoorloofd zijn, mits een billijke vergoeding aan de uitvoerende kunstenaars en/of de fonogrammenproducenten wordt betaald Met betrekking tot de secundaire rechten opent de Conventie de mogelijkheid tot het maken van een voorbehoud

Vrijwel alle EG-lid staten hebben de Conventie geratificeerd of zijn daarmee doende

2 Terugblik

De Nederlandse regering heeft zich tot nu toe op het standpunt gesteld dat niet tot de Conventie toegetreden dient te worden Het belangrijkste argument was dat van toetreding ernstige financiele gevolgen voor het omroepbudget en in verband hiermee verhoging van de omroepbijdrage gevreesd moesten worden Een tweede argument was dat een groot gedeelte van de te ontvangen gelden naar buitenlandse rechthebbenden zou wegvloeien, aangezien de Nederlandse muziekimport groter is dan de export

Om deze redenen besloten in 1982 de Ministers van Justitie en van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk, de heren De Ruiter en Van der Louw, dat weliswaar een wetsontwerp zou worden voorbereid maar dat dit beperkt zou zijn tot een regeling waarbij, alleen op nationaal niveau, slechts bepaalde naburige rechten aan uitvoerende kunstenaars en platenproducenten zouden worden toegekend

Tevens werd besloten dat dit wetsontwerp zodanige bepalingen zou bevatten dat toetreding tot de CvG mogelijk zou worden De bij [deze Conventie] aangesloten landen nemen de verplichting op zich om fonogrammenproducenten die in de aangesloten landen gevestigd zijn, te beschermen tegen het maken van verveelvoudigingen zonder de toestemming van de producent en tegen de invoer van dergelijke verveelvoudigingen, indien het maken van dergelijke verveelvoudigingen of de import daarvan geschiedt met het oog op de verspreiding onder het publiek, alsmede tegen de verspreiding van ongeoorloofde verveelvoudigingen onder het publiek

Medio 1984 werd door de Interdepartementale werkgroep piraterij het Interimrapport inzake piraterij van auteursrechtelijk beschermde werken aangeboden aan de regering Een der aanbevelingen hield in dat in verband met de bestrijding van piraterij spoedige indiening van de thans op het Ministerie van Justitie in voorbereiding zijnde wettelijke regeling inzake de naburige rechten diende te worden bevorderd De regering heeft onlangs haar standpunt met betrekking tot voornoemd rapport kenbaar gemaakt

In hetzelfde rapport (blz 28) wordt vermeld dat de Nederlandse Omroep Stichting (NOS) in antwoord op de schriftelijke enquête van de werkgroep te kennen had gegeven dat het voor de omroeporganisaties eveneens van groot belang is om naburige rechten te hebben Dit klemt te meer - aldus de NOS - nu de omroeporganisaties op grond van de medianota 1983 ook merchandisingsactiviteiten met hun programma's zullen mogen ondernemen Zoals bekend bevat het wetsvoorstel Mediawet daartoe de nodige voorstellen

Nadat in september 1984 het in de aanhef van deze brief gememoreerde kamerdebat had plaatsgevonden, leidde het overleg tussen beide ondergetekenden ertoe dat door medewerkers van het Ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur besprekingen werden geopend met vertegenwoordigers van de Kunstenbond FNV en van de Nederlandse Vereniging van Producenten en Importeurs van beeld- en geluidsdragers (NVPI) Genoemde vertegenwoordigers schatten de totale kosten van toetreding tot het VvR (inclusief de secundaire rechten ten aanzien van fonogrammen) voor de eerstkomende tien jaren op f 8 miljoen per jaar, welk bedrag in onderhandelingen tussen rechthebbenden en betalingsplichtigen uiteindelijk zal moeten worden vastgesteld Met betrekking tot de in de toekomstige nationale wet te regelen secundaire rechten voor beelddragers werd door deze vertegenwoordigers een bedrag van f 4 miljoen per jaar genoemd Hierop zal in deze brief nog nader worden teruggekomen

Tegelijkertijd werd een andere onzekerheid opgehelderd De NOS betaalt reeds vele jaren op vrijwillige basis aan de NVPI jaarlijks een vergoeding voor het gebruik van fonogrammen door de omroep In de herfst van 1984 bleek mondelinge overeenstemming tussen de NOS en NVPI te bestaan over een nieuw, tienjarig contract, waarbij de vergoeding naburige rechten en secundaire rechten van uitvoerende kunstenaars en fonogrammenproducenten zou betreffen Het nieuwe contract zou voor de omroep geen noemenswaardige financiele gevolgen hebben (boven het tot nu toe betaalde bedrag van f 600 000) Hieruit bleek dat een toekenning van secundaire rechten in verband met het gebruik van fonogrammen geen verdere nadelige financiele gevolgen voor de omroep zou hebben

Een en ander leidde ertoe dat de eerste ondergetekende - mede namens de Minister van WVC - op 9 november 1984 in zijn reeds eerder genoemde brief de Tweede Kamer berichtte bovenvermelde gegevens nader te zullen onderzoeken

Nadat vertegenwoordigers van de Ministeries van Justitie, van WVC en van Economische Zaken het aangekondigde nader onderzoek hadden ingesteld, werd ter voorbereiding van een regeringsstandpunt ter zake in 1985 een aantal hoorzittingen georganiseerd, waarvoor een groot aantal organisaties werd uitgenodigd

De volgende organisaties gaven gehoor aan deze uitnodiging

Op 31 mei 1985 vond overleg plaats met
Werkgeversoverleg Podiumkunsten/Contactorgaan van Nederlandse orkesten,
Beroepsvereniging van Popmuzikanten (BV Pop),
Koninklijke Nederlandse Toonkunstenaars-Vereniging,
Federatie van Kunstenaarsverenigingen,
Kunstenbond FNV,
Nederlandse Toonkunstenaarsbond,
Nederlandse Vereniging van Producenten en Importeurs van Beeld en Geluidsdragers (NVPI)

Op 27 juni 1985 is overleg gepleegd met BUMA/STEMRA

Op 28 juni 1985 is overleg gepleegd met De Nederlandse Omroep Stichting

Op 3 juli 1985 is overleg gepleegd met
Stichting Centraal Bureau Levensmiddelenhandel,
Horeca Federatie,
Bedrijfschap Horeca,
Nederlandse Kermisvereniging,
Koninklijk Nederlands Ondernemersverbond

3 Omvang van de toekomstige nationale regeling

Ten tijde van de totstandkoming van het VvR was de televisie nog geen algemeen verschijnsel en was van toepassing op grote schaal van video nog geen sprake Het is daarom begrijpelijk dat het VvR 1961, wanneer het gaat om het secundaire recht, alleen betrekking heeft op openbaarmaking van geluidsopnamen

Wij zijn van mening dat bij de voorbereiding van een voorstel van wet met betrekking tot naburige rechten niet kan worden voorbijgegaan aan de technische ontwikkelingen op het terrein van de beelddragers, welke zich sedert de totstandkoming van dit Verdrag hebben voorgedaan

De positie van uitvoerende kunstenaars dient naar ons oordeel, ongeacht of hun prestatie op een beeld- of geluidsdrager is vastgelegd, zoveel mogelijk gelijkelijk geregeld te worden als het gaat om de toekenning van secundaire rechten De positie van de producent van beelddragers heeft reeds regeling gevonden in het nieuwe Hoofdstuk V van de Auteurswet 1912

In verband met het vorenstaande is bij het onderzoek naar de financiele consequenties van toetreding tot het VvR ook aandacht besteed aan de financiele gevolgen van het toekennen van secundaire rechten aan uitvoerende kunstenaars wier prestaties op een beelddrager zijn vastgelegd

4 Bespreking van de verzamelde gegevens

a Welke financiele gevolgen kunnen verwacht worden van toetreding tot het VvR met inbegrip van secundaire rechten?

Onderscheid dient te worden gemaakt tussen enerzijds de naburige rechten in enge zin en de hierboven beschreven secundaire rechten anderzijds De naburige rechten in enge zin behelzen het recht om te verhinderen dat zonder toestemming een uitvoering wordt vastgelegd of verveelvoudigd De toekenning van naburige rechten in enge zin is naar het oordeel van de rechthebbenden vooral in juridisch opzicht van belang als wapen tegen piraterij

Aan de toekenning van secundaire rechten zijn aanwijsbare financiele gevolgen verbonden, aangezien thans de meeste openbaarmakingen van door deze naburige rechten te beschermen prestaties zonder enige vergoeding plaatsvinden Zulks vindt zijn oorsprong in de thans zeer gebrekkige bescherming tegen verdere openbaarmaking van de prestaties van uitvoerende kunstenaars en producenten

Gebleken is dat, naar de mening van de gehoorde organisaties van rechthebbenden, bij toekenning van een secundair recht, zoals dat in de nationale regeling uitgewerkt zou moeten worden, rekening gehouden dient te worden met een opbrengst van ongeveer 12 miljoen gulden per jaar, welk maximum na ongeveer 10 jaren bereikt zal worden Alle organisaties tekenden daarbij aan dat het hier slechts een schatting betreft Het gaat hierbij immers om vergoedingen die door middel van onderhandelingen tussen partijen in de toekomst zullen worden vastgesteld De Federation Internationale des Musiciens, geconsulteerd door een van de gehoorde organisaties, achtte een dergelijk bedrag niet onredelijk in vergelijking met de situatie in andere landen

De financiele gevolgen voor de omroep blijven - aldus de gehoorde organisaties van rechthebbenden - beperkt tot het bedrag dat thans reeds vrijwillig wordt betaald (600 000 gulden per jaar, wellicht in tien jaren oplopend tot maximaal 1 miljoen gulden, welk bedrag onderdeel uitmaakt van de hierna te noemen 8 miljoen gulden)

Door de vertegenwoordigers van de gehoorde organisaties werd een onderscheid gemaakt tussen de opbrengst die het gevolg zou kunnen zijn van toetreding tot de Conventie en de opbrengst die het gevolg zou kunnen zijn van hetgeen naast het bepaalde in de Conventie aan secundaire rechten met betrekking tot beelddragers zou moeten worden toegekend in de nationale regeling Deze bedragen zijn respectievelijk ongeveer 8 miljoen gulden en 4 miljoen gulden

Nadat in september 1984 het in de aanhef van deze brief gememoreerde kamerdebat had plaatsgevonden, leidde het overleg tussen beide ondergetekenden ertoe dat door medewerkers van het Ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur besprekingen werden geopend met vertegenwoordigers van de Kunstenbond FNV en van de Nederlandse Vereniging van Producenten en Importeurs van beeld- en geluidsdragers (NVPI) Genoemde vertegenwoordigers schatten de totale kosten van toetreding tot het VvR (inclusief de secundaire rechten ten aanzien van fonogrammen) voor de eerstkomende tien jaren op f 8 miljoen per jaar, welk bedrag in onderhandelingen tussen rechthebbenden en betalingsplichtigen uiteindelijk zal moeten worden vastgesteld Met betrekking tot de in de toekomstige nationale wet te regelen secundaire rechten voor beelddragers werd door deze vertegenwoordigers een bedrag van f 4 miljoen per jaar genoemd Hierop zal in deze brief nog nader worden teruggekomen

Tegelijkertijd werd een andere onzekerheid opgehelderd De NOS betaalt reeds vele jaren op vrijwillige basis aan de NVPI jaarlijks een vergoeding voor het gebruik van fonogrammen door de omroep In de herfst van 1984 bleek mondelinge overeenstemming tussen de NOS en NVPI te bestaan over een nieuw, tienjarig contract, waarbij de vergoeding naburige rechten en secundaire rechten van uitvoerende kunstenaars en fonogrammenproducenten zou betreffen Het nieuwe contract zou voor de omroep geen noemenswaardige financiele gevolgen hebben (boven het tot nu toe betaalde bedrag van f 600 000) Hieruit bleek dat een toekenning van secundaire rechten in verband met het gebruik van fonogrammen geen verdere nadelige financiele gevolgen voor de omroep zou hebben

Een en ander leidde ertoe dat de eerste ondergetekende - mede namens de Minister van WVC - op 9 november 1984 in zijn reeds eerder genoemde brief de Tweede Kamer berichtte bovenvermelde gegevens nader te zullen onderzoeken

Nadat vertegenwoordigers van de Ministeries van Justitie, van WVC en van Economische Zaken het aangekondigde nader onderzoek hadden ingesteld, werd ter voorbereiding van een regeringsstandpunt ter zake in 1985 een aantal hoorzittingen georganiseerd, waarvoor een groot aantal organisaties werd uitgenodigd

De volgende organisaties gaven gehoor aan deze uitnodiging

Op 31 mei 1985 vond overleg plaats met
Werkgeversoverleg Podiumkunsten/Contactorgaan van Nederlandse orkesten,
Beroepsvereniging van Popmuzikanten (BV Pop),
Koninklijke Nederlandse Toonkunstenaars-Vereniging,
Federatie van Kunstenaarsverenigingen,
Kunstenbond FNV,
Nederlandse Toonkunstenaarsbond,
Nederlandse Vereniging van Producenten en Importeurs van Beeld en Geluidsdragers (NVPI)

Op 27 juni 1985 is overleg gepleegd met BUMA/STEMRA

Op 28 juni 1985 is overleg gepleegd met De Nederlandse Omroep Stichting

Op 3 juli 1985 is overleg gepleegd met
Stichting Centraal Bureau Levensmiddelenhandel,
Horeca Federatie,
Bedrijfschap Horeca,
Nederlandse Kermisvereniging,
Koninklijk Nederlands Ondernemersverbond

3 Omvang van de toekomstige nationale regeling

Ten tijde van de totstandkoming van het VvR was de televisie nog geen algemeen verschijnsel en was van toepassing op grote schaal van video nog geen sprake Het is daarom begrijpelijk dat het VvR 1961, wanneer het gaat om het secundaire recht, alleen betrekking heeft op openbaarmaking van geluidsopnamen

Wij zijn van mening dat bij de voorbereiding van een voorstel van wet met betrekking tot naburige rechten niet kan worden voorbijgegaan aan de technische ontwikkelingen op het terrein van de beelddragers, welke zich sedert de totstandkoming van dit Verdrag hebben voorgedaan

De positie van uitvoerende kunstenaars dient naar ons oordeel, ongeacht of hun prestatie op een beeld- of geluidsdrager is vastgelegd, zoveel mogelijk gelijkelijk geregeld te worden als het gaat om de toekenning van secundaire rechten De positie van de producent van beelddragers heeft reeds regeling gevonden in het nieuwe Hoofdstuk V van de Auteurswet 1912

In verband met het vorenstaande is bij het onderzoek naar de financiele consequenties van toetreding tot het VvR ook aandacht besteed aan de financiele gevolgen van het toekennen van secundaire rechten aan uitvoerende kunstenaars wier prestaties op een beelddrager zijn vastgelegd

4 Bespreking van de verzamelde gegevens

a Welke financiele gevolgen kunnen verwacht worden van toetreding tot het VvR met inbegrip van secundaire rechten?

Onderscheid dient te worden gemaakt tussen enerzijds de naburige rechten in enge zin en de hierboven beschreven secundaire rechten anderzijds De naburige rechten in enge zin behelzen het recht om te verhinderen dat zonder toestemming een uitvoering wordt vastgelegd of verveelvoudigd De toekenning van naburige rechten in enge zin is naar het oordeel van de rechthebbenden vooral in juridisch opzicht van belang als wapen tegen piraterij

Aan de toekenning van secundaire rechten zijn aanwijsbare financiele gevolgen verbonden, aangezien thans de meeste openbaarmakingen van door deze naburige rechten te beschermen prestaties zonder enige vergoeding plaatsvinden Zulks vindt zijn oorsprong in de thans zeer gebrekkige bescherming tegen verdere openbaarmaking van de prestaties van uitvoerende kunstenaars en producenten

Gebleken is dat, naar de mening van de gehoorde organisaties van rechthebbenden, bij toekenning van een secundair recht, zoals dat in de nationale regeling uitgewerkt zou moeten worden, rekening gehouden dient te worden met een opbrengst van ongeveer 12 miljoen gulden per jaar, welk maximum na ongeveer 10 jaren bereikt zal worden Alle organisaties tekenden daarbij aan dat het hier slechts een schatting betreft Het gaat hierbij immers om vergoedingen die door middel van onderhandelingen tussen partijen in de toekomst zullen worden vastgesteld De Fédération Internationale des Musiciens, geconsulteerd door eén van de gehoorde organisaties, achtte een dergelijk bedrag niet onredelijk in vergelijking met de situatie in andere landen

De financiele gevolgen voor de omroep blijven - aldus de gehoorde organisaties van rechthebbenden - beperkt tot het bedrag dat thans reeds vrijwillig wordt betaald (600 000 gulden per jaar, wellicht in tien jaren oplopend tot maximaal 1 miljoen gulden, welk bedrag onderdeel uitmaakt van de hierna te noemen 8 miljoen gulden)

Door de vertegenwoordigers van de gehoorde organisaties werd een onderscheid gemaakt tussen de opbrengst die het gevolg zou kunnen zijn van toetreding tot de Conventie en de opbrengst die het gevolg zou kunnen zijn van hetgeen naast het bepaalde in de Conventie aan secundaire rechten met betrekking tot beelddragers zou moeten worden toegekend in de nationale regeling Deze bedragen zijn respectievelijk ongeveer 8 miljoen gulden en 4 miljoen gulden

Het bedrag van 8 miljoen gulden werd door de vertegenwoordigers van de rechthebbenden als volgt nader onderverdeeld

Omroepen	f 1 000 000
Lokale omroepen en bijvoorbeeld concertzender	f 200 000
Zieken-, bejaarden-, kerkomroepen	f 100 000
Kabeluitzendingen van buitenlandse omroepprogramma's	f 100 000
Abonnee-TV en abonnee-radio	f 1 300 000
Achtergrondmuziek in winkelcentra, ateliers, fabrieken, werkplaatsen, vliegvelden	f 1 750 000
Horeca, discotheken	f 1 750 000
Sportvelden, tentoonstellingen en andere evenementen en manifestaties, vliegtuigen	fl 500 000
PTT-hitline	f 200 000

Van de kant van de gehoorde organisaties van uitvoerende kunstenaars is erop gewezen dat de financiele gevolgen verbonden aan het toekennen van secundaire rechten aan uitvoerende kunstenaars, wier prestaties op een in de handel gebrachte beelddrager zijn vastgelegd, moeilijker zijn te schatten Op het terrein van de audiovisuele media zijn volgens voornoemde vertegenwoordigers zodanig turbulente ontwikkelingen gaande dat het bijzonder moeilijk is om een enigermate nauwkeurige voorspelling te doen Daarnaast zijn er, in tegenstelling tot het bovengenoemde bedrag, in het buitenland geen vergelijkbare regelingen waaraan enigerlei vorm van toetsing mogelijk is Een naar het oordeel van rechthebbenden zo goed mogelijke benadering levert op dat met het secundaire gebruik van beelddragers in de komende jaren een bedrag van ongeveer 4 miljoen gulden ten behoeve van uitvoerende kunstenaars per jaar gemoeid zou kunnen zijn, welk bedrag eerst over enkele jaren bereikt zou kunnen worden

Een uitsplitsing als hierboven weergegeven ten aanzien van fonogram men is niet goed mogelijk Wel konden bedoelde vertegenwoordigers een aantal voorbeelden noemen van naar hun oordeel relevant gebruik van op beelddragers vastgelegde prestaties van uitvoerende kunstenaars

- varianten van de openbare vertoning, dat wil zeggen het vertonen van film- en video-opnamen in hotels, bungalowparken, vliegtuigen, winkelgalerijen, wachtkamers op stations en vliegvelden, discotheken, alsmede het vertonen van bioscoopfilms door abonnee-TV en regionale en lokale omroepen,
- het vertonen van bioscoopfilms en videoprodukties door de nationale omroepen, voor zover zij deze niet zelf vervaardigd hebben,
- de kabel- en satellietdoorgifte van Nederlandse omroepprogramma's naar het buitenland (voor de doorgifte binnen Nederland worden geen kosten in dit verband geraamd),
- het verhandelen aan het publiek van films en videoprodukties, die in oorsprong voor een ander doel zijn gemaakt TV-opnamen en bioscoop films, die op video in de handel worden gebracht

Een deel van het bedrag van 4 miljoen gulden zal naar de mening van bedoelde vertegenwoordigers via onderhandelingen over uitzendrechten ten laste komen van de nationale omroep, desgevraagd werd van de zijde van de NOS verklaard dat geen substantiele verhoging van de kosten voor de omroepen te verwachten is, aangezien thans reeds bij het verwerven van uitzendrechten voor de prestaties van allen, die bij de produktie betrokken zijn, wordt betaald Hier staat naar de mening van de NOS evenwel een financieel voordeel voor de omroep tegenover voor wat betreft de exploitatie van eigen opnamen en mogelijk ook van uitzendingen, alsmede het economisch voordeel in het algemeen van de bescherming tegen piraterij

Van de zijde van de mogelijke gebruikers is erop gewezen dat men zich geenszins gehouden acht tot het betalen van enige vergoeding en dat verzet tegen het toekennen van rechten in dit verband

in de lijn der verwachtingen ligt

Tijdens de hoorzittingen is gebleken dat alle gehoorde partijen van mening zijn dat de wet zou moeten bepalen dat bij gebreke van overeenstemming door de rechter wordt vastgesteld wat een billijke vergoeding voor het gebruik van secundaire rechten is

b Welk percentage van de opbrengst zal aan buitenlandse rechthebbenden toekomen?

Hieromtrent lopen de schattingen nogal uiteen, variërend van 50% tot 80% Dit gegeven heeft evenwel aan belang ingeboet, doordat in internationaal verband in toenemende mate overeenkomsten worden gesloten die tot gevolg hebben dat geen uitbetaling plaatsvindt aan de leden van buitenlandse organisaties Het resultaat daarvan is dat ook in landen waar de muziekimport sterk overheerst, het grootste deel van de opbrengst in het land van inning blijft

De vertegenwoordigers van rechthebbenden en van de International Federation of Producers of Phonograms and Videograms (IFPI) verklaarden te verwachten dat ook in Nederland door het sluiten van dergelijke overeenkomsten voorkomen zal worden dat een substantieel deel van de opbrengst naar het buitenland zal wegvloeien

Tijdens de hoorzittingen gaven vertegenwoordigers van gebruikers te kennen dat hun bezwaren tegen toetreding tot het VvR zouden toenemen, indien een groot deel van de opbrengst voor het buitenland bestemd zou zijn

c Hoe dient de inning te geschieden?

Alle vertegenwoordigers van rechthebbenden bepleitten de inning namens alle rechthebbenden te doen geschieden door een gezamenlijk organisatorisch verband

Daartoe zou in het wetsontwerp bepaald dienen te worden dat een rechthebbende zijn secundaire rechten slechts via deze innende instantie kan uitoefenen, in dat geval is het gewenst dat die instantie door de Minister van Justitie wordt aangewezen en onder regeringstoezicht staat Een en ander neemt niet weg dat bovenbedoelde instantie in de toekomst zou kunnen besluiten de feitelijke inning op te dragen aan een daarin gespecialiseerde organisatie Vertegenwoordigers van rechthebbenden stelden in dit verband het aantrekkelijk te vinden, indien met organisaties van gebruikers "branche-contracten" gesloten zouden kunnen worden in plaats van vergoedingen bij de individuele leden van die organisaties te innen, maar zij achtten de kans dat een en ander op een dergelijke wijze zou kunnen worden gerealiseerd niet groot Vertegenwoordigers van gebruikers stelden dat zij op generlei wijze aan het tot stand komen van dergelijke "branche-contracten" zouden willen meewerken

d Hoe dient de verdeling van de opbrengst te geschieden?

De meeste organisaties bepleitten een 50-50 verdeling tussen uitvoerende kunstenaars en producenten van fonogrammen, één organisatie van uitvoerende kunstenaars bepleitte een hoger percentage voor uitvoerende kunstenaars

De vertegenwoordigers van de meeste organisaties van uitvoerende kunstenaars gaven te kennen dat, gelet op de te verwachten geringe omvang van het te verdelen bedrag, de vraag onder ogen zal moeten worden gezien of dient te worden afgezien van individuele repartitie In plaats daarvan zou de innende instantie een belangrijk deel van de opbrengst voor collectieve doeleinden kunnen besteden, zoals het scheppen van betere voorwaarden voor noodlijdende cultuuruitingen, bevordering van werkgelegenheid, bijdragen aan pensioenfondsen en dergelijke Deze collectieve besteding zou evenwel alleen met instemming van de betrokkenen dienen te geschieden

5 Het regeringsstandpunt

Op grond van het hierboven beschreven onderzoek en meer in het bijzonder hetgeen naar voren is gebracht tijdens voormelde hoorzittingen, neemt de regering het standpunt in dat noch het in het verleden met betrekking tot de omroep aangevoerde argument van financiele aard om niet tot toetreding tot het VvR over te gaan, noch de tijdens de hoorzittingen door de gebruikers geuite bezwaren van zodanig gewicht zijn dat het oorspronkelijk ingenomen standpunt gehandhaafd moet blijven

Daarnaast wijzen de ondergetekenden op de volgende belangrijke argumenten die pleiten vóór toetreding, namelijk

- toetreding betekent een erkenning van het creatieve element van herscheppende kunstuitingen en verdient ook uit cultuurpolitieke overwegingen aanbeveling,
- toetreding geeft de rechthebbende een wapen ter bestrijding van piraterij,
- toetreding betekent dat Nederlandse rechthebbenden op internationaal niveau een gelijkwaardige bescherming krijgen van hun prestaties,
- toetreding is onontbeerlijk voor het verwerven van gelden in verband met de mondiale verkoop van uitzendrechten van sportevenementen In verband met dit punt zij nog op het volgende gewezen Na de totstandkoming van het VvR in 1961 is aan de Europese overeenkomst betreffende de bescherming van televisie-uitzendingen (Straatsburg, 22 juli 1960, Trb 1964, 149) een drietal protocollen (22 januari 1965, 14 januari 1974 en 21 maart 1983) toegevoegd, die pas kunnen worden ondertekend, nadat voor de betrokken Staat het VvR van kracht is geworden Deze bescherming van televisieuitzendingen is van vitaal belang voor het veilig stellen van de mogelijke financiele voordelen, die voor het organiserend comite van de eventueel in Amsterdam te houden Olympische Spelen in 1992, als exploitant van de rechten op het beeld, kunnen voortvloeien uit het gebruik van terzake gemaakte beeldopnamen

Met betrekking tot de inhoud van de nationale regeling inzake naburige rechten is de regering van mening dat de prestaties van uitvoerende kunstenaars, ongeacht of zij op een beelddrager of geluidsdrager zijn vastgelegd, op gelijke voet beschermd dienen te worden Aan de sedert de opstelling van het VvR plaats gevonden technische ontwikkelingen op het gebied van de beelddragers kan niet worden voorbijgegaan Welke de waarde van de door organisaties van uitvoerende kunstenaars geschatte financiele gevolgen van een toekenning in de nationale regeling van een recht aan uitvoerende kunstenaars voor het secundair gebruik van op beelddragers vastgelegde prestaties ook moge zijn, de regering is van mening dat er goede gronden zijn om een dergelijk recht toe te kennen

Met betrekking tot de hierboven geschetste financile gevolgen zij nogmaals benadrukt dat het hier gaat om schattingen De hoogte van de vergoedingen zal uiteindelijk in onderhandelingen tussen rechthebbenden en gebruikers moeten worden vastgesteld

Naar de mening van de regering zal de toekomstige wettelijke regeling wel een voorziening moeten bevatten voor het geval in het kader van deze onderhandelingen geen overeenstemming wordt bereikt over het bedrag van de te betalen vergoeding

De regering is voornemens te bevorderen dat een voorstel van wet houdende goedkeuring van het VvR met als enig voorbehoud de nog nader uit te werken, op artikel 16 van [het Verdrag] gebaseerde voorwaarde van reciprociteit zal worden voorbereid alsmede een daarmee verband houdend voorstel van wet houdende een nationale regeling van de naburige rechten, zoals hierboven summier is omschreven

De Minister van Justitie, F Korthals Altes

De Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur, L C Brinkman

18. Begroting justitie voor het jaar 1987

[Tweede Kamer 1986-1987, w v 19 700, VI]

MvT (w.v. 19.700, VI; nr 2 (16 september 1986))

Naburige rechten
In maart 1986 heeft het kabinet besloten het VvR te ratificeren Tevens is besloten de CvG te ratificeren Wetsvoorstellen houdende goedkeuring van de toetreding tot beide verdragen zijn in voorbereiding evenals een wetsvoorstel houdende een nationale regeling van de naburige rechten Er wordt naar gestreefd voornoemde voorstellen dit zittingsjaar in te dienen

19. Antwoord van de minister van justitie op vragen van het lid Kosto d.d. 16 februari 1987

[Tweede Kamer 1986-1987, Aanhangsel nr 398]

a. Vragen (29 januari 1987)

[1] Kan de minister inmiddels aangeven wanneer de wetsvoorstellen houdende goedkeuring van de toetreding tot het VvR en de CvG bij de Kamer zullen worden ingediend?

[2] Wil de minister deze vraag eveneens beantwoorden met betrekking tot het voorstel, houdende een nationale regeling van de naburige rechten, inclusief die aangaande prestaties die op een beelddrager zijn vastgelegd?

b. Antwoord

[1] Bij brief van 29 januari 1987 is aan Hare Majesteit de Koningin verzocht de voorstellen van rijkswet houdende goedkeuring van de toetreding tot de in de vraag bedoelde verdragen bij de Raad van State van van het Koninkrijk ter overweging te brengen

[2] Over het concept-wetsvoorstel inzake een nationale regeling van de naburige rechten vindt al geruime tijd overleg plaats met de ministeries van WVC en van Economische Zaken alsmede enkele externe deskundigen

Parlementaire geschiedenis van de Goedkeuringswet van het Verdrag van Rome

met tekst van de verdragsartikelen
en artikelgewijs commentaar volgens de Goedkeuringswet

20.012 (R 1330) Goedkeuring van het op 26 oktober 1961 te Rome tot stand gekomen Internationale Verdrag inzake de bescherming van uitvoerende kunstenaars, producenten van fonogrammen en omroeporganisaties

W Wettekst [Stb. 1990, 303]

Artikel 1

Het op 26 oktober 1961 te Rome tot stand gekomen Internationaal Verdrag inzake de bescherming van uitvoerende kunstenaars, producenten van fonogrammen en omroeporganisaties, waarvan de Engelse en Franse tekst en de vertaling in het Nederlands zijn geplaatst in Tractatenblad 1986, 182, wordt goedgekeurd voor Nederland en de Nederlandse Antillen

Artikel 2

Goedgekeurd worden de volgende bij de bekrachtiging van het in artikel 1 genoemde Verdrag te maken voorbehouden

Het Koninkrijk der Nederlanden maakt de in artikel 16, eerste lid, onderdeel (a), onder (iii) en (iv) van het Internationaal Verdrag tot bescherming van uitvoerende kunstenaars, producenten van fonogrammen en omroeporganisaties voorziene voorbehouden en verklaart dat

a het Koninkrijk artikel 12 van voornoemd Verdrag niet zal toepassen op fonogrammen waarvan de producent geen onderdaan is van een andere verdragsluitende Staat,

b fonogrammen,waar van de producent onderdaan is van een verdragsluitende Staat, in omvang en duur de bescherming genieten, welke deze laatste Staat verleent aan fonogrammen die voor de eerste maal zijn vastgelegd door een onderdaan van het Koninkrijk

Artikel 3

Deze rijkswet treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip
[KB 2 juni 1993, Stb 285, inwerkingtreding Goedkeuringswet op 1 juli 1993]

OV Oorspronkelijk Voorstel

Artikel 1

Het op 26 oktober 1961 te Rome tot stand gekomen Internationale Verdrag inzake de bescherming van uitvoerende kunstenaars producenten van fonogrammen en omroeporganisaties, waarvan de Engelse en Franse tekst en de vertaling in het Nederlands zijn geplaatst in Tractatenblad 1986, 182, wordt goedgekeurd voor Nederland en Aruba

Artikelen 2 en 3 als W

Algemeen en artikelen 1-3 Goedkeuringswet[1]

MvT Memorie van toelichting

Het internationale Verdrag inzake de bescherming van uitvoerende kunstenaars, fonogrammenproducenten en omroeporganisaties (Trb 1986, nr 182) is gesloten op 26 oktober 1961 aan het slot van een in Rome gehouden Diplomatieke Conferentie Deze Conferentie was bijeengeroepen, door de Directeuren-Generaal van de Internationale Arbeidsorganisatie (ILO) en UNESCO en de Directeur van het Bureau van de Internationale Unie voor de bescherming van werken van letterkunde en kunst Het Verdrag is op 18 mei 1964 in werking getreden

Op 1 november 1986 waren 29 landen partij bij het Verdrag Een herziening van het Verdrag heeft nooit plaatsgevonden, zodat de lid-staten nog steeds gebonden zijn aan de in 1961 tot stand gekomen tekst

Aan de totstandkoming van het Verdrag zijn vele jaren van voorbereiding en discussie voorafgegaan Verschillende organisaties van belanghebbenden, alsook onder meer de Internationale Arbeidsorganisatie (ILO) en de UNESCO hebben zich met de bescherming van de zogenaamde naburige rechten bezig gehouden De term "naburige rechten" wordt gebruikt om de rechten aan te geven die in het onderhavige Verdrag worden toegekend aan uitvoerende kunstenaars, fonogrammenproducenten en omroeporganisaties Het gaat hier om rechten die grenzen aan de rechten van auteursrechthebbenden

In 1903 boog de Association litteraire et artistique internationale (ALAI) zich al tijdens een congres in Weimar over het lot van de solistisch werkende artiest

Het besef dat een bescherming van bovengenoemde groepen noodzakelijk was, ontstond door de nieuwe technische ontwikkelingen die zich in het begin van deze eeuw voordeden De opkomst van de grammofoonplaat, de bioscoop en de radio werd door de artiesten positief ontvangen omdat deze ontwikkelingen ervoor zorgden dat hun prestaties in nog bredere kring bekend konden worden Deze nieuwe technische ontwikkelingen zouden evenwel ook hun bestaan volledig veranderen De crisis, die zich na de Eerste Wereldoorlog voordeed en die tot grote werkloosheid leidde, liet ook de artiesten niet onberoerd Een en ander leidde ertoe dat de Internationale Unie van musici (Union Internationale des musiciens), die zich bezighield met hun arbeidsvoorwaarden, zich wendde tot de Internationale Arbeidsorganisatie (ILO)

De activiteiten van deze laatste organisatie vanaf 1926 tot aan de totstandkoming van het Verdrag in 1961 zijn van groot belang geweest voor de verdere gang van zaken met betrekking tot de bescherming van de zogenaamde naburige rechten De ILO, die zich zeer intensief bezighield met het handhaven van de werkgelegenheid en het welvaartsniveau van ook deze categorie werknemers, was zich vanzelfsprekend ervan bewust dat het ging om de algemene economische en sociale malaise die om een internationale aanpak vroeg

Tijdens de in 1940 gehouden internationale arbeidsconferentie stond het recht van de uitvoerend kunstenaar in verband met omroepuitzending en mechanische vastlegging van klanken op de agenda Ondertussen was in ander verband eveneens geprobeerd om het probleem van de bescherming van prestaties van uitvoerende kunstenaars tot een oplossing te brengen De met de herziening van de Berner Conventie voor de bescherming van werken van letterkunde en kunst belaste Diplomatieke Conferentie, die in 1928 in Rome plaatsvond, achtte de tijd nog niet rijp voor een internationaal verdrag, maar uitte de wens dat de regeringen de mogelijkheid zouden overwegen om maatregelen te treffen ter bescherming van de rechten van artiesten Ook niet-gouvernementele organisaties van in het bijzonder artiesten en auteurs zochten naarstig naar een

1 Zie over art 2 Goedkeuringswet m b t de te maken voorbehouden ook de artikelgewijze behandeling van de artikelen 12 en 16 VvR *Bew*

oplossing van het probleem De Tweede Wereldoorlog onderbrak al deze activiteiten, die evenwel korte tijd na de afloop van deze oorlog weer werden hervat

In 1951 nam het Internationale Bureau van de Unie van Bern het initiatief om in Rome een groep deskundigen bijeen te roepen die een voorstel voor een internationaal verdrag uitwerkte, dat in een bescherming voorzag van zowel artiesten als fonogrammenproducenten en omroeporganisaties

In 1956 organiseerde het Internationale Arbeidsbureau (Bureau international du Travail, BIT) dat het secretariaat is van de ILO, in Geneve een bijeenkomst van deskundigen uit kringen van geïnteresseerden Deze formuleerden een zeer gedetailleerd voorstel voor de bescherming van de bovengenoemde categorieen rechthebbenden, welk voorstel vergezeld was van een toelichting

In 1957 werd in Monaco een concept opgesteld door regeringsdeskundigen die daartoe door UNESCO en het Internationale Bureau van de Unie van Bern waren uitgenodigd

Tenslotte kwam in 1960 in 's-Gravenhage een deskundigencomite onder voorzitterschap van professor G H C Bodenhausen bijeen dat een ontwerp-verdrag opstelde en unaniem goedkeurde, welk ontwerp diende als basis voor de discussies tijdens de in 1961 te Rome gehouden Diplomatieke Conferentie

Algemeen wordt aangenomen dat de naburige rechten hun ontstaan ontlenen aan de technologische ontwikkelingen Tot het einde van de vorige eeuw hadden de prestaties van artiesten (bijvoorbeeld acteurs die een toneelstuk opvoeren) een voorbijgaand karakter in die zin, dat zij onmiddellijk verdwenen nadat zij waren gerealiseerd De uitvinding van het fonogram, de film, de radio en recenter de digitale technieken en de compact disc, en hun snelle verspreiding aan het begin van deze eeuw brachten een radicale wijziging teweeg in de wijze waarop de prestaties van uitvoerende kunstenaars worden overgebracht aan het publiek

Enerzijds betekenden eerdergenoemde uitvindingen dat de prestaties van uitvoerende kunstenaars in wijdere kring konden worden waargenomen Anderzijds vormden uitvindingen als de grammofoonplaat en de radio een bedreiging voor de werkgelegenheid van artiesten, aangezien het gebruik van op een fonogram vastgelegde prestaties de noodzaak tot live-optreden verminderde

Ook voor de fonogrammenproducent leidde de technische ontwikkeling tot een grotere behoefte aan bescherming van zijn produkten Het intensieve gebruik van deze produkten door omroeporganisaties en de mogelijkheid voor het publiek om zonder veel technische problemen te kopieren, leidden ertoe dat de fonogrammenproducent behoefte had aan zeggenschap over de verveelvoudiging van zijn produkten en aan een financiele vergoeding voor het gebruik van zijn fonogrammen door omroeporganisaties en voor andere vormen van openbaarmaking

Tenslotte had de technische revolutie ook voor de omroeporganisaties de behoefte aan bescherming tot gevolg Hun uitzendingen brengen immers vaak aanzienlijke investeringen van artistieke, technische en financiele aard met zich mee Het zou onrechtvaardig zijn indien derden straffeloos daarvan zouden kunnen profiteren Ook voor de uitvoerende kunstenaar is bescherming op dit terrein van groot belang Immers zou de omroep geen toezicht kunnen uitoefenen op het secundaire gebruik van zijn uitzending, dan zou hij aan de artiest niet kunnen garanderen dat niet een ander publiek van zijn prestatie zal genieten Voorts kunnen de produkties van omroepen op hun beurt weer worden vastgelegd op fonogrammen en videogrammen In dat geval verkeren deze organisaties in dezelfde situatie als de producenten daarvan

Op nationaal niveau kunnen de volgende ontwikkelingen worden gesignaleerd Op 19 mei 1981 bracht de inmiddels opgeheven adviescommissie voor het auteursrecht een advies uit aan de toenmalige Minister van Justitie over de vraag of het Verdrag van Rome al dan niet aanvaardbaar zou zien voor Nederland (Stcrt 1981, 129) De Commissie deed de aanbeveling dat Nederland tot het Verdrag zou dienen toe te treden daar naar haar mening de in het Verdrag voorziene rechten niet alleen nationale maar ook internationale bescherming verdienen Bezwaren van juridische aard bestonden naar het oordeel van de Commissie niet tegen deze toetreding De meerder-

heid van de Commissie sprak in dit advies de hoop en het vertrouwen uit dat de financiele gevolgen de toetreding tot het Verdrag van Rome niet in de weg zouden staan

Op regeringsniveau werd aanvankelijk het standpunt ingenomen dat niet tot de Conventie van Rome toegetreden diende te worden Het belangrijkste argument was dat toetreding zou leiden tot ernstige financiele gevolgen voor het omroepbudget en in verband hiermee tot een verhoging van de omroepbijdragen Een ander argument was dat een groot gedeelte van de te ontvangen gelden naar buitenlandse rechthebbenden zou wegvloeien, aangezien de Nederlandse muziekimport groter is dan de -export

Op grond hiervan besloten in 1982 de toenmalige Ministers van Justitie en van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk dat er een voorstel van wet zou worden voorbereid waarin slechts bepaalde naburige rechten aan uitvoerende kunstenaars en fonogrammenproducenten zouden worden toegekend Dit voorstel van wet zou zodanig worden ingericht, dat toetreding tot het verdrag van Geneve inzake de bescherming van fonogrammenproducenten tegen de ongeoorloofde verveelvoudiging van hun fonogrammen mogelijk zou zijn

In het in augustus 1984 uitgebrachte interimrapport inzake piraterij van auteursrechtelijk beschermde werken deed de Interdepartementale werkgroep piraterij de aanbeveling dat in verband met de bestrijding van piraterij spoedige indiening van voornoemd wetsvoorstel zou dienen te worden bevorderd In dit rapport werd voorts melding gemaakt van het feit dat de Nederlandse Omroep Stichting in antwoord op de schriftelijke enquête van de werkgroep te kennen had gegeven dat het voor de omroeporganisaties van groot belang is om naburige rechten te hebben (blz 28 van het rapport) Deze bescherming zou vooral van belang zijn in verband met de toekomstige mogelijkheid voor deze organisaties om met hun produkten merchandisingactiviteiten te ondernemen

Bij de mondelinge behandeling op 20 september 1984 in de Tweede Kamer van onder meer het wetsvoorstel houdende aanpassing van de Auteurswet 1912 aan de Akte van Parijs van de Berner Conventie voor de bescherming van werken van letterkunde en kunst (Tweede Kamer, vergaderjaar 1984-1985, 16 740, nr 1) [en 16 739, *Bew*] werd de regering uitgenodigd met spoed wetsvoorstellen tot bescherming van uitvoerende kunstenaars in te dienen in samenhang met een wetsvoorstel tot goedkeuring voor Nederland van de Conventie van Rome 1981 (Handelingen 1984/1985, blz 69-81)

Bij deze gelegenheid is de toezegging gedaan om de mogelijke omvang van de uit de eventuele toetreding tot het Verdrag voortvloeiende financiele gevolgen te begroten en een standpunt ter zake kenbaar te maken Nadat bij brief van 9 november 1984 (Kamerstukken II, 1984/1985, 18 600, VI, nr 16) de resultaten van een eerste onderzoek waren toegezonden, hebben de eerste en derde ondergetekenden aangekondigd de verkregen gegevens nader te onderzoeken

Bij brief van 3 maart 1986 (Kamerstukken II 1985/1986, 19 435, nr 1), gericht aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, hebben de eerste en derde ondergetekenden mede namens hun ambtgenoten van Economische Zaken en Buitenlandse Zaken verslag gedaan van dit onderzoek Voorts is in deze brief het standpunt van de regering verwoord met betrekking tot mogelijke toetreding tot het Verdrag van Rome Met betrekking tot toetreding tot het Verdrag van Rome concludeerde de regering dat noch het in het verleden met betrekking tot de omroep aangevoerde argument van financiele aard om niet tot toetreding over te gaan, noch de tijdens de hoorzittingen door de gebruikers geuite bezwaren van zodanig gewicht zijn dat het oorspronkelijke - afwijzende - standpunt gehandhaafd moet blijven In voornoemde brief worden nog de volgende belangrijke argumenten genoemd die pleiten voor toetreding, namelijk

- toetreding betekent een erkenning van het creatieve element van herscheppende kunstuitingen en verdient ook uit cultuurpolitieke overwegingen aanbeveling,
- toetreding geeft de rechthebbenden een wapen ter bestrijding van piraterij,
- toetreding betekent dat Nederlandse rechthebbenden op internationaal niveau een gelijkwaardige bescherming krijgen van hun prestaties,

- toetreding is onontbeerlijk voor het verwerven van gelden in verband met de mondiale verkoop van uitzendrechten van sportevenementen In verband met dit punt zij nog op het volgende gewezen Na de totstandkoming van het onderhavige Verdrag in 1961 is aan de Europese Overeenkomst betreffende de bescherming van televisieuitzendingen (Straatsburg, 22 juli 1960, Trb 1964, 149) een drietal protocollen (22 januari 1965, 14 januari 1974 en 21 maart 1983) toegevoegd, die pas kunnen worden ondertekend, nadat voor de betrokken Staat het Verdrag van Rome 1961 van kracht is geworden Deze bescherming van televisieuitzendingen is van vitaal belang voor het veilig stellen van mogelijke financiele voordelen

Voorbehouden

In artikel 2 van het voorstel van Rijkswet worden twee voorbehouden geformuleerd die bij de bekrachtiging van het Verdrag van Rome worden gemaakt Op de inhoud van deze voorbehouden is nader ingegaan in de toelichting bij artikel 16 van het Verdrag [En in de verdere parlementaire behandeling van art 12 en art 16 Verdrag van Rome, zie hieronder artikelgewijs *Bew*]

Koninkrijkspositie

Met betrekking tot de medegelding van het Verdrag voor de Nederlandse Antillen en Aruba kan worden opgemerkt, dat de regering van de Nederlandse Antillen te kennen heeft gegeven dat het Verdrag geen gelding zal hebben voor dit land

VV Voorlopig verslag van de Staten van Aruba

Met betrekking tot de medegelding van het onderhavige verdrag voor Aruba is het de leden van de in de Staten vertegenwoordigde fracties na daartoe bekomen inlichtingen bekend geworden, dat de Arubaanse regering voornemens is alsnog als haar oordeel te kennen te geven dat de medegelding voor Aruba van voormeld verdrag niet gewenst is Dit is een geheel ander standpunt dan uit hetgeen terzake in de MvT bij het onderhavige ontwerp onder "Koninkrijkspositie" is gesteld, kan worden afgeleid

In het licht van het bovenstaande zouden de leden voornoemd, alvorens indien nodig inhoudelijk op het verdrag in te gaan, gaarne nadere informatie omtrent de positie van Aruba met betrekking tot het onderhavige verdrag willen verkrijgen

VV Voorlopig verslag

De leden, behorende tot de CDA-fractie, hadden met belangstelling kennis genomen van het wetsvoorstel om het Verdrag van Rome 1961 goed te keuren

Deze leden hadden kennis genomen van de wel zeer lange voorgeschiedenis van zowel het Verdrag zelf als het onderhavige wetsvoorstel Zij onderkenden, dat nieuwe technische ontwikkelingen - welke overigens nog voortgaan - indertijd aanleiding gaven voorstellen voor te bereiden om de rechten van uitvoerende artiesten te beschermen In het verlengde daarvan zagen zij de bescherming van producten en omroeporganisaties De argumenten die betrekking hebben op de bedreiging van de werkgelegenheid van artiesten, leken hen in het huidige tijdsgewricht achterhaald Zij zagen namelijk niet, dat het Verdrag zou bevorderen dat er meer werkgelegenheid in de onderhavige sector zou ontstaan Zij wilden hiermee niet aangeven dat de werkgelegenheid van de uitvoerende kunstenaars hen niet ter harte ging Het ging hen er echter om, dat de positie van de uitvoerende kunstenaar en in het verlengde daarvan die van de producenten van fonogrammen

en omroeporganisaties in auteursrechtelijke zin een eigentijdse plaats heeft

In dit licht was het de leden van de CDA-fractie opgevallen, dat in de toelichting niet wordt ingegaan op de plaats van de zogenoemde "naburige rechten", die na goedkeuring van het Verdrag in de Auteurswet 1912 een plaats zouden moeten krijgen, naast de auteursrechten zelf Naar hun oordeel was bij goedkeuring van het Verdrag toch sprake van een principile uitbreiding van de rechten voortvloeiende uit het auteursrecht Deze leden nodigden de regering daarom uit de verhouding tussen beide soorten rechten nader aan te geven, mede in verband met de toelichting bij artikel 10 van de Auteurswet over de plaats van vertolkingen

Alvorens op enkele onderdelen van het Verdrag in het bijzonder in te gaan, wilden de leden van de CDA-fractie vernemen welke lid-staten van de EG het onderhavige Verdrag nog niet hebben goedgekeurd Zij wilden daarbij tevens aangegeven zien wat de redenen daarvan zijn

Tevens wilden zij gaarne geinformeerd worden of goedkeuring al dan niet wordt voorbereid

Ook wilden zij geinformeerd worden over de vraag of de VS het Verdrag inmiddels heeft goedgekeurd of daarvoor voorbereidingen treft

De leden, behorende tot de CDA-fractie, stelden vast, dat het Verdrag alleen betrekking heeft op de vastlegging van geluid Nu inmiddels ook de vastlegging van beelden een grote vlucht heeft genomen vroegen zij of er naast de inmiddels getroffen maatregelen ten aanzien van omroeporganisaties aanleiding is om ook voor de eerste vastlegging van beelden met nadere maatregelen te komen op internationaal nivo

De leden van de fractie van de PvdA hadden met gemengde gevoelens kennis genomen van het voorstel van wet Enerzijds waren zij opgelucht dat nu eindelijk het toetreden van Nederland tot het internationaal Verdrag inzake de bescherming van uitvoerende kunstenaars, producenten van programma's en omroeporganisaties kon worden goedgekeurd, anderzijds waren zij van oordeel dat één en ander beschamend lang heeft geduurd

Zoals in de MvT is aangegeven is het eerste begin van denken over de positie van uitvoerende kunstenaars op 1903 te bepalen Het voorlopig internationale eindpunt komt pas in 1961 met het internationaal Verdrag waaraan een werkstuk van een deskundigen comité in 1960 in 's-Gravenhage ten grondslag lag Ironisch genoeg is Den Haag pas 26 jaar later aan het internationaal Verdrag toe, nadat een aanvankelijk verzet van de omroepen was verkeerd in een juist zeer positieve houding van deze organisaties op grond van de vermeende mogelijkheid van internationale merchandising van een deel van hun producten Hoe het ook zij en daargelaten de vraag of de inmiddels illusoire verwachting van de Olympische Spelen in Amsterdam hierbij een rol hebben [lees heeft, *Bew*] gespeeld, vaststaat dat de fractie van de PvdA al jaren lang heeft gevraagd om ook Nederlandse gerechtigden ten aanzien van "naburige rechten" de bescherming van het internationale Verdrag te bieden

Gezien deze voorgeschiedenis en met de regering van oordeel dat door derden geuite bezwaren niet van dusdanige aard zijn dat niet tot toetreding zou moeten worden besloten, heeft de fractie van de PvdA nu geen behoefte aan verdere vragen en opmerkingen Zij volgt het voorbeeld van de Raad van State, van wie het advies niet wordt openbaar gemaakt onder verwijzing naar artikel 25a, derde lid onder b, van de Wet op de Raad van State, waaruit blijkt dat de Raad een zonder meer instemmend advies heeft gegeven

Wel zouden de leden van de fractie van de PvdA het op prijs stellen te mogen vernemen waarom de regering van de Nederlandse Antillen het Verdrag niet voor haar land van gelding wil laten worden

Ten slotte vroegen de leden zich af wanneer de Kamer wetsvoorstellen ter uitvoering van de Conventie van Rome tegemoet mag zien

De leden van de VVD-fractie waren verheugd dat het onderhavige wetsvoorstel te zamen met het wetsvoorstel nr 20 029 (R 1331) Goedkeuring van de op 29 oktober 1971 te Geneve tot stand gekomen Overeenkomst ter bescherming van producenten van fonogrammen tegen het ongeoorloofd kopieren van hun fonogrammen, welk wetsvoorstel deze leden bij het voorliggende wetsvoorstel willen betrekken, nu ter goedkeuring op tafel ligt

De Conventies stammen uit 1961 respectievelijk 1971 Nederland speelt in dezen bepaald geen voortrekkersrol, reeds 31 landen traden tot de Conventie van Rome toe Voldoening bestond er bij deze leden over het feit dat het facultatieve artikel 12 onverminderd van kracht zal zijn

Deze leden achtten het juist dat de makers van auteursrechtelijk beschermde werken, zelf het recht krijgen te bepalen of hun werk mag worden gebruikt en zo ja tegen welke vergoeding

De aan het woord zijnde leden wachtten met grote belangstelling de inhoud van de internationale [lees nationale, *Bew*] wetgeving af, die toetreding door Nederland mogelijk moet maken

De conventie van Rome, zo betoogden deze leden, heeft als opzet het bieden van een minimum bescherming aan de drie begunstigden, te weten producenten van phonogrammen, kunstenaars en omroepverenigingen Daarom vroegen deze leden zich af of de regering artikel 22 zodanig wil gebruiken dat er meer dan de minimale bescherming geboden wordt In dat kader noemden deze leden een corrigering van de beschermingsduur van 20 naar 50 jaar, zoals ook andere landen (Zweden, Denemarken en Frankrijk) reeds gedaan hebben

Het vergoedingsrecht moet duidelijk worden gezien als een conversie, door de praktijk ingegeven, van het absolute recht zo meenden deze leden Dit houdt echter niet in dat bij niet betalen van de alsdan auteursrechtelijke vergoeding het oorspronkelijke verbodsrecht [niet? *Bew*] dient te herleven zo stelden deze leden

De leden van de D66-fractie waren buitengewoon verheugd dat nu eindelijk de eerste stap wordt gezet op de weg van toetreding tot de Conventie van Rome, waar reeds zo lang - ook vanuit deze Kamer - op is aangedrongen Zo zal internationale bescherming worden verleend aan uitvoerende kunstenaars, producenten van fonogrammen en omroeporganisaties Het gaat hier om aan het auteursrecht grenzende rechten, die aan deze belanghebbenden worden toegekend

Rond de eeuwwisseling trok ons land de aandacht door het feit, dat het zich ruim een kwart eeuw lang afzijdig hield van de Berner Conventie van 1886, die het internationale auteursrecht regelt Opnieuw valt ons land op, nu het zich al weer langer dan een kwart eeuw afzijdig heeft gehouden van de Conventie van Rome van 1961 Een traditie dus, zij het niet een om trots op te zijn, zo merkten deze leden op

In 1961, bij het sluiten van het verdrag, heeft Nederland de tekst zelfs niet willen ondertekenen In januari 1972 richtte de Vereniging voor Auteursrecht zich tot een aantal ministers Zij drong er met klem op aan nu eindelijk al het nodige te verrichten om ons land tot Rome te laten toetreden Inderdaad werd reeds een kleine maand later, in februari 1972, door de Minister van Justitie advies over deze zaak gevraagd aan zijn eigen Adviescommissie voor het Auteursrecht De aanvaardbaarheid moest onderzocht worden van zowel de Conventie van Rome als van het zich op een gedeelte van dit terrein begevende Verdrag van Geneve van 1971, ten aanzien waarvan nu tevens een voorstel Goedkeuringswet ons bereikt heeft, nr 20 029 (R 1331) De Adviescommissie bleef vijf en een half jaar stil, tot zij dan in juni van een klein interim adviesje beviel, waarin werd meegedeeld dat zij verdeeld was over de waarde van de Conventie van Rome

Wel wilde men over delen van de materie althans een nationale wet ontwerpen

De Minister van Justitie bleek na weer een half jaar dan wel in te stemmen met uitsluitend een nationaal wetsontwerp, dat zich zou beperken tot de bescherming van uitvoerende kunstenaars ([tijdschrift] Auteursrecht 1978, p 27) De hierop weer volgende jarenlange stilte werd verbroken door de Tweede Kamer die in februari 1980 een motie-Nijhof aannam, die de Minister van Justitie uitnodigde al datgene te doen wat spoedige ratificatie van de Conventie van Rome en de besluitvorming rond deze Conventie kon bevorderen Deze motie werd aangenomen door de

gehele Kamer (met uitzondering van het lid Koekoek)

In mei 1981 bracht ook de Adviescommissie voor het Auteursrecht haar advies uit aan de Minister van Justitie

Zij deed de aanbeveling dat Nederland tot de Conventie van Rome zou dienen toe te treden Een lid van de commissie was echter tegen vanwege de financiele gevolgen die toetreding zou kunnen hebben (Staatscourant 1981, nr 129) De regering liet zich blijkbaar overtuigen door die ene tegenstem en legde het advies van de Adviescommissie en de aangenomen motie naast zich neer

Deze leden memoreerden daaropvolgende vragen van hun toenmalige fractiegenoten de leden Wilbers en Kohnstamm met betrekking tot de Nederlandse plannen terzake van de Conventie van Rome De Minister van Justitie antwoordde hierop dat besloten was toetreding tot het verdrag niet te bevorderen, vanwege het feit dat de omvang van de financiele gevolgen niet te schatten zou zien en vanwege de vrees voor de ernstige financiele gevolgen voor het omroepbudget

In september 1984 werd de regering nog weer eens uitgenodigd door de Kamer om met spoed wetsvoorstellen in te dienen Ditmaal met meer succes thans zijn de wetsvoorstellen tot goedkeuring ingediend bij de Kamer Wanneer aan alle voorwaarden voldaan wordt, en daartoe behoort ook het goedkeuren van een nog niet ingediend ontwerp van wel tot nationale regeling van de aan het auteursrecht grenzende rechten, dan zal inderdaad na meer dan een kwart eeuw ons land internationaal zijn plaats kunnen innemen in het gezelschap van al meer dan dertig staten dat ons is voorgegaan, waaronder Engeland, de Bondsrepubliek Duitsland en Frankrijk

Het lid van de RPF-fractie had met belangstelling kennis genomen van het voorliggend wetsvoorstel tot goedkeuring van het Verdrag tot bescherming van uitvoerende kunstenaars, fonogramproducenten en omroeporganisaties Dat deze enigermate beschermd zouden gaan worden tegen piraterij of ongeoorloofde verveelvoudiging van door hen gemaakte werken van letterkunde of kunst had zijn instemming Wel vroeg hij welke prioriteit de opsporing van deze delicten heeft in het geheel van de criminaliteitsbestrijding Daarnaast is het Verdrag niet enkel van repressieve aard Er kunnen immers voor de door het Verdrag nader aangeduide rechthebbende ook revenuen uit voortvloeien Naar zijn mening bevatte de toelichting bij het wetsvoorstel enkele onduidelijkheden Het betreft dan met name de uitvoerbaarheid van de voorgestane regeling van de naburige rechten, de verdeling van de opbrengsten van "de billijke vergoeding" voor secundair luisterplezier over rechthebbenden en de onduidelijkheid over het uitvoeringsorgaan, dat in Nederland met de uitvoering van dit Verdrag belast zal worden Hij zou hierop nog terugkomen

De lange geschiedenis voorafgaand aan de totstandkoming van het internationale verdrag op 26 oktober 1961 te Rome, maakt volgens dit lid al duidelijk dat het beschermen van naburige rechten geen eenvoudige zaak is Op zichzelf erkende hij dat een uitvoerend kunstenaar de vruchten mag plukken van zijn creatief optreden Het verdrag lijkt echter voornamelijk gericht te zijn op de bescherming van fonogramproducenten Zij zijn immers op de platen- en andere deelmarkten waarop verveelvoudigingen van uitvoeringen worden verhandeld de sterkste partij Hij wilde daarom graag weten welke bescherming wordt geboden aan de uitvoerende kunstenaars, dat zij inderdaad 50% van de eventuele opbrengsten van de naburige rechten zouden ontvangen Kan in dit verband ook iets worden gezegd over de wijze waarop de regering meent, dat individuele toedeling plaats zou moeten vinden? De MvT meldt, dat de uitbetaling zal plaatsvinden aan de fonogramproducenten Contractueel kan deze bepalen, dat de opbrengst niet met de uitvoerend kunstenaar behoeft te worden gedeeld

Schiet de regeling dan zijn doel niet voorbij?

Uit de brief van 3 maart van de Ministers van Justitie en van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur (Tweede Kamer 1985-1986, 19 435, nr 1) en ingezonden commentaren van branche-verenigingen blijkt, dat er bij deelorganisaties bezwaren bestaan tegen invoering van een billijke vergoeding voor met name achtergrondmuziek Het hier aan het woord zijnde lid kon deze

bezwaren billijken De regeling is op voorhand moeilijk controleerbaai Het is niet exact bekend naar welke uitvoerende kunstenaars wordt geluisterd tenzij daaivoor een administratie wordt ingericht Dit brengt extra kosten met zich

Bovendien komt deze heffing boven op de omroepbijdrage en de eventuele heffing terzake van auteursrecht Deze aspecten riepen bij hem de vraag op of de samenleving met deze regulering wel gedient zou zijn

Kan de regering in dit verband uiteenzetten hoe zij zich de onderhandelingen tussen rechthebbenden en gebruikers voorstelt? Waarom heeft zij geen voorbehoud gemaakt terzake van artikel 12 waar het betreft het verklaren, dat voor het secundair gebruik van fonogrammen geen recht op een billijke vergoeding bestaat? Welk orgaan zal met de inning daarvan worden belast?

Als argument, dat pleit voor de toetreding tot dit verdrag noemt de MvT, dat het dan mogelijk wordt de mondiale verkoop door omroeporganisaties van uitzendkrachten van sportevenementen te beschermen Dit argument had oorspronkelijk betrekking op de Olympische Spelen 1992 Nu deze niet doorgaan rijst de vraag of er nog wel zo'n grote behoefte aan toetreding tot het verdrag bestaat Geldt de bescherming van uitzendkrachten overigens alleen voor sportuitzendingen of ook voor andere door omroepen gemaakte opnamen?

Een ander argument voor toetreding betreft de bescherming die Nederlandse rechthebbenden op internationaal niveau zullen krijgen Is het verdrag inmiddels door een voldoende aantal landen goedgekeurd, daarvan is de mate van bescherming immers afhankelijk? Met name in de beginjaren zeventig waren de ervaringen met het Verdrag wat dit betreft weinig bemoedigend, zo blijkt uit de toelichting op het met onderhavig voorstel samenhangend wetsvoorstel 20 029 Tenslotte zou dit lid het op prijs stellen als de uitvoeringswet de Kamer spoedig zou bereiken

V Verslag van de Staten van de Nederlandse Antillen

De bespreking van de onderhavige voorstellen van Rijkswet [waaronder Goedkeuringswet VvR] heeft dezerzijds tot geen bedenkingen aanleiding gegeven

MvA Memorie van antwoord

De leden, behorende tot de CDA-fractie, hadden met belangstelling kennis genomen van het wetsvoorstel om het Verdrag van Rome 1961 goed te keuren

De leden van de CDA-fractie vroegen de regering de verhouding tussen de nabuurige rechten en het auteursrecht nader aan te geven mede in verband met de toelichting bij artikel 10 van de Auteurswet over de plaats van vertolkingen

De op blz 2 van de MvT [zie hierboven p 327] weergegeven situatie dat uitvindingen als de grammofoonplaat en de radio een bedreiging vormden voor de werkgelegenheid van uitvoerende kunstenaars, aangezien door deze noviteiten de noodzaak tot live-optreden verminderde, moet worden beschouwd als een omstandigheid die van invloed is geweest op de totstandkoming van het Verdrag van Rome Het Verdrag is er niet in de eerste plaats op gericht de werkgelegenheid van uitvoerende kunstenaars te bevorderen Wel kan gesteld worden dat een adequate bescherming van de prestaties van uitvoerende kunstenaars op indirecte wijze kan bijdragen aan het zekerstellen van hun werkgelegenheid Zo zal het ongeautoriseerd verveelvoudigen van vastleggingen van uitvoeringen, waartegen de uitvoerende kunstenaar op grond van het door het Verdrag aan hem toegekende uitsluitende recht in de toekomst zal kunnen optreden, schadelijke effecten kunnen hebben voor de werkgelegenheid van deze beroepsgroep Immers producenten van fonogrammen, wier produkten gepirateerd worden en daarvan economische schade ondervinden, zullen - daartoe genoodzaakt door de financiele implicaties van dit illegale gebruik - minder

nieuwe fonogrammen kunnen uitgeven
Het feit dat de in het Verdrag gecreeerde exclusieve rechten een uitstekend middel vormen ter bestrijding van niet-geautoriseerd gebruik van de door dit Verdrag beschermde prestaties zal - zij het op indirecte wijze - van invloed kunnen zijn op het aanbod van werk ten behoeve van uitvoerende kunstenaars

De implementatie van het onderhavige Verdrag op nationaal niveau zal geschieden in een afzonderlijk wetsvoorstel waarin de op grond van dit Verdrag aan de drie categorieen rechthebbenden toekomende rechten nader zullen worden uitgewerkt Deze regeling inzake de naburige rechten kan niet worden aangemerkt - zoals de leden van de CDA-fractie menen - als een uitbreiding van het auteursrecht De naburige rechten behoren niet tot het auteursrecht, maar zijn daaraan zoals de naam ook tot uitdrukking brengt - verwant

In dit verband zij erop gewezen dat in artikel 1 van het Verdrag de verhouding wordt geregeld tussen het auteursrecht en de in het Verdrag geregelde naburige rechten en wel in die zin dat de naburige rechten op geen enkele wijze afbreuk kunnen doen aan de bescherming op grond van het auteursrecht

In de MvA (Tweede Kamerzitting 1911-1912, nr 227, 5, blz 15) betreffende de Auteurswet van 23 september 1912, Stb 308 is uitdrukkelijk overwogen dat handelingen zelf niet voor auteursrecht in aanmerking komen, op het acteren, het voordragen, het zingen, het bespelen van muziekinstrumenten, kan geen auteursrecht bestaan Het lijkt in de lijn van deze overwegingen om de prestatie van een uitvoerend kunstenaar te beschermen door de toekenning van een afzonderlijk, maar aan het auteursrecht verwant, exclusief recht Dit naburige recht doet evenwel geen afbreuk aan het aan de maker van een werk van letterkunde, wetenschap of kunst toekomend auteursrecht, aldus wordt overwogen in bovengenoemd kamerstuk

De leden van de CDA-fractie wensten voorts te vernemen welke lid-staten van de EG het onderhavige Verdrag nog niet hebben goedgekeurd, welke de reden daarvan is en of goedkeuring al dan niet wordt voorbereid Ook wilden zij genformeerd worden over de vraag of de VS het Verdrag inmiddels hebben goedgekeurd of daarvoor voorbereidingen treffen

Van de EEG-lidstaten hebben naast Nederland, Belgie, Griekenland, Portugal en Spanje het Verdrag van Rome nog niet geratificeerd In Spanje, dat het Verdrag wel heeft ondertekend, is onlangs een nieuwe wet inzake intellectuele eigendom geintroduceerd, waarin ook een beschermingsregime is opgenomen ten behoeve van uitvoerende kunstenaars, fonogrammen-producenten en omroeporganisaties Deze wetgeving maakt het voor Spanje mogelijk om te zijner tijd gebonden te worden door het Verdrag Voorts is ook in Belgie, dat het Verdrag eveneens heeft ondertekend, wetgeving in voorbereiding, welke het eveneens mogelijk maakt door het Verdrag gebonden te zijn Het is ons niet bekend om welke redenen de hierboven genoemde EEG-partners nog niet zijn toegetreden tot het Verdrag van Rome

De Verenigde Staten van Amerika zijn geen partij bij het Verdrag Voor zover bekend wordt toetreding tot het Verdrag thans ook niet overwogen In dit verband zij erop gewezen, dat volgens de Amerikaanse Copyright Act de bijdragen van uitvoerende kunstenaars aan een fonogram en ook het fonogram zelf voor bescherming op grond van die wet in aanmerking kunnen komen

Dezelfde leden vroegen voorts of er naast de inmiddels getroffen maatregelen ten aanzien van omroeporganisaties aanleiding is om ook voor de eerste vastlegging van beelden met nadere maatregelen te komen op internationaal niveau

Het Verdrag van Rome biedt geen bescherming aan de producent van beelddragers In de door Nederland bij wet van 30 mei 1985 (Stb 306) goedgekeurde Akte van Parijs van de Berner Conventie voor de bescherming van werken van letterkunde en kunst is evenwel een regeling opgenomen betreffende de auteursrechtelijke bescherming van cinematografische werken (artikelen 14 en 14bis) Deze regeling is nader uitgewerkt in hoofdstuk V van de Auteurswet 1912, luidende Bijzondere bepalingen betreffende filmwerken Kern van de in Hoofdstuk V van de Auteurswet 1912 voorziene regeling is dat, tenzij de makers en de producent schriftelijk anders

overeengekomen zijn, de makers geacht worden aan de producent het recht overgedragen te hebben om vanaf het moment dat het filmwerk gereed is voor vertoning dit te exploiteren Deze regeling geldt voor alle audiovisuele werken, ongeacht de voor de totstandkoming daarvan gebruikte techniek Voorwaarde voor deze auteursrechtelijke bescherming is - evenals voor andere werken - dat het filmwerk oorspronkelijk is Op internationaal niveau is vooralsnog niet de behoefte gebleken om naast de auteursrechtelijke bescherming van vastleggingen van beelden nog een specifiek beschermingsregime te creeren ten behoeve van werken die niet aan het auteursrechtelijke originaliteitscriterium voldoen

Overigens zij erop gewezen dat het onderhavige Verdrag de uitvoerende kunstenaar exclusieve rechten toekent met betrekking tot het vastleggen van zijn uitvoering op zowel geluid- als beelddragers In de nationale regeling betreffende de naburige rechten zal hoofdstuk V van de Auteurswet 1912 van overeenkomstige toepassing worden verklaard op de bijdragen van uitvoerende kunstenaars tot het ontstaan van het filmwerk

De leden van de fractie van de PvdA zouden het op prijs stellen te mogen vernemen waarom de regering van de Nederlandse Antillen het Verdrag niet voor haar land tot gelding wil laten worden De regering van de Nederlandse Antillen wenst vooralsnog geen medegelding van de Overeenkomst voor haar land, aangezien de vereiste uitvoeringswetgeving door de geringe mankracht en de daaruit voortvloeiende prioriteitstelling thans nog niet ter hand kan worden genomen

Ten slotte vroegen de leden zich af wanneer de Kamer wetsvoorstellen ter uitvoering van het Verdrag van Rome tegemoet mag zien

Het wetsvoorstel houdende een nationale regeling inzake de naburige rechten verkeert in een vergaand stadium van voorbereiding en zal binnenkort aan de Ministerraad worden aangeboden

De leden van de VVD-fractie vroegen zich af of de regering artikel 22 zodanig wil gebruiken, dat er meer dan de minimale bescherming geboden wordt In dat kader noemden deze leden een corrigering van de beschermingsduur van 20 naar 50 jaar, zoals ook andere landen (Zweden, Denemarken en Frankrijk) reeds gedaan hebben Het vergoedingsrecht moet duidelijk worden gezien als een conversie, door de praktijk ingegeven, van het absolute recht, zo meenden deze leden Dit houdt echter niet in dat bij niet betalen van de vergoeding het oorspronkelijke verbodsrecht [niet? *Bew*] dient te herleven, zo stelden deze leden

Opgemerkt zij, dat artikel 22 aan de landen die partij worden bij het Verdrag, de bevoegdheid geeft om bijzondere overeenkomsten te sluiten, mits deze aan de rechthebbenden uitgebreidere rechten toekennen dan het Verdrag of andere bepalingen bevatten die niet in strijd zijn met het Verdrag Deze bevoegdheid om bijzondere overeenkomsten te sluiten, moet onderscheiden worden van de mogelijkheid voor de landen die tot het Verdrag toetreden om in hun nationale regelgeving terzake een verdergaande bescherming te verlenen aan de drie categorieen rechthebbenden Het wetsvoorstel houdende de nationale regeling inzake de naburige rechten zal verder reiken dan de minimum beschermingsomvang die het Verdrag dwingend aan de lid-staten oplegt Zo zal in dit wetsvoorstel een langere beschermingstermijn worden geintroduceerd dan de in het Verdrag voorziene periode van twintig jaren (artikel 14 van het Verdrag) Met inachtneming van de in artikel 2 van het onderhavige wetsvoorstel geformuleerde voorbehouden zal de in artikel 12 van het Verdrag geregelde materie volledig in het wetsvoorstel houdende de nationale regeling inzake naburige rechten worden uitgewerkt Ten aanzien van het zogenaamde secundaire gebruik van voor commerciele doeleinden uitgebrachte fonogrammen zal in het bovengenoemde wetsvoorstel worden bepaald dat hiervoor niet de toestemming van de producent of de uitvoerende kunstenaar vereist is, indien daarvoor een billijke vergoeding wordt betaald Deze billijke vergoeding moet hetzij tussen partijen zijn overeengekomen, hetzij - indien geen overeenstemming wordt bereikt - bij rechterlijke beslissing worden vastgesteld Wordt over de hoogte van de vergoeding geen overeenstemming bereikt of betaalt de gebruiker niet de afgesproken vergoeding,

dan kan de rechthebbende het verdere gebruik van het fonogram verbieden Dit verbodsrecht is naar onze mening een voor de rechthebbenden onontbeerlijk middel ten aanzien van gebruikers van fonogrammen, die weigeren aan hun betalingsverplichting te voldoen Het zou immers te ver gaan indien rechthebbenden bij gebreke van een adequaat rechtsmiddel lijdelijk zouden moeten toezien hoe zonder betaling van enige vergoeding van hun prestaties gebruik wordt gemaakt

De voorgestelde regeling betekent overigens niet dat de rechthebbende met betrekking tot het secundaire gebruik van fonogrammen te allen tijde een verbodsrecht kan effectueren Hiervan kan slechts gebruik worden gemaakt in de hierboven beschreven situatie, waarin het gerechtvaardigd is dat dit middel de rechthebbende ter beschikking staat

Het lid van de RPF-fractie vroeg welke prioriteit de opsporing van piraterij of ongeoorloofde verveelvoudiging van werken van letterkunde of kunst heeft in het geheel van de criminaliteitsbestrijding

Met betrekking tot de piraterij van auteursrechtelijk beschermde werken heeft op 29 augustus 1984 een interdepartementale werkgroep een interimrapport uitgebracht In dit rapport worden onder meer aanbevelingen gedaan op het terrein van het opsporings- en vervolgingsbeleid Bij brief van 13 december 1985, gericht aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten Generaal, is het regeringsstandpunt ten aanzien van dit rapport kenbaar gemaakt (Kamerstukken II, 1985/86, 19 200, nr 26) De regering heeft de aanbevelingen van de werkgroep in grote lijnen overgenomen Bij brief van 20 mei 1987 hebben de Ministers van Justitie en van Binnenlandse Zaken het regeringsstandpunt onder de aandacht van de politieautoriteiten gebracht en hen verzocht medewerking te willen verlenen aan het effectueren van het regeringsstandpunt terzake, dat als volgt kan worden omschreven

- het is gewenst, dat zowel bij het Korps Rijkspolitie als bij de gemeentelijke politiekorpsen contactfunctionarissen worden aangewezen, met als taak de communicatie tussen de opsporingsdienst Buma/ Stemra en het desbetreffende korps te verzorgen,
- de reguliere politie dient, ongeacht de eigen mogelijkheden van de opsporingsdienst Buma/ Stemra, de dagelijkse controle op de verkoop en verhuur van beeld- en geluidsdragers uit te oefenen,

de opsporingsdienst Buma/Stemra dient haar specifieke deskundigheid via voorlichting ter beschikking te stellen van de reguliere politie,

- bij de uitvoering van de grootschalige acties danwel acties waarbij mogelijk strafvorderlijke dwangmiddelen moeten worden toegepast, behoort de leiding steeds te berusten bij de reguliere politie,
- de opsporingsdienst Buma/Stemra dient de door haar opgemaakte processen-verbaal door tussenkomst van een hulpofficier van justitie in het district of de gemeente waar het vermoedelijk gepleegde strafbare feit is begaan in te zenden,
- de reguliere politie dient de processen-verbaal terzake overtredingen van de Auteurswet in kopie te zenden naar de Centrale Recherche Informatiedienst

De door het lid van de RPF-fractie gesignaleerde aspecten van het ter uitvoering van het Verdrag te introduceren beschermingsregime zullen worden uitgewerkt in het wetsvoorstel houdende de nationale regeling op dit terrein

Voor wat betreft de uitvoerbaarheid van de wettelijke regeling zij erop gewezen dat conform de uitgangspunten van het wetsvoorstel de uitvoering een zaak is van rechthebbenden of organisaties van hen die in onderhandelingen met gebruikers tot contractuele afspraken zullen moeten komen In het wetsvoorstel zal worden voorgesteld om de verdeling van de op grond van de wet verschuldigde vergoedingen te laten geschieden overeenkomstig een door de Minister van Justitie goed te keuren repartitiereglement Deze goedkeuring strekt ertoe te verzekeren dat de belangen van alle betrokkenen op dezelfde wijze worden behartigd De inning van de op grond van de wet verschuldigde vergoedingen zal - evenals de repartitie - geschieden door een door de Minister van Justitie aan te wijzen representatieve rechtspersoon

Het lid van de RPF-fractie wilde graag weten welke bescherming wordt geboden aan de uitvoerende kunstenaars, dat zij inderdaad 50% van de eventuele opbrengsten van de naburige rechten zouden ontvangen Dit lid vroeg voorts op welke wijze de regering meent, dat individuele toedeling zou moeten plaatsvinden De MvT meldt, dat de uitbetaling zal plaatsvinden aan de fonogrammenproducenten Contractueel kan deze bepalen, dat de opbrengst niet met de uitvoerende kunstenaar behoeft te worden gedeeld Schiet de regeling dan zijn doel niet voorbij, zo vroeg dit lid

De door de RPF-fractie geuite visie dat het Verdrag voornamelijk gericht is op de bescherming van fonogrammenproducenten, kunnen wij niet onderschrijven In dit verband verwijzen wij naar de artikelen 7 en 10 van het Verdrag, waarin respectievelijk de rechten van de uitvoerende kunstenaar en de fonogrammenproducent worden beschreven Artikel 10 van het Verdrag kent aan de fonogrammenproducent uitsluitend het recht toe om toestemming te verlenen tot het verveelvoudigen (op directe of indirecte wijze) van zijn fonogrammen Het verdrag voorziet niet in een recht van de fonogrammenproducent om het in het verkeer brengen van fonogrammen zonder zijn toestemming te verbieden De uitvoerende kunstenaar kan zich op grond van artikel 7 van het Verdrag wel verzetten tegen de uitzending of een andere wijze van openbaarmaking van zijn uitvoering, tenzij de uitvoering reeds eerder was uitgezonden of is geschied door middel van een vastlegging Overigens is het Verdrag ook van groot belang voor omroeporganisaties, aan wie exclusieve rechten met betrekking tot hun uitzendingen worden toegekend

Met betrekking tot de opbrengst van de op grond van artikel 12 van het Verdrag voor het zogenaamde secundaire gebruik verschuldigde vergoedingen zij erop gewezen, dat, zoals gezegd, in het wetsvoorstel zal worden bepaald dat deze vergoedingen worden geind door een door de Minister van Justitie aan te wijzen representatieve rechtspersoon en dat deze toekomen aan zowel de fonogrammenproducent als de uitvoerende kunstenaar en tussen hen gelijkelijk wordt verdeeld Met deze regeling wordt onzes inziens gewaarborgd dat de uitvoerende kunstenaars hun aandeel in de opbrengst van de voor het secundair gebruik van fonogrammen verschuldigde vergoedingen ook werkelijk zullen krijgen De verdeling van de geinde vergoedingen zal dienen te geschieden aan de hand van een door de rechthebbenden op te stellen reglement dat de goedkeuring behoeft van de Minister van Justitie Het is in beginsel een zaak van rechthebbenden om te bepalen op welke wijze de opbrengst verdeeld zal worden Dit kan geschieden door het geld te bestemmen voor collectieve doeleinden of door uitkering aan individuele rechthebbenden

Het lid van de RPF-fractie vroeg voorts hoe de onderhandelingen tussen rechthebbenden en gebruikers zullen plaatsvinden Waarom is er geen voorbehoud gemaakt terzake van artikel 12 waar het betreft het verklaren, dat voor het secundair gebruik van fonogrammen geen recht op een billijke vergoeding bestaat? Welk orgaan zal met de inning daarvan worden belast?, zo vroeg dit lid

Zoals in eerdergenoemde brief van 3 maart 1986 is uiteengezet, is tijdens de over het onderhavige Verdrag gehouden hoorzittingen door de gebruikers erop gewezen dat men zich geenszins gehouden acht tot het betalen van enige vergoeding voor het secundair gebruik van fonogrammen en dat verzet tegen het toekennen van rechten in dit verband in de lijn der verwachtingen ligt Het belangrijkste argument tegen deze verplichting tot betaling van een billijke vergoeding was dat hij tot een lastenverzwaring zou leiden In voornoemde brief (blz 4) wordt aangegeven dat de totale financiele gevolgen van de toekenning van een secundair recht naar het oordeel van de gehoorde organisaties van rechthebbenden wordt geschat op 12 miljoen gulden per jaar, welk maximum na ongeveer tien jaar zal worden bereikt Deze opbrengst is door rechthebbenden onderverdeeld in een bedrag van 8 miljoen gulden voor het secundair gebruik van fonogrammen en 4 miljoen gulden voor op beelddragers vastgelegde prestaties van uitvoerende kunstenaars De regering heeft gemeend - zoals ook in het regeringsstandpunt is verwoord - dat deze financiele gevolgen niet opwegen tegen het belang van uitvoerende kunstenaars en fonogrammenproducenten om voor het secundair gebruik een billijke vergoeding te ontvangen Dit secundair gebruik

neemt in de praktijk nog steeds toe en is een belangrijke vorm van exploitatie Daarbij mag niet uit het oog worden verloren dat het gebruik van bijvoorbeeld een fonogram in een voor het publiek toegankelijke gelegenheid (men denke aan een stationsrestauratie of een warenhuis) ten goede komt aan de ondernemingsactiviteiten van de gebruiker Voorts zij opgemerkt dat het gebruik van fonogrammen in veel gevallen kan worden aangemerkt als een vervanging van live-optreden van de uitvoerende kunstenaar Men denke bijvoorbeeld aan het gebruik van fonogrammen in discotheken Live optreden zou voor de discotheekeigenaar tot veel hogere kosten leiden

Wij achten het dan ook aangewezen dat tegenover deze tot voordeel van de gebruiker strekkende aanwending van fonogrammen de verplichting dient te staan tot betaling van een billijke vergoeding De omstandigheid dat er door de gebruiker vaak ook al auteursrechten en een omroepbijdrage worden betaald, doet hieraan niet af Immers deze vergoedingen worden geïnd ten behoeve van een geheel ander doel en een andere categorie rechthebbenden

De praktische uitvoering van het voor het secundair gebruik verschuldigde recht op een billijke vergoeding behoeft naar onze mening niet tot bijzondere problemen te leiden De reeds jaren lang bestaande praktijk met betrekking tot de inning van de vergoeding, verschuldigd voor het secundair gebruik van door auteursrecht beschermde werken wijst uit dat het beheer daarvan tegen redelijke kosten kan geschieden De ervaring en kennis die in de afgelopen jaren op dit terrein van het intellectuele eigendomsrecht zijn opgedaan, kunnen van groot nut zijn voor de praktische uitwerking van dit belangrijke aspect van de nationale regeling inzake naburige rechten

De hoogte van de voor het secundair gebruik verschuldigde vergoedingen zal worden vastgesteld in contractuele onderhandelingen tussen (organisaties van) rechthebbenden en betalingsplichtigen Indien tussen betrokken partijen geen overeenstemming kan worden bereikt, is volgens het wetsvoorstel houdende de nationale regeling inzake de naburige rechten - de rechtbank te 's-Gravenhage bevoegd om op vordering van de meest gerede partij de hoogte van de vergoeding vast te stellen Een door de Minister van Justitie aan te wijzen representatieve rechtspersoon zal met uitsluiting van anderen belast worden met de inning van de vergoeding

Geldt de bescherming van uitzendrechten overigens, zo vroeg dit lid verder, alleen voor sportuitzendingen of ook voor andere door omroepen gemaakte opnamen?

De omstandigheid dat de Olympische Spelen 1992 niet in Amsterdam worden gehouden, betekent nog niet dat toetreding tot het Verdrag niet langer meer van belang zou zijn Het is immers in het algemeen van belang dat omroeporganisaties een adequate bescherming van hun uitzendingen wordt geboden Het Verdrag heeft overigens niet alleen betrekking op uitzendingen van sportevenementen, maar op alle uitzendingen, ongeacht het onderwerp Voorts betekent de toetreding tot het Verdrag dat Nederland de drie Protocollen kan ondertekenen die toegevoegd zijn aan de Europese Overeenkomst betreffende de bescherming van televisieuitzendingen (Trb 1964, 149)

Overigens is tot toetreding tot het Verdrag niet alleen besloten vanwege de bescherming van omroepuitzendingen Het beschermingskader dat het Verdrag van Rome creëert voor de andere categorieen rechthebbenden, wordt evenzeer van groot belang geacht

Het lid van de RPF-fractie wees er ten slotte op dat een ander argument voor toetreding de bescherming betreft die Nederlandse rechthebbenden op internationaal niveau zullen krijgen Is het verdrag inmiddels door een voldoende aantal landen goedgekeurd

Als bijlage 1 bij deze MvA is gevoegd een overzicht van de landen die op 1 maart 1987 partij waren bij het Verdrag van Rome [Niet opgenomen Zie evenwel bijlage 7 achterin dit boek, *Bew*] Hieraan kunnen nog worden toegevoegd Frankrijk, welk land op 2 april 1987 partij is geworden bij dit Verdrag alsmede Burkina Faso, dat op 14 oktober 1987 partij is geworden Het Verdrag is overeenkomstig artikel 25, lid 2, van het Verdrag drie maanden daarna voor deze landen in werking getreden

Tot de landen, die partij zijn bij het Verdrag, horen onder meer Oostenrijk, Brazilie, Tsjecho-Slowakije, Denemarken, Finland, Bondsrepubliek Duitsland, Ierland, Italie, Luxemburg, Mexico, Monaco, Noorwegen, Zweden en het Verenigd Koninkrijk

NvW Nota van wijziging

In het voorstel van Rijkswet wordt de volgende wijziging aangebracht
In artikel 1 wordt na "Nederland" ingevoegd , de Nederlandse Antillen

Toelichting:

De regering van de Nederlandse Antillen heeft thans te kennen gegeven vooralsnog geen medegelding van het Verdrag voor haar land te wensen Het onderhavige voorstel van Rijkswet wordt in verband met dit gewijzigde standpunt in die zin aangepast dat het Verdrag van Rome nu ook wordt goedgekeurd voor de Nederlandse Antillen Dit voorkomt dat, indien de Nederlandse Antillen te zijner tijd partij wensen te worden, alsnog een afzonderlijk goedkeuringswetsvoorstel moet worden ingediend

EV Eindverslag

De leden, behorende tot de CDA-fractie, hadden met waardering kennis genomen van de beantwoording van de door hen gestelde vragen Op enkele onderdelen gaf dit hen niettemin aanleiding nog nadere opmerkingen te maken of de discussie voort te zetten

Wat de verhouding tussen het auteursrecht en de naburige rechten betreft constateerden zij, dat de regering aangaf dat de naburige rechten verwant waren aan het auteursrecht maar daar niet toe behoren en ook op geen enkele wijze afbreuk doen aan de bescherming op grond van het auteursrecht Dat de overwegingen bij de behandeling van de Auteurswet 1912 uitdrukkelijk, zoals de regering zelf aangaf, de prestaties van uitvoerende kunstenaars niet onder de bescherming van het auteursrecht lieten vallen, had hen tot de opmerking gebracht, dat bij aanvaarding van het Verdrag sprake zou zijn van een principiele uitbreiding van de bescherming op grond van de Auteurswet 1912, indien de doorwerking zal worden neergelegd in een wijziging van de Auteurswet 1912 De aan het woord zijnde leden hadden deze erkenning in de antwoorden niet aangetroffen en zij nodigden de regering uit alsnog een reactie te geven Tot hun genoegen stelden de leden van de CDA-fractie vast, dat ook België en Spanje werken aan een bescherming van uitvoerende kunstenaars Zij vonden dit van belang, omdat zij een geharmoniseerde wetgeving binnen de EEG op dit onderdeel voorstonden

NEV Nota naar aanleiding van het eindverslag

In antwoord op de door de leden van de CDA-fractie gestelde vraag of de uitwerking van het Verdrag van Rome op nationaal niveau zal plaatsvinden door wijziging van de Auteurswet 1912, merken wij op dat de nationale regering inzake de zogenaamde naburige rechten haar beslag zal krijgen in een afzonderlijke wet en niet in de Auteurswet 1912

MvA Memorie van antwoord op het VV van de Staten van Aruba

Ter zake van de door de leden van de in de Staten vertegenwoordigde fracties gevraagde informatie omtrent de positie van Aruba met betrekking tot de onderhavige Overeenkomst [lees het onderhavige Verdrag, *Bew*] zij medegedeeld, dat de regering van Aruba inderdaad alsnog te kennen heeft gegeven geen medegelding van het Verdrag voor Aruba te wensen Een desbetreffende nota van wijziging is bijgevoegd

NvW2 Tweede nota van wijziging

In het voorstel van Rijkswet zoals gewijzigd bij de nota van wijziging van 29 februari 1988 worden de volgende wijzigingen aangebracht

In artikel 1 wordt de zinsnede "Nederland, de Nederlandse Antillen en Aruba "gewijzigd in "Nederland en de Nederlandse Antillen"

In het publikatie- en uitvoeringsbevel wordt de zinsnede "het Staatsblad, het Publicatieblad van de Nederlandse Antillen en het Afkondigingsblad van Aruba" gewijzigd in "het Staatsblad en het Publicatieblad van de Nederlandse Antillen"

EV Eindverslag van de Staten van Aruba

Blijkens de MvA op het VV van de Staten van Aruba heeft de Arubaanse regering te kennen gegeven geen medegelding van het onderhavige Verdrag voor Aruba te wensen

Dezerzijds wordt dan ook afgezien van de verdere behandeling van het onderhavige voorstel van Rijkswet

H Handelingen Tweede Kamer 1988-1989, 17 mei 1989, pp. 6204-6205:

De heer Koetje (CDA) Ik ga nu over tot het tweede deel onder de werknaam "fonogrammen" Ik heb zojuist een opmerking gemaakt over de lange duur van de wetgeving op het terrein van het auteursrecht Die lange duur geldt zeker het Verdrag van Rome, dat van 1961 stamt De fractie van het CDA is er op zichzelf over verheugd dat na 28 jaar van discussie nu de goedkeuringswet voor het verdrag kan worden behandeld en daarmee de Overeenkomst van Geneve In de voorgeschiedenis kwam ik tegen dat voor het laatst in 1980 deze Kamer, op een lid na, per motie aandrong op ratificatie In 1984 is de wenselijkheid van voortgang op dit terrein onder meer door mijn fractie nog eens onderstreept De redenen voor die lange duur laat ik maar voor wat zij waren nu wij op dit punt zijn aangeland Het controversiele is er kennelijk van af

Ik constateer dat Nederland nu meer in de pas komt van de meeste EG-landen en dus uitkomt bij een meer geharmoniseerd stelsel Uit de schriftelijke behandeling mag al zijn gebleken dat mijn fractie de doelstellingen van cultuurpolitieke aard en de overwegingen van piraterijbestrijding die aan deze stukken ten grondslag liggen, onderschrijft Prestaties van de doelgroep kunnen, mede op basis van dit verdrag, beter worden beschermd door de verlening van zogenaamde naburige rechten Technologische ontwikkelingen op het terrein van de geluidsdragers geven aan dat de oorspronkelijk uit 1903 stammende gedachte, onder meer uitvoerende kunstenaars en producenten een betere bescherming van hun prestaties te geven, nog niets aan actualiteit heeft ingeboet De anachronistische term "fonogrammen" nemen wij daarbij maar voor lief

Wie nu precies als uitvoerend kunstenaar moet worden aangemerkt, zal bij de nationale regeling door mijn fractie nader aan de orde worden gesteld Ons is namelijk gebleken dat bepaalde vormen van kleinkunst, zoals uitgevoerd door het duo Mini en Maxi, bescherming op grond van auteursrecht en wellicht ook het naburig recht moeten ontberen [ ]

Ik keer terug naar verdrag en overeenkomst en sluit af Een aantal aspecten van beide zullen bij het wetsvoorstel dat de nationale regeling bevat verder nog aan de orde komen Behalve het onderwerp dat ik al noemde is dat bij voorbeeld ook de beschermingstermijn De fractie van het CDA is nieuwsgierig of de regering zal uitgaan van een ruimere beschermingstermijn dan het minimum van het verdrag (20 jaar) of de voor het auteursrecht gebruikelijke 50 jaar als uitgangs-

punt neemt Tot twee keer toe wordt in de stukken gewezen op de mogelijkheid van het maken van voorbehouden op een later tijdstip Ik vraag de minister of hij nog gestuit is op voorbehouden die nodig zijn, nu de uitwerking van het verdrag bij de Raad van State ligt? Overigens verwacht mijn fractie een spoedige indiening van het wetsvoorstel voor de nationale regeling

pp. 6208-6209:

De heer Kosto (PvdA) Mijnheer de voorzitter! Ironisch genoeg behandelen wij twee wetsvoorstellen, gericht op goedkeuring van verdragen op het gebied van het auteursrecht in een periode waarin het kabinet demissionair is Ironisch, omdat daaruit kan worden afgeleid dat de voorstellen tussen regering en Kamer niet als wezenlijk controversieel zijn aangemerkt, dat gebeurt respectievelijk bijna 18 jaar en bijna 28 jaar na het moment waarop de verdragen in Geneve respectievelijk Rome tot stand kwamen Met name om goedkeuring van het Verdrag van Rome, dat wettelijke bescherming in het vooruitzicht stelt aan naburen van de klassieke auteursrechthebbenden, is door de Kamer en in ieder geval door mijn fractie door de jaren heen gepleit De wortels van het denken over het toekennen en beschermen van deze nabuurrechten zijn na te speuren - dat is hier al eerder opgemerkt - tot 1903

Ik zal niet herhalen wat in de schriftelijke voorbereiding is terug te vinden, maar ik zal mij beperken tot de mededeling dat mijn fractie voor goedkeuring van het Verdrag van Rome van 1961 is Hetzelfde geldt voor de Overeenkomst van Geneve, waarin de regering de verplichting op zich neemt, door wetgeving bescherming te bieden aan producenten van fonogrammen die onderdaan zijn van andere bij de overeenkomst aangesloten landen, tegen niet toegestane verveelvuldiging van hun fonogrammen, alsmede tegen invoer en levering aan het publiek van zodanige produkten [ ]

Mijnheer de voorzitter! In antwoord op een vraag van mijn fractie in het verslag, antwoordt de minister in de nota dat een voorstel van wet tot uitvoering van het Verdrag van Rome 1961, dat de zogenaamde nabuurrechten regelt, pas op 27 december van het afgelopen jaar bij de Raad van State ter overweging aanhangig is gemaakt Wij betreuren het zeer, dat met het raadplegen van deskundigen en het interdepartementaal overleg zoveel tijd gemoeid is geweest Het wetsvoorstel tot goedkeuring van het verdrag, dat wij hier simultaan behandelen, is op 22 juni 1987 ingediend Het ligt voor de hand te denken dat toen al voorbereidende werkzaamheden voor de inpassingswet werden verricht Eens te meer blijkt de geringe slagvaardigheid van de centrale overheid Nu zal of dit wetsvoorstel tot wijziging van de Auteurswet 1912 in afwachting van het andere wetsvoorstel nog geen kracht van wet krijgen, of de heffing zal nader moeten worden verhoogd voor de nabuurrechthebbenden, als dat voorstel later wordt ingevoerd Geen van beide situaties lijkt erg bevredigend

Is de minister in de gelegenheid inzicht te geven in de stand van zaken bij de Raad van State? Ik weet dat ik mij met mijn vraag zich op enigszins delicaat terrein begeef Zou het mogelijk zijn dat beide wetsvoorstellen nog dit kalenderjaar kracht van wet krijgen? Is de minister bereid alvast de stichtingen in het leven te doen roepen en de vertegenwoordigers van de nabuurrechthebbenden te laten meefunctioneren onder voorbehoud van goedkeuring van de invoeringswet en op basis van de goedkeuring door de Staten Generaal van het Verdrag van Rome 1961? Als dat zou gebeuren, zou tijdverlies beperkt kunnen worden en de heffingsgrondslag op papier gereed kunnen zijn tegen de tijd dat de Eerste Kamer heeft beslist op het invoeringswetsvoorstel en een minister die invoeringswet voortvarend in het Staatsblad heeft geplaatst

p. 6210:

De heer Woffensperger (D66) Voorzitter! Er is een nauw verband tussen dit wetsontwerp [thuiskopie-regeling, w v 20 656, *Bew*] en het verdrag over de nabuurige rechten, kort gezegd het

Verdrag van Rome De vergoedingsregeling die wij nu afspreken, heeft in zekere zin een "camel-nose" karakter Want, als ik het goed begrijp, dan zal straks de extra vergoeding voor de naburige rechten via een vergelijkbare regeling op de huidige heffing worden gelegd Zie ik dit juist en, zo ja, kan de minister enige inschatting geven van de financiele consequenties die het cumuleren van de beide heffingsregelingen - de auteursrechtelijke en die voor de naburige rechten - zal hebben met betrekking tot de prijs van een blanco drager?

Voorzitter! Uit de stukken blijkt dat mijn fractie met de strekking van het verdrag over de naburige rechten van harte akkoord gaat Ik vond het bij nadere bestudering buitengewoon moeilijk, moet ik nu zeggen, om de goedkeuring en daarmee de vraag naar eventuele voorbehouden ten aanzien van het verdrag te beoordelen, zonder te beschikken over het wetsvoorstel naburige rechten, waarin de zaak in haar onderlinge samenhang moet worden geregeld Ik had dit wellicht eerder moeten opmerken en moeten zeggen dat het eigenlijk weinig zin heeft om nu te praten over de goedkeuring van het verdrag, waar immers in het verdrag is bepaald dat de toetreding pas kan plaatsvinden, als het wettelijk instrument waarmee de naburige rechten zullen worden geheven, in de betrokken staat is vastgesteld Ik heb dat niet eerder opgemerkt en daarom rest mij nu slechts de vraag hoe zal de verdere gang van zaken met het wetsvoorstel naburige rechten verlopen? Ik weet oprecht niet of ik een dergelijke vraag aan een demissionaire bewindsman kan stellen, maar ik verschuil mij achter mijn naiviteit en vraag het toch maar Want het lijkt mij een niet-controversiele kwestie dat de wet er zo snel mogelijk behoort te komen, zeker na het debat van vandaag in de Kamer

p. 6213:

De heer Hermans (VVD) Voorzitter! Deze wijziging van de Auteurswet [thuiskopie-regeling, w v 20 656, *Bew*] geldt in eerste instantie slechts voor auteursrechthebbenden Dat zijn op dit moment uitsluitend auteurs, tekstdichters en componisten De anderen, dus de kunstenaars en de producenten, hebben voor de nieuwe rechtspositie eerst de toetreding van Nederland tot de Conventie van Rome nodig Zolang ons land dus niet tot die conventie is toegetreden, blijven deze rechthebbenden buiten de bescherming en ook buiten de heffingenopbrengst Heb ik dat juist gezien?

De Overeenkomst van Genève heeft tot doel dat landen door middel van hun nationale wetgeving bescherming bieden aan producenten van fonogrammen, die onderdaan zijn van andere dan bij de overeenkomst aangesloten landen tegen met toegestane verveelvoudiging van hun fonogrammen en daarnaast ook tegen de invoer en de levering aan het publiek van zodanige produkten

De VVD acht het van het grootste belang dat de Kamer er bij de regering op aandringt dat deze conventie en overeenkomst met de grootste spoed, bij voorbeeld per 1 januari 1990, worden geratificeerd en daadwerkelijk in werking kunnen treden Het nationale wetsvoorstel betreffende de Conventie van Rome ligt bij de Raad van State De minister zou dit college kunnen vragen - ik begrijp dat dit een heikel punt is - dit wetsvoorstel zo spoedig mogelijk te behandelen Rechthebbenden wachten al 28 jaar, dus de Raad van State kan de Kamer in ieder geval niet verwijten dat zij haast maakt

pp. 6217-6218:

Ministers Korthals Altes Ik kom dan op het Verdrag van Rome Er is gevraagd naar de financiele consequenties van de naburige rechten met betrekking tot de hoogte van de vergoeding Daarover kan ik tot mijn spijt geen uitsluitsel geven Ik wil nog een keer verwijzen naar mijn brief van 3 maart 1986 aan de Kamer over de algemene gevolgen van de invoering van een vergoeding voor de naburige rechten

Wanneer zijn Nederlandse nabuurrechthouders gerechtigd tot een vergoeding voor prive kopieren? Ook de heer Koetje heeft dit gevraagd Dat zal in de eerste plaats het geval zijn na de inwerkingtreding van het wetsvoorstel inzake de naburige rechten Met instemming van de andere betrokken partijen zullen zij wel reeds nu bij de voorbereiding kunnen worden betrokken
Wat betreft de vraag of ik in demissionalre status de Raad van State zou durven te benaderen om op spoed aan te dringen, kan ik mij gelukkig redden door te antwoorden dat de Raad van State op 2 mei jongstleden heeft geadviseerd Het is nu dus aan mij om haast te maken met de indiening van het wetsvoorstel inzake de nabuurrechten Die toezegging wil ik graag doen De Raad van State heeft soms een buitengewoon fijne neus voor de data, waarop adviezen moeten worden uitgebracht Ik denk nog aan het advies over de wetsvoorstellen inzake euthanasie Dat kwam op de dag dat het regeerakkoord in kracht van gewijsde ging

De heer Kosto (PvdA) U bent nu in staat om die wetsvoorstellen voor te bereiden U bent ook van plan om deze in te dienen in uw demissionaire staat Ik heb daar niets tegen Kunt u evenwel een tijdindicatie geven?

Minister Korthals Altes Mijnheer de voorzitter! Dat kan ik niet zonder meer doen Als ik mij niet vergis is er in de ministerraad van vrijdag jongstleden besloten dat voorstellen die uit de Raad van State komen tijdens onze demissionaire status niet zullen worden ingediend, alvorens zij de ministerraad opnieuw hebben gepasseerd Het is dus maar de vraag op welk tijdstip van de tweede mei dit voorstel is binnengekomen

De heer Kosto (PvdA) Ik mag er echter wel van uitgaan dat u uw ambtenaren aan het werk zet, zodat, mocht u zelf niet kunnen besluiten, uw opvolger dat wel spoedig kan doen Wellicht bent u dit zelf, naar u recentelijk verklaard heeft

Minister Korthals Altes Mijnheer de voorzitter! Ik heb al gezegd dat ik bereid ben, haast te *maken en dat ik graag mijn best doe, het wetsvoorstel in te dienen, ongeacht de vraag of ik daar*toe eerst door de kiezers in staat moet worden gesteld
Mijnheer de voorzitter! Ik moet misschien nog op een vraag van de heer Koetje over het tijdstip van inwerkingtreding ingaan, omdat wij een bepaling hebben dat dit bij KB zal worden vastgesteld De heer Koetje wil de invoeringsdatum koppelen aan een nationale regeling inzake de nabuurrechten Mijn antwoord luidt dat de nationale regeling inzake de nabuurrechten zo snel mogelijk zal worden voorbereid Wij zullen ons zetten aan het opstellen van een nader rapport Ik zal dat met voortvarendheid doen Dan is vervolgens niet uitgesloten dat de invoeringsdata alsnog gekoppeld zullen worden Ingevolge artikel 16e [Auteurswet, *Bew*] dienen in het bestuur van de stichting vertegenwoordigers van rechthebbenden en betalingsplichtigen zitting te hebben Vertegenwoordigers van de nabuurrechthouders zullen dus pas in het stichtingsbestuur zitting kunnen nemen indien deze laatsten rechthebbenden zijn geworden Indien de huidige rechthebbenden en betalingsplichtigen daarmee zouden instemmen zouden de toekomstige houders van nabuurrechten bij de in voorbereiding zijnde stichting kunnen worden betrokken Op dit moment lijkt het mij een beetje voorbarig om daarover al uitspraken te doen Van de zijde van de betalingsplichtigen is gesteld dat men niet wil meewerken aan de oprichting van een stichting, zolang de wet niet in werking is gestreden Ik moet in dat verband wijzen op de gang van zaken bij de oprichting van een incasso-organisatie bedoeld in artikel 16d [Auteurswet, *Bew*] Bij de voorbereiding hiervan worden door de organisatie van rechthebbenden de toekomstige houders van naburige rechten al op basis van vrijwilligheid betrokken Bij het vaststellen van de hoogte van de vergoeding kan strikt genomen alleen rekening worden gehouden met degenen die op dat moment rechthebbenden zijn Indien de betrokken partijen daarmee zouden instemmen, zouden ook de toekomstige houders van nabuurrechten bij de voorbereiding van de vaststelling van de

vergoeding betrokken kunnen worden Dat zou aanbeveling verdienen, maar het hangt ook zeer van de betalingsplichtigen af of iets dergelijks zal lukken [ ]

Mijnheer de voorzitter! Ik kom bij de positie van de videokunstenaar onder het Verdrag van Rome Onderscheid moet worden gemaakt tussen de makers, dus de regisseur en de scenarioschrijver van het filmwerk, en de filmacteurs Eerstgenoemden worden beschermd door de Auteurswet, hoofdstuk V Laatstgenoemden zijn uitvoerende kunstenaars in de zin van het Verdrag van Rome In de nationale regeling van de naburige rechten zal hoofdstuk V van de Auteurswet 1912 van overeenkomstige toepassing worden verklaard op de bijdragen van uitvoerende kunstenaars aan het ontstaan van het filmwerk

De heren Hermans en Koetje hebben een vraag gesteld over de bevoegdheid van de rechtbank te Den Haag De kwestie is inderdaad dat wij dan zoveel mogelijk deskundigheid binnen één rechtbank kunnen opbouwen Daarom is afgeweken van de relatieve competentie We kennen meer gevallen waarin speciale rechtbanken of kamers bevoegd zijn verklaard, in de veronderstelling dat daarmee een specifieke bekwaamheid en ervaring kon worden opgebouwd

Ik kom op de kwestie van de beschermingstermijn in het kader van het Verdrag van Rome Het wetsvoorstel inzake naburige rechten zal zoals ik al heb opgemerkt in de MvA, een langere beschermingstermijn introduceren dan de in het verdrag voorziene periode van 20 jaar, omdat door de naburige rechten beschermde prestaties een lange levensduur kunnen hebben en omdat ook in andere landen de oorspronkelijke korte beschermingsduur is verlengd Tot nog toe ben ik niet gestuit op de noodzaak van andere voorbehouden dan die welke zijn genoemd in artikel 2 van het wetsvoorstel

Mijnheer de voorzitter! Ik meen dat ik hiermee in belangrijke mate heb getracht, te antwoorden op de gestelde vragen

p. 6224:

Het wetsvoorstel wordt, na goedkeuring van de onderdelen, zonder stemming aangenomen

EVI Eindverslag Eerste kamer

Het onderzoek van dit voorstel van Rijkswet heeft de Commissie geen aanleiding gegeven tot het maken van opmerkingen

H Handelingen Eerste Kamer 1989-1990, 22 mei 1990, p. 903:

Staatssecretaris Kosto Als ik mij niet vergis, mag ik uit het stilzwijgen omtrent de wetsvoorstellen 20 012 en 20 029, respectievelijk bevattende de goedkeuring van het Verdrag van Rome 1961 en het Verdrag van Genève 1971, afleiden dat deze voorstellen van wet door de Kamer zullen worden aanvaard

p. 912:

De beide andere wetsvoorstellen [GwR en GwG, *Bew*] worden zonder stemming aangenomen

Artikelen van het Verdrag van Rome

Preambule

De verdragsluitende staten, geleid door de wens de rechten van uitvoerende kunstenaars, fonogrammenproducenten en omroeporganisaties te beschermen, zijn overeengekomen als volgt

MvT Memorie van toelichting Goedkeuringswet

De formulering is ontleend aan de Berner Conventie voor de bescherming van werken van letterkunde en kunst

Artikel 1 Verdrag van Rome [Primaat auteursrecht]

De krachtens dit Verdrag toegekende bescherming laat onverlet en is op generlei wijze van invloed op de bescherming van het auteursrecht op werken van letterkunde en kunst Derhalve mag geen bepaling van dit Verdrag zo worden uitgelegd dat daardoor aan deze bescherming afbreuk zou worden gedaan

MvT Memorie van toelichting Goedkeuringswet

Dit artikel heeft betrekking op de verhouding tussen het auteursrecht en de in het onderhavige Verdrag geregelde naburige rechten Artikel 1 bepaalt dat de krachtens dit Verdrag toegekende bescherming onverlet laat en op geen enkele wijze van invloed is op de bescherming van het auteursrecht op werken van letterkunde en kunst De bepalingen van het Verdrag kunnen geen afbreuk doen aan de bescherming op grond van het auteursrecht In concreto komt artikel 1 erop neer dat, indien op grond van het auteursrecht de toestemming van de maker vereist is voor de verveelvoudiging van diens werk, dit vereiste niet ongedaan gemaakt kan worden door de bepalingen van het Verdrag Het op grond van het auteursrecht bestaande toestemmingsvereiste geldt onverkort Omgekeerd wordt, indien op grond van het Verdrag de toestemming van uitvoerende kunstenaars, fonogrammenproducenten of omroeporganisaties vereist is, dit vereiste niet ongedaan gemaakt door het feit dat op grond van het auteursrecht ook de toestemming van de maker vereist is

Artikel 2 Verdrag van Rome [Nationale behandeling]

1 Voor de toepassing van dit Verdrag wordt onder nationale behandeling verstaan de behandeling toegekend door de nationale wetgeving van de Verdragsluitende Staat waar aanspraak op bescherming wordt gemaakt

(a) aan uitvoerende kunstenaars die zijn onderdanen zijn, ten aanzien van uitvoeringen die op zijn grondgebied plaats vinden, worden uitgezonden of voor het eerst zijn vastgelegd,

(b) aan producenten van fonogrammen die zijn onderdanen zijn, ten aanzien van fonogrammen die voor het eerst zijn vastgelegd of openbaar gemaakt op zijn grondgebied,

(c) aan omroep organisaties die hun hoofdkantoor hebben op zijn grondgebied, ten aanzien van radio-uitzendingen via zendinstallaties die op zijn grondgebied zijn gelegen

2 De nationale behandeling is onderworpen aan de in dit Verdrag speciaal gewaarborgde bescherming en speciaal voorziene beperkingen

MvT Memorie van toelichting Goedkeuringswet

Dit artikel heeft betrekking op de aard en de omvang van de krachtens het Verdrag toegekende bescherming De bescherming die op grond van het Verdrag wordt toegekend, bestaat uit de zogenaamde "nationale behandeling" In de eerste alinea van artikel 2 wordt ten aanzien van de drie in het Verdrag genoemde categorieen rechthebbenden omschreven wat onder nationale behandeling moet worden verstaan Onder nationale behandeling wordt verstaan de behandeling die door de nationale wet van een Staat, waar aanspraak op bescherming wordt gemaakt, wordt toegekend

a) aan uitvoerende kunstenaars, die zijn onderdanen zijn, ten aanzien van uitvoeringen die op zijn grondgebied plaatsvinden, worden uitgezonden of voor het eerst zijn vastgelegd,

b) aan producenten van fonogrammen die zijn onderdanen zijn, ten aanzien van fonogrammen die voor het eerst zijn vastgelegd of voor het eerst zijn uitgebracht op zijn grondgebied,

c) aan omroeporganisaties die hun zetel hebben op zijn grondgebied, ten aanzien van uitzendingen via zendinstallaties die op zijn grondgebied zijn gelegen

Anders gezegd de nationale behandeling is de behandeling die een staat op grond van zijn nationale wetgeving toekent aan nationale uitvoeringen, fonogrammen en omroepuitzendingen De vreemdeling wordt als het ware gelijkgesteld met een onderdaan van de desbetreffende Staat Dit assimilatiebeginsel is in verschillende auteursrechtelijke verdragen neergelegd, bijvoorbeeld in de Conventie van Bern inzake de bescherming van werken van letterkunde en kunst

Ten aanzien van de drie, in artikel 2, eerste lid, onder (a), (b) en (c) genoemde categorieen rechthebbenden wordt in de artikelen 7, 10 en 13 een specifieke bescherming toegekend Het gaat hier om zogenaamde minimum rechten, het staat aan de Staten vrij om in hun nationale wetgeving deze bescherming uit te breiden In ieder geval dienen de Staten aan vreemdelingen de in het Verdrag voorziene bescherming toe te kennen, ook al wordt deze onthouden aan nationale uitvoerende kunstenaars, fonogrammenproducenten en omroeporganisaties

De nationale behandeling is voorts onderworpen aan de beperkingen die in het Verdrag zijn voorzien Zo kan een Staat op grond van artikel 16 van het Verdrag het in artikel 12 voorziene recht op een billijke vergoeding in verband met secundair gebruik van fonogrammen buiten toepassing laten of beperken, zelfs indien volgens zijn nationale recht voor een dergelijk secundair gebruik wel een billijke vergoeding verschuldigd is Het secundair gebruik houdt in de uitzending van een voor commerciele doeleinden uitgebracht fonogram door een omroeporganisatie en andere wijzen van openbaarmaking

Het in artikel 2 geformuleerde beginsel van nationale behandeling, dat onderworpen is aan de specifieke bescherming en beperkingen van het Verdrag, leidt ertoe dat vreemdelingen in de verdragsluitende Staten in ieder geval verzekerd zijn van een minimale bescherming Dit kan in concreto betekenen dat vreemdelingen beter beschermd zijn dan nationale onderdanen, bijvoorbeeld in de situatie dat in een bepaalde Staat specifieke bescherming van naburige rechten ontbreekt

Artikel 3 Verdrag van Rome [Definities]

Voor de toepassing van dit Verdrag

(a) wordt onder "uitvoerende kunstenaars" verstaan acteurs, zangers, musici, dansers en andere personen die acteren, zingen, reciteren, declameren, spelen of anderszins werken van letterkunde of kunst uitvoeren,

(b) wordt onder "fonogram" verstaan iedere uitsluitend hoorbare vastlegging van klanken van een uitvoering of van andere klanken,

(c) wordt onder "producent van fonogrammen" verstaan de natuurlijke- of de rechtspersoon die

de klanken van een uitvoering of andere klanken voor het eerst vastlegt,

(d) wordt onder "openbaarmaking" verstaan het aanbieden van exemplaren van een fonogram aan het publiek in een redelijke hoeveelheid,

(e) wordt onder "reproduktie" verstaan het maken van een exemplaar of van exemplaren van een vastlegging,

(f) wordt onder "uitzending" verstaan de overdracht langs draadloze weg van klanken of van beelden en klanken voor ontvangst door het publiek,

(g) wordt onder "heruitzending" verstaan het gelijktijdig uitzenden door de ene omroeporganisatie van de uitzending van een andere omroeporganisatie

MvT Memorie van toelichting Goedkeuringswet

Dit artikel bevat omschrijvingen van de belangrijkste in het Verdrag voorkomende begrippen

Onderdeel (a)

Onderdeel (a) geeft een ruime omschrijving van het begrip uitvoerende kunstenaar, die overigens niet uitputtend is De categorieen uitvoerende kunstenaars die in onderdeel (a) worden genoemd, kenmerken zich door de omstandigheid dat hun prestatie direct waarneembaar is voor het publiek

Uitgangspunt van de in onderdeel (a) gegeven definitie is dat de uitvoerende kunstenaar een werk van letterkunde of kunst uitvoert Een nadere omschrijving van het begrip "werk van letterkunde of kunst" ontbreekt in het Verdrag Uit het rapport van de rapporteur-generaal blijkt evenwel dat op de in 1961 gehouden Diplomatieke Conferentie is overeengekomen dat dit begrip in het onderhavige Verdrag dezelfde betekenis heeft als in de Berner Conventie voor de bescherming van werken van letterkunde en kunst en in de Universele Auteursrechtconventie en dat deze terminologie in het bijzonder omvat muziekwerken, dramatische werken en muziek-dramatische werken Het is niet relevant of het uitgevoerde werk voor auteursrechtelijke bescherming in aanmerking komt of niet

De verwijzing in de omschrijving van uitvoerende kunstenaars naar werken van letterkunde en kunst impliceert dat artiesten die andere werken uitvoeren, niet als uitvoerend kunstenaar in de zin van het Verdrag kunnen worden aangemerkt Te denken valt bijvoorbeeld aan circusartiesten (trapezewerkers, evenwichtskunstenaars, clowns) Artikel 9 van het Verdrag opent evenwel de mogelijkheid om in de nationale wetgeving de in het Verdrag voorziene bescherming uit te breiden tot personen die geen werken van letterkunde of kunst uitvoeren In de Franse tekst van het Verdrag worden de begrippen "artiste executant" en "artiste interprete" naast elkaar gebruikt In de Engelse tekst wordt het woord "performer" gebruikt Voor wat betreft de beschermingsomvang bestaat er geen verschil tussen de "artiste executant" en de "artiste interprete" Bij de eerste uitdrukking wordt in het bijzonder gedacht aan hen die gezamenlijk muziekwerken uitvoeren (orkestleider en -leden), de uitdrukking "artiste interprete" heeft meer betrekking op hen die individueel een werk uitvoeren en op toneelspelers Teneinde iedere onduidelijkheid uit te sluiten is tijdens de Diplomatieke Conferentie besloten dat de leiders van instrumentale of vocale ensembles ook onder de omschrijving van uitvoerende kunstenaars moeten worden gebracht

Zoals hierboven is opgemerkt, is de in onderdeel (a) gegeven opsomming van wijzen van uitvoering van een werk van letterkunde of kunst niet uitputtend Aldus wordt aan de nationale wetgever of de rechter de vrijheid gegeven om het begrip "uitvoerend kunstenaar" te interpreteren Hierbij is essentieel dat er sprake moet zijn van een artistieke activiteit

De concept-tekst van het Verdrag bevatte een definitie van uitvoering Tijdens de Diplomatieke Conferentie werd het echter overbodig geacht om naast een omschrijving van het begrip uitvoerende kunstenaar ook nog "uitvoering" te definieren, het spreekt immers voor zich

dat het begrip "uitvoering" de activiteiten inhoudt van de desbetreffende persoon als uitvoerend kunstenaar Men kwam evenwel overeen dat het begrip "uitvoering" (performance) als een algemene term moet worden aangemerkt waaronder zowel "het reciteren" (recitation) als het "acteren" (representation) moeten worden begrepen

Onderdeel (b)

In onderdeel (b) wordt het begrip "fonogram" omschreven Hieronder wordt verstaan iedere uitsluitend voor het gehoor bestemde vastlegging van klanken van een uitvoering of van andere geluiden

De omschrijving van het begrip "fonogram" als een vastlegging betekent dat een prestatie vanaf het moment van vastlegging in beginsel voor bescherming op grond van het Verdrag in aanmerking komt Het doet er daarbij niet toe of er van de vastlegging meerdere exemplaren worden geproduceerd dan wel aan het publiek beschikbaar worden gesteld In het Verdrag worden geen voorwaarden gesteld met betrekking tot de technische aspecten van de produktie van het fonogram Het fonogram is beschermd, ongeacht de technische procedure die bij de vastlegging is gevolgd De vastlegging mag alleen betrekking hebben op geluid Dit betekent dat buiten de omschrijving van het begrip fonogram valt vastlegging van alleen beelden of van beeld en geluid

Voorts mag de vastlegging alleen het geluid van een uitvoering of andere klanken betreffen Het behoeven geen geluiden te zijn die samenhangen met werken van letterkunde of kunst Vogelgeluiden werden tijdens de Diplomatieke Conferentie genoemd als voorbeeld van geluiden die niet voortkomen uit een uitvoering

Onderdeel (c)

In onderdeel (c) wordt het begrip "producent van fonogrammen" gedefinieerd Dit is de natuurlijke persoon of rechtspersoon die voor het eerst de klanken van een uitvoering of andere klanken vastlegt In het rapport van de rapporteur-generaal van de Diplomatieke Conferentie werd hierover opgemerkt dat, indien een werknemer van een rechtspersoon in het kader van zijn functie klanken vastlegt, de werkgever/rechtspersoon als producent moet worden aangemerkt Het gaat in deze omschrijving van het begrip producent derhalve om de persoon die de organisatie van de eerste vastlegging op zich neemt en die de economische verantwoordelijkheid daarvoor heeft

Onderdeel (d)

Onderdeel (d) omschrijft het begrip "openbaarmaking" als het aanbieden van exemplaren van een fonogram aan het publiek in een redelijke hoeveelheid Op deze omschrijving zal nog nader worden ingegaan in de toelichting bij artikel 5

Met betrekking tot het aanbieden aan het publiek wordt niet de eis gesteld dat dit moet gebeuren in een verdragsluitende Staat Hieruit volgt dat een producent die onderdaan is van een Staat die nog geen partij is bij het Verdrag, bescherming op grond van dit Verdrag geniet, zodra hij de in eigen land geproduceerde fonogrammen in een verdragsluitende Staat beschikbaar stelt aan het publiek, tenzij het criterium van de eerste "openbaarmaking" in een voorbehoud als bedoeld in artikel 5, derde lid, als aanknopingscriterium ter zijde is gesteld

Onderdeel (e)

Het begrip "reproduktie" wordt in onderdeel (e) omschreven als het maken van een exemplaar of van exemplaren van een vastlegging Het opnemen van deze definitie in het Verdrag werd wenselijk geacht teneinde aan te geven dat onder reproduktie wordt verstaan het maken van exemplaren van de vastlegging (kopieen) Activiteiten zoals bijvoorbeeld een uitvoering, die niet resulteren in een nieuw blijvend en tastbaar exemplaar (kopie), vallen buiten deze omschrijving

Tijdens de Diplomatieke Conferentie is erop gewezen dat de termen "fonogram" en "vastlegging", zoals die in het Verdrag worden gebruikt, van elkaar verschillen Zo is een fonogram een

vastlegging van uitsluitend klanken, terwijl een vastlegging zowel beeld als geluid of een combinatie daarvan kan betreffen Het onderhavige Verdrag heeft uitsluitend betrekking op fonogrammen, dat wil zeggen die vastleggingen die alleen klanken betreffen Vastleggingen van beeld en geluid vallen niet onder de werking van het Verdrag, maar kunnen uiteraard wel voorwerp zijn van regeling in een nationale wet tot uitvoering van het Verdrag

Onderdeel (f)

"Uitzending" wordt in onderdeel (f) omschreven als de overdracht langs draadloze weg van klanken of van beelden en klanken voor ontvangst door het publiek In deze definitie is de doorgifte per kabel niet opgenomen De Diplomatieke Conferentie was de mening toegedaan dat alleen de overdracht via hertzgolven of langs andere draadloze weg als uitzending in de zin van het Verdrag diende te worden aangemerkt Wil er van uitzending in de zin van het Verdrag sprake zijn, dan dient deze bestemd te zijn voor ontvangst door het publiek Met andere woorden een uitzending die bestemd is voor een persoon of een bepaalde groep - bijvoorbeeld schepen of vliegtuigen - wordt niet als een uitzending in de zin van het Verdrag aangemerkt

Onderdeel (g)

Onder "heruitzending" wordt voor de toepassing van het Verdrag verstaan het gelijktijdig uitzenden door een omroeporganisatie van de uitzending van een andere omroeporganisatie

Volgens deze omschrijving dient er sprake te zijn van gelijktijdige heruitzending Is dit niet het geval - vindt er een uitzending op een later tijdstip plaats dan de oorspronkelijke uitzending - dan is er geen sprake van een heruitzending in de zin van het Verdrag Deze latere uitzending betekent noodzakelijkerwijs dat de uitzending van de oorspronkelijke omroeporganisatie is vastgelegd

Een definitie van omroeporganisaties, waarop door de Verenigde Staten was aangedrongen, is niet in het Verdrag opgenomen De discussies terzake tijdens de Diplomatieke Conferentie brachten wel ten aanzien van het volgende punt duidelijkheid In het geval dat de technische uitrusting voor een uitzending eigendom is van de nationale organisatie voor telegraaf- en telefoonverkeer, maar de uit te zenden programma's worden geleverd door een andere organisatie, dient laatstgenoemde organisatie als omroeporganisatie in de zin van het Verdrag te worden aangemerkt In de Nederlandse situatie betekent dit dat een zendgemachtigde in de zin van de Omroepwet een omroeporganisatie is als bedoeld in het Verdrag

Voorts is tijdens de discussies gedurende de Diplomatieke Conferentie overwogen dat indien een bepaald programma wordt gemaakt met financiele steun van een adverteerder of door een onafhankelijke producent van televisieprogramma's is opgenomen en wordt uitgezonden door een organisatie zoals CBS (Columbia Broadcasting System) in de Verenigde Staten, de laatste als omroeporganisatie in de zin van het Verdrag moet worden aangemerkt

VV Voorlopig verslag Goedkeuringswet

Naar aanleiding van de omschrijving van het begrip uitvoerende kunstenaar in artikel 3 en de mogelijkheid uitbreiding te geven aan dat begrip (artikel 9) vroegen de leden van de CDA-fractie de regering aan te geven of zij voornemens is aan artikel 9 uitwerking te geven In dit kader vroegen zij tevens de tekst van artikel 3, onderdeel a - waarin ook dansers zijn opgenomen - nader te verduidelijken tegen de achtergrond van onderdeel b, waarin uitsluitend wordt gesproken over de vastlegging van klanken

In de toelichting op onderdeel g van artikel 3 blijkt, dat discussie heeft plaatsgevonden over de definitie van omroeporganisatie Hoewel in het licht van het Verdrag wellicht sprake is van een theoretische situatie vroegen de aan het woord zijnde leden de interpretatie van de definitie te verduidelijken voor zover het de positie van lokale en regionale omroepen in Nederland betreft

MvA Memorie van antwoord Goedkeuringswet

Naar aanleiding van de vraag van de leden van de CDA-fractie met betrekking tot artikel 3 zij opgemerkt, dat in het wetsvoorstel houdende de nationale regeling inzake de naburige rechten geen gebruik is gemaakt van de in artikel 9 van het Verdrag voorziene mogelijkheid om ook artiesten die andere werken dan werken van letterkunde en kunst uitvoeren als uitvoerende kunstenaar aan te merken Hiervan is afgezien vanwege de afbakeningsproblemen die door een dergelijke uitbreiding worden veroorzaakt Uitbreiding tot bijvoorbeeld variete- en circusartiesten zal - naar redelijkerwijs is te verwachten - ertoe leiden dat ook topsporters een bescherming van hun prestaties verlangen door de toekenning van een exclusief recht Het vervallen van het vereiste dat de uitvoering een werk van letterkunde en kunst moet betreffen, zou leiden tot een onwenselijke en in omvang niet te voorziene uitbreiding van de verschillende groepen rechthebbenden

Met betrekking tot de in artikel 3, onderdelen a en b, van het Verdrag gegeven definities zij erop gewezen dat deze omschrijvingen twee van elkaar te onderscheiden begrippen betreffen Onderdeel a geeft een zeer ruime, niet limitatieve omschrijving van het begrip uitvoerende kunstenaar Als voorbeeld van een uitvoerende kunstenaar wordt de danser genoemd Een tweede voor het Verdrag zeer belangrijk begrip vormt het fonogram dat in artikel 3 onder b wordt geformuleerd Het fonogram vormt de vastlegging van klanken van een uitvoering of van andere geluiden Naar haar aard zal de prestatie van een danser niet op een fonogram kunnen worden vastgelegd Dit betekent evenwel niet, dat vastleggingen van uitvoeringen van dansers niet door het Verdrag beschermd worden Zo bepaalt artikel 7, eerste lid, onder b, dat de uitvoerende kunstenaar de vastlegging van een uitvoering zonder zijn toestemming kan voorkomen Het is daarbij niet relevant of het de vastlegging van klanken of beelden of een combinatie daarvan betreft

Met betrekking tot de vraag van dezelfde leden betreffende onderdeel g van artikel 3, zij erop gewezen dat in het Verdrag van Rome geen definitie is opgenomen van het begrip "omroeporganisatie" In het nationale wetsvoorstel zal dit begrip worden geformuleerd en wel in die zin dat ook lokale en regionale (in de Mediawet wordt gesproken van provinciale) omroepen onder deze definitie vallen, mits zij voldoen aan de ter zake in de Mediawet gestelde eisen

EV Eindverslag Goedkeuringswet

Het antwoord op de door de leden, deel uitmakend van de CDA-fractie, gestelde vraag over het toepassen van artikel 9 gaf hen aanleiding op te merken bij de behandeling van het aangekondigde wetsvoorstel voor de nationale regeling nader in te gaan op de vraag of ook anderen als uitvoerend kunstenaar kunnen worden aangemerkt Het door de regering gegeven voorbeeld dat topsporters zich zouden vergelijken met circus- en variete-artiesten en ook bescherming van hun prestaties zouden vragen leek hen voor verdere discussie vatbaar

Artikel 4 Verdrag van Rome [Toepassingscriteria uitvoerende kunstenaars]

Elke Verdragsluitende Staat kent uitvoerende kunstenaars een nationale behandeling toe indien aan een van de volgende voorwaarden wordt voldaan

(a) de uitvoerig vindt plaats in een andere Verdragsluitende Staat,

(b) de uitvoering is opgenomen op een fonogram dat wordt beschermd ingevolge artikel 5 van dit Verdrag,

(c) de uitvoering, die niet is vastgelegd op een fonogram, wordt uitgezonden door middel van een uitzending die wordt beschermd ingevolge artikel 6 van dit Verdrag

MvT Memorie van toelichting Goedkeuringswet

Dit artikel bevat de voorwaarden op grond waarvan nationale behandeling kan worden toegekend aan uitvoerende kunstenaars Het is het eerste van een drietal artikelen terzake

Voor alle drie artikelen 4, 5 en 6 speelde de vraag of het Verdrag alleen van toepassing zou zijn op internationale situaties of ook op nationale, met andere woorden dient het Verdrag alleen toepasselijk te zijn op buitenlandse uitvoerende kunstenaars, fonogrammenproducenten en omroeporganisaties of ook op nationale

Deze vraag is tijdens de Diplomatieke Conferentie in die zin beantwoord dat het Verdrag, gelijk de multilaterale auteursrechtverdragen (zoals de Universele Auteursrechtconventie), alleen betrekking heeft op internationale situaties Algemeen was men van mening dat deze vraag waarschijnlijk weinig praktische betekenis heeft omdat het onwaarschijnlijk is dat een Staat aan nationale uitvoerende kunstenaars, grammofoonplatenproducenten en omroeporganisaties niet ten minste dezelfde voordelen zal geven als aan buitenlandse Staten zullen er zeker naar streven om hun eigen onderdanen op dezelfde voet te beschermen als buitenlanders Voorts, zo werd overwogen, is de aan het Verdrag te ontlenen minimum bescherming niet erg groot, zodat het niet is te verwachten dat de nationale wetgever aan onderdanen een bescherming zal verlenen die nog minder is dan de in het Verdrag voorziene bescherming

Met betrekking tot de in het Verdrag gehanteerde aanknopingspunten zij opgemerkt dat het Verdrag anders dan de multilaterale auteursrechtverdragen niet het begrip "land van oorsprong" hanteert Dit verschil beinvloedt evenwel niet de structuur van het systeem Het Verdrag wijst rechtstreeks aan wie moeten worden beschermd en in welke gevallen

Opgemerkt zij ook dat de aanknopingspunten per categorie rechthebbende verschillen Voorts hebben Staten de mogelijkheid om een bepaald criterium buiten toepassing te laten

Aan uitvoerende kunstenaars moet ingevolge artikel 4 nationale behandeling worden toegekend indien aan een van de volgende voorwaarden is voldaan

a) de uitvoering vindt plaats in een andere verdragsluitende Staat,

b) de uitvoering is opgenomen op een fonogram dat op grond van artikel 5 van het Verdrag wordt beschermd,

c) de uitvoering, die niet is vastgelegd op een fonogram, wordt uitgezonden door middel van een uitzending die op grond van artikel 6 van het Verdrag wordt beschermd

Tijdens de discussies in de Diplomatieke Conferentie is erop gewezen, dat het doel van de onderdelen (b) en (c) was een systeem te creeren, waarin een op een fonogram vastgelegde uitvoering is beschermd wanneer de fonogrammenproducent is beschermd en waarin een via de omroep uitgezonden uitvoering (een andere dan op fonogrammen vastgelegde uitvoering) beschermd is, wanneer de desbetreffende omroeporganisatie beschermd is

De nationaliteit wordt in artikel 4 niet als aanknopingspunt genoemd Van dit criterium is afgezien omdat dit in het bijzonder bij collectieve uitvoeringen (bijvoorbeeld koren, orkesten) tot grote problemen zou leiden Op grond hiervan is in onderdeel (a) alleen de plaats van uitvoering als aanknopingspunt gekozen

Teneinde voor bescherming op grond van het Verdrag in aanmerking te komen is het voldoende dat aan een van de drie voorwaarden is voldaan

Artikel 5 Verdrag van Rome [Toepassingscriteria fonogrammenproducenten]

1 Elke Verdragsluitende Staat kent een nationale behandeling toe aan producenten van fonogrammen indien aan één van de volgende voorwaarden wordt voldaan

(a) de producent van het fonogram is onderdaan van een andere Verdragsluitende Staat (nationaliteitscriterium),

(b) de eerste vastlegging van de klanken werd verricht in een andere Verdragsluitende Staat (vastleggingscriterium),

(c) het fonogram werd voor het eerst openbaar gemaakt in een andere Verdragsluitende Staat (openbaarmakingscriterium)

2 Indien een fonogram voor liet eerst werd openbaar gemaakt in een niet-Verdragsluitende Staat, maar indien deze ook binnen dertig dagen na de eerste openbaarmaking, openbaar werd gemaakt in een Verdragsluitende Staat (gelijktijdige openbaarmaking), wordt deze beschouwd als voor het eerst openbaar gemaakt in de Verdragsluitende Staat

3 Iedere Verdragsluitende Staat kan, door middel van een bij de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties nedergelegde kennisgeving, verklaren dat hij het openbaarmakingscriterium of het vastleggingscriterium niet zal toepassen Deze kennisgeving kan worden nedergelegd op het tijdstip van bekrachtiging, aanvaarding of toetreding, of op elk tijdstip daarna, in het laatste geval wordt zij van kracht zes maanden nadat zij is nedergelegd

MvT Memorie van toelichting Goedkeuringswet

Eerste lid

Het ontwerp van het Verdrag maakte met betrekking tot de bescherming van fonogrammenproducenten een onderscheid tussen openbaar gemaakte en niet openbaar gemaakte fonogrammen Volgens het ontwerp zou een verdragsluitende Staat een openbaar gemaakt fonogram moeten beschermen, indien de eerste openbaarmaking plaatsvond in een andere verdragsluitende Staat; een niet openbaar gemaakt fonogram zou beschermd moeten worden indien de vastlegging plaatsvond in een andere verdragsluitende Staat, mits de producent onderdaan was van een verdragsluitende Staat

De definitieve tekst van het Verdrag wijkt enigszins af van de in het ontwerp opgenomen criteria De in artikel 5, eerste lid, geformuleerde criteria hebben betrekking op de nationaliteit van de producent, de vastlegging van de klanken en de eerste openbaarmaking van het fonogram Het eerste lid bepaalt dat elke verdragsluitende Staat gehouden is nationale behandeling toe te kennen aan fonogrammenproducenten in elk van de drie volgende gevallen a) wanneer de producent onderdaan is van een andere verdragsluitende Staat, b) wanneer de eerste vastlegging werd verricht in een andere verdragsluitende Staat, c) wanneer het fonogram voor de eerste maal is gepubliceerd in een andere verdragsluitende Staat Evenals voor de uitvoerende kunstenaars zijn de hierboven beschreven voorwaarden alternatieven, dat wil zeggen dat de producent van fonogrammen voor nationale behandeling in aanmerking komt indien aan één van deze drie voorwaarden is voldaan

Gedurende de discussies tijdens de Diplomatieke Conferentie bleek dat sommige landen het criterium van vastlegging niet konden accepteren, terwijl anderen het criterium van eerste openbaarmaking afwezen In verband hiermee werd een compromis getroffen Dit compromis, dat is verwoord in het derde lid van artikel 5, houdt in dat elke verdragsluitende Staat een voorbehoud mag maken, inhoudende dat zij het openbaarmakingscriterium of het vastleggingscriterium niet zal toepassen Buiten toepassing laten van beide criteria is niet mogelijk

Ten aanzien van openbaar gemaakte fonogrammen was dit compromis voor een aantal landen die recentelijk in hun wetgeving alleen het vastleggingscriterium hadden opgenomen, niet aanvaardbaar Deze landen (Denemarken, Finland, IJsland, Noorwegen en Zweden) stelden een wijziging voor die inhield dat het aan een verdragsluitende Staat was toegestaan alleen het criterium van de vastlegging toe te passen Dit wijzigingsvoorstel werd afgewezen, maar een door het Verenigd Koninkrijk gedaan voorstel om deze mogelijkheid alleen open te stellen voor Staten, wier wetgeving reeds op 26 oktober 1961 alleen was gebaseerd op het vastleggingscriterium, werd aangenomen Een regeling van deze strekking is opgenomen in het hierna te bespreken artikel 17 van het Verdrag

Met betrekking tot de in artikel 5 genoemde criteria zij nog het volgende opgemerkt

Het nationaliteitscriterium, dat analoog is aan het in de Berner Conventie voor de bescherming van werken van letterkunde en kunst gehanteerde criterium, is het basiscriterium Het verzekert bescherming aan fonogrammenproducenten, die onderdaan zijn van een verdragsluitende Staat, voor hun produkten, die op het grondgebied van een Staat, die geen partij is bij het Verdrag, zijn vastgelegd Dit komt in de fonografische industrie geregeld voor

Het vastleggingscriterium is gebaseerd op feitelijke elementen die tamelijk eenvoudig zijn vast te stellen, in het algemeen zal men weten waar een eerste vastlegging heeft plaatsgevonden en wanneer dit in een verdragsluitende Staat het geval is geweest dan komt de producent voor bescherming in aanmerking, ook al is hij geen onderdaan van een verdragsluitende Staat Het criterium van de eerste openbaarmaking zal in de praktijk het meest doeltreffend zijn voor de bescherming van de belangen van de fonografische industrie Het staat producenten toe om vastleggingen te laten maken in Staten, die niet partij zijn bij het Verdrag, door producenten die onderdaan zijn van zo'n Staat In een dergelijk geval heeft noch de vastlegging niet in een verdragsluitende Staat plaatsgevonden noch heeft de producent de nationaliteit van een dergelijke Staat De in de onderdelen (a) en (b) van artikel 5, eerste lid, genoemde criteria blijven in dat geval buiten toepassing Aan het criterium van de eerste openbaarmaking kan de producent dan het recht op nationale behandeling ontlenen

Tweede lid

In het tweede lid wordt de situatie van de gelijktijdige openbaarmaking geregeld Volgens het tweede lid wordt een fonogram, dat voor het eerst in een niet-verdragsluitende Staat is uitgebracht, beschouwd als voor het eerst openbaar gemaakt in een verdragsluitende Staat, indien de openbaarmaking in een verdragsluitende Staat binnen 30 dagen plaatsvindt na de openbaarmaking in een niet-verdragsluitende Staat

Deze tweede openbaarmaking in een verdragsluitende Staat mag geen fictieve zijn, maar dient te voldoen aan de vereisten, genoemd in artikel 3, onderdeel (d) van het Verdrag Voorts moet de termijn van 30 dagen strikt in acht genomen worden Vindt op een later moment openbaarmaking in een verdragsluitende Staat plaats, dan is er geen sprake van gelijktijdige openbaarmaking en is het tweede lid van artikel 5 niet van toepassing De producent komt dan niet voor bescherming op grond van het Verdrag in aanmerking, tenzij aan een ander, in het eerste lid van artikel 5 genoemd criterium wordt voldaan

Derde lid

Zoals in de toelichting bij het eerste lid van artikel 5 is uiteengezet, biedt het derde lid de mogelijkheid voor de verdragsluitende Staten om door middel van een bij de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties neergelegde kennisgeving te verklaren dat het openbaarmakings- of vaststellingscriterium niet zal worden toegepast Het nationaliteitscriterium kan niet buiten toepassing worden verklaard In het rapport van de rapporteur-generaal van de Diplomatieke Conferentie wordt een overzicht gegeven van de verschillende situaties die zich op grond van artikel 5 kunnen voordoen

Met betrekking tot gepubliceerde fonogrammen kunnen drie categorieen verdragsluitende Staten worden onderscheiden

1) landen die niet de kennisgeving doen als bedoeld in het derde lid van artikel 5, deze landen moeten de fonogrammenproducent bescherming verlenen wanneer aan een van de drie criteria is voldaan,

2) landen die door middel van bovengenoemde kennisgeving de toepassing van het openbaarmakingscriterium uitsluiten, voor deze landen gelden de overige twee criteria (nationaliteit/vastlegging) onverkort,

3) landen die de toepassing van het vastleggingscriterium uitsluiten, het nationaliteits- en het openbaarmakingscriterium resteren voor deze landen

Voor wat betreft niet openbaar gemaakte fonogrammen is het openbaarmakingscriterium vanzelfsprekend irrelevant Hier zijn twee categorieen verdragsluitende Staten te onderscheiden

1) landen die geen kennisgeving doen, waarbij het nationaliteits- en het vastleggingscriterium voor deze landen gelden,

2) landen die de toepasselijkheid van het vastleggingscriterium uitsluiten, deze landen moeten de producent van niet openbaar gemaakte fonogrammen beschermen, wanneer aan het nationaliteitscriterium wordt voldaan

Artikel 6 Verdrag van Rome [Toepassingscriteria omroeporganisaties]

1 Elke Verdragsluitende Staat kent een nationale behandeling toe aan omroeporganisaties indien aan een van de volgende voorwaarden wordt voldaan

(a) hoofdkantoor van de omroeporganisaties is gelegen in een andere Verdragsluitende Staat,

(b) de uitzending geschiedde via een zendinstallatie gelegen in een andere Verdragsluitende Staat

2 Iedere Verdragsluitende Staat kan, door middel van een bij de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties nedergelegde kennisgeving, verklaren dat hij uitzendingen alleen zal beschermen indien het hoofdkantoor van de omroeporganisatie is gelegen in een andere Verdragsluitende Staat en de uitzending geschiedde via een in diezelfde Verdragsluitende Staat gelegen zendinstallatie Deze kennisgeving kan worden nedergelegd op het tijdstip van bekrachtiging, aanvaarding of toetreding, of op elk tijdstip daarna, in het laatste geval wordt zij van kracht zes maanden nadat zij is nedergelegd

MvT Memorie van toelichting Goedkeuringswet

Eerste lid

Artikel 6 heeft betrekking op de bescherming van omroeporganisaties In het artikel worden twee voorwaarden genoemd op grond waarvan aan een buitenlandse omroeporganisatie nationale behandeling moet worden toegekend

In de eerste plaats moet het hoofdkantoor van de omroeporganisatie gevestigd zijn in een andere verdragsluitende Staat Tijdens de Diplomatieke Conferentie is overeengekomen dat onder de "Staat waar het hoofdkantoor van de omroeporganisatie is gevestigd" moet worden verstaan de Staat naar het recht waarvan de rechtspersoon is opgericht

In de tweede plaats moet de uitzending zijn geschied via een zendinstallatie die gelegen is in een andere verdragsluitende Staat Het betreft hier, evenals in de artikelen 4 en 5, alternatieve voorwaarden, hetgeen betekent dat aan een omroeporganisatie nationale behandeling moet worden toegekend indien aan een van deze voorwaarden wordt voldaan (de omroeporganisatie heeft

bijvoorbeeld geen hoofdkantoor in een verdragsluitende Staat, maar de uitzending vindt plaats door middel van een in een verdragsluitende Staat gelegen zendinstallatie)

Tweede lid

Het tweede lid van artikel 6 biedt de mogelijkheid een voorbehoud te maken, inhoudende dat alleen uitzendingen worden beschermd indien de zetel van de omroeporganisatie is gelegen in een andere verdragsluitende Staat en de uitzending geschiedt via een in diezelfde Staat gelegen zendinstallatie Op het moment dat het voorbehoud wordt gemaakt, dient zowel aan het nationaliteitscriterium als het territorialiteitscriterium te worden voldaan teneinde voor bescherming op *grond van artikel 6 van het Verdrag in aanmerking te komen*

Artikel 7 Verdrag van Rome [Rechten uitvoerende kunstenaars]

1 De in dit Verdrag voorziene bescherming van uitvoerende kunstenaars omvat de mogelijkheid het volgende te voorkomen

(a) de uitzending en overbrenging aan het publiek, zonder hun toestemming, van hun uitvoering, behalve wanneer de in de uitzending of de overbrenging aan het publiek gebruikte uitvoering zelf reeds een uitgezonden uitvoering is of deze geschiedt door middel van een vastlegging,

(b) de vastlegging, zonder hun toestemming van hun niet vastgelegde uitvoering,

(c) de reproduktie, zonder hun toestemming, van een vastlegging van hun uitvoering

(i) indien de oorspronkelijke vastlegging zelf was vervaardigd zonder hun toestemming,

(ii) indien de reproduktie is vervaardigd voor andere doeleinden dan voor die waarvoor de uitvoerende kunstenaars hun toestemming hebben gegeven,

(iii) indien de oorspronkelijke vastlegging geschiedde overeenkomstig het bepaalde in artikel 15 en de reproduktie is gemaakt voor andere dan in dit artikel bedoelde doeleinden

2 (1) Indien de uitvoerende kunstenaars in de uitzending hebben toegestemd, wordt het aan de nationale wetgeving van de Verdragsluitende Staat waar aanspraak op bescherming wordt gemaakt overgelaten, de bescherming te regelen tegen heruitzending, vastlegging ten behoeve van uitzending en reproduktie van deze vastlegging ten behoeve van uitzending

(2) De voorwaarden voor het gebruik door omroeporganisaties van ten behoeve van uitzending gemaakte vastleggingen worden bepaald overeenkomstig de nationale wetgeving van de Verdragsluitende Staat waar aanspraak op bescherming wordt gemaakt

(3) De in (1) en (2) van dit lid bedoelde nationale wetgeving mag evenwel niet ertoe leiden dat daardoor uitvoerende kunstenaars de mogelijkheid wordt ontnomen, door middel van een contract hun betrekking met omroeporganisaties te regelen

MvT Memorie van toelichting Goedkeuringswet

Eerste lid

In artikel 7 wordt inhoud gegeven aan de aan de uitvoerende kunstenaars op grond van het Verdrag toekomende bescherming De aanhef van dit artikel bepaalt dat de in het Verdrag voorziene bescherming van de uitvoerende kunstenaar de mogelijkheid dient te omvatten om te voorkomen dat bepaalde handelingen zonder zijn toestemming geschieden Hoewel deze formulering bij verschillende delegaties op de Diplomatieke Conferentie bezwaren opriep, werd besloten deze zinsnede te handhaven teneinde landen als het Verenigd Koninkrijk de mogelijkheid te geven om uitvoerende kunstenaars door middel van het strafrecht te beschermen Artikel 7 laat derhalve aan de Staten de vrijheid om te bepalen op welke wijze de bescherming gerealiseerd dient te worden,

die aan uitvoerende kunstenaars op grond van het Verdrag toekomt Deze bescherming kan bijvoorbeeld gevonden worden in het arbeidsrecht of in het recht inzake oneerlijke concurrentie Naast een bescherming van civielrechtelijke aard is het ook mogelijk dat door middel van een strafrechtelijke of administratiefrechtelijke regeling de aan de uitvoerende kunstenaar op grond van het Verdrag toekomende bescherming wordt geboden

Voorop staat evenwel, dat in de desbetreffende regeling wordt voldaan aan hetgeen in de aanhef van artikel 7 is geformuleerd, namelijk dat aan de uitvoerende kunstenaar de mogelijkheid wordt geboden om te verhinderen dat bepaalde, in artikel 7 opgesomde handelingen zonder zijn toestemming worden verricht

Het tijdens de Diplomatieke Conferentie algemeen aanvaarde uitgangspunt, dat de in artikel 7 opgesomde handelingen de toestemming van de uitvoerende kunstenaar vereisen, brengt met zich mee dat de introductie van een dwanglicentie niet in overeenstemming is met dit artikel van het Verdrag, aangezien onder een dergelijk systeem een uitvoerende kunstenaar de desbetreffende handelingen niet zou kunnen verhinderen, maar zou moeten dulden Een exclusief recht wordt in het Verdrag echter niet toegekend aan uitvoerende kunstenaars Dit neemt niet weg dat gezien de op grond van het Verdrag aan de uitvoerende kunstenaar toekomende minimale bescherming, verdragsluitende Staten de vrijheid hebben om in hun nationale wetgeving wel een dergelijk exclusief recht te creeren

Het onthouden aan de uitvoerende kunstenaar van een exclusief recht vond volgens sommigen zijn rechtvaardiging in het feit dat een dergelijk recht het gebruik van de prestaties van uitvoerende kunstenaars onmogelijk zou kunnen maken omdat voor dit gebruik de voorafgaande toestemming van de uitvoerende kunstenaar vereist is en bovendien voor hem de mogelijkheid bestaat om te allen tijde dit gebruik te verbieden Bovendien zouden in ieder geval aanvullende betalingen nodig zijn voor de verschillende exploitaties van hun prestaties

Een probleem van terminologische aard, dat rees tijdens de Diplomatieke Conferentie, was de vraag of in het Verdrag de term "live"-uitvoering zou moeten worden gebruikt (in het Frans "exécution directe") Van het gebruik van deze term is vanwege het dubbelzinnige karakter afgezien Het woord "live" heeft in het Engels niet helemaal dezelfde betekenis als het Franse woord "direct", voorts behoeft een uitvoering die "direct" is voor de uitvoerende kunstenaar, dit niet te zijn voor het publiek, in de derde plaats heeft de term "live" niet in alle landen dezelfde betekenis

De op grond van artikel 7 aan de uitvoerende kunstenaar toekomende bescherming komt op het volgende neer

Volgens onderdeel (a) van het eerste lid van artikel 7 kan de uitvoerende kunstenaar zich verzetten tegen de uitzending (via radio of televisie) en openbaarmaking (overbrenging aan het publiek) van zijn uitvoering zonder zijn toestemming Met betrekking tot het geval van openbaarmaking rezen tijdens de Diplomatieke Conferentie twijfels over de noodzaak om in het Verdrag deze situatie te regelen In een dergelijk geval gaat het immers om een uitvoering die wordt doorgegeven aan een ander publiek (via de radio wordt bijvoorbeeld een concert uitgezonden) Er werd op gewezen dat deze openbaarmaking zoals dat trouwens ook geldt voor de vastlegging van directe uitvoeringen, normaliter niet gepaard gaat met overschrijding van de nationale grenzen In verband hiermee achtte men het niet noodzakelijk om dit geval te regelen in een Verdrag dat alleen van toepassing is op internationale situaties Immers, om de bescherming op grond van dit Verdrag te kunnen inroepen, moet de uitvoering in het ene land plaatsvinden en de openbaarmaking in een ander land Hoewel men erkende dat dergelijke gevallen zelden zouden voorkomen, heeft men gemeend dit geval toch te moeten handhaven in het Verdrag, omdat het zich mogelijkerwijs kan voordoen Gelet op de ontwikkelingen die zich sinds 1961 hebben voorgedaan in het bijzonder op het terrein van de kabeldoorgifte, is dit een verstandige beslissing geweest

Onderdeel (a) van het eerste lid van artikel 7 bevat één uitzondering de toestemming van de uitvoerende kunstenaar is niet vereist, wanneer de in de uitzending of voor de openbaarmaking

gebruikte uitvoering zelf reeds een door de omroep uitgezonden uitvoering is of reeds is vastgelegd

Deze uitzondering ziet op vier situaties

1) de voor de uitzending (via radio of televisie) gebruikte uitvoering is al eens door de omroep uitgezonden, er is dan sprake van een heruitzending,

2) de voor de uitzending gebruikte uitvoering is al vastgelegd, een dergelijke vastlegging kan zijn een kortstondige registratie, een in het handelsverkeer aangeboden fonogram of een voor omroepuitzendingen gemaakte vastlegging,

3) de voor de openbaarmaking gebruikte uitvoering is al door de omroep uitgezonden, waarbij het gaat om openbaarmakingen die geschieden via in openbare gelegenheden (cafes, winkels) geplaatste radio- of televisietoestellen,

4) de voor de openbaarmaking gebruikte uitvoering geschiedt door middel van een vastlegging, het klassieke voorbeeld hiervan is de juke-box waarmee in de ene Staat platen kunnen worden beluisterd die in een andere Staat zijn geproduceerd

Kort samengevat heeft de in onderdeel (a) van het eerste lid van artikel 7 aan de uitvoerende kunstenaar toegekende bevoegdheid alleen betrekking op prestaties die niet reeds zijn vastgelegd of via de omroep zijn openbaar gemaakt

Onderdeel (b) van het eerste lid van artikel 7 geeft uitvoerende kunstenaars de bevoegdheid om zich te verzetten tegen de vastlegging zonder hun toestemming van hun niet vastgelegde uitvoering Een orkest geeft bijvoorbeeld een concert dat in land A via de radio wordt uitgezonden en ook in land B kan worden ontvangen Hiervan wordt in land B een vastlegging gemaakt

Tijdens de Diplomatieke Conferentie is uitdrukkelijk overwogen dat de instemming van de uitvoerende kunstenaar niet alleen vereist is in geval van de vastlegging van een door de omroep uitgezonden uitvoering, maar ook in geval van vastlegging van een op een andere wijze (bijvoorbeeld via de kabel) direct aan het publiek doorgegeven uitvoering

Onderdeel (c) van het eerste lid van artikel 7 noemt drie gevallen waarvoor de toestemming van de uitvoerend kunstenaar vereist is en die betrekking hebben op de reproduktie zonder zijn toestemming van een vastlegging van zijn uitvoering

Het eerste geval, waarin de toestemming van de uitvoerend kunstenaar vereist is voor de reproduktie van een vastlegging van diens uitvoering, ziet op de situatie dat de oorspronkelijke vastlegging was vervaardigd zonder zijn toestemming In de ontwerp tekst van het Verdrag werd gesproken van een "onwettige oorspronkelijke vastlegging" (the original fixation was "unlawful") Op voorstel van Oostenrijk werd "unlawful" vervangen door "without their consent" Er werd evenwel afgesproken dat, wanneer de nationale wetgeving van een verdragsluitende Staat op grond van artikel 15 van het Verdrag niet de toestemming eist voor een vastlegging (bijvoorbeeld voor prive gebruik), onderdeel (c) van het eerste lid, onder i, niet van toepassing is, maar wel onderdeel (c) van het eerste lid, onder iii van artikel 7

Het tweede geval, onderdeel (c) onder ii van het eerste lid van artikel 7, heeft betrekking op de reproduktie die vervaardigd is voor andere doeleinden dan die waarvoor de uitvoerende kunstenaar zijn toestemming heeft gegeven Is dit het geval, dan kan deze zich verzetten tegen die reproduktie Een klassiek voorbeeld is de grammofoonplaat die is gebruikt als muziek bij een film zonder toestemming van de uitvoerende kunstenaars

Het derde geval, onderdeel (c) onder iii van het eerste lid van artikel 7, ziet op de oorspronkelijke vastlegging die geschiedde overeenkomstig het bepaalde in artikel 15 van het Verdrag en die is gereproduceerd voor andere dan de in dat artikel bedoelde doeleinden

Kort weergegeven staat het hierondei nader te bespreken artikel 15 aan de nationale wetgever toe om een uitzondering te maken op de in het Verdrag voorziene bescherming ten aanzien van prive-gebruik, gebruik van korte uittreksels, kortstondige vastlegging en onderwijs De voorafgaande toestemming van de uitvoerende kunstenaar is dan niet vereist, de vastlegging van zijn prestatie is derhalve volgens het Verdrag geoorloofd

Wordt evenwel de vastlegging voor andere dan de in artikel 15 bedoelde doeleinden gereproduceerd, dan kan de uitvoerende kunstenaar zich daartegen verzetten Een voorbeeld is de muziekleraar die thuis een concert opneemt en er vervolgens kopieen van maakt om deze aan zijn leerlingen ten gehore te brengen Dit is toegestaan volgens artikel 15 van het Verdrag Het is de muziekleraar evenwel niet toegestaan om van zijn vastlegging een grammofoonplaat te laten maken en die te koop aan te bieden aan zijn leerlingen

Tweede lid

Het tweede lid van artikel 7 heeft betrekking op de relatie tussen uitvoerende kunstenaars en omroeporganisaties Het eerste onderdeel van het tweede lid bepaalt dat het aan de nationale wet van de verdrag sluitende Staat, waar aanspraak op bescherming wordt gemaakt, wordt overgelaten de bescherming te regelen tegen heruitzending, vastlegging ten behoeve van uitzending via de omroep en reproduktie van deze vastlegging ten behoeve van uitzending, indien de uitvoerende kunstenaars in de uitzending hebben toegestemd

Het tweede onderdeel van het tweede lid van artikel 7 bepaalt dat de voorwaarden voor het gebruik door omroeporganisaties van ten behoeve van uitzending gemaakte vastleggingen worden bepaald overeenkomstig de nationale wet van de verdragsluitende Staat waar aanspraak op bescherming wordt gemaakt In het derde onderdeel van het tweede lid van artikel 7 wordt tot uitdrukking gebracht dat deze nationale wetgeving er niet toe mag leiden dat uitvoerende kunstenaars de mogelijkheid wordt ontnomen om langs contractuele weg hun betrekkingen met omroeporganisaties te regelen In dit onderdeel wordt derhalve vastgelegd dat het primaat dient te liggen bij in vrijheid tot stand gekomen contractuele afspraken

In de discussie tijdens de Diplomatieke Conferentie werd afgesproken dat de term "contract" in dit verband ook collectieve contracten omvat evenals beslissingen van een arbitragecommissie, indien arbitrage de gebruikelijke manier is om regelingen te treffen tussen omroeporganisaties en uitvoerende kunstenaars Ook in Nederland worden de betrekkingen tussen uitvoerende kunstenaars en omroeporganisaties contractueel geregeld

Opgemerkt zij dat het Verdrag in het geheel geen regeling bevat van de zogenaamde morele rechten Hieronder worden de rechten verstaan die in het auteursrecht aan de maker worden toegekend vanwege de hoogst persoonlijke band die tussen maker en werk bestaat Deze rechten strekken ertoe de integriteit van het werk en de maker zeker te stellen In het bijzonder voor de uitvoerende kunstenaar kan de erkenning van een dergelijk moreel recht van belang zijn Als voorbeeld kan worden genoemd het recht op naamsvermelding

Artikel 8 Verdrag van Rome [Gezamenlijke uitvoering]

Iedere Verdragsluitende Staat kan, in zijn nationale wetgeving, de wijze aangeven waarop uitvoerende kunstenaars zullen worden vertegenwoordigd in verband met de uitoefening van hun rechten, indien verscheidene van hen deelnemen aan dezelfde uitvoering

MvT Memorie van toelichting Goedkeuringswet

Dit artikel geeft de verdragsluitende Staten de vrijheid tot regelgeving inzake de vertegenwoordiging van uitvoerende kunstenaars in verband met de uitoefening van hun rechten, indien er sprake is van deelneming door meerdere kunstenaars aan een uitvoering Dit geval zal zich in de praktijk vaak voordoen, aangezien de meeste uitvoeringen de deelname van twee of meer uitvoerende kunstenaars noodzakelijk maken Genoemde bevoegdheid is evenwel beperkt In het rapport van de rapporteur-generaal wordt er nadrukkelijk op gewezen dat de nationale wetgeving niet alle voorwaarden mag bepalen waaronder deze rechten mogen worden uitgeoefend, de natio-

nale regelgeving moet beperkt blijven tot de vraag door wie leden van een groep worden vertegenwoordigd, wanneer zij hun rechten uitoefenen De discussie tijdens de Diplomatieke Conferentie maakte duidelijk dat het gebruik van de woorden "voorwaarden voor de uitoefening van rechten" (conditions of exercise of rights) onwenselijk kan zijn in het bijzonder in verband met de betekenis die deze woorden hebben in de Berner Conventie, waar zij een eufemisme zijn voor dwanglicenties

Artikel 9 Verdrag van Rome [Andere kunstenaars]

Iedere Verdragsluitende Staat kan, in zijn nationale wetgeving, de in dit Verdrag voorziene bescherming uitbreiden tot artiesten die geen werken van letterkunde of kunst uitvoeren

MvT Memorie van toelichting Goedkeuringswet

[Artikel 3] De verwijzing in de omschrijving van uitvoerende kunstenaars naar werken van letterkunde en kunst impliceert dat artiesten die andere werken uitvoeren, niet als uitvoerend kunstenaar in de zin van het Verdrag kunnen worden aangemerkt Te denken valt bijvoorbeeld aan circusartiesten (trapezewerkers, evenwichtskunstenaars, clowns) Artikel 9 van het Verdrag opent evenwel de mogelijkheid om in de nationale wetgeving de in het Verdrag voorziene bescherming uit te breiden tot personen die geen werken van letterkunde of kunst uitvoeren

[Artikel 9] Dit artikel geeft aan de verdragsluitende Staten de mogelijkheid om de definitie van uitvoerend kunstenaar, zoals voorzien in artikel 3, uit te breiden Op grond van artikel 3 worden als uitvoerend kunstenaar aangemerkt zij die op een of andere wijze een werk van letterkunde of kunst uitvoeren

Tijdens de Diplomatieke Conferentie rees de vraag of het Verdrag ook niet van toepassing zou dienen te zijn op personen wier uitvoerende prestaties niet gebaseerd zijn op werken van letterkunde en kunst, zoals in de omschrijving van uitvoerende kunstenaar in artikel 3 wordt geeist Het Verdrag zou dan van toepassing moeten zijn op elke uitvoering ongeacht of dit een werk van letterkunde of kunst betreft

De meerderheid van de gedelegeerden wees deze uitbreiding af teneinde praktische problemen te voorkomen, aangezien de term "uitvoering" in het dagelijks spraakgebruik vele uiteenlopende betekenissen heeft

Besloten werd in het Verdrag een artikel op te nemen dat aan de verdragsluitende Staten toestaat in de nationale wetgeving de in het Verdrag voorziene bescherming uit te breiden tot "artiesten" die geen werken van letterkunde of kunst uitvoeren Sommige delegaties achtten deze bepaling overbodig omdat de verdragsluitende Staten ook zonder een dergelijk artikel de vrijheid hebben om deze categorie artiesten te beschermen Anderen waren van mening dat een dergelijk artikel toch wel nuttig zou zijn, omdat het de verdragsluitende Staten eraan herinnert dat zij niet verplicht zijn de bescherming te beperken tot hen die werken van letterkunde of kunst uitvoeren Algemeen was men van mening dat varieté-artiesten in ieder geval artiesten zijn in de zin van artikel 9 In dit verband zij nog opgemerkt dat in de door de Wereldorganisatie voor de Intellectuele eigendom (Organisation mondiale de la propriete intellectuelle, OMPI) gemaakte modelwet inzake naburige rechten variété- en circusartiesten niet zijn opgenomen in de definitie van artiest Wel wordt in het commentaar verwezen naar de mogelijkheid daartoe

VV Voorlopig verslag Goedkeuringswet

[Artikel 3] Naar aanleiding van de omschrijving van het begrip uitvoerende kunstenaar in artikel 3 en de mogelijkheid uitbreiding te geven aan dat begrip (artikel 9) vroegen de leden van de

CDA-fractie de regering aan te geven of zij voornemens is aan artikel 9 uitwerking te geven In dit kader vroegen zij tevens de tekst van artikel 3, onderdeel a - waarin ook dansers zijn opgenomen - nader te verduidelijken tegen de achtergrond van onderdeel b, waarin uitsluitend wordt gesproken over de vastlegging van klanken

MvA Memorie van antwoord Goedkeuringswet

[Artikel 3] Naar aanleiding van de vraag van de leden van de CDA-fractie met betrekking tot artikel 3 zij opgemerkt, dat in het wetsvoorstel houdende de nationale regeling inzake de naburige rechten geen gebruik is gemaakt van de in artikel 9 van het Verdrag voorziene mogelijkheid om ook artiesten die andere werken dan werken van letterkunde en kunst uitvoeren als uitvoerende kunstenaar aan te merken Hiervan is afgezien vanwege de afbakeningsproblemen die door een dergelijke uitbreiding worden veroorzaakt Uitbreiding tot bijvoorbeeld variété- en circusartiesten zal - naar redelijkerwijs is te verwachten - ertoe leiden dat ook topsporters een bescherming van hun prestaties verlangen door de toekenning van een exclusief recht Het vervallen van het vereiste dat de uitvoering een werk van letterkunde en kunst moet betreffen, zou leiden tot een onwenselijke en in omvang niet te voorziene uitbreiding van de verschillende groepen rechthebbenden

Met betrekking tot de in artikel 3, onderdelen a en b, van het Verdrag gegeven definities zij erop gewezen dat deze omschrijvingen twee van elkaar te onderscheiden begrippen betreffen Onderdeel a geeft een zeer ruime, niet limitatieve omschrijving van het begrip uitvoerende kunstenaar Als voorbeeld van een uitvoerende kunstenaar wordt de danser genoemd

EV Eindverslag Goedkeuringswet

[Artikel 3] Het antwoord op de door de leden, deel uitmakend van de CDA-fractie, gestelde vraag over het toepassen van artikel 9 gaf hen aanleiding op te merken bij de behandeling van het aangekondigde wetsvoorstel voor de nationale regeling nader in te gaan op de vraag of ook anderen als uitvoerend kunstenaar kunnen worden aangemerkt Het door de regering gegeven voorbeeld dat topsporters zich zouden vergelijken met circus- en variété-artiesten en ook bescherming van hun prestaties zouden vragen leek hen voor verdere discussie vatbaar

Artikel 10 Verdrag van Rome [Rechten fonogrammenproducent]

Producenten van fonogrammen genieten het recht de directe of indirecte reproductie van hun fonogrammen toe te staan of te verbieden

MvT Memorie van toelichting Goedkeuringswet

Aan de producenten van fonogrammen kent het Verdrag een exclusief recht toe om de reproductie - direct of indirect - van hun fonogrammen toe te staan of te verbieden

Tijdens de beraadslagingen van de Diplomatieke Conferentie werd afgesproken dat directe of indirecte reproductie onder meer omvat de reproductie door (a) de fabricage van een matrijs en door persen (directe reproductie), (b) het opnemen van geluid door het afspelen van een reeds bestaand fonogram (indirecte reproductie) en (c) het opnemen van geluid door middel van een

ontvangstapparaat dat de radiouitzending van een fonogram opvangt (indirecte reproduktie)

Het in artikel 10 voorziene recht heeft betrekking op zowel de gedeeltelijke als de gehele reproduktie van een fonogram Tijdens de Diplomatieke Conferentie werd overeengekomen dat deze interpretatie ook van toepassing zou zijn op de reproduktie van andere vastleggingen en zich zou uitstrekken tot zowel uitvoerende kunstenaars en omroeporganisaties als tot producenten van fonogrammen

In tegenstelling tot de in 1971 tot stand gekomen Overeenkomst van Genève ter bescherming van producenten van fonogrammen tegen het ongeoorloofd kopieren van hun fonogrammen bevat het onderhavige Verdrag geen bepaling die voorziet in een bescherming van de producent tegen de niet-toegestane invoer of verspreiding van fonogrammen

Een tijdens de Diplomatieke Conferentie gedaan voorstel om in het Verdrag de invoer van kopieen in een verdragsluitende Staat te verbieden, indien deze kopieen volgens het recht van die Staat onwettig zijn, stuitte op bezwaren die erop neerkomen dat een dergelijk recht in de auteursrechtelijke conventies niet is erkend voor werken als boeken Men was van mening dat dit aspect overgelaten zou moeten worden aan de verdragsluitende Staten

In het nationale wetsvoorstel inzake de naburige rechten is een verbod als hierboven omschreven, opgenomen, teneinde uitvoering te geven aan de bovengenoemde Overeenkomst van Geneve, waarvan wordt voorgesteld dat het voor het Koninkrijk zal worden goedgekeurd

Artikel 11 Verdrag van Rome [Formaliteitseisen]

Indien een Verdragsluitende Staat, als, voorwaarde voor de bescherming van de rechten van producenten van fonogrammen of van uitvoerende kunstenaars, of van beiden, ingevolge zijn nationale wetgeving met betrekking tot fonogrammen eist dat aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan, wordt geacht daaraan te zijn voldaan, als alle in de handel zijnde exemplaren van het openbaar gemaakte fonogram of het omhulsel daarvan, voorzien zijn van een aanduiding, bestaande uit het teken Ⓟ vergezeld van het jaar van de eerste openbaarmaking, en wel zo aangebracht, dat de aanspraak op bescherming duidelijk blijkt, en indien de exemplaren of hun omhulsel niet de producent of de licentiehouder van de producent aanduiden (doordat zijn naam, handelsmerk of andere passende aanduiding daarop is vermeld), dient de aanduiding tevens de naam van de eigenaar van de produktierechten te omvatten, en voorts dient de aanduiding, indien de exemplaren of hun omhulsel niet de voornaamste uitvoerende kunstenaars vermelden, tevens de naam te omvatten van de persoon die, in het land waar de vastlegging geschiedde, de rechten van deze uitvoerende kunstenaars bezit

MvT Memorie van toelichting Goedkeuringswet

Dit artikel is geinspireerd door artikel III van de Universele Auteursrechtconventie (Trb 1972, 114, 1976, 37), waarin het gebruik van het teken © als aanduiding dat het auteursrecht is voorbehouden, wordt geregeld

De eerste zin van artikel 11 houdt in dat, indien een verdragsluitende Staat in zijn nationale wetgeving de vervulling van bepaalde formaliteiten vereist voor de bescherming van fonogrammen of van uitvoerende kunstenaars of van beiden, daaraan geacht wordt te zijn voldaan indien alle in de handel gebrachte exemplaren van de openbaar gemaakte geluidsdrager of van de hoes voorzien zijn van een aanduiding bestaande uit het teken Ⓟ vergezeld van het jaar van de eerste openbaarmaking Deze aanduiding dient zodanig te zijn aangebracht dat de aanspraak op bescherming duidelijk blijkt

Voorts wordt in artikel 11 bepaald dat deze aanduiding de naam van de rechthebbende op de rechten van de producent moet bevatten indien, op het fonogram of de hoes niet de producent of

degene, aan wie de producent een licentie heeft gegeven, worden aangeduid (doordat daarop zijn naam, handelsmerk of andere passende aanduiding is vermeld) Voorts moet in deze aanduiding de naam worden vermeld van de persoon, aan wie in het land waar de vastlegging heeft plaatsgevonden, de rechten van de belangrijkste uitvoerende kunstenaars toekomen, indien deze kunstenaars niet worden vermeld op het fonogram of de hoes

Aangezien in de praktijk veelal de producent en de belangrijkste uitvoerende kunstenaars worden vermeld op het fonogram of de hoes, kan de aanduiding als bedoeld in artikel 11 bestaan uit alleen het symbool Ⓟ en het jaar van de eerste openbaarmaking De structuur van het Verdrag brengt met zich mee dat artikel 11 in de Staten, waarin een beroep op bescherming wordt gedaan, alleen van toepassing is op buitenlandse fonogrammen en niet op fonogrammen die als nationale produkten worden aangemerkt Deze laatste produkten blijven onderworpen aan de formaliteiten die eventueel zijn voorgeschreven in de nationale wet

Benadrukt zij, dat het Verdrag in het geheel niet het voldoen aan bepaalde formaliteiten als voorwaarde voor de bescherming stelt In het rapport van de rapporteur-generaal wordt dit in de toelichting bij artikel 11 nog eens uitdrukkelijk gestipuleerd In dit rapport is tevens vastgelegd, dat in landen waar formaliteiten niet worden vereist als voorwaarde voor de bescherming, de op grond van het Verdrag toekomende bescherming moet worden verleend zelfs indien het fonogram niet de aanduiding draagt die in artikel 11 wordt beschreven

Artikel 12 Verdrag van Rome [Vergoedingsrechten]

Indien een voor handelsdoeleinden openbaar gemaakt fonogram, of een reproduktie van zulk een geluidsdrager, rechtstreeks wordt gebruikt voor uitzending of voor enigerlei overbrenging aan het publiek, dient door de gebruiker een enkele redelijke vergoeding te worden betaald aan de uitvoerende kunstenaars of aan de producenten van de fonogrammen of aan beiden De nationale wetgeving kan, bij het ontbreken van overeenstemming tussen deze partijen, de voorwaarden inzake de verdeling van deze vergoeding bepalen

MvT Memorie van toelichting Goedkeuringswet

Dit artikel bevat ongetwijfeld de belangrijkste bepaling van het Verdrag Het regelt het zogenaamde secundaire gebruik van fonogrammen Deze uitdrukking komt overigens in het Verdrag zelf niet voor, maar wordt in het algemeen gehanteerd voor het gebruik van fonogrammen door omroepuitzendingen en voor elke andere vorm van openbaarmaking Dit onderwerp is tijdens de voorbereiding van het Verdrag voorwerp geweest van talloze discussies en voorstellen In het rapport van de rapporteur-generaal van de Diplomatieke Conferentie wordt dan ook opgemerkt, dat het onbetwistbaar het moeilijkste probleem is geweest dat tijdens de Conferentie aan de orde is gesteld

De laatste ontwerp-tekst hield in dat er een billijke vergoeding zou moeten worden betaald door de gebruiker aan uitvoerende kunstenaars, producenten van fonogrammen of beiden Daarnaast bevatte deze tekst de mogelijkheid om dit recht op een billijke vergoeding in het geheel niet toe te kennen of te beperken tot bepaalde vormen van gebruik Een eerdere ontwerptekst legde aan de verdragsluitende Staten in het geheel geen verplichting op om rechten in verband met secundair gebruik te creeren Uiteindelijk is het systeem van de laatste ontwerp-tekst in het Verdrag opgenomen

Artikel 12 biedt de verdragsluitende Staten de volgende mogelijkheden

a) alleen aan de uitvoerende kunstenaars kan een recht op een billijke vergoeding worden toegekend,

b) alleen aan de producenten wordt een dergelijk recht toegekend,
c) aan beiden wordt een recht op een billijke vergoeding toegekend

In ieder geval gaat het om een vergoeding, die tussen de betrokkenen verdeeld moet worden Opgemerkt zij in dit verband dat het hieronder te bespreken artikel 16 de mogelijkheid biedt om ten aanzien van artikel 12 voorbehouden te maken, die ertoe strekken dit artikel geheel of gedeeltelijk buiten toepassing te laten

In het rapport van de rapporteur-generaal wordt er op gewezen dat artikel 12 niet van toepassing is op alle categorieen fonogrammen Dit komt in de tekst van artikel 12 duidelijk tot uitdrukking Het artikel is alleen van toepassing op voor handelsdoeleinden uitgebrachte fonogrammen Het gaat derhalve om fonogrammen die in de zin van artikel 3, onderdeel (d), zijn openbaar gemaakt Opnamen die bijvoorbeeld door omroeporganisaties voor hun eigen uitzendingen zijn gemaakt, vallen niet onder de werking van artikel 12

Een andere voorwaarde is dat er sprake moet zijn van een direct gebruik Zo valt gebruik voor omroepdoeleinden alleen onder artikel 12, indien dit direct is Dientengevolge is gebruik door middel van heruitzending, als bedoeld in artikel 3, onderdeel (g), van dit Verdrag geen direct gebruik Aan de andere kant leiden het opnemen door een omroeporganisatie van een commerciele plaat op een band en het gebruik van die band voor omroepdoeleinden niet tot indirect gebruik Voorts heeft artikel 12 alleen betrekking op het gebruik van een fonogram voor omroepdoeleinden en andere vormen van openbaarmaking

In het wetsvoorstel tot regeling van de naburige rechten wordt het recht op een billijke vergoeding toegekend aan de fonogrammenproducenten en de uitvoerende kunstenaars Voorts bevat het onderhavige goedkeuringswetsvoorstel de ten aanzien van artikel 12 de overeenkomstig artikel 16, eerste lid, onderdeel (a), onder (iii) en (iv) te maken voorbehouden Bij de toelichting op artikel 16 zal hierop nader worden ingegaan

Met betrekking tot de verdeling van de billijke vergoeding bepaalt artikel 12 dat de nationale wetgever de voorwaarden voor de repartitie mag vaststellen, indien daarover tussen partijen geen overeenstemming bestaat Het accent ligt derhalve in artikel 12 op de contractuele regeling van de verdeling Op nationaal en internationaal niveau zijn afspraken gemaakt over de verdeling In de meeste gevallen vindt de verdeling plaats op basis van gelijkheid Fonogrammenproducenten en uitvoerende kunstenaars krijgen ieder de helft, tenzij anders overeengekomen Veelal wordt de vergoeding geind door de fonogrammenproducent De door de WIPO opgestelde modelwet inzake naburige rechten bevat terzake dezelfde regeling

VV Voorlopig verslag Goedkeuringswet

Artikel 12 van het verdrag regelt, volgens de leden van de CDA-fractie, de mogelijkheid een billijke vergoeding te vragen voor het direct gebruik van voor handelsdoeleinden uitgebrachte fonogrammen Deze vergoeding zou ten gunste moeten komen aan uitvoerende kunstenaars, producenten of beide

De leden van de CDA-fractie zouden geinformeerd willen worden over de ervaringen die in andere en met name EG-landen bestaan met artikel 12 Zij waren met name geinteresseerd in de hoogte van de vergoeding Ook waren zij nieuwsgierig naar de effecten van de vergoeding op de hoogte van de vergoeding voor de auteursrechten zelf Zij konden zich namelijk voorstellen, dat de introductie van een vergoeding voor secundair gebruik zou leiden tot een verlaging van de overige te heffen vergoedingen Deze leden willen weten of op de door de regering gehouden hoorzittingen over dit verband is gesproken dan wel toezeggingen zijn gedaan

Kan, zo vroegen de leden van de CDA-fractie tenslotte, worden aangegeven welke lasten de uitvoering en controle van de verdragsbepalingen voor betrokkenen met zich brengt?

De aan het woord zijnde leden van de CDA-fractie hebben er kennis van genomen, dat een van de overwegingen van de regering om het onderhavige wetsvoorstel in te dienen was gelegen in het feit, dat de financiele gevolgen voor de omroeporganisaties zodanig waren, dat geen verhoging van de omroepbijdrage behoeft te worden gevreesd Het viel deze leden echter tot hun spijt op, dat de toelichting bij het onderhavige wetsvoorstel in het geheel voorbij wordt gegaan aan de financiele gevolgen voor andere groepen secundaire gebruikers Zij hadden kennis genomen van de brief van de regering van 3 maart 1986 (19 435, nr 1) Hieruit was gebleken, dat bijvoorbeeld voor andere categorieen gebruikers de geraamde kostenverhogingen veel groter zijn dan die voor de omroepen De kosten voor de omroepen beslaan slechts 1/8 deel van de geraamde opbrengst De leden van de CDA-fractie vroegen nader toe te lichten waarom de regering slechts een gedeeltelijk voorbehoud ten aanzien van geheel artikel 12 voorstelt

Het was de aan het woord zijnde leden opgevallen, dat de EG-lidstaten die het Verdrag hebben goedgekeurd, alle gebruik hebben gemaakt van het recht een voorbehoud te maken ten aanzien van artikel 12 van het Verdrag Zij vroegen de regering aan te geven welke onderdelen de voorbehouden betreffen en of deze voorbehouden identiek zijn

MvA Memorie van antwoord Goedkeuringswet

Terzake van de door de leden van de CDA-fractie gestelde vragen betreffende artikel 12, moge het volgende dienen

Enkele lid-staten van de Europese Gemeenschappen die partij zijn bij het Verdrag, hebben gebruik gemaakt van de in artikel 16 van dit Verdrag voorziene mogelijkheid om voorbehouden te maken met betrekking tot artikel 12, welk artikel betrekking heeft op het zogenaamde secundaire gebruik van voor commerciele doeleinden uitgebrachte fonogrammen Zo hebben het Verenigd Koninkrijk en Ierland artikel 12 niet van toepassing verklaard ten aanzien van bepaalde vormen van gebruik van fonogrammen Hieronder valt onder meer het in het openbaar ten gehore brengen van een fonogram als onderdeel van de activiteiten van of ten behoeve van een vereniging of andere organisatie, die functioneert zonder winstoogmerk en op basis van liefdadige doelstellingen Deze uitzondering geldt echter niet, indien er toegangsgeld wordt geheven en de opbrengst daarvan wordt bestemd voor een ander doel dan de doelstellingen van de betreffende organisatie

Denemarken heeft de toepasselijkheid van artikel 12 beperkt tot het gebruik van fonogrammen voor omroepuitzendingen en tot andere vormen van openbaarmaking van commerciele doeleinden Italie heeft de toepasselijkheid van artikel 12 beperkt tot gebruik voor omroepdoeleinden of voor andere vormen van openbaarmaking met een commercieel doel, met uitzondering van cinematografie De overige EG-lid-staten hebben geen voorbehouden gemaakt, die strekken tot beperking van de toepasselijkheid van artikel 12, als voorzien in artikel 16, eerste lid, onderdeel a (ii), van het Verdrag

Een volledig overzicht van de voorbehouden die zijn gemaakt door de landen die partij zijn bij het Verdrag, is te vinden in het Tractatenblad, jaargang 1986, nr 182, blz 40 en volgende, waarvan een kopie bij deze memorie is gevoegd [Niet opgenomen, zie echter bijlage 7 achterin dit boek, *Bew*]

Een overzicht van de praktijk met betrekking tot het secundair gebruik van fonogrammen in een aantal Europese landen wordt gegeven in bijgaand document dat door de International Federation of phonogram and videogram producers (IFPI) is opgesteld [Niet opgenomen, *Bew*]

Naar verwachting zal de introductie van een vergoedingsaanspraak van uitvoerende kunstenaars en fonogrammenproducenten voor het secundair gebruik van commerciele fonogrammen geen bedreiging hoeven te vormen voor de aanspraken van auteursrechthebbenden op dit terrein Aanvankelijk waren auteursrechthebbenden en hun organisaties beducht voor de gevolgen van

deze in artikel 12 van het Verdrag neergelegde vergoedingsplicht Men vreesde dat als meerdere rechthebbenden, waaronder de nieuwe categorie van naburige rechtenhouders, aanspraak konden maken op een vergoeding wegens secundair gebruik van hun prestatie, het aandeel van de auteursrechthebbenden zou moeten afnemen

De praktijk in de landen die partij zijn bij het Verdrag, heeft uitgewezen dat de introductie van vergoedingsaanspraken ten behoeve van de naburige rechten niet ten koste behoeft te gaan van de royalties van de auteursrechthebbenden Over de eventuele gevolgen van de introductie van deze vergoedingsaanspraak in Nederland kunnen vanzelfsprekend thans nog geen uitspraken worden gedaan Een en ander wordt bepaald door de resultaten van de onderhandelingen tussen rechthebbenden en betalingsplichtigen

Tijdens de hoorzittingen over het Verdrag is geen aandacht besteed aan de mogelijke effecten van de introductie van nieuwe vergoedingsaanspraken op de aan auteursrechthebbenden toekomende vergoedingen, waarover reeds contractuele afspraken bestaan Het ligt in de lede dat de gehoorde organisaties van rechthebbenden bij het begroten van de eventuele financiele gevolgen van toetreding tot het Verdrag ervan zijn uitgegaan dat deze consequenties de financiele aanspraken van auteursrechthebbenden onverlet laten

De regering is in eerdergenoemde brief van 3 maart 1986 - conform ook het in artikel 1 van het Verdrag verwoorde uitgangspunt - eveneens van de gedachte uitgegaan dat de op het Verdrag gebaseerde financiele aanspraken geheel los staan van auteursrechtelijke vergoedingsplichten die vaak sinds jaar en dag contractueel zijn vastgelegd

Kan, zo vroegen de leden van de CDA-fractie ten slotte, worden aangegeven welke lasten de uitvoering en controle van de verdragsbepalingen voor betrokkenen met zich brengt?

De administratieve lasten die voortvloeien uit de ten aanzien van het secundair gebruik van fonogrammen voorziene vergoedingsverplichting, kunnen in het algemeen vergeleken worden met de lasten die samenhangen met het in het openbaar ten gehore brengen van auteursrechtelijk beschermde muziekwerken (zie artikel 30a Auteurswet 1912) Over de voor het secundair gebruik te betalen vergoeding zullen onderhandelingen moeten worden gevoerd tussen rechthebbenden en betalingsplichtigen Zo mogelijk kunnen er contracten worden afgesloten met overkoepelende brancheorganisaties, zoals ook het geval is bij het verlenen van toestemming voor de openbare uitvoering van auteursrechtelijk beschermde muziekwerken Het afsluiten van dergelijke "branche"contracten leidt tot besparing van kosten, omdat de vergoedingen dan niet bij de individuele gebruiker geind behoeven te worden De inning van de op grond van artikel 12 verschuldigde vergoeding zal geschieden door een door de Minister van Justitie aan te wijzen representatieve rechtspersoon

Het viel de leden van de CDA-fractie tot hun spijt op, dat in de toelichting bij het onderhavige wetsvoorstel in het geheel voorbij wordt gegaan aan de financiele gevolgen voor andere groepen secundaire gebruikers Zij hadden kennis genomen van de brief van de regering van 3 maart 1986 (kamerstukken II, 1985/86, 19 435, nr 1) Hieruit was gebleken, dat bijvoorbeeld voor andere categorieen gebruikers de geraamde kostenverhogingen veel groter zijn dan die voor de omroepen De kosten voor de omroepen beslaan slechts 1/8 deel van de geraamde opbrengst De leden van de CDA-fractie vroegen nader toe te lichten waarom slechts een gedeeltelijk voorbehoud ten aanzien van geheel artikel 12 wordt voorgesteld

In het algemeen gedeelte van de MvT (blz 3) [zie hierboven p 328] bij het onderhavige wetsvoorstel worden de aan de toetreding tot het Verdrag verbonden financiele gevolgen voor de omroep in het bijzonder genoemd, omdat deze gevolgen - historisch gezien - een van de argumenten vormden voor het aanvankelijk negatieve regeringsstandpunt met betrekking tot deze kwestie Dit standpunt is gewijzigd naar aanleiding van onder meer de mededeling van de Nederlandse Omroep Stichting dat het voor de omroeporganisaties van groot belang is om naburige rechten te hebben Op de financiele gevolgen van toetreding tot het Verdrag wordt in de onderhavige MvT niet nader ingegaan, aangezien deze consequenties uitvoerig zijn beschreven in

de brief van 3 maart 1986, waarnaar wordt verwezen in de MvT In deze brief worden vanzelfsprekend niet alleen de financiele gevolgen voor de omroep aangegeven, maar worden voor de verschillende categorieen gebruikers de voor het secundair gebruik verschuldigde vergoedingen in kaart gebracht Zoals in de brief van 3 maart 1986 is kenbaar gemaakt, zijn naar het oordeel van de regering van financiele consequenties van de toetreding tot het Verdrag niet van zodanig gewicht, dat het oorspronkelijke, negatieve standpunt gehandhaafd zou moeten blijven Op grond van deze overweging heeft de regering ook afgezien van een volledig voorbehoud met betrekking tot artikel 12 Een dergelijk voorbehoud dat neerkomt op een volledig buiten toepassing laten van artikel 12, gaat naar onze mening veel te ver en zou de rechtspositie van uitvoerende kunstenaars en fonogrammenproducenten te zeer uithollen Dit zou immers betekenen, dat aan derden (bijvoorbeeld winkelcentra, discotheken, restaurants) het secundair gebruik van fonogrammen zou zijn toegestaan, zonder dat enige vergoeding verschuldigd is aan de uitvoerende kunstenaar en fonogrammenproducent Een gebruik overigens waarvoor ten aanzien van auteursrechtelijk beschermde werken de toestemming van de rechthebbende vereist is en mitsdien ook een vergoeding verschuldigd is In de afgelopen jaren is het secundair gebruik van fonogrammen sterk toegenomen, men denke aan het gebruik van geluidsdragers in discotheken, als achtergrondmuziek in winkelcentra, restaurants, supermarkten, hotels, fabrieken en werkplaatsen, alsmede voor omroepdoeleinden Deze exploitatie kan thans geschieden zonder toestemming van de producent of uitvoerende kunstenaar en zonder enige vergoeding

Het wijd verbreide gebruik van fonogrammen betekent ook een aantasting van de werkgelegenheid van de uitvoerende kunstenaar wiens mogelijkheid tot live-optreden steeds meer verdrongen wordt door het gebruik van een opname van zijn uitvoering Dit secundaire gebruik van bestaande geluidsopnamen komt overigens ook ten goede aan de diensten van de gebruiker in het kader waarvan deze opnamen worden aangewend De gebruiker maakt profijt van deze prestaties, zonder dat de uitvoerende kunstenaar of producent zelf daarin meedeelt

Gelet op het vorenstaande is het naar onze mening gerechtvaardigd dat de uitvoerende kunstenaar en fonogrammenproducent in ieder geval een vergoedingsaanspraak krijgen met betrekking tot het in omvang zeer toegenomen en intensieve secundair gebruik van fonogrammen,

Het was aan de leden van de CDA-fractie opgevallen dat de EG-lidstaten die het verdrag hebben goedgekeurd, alle gebruik hebben gemaakt van het recht een voorbehoud te maken ten aanzien van artikel 12 van het verdrag Zij vroegen welke onderdelen de voorbehouden betreffen en of deze voorbehouden identiek zijn

De voorbehouden die door de EG-landen die partij zijn bij het Verdrag zijn gemaakt, zijn weergegeven in het Tractatenblad, jaargang 1986, nr 182 (blz 40 e v) Deze voorbehouden zijn verschillend van aard Zo hebben het Verenigd Koninkrijk en Ierland artikel 12 buiten toepassing verklaard ten aanzien van bepaalde vormen van gebruik van het fonogram Artikel 16, eerste lid, onderdeel a (ii), voorziet in deze mogelijkheid Denemarken heeft een soortgelijk voorbehoud gemaakt in die zin dat artikel 12 alleen van toepassing is ten aanzien van gebruik voor omroeporganisaties en andere vormen van openbaarmaking voor commerciele doeleinden De Bondsrepubliek Duitsland heeft, evenals Denemarken, Italie, Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk, het in artikel 16, eerste lid, onderdeel a (iv), geformuleerde reciprociteitsvoorbehoud gemaakt Dit voorbehoud houdt in dat producenten van fonogrammen die onderdaan zijn van een land dat partij is bij het Verdrag, in het land dat het voorbehoud maakt slechts beschermd worden in de mate waarin onderdanen van dat land beschermd worden in eerstgenoemd land De Nederlandse regering heeft het voornemen om ook dit voorbehoud te maken Frankrijk heeft, evenals Italie en het Verenigd Koninkrijk, naast dit laatstgenoemde voorbehoud voorts het in artikel 16, eerste lid, onderdeel a (iii), genoemde voorbehoud gemaakt, dat inhoudt dat artikel 12 niet van toepassing is op fonogrammenproducenten die geen onderdaan zijn van een staat die partij is bij het Verdrag De Nederlandse regering zal dit voorbehoud eveneens maken

Luxemburg heeft artikel 12 uitgesloten conform artikel 16, eerste lid, onderdeel a (i)

EV Eindverslag Goedkeuringswet

De leden van de CDA-fractie waren nog niet overtuigd van de redenen die de regering heeft om het secundaire gebruik van fonogrammen onverkort te doen gelden De door het Verenigd Koninkrijk en Ierland gemaakte keuze om dit artikel niet van toepassing te verklaren op bepaalde vormen van gebruik van fonogrammen als onderdeel van activiteiten van verenigingen en organisaties zonder winstoogmerk sprak hen in ieder geval zeer aan

Ook de door de regering gegeven overwegingen ten aanzien van het secundaire gebruik voor commerciele doeleinden vonden de aan het woord zijnde leden niet overtuigend Tot hun verbazing werd op onderdelen van de argumentatie een relatie gelegd met de werkgelegenheid van uitvoerende kunstenaars Nu hadden deze leden al laten weten, dat die werkgelegenheid hen zeer ter harte ging, maar zij konden zich slechts bij enkele van de door de regering genoemde voorbeelden voorstellen, dat het secundaire gebruik van fonogrammen vervangbaar is door live-muziek Zij dachten hierbij vooral aan de muzieksoort popmuziek in een beperkt aantal gelegenheden Voor andere vormen van gebruik achtten zij dit illusoir

De leden van de CDA-fractie vroegen de regering aan te geven in welke mate er voor het midden- en kleinbedrijf een lastenverzwaring zal optreden, gezien het gegeven dat een vergoeding voor het secundaire gebruik naar de regering verwacht - en kennelijk ook onbillijk acht - niet zal leiden tot lagere rechten die al aan BUMA/STEMRA worden afgedragen

Zij hadden er kennis van genomen, dat de regering de financiele gevolgen niet zwaar genoeg vond om een volledig voorbehoud te maken en de rechtspositie van uitvoerende kunstenaars te zeer uit te hollen

Nu had de regering in het antwoord op een van hun vragen aangegeven, dat overeenkomsten met branche-organisaties wellicht tot lagere kosten bij inning zouden kunnen leiden

Gelet op het verzet van een aantal voor het onderhavige onderwerp relevante branche-organisaties vroegen deze leden - zoals gesuggereerd door de voorzitter van de Raad voor het Filiaal- en *Grootwinkelbedrijf in zijn toespraak voor de algemene ledenvergadering* op 1 oktober 1987 - of het in het voornemen van de Staatssecretaris van Economische Zaken, belast met het midden- en kleinbedrijf, ligt sommige branches te compenseren, zoals dat ook gebeurt door de Minister van WVC bij de betaling van omroepbijdragen voor de hotelbranche Indien dat niet het geval is, zouden zij aangegeven willen zien of een zekere differentiatie bij de toepassing van artikel 12 niet gerechtvaardigd zou kunnen zijn Naar het oordeel van de leden van de CDA-fractie konden namelijk niet alle vormen van secundair gebruik op een lijn gesteld worden Achtergrondmuziek, gebruikt voor omroepdoeleinden of gebruikt als basis voor commerciele activiteiten zoals in discotheken vonden zij niet alle in dezelfde mate een bedreiging van de positie van uitvoerende kunstenaars Gaarne vernamen zij een nadere reactie van de regering, waarna zij hun definitieve standpunt ten aanzien van het van toepassing verklaren van artikel 12 zouden bepalen

NEV Nota naar aanleiding van het eindverslag Goedkeuringswet

De leden van de CDA-fractie waren nog niet overtuigd van de redenen die de regering heeft om het secundair gebruik van fonogrammen onverkort te doen gelden

Er zij op gewezen dat ingevolge artikel 2 van het onderhavige voorstel van rijkswet twee voorbehouden zullen worden gemaakt bij de bekrachtiging van het Verdrag Zo zal artikel 12 van het Verdrag niet van toepassing zijn op fonogrammen waarvan de producent geen onderdaan is van een andere verdragsluitende Staat en zullen voorts fonogrammen waarvan de producent wel onderdaan is van een verdragsluitende Staat in omvang en duur de bescherming genieten, welke deze laatste Staat verleent aan fonogrammen die voor de eerste maal zijn vastgelegd door een

onderdaan van het Koninkrijk

Artikel 12 van het Verdrag zal derhalve niet onverkort van toepassing zijn In het onderhavige wetsvoorstel is, anders dan in de Ierse en Britse regeling, de toepasselijkheid van artikel 12 niet uitgesloten ten aanzien van bepaalde soorten gebruik Voor een dergelijke beperking bestaat naar onze mening geen aanleiding Een uitsluiting van artikel 12 ten aanzien van bepaalde vormen van secundair gebruik zou ertoe leiden dat de regeling inzake naburige rechten nog meer zou afwijken van de Auteurswet 1912, die in dit opzicht verdergaande eisen stelt en het secundaire gebruik van auteursrechtelijk beschermde werken afhankelijk stelt van het toestemmingsvereiste van de rechthebbende Daarentegen creeert artikel 12 van het Verdrag van Rome slechts een vergoedingsaanspraak

Bovendien kunnen dergelijke uitzonderingen tot misbruik leiden, hetgeen de rechtspositie van de uitvoerende kunstenaar en fonogrammenproducent uitholt Voorts compliceren dergelijke uitzonderingen de praktische uitvoering van de regeling

Overigens laat het ontbreken van beperkingen ten aanzien van bepaalde vormen van secundair gebruik onverlet dat de organisatie, die met de inning van de op grond van artikel 12 verschuldigde vergoedingen zal worden belast, de vrijheid heeft om in bepaalde gevallen, bijvoorbeeld wanneer er sprake is van liefdadige activiteiten, een lagere vergoeding voor het secundair gebruik in rekening te brengen of daarvan in het geheel af te zien

De leden van de CDA fractie vonden ook de overwegingen ten aanzien van het secundair gebruik voor commerciele doeleinden niet overtuigend, in het bijzonder het argument van de werkgelegenheid van uitvoerende kunstenaars Wij zijn ons ervan bewust dat het recht op een billijke vergoeding krachtens artikel 12 van het Verdrag geen werkgelegenheid zal verschaffen aan de uitvoerende kunstenaars Wel kan deze aanspraak in sommige gevallen als een - zij het beperkte - financiele compensatie worden aangemerkt voor de aantasting van de mogelijkheid tot live-optreden Het spreekt echter vanzelf dat niet ieder secundair gebruik van een fonogram als een vervanging van een live optreden kan worden aangemerkt Ook andere overwegingen liggen ten grondslag aan het oordeel van de regering dat toepassing van artikel 12 van het Verdrag gerechtvaardigd is Zoals op blz 10 van de MvA [zie hierboven p 366] is overwogen, zou het buiten toepassing laten van artikel 12 ertoe leiden dat aan derden het secundair gebruik van fonogrammen zou zijn toegestaan zonder dat daartegenover enige vergoeding staat Het zou naar onze mening te ver gaan indien derden van deze voortbrengsels, aan de totstandkoming waarvan vaak bijzondere gaven en inspanningen van technische en financiele aard ten grondslag liggen, zouden kunnen profiteren, zelfs zonder enige vergoeding Bovendien moet niet uit het oog worden verloren dat het secundair gebruik ten goede kan komen aan het bedrijf van de gebruiker

De leden van de CDA-fractie vroegen voorts naar de omvang van de lastenverzwaring voor het midden en kleinbedrijf Opgemerkt zij dat de invoering van een nationale regeling inzake naburige rechten voor het midden- en kleinbedrijf in het bijzonder financiele gevolgen kan hebben voor zover het betreft het zogenoemde secundair gebruik van fonogrammen In de brief van 3 maart 1986 (kamerstukken II 1985/86, 19 435, nr 1) zijn de geschatte financiele gevolgen van het partij worden bij het Verdrag van Rome, voor wat betreft het secundair gebruik, aangegeven

De financiele gevolgen van het gebruik van achtergrondmuziek in winkelcentra, ateliers, fabrieken, werkplaatsen en vliegvelden worden geschat op f 1 750 000 Eenzelfde bedrag zal naar schatting gemoeid zijn met het gebruik van fonogrammen door de horeca en in discotheken Er bestaat geen aanleiding om te veronderstellen dat de introductie van een vergoedingsplicht voor het secundair gebruik van fonogrammen zal leiden tot een lagere vergoeding aan de Vereniging BUMA voor de uitvoering in het openbaar van muziekwerken Het gaat hier immers om verschillende categorieen rechthebbenden, te weten de houders van naburige rechten, uitvoerende kunstenaars, omroeporganisaties en fonogrammenproducenten enerzijds en auteursrechthebbenden, zoals componisten en tekstdichters anderzijds

De leden van de CDA-fractie vroegen voorts of het in het voornemen van de Staatssecretaris

van Economische Zaken, belast met het midden en kleinbedrijf, ligt sommige branches te compenseren zoals dat ook gebeurt bij de betaling van omroepbijdragen voor de hotelbranche Indien dat niet het geval is, zouden deze leden aangegeven willen zien of een zekere differentiatie bij de toepassing van artikel 12 niet gerechtvaardigd zou kunnen zijn

Er zij op gewezen dat de hoogte van de voor secundair gebruik van een fonogram verschuldigde vergoeding niet - zoals de omroepbijdrage - van overheidswege zal worden vastgesteld, maar in contractuele onderhandelingen tussen (organisaties van) gebruikers en rechthebbenden Compensatie van overheidswege van bepaalde branches is derhalve niet mogelijk Het vorenstaande sluit evenwel niet uit dat er in de praktijk verschillende tarieven worden afgesproken voor de verschillende vormen waarin het secundair gebruik van fonogrammen zich kan voordoen Het is zeker niet te verwachten dat er een tarief zal worden afgesproken, onafhankelijk van de aard van het gebruik van het fonogram De aard van het secundair gebruik zal een belangrijke factor zijn bij de vaststelling van de hoogte van de daarvoor verschuldigde vergoeding In dit verband zij erop gewezen dat ten aanzien van de uitvoering in het openbaar van door het auteursrecht beschermde muziekwerken ook verschillende categorieen worden onderscheiden (bijvoorbeeld mechanische achtergrondmuziek en amusementsmuziek), waarvoor aan de hand van bepaalde criteria gedifferentieerde vergoedingen in rekening worden gebracht

H Handelingen Tweede Kamer 1988-1989, 17 mei 1989, p. 6205:

De heer Koetje (CDA) Ten aanzien van een onderdeel van het verdrag is mijn fractie nogal kritisch geweest Bij het begin van de behandeling hadden wij nogal wat twijfels in verband met artikel 12 van het Verdrag van Rome Dat artikel houdt in dat voor het secundaire gebruik, ook voor de uitvoerende kunstenaars en producenten, een billijke vergoeding kan worden gevraagd De gedachtenwisseling heeft hier tot een goede uitwisseling van argumenten geleid en mijn fractie gaat er uiteindelijk mee akkoord dat er op dit onderdeel geen al dan niet gedeeltelijk voorbehoud wordt gemaakt De antwoorden van de regering, vooral waar het de mogelijkheden voor misbruik, complicering van de uitvoeringslasten en de wezenlijke uitholling van het verdrag betreft, hebben ons overtuigd Overigens is aan de hand van de beantwoording duidelijk geworden dat bij de invulling van de vergoedingsregeling vormen van differentiatie in tariefstelling mogelijk zijn op basis van de doeleinden van het gebruik van fonogrammen Voorzitter, ook dat antwoord heeft geholpen

Verder is er de overweging dat er geen fundamentele afwijkingen ontstaan ten opzichte van negen van de andere EG-landen Op het secundaire gebruik bij liefdadige activiteiten zal mijn fractie zo nodig terugkomen bij de behandeling van de nationale regeling Wij hebben, zoals is gebleken, sympathie voor de Engelse regeling op dit punt

Wat de tariefstelling betreft, merkt de fractie van het CDA op dat de vergoeding ook in dit geval door de desbetreffende organisaties in het kader van onderhandelingen zal worden vastgesteld De systematiek die in de Auteurswet gebruikelijk is, wordt hiermee voortgezet en dat past naar ons oordeel ook bij een op het privaatrecht gebaseerde regeling mijn fractie beseft echter dat het draagvlak voor de vergoeding nog niet in alle sectoren optimaal is ik doel hier vooral op de bezwaren die bij voorbeeld door de Raad voor het filiaal en grootwinkelbedrijf tegen dit verdrag naar voren zijn gebracht, onlangs nog in het gepresenteerde jaarverslag over 1988 De aangevoerde redenen hebben ons echter niet overtuigd Ook na bestudering van het oordeel van de regeringscommissaris voor de vereniging BUMA over een slepend conflict inzake tariefvaststelling tussen BUMA en genoemde raad meent de fractie van het CDA dat toch het beste kan worden gekozen voor de weg, waarbij via contractuele onderhandelingen wordt gestreefd naar overeenstemming

Naar aanleiding van het genoemde conflict wil ik, vooruitlopend op de nationale regeling inza-

ke naburige rechten en vergoeding, enkele opmerkingen maken In het verdrag wordt de mogelijkheid gegeven, dat bij gebrek aan overeenstemming de nationale wetgeving de hoogte van de vergoeding bepaalt Uit de nota naar aanleiding van het eindverslag maken wij op, dat de minister kiest voor conflictbeslechting door de rechtbank te Den Haag Graag verneem ik van de minister waarom hiervoor is gekozen

De achtergrond van de vraag is ook, dat door het veld van rechthebbenden en degenen die de gelden opbrengen het toezicht op de inningsorganisatie aan de orde wordt gesteld, waarschijnlijk onder invloed van het groeiend aantal vergoedingsregelingen Zojuist had ik het er ook al even over Hoe dit ook zij, naar onze mening is het daarom des te meer van belang dat er een goed draagvlak blijft voor de doeleinden van het auteursrecht en de naburige rechten gezamenlijk en ook voor de manier waarop die doeleinden via inning en repartitie van vergoedingen worden ingevuld In dit verband en ook op grond van bestudering van het eerder genoemde conflict en de keuze die de minister voor conflictbeslechting maakt bij de naburige rechten, lijkt het mijn fractie de moeite waard om nog eens te kijken naar de positie van de regeringscommissaris, mede in verband met het herijken van de nieuwe regelingen, maar niet omdat wij kritiek hebben, op zijn functioneren Zou het niet goed kunnen werken als de regeringscommissaris voor regelingen in de Auteurswet en voor de naburige rechten wat meer armslag of beslissingsbevoegdheid krijgt om een meer formele arbiterrol te vervullen bij conflicten, bijvoorbeeld over de hoogte van de vergoedingen en de repartitie van gelden, zonder rechtbanken meteen daarmee te belasten als er conflicten zijn? Wij zouden het de moeite waard vinden als daar eens verder over nagedacht werd Ik vraag de minister dat te doen en het toezicht bij gelegenheid eens te moderniseren

Artikel 13 Verdrag van Rome [Rechten omroeporganisatie]

Omroeporganisaties genieten het recht toe te staan of te verbieden

(a) de heruitzending van hun uitzendingen,

(b) de vastlegging van hun uitzendingen,

(c) de reproduktie

(i) van zonder hun toestemming vervaardigde vastleggingen van hun uitzendingen,

(ii) van overeenkomstig de bepalingen van artikel 15 gemaakte vastleggingen van hun uitzendingen, indien de reproduktie wordt vervaardigd voor andere doeleinden dan in die bepalingen bedoeld,

(d) de overbrenging aan het publiek van hun televisieuitzendingen indien deze overbrenging geschiedt in voor het publiek toegankelijke plaatsen tegen betaling van entreegeld, het wordt overgelaten aan de nationale wetgeving van de Staat waar aanspraak op bescherming van dit recht wordt gemaakt, de voorwaarden te bepalen waarop dit recht kan worden uitgeoefend

MvT Memorie van toelichting Goedkeuringswet

Artikel 13 geeft de beschermingsomvang aan die toekomt aan de derde categorie rechthebbenden van het Verdrag, de omroeporganisaties Aan deze categorie wordt het recht toegekend om bepaalde activiteiten op het terrein van de omroep toe te staan danwel te verbieden Het gaat hier om de volgende activiteiten

a) de heruitzending van hun uitzendingen, het begrip heruitzending is gedefinieerd in artikel 3, onder (g),

b) de vastlegging van hun uitzendingen, tijdens de Diplomatieke Conferentie werd overeengekomen dat het verbod om een uitzending vast te leggen ook omvat het vastleggen van delen van een uitzending Men heeft zich echter onthouden van een standpuntbepaling met betrekking tot de vraag of een foto van een televisieuitzending al of niet een deel van de uitzending vormt

Besloten is deze vraag over te laten aan de nationale wetgeving van elke verdragsluitende Staat,

c) de reproductie van

(i) zonder hun toestemming vervaardigde vastleggingen van hun uitzendingen,

(ii) overeenkomstig de bepalingen van artikel 15 gemaakte vastleggingen van hun uitzendingen, indien de reproductie wordt vervaardigd voor andere doeleinden dan in die bepalingen bedoeld, onderdeel (c) van artikel 13 is gelijk aan artikel 7, eerste lid, onderdeel (c), dat de positie van de uitvoerende kunstenaars regelt In het rapport van de rapporteur-generaal wordt erop gewezen dat deze parallellie ertoe leidt dat in de gevallen waarin in de termen van artikel 15 de vastlegging is gemaakt zonder de toestemming van de omroeporganisatie artikel 13, onderdeel (c), (ii) en niet artikel 13, onderdeel (c), (i) van toepassing is,

d) de openbaarmaking van televisieuitzendingen, indien dit geschiedt in voor het publiek toegankelijke plaatsen tegen betaling van entreegeld

Aan deze bevoegdheid ligt de gedachte ten grondslag dat dit gebruik van televisieuitzendingen geschiedt (bijvoorbeeld door cafe/hoteleigenaren, exploitanten van bioscopen) om het publiek aan te trekken Zij gebruiken de prestaties van de omroeporganisaties voor lucratieve doeleinden Dit is in het bijzonder het geval bij de uitzending van belangrijke sportgebeurtenissen en andere belangrijke evenementen Door deze uitzending in openbare gelegenheden kan (een deel van) het publiek ervan afzien om het desbetreffende evenement bij te wonen Dit zou ertoe kunnen leiden dat de organisatoren van dergelijke evenementen de omroeporganisaties alleen toestemming geven voor televisieuitzending van een dergelijke gebeurtenis, als zij in staat zijn de publieke ontvangst te controleren

Opgemerkt zij dat in onderdeel (d) wel twee voorwaarden worden genoemd er moet sprake zijn van een voor het publiek toegankelijke plaats en er moet entreegeld worden betaald Het verplicht gebruik van een consumptie kan evenwel niet gelijkgesteld worden met de betaling van entreegeld Het gaat erom dat men een bepaald bedrag moet betalen om de desbetreffende lokaliteit te kunnen betreden

Het slot van artikel 13 laat het aan de nationale wetgeving over om de voorwaarden vast te stellen voor de uitoefening van dit recht Overigens biedt artikel 16, eerste lid, onderdeel (b), de mogelijkheid om de toepassing van dit artikelonderdeel uit te sluiten Er zij nog op gewezen dat artikel 13 niet voorziet in een bescherming van omroeporganisaties tegen de doorgifte van hun signalen via de kabel

Artikel 14 Verdrag van Rome [Duur]

De duur van de ingevolge dit Verdrag toe te kennen bescherming loopt tot ten minste het einde van een tijdvak van 20 jaar, berekend vanaf het einde van het jaar waarin

(a) de vastlegging geschiedde - voor fonogrammen en voor daarop opgenomen uitvoeringen,

(b) de uitvoering plaats vond - voor niet op fonogrammen opgenomen uitvoeringen,

(c) de uitzending plaats vond - voor uitzendingen

MvT Memorie van toelichting Goedkeuringswet

In dit artikel wordt de beschermingsduur van de in het Verdrag toegekende rechten geregeld De beschermingstermijn is voor de drie categorieen rechthebbenden hetzelfde, zij het dat deze termijnen voor elke categorie rechthebbenden op een ander moment begint te lopen

Artikel 14 voorziet in een minimum beschermingstermijn, de verdragsluitende Staten mogen geen kortere termijn vaststellen

De ontwerp-tekst van het Verdrag hield in dat de beschermingsduur werd bepaald door de wet van het land waar de beschermingsduur werd ingeroepen Voorts bevatte deze tekst een bepaling die inhield dat geen enkel land verplicht was bescherming voor een langere periode te verlenen dan de in het land van oorsprong geldende termijn De uiteindelijke tekst van het Verdrag bevat geen enkele regel van deze strekking, aangezien men een dergelijke bepaling overbodig achtte De Diplomatieke Conferentie kwam tot de conclusie dat het niet nodig was terzake een bepaling op te nemen, aangezien het beginsel van nationale behandeling met zich brengt dat de beschermingstermijn wordt bepaald door de wet van het land, waar de bescherming wordt ingeroepen

In dit verband zij er op gewezen dat artikel 14 geen betrekking heeft op de interne wetgeving van een land, maar alleen eist dat in de internationale situaties, waarop het Verdrag ziet, een zekere minimum termijn in acht wordt genomen

Met betrekking tot de vergelijking van termijnen concludeerde de Diplomatieke Conferentie dat een bepaling terzake alleen van belang zou kunnen zijn voor de bescherming van rechten in verband met secundair gebruik Men was van mening dat deze situatie voldoende was gedekt door artikel 16, eerste lid, onderdeel (a), iv, dat uitdrukkelijk reciprociteit toestaat ten aanzien van de beschermingsduur Vergelijking van termijnen achtte men niet noodzakelijk met betrekking tot het recht op reproduktie van vastleggingen, in het bijzonder omdat in de meeste landen niet-toegestane verveelvoudigingen worden aangemerkt als een daad van oneerlijke concurrentie, waarvoor geen vastomlijnde termijnen gelden

Het begin van de beschermingstermijn is voor de drie categorieen rechthebbenden als volgt geregeld in artikel 14

- voor fonogrammen en daarop opgenomen uitvoeringen begint de termijn van 20 jaar te lopen vanaf het einde van het jaar waarin de vastlegging plaatsvond Uitvoerende kunstenaars en producenten van fonogrammen worden hier op gelijke voet behandeld Voor beiden loopt de beschermingstermijn op hetzelfde moment af,
- voor uitvoeringen die niet op een fonogram zijn vastgelegd, begint de termijn vanaf het einde van het jaar waarin deze uitvoering plaatsvond,
- voor omroepuitzendingen geldt als aanknopingspunt het einde van het jaar waarin de uitzending plaatsvond

Artikel 15 Verdrag van Rome [Beperkingen]

1 Iedere Verdragsluitende Staat kan, in zijn nationale wetgeving, voorzien in uitzonderingen op de door dit Verdrag gewaarborgde bescherming ten aanzien van

(a) prive-gebruik,

(b) gebruik van korte uittreksels in verband met de berichtgeving over actuele gebeurtenissen,

(c) kortstondige vastlegging door een omroeporganisatie met gebruikmaking van haar eigen middelen en voor haar eigen uitzendingen,

(d) gebruik uitsluitend ten behoeve van onderwijs of wetenschappelijk onderzoek

2 Ongeacht het eerste lid van dit artikel kan een Verdragsluitende Staat, in zijn nationale wetgeving, voorzien in dezelfde soorten beperkingen ten aanzien van de bescherming van uitvoerende kunstenaars, producenten van fonogrammen en omroeporganisaties, als waarin hij in zijn binnenlandse wetten en voorschriften voorziet in verband met de bescherming van het auteursrecht van werken van letterkunde en kunst Er mag evenwel slechts in dwanglicenties worden voorzien voor zover deze verenigbaar zijn met dit Verdrag

MvT Memorie van toelichting Goedkeuringswet

Eerste lid

In artikel 15, eerste lid, wordt het aan de verdragsluitende Staten toegestaan om in hun nationa-

le wetten en voorschriften bepaalde uitzonderingen te maken op de door het Verdrag gewaarborgde bescherming Deze uitzonderingen zijn van toepassing op de drie in het Verdrag genoemde categorieen rechthebbenden Deze uitzonderingen hebben betrekking op a) prive-gebruik, b) het gebruik van korte uittreksels in verband met de berichtgeving over actuele gebeurtenissen, c) kortstondige vastlegging door een omroeporganisatie met gebruikmaking van eigen middelen en ten behoeve van eigen uitzendingen en d) gebruik uitsluitend voor onderwijs of wetenschappelijk onderzoek

De onder a) genoemde uitzondering voor prive-gebruik is ontleend aan het auteursrecht In beginsel staat dit begrip tegenover collectief gebruik en veronderstelt het ontbreken van een winstoogmerk

De tweede uitzondering is analoog aan het bepaalde in artikel 10bis van de Berner Conventie voor de bescherming van werken van letterkunde en kunst Met deze uitzondering wordt beoogd te voorkomen dat rapportages over actuele onderwerpen worden gehinderd door het feit dat naburige rechthebbenden zich zouden kunnen verzetten tegen de vastlegging of uitzending van delen van hun prestaties, die in het geheel van de rapportage slechts van ondergeschikt belang zijn Gedacht kan bijvoorbeeld worden aan een militair muziekkorps dat bij de ontvangst van een buitenlands staatshoofd het volkslied speelt Het is in een dergelijk geval niet gerechtvaardigd dat de rechthebbenden het gebruik van hun prestaties zouden kunnen beletten

Ook de derde uitzonderingsgrond is ontleend aan de Berner Conventie en wel aan artikel 11 bis, derde lid Het doel van deze uitzondering is in wezen van technische aard, namelijk het geven aan televisie- en radiostations, waaraan het is toegestaan uitzendingen te verrichten van de noodzakelijke mogelijkheden om vastleggingen en reprodukties van vastleggingen waaraan zij in de praktijk behoefte hebben, tot stand te brengen Dit kan bijvoorbeeld noodzakelijk zijn in verband met een efficienter gebruik van de zendapparatuur

De laatste in het eerste lid van artikel 15 genoemde uitzondering is eveneens door het auteursrecht geinspireerd

Tweede lid

Ingevolge dit lid is het aan de verdragsluitende Staten toegestaan om in hun wetten en voorschriften dezelfde beperkingen ten aanzien van de bescherming van uitvoerende kunstenaars, producenten van fonogrammen en omroeporganisaties te stellen als ten aanzien van de bescherming van het auteursrecht op werken van letterkunde en kunst

In het rapport van de rapporteur-generaal van de Diplomatieke Conferentie wordt als voorbeeld genoemd dat een verdragsluitende Staat, die citeren ten behoeve van kritiek of vrij gebruik voor charitatieve doeleinden toestaat, deze uitzonderingen ook kan toestaan ten aanzien van de in het Verdrag genoemde categorieen rechthebbenden De laatste zin van het tweede lid beperkt de vrijheid van de verdragsluitende Staten in die zin, dat dwanglicenties slechts kunnen worden ingevoerd voor zover zij verenigbaar zijn met het Verdrag Zo zou de invoering van een dwanglicentie met betrekking tot de in het eerste lid van artikel 7 voorziene bevoegdheden van uitvoerende kunstenaars onverenigbaar zijn met de strekking van laatstgenoemd artikel Wel zou de invoering van een dwanglicentie met betrekking tot het tweede lid van artikel 7 stroken met het Verdrag

Artikel 16 Verdrag van Rome [Voorbehouden; reciprociteit]

1 Iedere Staat is, wanneer hij partij bij dit Verdrag wordt, gebonden door alle verplichtingen en geniet alle voordelen daarin bepaald Een Staat kan evenwel te allen tijde, middels een bij de Secretaris- Generaal van de Verenigde Naties nedergelegde kennisgeving verklaren dat hij

(a) wat artikel 12 betreft

(i) de bepalingen van dat artikel niet zal toepassen,

(ii) de bepalingen van dat artikel niet zal toepassen ten aanzien van bepaalde soorten gebruik,

(iii) wat fonogrammen betreft waarvan de producent geen onderdaan is van een andere Verdragsluitende Staat, datartikel niet zal toepassen,

(iv) wat geluidsdragers betreft waarvan de producent onderdaan is van een andere Verdragsluitende Staat, de in dat artikel voorziene bescherming zal beperken tot de mate waarin en tot de duur waarvoor de laatstgenoemde Staat bescherming toekent aan fonogrammen die voor het eerst zijn vastgelegd door een onderdaan van de Staat die de verklaring aflegt, het feit dat de Verdragsluitende Staat waarvan de producent onderdaan is, niet aan dezelfde gerechtigde(n) bescherming toekent als de Staat die de verklaring aflegt wordt echter niet beschouwd als een verschil in de mate van bescherming,

(b) wat artikel 13 betreft, niet letter (d) van dat artikel zal toepassen, indien een Verdragsluitende Staat zulk een verklaring aflegt, zijn de andere Verdragsluitende Staten niet verplicht het in artikel 13, letter (d) bedoelde recht toe te kennen aan omroeporganisaties waarvan het hoofdkantoor in die Staat is gelegen

2 Indien de in het eerste lid van dit artikel bedoelde kennisgeving wordt gedaan na de datum van nederlegging van de akte van bekrachtiging, aanvaarding of toetreding, wordt de kennisgeving van kracht zes maanden nadat zij is nedergelegd

MvT Memorie van toelichting Goedkeuringswet

Dit artikel geeft de verdragsluitende Staten de mogelijkheid om ten aanzien van bepaalde artikelen van het Verdrag voorbehouden te maken Enerzijds wordt in artikel 16 het toepassingsgebied van het Verdrag afgebakend, anderzijds biedt dit artikel de verdragsluitende Staten de mogelijkheid, zij het beperkt, om dit toepassingsgebied zelf in te vullen, hetgeen bijdraagt aan een universele aanvaarding van het Verdrag

De eerste zin van artikel 16 legt - wellicht ten overvloede - vast, dat de Staten die partij worden bij het Verdrag, gebonden zijn aan de in het Verdrag neergelegde verplichtingen en alle voordelen daarvan genieten Het betreft hier een in het internationale recht gebruikelijke formule, die evenwel niets toevoegt aan de inhoud van het Verdrag

Artikel 16 staat het maken van voorbehouden slechts toe met betrekking tot de artikelen 12 en 13 De verdragsluitende Staten kunnen voorts kiezen uit verschillende voorbehouden ter zake van deze artikelen Onderdeel (a) van artikel 16, eerste lid, heeft betrekking op voorbehouden ten aanzien van het in artikel 12 voorziene recht op een billijke vergoeding in verband met secundair gebruik van fonogrammen

In de eerste plaats kan een verdragsluitende Staat verklaren de bepalingen van artikel 12 niet toe te passen Dit voorbehoud houdt in dat er voor het secundair gebruik van fonogrammen geen recht op een billijke vergoeding bestaat

In de tweede plaats kan een verdragsluitende Staat verklaren dat hij de bepalingen van artikel 12 niet toepast ten aanzien van bepaalde vormen van secundair gebruik Dit voorbehoud dient volgens de Diplomatieke Conferentie aldus te worden uitgelegd dat een Staat mag beslissen geen billijke vergoeding toe te kennen voor elk gebruik voor een omroepuitzending, of enige andere vorm van openbaarmaking dan wel voor een bepaalde vorm van omroepuitzending of openbaarmaking Opgemerkt zij, dat de Staten geheel vrij zijn in hun keuze en in de daaraan ten grondslag liggende overwegingen

De derde mogelijkheid houdt in dat een verdragsluitende Staat verklaart artikel 12 niet toe te passen ten aanzien van fonogrammen waarvan de producent geen onderdaan is van een andere verdragsluitende Staat Deze uitzondering brengt met zich mee dat artikel 12 niet wordt toegepast ten aanzien van een fonogram dat voor de eerste keer in een verdragsluitende Staat is vastgelegd of op de markt is gebracht, indien de eerste vastlegging niet is verricht door een onderdaan van

een verdragsluitende Staat

In dit verband zij erop gewezen, dat dit voorbehoud betrekking heeft op de in artikel 12 voorziene billijke vergoeding en niet op de rechthebbenden daarop Zo zal, indien een verdragsluitende Staat dit voorbehoud maakt, geen billijke vergoeding toekomen aan fonogrammenproducenten die geen onderdaan zijn van een verdragsluitende Staat noch aan uitvoerende kunstenaars, zelfs indien de nationale wet aan deze laatsten wel het recht op een billijke vergoeding toekent

Tenslotte kan een verdragsluitende Staat de bescherming van fonogrammen, waarvan de producent onderdaan is van een andere verdragsluitende Staat, beperken tot de mate waarin en de duur waarvoor de laatste Staat bescherming toekent aan geluidsdragers die voor het eerst zijn vastgelegd door een onderdaan van eerstgenoemde Staat die een dergelijke verklaring aflegt

Deze bepaling staat in het algemeen bekend als de materiele wederkerigheidsclausule Zoals uitdrukkelijk onder (iv) van onderdeel (a) van het eerste lid van artikel 16 is vermeld, heeft deze bepaling zowel betrekking op de beschermingsomvang als de beschermingsduur

Dit voorbehoud heeft de strekking te voorkomen dat verdragsluitende Staten die een volledige toepassing van artikel 12 aanvaarden en dus een recht op een billijke vergoeding voor secundair gebruik-van fonogrammen kennen, worden benadeeld ten opzichte van verdragsluitende Staten, die de toepassing van dit artikel uitsluiten of beperken In een tweede zin onder (iv) wordt een beperking aangebracht in de toepassing van deze materiele wederkerigheidsbepaling Deze beperking houdt in dat de onder (iv) voorziene vergelijking niet van toepassing is op de rechthebbenden Een verdragsluitende Staat die zowel aan de producent als de uitvoerende kunstenaar bescherming toekent mag deze bescherming niet onthouden aan onderdanen van een Staat die deze bescherming alleen toekent aan de uitvoerende kunstenaar of alleen aan de fonogrammenproducent Evenmin mag een verdragsluitende Staat die alleen bescherming verleent aan de producent, deze onthouden aan een verdragsluitende Staat die de bescherming alleen toekent aan de uitvoerende kunstenaar en omgekeerd In de praktijk komt deze bepaling erop neer dat, indien in verdragsluitende Staat A het recht op een billijke vergoeding alleen aan de fonogrammenproducent is toegekend, in verdragsluitende Staat B alleen aan de uitvoerende kunstenaar en in verdragsluitende Staat C aan beiden, dit verschil niet mag worden aangemerkt als een verschil in de mate van bescherming De bepaling inzake de materiele wederkerigheid mag in de relatie tussen deze landen niet worden ingeroepen Tenslotte zij erop gewezen dat, zoals blijkt uit artikel 2 van het voorstel van wet, het in de bedoeling ligt voor het Koninkrijk zoals ook vele andere landen die reeds partij zijn bij het Verdrag hebben gedaan, de onder (iii) en (iv) voorziene voorbehouden te maken

Er zij in dit verband nog op gewezen dat andere dan de in artikel 31 van het Verdrag genoemde voorbehouden niet kunnen worden gemaakt

De tweede in artikel 16 voorziene categorie van voorbehouden betreft artikel 13, onderdeel (d) Dit onderdeel heeft betrekking op de bescherming van omroeporganisaties tegen de openbaarmaking van hun televisieuitzendingen Onderdeel (d) van artikel 13 geeft de verdragsluitende Staten de mogelijkheid om deze bescherming geheel uit te sluiten - dat wil zeggen dat de omroeporganisaties het recht wordt onthouden om de openbaarmaking van televisieuitzendingen in voor het publiek toegankelijke plaatsen toe te staan of te verbieden Uit de tweede zinsnede van onderdeel (b) vloeit voort dat, indien een verdragsluitende Staat dit voorbehoud heeft gemaakt, de andere verdragsluitende Staten niet verplicht zijn het in artikel 13, onderdeel (d), voorziene recht met betrekking tot de openbare uitzending van televisieprogramma's, toe te kennen aan omroeporganisaties die hun hoofdkantoor in die Staat hebben Evenals voor het secundair gebruik van fonogrammen, bevat het Verdrag terzake een wederkerigheidsclausule

In de aanhef van artikel 16 is tot uitdrukking gebracht dat een verdragsluitende Staat te allen tijde de in dit artikel voorziene voorbehouden mag maken Deze mogelijkheid is derhalve niet beperkt tot het moment van toetreding tot het Verdrag In het rapport van de rapporteur-generaal wordt in dit verband opgemerkt dat met deze mogelijkheid wordt beoogd de Staten de gelegen-

heid te geven ook na de toetreding tot het Verdrag voorbehouden te maken, indien dit in verband met wijzigingen in de nationale wetgeving wenselijk zou zijn Een voorbehoud, dat na de toetreding wordt gemaakt, wordt effectief zes maanden nadat de kennisgeving ter zake is neergelegd Deze termijn is langer dan die waarin artikel 25 van het Verdrag voorziet De reden is dat de andere verdragsluitende Staten hierover moeten worden geïnformeerd, zodat zij zonodig maatregelen kunnen treffen

Indien de regering van mening zou zijn dat in een later stadium nog voorbehouden voor het Koninkrijk gemaakt zouden moeten worden, zullen dergelijke voorbehouden eerst aan de goedkeuring van de Staten Generaal moeten worden onderworpen

VV Voorlopig verslag Goedkeuringswet

[Zie VV bij Artikel 12 hierboven]

MvA Memorie van Antwoord Goedkeuringswet

[Zie MvA bij Artikel 12 hierboven]

EV Eindverslag Goedkeuringswet

[Zie EV bij Artikel 12 hierboven]

NEV Nota naar aanleiding van het eindverslag Goedkeuringswet

[Zie NEV bij Artikel 12 hierboven]

H Handelingen Tweede Kamer

[Zie H bij Artikel 12 hierboven]

Artikel 17 Verdrag van Rome [Voorbehouden]

Een Staat die op 26 oktober 1961 aan producenten van fonogrammen uitsluitend op basis van het vastleggingscriterium bescherming toekent, kan, door middel van een op het tijdstip van bekrachtiging, aanvaarding of toetreding bij de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties nedergelegde kennisgeving, verklaren dat hij, voor de toepassing van artikel 5, uitsluitend het vastleggingscriterium zal toepassen en, voor de toepassing van artikel 16, eerste lid, letter (a), onder (iii) en (iv), het vastleggingscriterium in plaats van het nationaliteitscriterium

MvT Memorie van toelichting Goedkeuringswet

In artikel 17 wordt aan verdragsluitende Staten, die op 26 oktober 1961 aan producenten van fonogrammen uitsluitend op basis van het vastleggingscriterium bescherming toekennen (het betreft hier hoofdzakelijk de Scandinavische landen), toegestaan met betrekking tot artikel 5 alleen het vastleggingscriterium toe te passen Eveneens wordt aan deze landen toegestaan met betrekking tot artikel 16, eerste lid, onderdeel (a), onder (iii) en (iv) het vastleggingscriterium toe te passen in plaats van het nationaliteitscriterium

Hoewel ten aanzien van de bescherming van fonogrammenproducenten het nationaliteitsbegin-

sel uitgangspunt is van het Verdrag, wordt aan de in artikel 17 omschreven groep landen bij wijze van uitzondering toegestaan om het vastleggingscriterium te hanteren

De daartoe strekkende verklaring moet op het moment van aanvaarding, bekrachtiging of toetreding worden afgelegd Anders dan de in artikel 16 voorziene voorbehouden kan deze verklaring niet op een later tijdstip worden afgelegd

Artikel 18 Verdrag van Rome [Intrekking voorbehouden]

Een Staat die een kennisgeving heeft nedergelegd ingevolge artikel 5, derde lid, artikel 6, tweede lid, artikel 16, eerste lid of artikel 17, kan, door middel van een latere kennisgeving, nedergelegd bij de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties, de reikwijdte daarvan beperken of deze intrekken

MvT Memorie van toelichting Goedkeuringswet

Op voorstel van Nederland voorziet artikel 18 in de mogelijkheid om bepaalde op grond van het Verdrag gemaakte voorbehouden (artikel 5, derde lid, artikel 6, tweede lid, artikel 16, eerste lid, of artikel 17) te beperken of in te trekken Dit dient te geschieden door middel van een kennisgeving, neergelegd bij de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties Een dergelijke kennisgeving kan te allen tijde geschieden Indien de regering in een later stadium een dergelijke kennisgeving zou willen doen, zal deze eerst aan de goedkeuring van de Staten-Generaal moeten worden onderworpen

Artikel 19 Verdrag van Rome [Bijdragen aan filmwerken]

Niettegenstaande elke andere bepaling in dit Verdrag is artikel 7 niet langer van toepassing, wanneer een uitvoerende kunstenaar eenmaal heeft toegestemd in de opneming van zijn uitvoering in een visuele of audio-visuele vastlegging

MvT Memorie van toelichting Goedkeuringswet

Dit artikel is om twee redenen van bijzonder belang in de eerste plaats omdat het de bescherming raakt van de uitvoerende kunstenaar, in de tweede plaats omdat het de verhouding regelt tussen de in het Verdrag voorziene bescherming en cinematografische werken en vastleggingen van beeld of van beeld en geluid Een groot aantal landen maakt geen onderscheid tussen deze twee categorieen en beschouwt hen als films

Ingevolge artikel 19 treedt artikel 7, waarin de minimumbescherming van de uitvoerende kunstenaar wordt geregeld, buiten toepassing, zodra de laatste heeft ingestemd met de opneming van zijn prestatie in een vastlegging van beelden of van beelden en geluid Dit betekent dat de uitvoerende kunstenaar niet meer beschermd is tegen welk gebruik ook dat van zijn, in de film opgenomen, prestatie wordt gemaakt Zo kan hij geen vergoeding vragen voor het feit dat een deel van zijn, in de film opgenomen, prestatie in een andere film wordt gebruikt of voor het gebruik van de film voor video

Opgemerkt zij dat de laatste ontwerp-tekst van het Verdrag (van 1960) aan uitvoerende kunstenaars bescherming garandeerde tegen de reproduktie van vastleggingen van hun prestaties, wanneer die reproduktie voor een ander doel geschiedde dan waarvoor zij toestemming hadden gegeven Deze minimumbescherming strekte zich evenwel niet uit tot cinematografische werken

Bovendien leek de tekst geen nationale behandeling te verlenen aan uitvoerende kunstenaars of omroeporganisaties met betrekking tot de reproductie of ander gebruik van visuele of audiovisuele vastleggingen

In het rapport van de rapporteur-generaal van de Diplomatieke Conferentie wordt erop gewezen, dat het tijdens de discussie duidelijk werd dat de uitsluiting van de in artikel 7 ten behoeve van uitvoerende kunstenaars voorziene, minimumbescherming in geval van visuele of audiovisuele vastleggingen, een grotere reikwijdte had dan in de tekst van 1960 Overigens raakt artikel 19 niet het recht van uitvoerende kunstenaars om contracten te sluiten met betrekking tot de productie van visuele of audiovisuele vastleggingen van hun prestaties Eveneens laat artikel 19 onverlet het recht op nationale behandeling, zelfs ten aanzien van deze vastleggingen Het beginsel dat de contractsvrijheid dient te worden gerespecteerd, is vastgelegd in artikel 7, tweede lid, onderdeel (3), van het Verdrag

De bescherming van de omroeporganisaties wordt niet door artikel 19 beinvloed Zoals wordt opgemerkt in het rapport van de rapporteur-generaal, beperkt dit artikel niet het recht van de omroeporganisaties met betrekking tot uitzendingen waarbij gebruik wordt gemaakt van audio of audiovisuele vastleggingen Deze organisaties hebben op grond van artikel 13 een exclusief recht om het gebruik, dat van hun uitzendingen wordt gemaakt, toe te staan of te verbieden Hierbij zij opgemerkt dat in artikel 3, onderdeel (f), uitzending wordt omschreven als de overdracht van klanken of van beelden en klanken, hetgeen omvat de directe uitzending en de uitzending met gebruikmaking van reeds bestaande films

Artikel 20 Verdrag van Rome [Overgangsrecht]

1 Dit Verdrag laat onverlet rechten die in een Verdragsluitende Staat zijn verworven vóór de datum van inwerkingtreding van dit Verdrag voor die Staat

2 Een Verdragsluitende Staat is niet gebonden de bepalingen van dit Verdrag toe te passen op uitvoeringen of uitzendingen die hebben plaatsgevonden, of op fonogrammen die werden vastgelegd vóór de datum van inwerkingtreding van dit Verdrag voor die Staat

MvT Memorie van toelichting Goedkeuringswet

Artikel 20 regelt de kwestie van de voor de inwerkingtreding van het Verdrag verkregen rechten en de terugwerkende kracht

Het eerste lid van dit artikel bepaalt dat het Verdrag onverlet laat de rechten die in een verdragsluitende Staat zijn verworven voor de inwerkingtreding van het verdrag Dit is een ook in andere verdragen gebruikelijke regel

Het tweede lid houdt in dat het Verdrag geen terugwerkende kracht heeft Bepaald wordt dat geen enkele verdragsluitende Staat verplicht is de bepalingen van het Verdrag toe te passen op uitvoeringen of uitzendingen die hebben plaatsgevonden of op fonogrammen die zijn geproduceerd vóór de datum van inwerkingtreding van het Verdrag voor die Staat

Artikel 21 Verdrag van Rome [Andere bescherming overlet]

De in dit Verdrag voorziene bescherming laat onverlet bescherming die anderszins is verzekerd aan uitvoerende kunstenaars, producenten van fonogrammen en omroeporganisaties

MvT Memorie van toelichting Goedkeuringswet

In artikel 21 is tot uitdrukking gebracht dat het Verdrag onverlet laat de bescherming die uitvoerende kunstenaars, omroeporganisaties of fonogrammenproducenten anderszins kunnen genieten Deze andere vorm van bescherming kan nationaal of internationaal van aard zijn

Als voorbeeld van bescherming op nationaal niveau kan worden gedacht aan regelgeving op het terrein van de oneerlijke concurrentie Op internationaal niveau kan verwezen worden naar de in 1971 te Genève tot stand gekomen Overeenkomst ter bescherming van producenten van fonogrammen tegen het ongeoorloofd kopieren van hun fonogrammen

Artikel 22 Verdrag van Rome [Andere internationale overeenkomsten]

De Verdragsluitende Staten behouden zich het recht voor onderling bijzondere overeenkomsten te sluiten, voor zover zulke overeenkomsten uitvoerende kunstenaars, producenten van fonogrammen of omroeporganisaties uitgebreidere rechten toekennen dan die welke zijn toegekend bij dit Verdrag, of andere bepalingen bevatten die niet strijdig zijn met dit Verdrag

MvT Memorie van toelichting Goedkeuringswet

Dit artikel is ontleend aan overeenkomstige bepalingen die zijn opgenomen in de Berner Conventie voor de bescherming van werken van letterkunde en kunst en in het Parijse Verdrag inzake de bescherming van industriele eigendom Het artikel staat de verdragsluitende Staten toe om bijzondere overeenkomsten te sluiten, mits deze aan de rechthebbenden uitgebreidere rechten toekennen dan het onderhavige Verdrag of andere bepalingen bevatten die niet strijdig zijn met het Verdrag Het artikel is zodanig geformuleerd, dat het is toegestaan een bijzondere overeenkomst te beperken tot één bepaalde categorie rechthebbenden

Artikelen 23 t/m 34 Verdrag van Rome [Administratieve en slotbepalingen]

MvT Memorie van toelichting Goedkeuringswet

Deze artikelen bevatten standaardbepalingen van formele aard (de zogenaamde slotbepalingen) die geen nadere toelichting behoeven [Alleen bij art 32 hieronder volgt nader commentaar op basis van het VV en de MvA, *Bew*]

Artikel 23 Verdrag van Rome

Dit Verdrag wordt nedergelegd bij de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties Het staat tot 30 juni 1962 open voor ondertekening door iedere Staat die werd uitgenodigd voor de Diplomatieke Conferentie inzake de internationale bescherming van uitvoerende kunstenaars, producenten van fonogrammen en omroeporganisaties, die partij is bij de Universele Auteursrecht-Conventie of lid is van de Internationale Unie voor de bescherming van Werken van Letterkunde en Kunst

Artikel 24 Verdrag van Rome

1 Dit Verdrag dient door de ondertekenende Staten te worden bekrachtigd of aanvaard

2 Dit Verdrag staat open voor toetreding door iedere Staat die werd uitgenodigd voor de in artikel 23 bedoelde Conferentie en door iedere lidstaat van de Verenigde Naties, mits in beide gevallen deze Staat partij is bij de Universele Auteursrecht-Conventie of lid is van de Internationale Unie voor de Bescherming van Werken van Letterkunde en Kunst

3 De bekrachtiging, aanvaarding of toetreding geschiedt door de nederlegging van een daartoe strekkende akte bij de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties

Artikel 25 Verdrag van Rome

1 Dit Verdrag treedt in werking drie maanden na de datum van nederlegging van de zesde akte van bekrachtiging, aanvaarding of toetreding

2 Daarna treedt dit Verdrag ten aanzien van elke Staat in werking drie maanden na de datum van nederlegging van zijn akte van bekrachtiging, aanvaarding of toetreding

Artikel 26 Verdrag van Rome

1 Elke Verdragsluitende Staat verbindt zich ertoe, overeenkomstig zijn grondwet de noodzakelijke maatregelen te nemen ten einde de toepassing van dit Verdrag te verzekeren

2 Op het tijdstip van nederlegging van zijn akte van bekrachtiging, aanvaarding of toetreding, moet elke Staat in staat zijn, ingevolge zijn nationale wetgeving uitvoering te geven aan de bepalingen van dit Verdrag

Artikel 27 Verdrag van Rome

1 Iedere Staat kan, op het tijdstip van bekrachtiging, aanvaarding of toetreding, of op elk tijdstip daarna, door middel van een aan de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties gerichte kennisgeving verklaren dat dit Verdrag zich uitstrekt tot alle of enkele van de grondgebieden voor wier internationale betrekkingen hij verantwoordelijk is, mits de Universele Auteursrecht-Conventie of de Internationale Conventie voor de Bescherming van Werken van Letterkunde en Kunst van toepassing is op het betrokken grondgebied of de betrokken grondgebieden Deze kennisgeving wordt van kracht drie maanden na de datum van ontvangst

2 De kennisgevingen bedoeld in artikel 5, derde lid, artikel 6, tweede lid, artikel 16, eerste lid en de artikelen 17 en 18 kunnen worden uitgebreid tot alle of enkele van de in het eerste lid van dit artikel bedoelde grondgebieden

Artikel 28 Verdrag van Rome

1 Iedere Verdragsluitende Staat kan dit Verdrag opzeggen wat hemzelf betreft, dan wel namens alle of enkele van de in artikel 27 bedoelde grondgebieden

2 De opzegging geschiedt door middel van een kennisgeving gericht aan de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties en wordt van kracht twaalf maanden na de datum van ontvangst van de kennisgeving

3 Het recht van opzegging wordt door een Verdragsluitende Staat niet uitgeoefend voor het verstrijken van een tijdvak van vijf jaar van de datum waarop het Verdrag ten aanzien van die

Staat in werking is getreden

4 Een Verdragsluitende Staat houdt op partij te zijn bij dit Verdrag vanaf het tijdstip waarop hij geen partij meer is bij de Universele Auteursrecht-Conventie of geen lid meer is van de Internationale Unie voor de Bescherming van Werken van Letterkunde en Kunst

5 Vanaf dat tijdstip houdt dit Verdrag op van toepassing te zijn op een in artikel 27 bedoeld gebied, wanneer noch de Universele Auteursrecht-Conventie noch de internationale Conventie voor de Bescherming van Werken van Letterkunde en Kunst op dat gebied van toepassing zijn

Artikel 29 Verdrag van Rome

1 Nadat dit Verdrag vijf jaar van kracht is geweest, kan iedere Verdragsluitende Staat, door middel van een kennisgeving gericht aan de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties, verzoeken een conferentie bijeen te roepen ter herziening van het Verdrag De Secretaris-Generaal stelt alle Verdragsluitende Staten in kennis van dit verzoek Indien, binnen een tijdvak van zes maanden na de datum van kennisgeving door de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties, niet minder dan de helft van de Verdragsluitende Staten hem in kennis stelt dat zij instemt met het verzoek, stelt de Secretaris-Generaal de Directeur-Generaal van het Internationale Arbeidsbureau, de Directeur-Generaal van de Organisatie der Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur en de Directeur van het Bureau van de Internationale Unie voor de Bescherming van Werken van Letterkunde en Kunst daarvan in kennis, die een herzieningsconferentie bijeenroepen in samenwerking met de in artikel 32 ingestelde Intergouvernementele Commissie

2 Voor de aanneming van een herziening van dit Verdrag is een meerderheid vereist van twee derde van de Staten die de herzieningsconferentie bijwonen, mits deze meerderheid twee derde van de Staten omvat die op het tijdstip van de herzieningsconferentie partij bij het Verdrag zijn

3 In geval van aanneming van het Verdrag tot algehele of gedeeltelijke herziening van het Verdrag, en tenzij het Verdrag tot herziening anderszins bepaalt

(a) staat dit Verdrag met ingang van de datum van inwerkingtreding van het Verdrag tot herziening niet langer open voor bekrachtiging, aanvaarding of toetreding,

(b) blijft dit Verdrag van kracht ten aanzien van betrekkingen tussen of met Verdragsluitende Staten die geen partij zijn geworden bij het Verdrag tot herziening

Artikel 30 Verdrag van Rome

Geschillen die zich kunnen voordoen tussen twee of meer Verdragsluitende Staten betreffende de uitlegging of toepassing van dit Verdrag en die niet door middel van onderhandelingen worden geregeld, worden op verzoek van een van de partijen bij het geschil, ter beslissing voorgelegd aan het Internationale Gerechtshof, tenzij zij een andere wijze van regeling overeenkomen

Artikel 31 Verdrag van Rome

Geen ander voorbehoud kan ten aanzien van dit Verdrag worden gemaakt, dan voorzien in de bepalingen van artikel 5, derde lid, artikel 6, tweede lid, artikel 16, eerste lid, en artikel 17

Artikel 32 Verdrag van Rome [Intergouvernementele commissie]

1 Hierbij wordt een Intergouvernementele Commissie ingesteld, die de volgende taken heeft

(a) het bestuderen van vraagstukken betreffende de toepassing en werking van dit Verdrag, en

(b) het verzamelen van voorstellen en het vergaren van documentatie voor de eventuele herziening van dit Verdrag

2 De Commissie bestaat uit vertegenwoordigers van de Verdragsluitende Staten, gekozen met inachtneming van een billijke geografische verdeling Het aantal leden is zes als er twaalf Verdragsluitende Staten of minder zijn, negen als er dertien tot achttien Verdragsluitende Staten zijn en twaalf als er meer dan achttien Verdragsluitende Staten zijn

3 De Commissie wordt opgericht twaalf maanden nadat het Verdrag in werking is getreden door middel van een verkiezing onder de Verdragsluitende Staten, die elk een stem hebben, deze verkiezing wordt georganiseerd door de Directeur-Generaal van het Internationale Arbeidsbureau, de Directeur-Generaal van de Organisatie der Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur en de Directeur van het Bureau van de Internationale Unie voor de Bescherming van Werken van Letterkunde en Kunst overeenkomstig regels, die voordien door een meerderheid van alle Verdragsluitende Staten goedgekeurd zijn

4 De Commissie kiest haar Voorzitter en de andere leden van het dagelijks bestuur Zij stelt haar eigen huishoudelijk reglement vast Dit heeft met name betrekking op het toekomstig functioneren van de Commissie en op een methode voor de keuze van haar leden in de toekomst, en wel op zodanige wijze dat een roulering tussen de verschillende Verdragsluitende Staten wordt gewaarborgd

5 Het Secretariaat van de Commissie wordt gevormd door functionarissen van het Internationale Arbeidsbureau, van de Organisatie der Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur en van het Bureau van de Internationale Unie voor Bescherming van Werken van Letterkunde en Kunst, aangewezen door de Directeuren-Generaal onderscheidelijk de Directeur daarvan

6 De vergaderingen van de Commissie, die worden bijeengeroepen wanneer een meerderheid van haar leden zulks noodzakelijk acht, worden achtereenvolgens gehouden ter plaatse van de zetel van het Internationale Arbeidsbureau, van de Organisatie der Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur en van het Bureau van de Internationale Unie voor Bescherming van Werken van Letterkunde en Kunst

7 De kosten van de leden van de Commissie worden gedragen door hun onderscheiden Regeringen

VV Voorlopig verslag Goedkeuringswet

Tenslotte wilden de leden van de CDA-fractie geïnformeerd worden over de werkzaamheden van de Intergouvernementele Commissie voor zover het de taken betreft, die zijn vermeld in artikel 32, eerste lid van het Verdrag

MvA Memorie van antwoord Goedkeuringswet

Ten aanzien van de vraag van de leden van de CDA-fractie betreffende artikel 32, eerste lid, zij het volgende opgemerkt

De Intergouvernementele Commissie die bestaat uit vertegenwoordigers van de landen die partij zijn bij het Verdrag, komt in beginsel een keer per twee jaar in gewone zitting bijeen De laatste vergadering van deze commissie vond plaats in juli 1987 In het kader van de in artikel 32 aan de commissie opgedragen taken vindt thans een studie plaats van de problemen die ten aanzien van de in het Verdrag geregelde materie kunnen ontstaan door ontwikkelingen in wetgeving en praktijk op het terrein van kabeldoorgifte en satellietuitzendingen Aan de hand van de resultaten van deze studie, die onder meer een rechtsvergelijkend onderzoek omvat, zal worden bezien of er aanleiding bestaat voor aanpassing van het Verdrag

Artikel 33 Verdrag van Rome

1 Dit Verdrag is opgesteld in de Engelse, de Franse en de Spaanse taal, zijnde de drie teksten gelijkelijk authentiek

2 Daarnaast zullen officiele teksten van dit Verdrag worden opgesteld in de Duitse, de Italiaanse en de Portugese taal

Artikel 34 Verdrag van Rome

1 De Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties stelt de Staten die waren uitgenodigd voor de in artikel 23 bedoelde Conferentie en iedere Staat die lid is van de Verenigde Naties, alsmede de Directeur-Generaal van het Internationale Arbeidsbureau, de Directeur-Generaal van de Organisatie van de Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur en de Directeur van het Bureau van de Internationale Unie voor Bescherming van Werken van Letterkunde en Kunst in kennis van

(a) de nederlegging van elke akte van bekrachtiging, aanvaarding of toetreding,

(b) de datum van inwerkingtreding van het Verdrag,

(c) alle kennisgevingen, verklaringen of mededelingen zoals bepaald in dit Verdrag,

(d) een van de situaties bedoeld in artikel 28, vierde en vijfde lid

2 De Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties stelt de Directeur-Generaal van het Internationale Arbeidsbureau, de Directeur-Generaal van de Organisatie der Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur en de Directeur van het Bureau van de Internationale Unie voor de Bescherming van Werken van Letterkunde en Kunst eveneens in kennis van de hem overeenkomstig artikel 29 gedane verzoeken, alsmede van de mededelingen ontvangen van de Verdragsluitende Staten betreffende de herziening van het Verdrag

Parlementaire geschiedenis van de Goedkeuringswet van de Conventie van Genève

met tekst van de verdragsartikelen
en artikelgewijs commentaar volgens de Goedkeuringswet

20.029 (R 1331) Goedkeuring van de op 29 oktober 1971 te Genève tot stand gekomen Overeenkomst ter bescherming van producenten van fonogrammen tegen het ongeoorloofd kopieren van hun fonogrammen

W Wettekst [Stb. 1990, 304]

Artikel 1

De op 29 oktober 1971 te Geneve tot stand gekomen Overeenkomst ter bescherming van producenten van fonogrammen tegen het ongeoorloofd kopieren van hun fonogrammen, waarvan de Engelse en Franse tekst en de vertaling in het Nederlands zijn geplaatst in het Tractatenblad 1986, 183, wordt goedgekeurd voor Nederland en de Nederlandse Antillen

Artikel 2

Deze wet treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip
[KB 4 juni 1993, Stb 286, inwerkingtreding Goedkeuringswet op 1 juli 1993]

OV Oorspronkelijk Voorstel

Artikel 1

De op 29 oktober 1971 te Geneve tot stand gekomen Overeenkomst tei bescherming van producenten van fonogrammen tegen het ongeoorloofd kopieren van hun fonogrammen, waarvan de Engelse en de Franse tekst en de vertaling in het Nederlands zijn geplaatst in Tractatenblad 1986, 183, wordt goedgekeurd voor Nederland en Aruba

Artikel 2 als **W**

Algemeen en Artikelen 1-2 Goedkeuringswet

MvT Memorie van toelichting

In haar advies van 19 mei 1981 aan de Minister van Justitie, gepubliceerd in de Nederlandse Staatscourant van 10 juli 1981, nr 129, heeft de inmiddels opgeheven Adviescommissie voor het Auteursrecht aanbevolen dat Nederland toetreedt tot de op 29 oktober 1971 te Geneve tot stand gekomen Overeenkomst ter bescherming van producenten van fonogrammen tegen het ongeoorloofd kopieren van hun fonogrammen In overeenstemming met dat advies hebben de toenmalige Ministers van Justitie en van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk in een gezamenlijk

persbericht van 27 april 1982 bekendgemaakt dat was besloten om de toetreding tot de desbetreffende Overeenkomst te bevorderen Dat eerst thans het onderhavige voorstel van wet tot goedkeuring van de Overeenkomst van Geneve van 1971 is ingediend, houdt verband met de omstandigheid dat voor toetreding tot deze Overeenkomst een regeling op nationaal niveau, waarin bepaalde naburige rechten aan producenten van fonogrammen worden toegekend, noodzakelijk werd geoordeeld Ten tijde van de voorbereiding van een wetsvoorstel betreffende die naburige rechten - met welke term wordt aangegeven dat het gaat om rechten die grenzen aan de rechten van de auteur - werd duidelijk dat rekening gehouden moest worden met de mogelijkheid dat besloten zou worden dat Nederland eveneens zou toetreden tot het in 1961 tot stand gekomen Verdrag van Rome betreffende de bescherming van uitvoerende kunstenaars, fonogrammenproducenten en omroeporganisaties (Trb 1986, 182) Ook wat betreft het Verdrag van Rome zou in de nationale wetgeving een regeling omtrent naburige rechten opgenomen moeten worden en het verdient de voorkeur dat ten aanzien van beide verdragen een regeling dienaangaande in een wet zou worden opgenomen Een daartoe opgesteld voorstel van wet alsmede een voorstel van wet tot goedkeuring van het Verdrag van Rome zullen naar verwacht op korte termijn worden ingediend

De onderhavige Overeenkomst heeft ten doel dat landen door middel van hun nationale wetgeving bescherming bieden aan producenten van fonogrammen die onderdaan zijn van andere bij de Overeenkomst aangesloten landen tegen niet toegestane verveelvoudiging van hun fonogrammen, alsmede tegen de invoer en levering aan het publiek van zodanige produkten De Overeenkomst is tot stand gebracht tijdens een in oktober 1971 te Geneve gehouden Diplomatieke Conferentie nadat voordien in de maand maart van dat jaar in een bijeenkomst van regeringsdeskundigen een ontwerp voor de Overeenkomst was voorbereid Beide vergaderingen werden bijeengeroepen door de Directeur-Generaal van de Unesco en de Directeur-Generaal van de World Intellectual Property Organisation (WIPO) op basis van daartoe strekkende resoluties en besluiten van de bevoegde organen van de desbetreffende organisaties De voorstellen van een aantal landen die tot die besluitvorming hebben geleid, vinden hun oorsprong in met name het door de International Federation of the Phonografic Industry attenderen op door haar gesignaleerde misstanden Deze organisatie, thans genaamd International Federation of Producers of Phonograms and Videograms, vestigde de aandacht op de grote en toenemende mate waarin fonogrammen werden verveelvoudigd zonder toestemming van de producenten van de originele opnamen en zonder toestemming, indien deze ingevolge nationale wetgeving is vereist, van auteursrechthebbenden of makers van de eerder opgenomen werken dan wel van de uitvoerende kunstenaars Bij de verveelvoudiging van de oorspronkelijke opnamen of gedeelten daarvan spelen zowel grammofoonplaten als ook en in toenemende mate geluidsbanden en -cassettes een rol De techniek en de condities waaronder de kopieen kunnen worden vervaardigd - vergoedingen aan auteursrechthebbenden en uitvoerende kunstenaars blijven bijvoorbeeld achterwege - maken het mogelijk dat deze produkten tegen veelal aanzienlijk lagere prijzen dan die van de originele opnamen op de markt gebracht worden Producenten wier fonogrammen zonder toestemming zijn verveelvoudigd en andere belanghebbende partijen ondervinden daarvan regelmatig soms aanzienlijke schade

Ook ons land is en wordt geconfronteerd met het op de markt brengen van zonder toestemming van de rechthebbenden verveelvoudigde geluidsdragers In dit verband zij verwezen naar het op 29 augustus 1984 aan de Minister van Justitie uitgebrachte Interimrapport van de Interdepartementale werkgroep piraterij, van welk rapport bij brieven van dezelfde datum door hem een aantal exemplaren ter kennisneming werd toegezonden aan de Voorzitter van de Eerste Kamer en de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal Uit dit rapport blijkt onder meer dat in 1982 in Nederland 5,5% van de audiocassettemarkt en 4% van de grammofoonplatenmarkt als illegaal werd aangemerkt De bescherming die de onderhavige Overeenkomst van Geneve biedt is overigens niet beperkt tot grammofoonplaten, geluidsbanden en audiocassettes, doch zij richt zich op iedere vorm waarin uitsluitend voor het gehoor bestemde geluiden kunnen

worden gefixeerd In dit verband kan worden gewezen op de technologische ontwikkelingen sedert de totstandkoming van de Overeenkomst waarvan de compact disc als voorbeeld kan gelden Aan die ontwikkelingen kan tevens betekenis worden toegekend wat betreft de in kwalitatief opzicht te bereiken resultaten bij het verveelvoudigen van geluidsdragers Een en ander onderstreept het belang om op korte termijn tot de Overeenkomst toe te treden

De Overeenkomst van Geneve is in korte tijd tot stand gebracht met de opzet om als eenvoudig instrument het zonder toestemming verveelvoudigen, invoeren en leveren aan het publiek van de desbetreffende fonogrammen zoveel mogelijk tegen te gaan De behoefte aan een zodanige nieuwe internationale regeling deed zich, gelet op de gesignaleerde praktijken en de omvang daarvan, gevoelen hoewel het tien jaren eerder, op 26 oktober 1961 te Rome tot stand gebrachte Verdrag reeds een basis biedt voor de bescherming van producenten van fonogrammen Dit Verdrag van Rome, waarin is getracht een evenwicht te realiseren tussen de soms tegenstrijdige belangen van uitvoerende kunstenaars, producenten van fonogrammen en omroeporganisaties, was evenwel in 1971 door slechts een gering aantal landen geratificeerd Met name de meeste ontwikkelingslanden als ook een aantal grote geïndustrialiseerde landen, welke landen te samen evenwel een zeer belangrijke plaats op de wereldmarkt van geluidsdragers innemen, waren toentertijd niet aan het Verdrag van Rome gebonden Het lag ook niet in de lijn van de verwachtingen dat meer landen tot het Verdrag van Rome zouden toetreden

Hoewel, zoals in de preambule van de onderhavige Overeenkomst ook tot uitdrukking is gebracht, belangen van anderen dan producenten in het geding kunnen zijn bij het zonder toestemming verveelvoudigen van fonogrammen, beperkt de Overeenkomst zich tot de bescherming van producenten van fonogrammen, waaronder in de Overeenkomst worden verstaan de natuurlijke personen of de rechtspersonen die als eerste de geluiden van een uitvoering of andere geluiden vastleggen De Overeenkomst moet in dit verband ook worden begrepen vanuit de toentertijd gebleken behoefte om op korte termijn een instrument op internationaal niveau in het leven te roepen dat voor een zo groot mogelijk aantal landen acceptabel zou zijn Daaruit is tevens te verklaren dat de Overeenkomst slechts een beperkt aantal artikelen bevat en de middelen die ter bescherming van producenten kunnen worden gebruikt ter keuze van de nationale wetgever zijn aangegeven De Overeenkomst beoogt een aanvullend instrument te bieden ter bestrijding van het ongeoorloofd verveelvoudigen van fonogrammen Daartoe is in artikel 7, eerste lid, van de Overeenkomst bepaald dat zij op geen enkele wijze dient te worden uitgelegd als een beperking van of een inbreuk op de bescherming die wordt verleend aan auteurs, vertolkers of uitvoerende kunstenaars, producenten van fonogrammen of omroeporganisaties krachtens een nationale wet of een internationale overeenkomst Hierbij moet met name gedacht worden aan het eerder genoemde Verdrag van Rome van 1961 De onderhavige Overeenkomst van Genève is evenwel op een niet onbelangrijk punt ruimer dan het op zich meer omvattende Verdrag van Rome, doordat de Overeenkomst niet alleen betrekking heeft op het zonder toestemming van de oorspronkelijke producent verveelvoudigen van zijn fonogrammen, maar tevens met zoveel woorden op de invoer en het leveren aan het publiek van zodanige gekopieerde exemplaren, indien althans de produktie en de invoer zijn bestemd voor levering aan het publiek

Op 1 november 1986 waren 39 landen partij bij het Verdrag (zie Tractatenblad 1986, 183)

Toetreding tot de Overeenkomst van Geneve maakt invoering van een nationale wettelijke regeling ter zake noodzakelijk Een voorstel van wet waarin in deze aanpassing is voorzien, zal, zoals hiervoor reeds aangegeven, op korte termijn worden ingediend Toetreding tot de Overeenkomst zal eerst plaatshebben indien de desbetreffende aanpassingen kracht van wet hebben verkregen Om deze reden is in artikel 2 van het wetsvoorstel aangegeven, dat het tijdstip waarop deze goedkeuringswet in werking zal treden bij koninklijk besluit zal worden bepaald

Koninkrijkspositie

Met betrekking tot de medegelding van de Overeenkomst voor de Nederlandse Antillen en Aruba kan worden opgemerkt, dat de regering van de Nederlandse Antillen te kennen heeft gegeven dat het verdrag geen gelding zal hebben voor dit land

VV Voorlopig Verslag van de Staten van Aruba

Met betrekking tot de medegelding van het onderhavige verdrag voor Aruba is het de leden van de in de Staten vertegenwoordigde fracties na daartoe bekomen inlichtingen bekend geworden, dat de Arubaanse regering voornemens is alsnog als haar oordeel te kennen te geven dat de medegelding voor Aruba van voormeld verdrag niet gewenst is Dit is een geheel ander standpunt dan uit hetgeen terzake in de MvT bij het onderhavige ontwerp onder "Koninkrijkspositie" is gesteld, kan worden afgeleid

In het licht van het bovenstaande zouden de leden voornoemd, alvorens indien nodig inhoudelijk op het verdrag in te gaan, gaarne nadere informatie omtrent de positie van Aruba met betrekking tot het onderhavige verdrag willen verkrijgen

VV Voorlopig Verslag

[Zie voor de opmerkinggen van de leden van de CDA-fractie de passages tussen # # in de MvA]

De leden van de fractie van de PvdA stonden positief tegenover het toetreden tot het Verdrag van Geneve van 29 oktober 1971 ter bescherming van producenten van fonogrammen tegen het ongeoorloofd kopieren van hun fonogrammen

De regering verklaart de late indiening van het wetsvoorstel uit de tijd die was gemoeid met het toegroeien naar het besluit om ook toe te treden tot het Verdrag van Rome van 26 oktober 1961, ter goedkeuring waarvan inmiddels wetsvoorstel 20 012 aanhangig is

Tevens kondigt de regering een voorstel van wet tot regeling van de zogenaamde naburige rechten in het Nederlands recht aan Terecht signaleert de regering dat het ongeoorloofd kopieren ook in ons land voorkomt, het interimrapport van de interdepartementale werkgroep piraterij bood terzake een momentopname uit 1982 De leden van de fractie van de PvdA hebben geen reden om aan te nemen dat het euvel in de vijf jaren die inmiddels zijn verstreken is afgenomen Daar het voor het effectief worden van de beleidsintenties om nabuurrechten toe te kennen voorwaardelijk is dat een nationale regeling tot stand komt, dringen de leden van de fractie van de PvdA aan op voortvarendheid bij de indiening van een voorstel van wet terzake Het was deze leden opgevallen dat in de MvT in dezelfde volzin wordt aangekondigd dat zowel het hier bedoelde wetsvoorstel als een voorstel van wet tot goedkeuring van het Verdrag van Rome "naar verwacht op korte termijn (zullen) worden ingediend " Evenwel, zulks is tot dusverre alleen geschied met het laatstgenoemde voorstel van wet De leden van de fractie van de PvdA zullen te gelegener tijd met grote aandacht de wetsvoorstellen bestuderen

Voor wat betreft het toetreden tot het Verdrag, waarvan nu de goedkeuring wordt gevraagd, willen zij de verdere weg tot dat doel zo kort mogelijk houden, in de hoop dat ook de regering op korte termijn op eventuele vragen en opmerkingen een reaktie zal geven

Het was de leden van de fractie van de PvdA uiteraard niet ontgaan dat in het regeerakkoord van de huidige coalitie een notitie werd aangekondigd omtrent een heffing op blanco audio- en videobanden De notitie is inmiddels in de vaste Commissie voor Justitie besproken met een dusdanig resultaat, dat de regering inmiddels zou hebben besloten wetsvoorstellen voor te bereiden

om een heffing op blanco banden in te voeren Wanneer denkt de regering op dit punt een voorstel van wet te kunnen indienen? De leden van de fractie van de PvdA namen aan dat dit voorstel van wet niet dat is als bedoeld in de MvT Zou de regering willen aangeven of er derhalve sprake is van twee te verwachten wetsvoorstellen?

De leden van de fractie van de PvdA drongen er met klem op aan er in ieder geval voor te waken dat het indienen van het ene wetsvoorstel afhankelijk wordt gesteld van het gereedkomen van het andere, zoals bij de goedkeuringswetten rond deze materie is gebeurd

De leden van de VVD-fractie hadden eveneens met belangstelling van dit wetsvoorstel kennis genomen Zij verwezen voor wat betreft hun opmerkingen en vragen naar hun inbreng bij het wetsvoorstel tot Goedkeuring van het op 26 oktober 1961 te Rome tot stand gekomen Internationale Verdrag inzake de bescherming van uitvoerende kunstenaars, producenten van fonogrammen en omroeporganisaties (20 012 (R 1330))

De leden van de D66-fractie konden geheel instemmen met Nederlands toetreding tot het Verdrag van Geneve Dit verdrag regelt nog eens een onderdeel van de materie die het onderwerp vormt van de Conventie van Rome, waarvan ons de goedkeuring nu eveneens gevraagd wordt stuk nr 20 012 (R 1330) In het algemeen deel van het VV op dat wetsvoorstel hadden deze leden reeds de geschiedenis geschetst van he hele onderwerp bescherming van aan het auteursrecht grenzende rechten en de niet zeer eervolle plaats, die ons land daai internationaal inneemt Het daar geschetste beeld is ook van toepassing op het Verdrag van Geneve

Toetreding tot Geneve betekent in zekere zin een overlapping met toetreding tot de Conventie van Rome, constateerden de leden van de D66-fractie Immers, ook dit laatste verdrag behelst al een bescherming van producenten van fonogrammen Toch heeft ook toetreding tot Geneve nog afzonderlijke betekenis Zo bestrijkt het Verdrag van Geneve, anders dan de Conventie van Rome, ook de import van kopieen van fonogrammen Dit laatste is van belang bij het bestrijden van grammofoonplatenpiraterij Ook zijn landen bij het verdrag van Geneve aangesloten die niet behoren tot de kring van "Rome"-landen Toetreding door Nederland geeft dus wat dat betreft ook een juridische band met bijvoorbeeld de Verenigde Staten

V Verslag van de Staten van de Nederlandse Antillen

De bespreking van de onderhavige voorstellen van Rijkswet heeft dezerzijds tot geen bedenkingen aanleiding gegeven

MvA Memorie van Antwoord

Het verheugt ons zeer dat de aan het woord zijnde fracties positief gestemd zijn over het onderhavige wetsvoorstel

Het voorlopig verslag van de vaste Commissie voor Justitie geeft ons aanleiding tot de volgende opmerkingen

De leden van de CDA-fractie hadden met belangstelling kennis genomen van het onderhavige wetsvoorstel

Allereerst wilden deze leden ingaan op de samenhang met het Verdrag van Rome van 1961 Het uitblijven van een goedkeuringsvoorstel voor de onderhavige Overeenkomst wordt beargumenteerd met de noodzaak een regeling tot stand te brengen voor de naburige rechten Voor zover het het beginsel van het toekennen van naburige rechten betreft konden deze leden de samenhang onderkennen Het was deze leden echter opgevallen, dat deze samenhang kennelijk niet door andere landen op dezelfde wijze wordt gezien Dit blijkt bijvoorbeeld uit het feit, dat

landen zich alleen bij de onderhavige Overeenkomst hebben aangesloten en niet bij het Verdrag van Rome 1961 (zie bijvoorbeeld Verkade/Spoor, Auteursrecht, 1985, blz 451) Onder deze landen bevonden zich ook enkele EG-lid-Staten De aan het woord zijnde leden zagen derhalve gaarne nader onderbouwd waaruit het verschil in benadering van de samenhang tussen het Verdrag van Rome 1961 en de onderhavige Overeenkomst kan worden verklaard #

Het Verdrag van Rome inzake de bescherming van uitvoerende kunstenaars, producenten van fonogrammen en omroeporganisaties kan voor wat betreft zijn opzet niet op een lijn gesteld worden met de onderhavige Overeenkomst Deze Overeenkomst verplicht de Staten die partij worden bij deze Overeenkomst, producenten van fonogrammen, die onderdaan zijn van een andere verdragsstaat, bescherming te verlenen tegen het vervaardigen van kopieen zonder hun toestemming en tegen de invoer en verspreiding onder het publiek van dergelijke kopieen

De Overeenkomst laat aan de nationale wetgever de keuze van de middelen die gebruikt kunnen worden ter bescherming van fonogrammenproducenten Zo kan volgens artikel 3 de bescherming gerealiseerd worden door het verlenen van een auteursrecht of een ander specifiek recht, door wetgeving betreffende oneerlijke mededinging of door middel van strafsancties De lid-staten zijn derhalve niet verplicht om deze bescherming te realiseren door het verlenen van exclusieve rechten aan de fonogrammenproducent Daarentegen legt het verdrag van Rome aan de lid-staten wel de verplichting op om bepaalde in het Verdrag omschreven rechten te verlenen aan de drie in het Verdrag genoemde categorieen rechthebbenden

De toenmalige Ministers van Justitie en van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk hebben in 1982 besloten aan de onderhavige Overeenkomst in die zin uitvoering te geven, dat aan de fonogrammenproducenten naburige rechten, zoals voorzien in het Verdrag van Rome, worden toegekend In de brief van de Ministers van Justitie en van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur van 3 maart 1986 (kamerstukken II, 1985/86, 19 435, nr 1) is de aan het onderhavige wetsvoorstel ten grondslag liggende voorgeschiedenis uitvoerig beschreven Gekozen is voor een bescherming van de fonogrammenproducent door middel van de toekenning van een naburig recht, omdat dit exclusieve recht een optimale bescherming biedt Een dergelijk beschermingsregime leidt er immers toe, dat het aan de fonogrammenproducent is om te beslissen of derden bepaalde handelingen met het fonogram mogen verrichten Zonder zijn toestemming zijn deze handelingen niet toegestaan

Deze beschermingswijze biedt de producent een effectievere bescherming dan de in de onderhavige Overeenkomst genoemde alternatieve oplossingen via de weg van een actie op grond van oneerlijke mededinging of via toepassing van het strafrecht Deze oplossingen zijn immers repressief van aard en kunnen pas toepassing vinden, indien de volgens de Overeenkomst ongeoorloofde handelingen reeds hebben plaatsgevonden Daarentegen betekent de toekenning van een exclusief recht dat derden, alvorens tot bijvoorbeeld het vervaardigen van kopieen over te gaan, de toestemming moeten hebben van de producent

Voorts zagen de leden van de CDA-fractie gaarne aangegeven hoe de aangekondigde nationale regeling zich verhoudt tot het in behandeling zijnde wetsvoorstel tot bestrijding van piraterij (19 921)

Het laatstgenoemde wetsvoorstel heeft betrekking op de zogenaamde piraterij van door het auteursrecht beschermde werken Dit wetsvoorstel houdt onder meer in een uitbreiding van de strafbepalingen en een verhoging van de strafsancties alsmede een verbetering van het civielrechtelijke instrumentarium ter bestrijding van piraterij

Het in voorbereiding zijnde wetsvoorstel inzake een nationale regeling van de naburige rechten staat geheel los van bovengenoemd wetsvoorstel 19 921 inzake bestrijding van auteursrechtelijke piraterij Het betreft hier immers een andere materie Wel zullen voor zover mogelijk de in de Auteurswet 1912 opgenomen civielrechtelijke en strafrechtelijke bepalingen - in de in wetsvoorstel 19 921 gewijzigde vorm - worden overgenomen in het wetsvoorstel betreffende de naburige rechten

De leden van de CDA-fractie vroegen verder aan te geven welke keuzen in een nationale regeling terzake van de naburige rechten de voorkeur genieten

In het wetsvoorstel houdende de nationale regelingen inzake naburige rechten, zoals het thans luidt, is de positie van de fonogrammenproducent op de volgende wijze ingevuld Het aan de fonogrammenproducent toegekende uitsluitende recht houdt de bevoegdheid in om toestemming te verlenen aan derden voor

a het verveelvoudigen van een door hem vervaardigd fonogram,

b het verkopen, afleveren of anderszins in het verkeer brengen van een door hem vervaardigd fonogram of een reproduktie daarvan, dan wel het voor die doeleinden invoeren, aanbieden of in voorraad hebben,

c het uitzenden of op een andere wijze in het openbaar ten gehore brengen van een door hem vervaardigd fonogram of een reproduktie daarvan

Voorts wordt aan de fonogrammenproducent een recht op een billijke vergoeding toegekend voor het in artikel 12 van het Verdrag van Rome voorziene secundair gebruik van zijn fonogram Deze vergoedingsaanspraak komt eveneens toe aan de uitvoerende kunstenaar Het wetsvoorstel zal in navolging van artikel 28 van de Auteurswet 1912 een bijzondere beslagregeling bevatten, waarvan de fonogrammenproducent gebruik kan maken bij import van illegale verveelvoudigingen van een fonogram

Voorts wilden de leden van de CDA-fractie vernemen waarom in (de Nederlandse vertaling van) de Overeenkomst een andere definitie van fonogram wordt gehanteerd dan in het Verdrag van Rome van 1961

De formuleringen van de term "fonogram" zijn in het Verdrag van Rome (artikel 3, onderdeel b) en de Overeenkomst van Genève (artikel 1, onderdeel a) gelijkluidend In de Nederlandse vertaling van deze verdragen verschillen de bewoordingen van deze definities Dit verschil in taalgebruik brengt evenwel geen wijziging in de inhoud van de definities

Met betrekking tot de Koninkrijkspositie wilden de leden van de CDA-fractie geinformeerd worden over de redenen die ten grondslag liggen aan het feit, dat de regering van de Nederlandse Antillen geen goedkeuring van de overeenkomst wenst

De regering van de Nederlandse Antillen wenst vooralsnog geen medegelding van de Overeenkomst voor haar land, aangezien de vereiste uitvoeringswetgeving door de geringe mankracht en de daaruit voortvloeiende prioriteitsstelling thans nog niet ter hand kan worden genomen

Het was de leden van de PvdA-fractie opgevallen dat in de MvT in dezelfde volzin wordt aangekondigd dat zowel een wetsvoorstel houdende een nationale regeling inzake naburige rechten als een voorstel van wet tot goedkeuring van het Verdrag van Rome "naar verwacht op korte termijn (zullen) worden ingediend" Dit is evenwel - aldus de leden - alleen gebeurd met het goedkeuringswetsvoorstel Terzake kan het volgende worden opgemerkt

De voorbereiding van het wetsvoorstel houdende een nationale regeling inzake naburige rechten verkeert in een vergaand stadium van voorbereiding en zal op zeer korte termijn aan de ministerraad worden voorgelegd Tijdens de voorbereiding van het wetsvoorstel is gebleken dat over een aantal aspecten nader overleg gevoerd diende te worden tussen de Ministers van Justitie, van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur en van Economische Zaken Deze gedachtenwisseling heeft ertoe geleid, dat het wetsvoorstel op een later tijdstip gereed is gekomen dan aanvankelijk werd voorzien

De leden van de PvdA-fractie vroegen voorts wanneer het wetsvoorstel inzake privékopieren zal worden ingediend en namen aan dat dit voorstel van wet niet dat is als bedoeld in de MvT Is er sprake van twee te verwachten wetsvoorstellen zo vroegen deze leden De leden van de fractie van de PvdA drongen er tenslotte met klem op aan er in ieder geval voor te waken dat het indienen van het ene wetsvoorstel afhankelijk wordt gesteld van het gereedkomen van het andere

Als het antwoord op deze vragen moge het volgende dienen

Een voorstel van wet houdende wijzigingen van de Auteurswet 1912 inzake een vergoeding voor het verveelvoudigen van beeld- en geluidsopnamen voor eigen oefening, studie of gebruik is op 4 november 1987 ter overweging aanhangig gemaakt bij de Raad van State Dit wetsvoorstel moet onderscheiden worden van het in voorbereiding zijnde wetsvoorstel houdende een nationale regeling inzake naburige rechten, met welk wetsvoorstel beoogd wordt uitvoering te geven aan het Verdrag van Rome en de Overeenkomst van Geneve Het laatstgenoemde wetsvoorstel zal zodanig worden ingericht dat ook aan de houders van naburige rechten een vergoedingsaanspraak wordt toegekend voor het zogenaamde privekopieren van hun prestaties De datum van inwerkingtreding van beide wetsvoorstellen zal bij koninklijk besluit worden vastgesteld Deze wijze van inwerkingtreding is noodzakelijk in verband met voorzieningen die ter uitvoering van deze wetsvoorstellen moeten worden voorbereid

NvW Nota van wijziging

Artikel I wordt vervangen door

Artikel 1

De op 29 oktober 1971 te Geneve tot stand gekomen Overeenkomst ter bescherming van producenten van fonogrammen tegen het ongeoorloofd kopieren van hun fonogrammen, waarvan de Engelse en Franse tekst en de vertaling in het Nederlands zijn geplaatst in het Tractatenblad 1986, 183, wordt goedgekeurd voor Nederland, de Nederlandse Antillen en Aruba

In het publicatie- en uitvoeringsbevel wordt na "het Staatsblad" toegevoegd , het Publicatieblad van de Nederlandse Antillen

Toelichting

Aangezien de regering van de Nederlandse Antillen thans te kennen heeft gegeven vooralsnog geen medegelding van de Overeenkomst voor haar land te wensen, wordt het onderhavige voorstel van Rijkswet in die zin gewijzigd dat de goedkeuring van de Overeenkomst nu ook geschiedt voor de Nederlandse Antillen

MvA Memorie van Antwoord op het VV van de Staten van Aruba

Tei zake van de door de leden van de in de Staten vertegenwoordigde fracties gevraagde informatie omtrent de positie van Aruba met betrekking tot de onderhavige Overeenkomst zij medegedeeld, dat de regering van Aruba inderdaad alsnog te kennen heeft gegeven geen medegelding van het Verdrag voor Aruba te wensen Een desbetreffende nota van wijziging is bijgevoegd

NvW2 Tweede Nota van wijziging

In het voorstel van Rijkswet zoals gewijzigd bij de nota van wijziging van 29 februari 1988 worden de volgende wijzigingen aangebracht

In artikel I wordt de zinsnede "Nederland, de Nederlandse Antillen en Aruba "gewijzigd in "Nederland en de Nederlandse Antillen"

In het publikatie- en uitvoeringsbevel wordt de zinsnede "het Staatsblad, het Publicatieblad van de Nederlandse Antillen en het Afkondigingsblad van Aruba" gewijzigd in "het Staatsblad en het Publicatieblad van de Nederlandse Antillen"

EV Eindverslag van de Staten van Aruba

Blijkens de MvA op het VV van de Staten van Aruba heeft de Arubaanse regering te kennen gegeven geen medegelding van het onderhavige Verdrag voor Aruba te wensen

Dezerzijds wordt dan ook afgezien van de verdere behandeling van het onderhavige voorstel van Rijkswet

H Handelingen Tweede Kamer 1988-1989, 17 mei 1989, pp. 6201-6221:

[De Handelingen van de Tweede Kamer met betrekking tot de goedkeuringswet Conventie van Geneve vielen samen met die van de goedkeuringswet van het Verdrag van Rome, en zijn bij dat verdrag opgenomen Er werd niet werd gesproken over afzonderlijke artikelen van de Conventie van Geneve]

p. 6224:

Het wetsvoorstel wordt, na goedkeuring van de onderdelen, zonder stemming aangenomen

EVI Eindverslag Eerste kamer

Het onderzoek van dit voorstel van Rijkswet heeft de Commissie geen aanleiding gegeven tot het maken van opmerkingen

H Handelingen Eerste Kamer 1989-1990, 22 mei 1990, p. 903:

Staatssecretaris Kosto *Als ik mij niet vergis, mag ik uit het stilzwijgen* omtrent de wetsvoorstellen 20 012 en 20 029, respectievelijk bevattende de goedkeuring van het Verdrag van Rome 1961 en het Verdrag van Geneve 1971, afleiden dat deze voorstellen van wet door de Kamer zullen worden aanvaard

p. 912:

De beide andere wetsvoorstellen [GwR en GwG, *Bew*] worden zonder stemming aangenomen

Artikelen van de Conventie van Genève

Preambule

De Overeenkomstsluitende Staten,

bezorgd over de toenemende mate waarin fonogrammen zonder toestemming worden gekopieerd en over de schade die dit berokkent aan de belangen van auteurs, vertolkers of uitvoerende kunstenaars en producenten van fonogrammen

overtuigd dat de bescherming van producenten van fonogrammen tegen een zodanige handelwijze eveneens ten goede zal komen aan de vertolkers of uitvoerende kunstenaars wier uitvoeringen, en aan de auteurs wier werken op genoemde fonogrammen zijn opgenomen,

erkennende de waarde van het werk dat op dit gebied is verricht door de Organisatie der Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschappen en Cultuur en de Wereldorganisatie voor de Intellectuele Eigendom,

verlangend op geen enkele wijze inbreuk te maken op reeds in werking zijnde internationale overeenkomsten en in het bijzonder op geen enkele wijze een ruimere aanvaarding van de Overeenkomst van Rome van 26 oktober 1961 in de weg te staan, die zowel aan vertolkers of uitvoerende kunstenaars en omroeporganisaties bescherming verleent als aan producenten van fonogrammen,

zijn het volgende overeengekomen

Artikel 1 Conventie van Genève [Definities]

Voor de toepassing van deze Overeenkomst wordt verstaan onder

(a) "fonogram" elke uitsluitend voor het gehoor bestemde vastlegging van geluiden van een uitvoering of van andere geluiden,

(b) "producent van fonogrammen" de natuurlijke persoon of de rechtspersoon die als eerste de geluiden van een uitvoering of andere geluiden vastlegt,

(c) "kopie" het materiaal dat geluiden bevat, die al dan niet rechtstreeks zijn overgenomen van een fonogram en waarop al het geluid of een wezenlijk gedeelte van de geluiden die op dat fonogram zijn vastgelegd, is opgenomen,

(d) "levering aan het publiek" elke handeling waarbij kopieen van een fonogram al dan niet rechtstreeks aan het publiek of een deel daarvan worden aangeboden

MvT Memorie van toelichting Goedkeuringswet

In de definitie van "fonogram" (onderdeel (a)) heeft het woord "vastlegging" niet de betekenis van opnemen, de handeling van het vastlegger van geluiden als zodanig, doch uitsluitend van het materiele resultaat daarvan, het produkt waarin het geluid is vastgelegd Dat kan zijn een grammofoonplaat, geluidsband of audiocassette dan wel iedere andere vorm waarin geluiden kunnen worden gefixeerd De inhoud van een opname en de aard van de vastgelegde geluiden zijn niet van belang Evenmin wordt vereist dat hetgeen in een fonogram is vastgelegd onder de werking van auteursrecht of aanverwante rechten valt Het doel van de Overeenkomst is producenten van fonogrammen een zekere bescherming te bieden tegen aantasting van hun commerciele belangen Vanuit die invalshoek bezien, heeft het door het zonder toestemming verveelvoudigen van fonogrammen al dan niet inbreuk maken op auteursrecht of ander specifiek recht geen doorslaggevende betekenis

De definitie van "fonogram" geeft een beperking te zien tot uitsluitend voor het gehoor bestemde vastlegging Dit betekent dat de Overeenkomst niet van toepassing is op geluidsfilms of ander audiovisueel materiaal Verschil van interpretatie is evenwel mogelijk ten aanzien van simultaan met de beelden gemaakte geluidsopnamen Een zodanige geluidsopname is technisch afzonderlijk te verveelvoudigen Voornoemde Diplomatieke Conferentie heeft met betrekking tot de hier bedoelde zogenoemde sound-tracks geen overeenstemming kunnen bereiken doch erop gewezen dat de Overeenkomst slechts het minimum aangeeft van de te bieden bescherming van producenten en dat lidstaten in hun nationale wetgeving daaromtrent een regeling kunnen geven

Producenten van fonogrammen kunnen aan de Overeenkomst ingevolge de definitie van "kopie" (onderdeel (c)) bescherming ontlenen ook indien de geluiden niet rechtstreeks van een fonogram zijn overgenomen Daarvan is sprake indien bij voorbeeld de verveelvoudiging geschiedt aan de hand van een eerder gemaakte kopie of een radio-uitzending van het oorspronkelijk fonogram De definitie dekt tevens het kopieren van gedeelten van fonogrammen, waaronder begrepen kan worden het geval dat gedeelten van meerdere fonogrammen te zamen in een kopie worden vastgelegd Het moet bij het opnemen van gedeelten wel gaan om een wezenlijk gedeelte van het oorspronkelijke fonogram Dit moet worden opgevat in zowel kwantitatieve als kwalitatieve betekenis Imitaties of nabootsingen van een fonogram zijn geen kopieen als in de Overeenkomst bedoeld

Het ten gehore doen brengen van fonogrammen kan ingevolge de definitie van "levering aan het publiek" (onderdeel (d)) niet onder de werking van de Overeenkomst worden gebracht Essentieel is, dat kopieen van een fonogram als lichamelijke zaak ter verkrijging worden aangeboden en dat dit geschiedt aan het publiek of een deel daarvan Dit kan zowel om niet als tegen baat plaats hebben Buiten de werking van de Overeenkomst valt mitsdien de rechtstreekse aanbieding van fonogrammen aan bij voorbeeld omroeporganisaties, aangezien deze organisaties niet tot het publiek zijn te rekenen Aan de andere kant is het evenwel voldoende dat aanbieding aan het publiek niet rechtstreeks plaatsvindt doch via bij voorbeeld de groothandel of andere distributiekanalen Tenslotte geeft de definitie aan dat onder "levering aan het publiek" mede wordt verstaan het aanbieden van kopieen, al dan niet rechtstreeks, aan een deel van het publiek Aanbieding aan aangeslotenen bij een platenclub is daarvan een voorbeeld

Artikel 2 Conventie van Genève [Rechten fonogrammenproducenten]

Elke Overeenkomstsluitende Staat beschermt producenten van fonogrammen die onderdaan zijn van andere Overeenkomstsluitende Staten tegen het vervaardigen van kopieen zonder de toestemming van de producent en tegen de invoer van zodanige kopieen, als die vervaardiging of invoer bestemd is voor levering aan het publiek, alsmede tegen de levering van zodanige kopieen aan het publiek

MvT Memorie van toelichting Goedkeuringswet

Dit artikel bevat in feite de essentie van de Overeenkomst, namelijk wie beschermd wordt tegen wat Elke lidstaat is gebonden bescherming te bieden aan producenten van fonogrammen die onderdaan zijn van andere landen die partij zijn bij de Overeenkomst Behoudens de uitzondering van artikel 7, vierde lid, in welk geval de plaats van eerste vastlegging van fonogrammen als maatstaf geldt, is de nationaliteit van producenten in dit kader bij uitsluiting het aanknopingspunt

De bescherming die door de Staten die partij zijn bij de Overeenkomst moet worden geboden, richt zich tot producenten die onderdaan zijn van andere lidstaten Anders gezegd, inpassing in de

nationale wetgeving van de voorzieningen van de Overeenkomst, die slechts betrekking heeft op internationale situaties, heeft geen effekt op de positie van de eigen onderdanen in dat land Dezen zullen bescherming moeten ontlenen aan daartoe in hun nationale wetgeving opgenomen bepalingen, waardoor het mogelijk is dat producenten van de oorspronkelijke fonogrammen optreden tegen het zonder hun toestemming in hun eigen land verveelvoudigen van die fonogrammen en het aanbieden aan het publiek van de kopieen

Producenten van fonogrammen die onderdaan zijn van andere lidstaten moeten worden beschermd tegen het zonder hun toestemming vervaardigen van kopieen van die fonogrammen, tegen de invoer van zodanige kopieen alsmede tegen de levering daarvan aan het publiek In het onderhavige artikel is evenwel de voorwaarde gesteld, dat de vervaardiging en de invoer van kopieen bestemd moeten zijn voor levering aan het publiek Tegen het zonder toestemming vervaardigen van kopieen voor bij voorbeeld eigen gebruik of tegen de invoer van kopieen ten behoeve van anderen dan het publiek behoeft derhalve geen bescherming te worden geboden Kan de bestemming voor levering aan het publiek niet worden aangenomen, dan kunnen producenten van de oorspronkelijke fonogrammen op grond van de Overeenkomst geen actie ondernemen, noch tegen de produktie zelf noch tegen de invoer van de kopieen

Op de bescherming kan uit de aard der zaak alleen een beroep worden gedaan indien de verveelvoudiging geschiedt zonder toestemming van de producent van de oorspronkelijke fonogrammen In dit verband heeft de Diplomatieke Conferentie te Geneve zoals blijkt uit haar rapport (gepubliceerd in het door de WIPO uitgegeven tijdschrift Le Droit d'Auteur, december 1971, blz 242 en volgende), afgesproken dat de desbetreffende toestemming, zulks te beoordelen naar het nationale recht van de betrokken lidstaat, ook gegeven kan worden door een rechtverkrijgende van de oorspronkelijke producent dan wel door een exclusieve licentiehouder in de desbetreffende lidstaat Nochtans kan daarmee niet worden voorgewend dat aan het nationaliteitscriterium is voldaan, met andere woorden een rechtverkrijgende of een licentiehouder zal zijn recht moeten kunnen afleiden van een producent die zelf voldoet aan het criterium dat hij onderdaan is van een andere lidstaat

Artikel 3 Conventie van Genève [Nationale implementatie]

De voor de toepassing van deze Overeenkomst te gebruiken middelen worden bij de nationale wet van iedere Overeenkomstsluitende Staat bepaald en dienen een of meer van de volgende middelen te omvatten bescherming door het verlenen van een auteursrecht of een ander specifiek recht, bescherming door de wetgeving betreffende oneerlijke mededinging, bescherming door middel van strafsancties

MvT Memorie van toelichting Goedkeuringswet

Dit artikel beantwoordt de vraag hoe bescherming moet worden verleend aan producenten van fonogrammen Zoals in het algemeen gedeelte van de toelichting reeds werd aangegeven, is, gelet op de verschillen in de nationale wetgeving van landen en ten einde mede in verband daarmee te bereiken dat het onderhavige instrument door een zo groot mogelijk aantal landen zou worden aanvaard, in dit artikel volstaan met het ter keuze van iedere lidstaat aangeven van de in de nationale wetgeving van een lidstaat te bepalen middelen, te weten bescherming door het verlenen van een auteursrecht of een ander specifiek recht, bescherming door de wetgeving betreffende oneerlijke mededinging dan wel door middel van strafsancties

Artikel 4 Conventie van Genève [Duur]

De duur van de bescherming wordt bepaalde nationale wet van iedere Overeenkomstsluitende Staat Indien in de nationale wetgeving echter een bepaalde beschermingsduur wordt voorgeschreven, dient deze ten minste twintig jaar te zijn te rekenen vanaf het einde van hetzij het jaar waarin de op het fonogram opgenomen geluiden voor het eerst werden vastgelegd, hetzij het jaar waarin het fonogram voor het eerst openbaar werd gemaakt

MvT Memorie van toelichting Goedkeuringswet

Deze bepaling bevat regels met betrekking tot de termijn gedurende welke producenten van fonogrammen bescherming ondervinden De duur daarvan wordt bepaald bij de nationale wet van iedere lidstaat Indien evenwel in de nationale wetgeving een bepaalde beschermingsduur wordt voorgeschreven, dan dient deze ten minste twintig jaar te zijn Deze termijn wordt, ter keuze in de nationale wetgeving te bepalen, gerekend vanaf het einde van hetzij het jaar waarin de op het fonogram opgenomen geluiden voor het eerst werden vastgelegd, hetzij het jaar waarin het fonogram voor het eerst werd openbaar gemaakt

Artikel 5 Conventie van Genève [Formaliteitseisen]

Indien een Overeenkomstsluitende Staat krachtens zijn nationale wetgeving eist dat bepaalde formaliteiten worden vervuld als voorwaarde voor de bescherming van producenten van fonogrammen dan worden deze eisen geacht te zijn vervuld indien alle met toestemming vervaardigde kopieen van het fonogram die aan het publiek worden aangeboden, of de verpakking waarin zij zich bevinden, zijn voorzien van een indicatie, inhoudelijk het kenmerk Ⓟ en een vermelding van het jaar van eerste openbaarmaking, op zodanige wijze aangebracht dat voldoende duidelijk blijkt dat een beroep wordt gedaan op bescherming, indien de kopieen, of de verpakking daarvan, niet aangeven wie de producent, diens rechtverkrijgende of de houder van een uitsluitende vergunning is (door vermelding van diens naam, het handelsmerk of een andere passende aanduiding) dient de indicatie ook de naam van de producent diens rechtverkrijgende of de houder van een uitsluitende vergunning te vermelden

MvT Memorie van toelichting Goedkeuringswet

Dit artikel heeft betrekking op formaliteiten die in de nationale wetgeving van lidstaten mogen worden verlangd voor het verlenen van bescherming Indien een Staat op grond van deze facultatieve bepaling als voorwaarde voor de bescherming van producenten van fonogrammen stelt, dat formaliteiten dienen te worden vervuld, dan wordt geacht daaraan te zijn voldaan indien op alle met toestemming vervaardigde kopieen naast het in dit artikel aangeduid symbool Ⓟ onder meer het jaar van eerste openbaarmaking is vermeld Hoewel ingevolge artikel 4 van de Overeenkomst, zoals hierboven gesteld, ook het jaar waarin het fonogram is opgenomen als uitgangspunt kan dienen voor de termijn gedurende welke de bescherming geldt, beperkt artikel 5 zich tot het eerste jaar van openbaarmaking Daarmee is voorkomen dat deze bepaling afwijkt van de op dit punt gelijkluidende regeling van artikel 11 van het Verdrag van Rome van 1961 Overigens zullen in de praktijk in veel gevallen de vastlegging van geluiden in fonogrammen en de openbaarmaking daarvan in hetzelfde jaar plaatsvinden

Artikel 6 Conventie van Genève [Beperkingen]

Elke Overeenkomstsluitende Staat die bescherming verleent door middel van auteursrecht of een ander specifiek recht of door middel van strafsancties, kan in zijn nationale wetgeving bepalen dat voor de bescherming van producenten van fonogrammen dezelfde beperkingen gelden als die welke zijn toegestaan ten aanzien van de bescherming van auteurs van werken van letterkunde en kunst

Er mogen echter geen verplichte vergunningen worden verleend, tenzij aan alle volgende voorwaarden is voldaan

(a) het kopieren is uitsluitend bestemd voor gebruik bij het onderwijs of het wetenschappelijk onderzoek,

(b) de vergunning is alleen geldig voor het kopieren binnen het grondgebied van de Overeenkomstsluitende Staat waarvan de bevoegde autoriteit de vergunning heeft verleend en geldt niet voor de uitvoer van kopieen,

(c) de vervaardiging van kopieen krachtens de vergunning geeft recht op een billijke vergoeding, welke wordt vastgesteld door genoemde autoriteit die daarbij onder andere rekening houdt met het aantal kopieen dat zal worden vervaardigd

MvT Memorie van toelichting Goedkeuringswet

In verdragen en in regelingen op nationaal niveau op het terrein van het auteursrecht en aanverwante rechten komen bepalingen voor die uitzonderingen op of beperkingen van daarin toegekende rechten mogelijk maken Regelingen van deze aard mogen worden getransponeerd naar het door de Overeenkomst bestreken gebied, in dier voege dat artikel 6 aan lidstaten, die in hun nationale wetgeving de aan producenten van fonogrammen te verlenen bescherming bieden door middel van auteursrecht of een ander specifiek recht of strafsancties, de bevoegdheid geeft in hun nationale wetgeving te bepalen dat voor die bescherming van producenten beperkingen gelden van dezelfde aard als die welke zijn toegestaan ten opzichte van de bescherming van auteurs van werken van letterkunde en kunst De hier bedoelde eventueel in de nationale wetgeving van lidstaten op te nemen beperkingen regarderen de zogenaamde rechten van secundair gebruik, zoals radio-uitzendingen, niet, aangezien de Overeenkomst met uitsluiting van iedere andere exploitatiehandeling alleen betrekking heeft op produktie, invoer en levering aan het publiek van kopieen van fonogrammen

Artikel 6 geeft geen regeling met betrekking tot beperkingen van de bescherming van producenten van fonogrammen voor landen die de bescherming bieden door wetgeving betreffende oneerlijke mededinging Meergenoemde Diplomatieke Conferentie heeft evenwel als haar oordeel te kennen gegeven dat landen die bij de Overeenkomst partij worden en die niet gebonden zijn aan een of meer van de verdragen op het terrein van auteursrecht niettemin op dit punt die Verdragen zouden volgen, met andere woorden ten aanzien van de bescherming van producenten van fonogrammen geen verdergaande uitzonderingen maken dan die welke in die conventies worden toegelaten

Het onderhavige artikel verbiedt het verlenen van dwanglicentie tenzij cumulatief is voldaan aan de in dit artikel gestelde voorwaarden

Ten aanzien van de tekst van artikel 6 wordt nog opgemerkt dat in de authentieke versie van de Overeenkomst in de Franse en Engelse taal ten aanzien van de toegelaten beperkingen de volgende zinsnede voorkomt " apporter des limitations a protection des producteurs de phonogrammes, de même nature que celles qui sont admises ", respectievelijk " may in its domestic law provide, with regard to the protection of producers of phonograms, the same kind of limitations as are permitted " In de officiele Nederlandse vertaling luidt deze passage " bepalen dat voor

de bescherming van producenten van fonogrammen dezelfde beperkingen gelden als die welke zijn toegestaan " Naar ons oordeel dient wat betreft de eventueel in de nationale wetgeving aan te brengen beperkingen aangesloten te worden bij voornoemde authentieke teksten en niet bij de op dit punt striktere Nederlandse tekst

Artikel 7 Conventie van Genève
[Primaat auteursrecht en VvR; overgangsrecht]

1) Deze Overeenkomst dient op geen enkele wijze te worden uitgelegd als een beperking van of een inbreuk op de bescherming die wordt verleend aan auteurs, vertolkers of uitvoerende kunstenaars, producenten van fonogrammen of omroeporganisaties krachtens een nationale wet of een internationale overeenkomst

2) De nationale wetgeving van iedere Overeenkomstsluitende Staat bepaalt of en in welke mate vertolkers of uitvoerende kunstenaars, wier uitvoeringen op een fonogram zijn vastgelegd, recht hebben bescherming te genieten en onder welke voorwaarden zij die bescherming genieten

3) Een Overeenkomstsluitende Staat is niet gehouden de bepalingen van deze Overeenkomst toe te passen op een fonogram dat reeds werd vastgelegd voordat deze Overeenkomst voor die Staat in werking trad

4) Iedere Overeenkomstsluitende Staat die op grond van zijn op 29 oktober 1971 van kracht zijnde nationale wetgeving bescherming verleent aan producenten van fonogrammen uitsluitend op basis van de plaats van eerste vastlegging kan, door middel van een bij de Directeur Generaal van de Wereldorganisatie voor de Intellectuele Eigendom nedergelegde kennisgeving verklaren dat hij deze maatstaf aanlegt in plaats van die van de nationaliteit van de producent

MvT Memorie van toelichting Goedkeuringswet

In dit artikel heeft een aantal verschillende onderwerpen een plaats gevonden

De eerste twee leden van het artikel geven een regeling wat betreft de verhouding van de onderhavige Overeenkomst ten opzichte van nationale regelingen en internationale verdragen de Overeenkomst mag op geen enkele wijze worden geïnterpreteerd als een beperking van of een inbreuk op de bescherming die in andere nationale of internationale bepalingen is toegekend aan auteurs, uitvoerende kunstenaars, producenten van fonogrammen en omroeporganisaties Met dit voorschrift is het aanvullende karakter van de Overeenkomst nog eens onderstreept Wat betreft andere internationale verdragen refereert deze bepaling met name aan het Verdrag van Rome van 1961, de Berner Conventie (Trb 1972, 157, 1974, 227, 1980, 39), de Universele Auteursrecht-conventie met protocollen (Trb 1955, 46 en 72, 1960, 34, 1967, 208, 1972, 114, 1976, 37, 1979, 82) en, voor zover het betreft oneerlijke mededinging, het Verdrag van Parijs tot bescherming van de industriele eigendom (Trb 1970, 187)

Het tweede lid houdt verband met de positie van vertolkers of uitvoerende kunstenaars wier uitvoeringen op een fonogram zijn vastgelegd De regeling geeft aan dat de nationale wetgeving van de landen die partij zijn bij de Overeenkomst bepaalt of zij recht hebben op bescherming en zo ja, onder welke voorwaarden Vanuit juridisch oogpunt beschouwd, is deze bepaling overbodig, een nationale wetgever kan zonder deze bepaling hetzelfde doen Met dit lid is evenwel niet meer beoogd dan de lidstaten er nog eens aan te herinneren dat, zoals in de preambule van de Overeenkomst reeds tot uitdrukking gebracht, belangen van vertolkers of uitvoerende kunstenaars die niet rechtstreeks door deze Overeenkomst worden beschermd, eveneens geschaad kunnen worden door het zonder toestemming vervaardigen van fonogrammen, bij voorbeeld doordat royalties worden gederfd

Indien in de onderhavige Overeenkomst een regeling ten gunste van uitvoerende kunstenaars zou zijn opgenomen, zou dat er wellicht toe hebben geleid dat de Overeenkomst door landen niet zou worden aanvaard, gelet op de ervaringen met het Verdrag van Rome In verband daarmee heeft de Diplomatieke Conferentie volstaan met zich uit te spreken dat het aanbeveling zou verdienen dat in contracten tussen producenten en uitvoerende kunstenaars de verplichting wordt opgenomen dat producenten van fonogrammen, ingeval uitvoerende kunstenaars delen in verkoopopbrengsten, een actie instellen tegen de personen die een inbreuk maken op de door de onderhavige Overeenkomst geboden bescherming alsmede dat, indien producenten nalaten van de hun uit dien hoofde toekomende bescherming gebruik te maken, de contracten het mogelijk maken dat uitvoerende kunstenaars zelf optreden

Het derde lid van bevat een bepaling van overgangsrecht Lidstaten zijn niet gehouden de bepalingen van de Overeenkomst van toepassing te verklaren op fonogrammen die werden vastgelegd voordat de Overeenkomst voor de desbetreffende landen in werking treedt

Het vierde lid van dit artikel is hierboven bij artikel 2 reeds ter sprake gekomen Dit lid voorziet in de mogelijkheid dat lidstaten door middel van een te deponeren kennisgeving verklaren, dat zij bescherming bieden aan producenten van fonogrammen uitsluitend op basis van de plaats van eerste vastlegging van de geluiden en mitsdien niet op grond van het nationaliteitscriterium Deze mogelijkheid bestaat slechts voor die landen die op de datum van de totstandkoming van de onderhavige Overeenkomst (29 oktober 1971) in hun nationale wetgeving reeds op grond van de eerste plaats van vastlegging van geluiden in fonogrammen bescherming boden aan producenten van fonogrammen

Artikelen 8 t/m 13 Conventie van Genève [Administratieve en slotbepalingen]

MvT Memorie van toelichting Goedkeuringswet

Deze artikelen van de Overeenkomst bevatten bepalingen van in hoofdzaak administratieve aard, waarbij zij opgemerkt dat in artikel 10 is bepaald dat ten aanzien van het Verdrag geen voorbehouden kunnen worden gemaakt

Artikel 8 Conventie van Genève

1) Het Internationale Bureau van de Wereldorganisatie voor de Intellectuele Eigendom verzamelt en publiceert inlichtingen inzake de bescherming van fonogrammen Iedere Overeenkomstsluitende Staat dient onverwijld het Internationale Bureau in kennis te stellen van alle nieuwe wetten en officiele teksten inzake dit onderwerp

2) Het Internationale Bureau verstrekt aan elke Overeenkomstsluitende Staat op diens verzoek inlichtingen over zaken die betrekking hebben op deze Overeenkomst en voert studies uit en verleent diensten die tot doel hebben de in deze Overeenkomst voorziene bescherming te vergemakkelijken

3) Het Internationale Bureau vervult de in het eerste en het tweede hierboven genoemde taken in samenwerking met de Organisatie der Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur en de Internationale Arbeidsorganisatie, wat betreft zaken die onder hun onderscheiden bevoegdheden vallen

Artikel 9 Conventie van Genève

1) Deze Overeenkomst wordt nedergelegd bij de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties Zij staat tot 30 april 1972 open ter ondertekening door iedere Staat die lid is van de Verenigde Naties, van een van de Gespecialiseerde Organisaties van de Verenigde Naties, of die lid is van de Internationale Organisatie voor Atoomenergie, of die partij is bij het Statuut van het Internationale Gerechtshof

2) Deze Overeenkomst dient te worden bekrachtigd of aanvaard door de ondertekenende Staten Zij staat open voor toetreding door iedere in het eerste lid van dit artikel bedoelde Staat

3) De akten van bekrachtiging, aanvaarding of toetreding dienen te worden nedergelegd bij de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties

4) Het is wel verstaan dat op het tijdstip waarop een Staat wordt gebonden door deze Overeenkomst, deze in staat is de bepalingen van de Overeenkomst overeenkomstig zijn nationale wetgeving uit te voeren

Artikel 10 Conventie van Genève

Ten aanzien van deze Overeenkomst kunnen geen voorbehouden worden gemaakt

Artikel 11 Conventie van Genève

1) Deze Overeenkomst treedt in werking drie maanden na de nederlegging van de vijfde akte van bekrachtiging, aanvaarding of toetreding

2) Voor iedere Staat die deze Overeenkomst bekrachtigt, aanvaardt of ertoe toetreedt na de nederlegging van de vijfde akte van bekrachtiging, aanvaarding of toetreding, wordt deze Overeenkomst van kracht drie maanden na de datum waarop de Directeur-Generaal van de Wereldorganisatie voor de Intellectuele Eigendom de Staten overeenkomstig artikel 13, vierde lid, in kennis stelt van de nederlegging van zijn akte

3) Iedere Staat kan, op het tijdstip van zijn bekrachtiging, aanvaarding of toetreding of op een later tijdstip, door middel van een aan de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties gerichte kennisgeving, verklaren dat deze Overeenkomst van toepassing is op alle of een of meer van de gebieden voor welker internationale betrekkingen deze Staat verantwoordelijk is Deze kennisgeving treedt in werking drie maanden na de datum waarop zij is ontvangen

4) Het voorgaande lid mag echter in geen geval zodanig worden uitgelegd dat het de erkenning of stilzwijgende aanvaarding door een Overeenkomstsluitende Staat zou inhouden van de feitelijke toestand van een grondgebied waarop deze Overeenkomst krachtens het genoemde lid van toepassing is verklaard door een andere Overeenkomstsluitende Staat

Artikel 12 Conventie van Genève

1) Iedere Overeenkomstsluitende Staat kan deze Overeenkomst opzeggen namens zichzelf of namens enig grondgebied zoals bedoeld in artikel 11, derde lid, door middel van een aan de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties gerichte schriftelijke kennisgeving

2) De opzegging treedt in werking twaalf maanden na de datum waarop de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties deze kennisgeving, heeft ontvangen

Artikel 13 Conventie van Genève

1) Deze Overeenkomst wordt ondertekend in een enkel exemplaar in de Engelse, de Franse, de Russische en de Spaanse taal, zijnde alle vier de teksten gelijkelijk authentiek

2) Officiele teksten worden opgesteld door de Directeur-Generaal van de Wereldorganisatie voor de Intellectuele Eigendom na overleg met de betrokken regeringen in de Arabische, de Nederlandse, de Duitse, de Italiaanse en de Portugese taal

3) De Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties stelt de Directeur-Generaal van de Wereldorganisatie voor de Intellectuele Eigendom, de Directeur-Generaal van de Organisatie der Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur en de Directeur-Generaal van het Internationale Arbeidsbureau in kennis van

a) de ondertekeningen van deze Overeenkomst;

b) de nederlegging van akten van bekrachtiging, aanvaarding of toetreding,

c) de datum van inwerkingtreding van deze Overeenkomst,

d) de kennisgevingen overeenkomstig artikel 11, derde lid,

e) de ontvangst van kennisgevingen van opzegging

4) De Directeur-Generaal van de Wereldorganisatie voor de Intellectuele Eigendom doet de Staten, bedoeld in artikel 9, eerste lid, mededeling van de ingevolge het voorgaande lid ontvangen kennisgevingen en van de verklaringen krachtens artikel 7, vierde lid Hij stelt ook de Directeur-Generaal van de Organisatie der Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur en de Directeur-Generaal van het Internationale Arbeidsbureau in kennis van die verklaringen

5) De Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties doet twee gewaarmerkte exemplaren van deze Overeenkomst toekomen aan de Staten, bedoeld in artikel 9, eerste lid

Bijlage 1

Algemene maatregel van bestuur [Toezicht]

Besluit van 28 april 1993 tot vaststelling van de algemene maatregel van bestuur bedoeld in artikel 15, tweede lid, van de Wet van 18 maart 1993, houdende regelen inzake de bescherming van uitvoerende kunstenaars, producenten van fonogrammen en omroeporganisaties en wijziging van de Auteurswet 1912 (Wet op de naburige rechten) [Stb 1993 243]

NVT Nota van toelichting:

Het onderhavige besluit strekt tot uitvoering van artikel 15, tweede lid, van de Wet op de naburige rechten De laatste zin van het tweede lid van dit artikel bepaalt dat bij algemene maatregel van bestuur nadere voorschriften worden gegeven betreffende het toezicht op de in het eerste lid van dit artikel omschreven incasso-organisatie Dit toezicht wordt uitgeoefend door een College van Toezicht waarvan de leden worden benoemd door Onze Minister van Justitie

Artikel 1

In dit besluit wordt verstaan onder
a Onze Minister Onze Minister van Justitie,
b de Wet de Wet van 18 maart 1993, houdende regelen inzake de bescherming van uitvoerende kunstenaars, producenten van fonogrammen en omroeporganisaties en wijziging van de Auteurswet 1912 (Wet op de naburige rechten),
c de rechtspersoon de rechtspersoon bedoeld in artikel 15, eerste lid, van de Wet

Toelichting: In dit artikel worden de begrippen "Onze Minister", "de Wet" en "de rechtspersoon" nader omschreven
"Onze Minister" staat voor de Minister van Justitie Met "de Wet" wordt aangeduid de Wet op de naburige rechten van 18 maart 1993 (Stb 178) en "de rechtspersoon" is de in artikel 15, eerste lid, van de Wet op de naburige rechten bedoelde rechtspersoon

Artikel 2

1 Het College van Toezicht, bedoeld in artikel 15, tweede lid, van de Wet bestaat uit drie of meer personen, die worden benoemd door Onze Minister
2 Onze Minister wijst de Voorzitter aan

[Bij besluit van 30 juni 1993 (Stcrt 2-7-1993) zijn per 1 juli 1993 tot leden van het College van Toezicht benoemd mr J de Ruiter te Naarden, tevens voorzitter, mr J [lees N , *Bew*] van Lingen te Amsterdam, C J Regoort RA te Arnhem]

Artikel 3

De leden van het College van Toezicht worden benoemd voor een tijdvak van vier jaren De aftredenden kunnen na afloop van deze periode opnieuw worden benoemd

Artikel 4

Het lidmaatschap van het College van Toezicht eindigt
a door het verstrijken van de periode waarvoor het lid zitting heeft in het College van Toezicht,
b door ontslag door Onze Minister, al dan niet op eigen verzoek

Artikel 5

1 Het College van Toezicht is belast met het toezicht op het beleid van de rechtspersoon
2 Het College van Toezicht kan de rechtspersoon, gevraagd en ongevraagd, van advies dienen

Toelichting: Het College van Toezicht heeft tot taak toezicht uit te oefenen op de in artikel 15, eerste lid, bedoelde rechtspersoon Deze rechtspersoon is belast met de inning en verdeling van de op grond van artikel 7 van de wet verschuldigde billijke vergoeding voor het secundaire gebruik van commerciele fonogrammen De rechtspersoon vertegenwoordigt in aangelegenheden betreffende de vaststelling van de hoogte van de vergoeding en de inning daarvan alsmede de uitoefening van het uitsluitende recht de rechthebbenden in en buiten rechte Het College van Toezicht zal erop moeten toezien dat deze rechtspersoon zijn wettelijke taak naar behoren vervult Hierbij zijn zowel de belangen van rechthebbenden als van betalingsplichtigen aan de orde
In het kader van zijn taakuitoefening kan het College van Toezicht op eigen initiatief of desgevraagd de rechtspersoon van advies dienen Zo kan het College - indien de resultaten van de hoorzittingen of een bij hem ingediende klacht daartoe aanleiding geven - de rechtspersoon adviseren een bepaald beleid te wijzigen of in een concreet geval anders te handelen

Artikel 6

1 De leden van het College van Toezicht hebben te allen tijde toegang tot de kantoren van de rechtspersoon Hun wordt, desgevraagd, gelegenheid gegeven om vergaderingen van bestuursleden, commissarissen of andere leidende personen van de rechtspersoon bij te wonen en aan de beraadslagingen deel te nemen, alsmede om inzage te nemen van boeken, bescheiden of andere informatiedragers
2 Het College van Toezicht heeft voorts het recht om een registeraccountant te zijner keuze de boekhouding te doen onderzoeken De kosten daarvan komen voor rekening van de rechtspersoon

Toelichting: In dit artikel wordt aan de leden van het College van Toezicht een aantal bevoegdheden toegekend die noodzakelijk zijn voor een behoorlijke uitoefening van zijn taak Zo hebben zij te allen tijde toegang tot de kantoren van de rechtspersoon en kunnen zij vergaderingen bijwonen en daar het woord nemen Zij zijn voorts bevoegd boeken, bescheiden of andere informatiedragers in te zien Ook kan het College van Toezicht een registeraccountant de opdracht geven de boekhouding van de rechtspersoon te onderzoeken De kosten daarvan komen voor rekening van de rechtspersoon

Artikel 7

1 Het College van Toezicht hoort ten minste een maal per jaar vertegenwoordigers van degenen die ingevolge artikel 7 van de Wet betalingsplichtig zijn
2 Het College van Toezicht is bevoegd ook andere belanghebbenden dan die genoemd in het eerste lid te horen
3 Het College van Toezicht kan een of meer vertegenwoordigers van de rechtspersoon in de

gelegenheid stellen om de besprekingen met de in het eerste lid bedoelde vertegenwoordigers bij te wonen

Toelichting: Ingevolge artikel 7 is het College van Toezicht verplicht om vertegenwoordigers van hen die op grond van artikel 7 van de Wet op de naburige rechten verplicht zijn tot betaling van de billijke vergoeding ten minste een maal per jaar te horen Het is aan deze betalingsplichtigen of hun organisaties om al dan niet gevolg te geven aan deze uitnodiging De hoorzitting stelt het College van Toezicht in de gelegenheid kennis te nemen van de wijze waarop de rechtspersoon zijn wettelijke taak in de praktijk uitoefent Bij die gelegenheid kunnen betalingsplichtigen hun eventuele problemen en klachten kenbaar maken

Ook andere belanghebbenden dan de betalingsplichtigen kunnen worden gehoord Vertegenwoordigers van de rechtspersoon kunnen door het College van Toezicht worden uitgenodigd de hoorzittingen bij te wonen

Ook buiten deze hoorzittingen kunnen betalingsplichtigen en andere belanghebbenden zich tot het College van Toezicht wenden met concrete vragen of problemen

Artikel 8

1 De rechtspersoon mag de volgende besluiten niet nemen dan na goedkeuring van het College van Toezicht

a een besluit tot wijziging van de statuten of tot ontbinding van de rechtspersoon,

b een besluit tot benoeming van een registeraccountant,

c een besluit tot vaststelling of wijziging van modelovereenkomsten met rechthebbenden en betalingsplichtigen betreffende de uitoefening door deze organisatie van het recht bedoeld in artikel 7 van de wet en tot vaststelling of wijziging van andere modelovereenkomsten en reglementen in het kader van de in artikel 15 van de wet geformuleerde taak,

d een besluit tot het aangaan van samenwerkingsverbanden met andere organisaties die zich bezighouden met de inning en verdeling van een vergoeding gelijk of soortgelijk aan die bedoeld in artikel 7 van de wet

Toelichting: In artikel 8 wordt een aantal besluiten genoemd die pas mogen worden genomen door de rechtspersoon nadat het College van Toezicht daarvoor toestemming heeft gegeven

Voor een behoorlijke effectuering van het toezicht is het aangewezen dat deze besluiten vooraf ter goedkeuring aan het College worden voorgelegd

Artikel 9

Het College van Toezicht vergadert tenminste tweemaal per jaar en voorts zo dikwijls als zulks door de Voorzitter of twee andere leden van het College dienstig wordt geoordeeld

Toelichting: Dit artikel regelt de vergaderfrequentie van het College van Toezicht Het College vergadert minstens twee keer per jaar Daarnaast vinden vergaderingen plaats indien dit door de voorzitter of twee andere leden wordt gevraagd

Artikel 10

Het College van Toezicht besluit met volstrekte meerderheid van de uitgebrachte stemmen

Toelichting: Dit artikel stelt eisen met betrekking tot de besluitvorming, deze dient te geschieden met volstrekte meerderheid van de uitgebrachte stemmen

Artikel 11

Het College van Toezicht blijft ook ingeval van een of meerdere vacatures bevoegd tot hetgeen hem is opgedragen

Toelichting: Artikel 11 bedingt dat het College bevoegd blijft tot haar taakuitoefening in geval van vacatures

Artikel 12

Het College van Toezicht kan bij reglement nadere regels omtrent zijn vergaderingen en besluitvorming vaststellen Vaststelling en wijziging van het reglement is onderworpen aan de goedkeuring van Onze Minister

Toelichting: Het College van Toezicht is ingevolge artikel 12 bevoegd nadere regels te stellen bij reglement over vergaderingen en besluitvorming Deze reglementen en wijzigingen daarin behoeven de goedkeuring van Onze Minister

Artikel 13

Het College van Toezicht brengt ten minste een maal per jaar aan Onze Minister verslag uit over zijn werkzaamheden Het college verstrekt voorts aan Onze Minister alle door deze gevraagde inlichtingen

Toelichting: Ten minste eenmaal per jaar brengt het College van Toezicht verslag uit aan Onze Minister van Justitie over de uitoefening van zijn taak Deze regel laat onverlet dat het College - indien dit wenselijk wordt geacht - buiten het kader van de jaarlijkse rapportage contact zoekt met het Ministerie van Justitie teneinde actuele problemen te signaleren Voorts is het College verplicht desgevraagd Onze Minister bepaalde inlichtingen te verstrekken, bijvoorbeeld naar aanleiding van tot hem gerichte brieven van rechthebbenden of betalingsplichtigen

Artikel 14

1 De leden van het College van Toezicht genieten vergoeding van reis- en verblijfkosten overeenkomstig regels door Onze Minister te stellen

2 Het bedrag van de door de Staat ten behoeve van de uitoefening van het toezicht gemaakte kosten wordt door Onze Minister op door hem te bepalen tijdstippen vastgesteld en door de rechtspersoon aan de Staat voldaan

Toelichting: Aan de leden van het College van Toezicht wordt een vergoeding van reis- en verblijfkosten gegeven De aan het toezicht verbonden kosten komen ten laste van de rechtspersoon

Artikel 15

Dit besluit treedt inwerking met ingang van de dag waarop de Wet van 18 maart 1993, houdende regelen inzake de bescherming van uitvoerende kunstenaars, producenten van fonogrammen en omroeporganisaties en wijziging van de Auteurswet 1912 (Wet op de naburige rechten) in werking treedt

Toelichting: De datum van inwerkingtreding van het onderhavige besluit is gekoppeld aan de inwerkingtredingsdatum van de Wet op de naburige rechten, waarvan dit besluit een uitwerking vormt

Het advies van de Raad van State is openbaar gemaakt door ter inzage legging bij het Ministerie van Justitie Tevens zal het advies met de daarbij ter inzage gelegde stukken worden opgenomen in het bijvoegsel bij de Stcrt van 8 juni 1993, nr 105

Bijlage 2

Brief EG-Commissaris Bangemann d.d. 15 maart 1991

aan Mr G M BORCHARDT
Permanente Vertegenwoordiging
van het Koninkrijk der Nederlanden

Geachte Heer Borchardt,

Naar aanleiding van uw schrijven, kenmerk no 26082, alsmede naar aanleiding van het gesprek tussen medewerkers van uw Ministerie van Justitie en de betrokken afdeling binnen de Commissie, d d 6-2-1990, kan ik u het volgende mededelen

Art 32 [oud 31] lid 4 en lid 5 van Nederlands wetsvoorstel nr 21 244 inzake de bescherming van uitvoerende kunstenaars, producenten van fonogrammen en omroeporganisaties, strekken ter implementatie van de in art 16 lid 1 onder a, sub III en IV Conventie van Rome genoemde voorbehouden, op het in art 12 Conventie van Rome voorziene recht op een vergoeding toegekend aan fonogrammen producenten voor het secundair gebruik van diens fonogrammen

Art 32 [oud 31] lid 4 en 5 bepalen dat in Nederland alleen een vergoeding voor secundair gebruik van fonogrammen zal worden toegekend aan de producent die onderdaan is van, of rechtspersoon is naar het recht van een staat die partij is bij de Conventie van Rome op voorwaarde dat de Nederlandse producent in deze staat eveneens een vergoeding ontvangt voor het secundair gebruik van zijn fonogram

De vraag die thans beantwoord dient te worden is of de Nederlandse wetgever door de wijze van implementatie van art 16 lid 1 onder a sub III en IV Conventie van Rome, in het bovengenoemd wetsvoorstel inbreuk maakt op art 7 EEG Verdrag, welk artikel discriminatie tussen de onderdanen van de Lid-Staten op basis van nationaliteit verbiedt

Het criterium dat bij het Nederlandse voorstel is toegepast om te bepalen welke producent in aanmerking komt voor een vergoeding, is de nationaliteit van de producent Het wetsvoorstel geeft immers alleen de producent die de nationaliteit heeft van een land, partij bij de Conventie van Rome, het recht op een vergoeding voor het secundair gebruik van zijn fonogram in Nederland

Art 7 EEG-Verdrag welk artikel discriminatie op basis van nationaliteit verbiedt dient geinterpreteerd te worden als een fundamenteel principe welke de particulier dient te beschermen, ongeacht het gedrag van de Lid-Staat waarvan hij onderdaan is

Art 7 garandeert dat particulieren niet benadeeld zullen worden door het simpele feit dat zij onderdaan zijn van een bepaalde Lid-Staat

Dit betekent dat de situatie van producenten afkomstig uit een Lid-Staat welke niet partij is bij de Conventie van Rome, in Nederland niet minder gunstig mag zijn dan de situatie van producenten die wel afkomstig zijn uit een Lid-Staat partij bij de Conventie van Rome

Art 32 [oud 31] lid 4 en 5 van het Nederlandse wetsvoorstel zijn op zodanige wijze geformuleerd dat wanneer deze artikelen inderdaad op deze wijze in de nationale wetgeving worden geimplementeerd, de situatie ontstaat waarin producenten, onderdaan van een Lid-Staat welke geen partij is bij de Conventie van Rome, in Nederland geen vergoeding krijgen voor het secundair gebruik van hun fonogrammen

Dit betekent dat de wijze waarop de Nederlandse wetgever art 16 lid 1 onder a sub III en IV thans geimplementeerd heeft in de nationale wetgeving ten gevolge heeft dat de fonogrammenproducenten van de Lid-Staten van de Europese Gemeenschap op verschillende wijze door de Nederlandse wetgever worden behandeld, aangezien slechts zeven Lid-Staten partij zijn bij de Conventie van Rome

De bepalingen die door de Nederlandse wetgever zijn gecreeerd veroorzaken derhalve discriminatie op basis van nationaliteit hetgeen in strijd moet worden geacht met art 7 Verdrag van Rome

De Commissie raadt de Nederlandse overheid dan ook aan art 16 lid 1, sub a, III en IV, op zodanige wijze te implementeren dat geen strijd met art 7 van het Verdrag van Rome ontstaat Het wetsvoorstel dient een bepaling te bevatten waarin alle Gemeenschapslanden, al of niet partij bij de Conventie van Rome, uitgezonderd zullen worden van de beperkingen zoals deze zijn geformuleerd in art 32 [oud 31] lid 4 en 5

Overigens deel ik u mede dat door de Commissie thans een voorstel is voorbereid welk ertoe strekt alle Lid-Staten van de Gemeenschap te verplichten toe te treden tot de Conventie van Rome, zodat ook zij, die nog niet zijn toegetreden tot deze Conventie, verplicht zouden worden dit te doen voor 31 12 1992

Op het moment dat alle Gemeenschapslanden zouden zijn toegetreden zal dit tot resultaat hebben dat de implementatie van het voorbehoud van art 16 lid 1, sub 1, sub a, III geen conflict met art 7 EEG Verdrag meer zal opleveren De beperking van art 16 lid 1 sub a, IV, wanneer door alle lidstaten geimplementeerd, evenmin

Voor eventuele nadere informatie kunt u zich wenden tot de heer J -F Verstrynge (2-235 11 47) of de heer J Rainbothe (2-235 53 23) van de afdeling auteursrechten en aanverwante rechten, nieuwe technologieen, oneerlijke concurrentie en internationale aspecten van het intellectueel eigendom (DG III/F/4) van mijn dienst

Bijlage 3

Richtlijn 92/100/EEG

van de Raad van 19 november 1992 betreffende het verhuurrecht, het uitleenrecht en bepaalde naburige rechten op het gebied van intellectuele eigendom

Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen Nr L 346/61, 27 november 1992

De raad van de Europese Gemeenschappen,

Gelet op het Verdrag tot oprichting Van de Europese Economische Gemeenschap, inzonderheid op artikel 57, lid 2, en op de artikelen 66 en 100 A,

Gezien het voorstel van de Commissie [Pb nr C 53 van 28 2 1991, blz 35, en Pb nr C 128 van 20 5 1991, blz 8],

In samenwerking met het Europese Parlement [Pb nr C 67 van 16 3 1992, blz 92, en Pb nr C 305 van 23 11 1992]

Gezien het advies van het Economisch en Sociaal Comite [Pb nr C 269 van 14 10 1991, blz 54],

[1] Overwegende dat er tussen de Lid-Staten verschillen bestaan op het gebied van de rechtsbescherming, die - wat verhuur en uitlening betreft - in de nationale wetgeving en praktijk wordt geboden aan auteursrechtelijk beschermde werken en aan door naburige rechten beschermde zaken, dat door deze verschillen handelsbelemmeringen en mededingingsdistorsies kunnen ontstaan, die aan de totstandbrenging en de goede werking van de interne markt afbreuk doen,

[2] Overwegende dat deze verschillen in rechtsbescherming nog groter zouden kunnen worden, wanneer de Lid-Staten nieuwe en uiteenlopende wettelijke bepalingen vaststellen of wanneer de nationale rechtspraak waarin deze bepalingen worden uitgelegd, zich op uiteenlopende wijze ontwikkelt,

[3] Overwegende dat deze verschillen bijgevolg moeten worden opgeheven in overeenstemming met het in artikel 8 A van het EEG-Verdrag gestelde doel om een ruimte zonder binnengrenzen tot stand te brengen, zodat overeenkomstig artikel 3, onder f, van het EEG-Verdrag een stelsel wordt ingevoerd waardoor wordt gewaarborgd dat de mededinging binnen de gemeenschappelijke markt niet wordt vervalst,

[4] Overwegende dat de verhuur en uitlening van auteursrechtelijk beschermde werken en van door naburige rechten beschermde zaken een steeds belangrijker rol spelen, met name voor auteurs, kunstenaars en producenten van fonogrammen en films, dat piraterij een steeds ernstiger bedreiging vormt,

[5] Overwegende dat de doeltreffende bescherming, door middel van verhuur- en uitleenrechten, van auteursrechtelijk beschermde werken en van door naburige rechten beschermde zaken, alsook de bescherming van door naburige rechten beschermde zaken door middel van het vastleggings-, het reproduktie-, het distributierecht, het recht tot uitzending en mededeling aan het publiek bijgevolg voor de economische en culturele ontwikkeling van de Gemeenschap van fun-

damenteel belang kunnen worden geacht,

[6] Overwegende dat het auteursrecht en de bescherming door naburige rechten moeten worden aangepast aan de nieuwe economische ontwikkelingen, zoals nieuwe exploitatievormen,

[7] Overwegende dat het creatieve en artistieke werk van auteurs en uitvoerende kunstenaars een passend inkomen noodzakelijk maakt als basis voor verder creatief en artistiek werk en dat de investeringen die met name voor de produktie van fonogrammen en films vereist zijn, bijzonder hoog en riskant zijn en dat de mogelijkheid om dit inkomen veilig te stellen en deze investering terug te verdienen, alleen daadwerkelijk kan worden gegarandeerd door een passende juridische bescherming van de betrokken rechthebbenden,

[8] Overwegende dat deze scheppende, artistieke en ondernemersactiviteiten grotendeels door zelfstandigen worden verricht, dat het verrichten van dergelijke activiteiten moet worden vergemakkelijkt door een geharmoniseerde rechtsbescherming in de Gemeenschap,

[9] Overwegende dat, in zoverre het bij deze activiteiten in hoofdzaak om diensten gaat, het verrichten hiervan evenzeer dient te worden vergemakkelijkt door in de Gemeenschap een geharmoniseerd wettelijk kader tot stand te brengen,

[10] Overwegende dat de wetgeving van de Lid-Staten zodanig moet worden geharmoniseerd, dat zij niet in strijd komt met internationale verdragen waarop de wetten betreffende het auteursrecht en de naburige rechten van vele Lid-Staten zijn gebaseerd,

[11] Overwegende dat men in de communautaire regelgeving betreffende het verhuur- en uitleenrecht en betreffende bepaalde naburige rechten slechts behoeft vast te stellen dat de Lid-Staten aan bepaalde groepen van rechthebbenden rechten met betrekking tot verhuur en uitlening moeten toekennen, en voorts alleen moet bepalen dat voor bepaalde groepen van rechthebbenden op bescherming door naburige rechten dient te worden voorzien in vastleggings-, reproduktie-, verspreidings-, uitzendings- en openbare-mededelingsrechten,

[12] Overwegende dat de begrippen "verhuur" en "uitlening" moeten worden gedefinieerd,

[13] Overwegende dat het duidelijkheidshalve wenselijk is, bepaalde vormen van ter beschikking stellen, zoals het ter beschikking stellen van fonogrammen of films (cinematografisch of audiovisueel werk of bewegende beelden, met of zonder geluid) voor publieke vertoning of uitzending, het ter beschikking stellen voor tentoonstelling of het ter beschikking stellen voor raadpleging ter plaatse, niet te beschouwen als "verhuur" of "uitlening" in de zin van deze richtlijn, dat "uitlening" in de zin van deze richtlijn niet omvat het ter beschikking stellen tussen voor het publiek toegankelijke instellingen onderling,

[14] Overwegende dat, wanneer de door een voor het publiek toegankelijke instelling verrichte uitlening aanleiding geeft tot een betaling waarvan het bedrag niet hoger is dan hetgeen noodzakelijk is om de huishoudelijke kosten van de instelling te dekken, er geen sprake is van direct of indirect economisch of commercieel voordeel in de zin van deze richtlijn,

[15] Overwegende dat een regeling moet worden ingevoerd die een niet voor afstand vatbaar recht op een billijke vergoeding waarborgt aan auteurs en uitvoerende kunstenaars, die de mogelijkheid moeten behouden om het beheer van dit recht toe te vertrouwen aan maatschappijen voor collectieve belangenbehartiging die hen vertegenwoordigen,

[16] Overwegende dat deze billijke vergoeding uitgekeerd kan worden op basis van een of meer betalingen op ongeacht welk moment, bij het sluiten van het contract of later,

[17] Overwegende dat bij deze billijke vergoeding rekening dient te worden gehouden met het belang van de bijdrage van de betrokken auteurs en uitvoerende kunstenaars aan de produktie en de exploitatie van het fonogram of de film,

[18] Overwegende dat ook de rechten van ten minste de auteurs ten aanzien van openbare uitlening moeten worden beschermd door een bijzondere regeling in te voeren, dat evenwel elke op grond van artikel 5 van deze richtlijn genomen maatregel moet overeenstemmen met het Gemeenschapsrecht, inzonderheid met artikel 7 van het EEG-Verdrag,

[19] Overwegende dat de bepalingen van hoofdstuk II van deze richtlijn de Lid-Staten niet beletten het in artikel 2, lid 5, bedoelde vermoeden uit te breiden tot de in dit hoofdstuk opgenomen uitsluitende rechten, dat die bepalingen de Lid-Staten bovendien niet beletten te voorzien in een weerlegbaar vermoeden dat de exploitatie is toegestaan op grond van de in die bepalingen neergelegde uitsluitende rechten van uitvoerende kunstenaars, mits dat vermoeden verenigbaar is met het Internationaal Verdrag inzake de bescherming van uitvoerende kunstenaars, producenten van fonogrammen en omroeporganisaties (hierna het "Verdrag van Rome" te noemen),

[20] Overwegende dat de Lid-Staten kunnen voorzien in een verderreikende bescherming van houders van naburige rechten dan op grond van artikel 8 van deze richtlijn vereist is,

[21] Overwegende dat de geharmoniseerde verhuur- en uitleenrechten niet mogen worden uitgeoefend op een dusdanige wijze en de geharmoniseerde bescherming op het gebied van naburige rechten niet in praktijk mag worden gebracht op een dusdanige wijze, dat dit een verkapte beperking van de handel tussen Lid-Staten vormt, dan wel op een wijze die in strijd is met de chronologie voor de exploitatie door de media, zoals erkend in het arrest Cinetheque tegen FNCF [Zaken 60/84 en 61/84, *Jurisprudentie* 1985, blz 2605],

Heeft de volgende richtlijn vastgesteld

Hoofdstuk I

Verhuur- en uitleenrecht

Artikel 1

Voorwerp van de harmonisatie

1 Overeenkomstig dit hoofdstuk en onverminderd artikel 5 stellen de Lid-Staten een recht in om de verhuur en uitlening van originelen en kopieen van auteursrechtelijk beschermde werken en anderszins beschermde zaken als omschreven in artikel 2, lid 1, toe te staan of te verbieden

2 In deze richtlijn wordt onder "verhuur" verstaan het voor gebruik ter beschikking stellen voor een beperkte tijd en tegen een direct of indirect economisch of commercieel voordeel

3 In deze richtlijn wordt onder "uitlening" verstaan het voor gebruik ter beschikking stellen voor een beperkte tijd en zonder direct of indirect economisch of commercieel voordeel, indien dat plaatsvindt via voor het publiek toegankelijke instellingen

4 De in lid 1 genoemde rechten worden niet uitgeput door verkoop of enige andere vorm van verspreiding van originelen of kopieen van auteursrechtelijk beschermde werken of anderszins beschermde zaken als omschreven in artikel 2 lid 1

Artikel 2

Rechthebbenden en voorwerp van het verhuur- en uitleenrecht

1 Het uitsluitende recht verhuur en uitlening toe te staan of te verbieden, komt toe aan
- de auteur, met betrekking tot het origineel en kopieen van zijn werk,
- de uitvoerende kunstenaar, met betrekking tot vastleggingen van zijn uitvoering,
- de producent van fonogrammen, met betrekking tot zijn fonogrammen, en
- de producent van de eerste vastlegging van een film met betrekking tot het origineel en de kopieen van zijn film In deze richtlijn wordt onder film verstaan een cinematografisch of audiovisueel werk of bewegende beelden, met of zonder geluid

2 In deze richtlijn wordt de hoofdregisseur van een cinematografisch of audiovisueel werk beschouwd als de auteur of een van de auteurs De Lid-Staten kunnen bepalen dat andere personen beschouwd worden als co-auteurs

3 Verhuur- en uitleenrechten met betrekking tot bouwwerken en werken van toegepaste kunst vallen niet onder deze richtlijn

4 De in lid 1 bedoelde rechten kunnen contractueel overgedragen of in licentie gegeven worden

5 Onverminderd lid 7 wordt, wanneer uitvoerende kunstenaars individueel of collectief een contract voor de produktie van een film hebben gesloten met een filmproducent, de in het contract genoemde uitvoerende kunstenaar geacht, behoudens andersluidend beding, zijn verhuurrecht te hebben overgedragen, onder voorbehoud van artikel 4

6 De Lid-Staten kunnen voor auteurs voorzien in een soortgelijk vermoeden als bedoeld in lid 5

7 De Lid-Staten kunnen bepalen dat de ondertekening van het tussen een uitvoerend kunstenaar en een filmproducent gesloten contract voor de produktie van een film geldt als toestemming tot verhuur, voor zover dit contract voorziet in een billijke vergoeding in de zin van artikel 4 De Lid-Staten kunnen ook bepalen dat dit lid van overeenkomstige toepassing is op de in hoofdstuk II bedoelde rechten

Artikel 3

Verhuur van computerprogramma's

Deze richtlijn laat artikel 4, onder c), van Richtlijn 91/250/EEG van de Raad van 14 mei 1991 betreffende de rechtsbescherming van computerprogramma's onverlet [Pb nr L 122 van 17 5 1991, blz 42]

Artikel 4

Niet voor afstand vatbaar recht op een billijke vergoeding

1 Wanneer een auteur of een uitvoerend kunstenaar zijn verhuurrecht betreffende een fonogram of betreffende het origineel dan wel een kopie van een film heeft overgedragen of afgestaan aan een fonogram- of filmproducent, behoudt hij het recht op een billijke vergoeding voor de verhuur

2 Het recht op een billijke vergoeding voor verhuur is niet vatbaar voor afstand door de auteurs of uitvoerende kunstenaars

3 Het beheer van het recht op een billijke vergoeding kan worden toevertrouwd aan maatschappijen voor collectieve belangenbehartiging die auteurs of uitvoerende kunstenaars vertegenwoordigen

4 De Lid-Staten kunnen zelf beslissen of en in hoever het beheer van het recht op een billijke vergoeding door maatschappijen voor collectieve belangenbehartiging verplicht kan worden gesteld, alsmede van wie deze vergoeding kan worden geeist of geind

Artikel 5

Afwijking van het uitsluitende openbare uitleenrecht

1 De Lid-Staten kunnen ten aanzien van openbare uitlening afwijken van het in artikel 1 bedoelde uitsluitende recht, mits ten minste de auteurs een vergoeding krijgen voor deze uitlening Met inachtneming van hun doelstellingen voor bevordering van culturele activiteiten, kunnen de Lid-Staten de hoogte van deze vergoeding vrij vaststellen

2 Wanneer de Lid-Staten het in artikel 1 bedoelde uitsluitende uitleenrecht betreffende fonogrammen, films en computerprogramma's niet toepassen, voeren zij ten minste voor de auteurs een vergoeding in

3 De Lid-Staten kunnen bepaalde categorieen instellingen vrijstellen van betaling van de in de leden 1 en 2 bedoelde vergoeding

4 In samenwerking met de Lid-Staten stelt de Commissie voor 1 juli 1997 een verslag op over de openbare uitlening in de Gemeenschap Zij doet dit verslag aan het Europees Parlement en aan de Raad toekomen

Hoofdstuk II

Naburige rechten

Artikel 6

Vastleggingsrecht

1 De Lid-Staten voorzien ten behoeve var uitvoerende kunstenaars in het uitsluitende recht om vastlegging van hun uitvoeringen toe te staan of te verbieden

2 De Lid-Staten voorzien ten behoeve van omroeporganisaties in het uitsluitende recht om vastlegging van hun uitzendingen toe te staan of te verbieden, ongeacht of deze uitzendingen al dan niet via de ether plaatsvinden, uitzendingen per kabel of satelliet daaronder begrepen

3 Het in lid 2 bedoelde recht is niet van toepassing op kabelmaatschappijen voor het louter relayeren van uitzendingen van omroeporganisaties via de kabel

Artikel 7

Reproduktierecht

1 De Lid-Staten voorzien, ten behoeve van
- uitvoerende kunstenaars, met betrekking tot de vastleggingen van hun uitvoeringen,
- producenten van fonogrammen, met betrekking tot hun fonogrammen,
- producenten van de eerste vastleggingen van films, met betrekking tot het origineel en de kopieen van hun films, en
- omroeporganisaties, met betrekking tot de vastleggingen van hun uitzendingen, als omschreven in artikel 6, lid 2,

in het uitsluitende recht om de directe of indirecte reproduktie van deze zaken toe te staan of te verbieden

2 Het in lid 1 bedoelde reproduktierecht kan contractueel overgedragen of in licentie gegeven worden

Artikel 8

Uitzending en mededeling aan het publiek

1 De Lid-Staten kennen uitvoerende kunstenaars het uitsluitende recht toe, het uitzenden via de ether en het mededelen aan het publiek van hun uitvoeringen toe te staan of te verbieden, behalve wanneer de uitvoering op zichzelf reeds een uitzending is of aan de hand van een vastlegging is vervaardigd

2 De Lid-Staten stellen een recht in om ervoor te zorgen dat een enkele billijke vergoeding wordt uitgekeerd door de gebruiker, wanneer een voor handelsdoeleinden uitgegeven fonogram of een reproduktie daarvan wordt gebruikt voor uitzending via de ether of voor enigerlei mededeling aan het publiek, en dat deze vergoeding wordt verdeeld tussen de betrokken uitvoerende kunstenaars en producenten van fonogrammen Bij gebreke van overeenstemming tussen uitvoerende kunstenaars en producenten van fonogrammen kunnen de Lid-Staten bepalen volgens welke voorwaarden deze vergoeding tussen beide partijen wordt verdeeld

3 De Lid-Staten kennen omroeporganisaties het uitsluitende recht toe om heruitzending van hun uitzendingen via de ether en de mededeling aan het publiek van hun uitzendingen toe te staan of te verbieden, indien deze mededeling plaatsvindt op plaatsen die tegen betaling van een toegangsprijs voor het publiek toegankelijk zijn

Artikel 9

Distributierecht

1 De Lid-Staten voorzien, ten behoeve van
- uitvoerende kunstenaars, met betrekking tot de vastleggingen van hun uitvoeringen,
- producenten van fonogrammen, met betrekking tot hun fonogrammen,
- producenten van de eerste vastleggingen van films, met betrekking tot het origineel en de kopieen van hun films,
- omroeporganisaties, met betrekking tot de vastleggingen van hun uitzendingen, als omschreven in artikel 6, lid 2,

in een uitsluitend recht, hierna "distributierecht" te noemen, om deze zaken, met inbegrip van kopieen ervan, door verkoop of anderszins ter beschikking van het publiek te stellen

2 Het distributierecht in de Gemeenschap op een in lid 1 bedoelde zaak wordt slechts uitgeput wanneer die zaak door de rechthebbende of met diens toestemming voor de eerste maal in de Gemeenschap wordt verkocht

3 Het distributierecht laat de bijzondere bepalingen van hoofdstuk I, inzonderheid artikel 1 lid 4, onverlet

4 Het distributierecht kan contractueel overgedragen of in licentie gegeven worden

Artikel 10

Beperkingen op de rechten

1 De Lid-Staten kunnen op de in hoofdstuk II genoemde rechten beperkingen stellen ten aanzien van

a) prive gebruik,
b) gebruik van korte uittreksels in verband met de verslaggeving over actuele gebeurtenissen,
c) kortstondige vastlegging door een omroeporganisatie met behulp van haar eigen middelen en voor haar eigen uitzendingen,
d) gebruik uitsluitend ten behoeve van onderwijs of wetenschappelijk onderzoek

2 Onverminderd lid 1 kan elke Lid-Staat op de bescherming van uitvoerende kunstenaars, producenten van fonogrammen, omroeporganisaties en producenten van de eerste vastleggingen van films, dezelfde beperkingen stellen als op de auteursrechtelijke bescherming van werken van letterkunde en kunst Dwanglicenties mogen evenwel slechts worden toegekend in zoverre deze met het Verdrag van Rome verenigbaar zijn

3 Lid 1 onder a) geldt onverminderd bestaande of toekomstige wetgeving betreffende de vergoeding voor de reproduktie voor prive gebruik

Hoofdstuk III

Duur

Artikel 11

Duur van de rechten van de auteur

In afwachting van verdere harmonisatie eindigen de in deze richtlijn genoemde rechten van de auteur niet voor het verstrijken van de in de Berner Conventie voor de bescherming van werken van letterkunde en kunst gestelde termijn

Artikel 12

Duur van de naburige rechten

In afwachting van verdere harmonisatie eindigen de in deze richtlijn genoemde rechten van uitvoerende kunstenaars, producenten van fonogrammen en omroeporganisaties niet voor het verstrijken van de onderscheiden, in het Verdrag van Rome gestelde termijnen De in deze richtlijn genoemde rechten van producenten van de eerste vastleggingen van films verstrijken niet voor het einde van een tijdvak van twintig jaar na het einde van het jaar van vastlegging

Hoofdstuk IV

Gemeenschappelijke bepalingen

Artikel 13

Toepassing in de tijd

1 Deze richtlijn geldt met betrekking tot alle in deze richtlijn genoemde auteursrechtelijk beschermde werken, uitvoeringen, fonogrammen, uitzendingen en eerste vastleggingen van films die, op 1 juli 1994, nog door de wetgeving van de Lid-Staten op het gebied van auteursrecht en de naburige rechten worden beschermd, of die op die datum aan de beschermingscriteria van deze richtlijn voldoen

2 Deze richtlijn laat alle voor 1 juli 1994 verrichte exploitatiehandelingen onverlet

3 De Lid-Staten kunnen bepalen dat de rechthebbenden geacht worden de verhuur of de uitlening van in artikel 2, lid 1, omschreven zaken te hebben toegestaan, indien bewezen wordt dat deze zaken voor 1 juli 1994 met dat doel aan derden ter beschikking zijn gesteld of zijn verkregen De Lid-Staten kunnen echter, met name indien het een digitale opname betreft, bepalen dat de rechthebbenden recht hebben op een passende vergoeding voor het verhuren of uitlenen van die opname

4 De Lid-Staten hoeven artikel 2, lid 2, niet toe te passen op films die voor 1 juli 1994 tot stand zijn gekomen

5 De datum van toepassing van artikel 2, lid 2, mag door de Lid-Staten worden bepaald, mits die datum niet na 1 juli 1997 valt
6 Onverminderd lid 3 en overeenkomstig de leden 8 en 9, laat deze richtlijn voor de aanneming ervan gesloten contracten onverlet

7 De Lid-Staten kunnen, met inachtneming van de leden 8 en 9, bepalen dat rechthebbenden die nieuwe rechten verwerven op grond van nationale regels die ter uitvoering van deze richtlijn zijn aangenomen, en die voor 1 juli 1994 hebben toegestemd in exploitatie, geacht worden de nieuwe uitsluitende rechten te hebben overgedragen

8 De Lid-Staten kunnen de datum vaststellen met ingang waarvan het in artikel 4 bedoelde recht op een billijke vergoeding van kracht is, mits deze datum niet na 1 juli 1997 valt

9 Voor contracten die voor 1 juli 1994 zijn gesloten, is het in artikel 4 bedoelde recht op een billijke vergoeding alleen van toepassing indien de auteurs, uitvoerende kunstenaars of hun vertegenwoordigers voor 1 januari 1997 hiervoor een verzoek hebben ingediend Indien rechthebbenden het niet eens kunnen worden over de hoogte van de vergoeding, kunnen de Lid-Staten die vaststellen

Artikel 14

Relatie tussen auteursrecht en naburige rechten

De in deze richtlijn geregelde bescherming van de naburige rechten laat onverlet en is op generlei wijze van invloed op de auteursrechtelijke bescherming

Artikel 15

Slotbepalingen

1 De Lid-Staten doen de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in werking treden om voor 1 juli 1994 aan deze richtlijn te voldoen Zij stellen de Commissie daarvan onverwijld in kennis

Wanneer de Lid-Staten deze bepalingen aannemen, wordt in die bepalingen naar de onderhavige richtlijn verwezen of wordt hiernaar verwezen bij de officiele bekendmaking van die bepalingen De regels voor deze verwijzing worden vastgesteld door de Lid-Staten

2 De Lid-Staten delen de Commissie de tekst van de belangrijke bepalingen van intern recht mee die zij op het onder deze richtlijn vallende gebied vaststellen

Artikel 16

Deze richtlijn is gericht tot de Lid-Staten

Gedaan te Brussel, 19 november 1992

Voor de Raad
De Voorzitter

E Leigh

Bijlage 4

Arrest DGG/Kusters

Gerechtshof te Arnhem 18 januari 1972, NJ 1972, 297 m.nt LWH

1 DGG en 11 andere grammofoonplatenmaatschappijen en importeurs,
13 Hans Last, zich ook noemende James Last en 2 andere kunstenaars, appellanten, proc Mr D C de Kempenaer, adv Mr A E du Perron,

tegen

Cornelius Antonius Kusters, tevens handelende onder de naam "Intrastart", geïntimeerde, proc Mr A A H M Plochg

Ten aanzien van het recht (post alia)

Overwegende dat als onbetwist de volgende feiten tussen partijen vaststaan
a dat appellanten 1 t/m 7 (de grammofoonplatenmaatschappijen) er hun bedrijf van maken, geluidsopnamen van door uitvoerende kunstenaars gegeven uitvoeringen te (doen) vervaardigen om deze opnamen te gebruiken of tegen vergoeding te laten gebruiken voor het maken van voor de verkoop aan het publiek bestemde grammofoonplaten en muziekcassettes,
b dat appellanten 1 t/m 7 op deze wijze o m geluidsopnamen van door appellanten 13, 14 en 15 gegeven uitvoeringen gemaakt hebben,
c dat van deze geluidsopnamen hetzij door appellanten 1 t/m 7, hetzij door hun Nederlandse alleenvertegenwoordigers, grammofoonplaten en muziekcassettes zijn vervaardigd en hier te lande zijn "uitgebracht",
d dat ten deze als alleenvertegenwoordigers in Nederland zijn opgetreden de appellanten 8, 9 en 10 voor resp appellanten 1, 2 en 5 (waarbij appellant 10 de verkoop en distributie heeft opgedragen aan appellant 11) en appellant 12 voor appellant 7, terwijl de appellant 1 (tevens) is opgetreden voor appellant 4 en 6,
e dat de appellanten 13 t/m 15 (de uitvoerende kunstenaars) ingevolge contract aan de appellanten 1 t/m 7 tegen vergoeding toestemming hebben verleend om opnamen van door hen gegeven uitvoeringen te maken en deze voor het laten maken en in de handel brengen van grammofoonplaten en muziekcassettes te gebruiken,
f dat Kusters, de geïntimeerde, vorenbedoelde opnamen zonder toestemming van de appellanten heeft gebruikt om deze te eigen bate te verveelvoudigen en in de handel te brengen en wel door grammofoonplaten en/of muziekcassettes als bedoeld onder b "over te spelen" op eigen banden (cassettes) en deze vervolgens aan het publiek aan te (doen) bieden en te (doen) verkopen tegen prijzen die aanmerkelijk lager liggen dan die, waartegen de grammofoonplaten en/of muziekcassettes van de appellanten 1 t/m 12 in Nederland in de handel worden gebracht,
g dat Kusters daartoe in april 1970 in een aantal grote Nederlandse dagbladen een advertentie heeft geplaatst, waarin hij onder de naam "Intrastart" te Zevenaar vorenbedoelde "overgespeelde" muziekcassettes onder vermelding van de namen van de betrokken uitvoerende kunstenaars aanbiedt, dat de advertentie in het Algemeen Dagblad van 8 april 1970 als volgt luidde. Speciale aanbieding voor cassetterecorderbezitters Muziekcassettes met speeltijd van 60 en 90 minuten Uit voorraad leverbaar o a James Last - Mantovani - John Woodhouse - Chet Atkins - Paul Mauriat - Mireille Mathieu - Los Paraguayos en vele anderen Prijs 60 minutenband stereo f 9,

90 minuten idem f 11 Tevens Mono afspeelbaar Levering door geheel Nederland alsmede West-Duitsland Per briefkaart en/of brief te bestellen met juiste opgave van gewenste muziekcassette(s) bij "Intrastart" Dr Schaepmanstraat 21, Zevenaar Per half april bereikbaar onder tel nr 08360-5991 "

h dat Kusters in een radio-interview in diezelfde maand heeft aanbevolen voor het bestellen van zijn copieen te refereren aan het platenmerk en nummer, waarvan de appellanten 1-12 de betrokken langspeelplaten en muziekcassettes hebben voorzien,

i dat Kusters na de advertenties is overstroomd met aanvragen en bij muziekcassettes met overgespeelde opnamen heeft geleverd aan derden, waaronder ook bedrijven die de doorverkoop in hun program hebben opgenomen,

O dat de appellanten 1 - 12 (de grammofoonplatenmaatschappijen en de importeurs) hun vordering, uitgaande van vorengenoemde vaststaande feiten, allereerst baseren op de stelling, dat Kusters op ongeoorloofde wijze met appellanten 1 - 12 concurreert en handelt in strijd met de hem jegens hen in het maatschappelijk verkeer betamende zorgvuldigheid, aangezien hij zich in de gelegenheid stelt tegen de kosten van de geluidsdragers (de muziekcassettes) en van het copieren - hetgeen met relatief eenvoudige en goedkope apparatuur kan geschieden - een produkt in de handel te brengen, waarvoor appellanten 1 - 12 aanzienlijke ontwikkelingskosten en produktiekosten hebben moeten maken en waarmede Kusters ten nadele van appellanten 1 - 12 profiteert van de mede door de inspanning van appellanten verkregen populariteit van de opnamen,

dat Kusters daartegenover in hoger beroep aanvoert, dat het hier betreft een aan ieder in Nederland vrijstaande openbaarmaking van gedachten in de vorm van liederen en andere muziekstukken, dat slechts diegene, die het muziekstuk heeft gemaakt (gecomponeerd) in Nederland bescherming geniet en de auteurswet deze bescherming niet geeft aan hen, die niet de makers van het werk zijn, gelijk appellanten, die immers het werk slechts verveelvoudigen met toestemming van de makers, dat in de opvatting van Kusters diens handelingen niet kunnen worden aangemerkt als onrechtmatig in de zin van art 1401 BW, aangezien appellanten geen wettelijk beschermde monopoliepositie bezitten en zij in Nederland, dat niet is toegetreden tot het Verdrag van Rome van 1961, de gewraakte concurrentie derhalve moeten dulden,

O hieromtrent, dat op grond van de onbetwiste stellingen van appellanten vaststaat, dat het "overspelen" door Kusters van de opnamen hierin bestaat, dat hij langs elektromagnetische weg op eigen geluidsdragers (muziekcassettes) copieert de op de grammofoonplaten en/of muziekcassettes van appellanten 1 - 12 gereproduceerde vastleggingen van de bij de betrokken uitvoeringen ten gehore gebrachte klanken, welke vastlegging haar kwaliteit niet alleen dankt aan de componist, de arrangeur(s) en de uitvoerende kunstenaar(s), maar ook aan de daarbij toegepaste technische en artistieke kennis en ervaring van appellanten 1-7, nodig voor die vastleggingen, dat derhalve het voordeel, dat Kusters nastreeft niet zozeer bereikt wordt, doordat in de produkten die hij in de handel brengt wordt voortgebouwd op de in de produkten van appellanten 1-12 geopenbaarde resultaten van inspanning, inzicht en kennis of doordat de voor de bruikbaarheid en de deugdelijkheid van belang zijnde punten van de produkten van appellanten 1-12 in die van Kusters zijn nagebootst, maar doordat de in de produkten van appellanten 1-12 door hun technisch en artistiek kunnen vastgelegde - op zichzelf eenmalige en onherhaalbare uitvoeringen op zodanige wijze in de produkten van Kusters zijn overgebracht, dat de aldus gereproduceerde uitvoeringen daarvan het enige wezenlijke bestanddeel vormen,

dat Kusters aldus - zonder toestemming van appellanten - produkten op de markt brengt waarvan het succes uitsluitend afhangt van en teweeggebracht wordt door de prestaties van appellanten en waarvan de prijs daarom zo veel lager kan zijn dan die waarvoor appellant 1-12 hun produkten aanbieden, omdat Kusters aan de totstandkoming van die prestaties geen enkele bijdrage heeft geleverd, dat naar 's Hofs voorlopig oordeel Kusters daarmede op maatschappelijk onbetamelijke wijze het afzetgebied van appellanten 1-12 binnendringt en sprake is van een onrechtmatig han-

delen van Kusters, waarvan schade voor appellanten 1-12 het te verwachten gevolg is, dat aan appellanten 1-12 derhalve de gevraagde voorziening, voorzover inhoudend een verbod om de muziekcassettes in de handel te brengen, kan worden toegewezen,

dat de vordering, voorzover strekkende tot het geven van een verbod tot het copieren of het verveelvoudigen van de geluidsopnamen van appellanten 1-12, niet toewijsbaar is, immers met het copieren en verveelvoudigen zelve nog geen sprake is van ongeoorloofde concurrentie als vorenomschreven en appellanten 1-12 geen door de wet beschermd uitsluitend recht tot het copieren en verveelvoudigen van die opnamen hebben,

O m b t de vordering van de appellanten 13-15 (de uitvoerende kunstenaars), dat zij deze o m - zakelijk weergegeven - hierop baseren, dat het maken en bedrijfsmatig verveelvoudigen van geluidsopnamen van een uitvoerend kunstenaar in beginsel slechts geoorloofd kan worden geacht indien daarvoor door hem toestemming is gegeven en dat de bron van inkomsten, welke het geven van toestemming voor het vervaardigen van geluidsopnamen van de door appellanten 13-15 gegeven uitvoeringen voor hen vormt, aan waarde inboet omdat zij van Kusters geen contraprestatie ontvangen en zij royalties derven doordat de verkopen van de appellanten 1-12 door Kusters' handelwijze nadelig worden beinvloed,

dat appellanten 13-15 dit standpunt bij pleidooi nog in deze zin hebben toegelicht, dat Kusters zich te hunnen opzichte meester maakt van een prestatie, die hij, zo hij werkelijk zelf produceerde en niet volstond met het "overspelen" van een produkt van een ander, slechts tegen contraprestatie of zelfs in het geheel niet zou kunnen verkrijgen althans niet zonder zich schuldig te maken aan het onrechtmatig bevorderen van wanprestatie,

O dat Kusters te dezen aanzien wederom een beroep heeft gedaan op de - naar zijn oordeel - in Nederland bestaande vrijheid, die het een ieder mogelijk maakt, de geluidsopnamen van uitvoeringen van uitvoerende kunstenaars zonder hun toestemming te verveelvoudigen en in de handel te brengen,

O dat aan Kusters kan worden toegegeven, dat de uitvoerende kunstenaars - anders dan de scheppende kunstenaars - in Nederland (nog) geen bijzondere wettelijke bescherming genieten ten aanzien van de door hen als zodanig geleverde prestaties, terwijl ook van een subjectief, door art 1401 BW beschermd, "persoonlijk" recht op het verbieden van reproduktie hunner uitvoeringen door derden ten deze niet gesproken kan worden,

dat echter naar 's Hofs aanvankelijk oordeel de handelwijze van Kusters wel degelijk ook tegenover de appellanten 13-15 onrechtmatig is,

dat immers - zoals reeds voortvloeit uit hetgeen hierboven bij de bespreking van de vordering van appellanten 1-12 is overwogen - het handelen van Kusters daardoor wordt gekenmerkt, dat de opbrengst van zijn produkten uitsluitend wordt verkregen, doordat de prestaties van de uitvoerende kunstenaars daarin, kosteloos en moeiteloos, integraal zijn belichaamd, terwijl het juist deze handelwijze is, die bewerkstelligt, dat de uitvoerende kunstenaars uit diezelfde prestaties, die alleen zij kunnen leveren, een geringere opbrengst - immers een afnemende hoeveelheid royalties uit de verkoop van de met hun toestemming vervaardigde grammofoonplaten en muziekcassettes - ontvangen,

dat dit handelen indruist tegen de zorgvuldigheid, die in het maatschappelijk verkeer betaamt, dat de vordering van appellanten, voorzover strekkend tot het geven van een verbod om de muziekcassettes in de handel te brengen, derhalve gegrond is doch voor het overige - namelijk voorzover betrekking hebbend op het copieren en verveelvoudigen van de geluidsopnamen zelve - moet worden afgewezen,

O dat uit het vorenoverwogene volgt, dat de grieven I, VIII sub b, IX, X, en XII gegrond zijn en de overige geen bespreking meer behoeven, dat het vonnis, waarvan beroep vernietigd moet worden en dat opnieuw recht moet worden gedaan als hieronder nader in het dictum te omschrijven

In kort geding

Vernietigt het vonnis waarvan beroep en opnieuw rechtdoende

Verbiedt Kusters, geluidsopnamen - waaronder begrepen van geluidsopnamen gemaakte grammofoonplaten en/of muziekcassettes en met behulp van zodanige geluidsopnamen, grammofoonplaten en/of muziekcassettes ten gehore gebrachte radio-, draadomroep- of televisie-uitzendingen - die door een of meer van de appellanten sub 1-12 zijn vervaardigd dan wel in de handel gebracht of waaraan door een of meer van de appellanten sub 13-15 is medegewerkt - ook voorzover zij reeds voor de ten deze gegeven uitspraak zijn vervaardigd - in de handel te brengen of te doen brengen, zulks op straffe van een dwangsom van f 10 000 voor iedere overtreding van dit verbod, telkens te verbeuren aan diegene(n) van de appellanten, die de gecopieerde of anderszins verveelvoudigde geluidsopnamen hebben vervaardigd en/of in de handel hebben gebracht en/of daaraan als uitvoerend kunstenaar hebben medegewerkt,

Wijst af het meer of anders gevorderde, enz

Bijlage 5

Arrest Elvis Presley I

Hoge Raad 24 februari 1989, NJ 1989, 701 m nt LWH

1 BMG Music Partnership, te New York, USA,
2 BMG/Ariola Benelux BV, te Hilversum, eiseressen tot cassatie, incidenteel verweersters, adv Jhr mr J L R A Huydecoper,

tegen

1 Boogaard Trading Lopik BV,
2 Sonortape Nederland BV, beide te Lopik, verweersters in cassatie, incidenteel eiseressen, adv Mr J W Lely

President Rechtbank te Utrecht 13 augustus 1987

2 1 De vaststaande feiten [ ]
a BMG Music Partnership heeft in het verleden van Elvis Presley de uitsluitende rechten gekregen om de van de optredens van Elvis Presley gemaakte (geluids)opnamen openbaar te maken, te verveelvoudigen en te verhandelen
b BMG Music Partnership heeft aan BMG/Ariola Benelux BV een "licentie" verleend voor het gebruik van die rechten in de Benelux
c BMG c s maken van die rechten gebruik door het vervaardigen van geluidsdragers (grammofoonplaten, muziekcassettes en compact discs) en door het verhandelen van die geluidsdragers in de Benelux
d Boogaard c s hebben soortgelijke geluidsdragers gefabriceerd en deze eveneens in de Benelux verhandeld Op deze geluidsdragers staan opnamen van uitvoeringen van Elvis Presley, waarvoor BMG c s de hierboven bedoelde exclusieve rechten claimen [ ]

3 De beoordeling van het geschil
In conventie
I 1 Bij de beoordeling van deze zaak moet worden vooropgesteld dat hetgeen men beluistert bij het afspelen van de geluidsdragers het resultaat is van de samenwerking van een aantal personen
I 2 Vooreerst gaat het om de bewoordingen van de song (tekst) en de daarbij geschreven muziek (melodie) Beide zijn auteursrechtelijk beschermd
I 3 Maar enkel tekst en melodie laten echter bij de uitvoering nog tal van mogelijkheden en variaties open
I 4 Naast producer, dirigent, regisseur, technici e a zijn het met name de vocale en instrumentale uitvoerenden die bepalen wat men beluistert
I 5 Bij dat laatste - zeker bij grote artiesten is sprake van vindingrijkheid, oorspronkelijkheid en eigen (herkenbare) stijl
I 6 Dit laatste vertoont zoveel overeenkomst met de vereisten die nodig zijn voor het inroepen van auteursrechtelijke bescherming, dat er aanleiding kan zijn om uitvoerende artiesten een bescherming te bieden middels het recht van de oneerlijke mededinging
II 1 Is hier dus in beginsel bescherming via de onrechtmatige daad mogelijk, in het onderhavi-

ge geval komt daar nog het volgende bij (In dit verband wordt de oorspronkelijke overeenkomst (hiervoor bedoeld onder 2 1 a) aldus begrepen, dat daarbij aan BMG Music Partnership werden overgedragen de rechten op bescherming van Elvis Presley's uitvoeringen)

II 2 Elvis Presley was een ster van wereldformaat met een duidelijk eigen stijl

II 3 Bij het beluisteren van de geluidsdragers van Boogaard c s hoort men niet een bewerking of benadering of enige vorm van variatie op het werk van Elvis Presley, maar men hoort een uitvoering die identiek is aan de originele opnamen die BMG c s verhandelen

II 4 Onbestreden is de stelling van BMG c s dat Boogaard c s niet anders hebben gedaan dan een geluidsdrager van BMG c s aanschaffen en het geluid daarvan overnemen op de door Boogaard c s gemaakte en/of verhandelde geluidsdragers

II 5 De kwaliteit van het produkt van Boogaard c s is minder dan die van het produkt van BMG c s Zulks volgt uit produktie 14 van BMG c s Boogaard c s hebben dit weliswaar bestreden aan de hand van een vergelijkend onderzoek door P H C Nuijten, maar BMG c s hebben onweersproken gesteld dat die vergelijking onjuist is uitgevoerd, het produkt van Boogaard c s is immers vergeleken met heel oude produkten van BMG c s die hier al lang niet meer in de handel verkrijgbaar zijn

III Het onder I en II vermelde leidt tot de conclusie dat het handelen van Boogaard c s tegenover BMG c s onrechtmatig is en behoort te worden verboden

IV Door Boogaard c s is nog gesproken over de termijn gedurende welke het namaken onrechtmatig zou zijn Gezien de nauwe aansluiting bij het auteursrecht lijkt een termijn van 50 jaar na het overlijden van de uitvoerende artiest niet onredelijk en is een gebod derhalve gerechtvaardigd, de juiste termijn kan nader in de hoofdzaak worden bepaald

V Boogaard c s hebben nog verweer gevoerd ter zake van het feit dat de door haar in Nederland verhandelde produkten elders rechtmatig in het verkeer zouden zijn gebracht en ter zake van bepalingen van EEG-recht Dit alles kan buiten beschouwing blijven BMG c s hebben uitdrukkelijk en omstandig bestreden dat de door Boogaard c s hier op de markt gebrachte produkten elders rechtmatig in het verkeer zouden zijn gebracht of uit andere EEG-landen afkomstig zouden zijn BMG c s hebben Boogaard c s uitdrukkelijk gesommeerd bewijsstukken over dergelijk vervoer te produceren, maar Boogaard c s hebben dat nagelaten, zodat ervan mag worden uitgegaan dat dit gehele verweer niet op een feitelijk juiste basis berust

VI Sonortape Nederland BV heeft nog aangevoerd dat haar niet verboden zou kunnen worden muziekcassettes te maken die buiten Nederland mogelijk geoorloofd zouden kunnen worden verhandeld Dit is echter niet juist, want naar analogie van het verveelvoudigen uit de Auteurswet 1912 moet hier ook het fabriceren van de cassettes als ongeoorloofd worden beschouwd

VII Wel zal Boogaard c s een iets langere termijn worden gegeven voor het verschaffen van de gegevens aan BMG c s , en wel vier keer vierentwintig uur [ ]

Gerechtshof te Amsterdam 3 december 1987

2 De grieven

De grieven houden het volgende in

Grief I Ten onrechte gaat de President er in r o II 1 van uit dat aan BMG Music Partnership de rechten op bescherming van Elvis Fresley's uitvoeringen toekomen

Grief II Ten onrechte heeft de President in r o II 2 in samenhang met r o II 1 overwogen dat de omstandigheid dat Elvis Presley een ster was van wereldformaat met een duidelijk eigen stijl, een van de omstandigheden is die het - op zichzelf geoorloofd - handelen van Boogaard c s onrechtmatig zouden doen zijn

Grief III Ten onrechte heeft de President uit de omstandigheid, dat Boogaard c s de originele opnamen die BMG c s verhandelen zonder enige bewerking hebben overgenomen, mede afgeleid dat de gedragingen van Boogaard c s jegens BMG c s onrechtmatig zijn

Grief IV Ten onrechte heeft de President in r o II 5 overwogen dat de kwaliteit van het produkt van Boogaard c s minder is dan die van het produkt van BMG c s

Grief V De President heeft ten onrechte in r o III overwogen dat het onder I en II gestelde tot de conclusie leidt dat het handelen van Boogaard c s tegenover BMG c s onrechtmatig is en behoort te worden verboden

Grief VI Ten onrechte heeft de President voor de beschermingsduur op grond van oneerlijke concurrentie aansluiting gezocht bij de auteursrechtelijke beschermingsduur van 50 jaar na het overlijden van de uitvoerende kunstenaar

Grief VII Ten onrechte is de President ervan uitgegaan dat de door Boogaard c s in Nederland op de markt gebrachte produkten niet elders rechtmatig in het verkeer zijn gebracht of uit andere EEG-landen afkomstig zouden zijn

Grief VIII Ten onrechte heeft de President in r o VI (en VI 2) overwogen dat, naar analogie van de Auteurswet 1912, ook het fabriceren van de cassettes als ongeoorloofd moet worden beschouwd [ ]

3 Feiten

De grieven zijn - naar het hof begrijpt, doch zie onder 4 1 - niet gericht tegen r o 2 1 van de President, zodat ook het hof uitgaat van de in die overweging vermelde feiten

4 Beoordeling

4 1 Voor zover de eerste grief zich ook richt tegen de vaststelling door de President in r o 2 1 onder a dat geïntimeerde sub 1 het uitsluitend recht heeft verworven om de van de optredens van Elvis Presley, verder Presley, gemaakte geluidsopnamen openbaar te maken, te verveelvoudigen en te verhandelen, zoals BMG c s anders dan het hof kennelijk uit de toelichting opmaken, gaat die grief niet op BMG c s hebben zulks met de overgelegde "affidavits" van Alan Kress voorshands voldoende aannemelijk gemaakt, de betwisting "bij gebrek aan wetenschap" acht het hof onvoldoende gemotiveerd om daaraan te dezen betekenis toe te kennen Het hof verwerpt die grief voor zover Boogaard c s daarmee bestrijden de uitleg van de President van de omvang van de door Presley overgedragen rechten (r o II 1) nl dat mede is overgedragen de aanspraak op bescherming die Presley als uitvoerend kunstenaar kon doen gelden, waartoe Boogaard c s slechts aanvoeren dat Presley zelf aan het Amerikaanse recht zodanige aanspraak niet zou kunnen ontlenen Dit laatste is onjuist naar BMG c s met verwijzing naar Amerikaanse wetgeving voorshands genoegzaam hebben aangetoond

4 2 Uitgangspunt dient derhalve te zijn dat BMG c s op grond van rechtsopvolging dezelfde aanspraken op bescherming toekomen als voorheen aan Presley als uitvoerend kunstenaar Het hof deel het in hoger beroep onvoldoende bestreden oordeel van de President, verwoord in de r o I 5 en 6 en II 2, kort gezegd, dat de prestaties van Presley als uitvoerend kunstenaar van dien aard zijn dat zij op een lijn gesteld kunnen worden met die welke toekenning van auteursrecht rechtvaardigen, en dat daaraan in beginsel bescherming kan worden verleend via het recht van de ongeoorloofde mededinging

4 3 BMG c s hebben de volgende bijzondere omstandigheden gesteld, die tot het oordeel zouden moeten leiden dat de wijze waarop Boogaard c s ten koste van BMG c s van vorenbedoelde prestaties profiteren onrechtmatig is

a het handelen van Boogaard c s wordt daardoor gekenmerkt dat hun opbrengst van de verkoop van de litigieuze cassettes wordt verkregen doordat zij de bedoelde prestaties eenvoudig hebben overgenomen,

b BMG c s en Presley (en zijn rechtsopvolgers) zijn voor de exploitatie van deze prestaties (de bedoelde geluidsopnamen van de uitvoeringen van Presley) in de eerste plaats aangewezen op het verhandelen en aan het publiek te koop aanbieden van deze prestaties in de vorm van reproducties op geluidsdragers,

c Boogaard c s onthouden BMG c s en via hen de rechtsopvolgers van Presley de vergoeding voor deze prestaties waarop ieder hunner recht heeft,

d Boogaard c s dringen op ongeoorloofde wijze het afzetgebied van BMG c s binnen en zij doorkruisen het legitieme exploitatiebeleid van BMG c s ,

e het gaat daarbij om geluidsdragers met een samenstelling die ongeautoriseerd, willekeurig en slordig is, en van inferieure kwaliteit,

f zowel door het onder e gestelde als door het ongeautoriseerd gebruik van - even willekeurige - portretten van Presley op de omslag van de cassettes met zijn uitvoeringen, scheppen Boogaard c s verwarring bij het publiek en misvormen en verwateren zij het beeld van Presley bij dat publiek dat BMG c s ten behoeve van de legitieme exploitatie van de betreffende opnamen hebben opgebouwd

Hierbij moet worden aangetekend dat toen de inleidende dagvaarding werd opgesteld aan BMG c s kennelijk alleen bekend was dat Boogaard c s concurrerende Presley muziekcassettes in de handel bracht Nadien, zo blijkt uit de pleitnota van Mr Peeperkorn in eerste instantie, is gebleken dat Boogaard c s ook grammofoonplaten (LP's) en compact discs (CD's) met Presley-opnamen in de handel brachten

4 4 Het hof overweegt daaromtrent

ad e Boogaard c s hebben met het in hoger beroep in het geding gebrachte rapport d d 24 sept 1987 van P H C Nuijten voorshands voldoende aangetoond dat tussen de kwaliteit van de cassettes van BMG c s en die van de cassettes van Boogaard c s geen wezenlijk verschil bestaat Daar hebben BMG c s niets tegen ingebracht, van de beweerde inferieure kwaliteit is ten processe derhalve niet gebleken

Uit het rapport blijkt wel dat de kwaliteit van de Boogaard-cassettes aanzienlijk minder is dan die van EVA-cassettes, doch deze laatste zijn hier niet aan de orde Uit het rapport van 29 sept 1987 van voornoemde Nuijten blijkt dat de CD's van Boogaard c s ook van redelijke kwaliteit zijn Over de kwaliteit van de LP's zijn geen gegevens voorhanden, dat die inferieur zou zijn is derhalve ook niet aannemelijk gemaakt

Onder "ongeautoriseerde en willekeurige samenstelling" als vermeld onder e moet, naar het hof uit de verdere stellingen van BMG c s begrijpt, verstaan worden dat Boogaard c s per cassette (of andere geluidsdrager) niet dezelfde liederen combineert als BMG c s doen, daardoor zouden op een cassette van Boogaard c s liederen bijeengebracht zijn die geen enkel (ander) verband met elkaar hebben Nu BMG c s nalaten aannemelijk te maken dat de door hen gekozen combinatie van liederen een bijzondere betekenis aan die liederen - op zichzelf genomen - toevoegt (en welke), die de combinaties van Boogaard c s dan zouden ontberen, kan het hof hierop verder niet ingaan en passeert het hof dit verwijt aan het adres van Boogaard c s Met de "slordige samenstelling" wijzen BMG c s kennelijk op het pretense euvel dat Boogaard, om zoveel mogelijk liederen op een bandje te krijgen, liederen aan het slot abrupt afkapt en onmiddellijk door een nieuw lied laat volgen Dit is door Boogaard c s betwist Het valt buiten het kader van dit kort geding om daarnaar onderzoek te doen, zodat het hof ook aan dit verwijt voorbijgaat

ad f Onbetwist is gesteld dat Boogaard c s hoezen hebben laten ontwerpen die geen andere gelijkenis vertonen met die van BMG c s dan dat daarop ook afbeeldingen van Presley staan, doch andere, zodat het hof daarvan uitgaat

Ten aanzien van het onder deze letter gestelde ongeautoriseerd gebruik van willekeurige portretten geldt, evenals ten aanzien van het onder 10 in de inleidende dagvaarding aan de orde gestelde portretrecht, het volgende

Aan de bepalingen van de (Nederlandse) Auteurswet 1912 kunnen alleen de nabestaanden van een overleden geportretteerde rechten ontlenen BMG c s , die stellen hun licenties van de in 1977 overleden Presley zelf verworven te hebben, en ten aanzien van wie niet gebleken is dat zij te dezen ten behoeve van een of meer nabestaanden van Presley optreden, hebben geen beroep op de bepalingen van die wet, noch overigens op bescherming krachtens ongeschreven recht Dat het

gebruik van foto's van Presley "ongeautoriseerd" zou zijn maakt derhalve dat gebruik niet onrechtmatig jegens BMG c s

Het gaat hier om een wezenlijk ander geval dan in de door BMG c s aangehaalde zaak waarin dezelfde President op 20 februari 1986 vonnis heeft gewezen, Rec Track, toen ging het immers over portretten van nog levende kunstenaars

Anders dan BMG c s stellen bestaat geen gerechtvaardigde vrees voor te dezen relevante verwarring bij het publiek, noch voor misvorming of verwatering van het beeld dat het publiek van Presley heeft

ad b, c en d Het onder de letters b en c gestelde is door Boogaard c s nauwelijks betwist Het zijn echter geen omstandigheden die van belang zijn voor de vraag of Boogaard c s ongeoorloofde mededinging bedrijven, het onder d gestelde houdt niet meer in dan dat die vraag volgens BMG c s bevestigend moet worden beantwoord, zonder dat daarvoor overigens gronden worden aangevoerd

ad a Wat overblijft is dat Boogaard c s (zonder daarvoor enige vergoeding te betalen) de op geluidsdragers van BMG c s vastgelegde prestaties overnemen op eigen geluidsdragers en die verveelvoudigen en in het verkeer brengen daar waar ook BMG c s dat doen

Daarbij hanteren Boogaard c s prijzen die lager zijn dan die van BMG c s Of het hier om grote prijsverschillen gaat zoals BMG c s stellen en Boogaard c s gemotiveerd betwisten valt voor het hof niet uit te maken Uit het hiervoor onder e vermelde moet worden opgemaakt dat de geluidsdragers van Boogaard c s andere combinaties van liederen van Presley bevatten dan die van BMG c s , zodat het kennelijk niet om zuivere kopieen van door BMG c s op de markt gebrachte geluidsdragers gaat Niet duidelijk is geworden of die geluidsdragers over en weer evenveel liederen bevatten Het noemen van de verkoopprijzen alleen levert onvoldoende gegevens op voor de beantwoording van de vraag of Boogaard c s door verhoudingsgewijs bijzonder lage prijzen te hanteren de markt voor BMG c s in aanmerkelijke mate bederven Het lag op de weg van BMG c s hieromtrent inzicht te verschaffen, een nader onderzoek valt buiten het kader van dit kort geding 4 5 De omstandigheden dat Boogaard c s niet anders doen dan nummers van Presley overnemen van door BMG c s geproduceerde geluidsdragers en dat zij deze in het verkeer brengen op door hen geproduceerde geluidsdragers tegen - blijkbaar - lagere prijzen acht het hof op zichzelf onvoldoende om daarop het oordeel te baseren dat Boogaard c s zich jegens BMG c s aan ongeoorloofde mededinging schuldig maken

4 6 Dit betekent voor het onderhavige geding dat de door BMG c s in conventie gevraagde voorzieningen niet voor toewijzing in aanmerking komen, wel echter de door Boogaard c s in reconventie gevraagde, als hierna vermeld, nu zij hun spoedeisend belang daarbij in hoger beroep aannemelijk hebben gemaakt De door Boogaard c s aangevoerde grieven behoeven geen nadere bespreking Het vonnis waarvan beroep kan niet in stand blijven BMG c s dienen de kosten van het geding in beide instanties te dragen

5 Beslissing

Het hof
vernietigt het vonnis waarvan beroep,
opnieuw recht doende
in conventie
weigert de door BMG c s gevraagde voorzieningen, [ ]

Principaal cassatiemiddel [ ]

2 Het gaat in deze zaak om geluidsopnamen van vertolkingen van muziekstukken (liedjes) door de (uitvoerende) kunstenaar Elvis Presley Ten aanzien daarvan heeft het hof terecht in r o 4 2

aangenomen dat dergelijke prestaties (vertolkingen) van dien aard zijn dat zij op een lijn gesteld kunnen worden met de prestaties welke toekenning van auteursrecht rechtvaardigen

Dat zo zijnde, heeft het hof ten onrechte aangenomen dat bescherming van de betreffende prestaties (en dat met name, en althans, bescherming van de betreffende prestaties tegen het zonder toestemming van, of uit naam van de betrokken uitvoerende kunstenaar vervaardigen en/of vervolgens in het verkeer brengen van geluidsdragers waarop diens vertolkingen zijn vastgelegd) niet reeds zonder meer gerechtvaardigd is, maar heeft het hof, kennelijk, geoordeeld dat dat slechts bij aanwezigheid van bijzondere (bijkomende) omstandigheden het geval is

3a Althans is, anders dan kennelijk door het hof als rechtens juist aanvaard, bescherming van de sub 2 hiervoor bedoelde prestaties op de sub 2 hiervoor bedoelde voet gerechtvaardigd, wanneer die prestaties zich kenmerken door het bezit van "oorspronkelijkheid" en/of van een eigen persoonlijk karakter Dat dit laatste in deze zaak het geval was mag in cassatie minstgenomen veronderstellenderwijs tot uitgangspunt worden genomen, omdat in het vonnis van de President, waarover het hof in appel had te oordelen, werd vastgesteld

- dat bij de prestaties van uitvoerende kunstenaars (zeker bij grote artiesten) sprake is van vindingrijkheid, oorspronkelijkheid en een eigen (herkenbare) stijl,

- dat Elvis Presley een ster van wereldformaat was met een duidelijk eigen stijl, welke vaststellingen in appel niet zijn bestreden, en ten aanzien van welke vaststellingen het hof geen (afwijkend) oordeel heeft uitgesproken, en bij welke vaststellingen BMG c s zich in appel, voor zoveel nog nodig, ook uitdrukkelijk hadden aangesloten (terwijl BMG c s bovendien bij memorie van antwoord, met name in alinea's 12-14 daarvan, specifiek hadden gesteld dat de in deze zaak betrokken geluidsopnamen van dien aard waren dat zij op een lijn te stellen waren met de prestaties die bescherming door een recht van intellectuele eigendom rechtvaardigen, en dat de betreffende vertolkingen (uitvoeringen) "een zeker creatief karakter hebben")

b In ieder geval is aan te nemen dat bescherming van de sub 3a bedoelde prestaties, althans op de sub 2 hiervoor aangeduide voet, gerechtvaardigd is ten aanzien van de vertolkingen van een uitvoerend kunstenaar die als een ster van wereldformaat, met een duidelijke eigen stijl, kan gelden, en/of wiens vertolkingen van vindingrijkheid, oorspronkelijkheid en een eigen (herkenbare) stijl blijk geven, hetgeen alles in deze zaak, gezien het sub 3a gestelde, in cassatie als vaststaand mag worden aangenomen

4 De sub 2 en/of sub 3 hiervoor besproken prestaties verdienen althans bescherming zoals sub 2 hiervoor aangeduid, tegen gedrag dat zich met name daardoor kenmerkt dat geluidsopnamen van vertolkingen van de betrokken uitvoerende kunstenaar, opgenomen op geluidsdragers die met zijn toestemming (of met toestemming van zijn rechtverkrijgende) in het verkeer zijn gebracht, eenvoudig zijn overgenomen (overgespeeld), al-dan-niet via een of meer technische tussenschakels, op de geluidsdragers, tegen de vervaardiging c q tegen het in het verkeer brengen waarvan de betreffende actie zich richt, en dat er dus (en althans) geen sprake is van een relevante zelfstandige, al-dan-niet met bijzondere inspanning, kosten en/of creativiteit gepaard gaande bijdrage, die de betreffende derde levert aan het tot stand komen van de betreffende vertolkingen en/of van de betreffende geluidsopnamen, waarvan voor het genoemde overnemen (overspelen) gebruik wordt gemaakt

5 Daarbij geldt dat aan het zoeven sub 4 gestelde niet afdoet 's hofs vaststelling in r o 4 4 "ad a" van het bestreden arrest, dat de door Boogaard c s verhandelde kopieen van de betreffende geluidsdragers geen "zuivere kopieen" van de door BMG c s verhandelde geluidsdragers zijn Deze vaststelling bouwt immers voort op de constatering in alinea 4 4 sub "ad e" van het bestreden arrest, die erop neerkomt dat Boogaard c s per cassette (of andere geluidsdrager) niet dezelfde liederen hebben gecombineerd als BMG c s hadden gedaan Dit enkele gegeven - het maken van andere combinaties van de door een ander gemaakte geluidsopnames van vertolkingen van werken, dan de combinaties daarvan die door de betreffende ander op geluidsdragers in het verkeer zijn gebracht - levert, en levert althans wanneer er geen bijzondere, in deze zaak niet gestel-

de en ook niet door het hof vastgestelde omstandigheden tot een andere uitkomst leiden, met name niet een zodanige prestatie op, dat daardoor het onrechtmatige karakter aan de betreffende handelwijze, met name ook in het licht van het sub 4 hiervoor genoemde gegeven, komt te ontvallen Voor zover het hof intusssen met de in dit subonderdeel van het cassatiemiddel bedoelde vaststelling in alinea

4 4 "ad a" van het bestreden arrest ten aanzien van "zuivere kopieen" iets meer of anders bedoeld mocht hebben dan dat de door Boogaard c s vervaardigde/in het verkeer gebrachte kopieen niet dezelfde combinaties van liederen vertonen als de combinaties die op de door BMG c s in het verkeer gebrachte geluidsdragers voorkomen, zou er van een motiveringsgebrek sprake zijn, nu een verdergaande vaststelling zoals die hier veronderstellenderwijs tot uitgangspunt wordt genomen, niet te rijmen zou zijn met hetgeen door de partijen in deze procedure over en weer was gesteld

6 Het sub 2 en/of sub 3 en/of sub 4/5 hiervoor gestelde is althans het geval bij aanwezigheid van (een of meer) van de navolgende, door het hof vastgestelde, en althans veronderstellenderwijs aan te nemen omstandigheden

a dat de rechthebbende voor de exploitatie van de betreffende prestaties in de eerste plaats aangewezen is op het verhandelen van die prestaties in de vorm van reprodukties op geluidsdragers,

b dat de partij aan wie het onrechtmatig handelen wordt verweten, de rechthebbende de vergoeding voor de betreffende prestaties onthoudt, waarop de betrokkene recht heeft,

c dat de partij aan wie het onrechtmatig handelen wordt verweten, daarmee op ongeoorloofde wijze in het afzetgebied van de rechthebbende binnendringt, en het legitieme exploitatiebeleid van de betrokkene(n) doorkruist

7 Het hiervoor gestelde is in versterkte mate het geval in het licht van het door BMG c s gestelde en niet weersproken (en voor het overige door het hof in het midden gelaten) feit (dat om de genoemde redenen in cassatie minstgenomen veronderstellenderwijs als vaststaand mag worden aangenomen), dat BMG c s de geluidsopnamen van vertolkingen van Elvis Presley, waarover het in deze procedure gaat, ook vandaag de dag exploiteren

8 Het hiervoor gestelde is van overeenkomstige toepassing ten aanzien van de prestatie van degeen, die de oorspronkelijke opname van een muziekstuk, in een bepaalde vertolking (of die de oorspronkelijke opname van andere akoestische gegevens) maakt (de prestatie van de zgn phonogrammen-producent) ook het profiteren van deze prestatie, met name door het "overnemen" van de betreffende opname voor de produktie van een geluidsdrager, en/of althans door het in het verkeer brengen van aldus vervaardigde geluidsdragers, is naar geldend recht onrechtmatig, of is dat althans bij aanwezigheid van (een of meer van) de in alinea's 4-7 hiervoor besproken omstandigheden Ten onrechte heeft het hof dan ook deze rechtsgrond (impliciet) onvoldoende geoordeeld voor het handhaven van de door BMG c s gevorderde, en in eerste aanleg toegewezen sancties Voor zover zou moeten worden aangenomen dat het hof niet (impliciet) heeft geoordeeld zoals zojuist verondersteld, maar daarentegen heeft verzuimd het feit dat BMG c s ook op hun rechten als (rechtsopvolgers van de) makers van de betreffende geluidsopnamen (phonogrammen) een beroep hadden gedaan (zie bijv memorie van antwoord, alinea 12) in zijn overwegingen te betrekken, zou dat opleveren dat het arrest in zoverre niet aan de wettelijke motiveringseis voldoet Het in de voorafgaande onderdelen gestelde is in versterkte mate juist wanneer de geluidsdragers waartegen de aktie van de betreffende uitvoerende kunstenaar/phonogrammenmaker zich richt, van mindere kwaliteit zijn dan de met toestemming van de uitvoerende kunstenaar/phonogrammenmaker in het verkeer gebrachte geluidsdragers, maar het is tevens juist wanneer het gaat om geluidsdragers van goede, en zelfs van gelijkwaardige kwaliteit

9a Onjuist is 's hofs oordeel in alinea 4 4 "ad f" van het bestreden arrest, voor zover dat ertoe strekt dat aan BMG c s geen recht toekomt om zich te verzetten tegen het gebruik, door Boogaard c s , van portretten van Elvis Presley voor de hoezen e d van de door Boogaard c s

vervaardigde c q in het verkeer gebrachte ("overgenomen") geluidsopnamen Anders dan het hof oordeelde, is art 21 Auteurswet niet te lezen in die zin dat alleen de nabestaanden van een geportretteerde aan de Auteurswet rechten terzake van het ongeautoriseerde gebruik van portretten van de betrokkene kunnen ontlenen, en geldt met name - en althans - dat voor zover de geportretteerde bij leven (of voor zover diens rechtverkrijgenden na zijn overlijden) contractueel over het recht tot gebruik van het portret van de betrokkene heeft/hebben beschikt, ook aan degene(n) ten gunste waarvan de betreffende contractuele rechten zijn bedongen, in het algemeen het recht toekomt om zich tegen ongeautoriseerd gebruik van de betreffende portretten te verzetten, en althans om dat te doen voor zover het gebruik betreft met een commercieel karakter, althans gebruik dat aan de uitoefening van de door hen contractueel bedongen rechten afbreuk doet of kan doen Bovendien, en althans, levert het ongeautoriseerde gebruik van een portret ten aanzien waarvan een ander contractuele gebruiksrechten heeft bedongen, en althans ongeautoriseerd gebruik daarvan met een commercieel karakter, althans op een wijze waardoor aan de uitoefening van de betreffende contractuele rechten afbreuk wordt gedaan/kan worden gedaan, in het algemeen een onrechtmatige daad jegens die ander op BMG c s hadden gesteld, en het hof heeft in het midden gelaten, zodat in cassatie veronderstellenderwijs van de juistheid van deze stelling mag worden uitgegaan, dat zij contractuele gebruiksrechten als hier bedoeld bezaten, en wel exclusieve gebruiksrechten, welke rechtstreeks van Elvis Presley waren bedongen, terwijl ook hier de in alinea's 6 en 7 hiervoor genoemde omstandigheden van belang zijn, met name omdat daaruit voortvloeit dat de handelwijze van Boogaard c s inderdaad afbreuk doet, c q afbreuk kan doen, aan de door BMG c s jegens Elvis Presley bedongen exploitatierechten Het oordeel van het hof, dat ook op dit punt klaarblijkelijk van een andere rechtsopvatting uitgaat, is dan ook in zoverre onjuist

b Het zoeven sub 9a gestelde is althans het geval wanneer het betreft portretten en/of een geportretteerde, ten aanzien waarvan, resp ten aanzien van wie sprake is van een zodanige bekendheid en/of populariteit (i c wegens het succes van de betrokkene, Elvis Presley, als uitvoerend kunstenaar) dat het in het maatschappelijk verkeer mogelijk en gebruikelijk is om voor het recht om de portretten van de betrokkene te gebruiken, althans om die in het economisch verkeer te gebruiken, (belangrijke) tegenprestaties te bedingen, omdat immers in deze omstandigheden reeds in het algemeen een "redelijk belang" besloten ligt om zich te verzetten tegen het gebruik van zijn portret door derden, met wie geen tot dergelijke tegenprestaties verplichtende overeenkomsten zijn gesloten In de in de onderhavige zaak gestelde, en door President en hof vastgestelde, danwel door het hof in het midden gelaten feiten - bijv in de reeds genoemde vaststelling dat Elvis Presley een ster van wereldformaat was - ligt besloten dat de hier bedoelde feitelijke omstandigheden zich inderdaad voordeden Ook in zoverre geeft derhalve 's hofs arrest blijk van een onjuiste rechtsopvatting, en is althans, voor zover zou moeten worden aangenomen dat het hof de in deze sub-alinea van het cassatiemiddel bedoelde omstandigheden niet in zijn oordeelsvorming heeft betrokken, sprake van onvoldoende motivering

10 Het in de middelonderdelen 2-8 hiervoor besproken gedrag (samen te vatten als het vervaardigen of het in het verkeer brengen, zonder toestemming van de uitvoerende kunstenaar, resp de maker van de oorspronkelijke geluidsopnamen (phonogrammen) of de rechtverkrijgenden daarvan, van geluidsdragers waarop door de betrokken kunstenaar uitgevoerde vertolkingen, dan wel door de betrokken phonogrammenmaker vervaardigde geluidsopnamen zijn overgenomen, onder de in de voorafgaande middelonderdelen gerubriceerde bijkomende omstandigheden) is althans onrechtmatig, wanneer het zich voordoet in combinatie met de in onderdeel 9 besproken omstandigheid, nl het zonder toestemming van de betreffende uitvoerende kunstenaar of van diens rechtverkrijgende in verband met de betreffende geluidsdragers gebruik maken van het portret van de uitvoerende kunstenaar, terwijl omgekeerd het zonder toestemming van de uitvoerende kunstenaar gebruik maken van diens portret althans onrechtmatig is op de in onderdeel 9 hiervoor gestelde voet en jegens de in onderdeel 9 aangeduide personen, indien dat geschiedt in

verbinding met en/of ter bevordering van de handelwijze die in onderdelen 2-8 hiervoor als onrechtmatig werd gekenschetst Ook te dien aanzien is het hof kennelijk van een andere, en dus van een onjuiste rechtsopvatting uitgegaan, en althans mist het bestreden arrest afdoende motivering, omdat immers het van de zojuist verdedigde rechtsregels afwijkende oordeel van het hof niet wordt gerechtvaardigd door nadere in de motivering van het hof aangeduide omstandigheden, of bijzonderheden anderszins

Incidentele cassatiemiddelen

I [ ] 1 In r o 4 1 wordt door het hof allereerst als uitgangspunt aangenomen dat BMG Music het uitsluitend recht heeft verworven om de van de optredens van Presley gemaakte geluidsopnamen openbaar te maken, te verveelvoudigen en te verhandelen

2 Onduidelijk en ondoorzichtig is hoe het hof blijkens de aanvang van de tweede alinea van r o 4 1 (arrest, p 6 bovenaan) deze verwerving als even bedoeld kan aanmerken als aan BMG overgedragen rechten, aangezien deze rechten niet zijn aan te merken als vermogensrechten noch ook als rechtens overdraagbare rechten of goederen 's Hofs oordeel dat van overdracht van meer bedoelde rechten sprake is, is aldus tevens rechtens onjuist

3 Indien in 's hofs arrest besloten ligt dan wel door het hof bedoeld is dat de door BMG Music verworven rechten, als omschreven in r o 4 1 aanvang, dan wel de aan laatstgenoemde volgens het hof "overgedragen" zodanige rechten, thans nog - te weten na Presley's dood in 1977 - uitgeoefend kunnen worden (daargelaten in welk opzicht zulks mogelijk zou zijn ten aanzien van Boogaard c s), is voorts onduidelijk hoe het hof ook tot dit oordeel heeft kunnen komen, terwijl ook in dit opzicht 's hofs arrest alsdan is in strijd met het recht

4 Voor zover al door BMG Music tijdens het leven van Presley een uitsluitend recht kon worden verkregen als in r o 4 1 aanvang bedoeld, kon dit recht immers rechtens niet aan haar (BMG Music) verblijven na diens (Presley's) overlijden aangezien, andermaal, het hier betreft geen vermogensrechten en/of rechten die voor overdracht vatbaar zijn, laat staan met werking na de dood van laatstgenoemde En zulks in ieder niet het geval kan zijn met betrekking tot feiten en omstandigheden die, zoals i c , zich eerst na diens dood hebben voorgedaan

II [ ] 1 Blijkens het vervolg van de tweede alinea van r o 4 1 is het hof wijders van oordeel dat mede is "overgedragen" de aanspraak op bescherming die Presley als uitvoerend kunstenaar kon doen gelden, waarna blijkens de aanvang van i o 4 2 het hof als uitgangspunt aanneemt dat aan BMG c s op grond van rechtsopvolging dezelfde aanspraken op rechtsbescherming toekomen als voorheen aan Presley als uitvoerend kunstenaar

2 Onduidelijk en ondoorzichtig is hoe het hierboven in middel I sub I omschreven recht tot openbaarmaking etc tevens zou kunnen inhouden dat mede zou zijn overgedragen de aan Presley, naar 's hofs oordeel, toekomende aanspraak op bescherming Dit oordeel is tevens rechtens onjuist

3 Een aan Presley toekomende bescherming kan immers (slechts) gebaseerd worden op, kort gezegd, ongeoorloofde mededinging te zijnen aanzien, terwijl van een hem toekomend auteursrecht, zoals het hof blijkens r o 4 2 in fine heeft aangenomen, geen sprake kan zijn Een aan Presley toekomend recht om op te treden tegen ongeoorloofde mededinging en een daaruit voortvloeiend recht op bescherming tegen zodanige mededinging, is evenwel geen recht dat zich voor juridieke overdracht leent en derhalve ook niet aan BMG c s of aan een van hen kan zijn overgedragen Uit 's hofs arrest blijkt niet, op welke gronden het hof tot het oordeel is gekomen dat niettemin zodanige overdracht heeft plaatsgevonden resp heeft kunnen plaatsvinden

4 Indien en voor zover al - anders dan hiervoor aangevoerd - zou moeten worden aangenomen dat BMG c s krachtens van Presley verkregen rechten tevens een aanspraak op bescherming hebben verkregen, die Presley als uitvoerend kunstenaar zou kunnen doen gelden, kan zodanig recht niet mede omvatten enig recht op bescherming, dat rechtens niet of niet meer aan hem (Presley)

zou kunnen toekomen

5 Ten processe staat vast, dat Presley in 1977 is overleden Vgl p 8 in fine van 's hofs arrest Aangezien aan Presley toekomende rechten op bescherming, gezien de aard van deze rechten, evenwel tot een einde kwamen met zijn overlijden, kan ook uit dien hoofde door BMG c s thans geen aanspraak worden gemaakt op een aan Presley ontleend recht van bescherming

6 's Hofs arrest is ook in dit opzicht onduidelijk en ondoorzichtig, aangezien niet blijkt op welke gronden het hof heeft geoordeeld dat een eventueel aan Presley ontleend recht op bescherming ook thans nog - immers na diens overlijden - geldend gemaakt zou kunnen worden Door er van uit te gaan, dat de volgens het hof overgedragen rechten op bescherming ook nog thans (te weten na het overlijden van Presley) geldend gemaakt kunnen worden, heeft het hof aldus tevens geoordeeld in strijd met het recht En zulks is in ieder geval onjuist en onbegrijpelijk voor wat betreft feiten en omstandigheden als bedoeld in onderdeel 4 van middel I

III [ ] 1 Indien al het hof heeft bedoeld, dat naar Amerikaans recht enige aan Presley toekomende aanspraak op bescherming en/of een hem toekomend recht op openbaarmaking c a aan BMG Music kon worden overgedragen en op grond daarvan BMG c s ten opzichte van Boogaard thans aanspraken op bescherming terzake van deze rechten of een daarvan kunnen maken in voege als Presley zelf kon doen gelden, is zulks rechtens onjuist en onvoldoende gemotiveerd

2 De vraag immers, of enige overdracht door Presley als voormeld met rechtswerking of rechtsgevolgen ten opzichte van Boogaard kon plaatsvinden dient te worden beoordeeld naar Nederlands recht en daarvoor niet beslissend is of resp in hoeverre rechten aan BMG Music zijn overgedragen naar Amerikaans recht

3 Voorts is het in onderdeel 1 van dit middel aangenomen uitgangspunt van het hof onjuist, omdat voor een aan BMG c s of een van hen toekomend recht op bescherming uit hoofde van eventuele ongeoorloofde mededinging (slechts) beslissend kan zijn of naar het hier te lande geldend recht aan hen enig recht op bescherming kan toekomen terwijl van enige ten deze eventueel relevante aanknoping bij het Amerikaanse recht ter zake van de aan Boogaard c s verweten handelingen ten processe niets is gesteld of gebleken, laat staan door het hof daaromtrent iets is aangenomen of vastgesteld

4 Wat overigens ook moge zijn van 's hofs vermelding van het Amerikaanse recht, de betreffende passage in zijn arrest impliceert niet dat enige overdracht van Presley aan BMG Music met zich bracht of kon brengen, dat de overgedragen rechten ook nog na het overlijden van Presley, naar Amerikaans recht, zouden kunnen worden uitgeoefend Laat staan ter zake van feiten en omstandigheden die zich nadien hebben voorgedaan

IV [ ] 1 Ondoorzichtig is, hoe het hof uitgaande van de rechten die door BMG Music zouden zijn verworven, heeft geoordeeld dat op grond daarvan door zowel BMG Music als ook verweerder sub 2 aanspraak zou kunnen worden gemaakt op bescherming krachtens het recht van ongeoorloofde mededinging 's Hofs oordeel is aldus tevens rechtens onjuist aangezien niet blijkt van de verwerving van enig recht door verweerder sub 2 van Presley, wat daarvan overigens ook moge zijn

Conclusie A-G Fianx

1 *Inzet van dit kort geding* [ ] is de vraag naar de rechtmatigheid van het kopieren en verhandelen van muziekcassettes, langspeelplater en compact discs, samen te vatten als geluidsdragers (fonogrammen), met liedjes van de in 1977 overleden stei Elvis Presley Hebben uitvoerende kunstenaars en rechtsopvolgers recht op bescherming van hun op geluidsdragers vastgelegde uitvoeringen?

2 *Het verloop van de procedure*

Thans eiseressen tot cassatie (BMG c s) hebben in eerste aanleg de wederpartijen Boogaard c s [ ] gedagvaard voor de Pres Rb te Utrecht en, kort gezegd, na vermeerdering van hun eis een verbod gevorderd van vervaardiging en verspreiding van de ten processe bedoelde muziekcassettes, langspeelplaten en compact discs, met nevenvorderingen In reconventie eisten Boogaard c s teruggave van bankgarantie en opheffing van gelegd beslag, enz

Bij vonnis van 13 augustus 1987 heeft de President de vorderingen in conventie (voor het merendeel) toegewezen en de in reconventie gevraagde voorzieningen geweigerd Op het door Boogaard c s ingestelde hoger beroep heeft het Hof te Amsterdam bij arrest d d 3 december 1987 het bestreden vonnis vernietigd, in conventie de gevraagde voorzieningen geweigerd en de primaire reconventionele vorderingen (behalve voor wat de hoogte van de gevorderde dwangsom betreft) toegewezen

BMG c s hebben cassatieberoep ingesteld Zij voeren tegen het arrest van het hof een middel aan, uiteenvallend in de onderdelen 1 tot en met 10 waarbij de onderdelen 3 en 9 ieder bestaan uit subonderdelen a en b

Boogaard c s gingen incidenteel in cassatie Zij komen met de middelen I (1-4), II (1-6), III (1-4) en IV (1)

3 *De vaststaande feiten*

De President heeft in zijn vonnis onder 2 1 een aantal feiten als vaststaand aangenomen Ten delen zijn die feiten zowel in hoger beroep als in cassatie in discussie In elk geval kan in cassatie van het volgende worden uitgegaan

"Boogaard c s hebben geluidsdragers gefabriceerd en deze in de Benelux verhandeld Op deze geluidsdragers staan opnamen van uitvoeringen van Elvis Presley, waarvoor BMG c s exclusieve rechten claimen

a het handelen van Boogaard c s wordt daardoor gekenmerkt dat hun opbrengst van de verkoop van de litigieuze cassettes wordt verkregen doordat zij de bedoelde prestaties eenvoudig hebben overgenomen,

b BMG c s en Presley (en zijn rechtsopvolgers) zijn voor de exploitatie van deze prestaties (de bedoelde geluidsopnamen van de uitvoeringen van Presley) in de eerste plaats aangewezen op het verhandelen en aan het publiek te koop aanbieden van deze prestaties in de vorm van reproducties op geluiddragers,

c Boogaard c s onthouden BMG c s en via hen de rechtsopvolgers van Presley vergoeding voor deze prestatie,

d Boogaard c s dringen het afzetgebied van BMG c s binnen en zij doorkruisen het legitieme exploitatiegebied van BMG c s ," Zie het vonnis van de President, r o 2 1 sub d, en het arrest van het hof, r o 4 3 sub a-d Aangetekend zij dat in cassatie in geschil is of Presley te dezen "rechtsopvolgers" heeft, de middelen in het incidentele beroep gaan daarop in

4 *Is het ongeautoriseerde kopieren (reproduceren) en verhandelen van geluidsdragers onrechtmatig?*

Onder "ongeautoriseerd" versta ik dan dat zonder toestemming van de fonogrammenproducenten (of hun rechtsopvolgers) is gehandeld Het hier onderzochte verschijnsel wordt vaak aangeduid als "piraterij" Ik zal die term niet gebruiken, omdat de pejoratieve klank daarvan vooruitloopt op de rechtmatigheidsbeoordeling Terzijde merk ik op dat de wetgever de term "piraterij" heeft gecanoniseerd in het op 8 nov 1988 door de Tweede Kamer aangenomen wetsvoorstel nr 19 921 tot "Wijziging van de Auteurswet 1912 in verband met de bestrijding van piraterij van auteursrechtelijk beschermde werken "

5 *Het bestreden arrest*

5 1 's Hofs arrest is, wat de kern ervan betreft, als volgt opgebouwd

5 1 1 Het hof gaat er van uit dat BMG c s op grond van rechtsopvolging dezelfde aanspraken op bescherming toekomen als voorheen aan Presley als uitvoerend kunstenaar r o 4 2 eerste zin Blijkens hetgeen onder 4 3 ad f wordt overwogen geldt dat uitgangspunt niet voor de portretten van Presley, alleen hijzelf, tijdens zijn leven, en zijn nabestaanden konden of kunnen aan de Nederlandse Auteurswet 1912 te dien aanzien rechten ontlenen Op deze grond acht het hof het gebruik van foto's van Presley door Boogaard c s niet onrechtmatig jegens BMG c s

5 1 2 Voorts is het hof, met de President, van oordeel dat de prestaties van Presley als uitvoerend kunstenaar van dien aard zijn dat zij op een lijn gesteld kunnen worden met die welke toekenning van auteursrecht rechtvaardigen, en dat daaraan in beginsel bescherming kan worden verleend via het recht van de ongeoorloofde mededinging (r o 4 2 tweede zin)

5 1 3 Vervolgens geeft het hof, in r o 4 3, een opsomming van "bijzondere omstandigheden" (a t/m f) die BMG c s hebben gesteld ten betoge dat de wijze waarop Boogaard c s ten koste van BMG c s van vorenbedoelde prestaties profiteren, onrechtmatig is Het hof bespreekt in r o 4 4, die omstandigheden en schakelt achtereenvolgens de onder e, f, b t/m d gestelde als onrechtmatigheidsfactoren uit, die onder e wegens feitelijke onjuistheid, die onder f op de sub 5 1 1 vorenvermelde grond en die onder b-d als irrelevant (afgezien van de door Boogaard c s in d ingebouwde kwalificatie "op ongeoorloofde wijze") Tenslotte gaat het hof in op omstandigheid a, het kopieren en tegen lagere prijzen verhandelen van de kopieen Dat is de "overblijvende" omstandigheid die het hof in r o 4 5 onvoldoende oordeelt als basis voor een onrechtmatigheidsoordeel

5 2 Heeft het hof, met zijn onder 5 1 1 en 5 1 2 omschreven uitgangspunten, uitsluitend een oordeel gegeven over de rechten van Elvis Presley als uitvoerend kunstenaar (en zijn rechtsopvolgers) of ook over de afzonderlijk daarvan te beschouwen rechten van de fonogrammenproducenten (en hun eventuele rechtsopvolgers)?

De President had in zijn vonnis, sub I, gewezen op het aspect van samenwerking tussen auteursrechthebbenden (tekst en muziek) en uitvoerende kunstenaars (vocaal en instrumentaal) enerzijds en "producer, dirigent, regisseur, technici en anderen" anderzijds r o I 1-I 4 Onder I 5 concentreert de President zich op de bijdrage van de uitvoerende kunstenaars in de totstandkoming van fonogrammen Daarvan zegt de President (I 6) dat hun prestaties zoveel lijken op auteursrechtelijk beschermde prestaties dat er aanleiding kan zijn voor bescherming ex art 1401 BW Hier (sub I 5 en I 6) en in het vervolg (sub II e v) wordt in het geheel niet meer gerept van de bijdragen die de fonogrammenproducenten, naast de uitvoerende kunstenaars, leveren aan de totstandkoming van de geluidsdragers Het onrechtmatigheidsoordeel van de president berust uitsluitend op een beoordeling van de positie van BMG c s als rechtsopvolgers van Elvis Presley, de uitvoerende kunstenaar Of de fonogrammenproducenten *als zodanig* recht op bescherming hebben, blijft in het vonnis van de President buiten beschouwing

Leest men het arrest van het hof, dan rijst de vraag of het hof in hetzelfde beperkte kader blijft als de President r o 4 2 geeft steun aan een bevestigende beantwoording het hof maakt alleen melding van de prestaties van Presley Maar de "omstandigheden" a-e, vooral die sub b (" deze prestaties (de bedoelde geluidsopnamen ") (in i o 4 3) en de behandeling daarvan door het hof, duiden erop dat het hof de bijdrage van de producent mede in de beoordeling betrekt Wat echter opvalt is dat het hof van de prestatie van de producent niet zegt dat die op een lijn gesteld kan worden, enz (zie 4 2) De rol van de prestatie van de producent blijft beperkt tot die van "omstandigheid" die door BMG c s is gesteld en door het hof is beoordeeld als factor die van belang kan zijn voor de beantwoording van de vraag of de wijze waarop Boogaard c s profiteren van de *prestaties van Presley*, onrechtmatig is jegens BMG c s *als rechtsopvolger van Presley* Mijn slotsom is dat het hof evenals de President het "een-lijns-oordeel" van i o 4 2 slechts geeft over de prestaties van Elvis Presley als uitvoerend kunstenaar en in de beantwoording van de desbetreffende onrechtmatigheidsvraag de prestaties van de producent slechts als "omstandigheid"

betrekt De rechten van de producent als zodanig blijven in 's hofs arrest onbesproken

5 3 Het hof laat zich er niet over uit onder welke "omstandigheden" de wijze waarop Boogaard c s van de prestaties van Elvis Presley profiteren, wel onrechtmatig zou zijn Dat hoefde het hof in zijn gedachtengang ook niet te doen Volstaan kon worden met beoordeling van de stellingen van partijen

6 1 *De prestaties van uitvoerende kunstenaars* genieten hier te lande (nog) geen *bijzondere wettelijke* bescherming en vallen bijvoorbeeld niet onder de Auteurswet 1912 De MvA aan de Tweede Kamer op art 10 Auteurswet 1912 houdt o m in

"Handelingen zelve komen als zoodanig niet voor auteursrecht in aanmerking, op het acteeren, het voordragen, het zingen, het bespelen van muziekinstrumenten, kan geen auteursrecht bestaan " Vgl conclusie OM voor HR 19 jan 1979, NJ 1979, 383, p 1227 links, Gerbrandy, "Kort commentaar op de Auteurswet 1912" (1988), p 116, Drucker-Bodenhausen-Wichers Hoeth, "Kort begrip van het recht betreffende de intellectuele eigendom" (1984), p 150-151, Martens in de losbladige "Onrechtmatige daad" VI nr 27 c Anders J H Spoor, die in RM Themis 1973, p 324 e v tegen "de heersende leer" (p 346) in verdedigt dat de (huidige tekst van de) Auteurswet 1912 de uitvoerende kunstenaar wel beschermt In dezelfde zin Th C J A van Engelen in Auteursrecht/AMR, september 1985, p 83 e v , met name p 85 links, over uitvoeringen met een eigen of persoonlijk karakter

6 2 De vraag is vervolgens of naar thans geldend Nederlands recht aan uitvoerende kunstenaars een "naburig recht", een "droit voisin" (een aan het auteursrecht grenzend recht) toekomt dat hun prestaties beschermt

6 3 Het komt mij voor dat deze vraag ontkennend behoort te worden beantwoord Afgezien van de toepasselijkheid van art 1401 BW (waarover hierna, sub 6 5) kan alleen de wetgever een "droit voisin" toekennen en dat is in Nederland niet gebeurd, zulks in tegenstelling tot bijv Frankrijk (Loi no 85-660 du 3 juillet 1985, D Legisl 1985, p 357 e v) en de Duitse Bondsrepubliek (par 73 e v Urheberrechtsgesetz, zie Fromm/Nordemann, 1988, p 329 e v) Vgl *C H* Beekhuis in RM *Themis 1972* p 30 e v , *J H* Spoor *t a p* , Verkade en Spoor, "Auteursrecht" (1985), p 393 e v

6 4 Wel is thans in Nederland de goedkeuring in voorbereiding van het op 26 oktober 1961 te Rome tot stand gekomen Internationale Verdrag inzake de bescherming van uitvoerende kunstenaars, producenten van fonogrammen en omroeporganisaties (Trb 1986, 182) (wetsvoorstel 20 012 (R 1330)) en van de op 29 okt 1971 te Geneve tot stand gekomen Overeenkomst ter bescherming van producenten van fonogrammen tegen het ongeoorloofd kopieren van hun fonogrammen (Trb 1986, 183) (wetsvoorstel 20 029 (R 1331)) Op deze wetsvoorstellen zal ik straks terugkomen

6 5 Blijft over de vraag of in het onderhavige geval de prestaties van Elvis Presley door het ongeschreven recht inzake de ongeoorloofde mededinging (art 1401 BW) tegen de aan Boogaard c s verweten gedragingen (kopieren en verhandelen) worden beschermd

7 *Profiteren van andermans prestaties onrechtmatig?*

7 1 Het profiteren door Boogaard c s heeft in dit geval de vorm van "nabootsen" of "(slaafs) navolgen" (gevolgd door verhandelen) aangenomen, niet die van "aanhaken" of "aanleunen" Zij hebben slechts gekopieerd (gereproduceerd) en zelf geen andere wezenlijke bijdrage in de totstandkoming van de door hen in de handel gebrachte geluidsdragers geleverd Dit heeft het hof - in het voetspoor van de President - tot uitdrukking gebracht in r o 4 5 waar de door Boogaard c s gestelde en in r o 4 3 onder a omschreven "omstandigheid" wordt beoordeeld

7 2 In drie recente arresten heeft uw Raad zich uitgelaten over ongeoorloofde mededinging 27 juni 1986, NJ 1987, 191 (m nt vNH), BIE 1986 p 263 (Van Engelen), 23 okt 1987, NJ 1988, 310, en 20 nov 1987, NJ 1988, 311 (m nt LWH) Ik verwijs tevens naar de conclusies OM en de

annotaties bij die arresten, met veel gegevens

7 3 Nabootsing van het produkt van een concurrent is op zichzelf (zonder meer) niet onrechtmatig, tenzij een beroep kan worden gedaan op een absoluut intellectueel eigendomsrecht (welke uitzondering zich hier niet voordoet, zie het vorenstaande, onder 6) Alleen onder bijkomende omstandigheden kan die nabootsing onrechtmatig zijn Met de meeste schrijvers ben ik van mening dat het onnodig stichten van verwarring niet een voor onrechtmatigheid noodzakelijke bijkomende omstandigheid is Zie Martens in de losbladige "Onrechtmatige daad" VI nr 122, en HR 12 nov 1965, NJ 1966, 59, waarin de HR dit uitdrukkelijk in het midden laat (anders dan Mr Minkenhof die in haar conclusie voor het arrest partij kiest tegen de noodzakelijkheidseis)

7 4 In de voornoemde arresten van 23 okt en 20 nov 1987 verwees de HR telkens naar "het uitgangspunt" resp "de algemene grond", aangegeven in r o 4 2 van HR 27 juni 1986, NJ 1987, 191 In laatstgenoemd arrest ging het niet om een geval van nabootsing, maar van aanhaken of aanleunen De HR stelde, in i o 4 2, voorop dat het verhandelen van het produkt niet onrechtmatig is (geoordeeld door het hof) uit hoofde van de wijze waarop dat produkt was geconstrueerd In de onderhavige zaak is de produktiewijze - het kopieren (reproduceren) juist wel essentieel voor de (eventuele) onrechtmatigheid van het verhandelen Ik citeer nu uit meergenoemde r o 4 2 "Beslissend is hier derhalve of afweging van de betrokken maatschappelijke belangen het oordeel wettigt dat de door het hof blijkens zijn r o 9 in aanmerking genomen bijzondere omstandigheden van het gegeven geval bedoeld profiteren niettemin onrechtmatig maken Daardoor (lees Daarbij, F) past in zoverre terughoudendheid dat de iechter door deze vraag bevestigend te beantwoorden en, gelijk het hof heeft gedaan, op grond daarvan het verhandelen van de radio-ontvangers van Holland Nautic te verbieden, aan Decca een bescherming biedt die niet wezenlijk verschilt van die waarvan zij zou hebben geprofiteerd indien zij zich ter bescherming van het DNS op octrooirechten zou hebben kunnen beroepen of zich anderszins zou hebben kunnen baseren op schending van een absoluut recht van intellectuele eigendom Ontbreekt een dergelijk absoluut recht dan is bij een stand van zaken als zich hier voordoet voor een vergelijkbare bescherming via het recht van de ongeoorloofde mededinging in beginsel ten minste vereist dat wordt geprofiteerd van een prestatie van dien aard dat zij op een lijn valt te stellen met die welke toekenning van een dergelijk recht rechtvaardigen "

7 5 Aan de te betrachten terughoudendheid wordt herinnerd in r o 3 3 van HR 20 nov 1987, NJ 1988, 311 voornoemd Nu dit arrest een geval betrof dat dichter bij nabootsen dan bij aanhaken ligt, meen ik dat het boven geciteerde "een lijns"-criterium ook voor nabootsing geldt Daar moet meteen bij gezegd worden dat "in beginsel tenminste" aan dat criterium moet zijn voldaan, in beginsel is dat een noodzakelijke, niet een voldoende voorwaarde

7 6 Dat in de onderhavige zaak sprake is van een prestatie van Presley die op een lijn gesteld kan worden met een auteursrechtelijk beschermd werk, enz , is door het hof in r o 4 2 beslist (zie het vorenstaande, onder 5 1 2) Die beslissing is, naar het mij voorkomt, juist, zij is in cassatie niet bestreden De veronderstelling ligt voor de hand dat het hof zich heeft willen conformeren aan het voren geciteerde arrest van 27 juni 1986

7 7 Er is een verschil tussen nabootsen en aanhaken in die zin dat nabootsen veel minder dan aanhaken eigen inbreng van de nabootser/aanhaker impliceert De vraag rijst of voor onrechtmatigheid van aanhaken, waarbij sprake is van "voortbouwen" op andermans prestaties, niet meer althans sterkere bijkomende omstandigheden vereist zijn dan voor nabootsen (kopieren, reproduceren), anders gezegd of nabootsen niet eerder onrechtmatig zal zijn dan aanhaken In het onderhavige geval bestaat de bijdrage van Boogaard c s slechts uit het gebruiken van blanco geluidsdragers en het toepassen van moderne, geperfectioneerde reproduktietechnieken Praktisch iedereen is daartoe met een minimum aan technische en artistieke deskundigheid (het is slechts een kwestie van goed materiaal en goede apparatuur) en, niet te vergeten, met geringe investeringen, in staat Hier ligt een belangrijk verschil met de fameuze Hyster Karry Krane-zaak (HR 26 juni 1953, NJ 1954, 90 (m nt PhANH), BIE 1953 p 113 (nr 55), AA III p 10 (m nt HB) Rijdende

kranen zijn niet zomaar na te maken, geluidsdragers daarentegen wel De bijdrage van Boogaard c s is niet als wezenlijk te beschouwen Moet men nu niet aanvaarden dat voor onrechtmatigheid van de hun verweten gedragingen minder (sterke) bijkomende omstandigheden zijn vereist dan wanneer zij een grotere eigen bijdrage zouden hebben geleverd? Ik kom hierop terug

7 8 De "klassieke" bijkomende omstandigheid het stichten van *onnodig* verwarringsgevaar, doet zich te dezen blijkbaar niet voor, zie r o 4 4 ad f slot Afgezien van 's hofs arrest laat zich verdedigen dat verwarringsgevaar zeker zal bestaan voor degene die naar een perfecte kopie luistert zonder op de hoogte te zijn van de herkomst Maar de vraag rijst of zich in deze zaak wel het criterium laat toepassen van HR 1953 (overgenomen in HR 8 jan 1960, NJ 1960, 415 (m nt HB)), nl dat

"men zonder aan de deugdelijkheid en bruikbaarheid afbreuk te doen op bepaalde punten even-goed een andere weg had kunnen inslaan en men door dit na te laten verwarring sticht",

samengevat de "onnodigheid" van de verwarring

We stuiten hier op het verschil tussen "industrieel produkt", of beter een industrieel produktiemiddel, als de rijdende kraan van het arrest-1953, en een geluidsdrager als een weliswaar door de industrie geproduceerd maar voor het amusement en/of het artistieke genoegen van de consument *bestemd produkt* De "deugdelijkheid" en "bruikbaarheid" daarvan laten zich afmeten aan de artistieke en amusementswaarde De rationele opvattingen van het consumerende publiek zijn hier richtsnoer (vgl HR 12 juni 1970, NJ 1970, 434 (m nt HB), BIE 1970, p 306, Verkade, "Ongeoorloofde mededinging" (1986), p 77) Er zullen nu consumenten zijn die van een kopie van een Elvis Presley-geluidsdrager eisen dat die exact gelijk is aan het origineel Voor hen is de gestichte verwarring niet "onnodig", zij verlangen niet anders dan in "verwarring" gebracht te worden Andere consumenten daarentegen zullen aan een goede, zij het als zodanig herkenbare, bewerking van het origineel, bijv met een enigszins gewijzigde instrumentale begeleiding van de zanger, evenveel - misschien zelfs meer - genoegen beleven Voor deze categorie is de verwarring wel "onnodig" De zaak wordt nog ingewikkelder wanneer men zich realiseert dat de moderne geluidstechniek in staat is oude opnamen in verbeterde vorm te reproduceren Het nabootsen kan soms leiden tot verhoging van "deugdelijkheid en bruikbaarheid"

Ter vermijding van misverstand voeg ik hier aan toe dat van de hier aangeduide aspecten in deze zaak niets is vastgesteld

7 9 Het "binnendringen in het afzetgebied" van de concurrent (factor d in r o 4 3 van het bestreden arrest) is geen zelfstandige onrechtmatigheidsfactor (zie Van Nieuwenhoven Helbach in zijn noot sub 7, NJ 1987, p 679, onder HR 27 juni 1986) Deze factor is eigenlijk niets anders dan een vertaling van het begrip "concurrentie"

7 10 *Maatschappelijke belangen* Blijkens het vorenstaande citaat uit r o 4 2 van HR 27 juni 1986 hangt het onrechtmatigheidsoordeel af van een "afweging van de betrokken maatschappelijke belangen" Dat in de onderhavige zaak grote economische belangen op het spel staan, behoeft weinig betoog Jhr mr Huydecoper heeft dat in zijn schriftelijke toelichting d d 3 juni 1988 uitvoerig en m i overtuigend uit de doeken gedaan De reguliere geluidsdragersindustrie en daarmee ook de economische positie van de uitvoerende kunstenaars worden in hun mogelijkheden tot exploitatie van hun prestaties ernstig bedreigd indien kopieren zoals in deze zaak aan de orde is, in rechte niet kan worden tegengegaan Als marktbederf al te gemakkelijk wordt kan dat het instorten van de markt betekenen Zie voor een recent overzicht het "green paper" van de Commissie EEG d d 7 juni 1988

Aan de andere kant is er het belang (beginsel) van *vrijheid van handel en bedrijf*, waarop uw Raad meermalen (o a in het meergenoemd arrest van 27 juni 1986, r o 4 3) de nadruk heeft gelegd Vooruitgang op maatschappelijk, wetenschappelijk, technisch, artistiek enz gebied is niet goed denkbaar zonder profiteren van andermans prestaties Staan wij, voor zover wij verder kijken dan onze voorgangers, niet allemaal op hun schouders? Bouwen wij niet "doorlopend" (HR 23 juni 1961, NJ 1961, 423) voort op het door anderen tot stand gebrachte?

Is een afweging van boven aangeduide belangen mogelijk met HR 27 juni 1986, NJ 1987, 191, als richtsnoer?

7 11 *HR 27 juni 1986, NJ 1987 191 "Afweging van de betrokken maatschappelijke belangen "*

7 11 1 Zie reeds het bovenstaande, onder 7 2, 7 4, 7 9 en 7 10

Zoals reeds gezegd was de casus van HR-1986 er niet een van nabootsen, maar van aanhaken Bovendien heeft het nabootsen in de onderhavige zaak een extreme toepassing gevonden er is gekopieerd, gereproduceerd, met een eigen inbreng die te verwaarlozen is Er is niet "voortgebouwd" maar moeiteloos mechanisch nagemaakt

7 11 2 Naar mijn mening is hier, bij "afweging van de betrokken maatschappelijke belangen" (HR 27 juni 1986), naar thans reeds geldend recht sprake van onrechtmatigheid De "bijkomende omstandigheden" of, zoals Van Nieuwenhoven Helbach het in zijn NJ-annotatie (1987, p 676) uitdrukt de "bijmengsels", zijn in voldoende mate aanwezig voor het onrechtmatigheidsoordeel Het zijn de hier reeds opgesomde factoren

a nabootsing in de variant van reproduceren-sec,

b moeiteloos, dat wil zeggen zonder dat deskundigheid en investeringen van meer dan zeer geringe omvang zijn vereist Zij impliceren een derde factor

c prijs- en marktbederf doordat de nabootser ver onder de prijs van de ander kan blijven en aldus diens exploitatiemogelijkheden kan aantasten (zie sub 7 10)

Daarnaast wordt

d onnodig verwarring gesticht bij die categorie consumenten voor wie slechts de bijdrage van Elvis Presley essentieel is (zie sub 7 8), terwijl bovendien

e uit de onder a genoemde factor voortvloeit dat ook de technisch-artistieke bijdrage van de producent moeiteloos is gereproduceerd (zie sub 5 2)

7 11 3 Het belang van Boogaard c s is uitsluitend gelegen in hun mogelijkheden tot het behalen van winst, niet in het op enige wijze "voortbouwen" op de prestaties van anderen en aldus in het beloond zien van eigen creativiteit of inspanning Aan enige vorm van artistieke of technische vooruitgang leveren zij geen bijdrage

Het *maatschappelijke belang* van vrijheid van handel en bedrijf, waarop Boogaard c s zich beroepen, weegt in deze zaak m i niet zwaar Het publiek als consumentencollectief is op den duur niet gebaat bij het instorten van de geluidsdragersmarkt, waarbij niet alleen uitvoeringen van Elvis Presley in hun exploitatiemogelijkheden worden bedreigd De monopoliewerking van het verlenen van rechtsbescherming in deze zaak aan BMG c s is, zoals Jhr mr Huydecoper in zijn schriftelijke toelichting d d 3 juni 1988, p 27-32 heeft betoogd, beperkt en minder vergaand dan in de casus van HR 27 juni 1986 Tenslotte ook maatschappelijk gezien is het uitsluitend op het maken van winst gerichte optreden van Boogaard c s niet zeer beschermenswaardig

7 11 4 Naar mijn mening laten zowel HR 26 juni 1953 als HR 27 juni 1986 ruimte voor de hier verdedigde opvatting (aldus ook Verkade in "Ongeoorloofde mededinging" (1986), p 90 en 142-143, Cohen Jehoram in AA 1988, p 261, Th C J A van Engelen in BIE 1986 p 265 en BIE 1987 p 251 en 252), die reeds ligt besloten in Hof Arnhem 18 jan 1972, NJ 1972, 297 (m nt LWH), BIE 1972 nr 51, p 132 Zie ook de rechtspraak vermeld door Drucker-Bodenhausen-Wichers Hoeth, a w , in noot 23 op p 151, en door Du Perron in "Auteursrecht" (AMR) 1979, p 3 e v

7 11 5 Het tijdsduur-aspect, dat in HR 27 juni 1986 een rol speelde in het licht van art 47 Rijksoctrooiwet, is in de onderhavige zaak niet afwezig maar kan, naar mijn mening, niet tot een andere beslissing leiden, ook niet op grond van de Verdragen van Rome en Geneve, die een minimale beschermingsduur van 20 jaar (art 14-Rome, art 4-Geneve) kennen Opgemerkt zij dat de Auteurswet 1912 - zoals de President in deze zaak met juistheid aanduidde - een beschermingstermijn van 50 jaar na het overlijden van de auteur kent (art 37 lid 1)

8 *Het toekomstige recht*

8 1 Zoals aangegeven onder 6 4 is de Nederlandse wetgever thans doende aan uitvoerende

kunstenaars en fonogrammenmakers een wettelijke bescherming te verlenen wetsvoorstellen 20 012 (R 1330) en 20 029 (R 1331) In elk van beide voorstellen is het eindverslag door de Tweede Kamer op 21 april 1988 vastgesteld De door uw Raad in deze zaak te geven beslissingen kan beleidsaspecten hebben Indien mijn opvatting zou worden gevolgd, is het optreden van Boogaard c s onrechtmatig los van legislatieve voornemens (in verband met de verdragen van Rome en Geneve) Het kan echter ook zijn dat de HR de wetsvoorstellen wel in de beoordeling betrekt In dat geval is er de volgende, ten dele op beleidsoverwegingen berustende optie

8 2 a Het wordt niet opportuun geoordeeld de formele wetgever, die nu in actie is gekomen en al een heel eind op weg is, een slag voor te zijn De uitvoerende kunstenaar - om wiens rechtspositie het in de onderhavige zaak gaat - wordt slechts door het Verdrag van Rome beschermd Die bescherming is echter niet rechtstreeks werkend en vereist implementatie door de nationale wetgever, die door art 4 verplicht wordt aan uitvoerende kunstenaars "een nationale behandeling" (beantwoordend aan art 7 lid 1), dat wil zeggen wettelijke bescherming, toe te kennen Art 4 sub a laat de Nederlandse wetgever - in gevallen waarin niet aan de voorwaarden sub b en sub c is voldaan - vrij het wederkerigheidsbeginsel toe te passen en uitvoeringen in niet-verdragsstaten niet te beschermen De MvA 20 012 (p 2) zegt dat de Verenigde Staten van Amerika geen partij zijn bij het verdrag en dat, voor zover bekend, toetreding thans ook niet wordt overwogen Toetreding door Nederland tot het Verdrag van Rome brengt dan ook nog niet mee dat BMG c s in Nederland bescherming zullen kunnen verkrijgen voor de in de U S A plaatsgevonden hebbende en op een fonogram opgenomen "uitvoeringen" Dat zal afhangen van de Nederlandse uitvoeringswet ("nadere behandeling"), die een royalere bescherming dan het verdrag kan maar niet behoeft te verlenen Deze keuze dient door de wetgever te worden gemaakt en niet door de rechter Weliswaar is er thans reeds een rechtsovertuiging inzake de onrechtmatigheid van de aan Boogaard c s in dit geding verweten gedragingen maar die rechtsovertuiging is niet zo sterk dat ondanks het vorenstaande een onrechtmatigheidsoordeel kan worden uitgesproken Deze gedachtengang leidt tot het ontzeggen van rechtsbescherming van BMG c s

8 3 b Men kan de wetsvoorstellen nrs 20 012 en 20 029 zien als uitkomst van een ontwikkeling van de rechtsopvattingen hier te lande die zo'n breed en sterk draagvlak in de maatschappij hebben dat die voorstellen reeds nu de richting van de jurisprudentie medebepalen In deze visie is er een duidelijke parallel met 1919 toen de HR in de zaak van Lindenbaum tegen Cohen, eveneens betreffende ongeoorloofde mededinging, moest beslissen op een tijdstip dat er een reeds in een wetsontwerp neergelegde, sterke rechtsovertuiging bestond De HR nam toen het (gewijzigde) wetsontwerp woordelijk over, een klassiek geval van anticiperende toepassing van een wet die nooit wet geworden is In de lijn hiervan ligt het onrechtmatig verklaren van de aan Boogaard c s verweten gedragingen mede op grond van de wetsvoorstellen 20 012 en 20 029 Het resultaat is gelijk aan dat van de door mij onder 7 11 verdedigde opvatting

9 Een en ander zo zijnde is onderdeel 4 van het principale middel gegrond

Ik loop nu kort langs het principale middel, waarvan onderdeel 1 geen klacht bevat

10 Onderdeel 2 mist m i doel Voor rechtsbescherming zijn bijkomende omstandigheden vereist Zie het onder 7 t/m 8 genoteerde

De onderdelen 3a en 3b beklemtonen de "oorspronkelijkheid", het persoonlijk karakter en het formaat van Elvis Presley als "wereldster"

Het komt mij voor dat aan die factoren geen zelfstandige betekenis toekomt naast het "een lijns-"criterium van HR 27 juni 1986 Dat criterium houdt immers in een eis van "oorspronkelijkheid", enz , zoals verwerkt in het recht inzake de intellectuele eigendom

Onderdeel 5 lijkt me eveneens gegrond De volgorde of de specifieke combinatie van de verschillende nummers is m i niet relevant voor de rechtmatigheid

De onderdelen 6 en 7 zijn, als ik het goed zie, gegrond en behoeven geen nadere bespreking

11 Onderdeel 8 strekt ertoe ook rechtsbescherming aan fonogrammenproducenten als zodanig te verlenen

Onder 5 2 in deze conclusie is dat punt aan de orde gesteld, ik moge daarnaar verwijzen Over de eventuele rechten van fonogrammenproducenten q q hebben President en hof geen uitspraak gedaan In de kennelijke opvatting van het hof beperkte het debat in hoger beroep zich tot de vraag naar de rechten van Elvis Presley als uitvoerend kunstenaar Die lezing van de stellingen van partijen is feitelijk en niet onbegrijpelijk Hierop stuit het onderdeel af

12 1 Subonderdeel 9a van het principale middel bestrijdt hetgeen het hof in r o 4 4 ad f overweegt ten aanzien van het gebruik dat Boogaard c s van portretten van Elvis Presley maken op de hoezen van de verspreide geluidsdragers Subonderdeel 9b bouwt het betoog van subonderdeel 9a uit en wel aldus dat tevens wordt gewezen op de omstandigheid dat Elvis Presley een ster van wereldformaat was hetgeen meebrengt dat zijn portretten zich lenen voor commerciele exploitatie 12 2 Het hof bespreekt het in r o 4 3 sub f bedoelde "ongeautoriseerde gebruik" van portretten van Presley uitsluitend als "bijkomende omstandigheid", door BMG c s aangevoerd ten betoge dat de wijze waarop Boogaard c s ten koste van BMG c s profiteren van de prestaties van Presley, onrechtmatig is Dienaangaande brengt het hof, in r o 4 4 ad f, dan ook uitsluitend tot uitdrukking dat dat "ongeautoriseerde gebruik" niet zo'n - het profiteren onrechtmatig makende - bijkomende omstandigheid is Het hof onderzoekt, anders dan de subonderdelen 9a en 9b veronderstellen, niet de rechtmatigheid (van het gebruik van Presley's portretten door Boogaard c s) op zichzelf beschouwd De subonderdelen missen daarom feitelijke grondslag 12 3 Bovendien hebben BMG c s , indien een van de onderdelen 4 tot en met 7 - overeenkomstig het door mij daarover reeds opgemerkte - gegrond bevonden wordt, bij de subonderdelen 9a en 9b van het principale middel geen belang Het door Boogaard c s verrichte kopieren (reproduceren) en verhandelen is immers reeds zonder het in die subonderdelen bedoelde gebruik van Presley's portret onrechtmatig Hierbij zij opgemerkt dat BMG c s in eerste aanleg niet een verbod van dat gebruik hebben gevorderd, althans dat een zodanig verbod door de President niet is gegeven

12 4 Afgezien van een en ander acht ik hetgeen het hof in r o 4 4 ad f overweegt, juist en niet gebrekkig gemotiveerd

12 5 Derhalve kunnen de subonderdelen 9a en 9b niet tot cassatie leiden

13 Een en ander zo zijnde mist ook onderdeel 10 van het principale middel belang

14 *Het incidentele beroep*

14 1 Middel I betreft de in r o 4 1 door het hof bedoelde overdracht voor Presley van zijn rechten op BMG c s Het middel bestrijdt de mogelijkheid van zodanige overdracht en van de uitoefening ervan ook na Presley's overlijden, en bevat daarmee verband houdende motiveringsklachten

Naar mijn mening faalt het middel in al zijn klachten Het hof stelt vast dat naar, volgens het hof te dezen toepasselijke, "het Amerikaanse recht" ("Amerikaanse wetgeving") exclusieve rechten bestonden op openbaarmaking enz van geluidsopnamen die van Presley's uitvoeringen ("optredens") zijn gemaakt Tevens heeft het hof geoordeeld dat Presley die rechten, eveneens in overeenstemming met "het Amerikaanse recht", heeft overgedragen en dat die rechten door BMG c s zijn verworven Die overdracht hield, naar het hof kennelijk heeft geoordeeld, in de overdracht van het recht op bescherming tegen inbreuk door derden

Anders dan middelonderdeel I (2) - het voorafgaande onderdeel I (1) bevat geen klacht - zie ik te dezen geen onduidelijkheid of ondoorzichtigheid in het bestreden arrest De rechtsklacht van het onderdeel komt neer op een klacht over schending van "Amerikaans" recht, die in cassatie niet met vrucht kan worden voorgedragen De onderdelen I (3) en I (4) miskennen dat niet valt in te zien waarom een recht om op te komen tegen ongeoorloofde mededinging naar Nederlands recht niet ook nog na het overlijden van de overdragende partij zou kunnen worden uitgeoefend Het gaat hier om een sequeel van het exclusieve recht op exploitatie van eigen uitvoeringen - voor zover een zodanig "recht" naar geldend Nederlands recht bestaat - derhalve niet om een "hoogstpersoonlijk" recht maar om een vermogensrecht dat voor overdracht vatbaar is, zie art

3 4 2 1 NBW en Van Zeben, "Parlementaire geschiedenis" van het NBW, Boek 3, p 314-316

De vraag zou misschien kunnen rijzen of het "recht" op ex art 1401 BW op te komen tegen ongeoorloofde mededinging naar Nederlands recht wel vatbaar is voor overdracht, voor wat betreft *nog niet* begane ongeoorloofde mededinging, dus als toekomstig recht jegens thans nog niet bestaande debiteuren Die vraag is echter in deze instantie niet relevant, omdat het hof - met juistheid en voldoende duidelijkheid - heeft aangenomen dat daarop "Amerikaans" recht van toepassing is, en voorts dat bedoelde overdracht volgens "Amerikaans" recht rechtsgeldig is geschied Opgemerkt zij dat in de klaarblijkelijke opvatting van het hof eveneens de vraag of de hier bedoelde rechten ook nog na de dood van Presley kunnen worden uitgeoefend, aan de hand van Amerikaans recht moet worden beantwoord

14 2 Middel II faalt op dezelfde gronden als middel I Dat is te verklaren uit het feit dat middel II zich richt tegen de eerste zin van r o 4 2, die in wezen niet meer is dan een samenvatting van r o 4 1 14 3 Middel III betreft de toepassing en toepasselijkheid van Amerikaans recht Als ik het goed zie heeft de rechtsklacht van onderdeel (1) geen zelfstandige betekenis maar slechts een inleidend karakter

Onderdeel (2) gaat ten onrechte twee verschillende dingen op een hoop De *overdracht* van de rechten van Presley is door het hof met juistheid, als zich geheel afspelend binnen de Amerikaanse rechtssfeer, volledig onder de werking van het Amerikaanse recht gebracht Dat betekent niet meer en niet minder dan dat de onderhavige, in Nederland door BMG c s tegen Boogaard c s ingestelde vorderingen door de Nederlandse rechter moeten worden beoordeeld alsof Presley zelf die vorderingen had ingesteld Anders ligt het echter met de *omvang* van bedoelde rechten, ofte wel de rechtsgevolgen die in Nederland aan de uitoefening daarvan hier te lande worden verbonden Daarop is inderdaad Nederlands recht toepasselijk Maar dat heeft het hof geenszins miskend, het heeft immers de vorderingen van BMG c s getoetst aan art 1401 BW Voor zover het onderdeel niet feitelijke grondslag mist stuit het af op het vorenstaande

De onderdelen (3) en (4) vinden in het voren aangetekende hun weerlegging

14 4 Het slechts uit onderdeel (1) bestaande middel IV komt tevergeefs op tegen een reeds in eerste aanleg door de President gegeven, in hoger beroep niet bestreden en mitsdien het hof bindend oordeel

14 5 Derhalve kan het incidentele cassatieberoep in geen van zijn klachten slagen

15 Gegrondbevinding van de onderdelen 4 tot en met 7 van het principale middel leidt tot de conclusie dat de HR het bestreden arrest van het Hof [ ] zal vernietigen en de zaak zal verwijzen naar een ander hof Het incidentele cassatieberoep dient m i te worden verworpen

Hoge Raad [ ]

3 Beoordeling van het middel in het principaal beroep

3 1 BMG c s hebben, zoals de President in zijn vonnis vaststelt, in kort geding gevorderd dat aan Boogaard c s zal worden verboden de aanmaak en het verhandelen van de ten processe nader aangeduide geluidsdragers waarop opnamen staan van uitvoeringen van Elvis Presley, zulks op de grond dat de aanmaak en het verhandelen van die geluidsdragers jegens hen een onrechtmatige daad oplevert, omdat zij van Elvis Presley de uitsluitende rechten hebben verkregen om de van zijn optredens gemaakte (geluids)opnamen openbaar te maken, te verveelvoudigen en te verhandelen

3 2 Het hof is - evenals de President in enigszins andere bewoordingen - ervan uitgegaan dat "de prestaties van Presley als uitvoerend kunstenaar van dien aard zijn dat zij op een lijn gesteld kunnen worden met die welke toekenning van auteursrecht rechtvaardigen, en dat daaraan in beginsel bescherming kan worden verleend via het recht van de ongeoorloofde mededinging" (r o 4 2)

Het hof is er in dezelfde rechtsoverweging voorts van uitgegaan "dat BMG c s op grond van

rechtsopvolging dezelfde aanspraken op bescherming toekomen als voorheen aan Presley als uitvoerend kunstenaar", welk uitgangspunt het hof heeft gebaseerd op de door de President genoemde overeenkomst waarbij, naar diens uitleg, "mede is overgedragen de aanspraak op bescherming die Presley als uitvoerend kunstenaar kon doen gelden" Het hof heeft evenwel de vorderingen van BMG c s niet toewijsbaar geoordeeld op grond van - kort gezegd - het ontbreken van bijzondere omstandigheden die de wijze waarop Boogaard c s ten koste van BMG c s van de prestaties van Elvis Presley profiteert onrechtmatig zouden doen zijn Tegen dit laatste oordeel richt zich het middel in het principaal beroep met 10 onderdelen

3 3 Het hof heeft - wat er zij van de overige gronden van zijn beslissing - terecht en op juiste gronden geoordeeld dat aan de prestaties van Elvis Presley als uitvoerend kunstenaar in beginsel bescherming toekomt Die bescherming die - evenals de bescherming krachtens het auteursrecht - ertoe strekt de kunstenaar de mogelijkheid te geven tot exploitatie van zijn prestaties, houdt o m in dat deze zich ertegen kan verzetten dat van zijn prestaties zonder zijn toestemming (geluids-) opnamen worden gemaakt Aldus wordt het hem immers mogelijk voor zijn toestemming een vergoeding te bedingen en daaraan eventueel voorwaarden te verbinden De in 1961 tot stand gekomen Conventie van Rome betreffende de bescherming van uitvoerende kunstenaars, fonogrammenproducenten en omroeporganisaties waartoe Nederland blijkens de brief van de ministers van Justitie en van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur van 3 maart 1986 (Bijl Hand II 1985-1986, 19 435, nr 1) en het wetsvoorstel voor een goedkeuringswet (Bijl Hand II 1986-1987, 20 012, R 1330) thans voornemens is toe te treden, kent ook in art 7 een zodanig recht van verzet (als minimum bescherming) aan de uitvoerende kunstenaar toe Het met deze bescherming beoogde doel brengt mee dat degeen die met toestemming van de uitvoerend kunstenaar geluidsopnamen van diens uitvoeringen maakt, zich zijnerzijds tegen overname van die geluidsopnamen op een geluidsdrager moet kunnen verzetten - ook nog gedurende enige tijd na het overlijden van de kunstenaar - omdat anders de mogelijkheid van die kunstenaar om voor zijn toestemming een redelijke vergoeding te bedingen op onaanvaardbare wijze wordt ondergraven Een en ander leidt, in afwachting van de in voormelde brief aangekondigde wetgeving, tot de conclusie dat de fonogrammenproducent die met toestemming van de uitvoerende kunstenaar (geluids)opnamen van diens uitvoeringen heeft gemaakt, een in rechte te respecteren en door art 1401 BW beschermd belang heeft zich tegen gehele of gedeeltelijke overname van die opnamen op voor commerciele doeleinden vervaardigde geluidsdragers en tegen het verhandelen van zulke geluidsdragers te verzetten

3 4 In 's hofs hiervoor in 3 2 weergegeven uitgangspunten ligt besloten dat BMG c s met van Elvis Presley verkregen toestemming geluidsopnamen van zijn uitvoeringen hebben gemaakt welke zij verveelvoudigen en in de handel brengen Voor de toepassing van het in 3 3 overwogene doet niet ter zake of die toestemming is verleend in het kader van een door vreemd recht beheerste overeenkomst noch hoe dat recht de aan die toestemming jegens derden verbonden gevolgen regelt In het licht van het in 3 3 overwogene vloeit uit die toestemming voort dat Boogaard c s jegens BMG c s onrechtmatig handelen wanneer zij die geluidsopnamen, zoals zij naar de vaststelling van het hof hebben gedaan (r o 4 5), op eigen geluidsdragers overnemen en de aldus overgenomen geluidsopnamen in de handel brengen

3 5 Onderdeel 4 van het middel dat zich richt tegen het andersluidende oordeel van het hof is derhalve gegrond Onderdeel 5 slaagt eveneens, omdat voor de hier bedoelde bescherming tegen overname niet relevant is of de zonder toestemming overgenomen geluidsopnamen in precies dezelfde uitvoering, bijv wat betreft de volgorde of combinatie, worden overgenomen en in de handel gebracht De onderdelen 2 en 3 die een ruimere bescherming dan alleen tegen overname van op geluidsdragers vastgelegde prestaties van uitvoerende kunstenaars bepleiten, falen omdat daarvoor geen steun is te vinden in het recht De onderdelen 6, 7, 8 en 10 behoeven geen behandeling meer

3 6 Onderdeel 9 is ongegrond Het hof heeft terecht geoordeeld dat BMG c s zich niet kan

verzetten tegen het gebruik door Boogaard c s van portretten van Elvis Presley Zodanig recht komt krachtens het bepaalde in art 21 Auteurswet 1912 in Nederland enkel aan de geportretteerde of diens nabestaande toe In het licht daarvan levert het gestelde gebruik van de portretten evenmin een onrechtmatige daad jegens BMG c s op

4 Beoordeling van de middelen in het incidenteel beroep

De middelen in het incidenteel beroep stuiten alle af op hetgeen hiervoor in 3 3 en 3 4 naar aanleiding van het middel in het principaal beroep is overwogen, wat er ook zij van hetgeen het hof van de daar aan de orde gestelde punten heeft geoordeeld Opmerking verdient met name dat het blijkens het in 3 3 en 3 4 overwogene, niet aankomt op de vraag of Elvis Presley aan BMG c s rechten heeft "overgedragen", maar op die of BMG c s met toestemming van Elvis Presley geluidsopnamen van diens uitvoeringen hebben gemaakt

5 Beslissing

De Hoge Raad

vernietigt in het principaal beroep het arrest van het Hof te Amsterdam van 3 dec 1987,
verwijst de zaak ter verdere behandeling en beslissing naar het Hof te 's-Gravenhage,
verwerpt het incidenteel beroep,
veroordeelt Boogaard c s in de kosten van het geding in cassatie, enz

Bijlage 6

Arrest Elvis Presley II

Hoge Raad 5 april 1991, NJ 1991, 819 m nt DWFV

1 Boogaard Trading Lopik BV,
2 Sonortape Nederland BV, beide te Lopik, eiseressen tot cassatie, adv Mr J W Lely,

tegen

1 BMG Music Parthership, te New York (Verenigde Staten van Amerika),
2 BMG/Ariola Benelux BV, te Hilversum, verweersters in cassatie, adv Jhr mr J L R A Huydecoper

Gerechtshof te 's-Gravenhage (22 maart 1990)

Beoordeling van het hoger beroep na verwijzing

5 Tussen partijen moet thans als vaststaand worden aangenomen
a BMG c s hebben met toestemming van Elvis Presley geluidsopnamen van diens uitvoeringen gemaakt, welke zij vervaardigen en in de handel brengen,
b Boogaard c s hebben die geluidsopnamen op voor commerciele doeleinden vervaardigde geluidsdragers overgenomen en die aldus overgenomen geluidsopnamen ook na het in deze zaak gewezen arrest van het Hof Amsterdam verveelvoudigd en in de handel gebracht,
6 Grief I luidt "Ten onrechte gaat de president er in zijn overweging II 1 van uit dat BMG Music Partnership de rechten op bescherming van Elvis Piesley's uitvoeringen toekomen" Deze grief vermag Boogaard c s niet te baten, omdat het er op aankomt dat BMG c s met toestemming van Elvis Presley geluidsopnamen van diens uitvoeringen heeft gemaakt
7 In hun conclusie van antwoord na verwijzing hebben Boogaard c s erkend dat hun belang bij grief VII met de beslissing van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen in de zaak EMI Electrola/Patricia d d 24 jan 1989 is weggevallen De grief moet derhalve als ingetrokken worden beschouwd
8 De grieven II tot en met VI stellen in volle omvang de vraag aan de orde of Boogaard c s in de in overweging 5 vermelde omstandigheden tegenover BMG c s onrechtmatig handelen Blijkens in het bijzonder r o 3 4 van zijn in deze zaak gewezen arrest heeft de HR deze vraag bevestigend beantwoord Er zijn geen feiten gesteld of gebleken die tot de conclusie voeren dat dat bevestigende antwoord thans onjuist is geworden De grieven falen derhalve
9 1 Grief VIII strekt primair ten betoge dat het louter vervaardigen in Nederland van de onderhavige van BMG c s overgenomen geluidsopnamen niet onrechtmatig is tegenover BMG c s, omdat zulk louter vervaardigen geen activiteit van oneerlijke concurrentie is Deze stelling stuit af op hetgeen de HR in de r o 3 3 en 3 4 van zijn arrest heeft overwogen
9 2 Subsidiair betogen Boogaard c s in hun grief VIII dat het Europese recht hun toestaat de onderhavige van BMG c s overgenomen geluidsopnamen in Nederland te vervaardigen, indien de aldus vervaardigde geluidsopnamen bestemd zijn voor landen binnen de EEG waar zij wel verhandeld mogen worden Ook deze stelling faalt, aangezien het verbod tot vervaardiging, zoals de president dat heeft toegewezen, niet door art 34 EEG Verdrag wordt getroffen [ ]

Cassatiemiddelen

I [ ] 1 Bij 's Hogen Raads verwijzingsarrest in deze zaak van 24 febr 1989 werd beslist dat het doel van de daar omschreven in beginsel aan de prestaties van Elvis Presley er toe strekt de kunstenaar de mogelijkheid te geven tot exploitatie van zijn prestaties

2 Vervolgens werd overwogen, dat het met deze bescherming beoogde doel meebrengt dat degene die met toestemming van de uitvoerend kunstenaar geluidsopnamen van diens uitvoeringen maakt, zich zijnerzijds, tegen overname van die geluidsopnamen moet kunnen verzetten- ook nog gedurende enige tijd na het overlijden van de kunstenaar - omdat anders de mogelijkheid van die kunstenaar om voor zijn toestemming een redelijke vergoeding te bedingen op onaanvaardbare wijze wordt ondergraven

3 Ten processe staat vast, dat Elvis Presley (reeds) in 1977 was overleden Namens Boogaard is bij conclusie, en vervolgens bij pleidooi, na verwijzing aangevoerd, dat van "enige tijd" als voormeld in casu niet meer gesproken kan worden omdat ten tijde van de procedure na verwijzing in ieder geval reeds (circa) 12 jaar was verlopen

4 Dit standpunt is nader toegelicht en aangedrongen met vermelding van de omstandigheid dat zowel Elvis Presley reeds tijdens zijn leven, als ook BMG, reeds vele jaren terug al hun investeringen hebben terugverdiend, alsmede vele miljoenen dollars winst hebben gemaakt Een en ander onder aanbod van bewijslevering Vgl pleitnotities mr Vles van 28 dec 1989

5 Aangaande het op dit tijdsverloop van 12 jaar gebaseerde verweer van Boogaard heeft het hof niet als rechtens vereist beslist Aldus heeft het hof zijn taak als appelrechter na verwijzing miskend en zijn arrest niet als rechtens vereist gemotiveerd

6 Indien het hof heeft bedoeld, dat de HR reeds zou hebben beslist dat - ondanks het overlijden van Elvis Presley in 1977 - niettemin thans nog sprake is van onrechtmatigheid van de zijde van Boogaard, berust dit oordeel van het hof op een verkeerde immers onjuiste interpretatie van 's Hogen Raads arrest

7 Indien het hof heeft bedoeld zelfstandig te kunnen beslissen, dat ondanks voormeld overlijden in 1977 inderdaad thans nog sprake is van onrechtmatigheid, is dit oordeel rechtens onjuist, aangezien een periode van 12 jaar niet valt onder het begrip "enige tijd" als voormeld En van onrechtmatigheid zeker niet meer sprake kon zijn in het licht van de door Boogaard aangevoerde en niet onjuist geoordeelde omstandigheden aangaande de door Presley en BMG terug verdiende investeringen en de gemaakte winst als eerder omschreven sub 4

8 Onduidelijk en ondoorzichtig is voorts - indien al het hof heeft bedoeld zelfstandig te beslissen dat sprake is van onrechtmatigheid ondanks het overlijden van Elvis Presley in 1977 - welke criteria het hof heeft gehanteerd nopens het begrip "enige tijd" na het overlijden, zodat ook alsdan 's hofs arrest niet als rechtens vereist is gemotiveerd

II [ ] 9 Blijkens r o 3 3 van 's Hogen Raads arrest is - kort gezegd - de in beginsel aan Elvis Presley toekomende bescherming gebaseerd op de in 1961 tot stand gekomen Conventie van Rome in verband met het voornemen van Nederland blijkens de brief van 3 maart 1986 van de minister van Justitie en van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur om tot deze conventie toe te treden

10 Ingevolge hetgeen is bepaald bij het op voormelde conventie gebaseerde voorstel van wet, wordt de terugwerkende kracht van de daarbij beoogde bescherming beperkt tot uitvoeringen, die na 1 jan 1964 hebben plaats gevonden Zie MvT ontwerp van Wet op naburige rechten (21 244) ad art 32

12 Door Boogaard was zonder dat dit onjuist of ongegrond is bevonden, ten processe aangevoerd - vgl onder meer de harerzijds genomen conclusie van antwoord na verwijzing sub 3 (p 4 onderaan) - dat de uitvoeringen, waarvan de ten processe bedoelde opnamen zijn gemaakt, plaats vonden in de vijftiger jaren, derhalve in ieder geval voor 1 jan 1964, terwijl ook reeds in de aan het verwijzingsarrest voorafgaande dingtalen is gewezen op de omstandigheid dat het gaat om

opnamen uit de vijftiger jaren, zie onder meer pleitnota mr Vles in eerste aanleg p 21

13 Nu de voorgenomen wettelijke regeling in Nederland slechts een beperkte terugwerkende kracht heeft, is onjuist dat de ten processe aan de orde zijnde overname van opnamen die in het verleden hebben plaatsgevonden - onrechtmatig zou zijn

14 In strijd met het recht en zonder zijn arrest als rechtens vereist met redenen te omkleden heeft het hof in r o 8 - na te hebben vastgesteld dat de grieven II tot en met VI in volle omvang de vraag aan de orde stellen of Boogaard c s in de in r o 5 van zijn arrest vermelde omstandigheden onrechtmatig handelen - geoordeeld dat de HR deze vraag bevestigend had beantwoord Waaraan het hof dan echter toevoegt dat geen feiten zouden zijn gesteld of gebleken die tot de conclusie voeren dat dat bevestigende antwoord thans onjuist is geworden

15 Aldus oordelende heeft het hof het arrest van de HR ook ten deze onjuist geïnterpreteerd en zijn taak als appelrechter na verwijzing miskend, en zijn arrest niet als vereist met redenen omkleed 16 Na 's Hogen Raads arrest kwam immers onder meer aan de orde of, met inachtneming van het door de HR gevonden juridieke uitgangspunt, in het onderhavige geval van onrechtmatigheid sprake zou zijn In het kader van dat, door het hof te verrichten onderzoek was onder meer van belang of in casu, in verband met onder meer de hierboven sub 12 omschreven omstandigheden inderdaad nog sprake was van onrechtmatigheid

17 Aangezien de opnamen waren gemaakt in de vijftiger jaren heeft het hof aldus reeds in dit opzicht ten onrechte beslist, dat van onrechtmatigheid sprake zou zijn Indien al het hof heeft bedoeld dat ondanks het feit dat de opnamen dateren van voor 1964 (namelijk uit de vijftiger jaren) niettemin sprake is van onrechtmatigheid, is 's hofs arrest ook ten deze niet naar de eis der wet met redenen omkleed 18 's Hofs oordeel omtrent onrechtmatigheid van Boogaard c s is voorts in strijd met het recht en niet op de vereiste wijze gemotiveerd, aangezien evenmin blijkt op welke gronden de overige door Boogaard gevoerde weren onjuist zouden zijn en ook ten deze het hof ten onrechte oordeelt, dat geen feiten zijn gesteld of gebleken die tot de conclusie voeren dat het door de HR gegeven bevestigende antwoord thans onjuist is geworden

Conclusie A-G Strikwerda

1 Thans verweerders in cassatie, BMG c s , hebben van de in 1977 overleden popzanger Elvis Presley de uitsluitende rechten verkregen geluidsopnamen van diens uitvoeringen te maken, deze te verveelvoudigen en te verhandelen Thans eisers tot cassatie, Boogaard, c s , hebben die geluidsopnamen op voor commerciele doeleinden vervaardigde geluidsdragers overgenomen en die aldus overgenomen geluidsopnamen verveelvoudigd en in de handel gebracht

2 Hiertegen zijn BMG c s in kort geding met een verbodsactie opgekomen Bij vonnis van 13 augustus 1987 oordeelde de president van de Rechtbank Utrecht de handelwijze van Boogaard c s onrechtmatig en verbood - kort gezegd - Bogaard c s kopieen van de geluidsopnamen te maken en in de handel te brengen, doch in hoger beroep vernietigde het Hof Amsterdam bij arrest van 3 december 1987 het vonnis van de president en weigerde de door BMG c s gevraagde voorzieningen

3 Op het cassatieberoep van BMG c s vernietigde de Hoge Raad bij arrest van 24 febr 1989, NJ 1989, 701, m nt LWH (besproken door Cohen Jehoram in AA 1989, p 675-692 en in Informatierecht/AMI 1989, p 67-70, en door Spoor in IER 1989, p 41-43, zie voorts Hoyng, Bescherming(somvang) anno 1989, oratie KUB 1989, p 4-13, SdW, IER 1990, p 105-107), het arrest van het Hof Amsterdam en verwees de zaak ter verdere behandeling en beslissing naar het Hof 's-Gravenhage Voor zover thans van belang overwoog de Hoge Raad o m [Zie r o 3 3 en r o 3 4 in voorgaande bijlage, *Bew*]

4 Na verwijzing heeft het Hof 's-Gravenhage bij zijn arrest van 22 maart 1990 de appelgrieven van Boogaard c s tegen het vonnis van de president verworpen en dit vonnis - behoudens op een punt dat thans niet van belang is - bekrachtigd

5 Boogaard c s hebben tegen het arrest van het Hof 's-Gravenhage (tijdig) cassatieberoep ingesteld, zodat de Hoge Raad thans voor de tweede maal om een oordeel in dit kort geding wordt gevraagd

6 Door Boogaard c s zijn twee cassatiemiddelen voorgesteld, die door BMG c s zijn bestreden met conclusie tot verwerping van het cassatieberoep

7 Middel I berust op de opvatting dat - anders dan het hof kennelijk heeft beslist - BMG c s niet meer het recht hebben zich tegen overname door Boogaard c s te verzetten, aangezien ten tijde van de procedure na verwijzing sedert het overlijden van de popzanger reeds twaalf jaren waren verstreken en deze periode niet kan worden aangemerkt, als "enige tijd na het overlijden van de kunstenaar" in de zin van r o 3 3 van het verwijzingsarrest

8 Liet het verwijzingsarrest het hof de ruimte om op dit punt anders te beslissen dan het heeft gedaan? Ik zou menen van niet Weliswaar heeft de Hoge Raad in het verwijzingsarrest niet met zoveel woorden uitspraak gedaan over de door het middel opgeworpen vraag, maar gegeven het feit dat ook toen reeds vaststond dan Elvis Presley in 1977 was overleden (zie r o 4 4 van het arrest van het Hof Amsterdam), lag het antwoord op die vraag m i reeds in het verwijzingsarrest besloten Als de Hoge Raad van oordeel zou zijn geweest dat de inmiddels verstreken periode sedert het overlijden van Elvis Presley aan het uitoefenen van het verzetsrecht door BMG c s in de wet staat, had verwijzing immers achterwege kunnen blijven en het cassatieberoep, wat er ook zij van de gronden waarop de beslissing van het Hof Amsterdam berustte, bij gebrek aan belang verworpen kunnen worden

9 Ik teken hierbij aan dat de vraag welke ruimte het verwijzingsarrest het hof op dit punt nog liet, een vraag van uitleg is die, anders dan in het algemeen geldt voor de uitleg van processtukken, niet aan het hof, doch aan de Hoge Raad is voorbehouden De Hoge Raad legt, indien de cassatiemiddelen daartoe nopen, zelf zijn verwijzingsarrest uit, aangezien de rechter, naar wie het geding is verwezen, ingevolge art 424 Rv gehouden is te beslissen met inachtneming van de uitspraak van de Hoge Raad Zie Veegens, Cassatie in burgerlijke zaken, 3e druk bewerkt door E Korthals Altes en H A Groen (1989), p 315 met rechtspraakgegevens en B Winters, WPNR nr 5814, p 51 met gegevens in noot 3 Zie voorts meer in het algemeen over de grenzen van de rechtsstrijd na cassatie en verwijzing B Winters, RMTh 1990, p 115-126 met veel gegevens

10 Ook indien echter moet worden aangenomen dat het verwijzingsarrest de door het middel opgeworpen vraag open heeft gelaten, wordt de beslissing van het hof m i tevergeefs aangevallen In het licht van de ontwikkelingen die na het verwijzingsarrest hebben plaatsgevonden in de wetgeving, waarnaar het arrest van de Hoge Raad in r o 3 3 verwijst, is de beslissing van het hof juist te achten 11 Na het verwijzingsarrest is, zoals aangekondigd in de brief van de ministers van Justitie en van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur van 3 maart 1986 (Bijl Hand II 1985-1986, 19 435, nr 1), bij de Tweede Kamer op 5 aug 1989 ingediend een voorstel van Wet houdende regelen inzake de bescherming van uitvoerende kunstenaars, producenten van fonogrammen en omroeporganisaties en wijziging van de Auteurswet 1912 (Wet op de naburige rechten) onder nr 21 244 Zie hierover o a Heevel, Informatierecht/AMI 1990, p 127-133, Cohen Jehoram, Informatierecht/AMI 1990, p 155-161, Linneman, Informatierecht/AMI 1990, p 188-189 Art 11 van dit wetsvoorstel [vgl art 12 WNR, *Bew*] luidt

"De rechten die deze wet verleent vervallen door verloop van 50 jaren te rekenen vanaf het einde van het jaar waarin

a de uitvoering heeft plaatsgehad, voor uitvoeringen,

b het fonogram is vervaardigd, voor fonogrammen,

c de uitzending heeft plaatsgehad, voor omroeporganisaties "

In de memorie van toelichting (TK 1988-1989, 21 244, nr 3, p 20) wordt met betrekking tot deze bepaling opgemerkt [Zie bij Parl Gesch WNR art 12, *Bew*]

Het voorgestelde art 11 [thans art 12, *Bew*] is in de vaste Commissie voor Justitie - het eindverslag is vastgesteld op 1 okt 1990 - niet op bezwaren gestuit Zie VV (II 1989-1990, 21 244,

nr 5), p 11, MvA (II 1989-1990, 21 244, nr 6), p 25-27, eindverslag (II 1990-1991, 21 244, nr 8), p 11

12 Overeenkomstige toepassing van de in het wetsvoorstel gekozen vervaltermijn op het art 1401 BW gebaseerde recht van BMG c s om zich tegen overname van de geluidsopnamen van de uitvoeringen van Elvis Presley te verzetten leidt tot de conclusie dat de door het middel verdedigde opvatting geen stand kan houden, aangezien die uitvoeringen in de vijftiger jaren hebben plaatsgevonden en de termijn van vijftig jaar na de uitvoeringen dus nog niet is verstreken Weliswaar wordt in het verwijzingsarrest het mogelijke verval van het verzetsrecht niet gekoppeld aan het verstrijken van een zekere periode na het plaatsvinden van de uitvoering, doch na het overlijden van de kunstenaar, maar zulks sluit m i geenszins uit thans aan art 11 wetsvoorstel "positieve reflexwerking" toe te kennen ten aanzien van het verzetsrecht van BMG c s De verwijzing in het arrest van de Hoge Raad naar het overlijden van de kunstenaar moet, naar het mij voorkomt, overigens gezien worden tegen de achtergrond van het door Boogaard c s ingenomen standpunt (zie onderdeel 5 van het in het incidentele cassatieberoep voorgestelde middel II) dat de aan Elvis Presley toekomende rechten op bescherming, gezien de aard van deze rechten, tot een einde kwamen met zijn overlijden Op dit standpunt reageert de Hoge Raad kennelijk, waar hij overweegt dat het verzetsrecht "ook nog gedurende enige tijd na het overlijden van de kunstenaar" kan worden uitgeoefend, maar daarmee is, dunkt me, nog niets beslist over de vraag of en in hoeverre het verzetsrecht aan een vervaltermijn te rekenen vanaf het tijdstip van uitvoering is onderworpen De kritiek van Spoor (IER 1989, p 43 1 k) op de bedoelde passage in het verwijzingsarrest (de Hoge Raad had de termijn moeten berekenen vanaf het tijdstip van de opname, niet vanaf het tijdstip van overlijden van de kunstenaar) berust m i in zoverre op een niet geheel juiste lezing van het verwijzingsarrest

13 Wat hier verder ook van zij, "in afwachting van de in voormelde brief aangekondigde wetgeving" (r o 3 3 van het verwijzingsarrest), zoals deze inmiddels is voorgesteld in wetsvoorstel nr 21 244 acht ik het door middel I aangevallen oordeel van het hof juist, zodat dit middel, ook in zijn deelklachten, naar mijn mening niet tot cassatie kan leiden

14 Middel II verwijt het hof in zijn oordeel over de vraag naar de onrechtmatigheid van de gewraakte handelwijze van Boogaard c s niet in aanmerking te hebben genomen dat ingevolge art 32 [thans art 33, gewijzigd, *Bew*] van meergenoemd wetsvoorstel nr 21 244 de door die wet beoogde bescherming zich niet uitstrekt tot uitvoeringen die hebben plaatsgevonden voor 1 jan 1964, terwijl de uitvoeringen van Elvis Presley dateren van voor dat tijdstip

15 Het voorgestelde art 32 [thans 33, gewijzigd, *Bew*] luidt "Ten aanzien van uitvoeringen, fonogrammen of uitzendingen, die voor het tijdstip van in werking treden van deze wet, maar na 1 januari 1964, hebben plaatsgevonden onderscheidenlijk zijn vervaardigd, zijn de door deze wet verleende rechten van toepassing voor zover het gedragingen betreft die plaatsvinden na het tijdstip van in werking treden van deze wet "

16 Opgemerkt zij dat, anders dan het middel suggereert (zie onder 13, zie ook Linnemann, Informatierecht/AMI 1990, p 188), deze bepaling geen terugwerkende kracht verleent aan de door de wet toegekende rechten De wet verbindt rechten aan gedragingen die plaatsvinden na het tijdstip van in werking treden van de wet, zodat van terugwerkende kracht geen sprake is Het tijdstip van 1 jan 1964 heeft betrekking op de uitvoeringen, fonogrammen of uitzendingen waarop de door de wet bestreken gedragingen betrekking hebben en bakent in zoverre de omvang van de door de wet verleende rechten in de tijd af, doch ziet niet op het overgangsrecht

17 Hieruit volgt in elk geval dat ook na het in werking treden van de wet de door BMG c s aan Boogaard c s verweten gedragingen niet onder de wet vallen

18 De vraag is dan ook niet of thans reeds op het overgangsrecht van het wetsvoorstel moet of mag worden vooruitgelopen, maar of "reflexwerking" moet worden toegekend aan de door art 32 [thans 33, gewijzigd, *Bew*] voorziene afbakening in de tijd van de door de wet verleende naburige rechten ten aanzien van het op art 1401 BW berustende verzetsrecht van BMG c s

19 Ik zou menen dat daartoe thans geen reden bestaat, omdat bepaald onzeker is of art 32 in zijn huidige vorm wet zal worden Het voorgestelde artikel heeft in de vaste Commissie voor Justitie ernstige kritiek ontmoet Zie VV (II 1989-1990, 21 244, nr 5), p 1-7 en 13 en 14, MvA (II 1989-1990, 21 244, nr 6), p 1-3, 7/8 en 11/12, eindverslag (II 1990 1991, 21 244, nr 8), p 2 4 en 14/15 Ik citeer uit het eindverslag [zie Parl Gesch WNR bij art 33, *Bew*]

20 Gegeven deze kritiek en het daardoor onzekere lot van art 32 [thans art 33, gewijzigd, *Bew*] in zijn huidige gedaante, kan aan dit artikel m i thans geen "negatieve reflexwerking" worden toegekend ten aanzien van het door het verwijzingsarrest erkende, door art 1401 BW beschermd belang van BMG c s zich te verzetten tegen overname van de door hen vervaardigde geluidsopnamen van de uitvoeringen van Elvis Presley Mocht art 32 [thans 33, gewijzigd, *Bew*] in zijn huidige vorm het Staatsblad wel halen, dan lijkt het toekennen van "negatieve reflexwerking" aan die bepaling mij onvermijdelijk en zal de vrees van Cohen Jehoram (Informatierecht/AMI 1989, p 70) dat de komende wet "een aantal gevoelige verslechteringen in rechtsbescherming (zal) brengen" vermoedelijk bewaarheid worden

21 De door middel II verdedigde opvatting komt mij onder de huidige stand van de wetgeving echter onjuist voor, zodat het middel moet falen

22 Geen der voorgestelde cassatiemiddelen gegrond bevindend, bereik ik de conclusie dat het cassatieberoep tevergeefs is ingesteld en verworpen dient te worden

Hoge Raad [ ]

3 Beoordeling van de middelen

3 1 Bij zijn beoordeling van het hoger beroep na verwijzing, heeft het hof eerst vastgesteld wat tussen partijen ' thans" als vaststaand moet worden aangenomen, namelijk

"a BMG c s hebben met toestemming van Elvis Presley geluidsopnamen van diens uitvoeringen gemaakt, welke zij vervaardigen en in de handel brengen,

b Boogaard c s hebben die geluidsopnamen op voor commerciele doeleinden vervaardigde geluidsdragers overgenomen en die aldus overgenomen geluidsopnamen ook na het in deze zaak gewezen arrest van het Hof Amsterdam verveelvoudigd en in de handel gebracht" (r o 5)

Vervolgens heeft het hof de tegen het vonnis van de president aangevoerde grieven, voor zover na verwijzing nog van belang, behandeld - en voor wat de grieven tegen het vonnis in conventie betreft, verworpen - met inachtneming van het door de HR in deze zaak uitgesproken arrest

De grieven II tot en met VI, die naar 's hofs vaststelling in volle omvang de vraag aan de orde stellen of Boogaard c s in de vorenweergegeven omstandigheden tegenover BMG c s onrechtmatig handelen, heeft het hof verworpen op grond van zijn oordeel dat de HR deze vraag reeds bevestigend had beantwoord en dat geen feiten waren gesteld of gebleken die tot de conclusie voeren dat dat bevestigend antwoord thans onjuist is geworden (r o 8)

Beide cassatiemiddelen richten zich tegen evengenoemd oordeel van het hof

3 2 De kern van het betoog van middel I is dat het hof ten onrechte niet heeft beslist op het door Boogaard c s gevoerde verweer dat Elvis Presley in 1977 is overleden en dat dan niet meer kan worden gesproken van "enige tijd na het overlijden van de kunstenaar", als vermeld in r o 3 3 van het arrest van de HR met betrekking tot de periode waarin aan "de fonogrammenproducent die met toestemming van de uitvoerende kunstenaar (geluids)opnamen van diens uitvoeringen heeft gemaakt, een in rechte te respecteren en door art 1401 BW beschermd belang" toekomt om "zich tegen gehele of gedeeltelijke overname van die opnamen ( ) te verzetten" Het middel betoogt verder - kort gezegd - dat als het hof heeft bedoeld daarop wel te beslissen, zijn oordeel onjuist of ondoorzichtig is Het middel faalt omdat het is gebaseerd op een onjuiste uitleg van het arrest van de HR Met de in het middel bedoelde zinsnede heeft de HR niet een - na verwijzing nog nader uit te werken - tijdsbegrenzing aangegeven voor evengenoemde bevoegdheid van de fonogrammenproducent om zich tegen namaak te verzetten, doch enkel tot uitdrukking gebracht

dat de bescherming van met toestemming van de uitvoerende kunstenaar gemaakte geluidsopnamen tegen namaak niet - zoals in die cassatieprocedure door het incidenteel middel was betoogd - met het overlijden van de kunstenaar een einde neemt Voorts heeft de HR wat het onderhavige geval betreft, onder verwijzing naar hetgeen in de r o 3 2 en 3 3 was overwogen, in zijn r o 3 4 geoordeeld dat Boogaard c s jegens BMG c s onrechtmatig handelen Daarmee is over die onrechtmatigheid beslist in welke beslissing ligt besloten dat in de onderhavige procedure de tijdsduur sedert het overlijden van Elvis Presley niet tot een ander oordeel leidt

's Hofs oordeel, dat de HR ter zake reeds had beslist, is derhalve juist

3 3 Middel II doet een beroep op art 32 van het voorstel van een Wet op de naburige rechten (Bijl Hand II 1988-1989, 21 244), welk wetsvoorstel op 5 augustus 1989 (derhalve na het eerder in deze zaak gewezen arrest van de HR) aan de Tweede Kamer is aangeboden Art 32 [thans art 33, gewijzigd, *Bew*] verklaart de door die wet verleende rechten enkel van toepassing - voor zover hier van belang - ten aanzien van uitvoeringen, fonogrammen of uitzendingen die na 1 januari 1964 hebben plaatsgevonden onderscheidenlijk zijn vervaardigd Het middel betoogt dat de uitvoeringen waarvan de onderhavige opnamen zijn gemaakt, plaatsvonden in de vijftiger jaren - derhalve voor 1 januari 1964 - en dat daarom de overname van deze opnamen niet onrechtmatig is

Het middel miskent dat de uitspraak van de HR waarbij de overname van de onderhavige geluidsopnamen onrechtmatig is geoordeeld niet uitgaat van het systeem van genoemd wetsvoorstel dat aan de uitvoerende kunstenaar en de fonogrammenproducent uitsluitende rechten toekent, doch gebaseerd is op onrechtmatige daad De aan evengenoemde uitsluitende rechten in de wet te geven omvang en beperkingen - zoals de, in de Tweede Kamer vooralsnog omstreden, bepalingen van overgangsrecht van art 32 - zijn derhalve voor de beslissing in de onderhavige zaak niet relevant

De door het middel impliciet aan de orde gestelde vraag hoe omtrent een op art 1401 gebaseerde vordering tegen namaak als de onderhavige moet worden geoordeeld nadat de Wet op de naburige rechten in werking zal zijn getreden, is in dit geding niet aan de orde en kan derhalve buiten beschouwing blijven Ook op dit punt is derhalve het door het middel bestreden oordeel van het hof juist, zodat het middel faalt

4 Beslissing

De Hoge Raad

verwerpt het beroep,

veroordeelt Boogaard c s in de kosten van het geding in cassatie, enz

Bijlage 7

Bij Verdrag van Rome en Conventie van Genève landen

Inclusief vermelding van EEG-staten, die niet aangesloten zijn, maar wel aan Rl 92/100 onderworpen zijn [Situatie per 1 juli 1993]

	VvR	CvG
Argentinie	2 maart 1992	30 juni 1973
Australie	30 september 1992 *	22 juni 1974
Barbados	18 september 1983	29 juli 1983
Belgie	[Vanaf 1 juli 1994 Rl 92/100]	
Brazilie	29 september 1965	28 november 1975
Burkina Faso	14 januari 1988	30 januari 1988
Chili	5 september 1974	24 maart 1977
China	-	30 april 1993
Colombia	17 september 1976	-
Costa Rica	9 september 1971	17 juni 1982
Denemarken	23 september 1965 **	24 maart 1977
Dominicaanse Rep	27 januari 1987	-
Duitsland	21 oktober 1966 **	18 mei 1974
Ecuador	18 mei 1964	14 september 1974
Egypte	-	23 april 1978
El Salvador	29 juni 1979	9 februari 1979
Fiji	11 april 1972 *	18 april 1973
Filippijnen	25 september 1984	-
Finland	21 oktober 1983 **	18 april 1973
Frankrijk	3 juli 1987 **	18 april 1973
Griekenland	6 januari 1993	-
Guatemala	14 januari 1977	1 februari 1977
Honduras	16 februari 1990	6 maart 1990
Hongarije	-	28 mei 1975
Ierland	19 september 1979 **	-
India	-	12 februari 1975
Israel	-	1 mei 1978
Italie	8 april 1975 **	24 maart 1977
Japan	26 oktober 1989 **	14 oktober 1978
Kenya	-	21 april 1976
Kongo	18 mei 1964 *	-
Lesotho	26 januari 1990 **	-
Luxemburg	25 februari 1976 *	8 maart 1976
Mexico	18 mei 1964	21 december 1973
Monaco	6 december 1985 *	2 december 1974

	VvR	CvG
Nederland	1 juli 1993**	1 juli 1993
Nieuw-Zeeland	-	13 augustus 1976
Niger	18 mei 1964 *	-
Noorwegen	10 juli 1978 **	1 augustus 1978
Oostenrijk	9 juni 1973 **	21 augustus 1982
Panama	2 september 1983	29 juni 1974
Paraguay	26 februari 1970	13 februari 1979
Peru	7 augustus 1985	24 augustus 1985
Portugal	[Vanaf 1 juli 1994 RI 92/100]	
Slowakije	***	***
Spanje	14 november 1991 **	24 augustus 1974
Trinidad en Tobago	-	1 oktober 1988
Tsjechie	***	***
Uruguay	4 juli 1977	18 januari 1983
USA	-	10 maart 1974
Vaticaanstad	-	18 juli 1977
Venezuela	-	18 november 1982
Verenigd Koninkrijk	18 mei 1964 **	18 april 1973
Zuid-Korea	-	10 oktober 1987
Zweden	18 mei 1964 **	18 april 1973
Zwitserland	1 juli 1993	-
Aantal staten	40	43

* Toepassing van artikel 12 VvR is uitgesloten

** Toepassing van artikel 12 VvR is gedeeltelijk uitgesloten

*** De situatie van Tsjechie en Slowakije wordt momenteel onderzocht Tsjechoslowakije was lid van zowel het VvR als de CvG (14 augustus 1964 resp 15 januari 1985)

Bijlage 8

Opgave van enige literatuur

Beukel, J. van den
- Naburige rechten voor alle buren uit de EG?, AMI 1990, pp 215-221

Bollen, C.
- De muzikant als uitvoerend kunstenaar en zijn naburige rechten, AA 1992, pp 447-454

Cohen Jehoram, H.
- Omroep en naburige rechten 1 Naburige rechten, AMI 1981, pp 23-26
- Omroep en naburige rechten 4 Tot besluit, AMI 1981, pp 32-34
- noot onder Elvis Presley I, HR 24 februari 1989, AA 1989, p 675
- De strijd tegen de platenpiraterij, AMI 1989, pp 67-70
- Het karakter van aan het auteursrecht naburige rechten, AMI 1990, pp 155-161
- noot onder Elvis Presley II, HR 5 april 1991, AA 1992, p 135

Engelen, Th.C.J.A. van
- Uitvoerende kunstenaars en vertolkers, naburige rechten en auteursrechten, AMI 1985, pp 83-87

Gerbrandy, S.
- Kort commentaar op de Auteurswet 1912, Arnhem 1988, pp 115-116

Gotzen, F.
- Harmonisatie van naburige rechten binnen de Europese Gemeenschappen, in CIER-symposium bundel "Naburige rechten", Utrecht 1992, pp 19-24

Grosheide, F.W.
- Auteurswet 1912 - wet 1985 - bescherming van filmproducenten en andere exploitanten - oecumenische kanttekeningen, AMI 1990, pp 121-127
- De wet op de naburige rechten, bezien vanuit de positie van de exploitanten, in CIER-symposium bundel "Naburige rechten", Utrecht 1992, pp 25-31

Heevel, G.J.
- Secundaire rechten voor uitvoerend kunstenaars verbods- of vergoedingsrechten?, AMI 1987, pp 119-123
- Wet 1991? Uitvoerend kunstenaars, naburige rechten of art 1401 BW?, AMI 1990, pp 127-133
- Het EEG-verdrag (1957), de conventie van Rome (1961) en het wetsontwerp op de naburige

rechten, in CIER-symposium bundel "Naburige rechten", Utrecht 1992, pp 35-54
- De wet op de naburige rechten een financiele ramp voor de omroep?, Mediaforum 1992, p 117

Hirsch Ballin, E.D.
- Zekere, zogenaamd aan het auteursrecht grenzende rechten, RMTh 1957, p 459
- Maken en vervaardigen, Inaugurele rede UvA, 1959 (ook in Auteursrechtelijke opstellen, Deventer 1970, pp 77-92)

Klaver, F.
- De uitvoerende kunstenaars en de Conventie van Rome over de 'Droits voisins', NJB 1962, pp 425-434 en 450-457, bewerking in Massamedia en modern auteursrecht, diss Amsterdam 1973, pp 89-118

Mom, G.J.H.M.
- De VvA over het wetsvoorstel 'naburige rechten', AMI 1991, pp 28-33
- Art 12, viere lid Aw l'histoire se repete, AMI 1992, pp 95-96

Oranje, J.
- Rights affecting the use of broadcasts, diss VU, Leiden 1938

Peeperkorn, D.H.M.
- Studiedag Nieuwe Europese Plannen I Naburige rechten, AMI 1991, pp 91-94

Perron, A.E. du
- Het gevecht tegen de piraterij, AMI 1979, pp 3-5

Santbrink, J. van
- Omroep en naburige rechten 3 Droits voisins en omroep, AMI 1981, pp 30-32

Seignette, J.M.B.
- Het wetsontwerp op de naburige rechten, IER 1990, p 1

Spoor, J.H.
- De auteursrechtelijke positie van de uitvoerende kunstenaar, RMTh 1973, p 350
- Werk in uitvoering, AMI 1979, p 29-31
- noot onder Elvis Presley I, HR 24 februari 1989, IER 1989, 21
- Uit de schaduw van het auteursrecht, in CIER-symposium bundel "Naburige rechten", Utrecht 1992, pp 55-64

Spoor, J.H. en Verkade, D.W.F.
- Hoofdstuk XV, Naburige rechten, in Auteursrecht, 2e druk, Deventer 1993, pp 479-523

Stuyt, R.A.E.
- Rome versus Geneve Enkele vergelijkingen tussen deze Conventies, AMI 1977, pp 2-5
- Loopt er over Den Haag geen weg naar Rome?, AMI 1979, pp 6-9
- Omroep en naburige rechten 2 Naburige rechten en producenten van fonogrammen, AMI 1981, pp 26-29
- Kontrakten met uitvoerende kunstenaars een tweede studie van Gotzen, AMI 1981, pp 41-47
- Opinie Het recht van de producent Vrijstaand of voordeurdelend?, AMI 1989, pp 148-150

Verkade, D.W.F.
- Performing artists (Netherlands) in Pinner s World unfair competition law, Alphen aan de Rijn 1978
- noot onder Elvis Presley II, HR 5 april 1991, NJ 1991, 819

Visser, D.J.G.
- De illegale buurman heeft geen rechten, Mediaforum 1992, p 119
- De bescherming van gewichtheffers, cheerleaders en menselijke kanonskogels, AA 1993, pp 20-22

VvA
- Wetsontwerp naburige rechten Studiecommissie VvA, AMI 1977, pp 14-16, AMI 1977, pp 17-22

Wichers Hoeth, L.
- noot onder DGG/Kusters, Hof Arnhem 18 januari 1972, NJ 1972, 297
- noot onder Elvis Presley I, HR 24 februari 1989, NJ 1989, 701

Wolfensberger, R.
- De producemt/werkgever en de naburige rechten, Mediaforum 1990, p 109

Trefwoordenregister

Verwezen wordt naar artikelen van WnR, VvR, CvG, RL en L
Zie ook de uitgebreide inhoudsopgave voor in dit boek

aantasting, zie vermindering
aanvullende werking van art 6 162 BW 34 WNR
acteurs, zie uitvoerende kunstenaars
actuele gebeurtenissen, zie verslaggeving
administratieverplichting 15d, 20 WNR
afgifte 17 WNR
afkoop rechten 35 WNR
afstand leenvergoeding 2a lid 2 WNR
aftiteling (zie ook naamsvermelding) 35 WNR
andere geluiden 1 sub c WNR
auteursrecht 1 VvR, 3 CvG, 14 RL
beslag 17,18 WNR
bevoeged rechter 7 lid 2, 15c WNR
billijke vergoeding (zie ook leenvergoeding) 3, 11, 35 WNR
cao 3 WNR
cassetteheffing 10 sub a, 11, 15d WNR
circusartiest, zie uitvoerende kunstenaar
citeren 10 sub d WNR
codicil 5 lid 2 WNR
danser, zie uitvoerende kunstenaar
definities 1 WNR, 3 VvR, 1 CvG
dienstverband, zie werkgeversrechten
diergeluiden, zie andere geluiden
dirigent 13 WNR
droit moral, zie persoonlijkheidsrechten
duur 12 WNR, 14 VvR, 4 CvG, 12 RL
dwanglicentie doorgifte radio/TV 10 WNR
dwanglicentie opnamen radio/TV 10 WNR
EEG 32 WNR
efemere opnamen 10 WNR
eigen gebruik, zie eigen oefening
eigen oefening, studie of gebruik 10 sub a WNR, 15 VvR, 10 RL
ensemble, zie gezamenlijke uitvoering
eredienst, zie kerkdienst
erfrecht 5 lid 2, 9 WNR
familie- of vriendenkring 2 lid 3 WNR
FIAR 11 WNR

filmarchieven 10 WNR
films (zie ook producent van -) 4, 7a WNR, 19 VvR, 7,9 RL
filmproducent, zie producent van films
filmwerk, bijdrage aan 4 WNR
fonogram (zie ook producent van -) 1 sub c WNR, 3 sub b VvR, 1 sub a CvG
Frans stelsel 32 WNR
geheimhoudingsplicht 31 WNR
gemeenschappelijke rechten 14 WNR
gezamenlijke uitvoering 13 WNR
groepsactie 19 WNR
heruitzenden 1 sub h WNR, 3 sub g VvR
incasso-organisatie 7, 15, 15a WNR
inwerkingtreding 35, III WNR, 13 RL, III, V L
kerkdienst 10 WNR
leenvergoeding, zie uitlenen
lenen, zie uitlenen
licentie 9 WNR
misdrijf 21-26 WNR
misvorming, zie verminking
naamsvermelding 5 lid 1 sub a,b, 35 WNR
natuurgeluiden, zie andere geluiden
negatieve reflexwerking, zie aanvullende werking van art 6 162 BW
nieuwsberichten, zie verslaggeving
omroeporganisatie 1 sub e WNR,
- uitsluitende rechten - 8 WNR, 13 VvR, 6-9 RL
ondernemingsraad 13 WNR
onderwijs (-overnemingen) 2 lid 4, 11 WNR, 15 VvR, 6 CvG
opnemen 1 sub b WNR
organisme 2 lid 5, 35 WNR
overdracht 9 WNR
overgangsrecht 33 WNR, 13 RL, 20 VvR, III, V L
Overlegorgaan geluidsdragers 11 WNR
overtreding 27-30 WNR
persoonlijkheidsrechten 5 WNR
popgroepen, zie gezamenlijke uitvoering
poppenspeler, zie uitvoerende kunstenaar
prive, zie eigen oefening
producent van films
- uitsluitende rechten - 7a WNR, 7,9 RL
producent van fonogrammen 1 sub d WNR, 3 sub c VvR, 1 sub b CvG
- uitsluitende rechten - 6 WNR, 10 VvR, 2 CvG, 7-9 RL
- vergoedingsrechten - 7 WNR, 12 VvR
programma 1 sub i WNR
reflexwerking, zie aanvullende werking van art 6 162 BW
regisseur 13 WNR

reportage, zie: verslaggeving
reproduceren 1 sub f WNR, 3 sub e VvR, 1 sub c CvG
schadevergoeding 16 WNR
secundaire openbaarmaking 7 WNR, 12 VvR
SENA 7 WNR, 15 WNR
solist 13 WNR
sportlieden 1 sub a WNR, 34 WNR
strafbepalingen 21-30 WNR, 3 CvG
studie, zie: eigen oefening
thuiskopie, zie cassetteheffing
toneelspeler, zie: uitvoerende kunstenaar
uitlenen 1 sub k, 2, 2a, 6, 7a, 8 en 15a-d WNR, passim RL
uitputting 2 lid 2, 6 lid 2, 7a lid 2, 8 lid 2 WNR
uitvoerende kunstenaar 1 sub a WNR, 3 sub a en 9 VvR
- persoonlijkheidsrechten - 5 WNR
- uitsluitende rechten - 2 WNR, 7 VvR, 6-9 RL
- vergoedingsrechten - 7 WNR, 12 VvR
uitzenden 1 sub g WNR, 3 sub f VvR
variété-artiest, zie: uitvoerende kunstenaar
verandering, zie: wijziging
vergoedingsrecten 7 WNR, 12 VvR
verhuren 1 sub j, 2, 2a, 6, 7a en 8 WNR, passim RL
verminking 5 lid 1 sub d WNR
verslaggeving 10 sub b WNR, 15 VvR
videoclip 1 sub c WNR
voorbehouden 32 WNR, 2 GwR, 12, 16, 17 VvR, 10 CvG
vriendenkring, zie: familie-
werkgeversrechten 3 WNR
windowregeling 2 WNR
winstafdracht 16 WNR
wijziging 5 lid 1 sub c WNR
zanger, zie: uitvoerende kunstenaar